

Jaarverslag 2023

Zwitserleven Beleggingsfondsen

Zwitserleven

Personalia

Beheerder

Cardano Asset Management N.V.
Weena 690
3012 CN Rotterdam
Webpagina cardano.nl

Directie Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst - Chief Commercial Officer (vanaf 11 januari 2024)
H.H.J.G. Naus - Chief Executive Officer
M.E. Petit - Head of Investment Solutions (vanaf 11 januari 2024)
M.S. Schlejen - Chief Commercial Officer (tot 31 augustus 2023)
M.C. Strijbos - Chief Finance en Risk Officer
J. Sunderman - Chief Operating Officer
H.S.R. Veelaert - Chief Investment Officer

Raad van Toezicht

B. Blocq, voorzitter
J.H.M. Janssen Daalen
E. Comon

Juridisch eigenaar

Stichting Juridisch Eigenaar Zwitserleven Beleggingsfondsen (Bestuurder: Cardano Asset Management N.V.)
Weena 690
3012 CN Rotterdam

Bewaarder, custodian en administrateur

BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Herengracht 595
1017 CE Amsterdam

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Externe accountant: drs. R.J. Bleijs RA
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

Fiscaal adviseur

Meijburg & Co B.V.
Laan van Langerhuize 9
1186 DS Amstelveen

De algemene informatie heeft betrekking op de situatie per datum van publicatie, 2 april 2024.

Inhoudsopgave

Definities	6
Verslag van de Raad van Toezicht	7
1 Verslag van de Beheerder	10
1.1 Profiel Zwitserleven Beleggingsfondsen	10
1.2 Door Cardano beheerde beleggingsinstellingen	10
1.3 Beleggingsfilosofie van Cardano in het kort	10
1.4 Risicomanagement	16
1.5 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering	25
1.6 Juridische en fiscale structuur Zwitserleven Beleggingsfondsen	25
1.7 Verslaglegging en overige informatie	26
1.8 Kerncijfers	27
1.9 Beheerontwikkelingen in de verslagperiode	28
1.10 Marktontwikkelingen en vooruitzichten	31
1.11 Ontwikkelingen rondom duurzaamheid	34
1.12 Beloningsbeleid	56
1.13 Zwitserleven Europees Aandelenfonds	62
1.14 Zwitserleven Obligatiefonds	66
1.15 Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	70
1.16 Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	73
1.17 Zwitserleven Vastgoedfonds	77
1.18 Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	81
1.19 Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	85
1.20 Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	89
2 Grondslagen, risico's en overige informatie m.b.t. de jaarrekeningen	92
2.1 Algemeen	92
2.2 Algemene grondslagen	93
2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	94
2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling	97
2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht	98
2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen	98
2.7 Fiscale aspecten	98
2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen	99
2.9 Accountantskosten	100
3 Jaarrekening 2023 Zwitserleven Europees Aandelenfonds	101
Introductie	103
3.1 Toelichting op de balans	104
3.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening	111
3.3 Overige toelichtingen	113
3.4 Beloning Raad van Toezicht	113
3.5 Overige gegevens	115
4 Jaarrekening 2023 Zwitserleven Obligatiefonds	121
Introductie	123
4.1 Toelichting op de balans	124
4.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening	136
4.3 Overige toelichtingen	138
4.4 Beloning Raad van Toezicht	138
4.5 Overige gegevens	140
5 Jaarrekening 2023 Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	146
Introductie	148
5.1 Toelichting op de balans	149
5.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening	154

5.3	Overige toelichtingen	156
5.4	Beloning Raad van Toezicht	156
5.5	Overige gegevens	158
6	Jaarrekening 2023 Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	164
	Introductie	166
6.1	Toelichting op de balans	167
6.2	Toelichting op de winst- en verliesrekening	174
6.3	Overige toelichtingen	176
6.4	Beloning Raad van Toezicht	176
6.5	Overige gegevens	178
7	Jaarrekening 2023 Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	184
	Introductie	186
7.1	Toelichting op de balans	187
7.2	Toelichting op de winst- en verliesrekening	190
7.3	Overige toelichtingen	192
7.4	Beloning Raad van Toezicht	192
7.5	Overige gegevens	194
8	Jaarrekening 2023 Zwitserleven Vastgoedfonds	200
	Introductie	202
8.1	Toelichting op de balans	203
8.2	Toelichting op de winst- en verliesrekening	209
8.3	Overige toelichtingen	211
8.4	Beloning Raad van Toezicht	211
8.5	Overige gegevens	213
9	Jaarrekening 2023 Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	219
	Introductie	221
9.1	Toelichting op de balans	222
9.2	Toelichting op de winst- en verliesrekening	225
9.3	Overige toelichtingen	227
9.4	Beloning Raad van Toezicht	227
9.5	Overige gegevens	229
10	Jaarrekening 2023 Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	235
	Introductie	237
10.1	Toelichting op de balans	238
10.2	Toelichting op de winst- en verliesrekening	241
10.3	Overige toelichtingen	243
10.4	Beloning Raad van Toezicht	243
10.5	Overige gegevens	245
11	Aanvullende informatie 2023 Onderliggende Beleggingsinstellingen: Cardano Investment Funds I en Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets	251
	Introductie	252
11.1	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe	253
11.2	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America	255
11.3	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific	257
11.4	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets	259
11.5	Cardano Impact Equity Global	262
11.6	Cardano ESG Transition Equity Europe	264
11.7	Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe	266
11.8	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global	268
12	Aanvullende informatie en jaarrekening 2023 Onderliggende Beleggingsinstellingen: Zwitserleven Fondsen	270
	Introductie	271
12.1	Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds	272
12.2	Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen	274

12.3	Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific	276
12.4	Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa	278
12.5	Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika	280
12.6	Zwitserleven Credits Fonds	282

Bijlage 1: Overzicht beleggingsstrategie en de vermogensbeheerder	296
--	------------

Bijlage 2: Overzicht verantwoordelijke fondsmanagers	297
---	------------

13 Bijlage 3	301
---------------------	------------

13.1	Zwitserleven Europees Aandelenfonds	302
13.2	Zwitserleven Obligatiefonds	315
13.3	Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	327
13.4	Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	338
13.5	Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	348
13.6	Zwitserleven Vastgoedfonds	360
13.7	Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	372

Definities

In dit document hebben de volgende woorden de daarbij genoemde betekenis.

Beheerder	De beheerder is Cardano Asset Management N.V. (Cardano) - voorheen: ACTIAM N.V. (ACTIAM) - statutair gevestigd te Rotterdam.
Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid	Het door Cardano gevoerde beleggingsbeleid gericht op de transitie naar een duurzame samenleving, waarbij de gestelde Cardano Duurzaamheidsdoelen worden nagestreefd door middel van de toepassing van een gedetailleerd duurzaamheidsraamwerk op basis waarvan beleggingen worden geselecteerd, gemonitord, en risico's, kansen en effecten op het gebied van duurzaamheid worden geïdentificeerd en gemitigeerd.
Cardano Duurzaamheidsdoelen	De door Cardano geformuleerde duurzaamheidsdoelen ten behoeve van een Fonds zoals nader gespecificeerd in paragraaf 1.1.
Duurzame Belegging	De door Cardano gehanteerde definitie van een duurzame belegging, in lijn met de vereisten van de SFDR en zoals nader uitgewerkt in paragraaf 1.3.
ESG	Environmental, Social en Governance
Fonds(en)	Een Fonds van Zwitserleven Beleggingsfondsen zoals gedefinieerd in artikel 1:1 Wft. De volgende Fondsen vallen hieronder: <ul style="list-style-type: none"> - Zwitserleven Europees Aandelenfonds; - Zwitserleven Obligatiefonds; - Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds; - Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds; - Zwitserleven Vastgoedfonds; - Zwitserleven Wereld Aandelenfonds; - Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds en - Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds.
Onderliggende Beleggingsinstelling	Een Onderliggende Beleggingsinstelling (beheerd door Cardano Asset Management) waarin beleggingen van een Fonds plaatsvinden, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> - Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa (voorheen: Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Europa); - Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika (voorheen: Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika); - Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific (voorheen: Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific); - Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen (voorheen: Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen); - Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds; - Zwitserleven Credits Fonds - Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe (voorheen: ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Europa); - Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America (voorheen: ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika); - Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific (voorheen: ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific); - Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets (voorheen: ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen); - Cardano Impact Equity Global (voorheen: ACTIAM Impact Wereld Aandelenfonds); - Cardano ESG Transition Equity Europe (voorheen: ACTIAM Duurzaam Europees Aandelenfonds); - Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe (voorheen: ACTIAM Duurzaam Index Vastgoedfonds Europa); - Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global (voorheen: ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Wereld);
Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)	Verordening (EU) 2019/2088 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende informatieverstrekking over duurzaamheid in de sector van de financiële dienstverlening.
Taxonomieverordening	Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088

Tenzij uitdrukkelijk anders is aangegeven, heeft een begrip dat hiervoor is omschreven in het enkelvoud, met dienovereenkomstige aanpassing van de vermelde omschrijving, in het meervoud dezelfde betekenis en vice versa. Voor het overzicht van de juridische structuur van een Fonds en de betreffende Onderliggende Beleggingsinstelling(en) wordt verwezen naar paragraaf 1.6 Juridische en fiscale structuur Zwitserleven Beleggingsfondsen.

Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (“RvT”) heeft als taak om toezicht te houden op de Beheerder en de juridisch eigenaar van de Fondsen en staat hen met raad terzijde. De RvT richt zich bij de vervulling van haar taak naar het belang van de participanten in Fondsen.

Samenstelling RvT

Bij aanvang van 2023 bestond de RvT uit de heren B. Blocq, J.H.M. Janssen Daalen en E. Comon. Gedurende de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 hebben zich in dit kader geen wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van de RvT.

De heer E. Comon vervult daarnaast de functie van Chief Capital & Investment Officer bij Athora Netherlands N.V. In dit kader participeren aan Athora Netherlands N.V. gelieerde entiteiten als exclusieve participanten in de Fondsen.

Ontwikkelingen Beheerder

Cardano Asset Management N.V. (“Cardano”) is Beheerder als bedoeld in artikel 1:1 de Wet op het financieel toezicht en voert het beheer over de Fondsen die onderdeel vormen van Zwitserleven Beleggingsfondsen. Per 1 juni 2023 heeft ACTIAM N.V. een naamswijziging ondergaan en is per deze datum verder gegaan als Cardano Asset Management N.V.

Op het moment van publicatie van het jaarverslag bestaat de zes hoofdig directie van Cardano uit H.H.J.G. Naus (Chief Executive Officer, CEO), M.C. Strijbos (Chief Finance and Risk Officer, CFRO), J. Sunderman (Chief Operating Officer, COO), H.S.R. Veelaert (Chief Investment Officer, CIO), E.R. de Beijer-van der Vorst (Chief Commercial Officer, CCO) en M.E. Petit (Head of Investment Solutions). In de verslagperiode en in 2024 hebben wijzigingen plaatsgevonden in de directie van Cardano. M.S. Schlejen, die de rol van CCO vervulde, heeft ervoor gekozen om met ingang van 1 september 2023 haar carrière buiten Cardano voort te zetten. Zij werd opgevolgd door N. de Beijer die per 11 januari 2024 is benoemd tot CCO. Verder is M. Petit per diezelfde datum toegetreden tot de directie van Cardano en bekleedt de functie van Head of Investment Solutions.

Gedurende 2023 hadden organisatorische ontwikkelingen die voor de directievoering van Cardano en het beheer van de Fondsen van betekenis waren de aandacht van de RvT, waaronder de samenstelling van de directie, de lancering van het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds, de aanpassing van de tenaamstelling van de Beheerder, alsmede wijzigingen op niveau van de Onderliggende Beleggingsinstellingen waaronder de omzetting van een deel van de Onderliggende Beleggingsinstellingen naar icbe’s. Tevens heeft de RvT aandacht besteed aan de voor 2024 voorgenomen verdere integratie van Cardano Asset Management N.V. en Cardano Risk Management B.V. De RvT is in dit kader gedurende 2023 door de directie van Cardano telkens tijdig op de hoogte gesteld en periodiek geïnformeerd over relevante organisatorische en strategische ontwikkelingen.

Vergaderingen

De RvT heeft tussen 1 januari 2023 en 31 december 2023 viermaal regulier vergaderd met de directie van Cardano. De RvT was daarbij steeds voltallig aanwezig. Daarnaast heeft de RvT buiten de reguliere vergaderingen een aantal malen overleg met Cardano gevoerd, onder meer ter bespreking van het jaarverslag.

De RvT heeft onder meer aandacht besteed aan de mate van realisatie van de financiële en ESG-doelstellingen en de verslaggeving van de Fondsen. Daarnaast was er aandacht voor de commerciële ontwikkelingen, de financiële positie van Cardano, waaronder het voldoen aan wettelijke solvabiliteitseisen, en voor de opzet, bestaan en werking van de interne risicobeheersing van Cardano. Voorts was er aandacht voor de organisatorische en strategische ontwikkelingen en voor de personele mutaties binnen (de directie van) Cardano. De RvT heeft er gedurende 2023 onverminderd op toegezien dat de belangen van de beleggers in de Fondsen door de directie van Cardano Asset Management N.V. en Cardano Risk Management N.V., als enig aandeelhouder van Cardano Asset Management N.V., doorlopend bewaakt bleven.

In iedere vergadering is door de directie van Cardano verslag gedaan van de prestaties van de Fondsen en van doorgevoerde wijzigingen met betrekking tot de Fondsen. Als regulier onderdeel van de vergaderingen is tevens periodiek gesproken over het risicomanagement en de beheersingssystemen, rekening houdend met de uitbesteding van de administratie van de Fondsen aan BNP Paribas S.A. Tenslotte is tijdens iedere reguliere vergadering gesproken over voor de Fondsen en het beheer van de Fondsen relevante (toekomstige) wet- en regelgeving en heeft de RvT kennis genomen van relevante correspondentie en contacten van Cardano met de toezichthouders.

Belangrijke ontwikkelingen in de wet- en regelgeving vormen in dit licht de implementatie van en het voldoen aan de vereisten vanuit Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de Taxonomieverordening, waarover de RvT

gedurende 2023 op verschillende momenten over de voortgang is geïnformeerd. Het duurzaamheidsbeleid van de Fondsen is in dit kader nader verfijnd respectievelijk per 1 januari 2023 en nogmaals per 1 januari 2024. De wijzigingen volgden op de reeds doorgevoerde aanpassingen in 2022 volgend op de introductie van SFDR. De RvT heeft bij de doorgevoerde aanpassingen in ieder Fonds toegezien op de adequate behartiging van belangen van betrokken beleggers. Voor meer informatie over de doorgevoerde aanpassingen wordt verwezen naar paragraaf ‘Wijziging voorwaarden’.

Realisatie van de doelstellingen

De Fondsen kennen, uitgaande van een gematigd risico- en kostenprofiel, een prestatie gedreven financiële doelstelling, waarbij het streven is om voor de systematisch beheerde Fondsen een rendement te realiseren dat het rendement van de benchmark zoveel als mogelijk benadert en om voor actieve Fondsen een rendement te realiseren dat na aftrek van kosten tenminste gelijk is of hoger dan dat van de relevante benchmark. Cardano rapporteert in iedere reguliere kwartaalvergadering welk rendement is gerealiseerd met betrekking tot de Fondsen. Zo kan de RvT vaststellen in welke mate de betreffende doelstelling gerealiseerd wordt.

De Fondsen kennen naast een financiële doelstelling ook een niet-financiële doelstelling, namelijk het realiseren van toegevoegde waarde op het gebied van ESG. Daarbij streeft Cardano er naar om, rekening houdend met wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid, met het beleggingsbeleid een actieve bijdrage te leveren aan de verschillende duurzaamheidstransities die gaande zijn. In dit kader is de RvT door Cardano gedurende 2023 op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rondom de verdere implementatie van de SFDR en de EU Taxonomy Regulation en de wijze waarop de Beheerder het duurzaamheidsbeleid heeft geactualiseerd in het prospectus van de Fondsen. De duurzaamheidsregelgeving zal naar verwachting ook in 2024 verder evolueren, waarbij de RvT zal blijven toezien op de verdere implementatie van duurzaamheidsregelgeving, waaronder hoe invulling wordt gegeven aan de informatieverschaffing richting participanten van de Fondsen.

Over de voortgang van de verduurzaming van het beleggingsbeleid van ieder Fonds en het behalen van de financiële en ESG-doelstellingen is in de reguliere kwartaalvergaderingen aan de RvT telkens verantwoording afgelegd. Hierbij zijn voor de Fondsen geen materiële afwijkingen van de doelstellingen zoals beschreven in de voorwaarden gebleken. Evenwel is stilgestaan bij de achterblijvende performance van de wereldwijde impact aandelenstrategie waarvoor de Beheerder zich oriënteert op mogelijke aanpassingen in deze strategie. De mate waarin de financiële doelstellingen en de niet-financiële doelstellingen zijn behaald, worden per Fonds nader beschreven in het Verslag van de Beheerder.

Wijziging voorwaarden

Over door Cardano voorgenomen wijzigingen in de voorwaarden van de Fondsen vindt in het algemeen afstemming plaats met de RvT. De RvT toetst onder andere in hoeverre met het doorvoeren van wijzigingen het belang van participanten in de Fondsen wordt gediend. Belangrijke ontwikkelingen voor de Fondsen, die in 2023 leidden tot aanpassingen in de fondsvoorwaarden, betroffen de hieronder beschreven wijzigingen.

Lancering Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds

Op 7 september 2023 vond de lancering van Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds plaats, waar dit Fonds is bedoeld als aanvulling op het assortiment van Zwitserleven fondsen dat gebruikt wordt voor Zwitserleven pensioenverzekeringsproposities. Het Fonds combineert een belegging in het Zwitserleven Credits Fonds, een fonds dat belegt in bedrijfsobligaties, met een belegging in een fonds dat belegt in Nederlandse woninghypotheken, namelijk het AeAM Dutch Mortgage Fund 2.

Aanpassingen Duurzaamheidsbeleid

Met ingang van 1 januari 2023 is het duurzaamheidsbeleid van een deel van de Fondsen verfijnd, namelijk van Zwitserleven Europees Aandelenfonds, Zwitserleven Vastgoedfonds, Zwitserleven Wereld Aandelenfonds en Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds. Per 1 januari 2023 hebben deze Fondsen in het kader van SFDR geopteerd voor een ‘artikel 8’ classificatie (het promoten van ecologische en sociale kenmerken) in plaats van voor een ‘artikel 9’ classificatie (duurzame beleggingen tot doel hebben). Gelijktijdig zijn er op dat moment voor deze Fondsen doelstellingen geïntroduceerd voor het percentage aan te houden duurzame beleggingen, met gebruikmaking van een duidelijke definitie voor duurzame beleggingen op basis van objectieve criteria.

Gedurende 2023 heeft Cardano desbetreffende duurzaamheidscriteria nader geëvalueerd, en vervolgens per 1 januari 2024 verfijnd. Dientengevolge is tevens vanaf 1 januari 2024 het minimum percentage voor aan te houden duurzame beleggingen voor een aantal van de Fondsen aangepast en heeft Cardano in samenhang hiermee per 1 januari 2024 een aantal andere wijzigingen van het duurzaamheidsbeleid doorgevoerd. Zo is in het prospectus het onderscheid tussen beleggingen die als ‘duurzaam’ classificeren en beleggingen die als ‘adaptief’ classificeren nader geëxpliciteerd. Tevens zijn de referenties naar hoe de ESG-score zich dient te verhouden ten opzichte van die van de benchmark komen te vervallen. Voor meer informatie wordt verwezen naar Verslag van de Beheerder in de paragraaf 1.9.

Strategie en marktontwikkelingen, risico's en interne beheersingssystemen

Strategie en marktontwikkelingen

In 2023 is in verschillende kwartaalbijeenkomsten stilgestaan bij de macro-economische ontwikkelingen, waaronder het rentebeleid van centrale banken wereldwijd naar aanleiding van de inflatie en de invloed hiervan op de economie en financiële markten. Tevens is gesproken over de invloed van geopolitieke ontwikkelingen waaronder de aanhoudende onrust in Oekraïne en het Midden-Oosten. Cardano blijft het verloop van deze conflicten nauwlettend monitoren.

Risico's en interne beheersingssystemen

In de (kwartaal)rapportages die met de RvT gedeeld zijn, is verslag gedaan van de risicomonitoring op financiële en niet-financiële risico's die (kunnen) worden gelopen met betrekking tot het beheer van de Fondsen, en over de afstemming die hieromtrent plaatsvindt met de bewaarder. Hiermee is extra inzicht in, en een extra bevestiging van, de zorgvuldigheid van de Beheerder van de Fondsen verkregen. Met betrekking tot de opzet, bestaan en werking van de interne risicomangementssystemen heeft de RvT kunnen vaststellen dat de Beheerder van de Fondsen iedere reguliere vergadering verslag heeft gedaan over de uitkomsten ter zake het gevoerde risicomangement voor zowel financiële als niet-financiële risico's. De rapportagestructuur over het risicobeheersingssysteem is naar de mening van de RvT adequaat opgezet en uit de rapportagestructuur is de RvT niet gebleken dat risicobeheersingssysteem in het afgelopen boekjaar onvoldoende hebben gefunctioneerd.

De RvT besteedt ook, indien van toepassing, aandacht aan mogelijke risico's verbonden aan materiële transacties met gelieerde partijen zoals toegestaan door de voorwaarden. In de verslagperiode zijn er geen transacties uitgevoerd met gelieerde partijen. Met betrekking tot interne beheersingssystemen heeft Cardano over 2023 een ISAE 3402 type II rapport opgesteld. Dit rapport is gecontroleerd door een onafhankelijk accountant na beoordeling en vaststelling van een adequate beschrijving, opzet, bestaan en werking van de interne beheersingssystemen. De opinie van de accountant is opgenomen in het assurance-rapport en deze is besproken binnen de RvT. De opinie van de accountant bevatte geen bijzondere en/of materiële bevindingen.

Jaarrekeningen 2023

Als voorbereiding op de controle van de jaarrekeningen over 2023 heeft de accountant op 27 november 2023 de kernpunten van de controle middels een controleplan met de RvT en de directie van Cardano besproken. Daarin zijn onder andere het risico van fraude en cybercriminaliteit en daartoe gehanteerde controlemaatregelen toegelicht en besproken, gebaseerd op hierbij van toepassing zijnde vereisten.

Op 27 maart 2024 heeft de RvT in een bijeenkomst met de directie van Cardano en de accountant, overleg gevoerd over de uitkomsten van de controlewerkzaamheden van de accountant ten aanzien van de jaarrekeningen van 2023. Tevens is de controleverklaring bij de jaarrekening van ieder Fonds besproken, evenals de kwaliteit van de interne risicomangement- en beheersingssystemen.

De RvT is van mening dat de jaarrekeningen en het verslag van de beheerder een getrouw beeld geven van de positie van de Fondsen. De RvT stelt voor dat de participanten de jaarrekeningen 2023 goedkeuren en decharge te verlenen aan Cardano voor het gevoerde beleid ten behoeve van de Fondsen in 2023 en aan de RvT voor het uitgeoefende toezicht.

Namens de Raad van Toezicht,

B. Blocq, voorzitter
J.H.M. Janssen Daalen
E. Comon

Rotterdam, 2 april 2024

1 Verslag van de Beheerder

1.1 Profiel Zwitserleven Beleggingsfondsen

In Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn gelden ondergebracht ten behoeve van pensioensverzekeringsproducten van SRLEV N.V. en Zwitserleven PPI N.V., dat onder de handelsnaam van Zwitserleven in de Fondsen van Zwitserleven Beleggingsfondsen participeert. Participaties in de Fondsen worden alleen aangeboden aan professionele beleggers in de zin van de Wet op het financieel toezicht.

1.2 Door Cardano beheerde beleggingsinstellingen

Cardano Asset Management N.V. (Cardano) is statutair gevestigd en houdt kantoor in Rotterdam. Cardano is een onderdeel van de Cardano Group. Voor de volgende beleggingsinstellingen is Cardano per de publicatiedatum van dit jaarverslag 'beheerder van een beleggingsinstelling' (Beheerder), ook wel Alternative Investment Fund Manager genoemd (AIFM):

- Allianz Funds;
- Amerika Aandelenpool;
- Cardano Beleggingsfondsen II;
- Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America (I);
- Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific (I);
- Cardano Fixed Income Funds;
- Cardano-FMO SME Finance Fund I;
- Cardano Impact Financial Inclusion Fund;
- Cardano Impact Financial Inclusion Fund (I);
- Cardano Institutional Investment Funds;
- Global Emerging Markets Equity Pool;
- Zwitserleven Beleggingsfondsen; en
- Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen.

Cardano voert tevens het beheer voor de volgende icbe's, als bedoeld in artikel 1.1 Wft:

- Cardano ESG Transition Emerging Markets Debt (H.C.);
- Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets;
- Cardano Green, Social & Sustainable Euro Credit; en
- Cardano Investment Funds I.

1.3 Beleggingsfilosofie van Cardano in het kort

Zwitserleven Beleggingsfondsen bestaat uit Fondsen voor professionele beleggers. Cardano Asset Management N.V. ("Cardano")¹ beoogt om, rekening houdend met het beleggingsbeleid dat voor de Fondsen is geformuleerd, een zo goed mogelijk resultaat te behalen. Bijlage 1 geeft een overzicht van de Fondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen, de beleggingsstrategie en de vermogensbeheerder. Bijlage 2 bevat de namen en een verkort cv van de fondsmangers die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het beleggingsbeleid. Bijlage 3 bevat de periodieke informatie over duurzaamheid van de Fondsen conform de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

Cardano en duurzaam beleggen

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid heeft een tweeledig doel: financieel rendement behalen voor haar klanten in lijn met de genomen risico's, en tegelijkertijd een bijdrage leveren aan de transitie naar een duurzame samenleving. Met haar beleid stimuleert Cardano ondernemingen en instellingen om te groeien, terwijl ze opereren binnen de planetaire grenzen en met respect voor de sociale fundamenteën van de samenleving.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid biedt een holistische visie op de rol van beleggers om de transitie naar een duurzame samenleving te begeleiden. Op basis van deze visie heeft Cardano een aantal duurzaamheidsdoelstellingen op langere termijn gesteld, onder meer op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur. Deze doelstellingen worden verderop in deze paragraaf omschreven.

Cardano heeft een transparant raamwerk ontwikkeld om, aan de hand van strenge en zorgvuldig gekozen criteria ondernemingen en instellingen, al dan niet te selecteren voor Cardano's beleggingsproposities. De toepassing van dit duurzaamheidsraamwerk bepaalt in welke ondernemingen en instellingen kan worden belegd, en in hoeverre de

¹ Vanaf 1 juni 2023, is de naam ACTIAM N.V. gewijzigd naar Cardano Asset Management N.V.

beleggingen bijdragen aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Het duurzaamheidsraamwerk wordt verderop in deze paragraaf uiteengezet.

Als onderdeel van het duurzaamheidsraamwerk beoordeelt Cardano voor elke onderneming en/of instelling, aan de ene kant de mate waarin zij (mogelijk) duurzaamheidsrisico's op het rendement van investeringen met zich meebrengen, en aan de andere kant de mate waarin zij ongunstige effecten hebben op duurzaamheid. Deze beoordelingen maken integraal onderdeel uit van de beleggingsbeslissingen. Een algemene beschrijving van duurzaamheidsrisico's is opgenomen in paragraaf 1.4. Voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's die Cardano specifiek voor een Fonds heeft geïdentificeerd alsmede de beoordeling van de waarschijnlijke effecten daarvan op het rendement wordt verwezen naar het prospectus van de Fondsen. In lijn met de SFDR, publiceert Cardano de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheid op haar Webpagina, en per Fonds wordt daarover periodiek aan de Participanten gerapporteerd in bijlage 3.

Cardano gebruikt verschillende instrumenten om duurzaamheidsrisico's en ongunstige effecten op duurzaamheid te beperken, waaronder 'engagement' en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Hiermee moedigt Cardano ondernemingen aan om duurzaamheidsdoelen te stellen en strategieën te formuleren, om (nog meer) bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen. Het engagement- en stembeleid wordt nader toegelicht in paragraaf 1.11.

Meer informatie over het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid is te vinden op de Webpagina van de Beheerder. Verder is de door de SFDR en de Taxonomieverordening voorgeschreven aan duurzaamheid gerelateerde precontractuele informatie per Fonds te vinden in het prospectus van de Fondsen.

Cardano Duurzaamheidsdoelen

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid kenmerkt zich door haar beleggingsdoelstelling gericht op het bewerkstelligen van een transitie naar een duurzame samenleving. Ten einde dit doel te bereiken heeft Cardano voor een aantal duurzaamheidsthema's een doelstelling geformuleerd, die zowel de milieu-, de maatschappelijke als de bestuurlijke veranderingen omvatten die nodig zijn voor een duurzame samenleving (de Cardano Duurzaamheidsdoelen):

- **Klimaatverandering:** netto geen uitstoot van broeikasgassen in 2050 in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met als tussendoelen een reductie van de emissie-intensiteit van minimaal 50% in 2030 en minimaal 75% in 2040 ten opzichte van 31 december 2019, en een reductie van emissie-intensiteit van gemiddeld 7% per jaar in lijn met het door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geschetste pad naar een opwarming van de aarde van maximaal 1,5 graad;
- **Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen:** geen netto bijdrage aan ontbossing uiterlijk in 2030;
- **Duurzaam gebruik van water:** waterneutraliteit uiterlijk in 2030;
- **Materiaalgebruik en afval:** toewerken naar een circulaire samenleving in 2050, gericht op verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en voorkomen van afval.

Om de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke veranderingen te realiseren, hanteert Cardano daarnaast minimumverwachtingen voor ondernemingen en/of instellingen ten aanzien van de voorziening in primaire behoeften, een rechtvaardige samenleving en goed bestuur. Cardano belegt enkel in ondernemingen en/of instellingen die zich houden aan de UN Guiding Principles on Business and Human rights, de OECD Guidelines for Multinational Enterprises en de principes van UN Global Compact.

Voor Fondsen met een op 'impact' gerichte investeringsstrategie, geldt bijkomend dat belegd wordt in ondernemingen en/of instellingen die een aantoonbare bijdrage leveren aan de door de Verenigde Naties (VN) afgesproken duurzame ontwikkelingsdoelen (de Sustainable Development Goals (SDG's)).

Tussentijds wordt gemeten in hoeverre doelstellingen worden gerealiseerd dan wel hoe naar de doelstellingen wordt toebevoegen aan de hand van verkregen informatie van de ondernemingen en/of instellingen zelf, dan wel van onafhankelijke dataleveranciers. In dit kader wordt gebruik gemaakt van internationale werkgroepen en convenanten op het gebied van duurzaamheid om kwaliteit van data goed te kunnen beoordelen en vergelijken. Met betrekking tot de klimaat gerelateerde doelstellingen wordt hierbij tevens gebruik gemaakt van door de Taskforce Climate Related Financial Disclosures gehanteerde uitgangspunten.

Cardano rapporteert, in lijn met de SFDR transparantievereisten, periodiek over deze voortgang. Indien de voortgang niet de gewenste ontwikkeling laat zien, zal waar nodig het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid worden aangescherpt, bijvoorbeeld door engagement aan te gaan, een onderneming en/of instelling uit te sluiten van het beleggingsuniversum of beoordelingscriteria strenger te maken.

Meer informatie over de Cardano Duurzaamheidsdoelen is te vinden in het prospectus van de Fondsen en in het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid op de Webpagina van de Beheerder.

Duurzaamheidsraamwerk

Classificatie

Het Cardano duurzaamheidsraamwerk classificeert iedere onderneming en/of instelling dan wel door hen uitgegeven obligaties, op basis van duurzaamheidsrisico's en kansen, en op basis van de impact die een onderneming en/of instelling heeft op de reële economie. In combinatie met de specifieke beleggingsstrategie van een Fonds wordt volgens dit raamwerk bepaald in welke (obligaties van) ondernemingen en/of instellingen door een Fonds kan worden belegd. In beginsel stelt een daartoe ingerichte commissie van Cardano de classificatie van ondernemingen en/of instellingen definitief vast voordat deze worden toegevoegd aan het beleggingsuniversum.

Het duurzaamheidsraamwerk onderscheidt met betrekking tot de Fondsen de volgende onderdelen, namelijk het vaststellen dat de uitgevende onderneming of instelling, aan de benodigde minimumeisen voldoet en het vaststellen dat de obligatie als 'duurzaam' of 'positieve impact' kan worden gecategoriseerd. Voor het vaststellen of de onderneming of instelling aan de minimum eisen voldoet, worden onderstaande twee stappen doorlopen.

Stap 1: Past het gedrag van de onderneming of instelling in een duurzame samenleving?

In de eerste stap beoordeelt Cardano of de onderneming en/of instelling internationaal geaccepteerde normen en standaarden overtreedt of dat zij betrokken is bij activiteiten die te schadelijk worden bevonden voor de maatschappij.

Overtreding internationale standaarden: De Cardano beleggingsstrategieën beleggen niet in ondernemingen en instellingen die niet voldoen aan erkende, internationale normen en standaarden. Het gaat bijvoorbeeld om betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen, ernstige milieuschade, fraude, corruptie, witwassen en belastingontwijking.

Schadelijk: De Cardano beleggingsstrategieën beleggen niet in ondernemingen en instellingen wiens activiteiten te schadelijk zijn voor de maatschappij dusdanig dat het niet overeenkomt met Cardano's duurzaamheidsovertuigingen. Zo wordt in beginsel niet belegd in ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij:

- activiteiten die schade kunnen toebrengen aan de volksgezondheid zoals gok- en loterijspelen, pornografie en tabak;
- ernstige misstanden op het gebied van dierenwelzijn; en
- de productie van controversiële wapens of de verkoop van handwapens aan burgers.

Stap 2: Heeft de onderneming en/of instelling de capaciteit om bij te dragen aan de duurzaamheidstransitie?

Indien een onderneming of instelling niet wordt uitgesloten omdat deze bij de screening van stap 1 is geclassificeerd als 'overtreding internationale standaarden' of 'schadelijk', vindt een materialiteitstoets plaats voor de toewijzing aan een van de andere categorieën van het Cardano duurzaamheidsraamwerk. Aan de hand van een breed scala aan duurzaamheidsindicatoren voor de duurzaamheidsthema's die materieel zijn voor de betreffende onderneming of instelling, waaronder de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren zoals opgenomen in de SFDR, stelt Cardano de (mate van) blootstelling aan duurzaamheidsrisico's, de mogelijke ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming of instelling vast. Hiervoor maakt Cardano gebruik van informatie van gespecialiseerde dataleveranciers.

Cardano heeft voor al deze duurzaamheidsindicatoren grenswaardes vastgesteld om te beoordelen in welke mate ondernemingen en instellingen op het moment van belegging bijdragen, danwel de potentie en intentie hebben om in de toekomst bij te dragen, aan een duurzamere samenleving en in welke mate zij (on)voldoende zijn voorbereid op veranderingen in regelgeving, markten en de maatschappij zoals die door de duurzaamheidstransitie worden gevraagd. Bovendien wordt beoordeeld in hoeverre een belegging in de onderneming of instelling een bijdrage levert aan een of meer van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De beoordeling resulteert in de classificatie van een onderneming of instelling in één van de volgende categorieën:

Positieve impact: Dit betreft ondernemingen en instellingen die een bewuste en aantoonbare positieve bijdrage leveren aan zowel minstens één van de Cardano Duurzaamheidsdoelen als aan minstens één van de door de VN afgesproken duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals, SDG's) door middel van de producten en/of dienstverlening die ze aanbieden, en terwijl zij geen ernstige afbreuk doen aan andere milieu- of sociale doelstellingen (*do no significant harm*). Beleggingen in deze categorie kwalificeren als een Duurzame Belegging zoals bedoeld in de SFDR (zie hieronder).

Duurzaam: Dit betreft ondernemingen en instellingen die een aantoonbare bijdrage leveren aan minstens één van de Cardano Duurzaamheidsdoelen, terwijl zij geen ernstige afbreuk doen aan andere milieu- of sociale doelstellingen (*do no*

significant harm). Beleggingen in deze categorie kwalificeren als een Duurzame Belegging zoals bedoeld in de SFDR (zie hieronder).

Adaptief: Dit betreft ondernemingen en instellingen waarvan wordt verwacht dat zij een aantoonbare bijdrage zullen leveren aan minstens één van de Cardano Duurzaamheidsdoelen, al doen zij op het moment van beleggen nog enige afbreuk aan enige andere milieu- of sociale doelstelling. De ondernemingen en instellingen hebben concrete en verifieerbare plannen om binnen een acceptabele termijn de transitie te maken naar een duurzame bedrijfsvoering.

Risicovol: Dit betreft ondernemingen en instellingen die buiten de planetaire grenzen opereren of die de sociale fundamenteën van de maatschappij onvoldoende respecteren. Deze ondernemingen en instellingen bevinden zich nog niet op het vereiste transitiepad en, ondanks dat zij de duurzaamheidsrisico's waaraan ze zijn blootgesteld erkennen, kunnen - of willen - zij zich niet voldoende snel aanpassen. Hierdoor zijn deze ondernemingen en instellingen gevoelig voor korte- of middellange termijn operationele en financiële risico's. De Cardano beleggingsstrategieën beleggen niet in deze ondernemingen en instellingen.

Niet-adaptief: Dit betreft ondernemingen en instellingen die het vermogen – en de wil – ontberen om de duurzaamheidsrisicobeheersing naar de vereiste standaard te brengen. Deze ondernemingen en instellingen lopen op de korte en de middellange termijn grote operationele en financiële risico's en goede structuren om materiële zaken te beheersen ontbreken. De Cardano beleggingsstrategieën beleggen niet in deze ondernemingen en instellingen.

Voor een uitgebreide beschrijving van iedere categorie wordt verwezen naar het duurzaam beleggingsbeleid op de Webpagina van de Beheerder.

Gebruikmaking van ESG-Scores

Naast bovenstaande classificatie, wordt aan de beleggingen van een Fonds en aan een Fonds zelf een ESG-score toegekend die Cardano modelmatig bepaalt op basis van interpretatie van extern verkregen informatie. Deze ESG-score kan variëren tussen 0 en 100, waarbij de maximale ESG-score van een belegging 100 kan bedragen. Hoe beter de ondernemingen en instellingen, al dan niet via de uitgegeven instrumenten, presteren op het gebied van de transitie naar een duurzame manier van opereren, des te hoger de score. Ter bepaling van de ESG-score spelen naast het duurzaamheidsgehalte van uitgevende ondernemingen en instellingen ook het duurzaamheidsgehalte van de aan financiële ten grondslag liggende projecten of projectdoelstellingen een rol.

Cardano Criteria Duurzame Belegging

In het kader van haar beleggingsstrategieën investeert Cardano in duurzame beleggingen. Om een belegging als 'duurzaam' te kunnen kwalificeren in lijn met de vereisten van de SFDR hanteert Cardano de volgende criteria bij het selecteren van een onderneming of instelling volgens het hierboven beschreven duurzaamheidsraamwerk:

- Ondernemingen en instellingen passen praktijken op het gebied van goed bestuur toe.
- Ondernemingen en instellingen doen geen ernstige afbreuk aan milieu- of sociale doelstellingen (*do no significant harm*).
- Ondernemingen en instellingen leveren een positieve bijdrage aan het bereiken van de Cardano Duurzaamheidsdoelen en/of aan ten minste één van de SDGs.

Voor een nadere toelichting over de criteria die Cardano hanteert om een belegging als 'duurzaam' te kunnen kwalificeren wordt verwezen naar het prospectus van de Fondsen.

Beoordeling duurzaamheidsaspecten overheden of aan overheden gerelateerde instellingen of ondernemingen

Met betrekking tot obligaties uitgegeven door overheden, (semi)overheidsinstellingen en/of overheidsgerelateerde ondernemingen, geldt in aanvulling op stap 1 en stap 2 dat de Beheerder beoordeelt of de uitgevende overheid, (semi)overheidsinstelling en/of overheidsgerelateerde onderneming voldoet aan minimum criteria met betrekking tot bestuurlijke, sociale en milieu indicatoren. Op basis van deze beoordeling beoogt de Beheerder enkel te beleggen in

CARDANO DUURZAAMHEIDSRAMWERK		ESG Transition	Duurzaam	Impact
POSITIEVE IMPACT		■	■	■
DUURZAAM		■	■	
ADAPTIEF		■		
RISICOVOL				
NIET-ADAPTIEF				
SCHADELIJK				
INTERNATIONALE STANDAARDEN				

obligaties uitgegeven door overheden, (semi)overheidsinstellingen en/of overheidsgerelateerde ondernemingen die voldoen aan de volgende criteria:

- **Governance:** zij voldoen aan principes van goed bestuur, zoals vrijheid van politieke rechten, vrijheid van meningsuiting, geen structurele corruptie, geen betrokkenheid bij controversiële wapenhandel en aandacht voor kwaliteit van overheidsinstituties;
- **Sociaal:** zij stimuleren fatsoenlijke leef-, ontwikkel- en werkomstandigheden, waaronder naleving van fundamentele mensen-, sociale en arbeidsrechten; en
- **Milieu:** zij integreren de risico's, kansen en gevolgen van klimaatverandering, grondstoffenschaarste en milieurisico's in hun beleid.

Beoordeling duurzaamheidsaspecten obligaties

Vervolgens vindt een beoordeling plaats op de duurzaamheidsaspecten van de uitgegeven obligatie, waarbij specifiek wordt beoordeeld of:

1. de uitgevende onderneming of instelling is geclassificeerd als 'adaptief', 'duurzaam' of 'positieve impact';
2. de obligatie zelf voldoet aan de uitgangspunten van de ICMA; en
3. de obligatie door de Beheerder wordt geclassificeerd als 'duurzaam', 'groen', of 'sociaal' volgens de door Cardano gehanteerde beoordelingsmethodiek.

Indien aan deze drie voorwaarden wordt voldaan, dan wordt die obligatie in beginsel geclassificeerd als 'positieve impact' dan wel als 'duurzaam'. De door de Beheerder gehanteerde beoordelingsmethodiek ziet in dit kader op de volgende aspecten ten aanzien van duurzaamheid: (1) het uitgesproken ambitieniveau, (2) de materialiteit van de te genereren impact, en (3) potentiële neveneffecten die kunnen optreden. Meer gedetailleerde informatie over deze beoordelingsmethodiek is beschikbaar in het duurzaam beleggingsbeleid op de Webpagina van de Beheerder.

Uitgangspunten duurzaam beleggingsbeleid – Onderliggende Beleggingsinstellingen

Voor zover wordt belegd in Onderliggende Beleggingsinstellingen kunnen ten behoeve van deze Onderliggende Beleggingsinstelling afwijkende duurzaamheidsuitgangspunten en -criteria gelden. De afwijkingen van het in dit hoofdstuk beschreven algemene beleid, zijn onder meer het gevolg van de aard van de beleggingen van een Onderliggende Beleggingsinstelling of het feit dat een Onderliggende Beleggingsinstelling door een derde partij wordt beheerd.

Beleggingen in high yield obligaties

Voor de extern beheerde Onderliggende Beleggingsinstelling, RobecoSAM SDG High Yield Bonds IH EUR, wordt belegd in high yield obligaties, waarbij het beheer wordt uitgevoerd door Robeco Luxembourg S.A. ('Robeco'). Terwijl het duurzaamheidsbeleid dat door Robeco wordt toegepast voor een deel overeenkomt met dat van Cardano, hanteert Robeco ten behoeve van deze Onderliggende Beleggingsinstelling afwijkende duurzaamheidsuitgangspunten en -criteria. Voor de selectie van de vastrentende instrumenten in deze beleggingsportefeuille wordt door de externe vermogensbeheerder een screeningproces gehanteerd, waarbij duurzaamheidscriteria een belangrijk onderdeel vormen. Dit houdt in dat uitsluitend bedrijven die bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, zoals vastgesteld door de Verenigde Naties, de SDG's, worden geselecteerd. Bedrijven die aan deze doelstellingen negatief bijdragen worden uitgesloten van belegging. Cardano beoordeelt in dezen periodiek in hoeverre de beleggingen van deze Onderliggende Beleggingsinstelling bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.

Beleggingen in microfinancieringsinstellingen

Voor een van Onderliggende Beleggingsinstellingen, namelijk Cardano Impact Financial Inclusion Fund (I), wordt belegd in leningen aan microfinancieringsinstellingen. Terwijl de duurzaamheidsuitgangspunten die voor het Cardano Impact Financial Inclusion Fund (I) worden toegepast grotendeels overeenkomen met die van de overige Fondsen, worden ten behoeve van deze Onderliggende Beleggingsinstelling afwijkende duurzaamheidscriteria en doelstellingen gehanteerd. Deze worden nader beschreven in het supplement van het Zwitserleven Selectie Fonds dat in de betreffende Onderliggende Beleggingsinstelling belegt.

Monitoring

Cardano controleert regelmatig of beleggingen voldoen aan de eisen van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. Door wijzigingen in het gedrag van ondernemingen en instellingen bestaat de mogelijkheid dat in een financieel instrument is belegd dat niet langer voldoet aan de gestelde eisen. Wanneer ondernemingen en instellingen door wijziging van hun kwantitatieve scores anders geclassificeerd worden, vindt een fundamentele analyse plaats en stelt een daartoe ingerichte commissie van Cardano de definitieve her-classificatie vast. Blijkt daaruit dat een onderneming of instelling naderhand alsnog moet worden toegewezen aan een van de uitgesloten categorieën van het duurzaamheidsraamwerk, in het algemene zin of afhankelijk van de gekozen beleggingsstrategie van een Fonds, dan zal de belegging in beginsel binnen 30 werkdagen

worden beëindigd, tenzij de Beheerder bepaalt dat in het belang van de Participanten voor de verkoop een langere periode mag worden gehanteerd.

Cardano publiceert overzichten van de ondernemingen en instellingen die op basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid zijn uitgesloten van belegging. Deze zijn te vinden op de Webpagina van de Beheerder.

Benchmark

De Fondsen hanteren qua benchmark een zogenaamde brede marktindex dan wel een samengestelde benchmark op basis van brede marktindices. Dit betekent dat de aan de Fondsen gerelateerde brede marktindex of brede marktindices niet zijn afgestemd op de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Een vergelijking van de Fondsen met de gekozen benchmark of index is enkel bedoeld om de financiële doelstellingen van de Fondsen te volgen.

Engagementbeleid

Bij het toepassen van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid beoordeelt Cardano, naast het huidige beleid en gedrag van ondernemingen en instellingen, ook in hoeverre zij in staat en bereid zijn hierin te veranderen. Door middel van zogenaamd 'engagement' streeft Cardano ernaar om het adaptieve vermogen van ondernemingen en instellingen positief te beïnvloeden, de duurzaamheidsrisico's voor een Fonds verder te reduceren en ondernemingen en instellingen te stimuleren een grotere bijdrage te leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Bij engagement wordt actief de dialoog aangegaan met ondernemingen en instellingen om zo oplossingen aan te dragen voor hun duurzaamheidsrisico's en om verandering te stimuleren op het gebied van duurzaamheid.

De doelstellingen van engagement zijn onder andere:

- dat verbetering wordt getoond in duurzaamheidsbeleid en -prestaties;
- dat verbeteringen van duurzaamheidsstandaarden worden gerealiseerd; en
- het beïnvloeden van wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheidsstandaarden.

De wijze waarop de dialoog met ondernemingen en instellingen wordt aangegaan, is onder andere afhankelijk van de aanleiding van engagement, de bereidheid om samen te werken en om vragen te beantwoorden. Engagement kan vanuit verschillende invalshoeken gestart worden, bijvoorbeeld vanuit nieuwe en/of gewijzigde wet- en regelgeving en/of door samen te werken met andere institutionele beleggers om bepaalde duurzame doelstellingen te behalen en duurzaamheidsrisico's te verminderen.

Wanneer na beoordeling duidelijk wordt dat verbetering van het beleid of gedrag van een onderneming of instelling op het gebied van duurzaamheid nodig is om op termijn uitsluiting te voorkomen, wordt proactief een gesprek aangegaan. Zo kan vanuit de rol als aandeelhouder het belang bij ondernemingen duidelijk gemaakt worden dat verduurzaming noodzakelijk is. Naast het aangaan van de actieve dialoog, is het mogelijk dat voorstellen worden gedaan tijdens aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen. Bij de uitvoering van het engagementbeleid kan Cardano gebruik maken van de diensten van Sustainalytics Holding B.V. Cardano monitort daarbij het engagementproces zoals dat door Sustainalytics Holding B.V. wordt uitgevoerd.

Voorafgaand aan het initiëren van engagement van ondernemingen en instellingen wordt door Cardano beoordeeld in hoeverre het voeren van engagement zinvol kan zijn. Ondernemingen en instellingen die geen of onvoldoende voortgang laten zien na het aangaan van het engagement, kunnen na beoordeling door de daartoe ingerichte commissie van Cardano alsnog worden uitgesloten van belegging.

Meer informatie over het engagementbeleid van Cardano is te vinden op de Webpagina van de Beheerder.

Stembeleid op aandeelhoudersvergaderingen

Met betrekking tot beleggingen door een Fonds in aandelen kan een aandeelhouder op aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen stemmen op voorstellen van het bestuur. Voor het gebruikmaken van het stemrecht op bestuursvoorstellen heeft Cardano beleid ontwikkeld gebaseerd op het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

In het algemeen wordt qua bestuursvoorstellen gestemd op:

- voorstellen aangaande de verslaglegging en winstbestemming;
- voorstellen aangaande de samenstelling van bestuurlijke organen;
- voorstellen aangaande het beloningsbeleid van bestuurlijke organen;
- accountantscontrole en daaraan gerelateerde voorstellen;
- kapitaal gerelateerde voorstellen; en

- overige gewichtige voorstellen.

Naast bestuursvoorstellen worden in aandeelhoudersvergaderingen in voorkomende gevallen ook aandeelhoudersvoorstellen besproken. Aandeelhoudersvoorstellen gaan, vaker dan de ingediende voorstellen van het bestuur, over risico's, impact of beleid gerelateerd aan duurzaamheid. Ook voor aandeelhoudersvoorstellen heeft Cardano beleid ontwikkeld gebaseerd op het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ertoe bijdraagt dat ondernemingen worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Ten behoeve van de uitvoering van het stembeleid maakt Cardano gebruik van de diensten van Glass Lewis Europe Limited.

Meer informatie over het stembeleid en een meer gedetailleerde stemverantwoording is opgenomen op de Webpagina. Voor een uitgebreid verslag over de ESG-ontwikkelingen in de verslagperiode wordt verwezen naar zie paragraaf 1.11.

Actief beheer met een gematigd risicoprofiel

Het grootste deel van de Fondsen wordt actief beheerd met een gematigd risicoprofiel ten opzichte van de relevante benchmark. Daarnaast zijn er Fondsen met een (gedeeltelijk) passieve beheerstijl. Zowel op de actief als passief beheerde Fondsen is het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid van toepassing. Cardano gelooft in de toegevoegde waarde van actief beheer. De mate waarin de fondsbeheerders risico's mogen nemen, staat duidelijk en strikt beschreven in het prospectus. Dit wordt zorgvuldig en continu bewaakt.

Kosten en transparantie

De kosten van de Fondsen bestaan uit twee hoofdcomponenten: de beheervergoeding en de transactiekosten. De beheervergoeding wordt voor elk Fonds afzonderlijk bepaald en staat vermeld in het prospectus en het jaarverslag. Het tarief is een all-in vergoeding voor alle beheerkosten, met uitzondering van de transactiekosten. De hoogte van de transactiekosten is vooral afhankelijk van de handelsactiviteit binnen de portefeuille, transactiebelasting en van de tarieven van brokers.

De transactiekosten, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn, worden in de jaarrekeningen weergegeven.

In de jaarrekeningen is per Fonds een overzicht van de beheervergoeding en de Lopende kostenfactor (LKF) opgenomen.

1.4 Risicomanagement

Cardano bewaakt voortdurend dat de Fondsen blijven voldoen aan de voorwaarden en restricties zoals die in het prospectus zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de interne uitvoeringsrichtlijnen.

Het risicomanagement van Cardano is gebaseerd op het 'three lines of defense model'. Dit houdt in dat er drie verdedigingslijnen te onderscheiden zijn. In dit model hebben verscheidene organisatieonderdelen eigen taken en verantwoordelijkheden. De betreffende drie verdedigingslijnen ondersteunen elkaar en versterken elkaar.

De eerste lijn is de lijnorganisatie. De eerste lijn is verantwoordelijk voor de uitvoerende beheerstaken met als doel de risico's te beheersen in de operationele processen. De tweede lijn wordt gevormd door stafafdelingen binnen Cardano. Deze stafafdelingen hebben de verantwoordelijkheid te toetsen of de invulling van de interne beheersing door het management voldoet aan beleidsuitgangspunten van Cardano en zij adviseren de directie van Cardano op het gebied van interne beheersing. Stafafdelingen of staffuncties die binnen deze tweede lijn vallen zijn onder andere de afdelingen Risk Management en Compliance. De afdeling Risk Management van Cardano is onafhankelijk van de eerste lijn. De afdeling rapporteert periodiek aan het risicomanagementcomité van Cardano. De Risk Management afdeling ondersteunt en houdt proactief toezicht op de effectiviteit van het risicomanagement systeem. De Compliance functie is een onafhankelijke tweedelijns functie die periodiek rapporteert aan het risicomanagementcomité van Cardano. De Compliance functie adviseert over en monitort de eerste lijn in het naleven van relevante wet- en regelgeving.

Binnen Risk Management van Cardano wordt een aantal verantwoordelijkheidsgebieden onderscheiden:

- Portfolio Compliance
- Operational Risk Management
- Financial Risk Management

Internal audit van Cardano, die door Cardano is uitbesteed aan KPMG, vormt de derde lijn in de verantwoordelijkheid voor de interne beheersing binnen Cardano. Internal audit toetst, volkomen onafhankelijk van het management van Cardano, de interne beheersing vanuit haar verantwoordelijkheid richting de directie van Cardano.

De structuur en organisatie van risicomanagement zijn ingericht conform de geldende wet- en regelgeving.

In deze paragraaf volgt een beschrijving van de risico's. Vervolgens wordt per Fonds inzicht gegeven in het risicomanagementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's. In hoofdstuk 2 in de toelichting op de jaarrekening worden de belangrijkste financiële risico's verder gekwantificeerd.

Financiële risico's

Marktrisico

Het marktrisico wordt gedefinieerd als het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de Fondsen als gevolg van waardeontwikkelingen van de financiële instrumenten waarin door de Fondsen wordt belegd.

De Fondsen zijn direct of via de beleggingen in de Onderliggende Beleggingsinstellingen blootgesteld aan marktschommelingen en risico's inherent aan het beleggen in financiële instrumenten. De waarde van de beleggingen in de Onderliggende Beleggingsinstellingen kan fluctueren op basis van een groot aantal factoren, zoals verwachtingen ten aanzien van economische groei, inflatie en prijsontwikkeling op diverse goederen en valutamarkten. Daarnaast kan de waarde van de beleggingen fluctueren naar aanleiding van politieke en monetaire ontwikkelingen. Marktrisico's verschillen per beleggingscategorie en zijn mede afhankelijk van de mate van spreiding van beleggingen over regio's en sectoren en/of van de keuze van individuele beleggingen. Het is mogelijk dat de waarde van beleggingen van de gehele markt of van bepaalde regio's en/of sectoren dalen.

Door middel van een zorgvuldige selectie en spreiding van de beleggingen van de Fondsen wordt getracht om het marktrisico te mitigeren. Voor de actief beheerde Fondsen wordt vroegtijdig ingespeeld op de verwachtingen in de markt om zodoende te anticiperen op toekomstige trends in de markt. De Beheerder kan de verdeling van de door hem geselecteerde beleggingen over de diverse categorieën aanpassen op basis van de marktvooruitzichten.

Het marktrisico van een Fonds kan worden uitgedrukt door middel van de Value at Risk (VaR) maatstaf. De 99% VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR maatstaf is toepasbaar onder normale marktomstandigheden. De VaR maatstaf is toepasbaar onder normale marktomstandigheden.

Renterisico

Een specifieke vorm van marktrisico is renterisico. Het renterisico is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van de Fondsen als gevolg van renteontwikkelingen. De waarde van de Fondsen met directe of indirecte beleggingen in vastrentende waarden fluctueert als gevolg van verandering in markttrentes. Hierdoor zijn deze Fondsen blootgesteld aan renterisico, zowel in absolute zin als ten opzichte van de relevante benchmark.

Ter beperking van het renterisico ten opzichte van de benchmark geldt een vaste bandbreedte als toegestane maximale afwijking van de gemiddeld gewogen looptijd van de vastrentende waarden, de zogenoemde duration, ten opzichte van de relevante benchmarks. Ook door spreiding van beleggingen over verschillende looptijden kan het renterisico worden gemitigeerd.

Valutarisico

Een specifieke vorm van marktrisico is valutarisico of wisselkoersrisico. De waarde van beleggingen in financiële instrumenten wordt beïnvloed door de ontwikkelingen van de valutakoersen waarin de betreffende beleggingen luiden, voor zover dit niet de euro betreft. De Fondsen zijn genoteerd in euro's en lopen, indien relevant, valutarisico via directe beleggingen of via de Onderliggende Beleggingsinstellingen waarin zij beleggen. In de overzichten van de beleggingen in de Onderliggende Beleggingsinstellingen is aangegeven in welke valuta de verschillende beleggingen luiden. Door spreiding van beleggingen over verschillende valuta kan het valutarisico worden gemitigeerd.

Concentratierisico

Een nauw aan marktrisico gerelateerd risico is het concentratierisico. Dit is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van de Fondsen als gevolg van een concentratie van de beleggingen in bepaalde financiële instrument of markt. Een Fonds kan zijn beleggingen concentreren in ondernemingen die opereren in hetzelfde land, dezelfde regio, dezelfde sector of in specifieke ondernemingen. Het concentratierisico houdt in dat specifieke gebeurtenissen van grotere invloed zijn op de waarde van de beleggingsportefeuille van een Fonds dan indien de mate van concentratie geringer is. De oorzaak van concentratie van de portefeuille kan het gevolg zijn van marktontwikkelingen, het gevoerde beleggingsbeleid en de gehanteerde beleggingsrichtlijnen of van de omvang en samenstelling van het voor belegging beschikbare beleggingsuniversum. Een kleiner beleggingsuniversum leidt tot geringere spreidingsmogelijkheden dan een groter universum.

In de paragraaf 'Risicobeheer' van betreffende Fondsen (vanaf paragraaf 1.13 tot en met paragraaf 1.20) is voor elk Fonds een verdeling van de portefeuille naar landen, sectoren en valuta's opgenomen.

Marktrisico aandelen van vastgoedondernemingen

Voor aandelen in vastgoedondernemingen zijn specifieke marktrisico's van toepassing. De marktrisico's voor vastgoed hebben onder meer betrekking op de ontwikkeling van de economische groei in het algemeen (bepalend voor de vraag naar bijvoorbeeld kantoren en winkels), de ontwikkeling van het inflatietempo en de renteontwikkeling. Versnelling van de economische groei is veelal positief voor de waardeontwikkeling van vastgoed. Stijgende rente met als gevolg hogere financieringskosten is een negatieve factor. Toename van de inflatie is een negatieve factor als gevolg van een stijging van de exploitatiekosten van vastgoed en een waardedrukkende factor. Dit risico wordt door de vastgoedondernemingen waarin wordt belegd gedeeltelijk gemitigeerd door te beleggen in vastgoedobjecten waarvan de huur is geïndexeerd op basis van de inflatieontwikkeling.

Binnen de vastgoedsector zijn verschillende deelmarkten te onderkennen, waaronder kantoren, woningen, winkels en bedrijfsmatig onroerend goed. Elke subcategorie heeft een eigen risicoprofiel. Spreiding over categorieën zorgt voor demping van marktrisico's.

Bij beleggingen in genoteerde vastgoedondernemingen is sprake van zowel risico's verbonden aan de vastgoedonderneming als aan de onderliggende vastgoedbeleggingen. Hieronder is onder meer inbegrepen het risico verbonden aan de wijze van financiering van de activa van de onderneming. Naarmate bij de financiering meer gebruik wordt gemaakt van vreemd vermogen ('leverage'), ten opzichte van het fondsvermogen, zal het risico toenemen dat bij daling van de waarde van het vastgoed het fondsvermogen van de onderneming meer dan evenredig negatief wordt beïnvloed.

Inflatierisico

Een nauw aan marktrisico verbonden risico is het inflatierisico. Het inflatierisico houdt in dat de reële waarde van beleggingen en beleggingsopbrengsten in negatieve zin wordt beïnvloed door inflatie. De reële waarde van beleggingen en beleggingsopbrengsten kan worden bepaald door het effect van de inflatie in mindering te brengen op de nominale waarde van de beleggingen.

Actief rendementsrisico

Het actieve rendementsrisico is het risico dat het rendement van de Fondsen afwijkt van het rendement van de benchmark van de Fondsen als gevolg van het actief gevoerde beleggingsbeleid. Eventuele afwijkingen kunnen het gevolg zijn van een andere beleggingsportefeuille ten opzichte van de benchmark door het gehanteerde ESG-beleid en beleggingsbeleid van de Fondsen. De waardefluctuaties van de financiële instrumenten waarin door de Fondsen wordt belegd kunnen afwijken van die opgenomen in de benchmark van de Fondsen. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat de doelstelling van het Fonds niet wordt gerealiseerd. Voor actief beheerde Fondsen kan zelfs een te beperkt positieve afwijking onvoldoende blijken om de doelstelling te behalen. Om dit risico te beheersen, hanteert de Beheerder prestatienormen en beleggingsrestricties voor maximale afwijkingen ten opzichte van de benchmarks.

Kredietrisico

Het kredietrisico wordt gedefinieerd als het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de Fondsen als gevolg van de mogelijkheid dat een kredietnemer of tegenpartij een financiële of andere contractuele verplichting niet nakomt.

Credit spreadrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het zogenaamde credit spreadrisico, oftewel het risico dat koersen van vastrentende waarden fluctueren als gevolg van fluctuaties in de kredietrisicopremies die hierop van toepassing zijn. Het credit spreadrisico heeft in het bijzonder betrekking op Fondsen die (indirect) beleggen in vastrentende waarden, zoals obligaties en onderhandse leningen. De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door een positieve of negatieve ontwikkeling van de kredietwaardigheid van ondernemingen of instellingen die deze vastrentende waarden uitgeven, oftewel de debiteuren.

De kredietwaardigheid van debiteuren kan positief en negatief ontwikkelen, wat zich vertaalt in schommelingen in de kredietrisicopremies van de financiële instrumenten waarin wordt belegd. Bij een negatieve ontwikkeling neemt de kans toe dat een debiteur geheel of gedeeltelijk in gebreke zal blijven en niet aan zijn rente- en/of aflossingsverplichtingen zal voldoen. Hierdoor zal de kredietrisicopremie op financiële instrumenten die door de debiteur zijn uitgegeven stijgen, wat zich vertaalt in een koersdaling van betreffende instrumenten. De waarde van direct door de Fondsen aangehouden vastrentende waarden en de vastrentende waarden in de Onderliggende Beleggingsinstellingen, fluctueren als gevolg van

verandering in kredietrisicopremies. Hierdoor zijn de Fondsen die hierin belegt zijn blootgesteld aan credit spreadrisico, zowel in absolute zin als ten opzichte van de relevante benchmark.

Verschillende rating agencies beoordelen de kredietwaardigheid van ondernemingen en instellingen. De inschatting van kredietwaardigheid wordt beïnvloed door zowel factoren die gelden voor een bepaalde onderneming, instelling of overheid, als door factoren die op een bepaalde sector of regio van toepassing zijn. Minder gunstige winstvooruitzichten voor een sector kunnen een negatieve invloed hebben op de inschatting van de kredietwaardigheid van alle ondernemingen in die sector.

Ter beperking van het credit spreadrisico gelden restricties voor de samenstelling van de vastrentende portefeuilles met betrekking tot geografische spreiding, verdeling over verschillende debiteurencategorieën, de minimale kwaliteit van de debiteur (rating) en voor de omvang van de beleggingen per debiteur.

Faillissementsrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het faillissementsrisico. Naast het credit spreadrisico, waarbij ontwikkelingen in kredietrisicopremies de marktwaarde van beleggingen in vastrentende waarden beïnvloeden, is het mogelijk dat een debiteur als het gevolg van specifieke factoren van toepassing op deze individuele debiteur niet meer kan voldoen aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen, zonder dat dit adequaat in de marktwaarde is verwerkt. Dit wordt faillissementsrisico genoemd. Dit kan leiden tot verlies van de gehele marktwaarde van het financiële instrument. Ter beperking van het faillissementsrisico gelden restricties voor de samenstelling van de vastrentende portefeuilles met betrekking tot geografische spreiding, verdeling over verschillende debiteurencategorieën, de minimale kwaliteit van de debiteur (rating) en voor de omvang van de beleggingen per debiteur.

Tegenpartijrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is tegenpartijrisico, oftewel het risico dat een uitgevende instelling of een tegenpartij bij transacties in financiële instrumenten in gebreke blijft. Het Fonds kan op verschillende wijzen een transactie aangaan waarbij tegenpartijrisico een rol speelt. Tegenpartijrisico wordt onder meer gelopen bij het afsluiten van derivatentransacties, zoals valutatermijntransacties en renteswaps.

1. OTC ('over-the-counter') derivatentransacties mogen voor het Fonds alleen worden aangegaan onder een ISDA® Master Agreement en Credit Support Annex met de betreffende tegenpartij. Door de onderlinge uitwisseling van onderpand op basis van dagelijkse marktwaardering van derivatentransacties wordt onderling gelopen tegenpartijrisico vergaand gemitigeerd. De partijen waarmee derivaten worden afgesloten dienen ten tijde van het aangaan van derivatentransacties te beschikken over een minimale gemiddelde counterparty rating van BBB+, waarbij de methodiek gehanteerd wordt zoals beschreven in het prospectus.
2. Voor zogenaamde 'cleared' derivatentransacties en beursgenoteerde derivaten geldt dat clearing plaatsvindt door middel van een centrale tegenpartij, zoals LCH of Eurex (de 'Central Counterparty' oftewel 'CCP'), waartoe het Fonds een overeenkomst heeft afgesloten met een bij de CCP aangesloten clearing member. De CCP vraagt een minimale initiële en variabele marge ('Initial Margin' en 'Variation Margin'), met dagelijkse verrekening op basis van waardeveranderingen in uitstaande derivatenposities en reeds verstrekte of ontvangen onderpanden. Deze Initial Margin en Variation Margin moeten door het Fonds, via de clearing member, aan de CCP worden verstrekt in de vorm van liquide middelen of, voor wat betreft de Initial Margin, in de vorm van financiële instrumenten of liquide middelen. Als gevolg hiervan loopt het Fonds tegenpartijrisico op de clearing member en de CCP. Dit risico wordt gemitigeerd doordat de CCP voor alle door haar geclearde transacties Initial Margin en Variation Margin opvraagt. Bovendien beschikt de CCP over een door clearing members gefinancierd verzuimfonds ('Default Fund') waaruit eventuele tekorten bij de CCP kunnen worden gecompenseerd. Voorts treffen CCP's maatregelen om, bij verzuim van een clearing member, de door die clearing member ten behoeve van cliënten op niveau CCP aangehouden Margins en posities te kunnen overdragen aan een andere clearing member. Zowel cleared als beursgenoteerde derivatentransacties zullen worden gerapporteerd aan een daartoe bevoegd transactieregister.

In beginsel monitort de Beheerder dagelijks de hoeveelheid aan en de kwaliteit van het onderpand. Ontvangen onderpand kan worden aangehouden op bankrekeningen, in staatsobligaties en in rechten van deelnemingen in geldmarktfondsen.

Ultimo verslagperiode is er voor de Fondsen en Onderliggende Beleggingsinstellingen beperkt tegenpartijrisico uit hoofde van afgeleide financiële instrumenten.

Betalingsrisico of settlementrisico

Een specifieke vorm van tegenpartijrisico is betalingsrisico of settlementrisico. Dit risico wordt gelopen bij afwikkeling van transacties in financiële instrumenten. Het is het risico dat een afwikkeling via een betaalsysteem niet plaatsvindt zoals verwacht, doordat de betaling of levering van de verkochte, respectievelijk gekochte, financiële instrumenten door een

tegenpartij niet of niet op tijd of zoals verwacht plaatsvindt. Bij aan- en verkooptransacties met betrekking tot financiële instrumenten ontstaan over het algemeen slechts zeer kortlopende vorderingen en schulden bij aankopen. Daardoor is het risico beperkt, ermee rekening houdend dat levering plaatsvindt tegen vrijwel gelijktijdige ontvangst van de tegenprestatie.

Overdrachtsrisico of transferrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het overdrachtsrisico of het transferrisico. Dit is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van de Fondsen als gevolg van beperkingen of belemmeringen bij het overbrengen van tegoeden vanuit het buitenland. Ter beperking van dit risico gelden restricties voor de samenstelling van de portefeuilles met betrekking tot geografische spreiding.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico dat niet tijdig kan worden beschikt over voldoende liquide middelen om aan korte termijn financiële verplichtingen te voldoen, al dan niet onder normale omstandigheden of in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

De mate van verhandelbaarheid van de participaties van de Fondsen hangt voornamelijk samen met de mate van verhandelbaarheid van de financiële instrumenten waarin de Fondsen beleggen. De meeste Fonds beleggen in andere Onderliggende Beleggingsinstellingen. De Fondsen beleggen direct of via de Onderliggende Beleggingsinstelling hoofdzakelijk in financiële instrumenten die aan een officiële gereguleerde markt in financiële instrumenten zijn genoteerd. In het algemeen is dan ook sprake van een zodanige verhandelbaarheid van deze financiële instrumenten dat aan- en verkopen daarvan tijdig kunnen worden uitgevoerd. De mate van verhandelbaarheid van de financiële instrumenten waarin wordt belegd, hangt onder meer samen met de transactievolumes op de markt in financiële instrumenten. De verhandelbaarheid neemt toe naarmate deze volumes groter zijn.

Ter beheersing van het liquiditeitsrisico wordt per Fonds bewaakt dat de beschikbare liquiditeit in beginsel voldoende is om aan liquiditeitsverplichtingen te kunnen voldoen en uitstroom te kunnen faciliteren, zowel onder normale scenario's als onder zogenaamde stress scenario's. Op deze manier wordt het risico dat beleggingen moeten worden verkocht tegen ongunstige voorwaarden beperkt.

Risico van het gebruik van afgeleide financiële instrumenten en hefboomfinanciering

In het kader van het afdekken van risico's en efficiënt portefeuillebeheer kan door de Fondsen of de Onderliggende Beleggingsinstellingen gebruik worden gemaakt van afgeleide financiële instrumenten, oftewel derivaten, en Exchange Traded Funds (ETF's).

Derivaten zijn veelal complexe instrumenten. Verschillende factoren hebben invloed op de waarde van derivaten, waaronder de koersontwikkeling van de onderliggende financiële instrumenten of indices waarop de derivaten zijn gebaseerd. De waarde van een derivaat kan sterk stijgen of dalen bij slechts een kleine koersontwikkeling van deze onderliggende activa. Het gebruik van derivaten impliceert tevens dat risico ontstaat als gevolg van hefboomfinanciering. Het beleggingsbeleid van de Fondsen is zodanig ingericht dat het risico op een negatieve waarde van de Fondsen is geminimaliseerd.

Het beleid van de Beheerder betreffende hefboomwerking ziet enerzijds op het mitigeren van risico's van een negatieve waarde van een Fonds en anderzijds op het voorkomen van significante ongewenste waarde mutaties. Het beleggingsbeleid van de Fondsen is dusdanig ingericht dat het risico op een negatieve waarde van de Fondsen is geminimaliseerd. Het gebruik van derivaten dient enkel het doel om risico's af te dekken en worden niet gebruikt voor speculatieve doeleinden.

Financiële risico's worden per Fonds toegelicht in de paragraaf 'Risicobeheer' van betreffende Fondsen (vanaf paragraaf 1.13 tot en met paragraaf 1.20).

Niet-financiële risico's

Fiscaal en juridisch risico

De juridische en fiscale behandeling van de Fondsen kan buiten de macht van de Fondsen of de Beheerder veranderen, met nadelige consequenties voor de Fondsen en/of de participanten van de Fondsen. Veranderingen in de wettelijke en/of fiscale status van de participanten of relevante veranderingen in de lokale wetgeving en de interpretatie daarvan kan de fiscale positie van de participanten aanzienlijk beïnvloeden.

Wijzigingsrisico fiscale of juridische regimes

Het wijzigingsrisico met betrekking tot fiscale of juridische regimes houdt op hoofdlijnen in dat een overheid de (belasting)wetgeving in ongunstige zin voor een Fonds of een Onderliggende Beleggingsinstelling verandert, waardoor de waarde van de beleggingsportefeuille en/of de waarde van het fondsvermogen van een Fonds of Onderliggende Beleggingsinstelling negatief kan worden beïnvloed. Het is niet uitgesloten dat de wet of wetsinterpretatie verandert al dan

niet met terugwerkende kracht. Het is daardoor mogelijk dat additionele belastingen verschuldigd worden, inclusief eventuele bronheffingen met betrekking tot betaalbaar gestelde dividenden of rente, die niet voorzienbaar waren ten tijde van het uitbrengen van het prospectus of ten tijde van aankoop, waardering of verkoop. Dit risico neemt toe naarmate meer wordt belegd in landen met minder stabiele regeringen en democratische procedures bij de totstandkoming van (belasting)wetgeving. De Onderliggende Beleggingsinstellingen beleggen overwegend in landen waar deze minder gunstige externe factoren niet van toepassing zijn. Niettemin geldt het wijzigingsrisico fiscale of juridische regimes met betrekking tot alle beleggingen in alle landen.

Risico uit hoofde van FATCA/CRS

De Fondsen voldoen aan de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) en de Common Reporting Standard (CRS) en de in dat kader in de Nederlandse wetgeving opgenomen bepalingen. Om in dat kader ten aanzien van participanten hun status onder FATCA of Nederlandse wetgeving te kunnen (blijven) vaststellen, wordt aan participanten documentatie opgevraagd. Als de Fondsen, doordat ze niet voldoen aan FATCA, worden onderworpen aan bronbelasting van de Verenigde Staten op haar beleggingen, dan kan dit gevolgen hebben voor de intrinsieke waarde (ook wel bekend onder de term Net Asset Value of NAV).

Meer informatie over de fiscale aspecten en de daaraan verbonden risico's vindt u in de toelichting op de jaarrekeningen in de paragraaf Fiscale aspecten.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Fiscaal en juridisch risico	Laag	Hoog	Fiscale en juridische risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de Fondsen.	De Beheerder heeft periodiek overleg met Juridisch en Fiscaal adviseurs en Compliance. Om nieuwe en/of wijzigingen in voor Cardano relevante wet- en regelgeving te monitoren, worden deze minimaal tweemaal per jaar besproken in het LEFICO ¹ -overleg. Hiertoe wordt door de Legal & Compliance officer een overzicht ('Controlelijst') bijgehouden op basis van de Wetgevingsagenda ('Legislative Agenda') die halfjaarlijks door Juridische Zaken wordt gepubliceerd. In de Controlelijst worden relevante acties geïdentificeerd en gemonitord die door Cardano moeten worden uitgevoerd. De controlelijst wordt gedeeld met de Risico Management Commissie (RMC) en de LEFICO-bevindingen worden daar besproken.

¹ LEFICO staat voor Legal, Fiscal & Compliance.

Compliance risico

Compliance risico betreft het risico dat consequenties van (veranderende) wet- en regelgeving niet of niet tijdig worden onderkend waardoor wet- en regelgeving wordt overtreden. Naast het externe aspect van het compliance risico bestaat er ook een intern deel dat betrekking heeft op het risico dat niet of niet tijdig wordt voldaan aan interne regelgeving (beleid). Binnen Cardano wordt periodiek gecontroleerd dat wordt voldaan aan intern geformuleerd beleid en daartoe opgestelde en ingerichte processen. Het beleid ziet erop toe dat periodiek wordt gecontroleerd of het beleid voldoet aan wet- en regelgeving.

Integriteitsrisico

Een specifieke vorm van compliance risico is het integriteitsrisico. Dat betreft aantasting van de reputatie, het vermogen of het resultaat van Cardano als gevolg van fraude of het niet naleven van (interne en externe) wet- en regelgeving. Met name de cultuur en het gedrag van medewerkers, klanten en partijen waar Cardano zaken mee doet spelen een belangrijke rol. Handelingen die in strijd zijn met de kernwaarden van Cardano, de gedragscode of wettelijke bepalingen worden niet getolereerd. Het risico op fraude wordt gemitigeerd door middel van het door Cardano toegepaste 'three lines of defense model' en organisatorische maatregelen op het gebied van interne controle. Daarnaast wordt er, door middel van controleprocessen, door de bewaarder ook aandacht besteed aan dit risico.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Compliance risico	Laag	Hoog	Compliance risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de Fondsen.	Juridische Zaken signaleert veranderingen in nieuwe wet-en regelgeving. De compliance officer monitort op de tijdige implementatie hiervan. Om integriteit te borgen worden passende maatregelen getroffen door Cardano, o.a. screening van klanten en awareness sessies/e-learnings over compliance onderwerpen en compliance beleidsstukken.

Operationeel risico

Operationeel risico betreft het risico op schommelingen in de omvang en het rendement van de Fondsen als gevolg van ontoereikende of gebrekkige beschikbaarheid van informatie en/of interne beheersing van processen en systemen.

Procesrisico

Een specifieke vorm van operationeel risico is procesrisico. Dit is het risico van directe of indirecte verliezen die het gevolg zijn van ontoereikende of gebrekkige opzet, bestaan en werking van interne processen.

Systeemrisico

Een specifieke vorm van operationeel risico is systeemrisico. Dit is het risico van directe of indirecte verliezen die het gevolg zijn van tekortkomingen in informatietechnologiesystemen ten behoeve van adequate en tijdige informatieverwerking en communicatie. Het beschikken over adequate informatietechnologiesystemen is cruciaal om de continuïteit en beheersbaarheid van de processen en dienstverlening ten behoeve van de Fondsen te kunnen waarborgen. Er zijn verschillende maatregelen van toepassing om systeemrisico's te mitigeren, waaronder het in geval van uitval beschikbaar hebben van adequate back-up- en recovery systemen en business continuity planning.

Cybercriminaliteitsrisico

Het bestrijden van cybercriminaliteit is een topprioriteit voor een financiële organisatie als Cardano. Het risico op cybercriminaliteit neemt in de loop van de tijd toe en wordt steeds meer wijdverspreid en professioneler, bijvoorbeeld middels cyberaanvallen met behulp AI en ransomware. Cybercrime blijft onverminderd hoog op de agenda van de directie van Cardano staan. De organisatorische en technologische maatregelen die zijn getroffen om cybercriminaliteitsrisico's te mitigeren zijn onverminderd geldig en worden regelmatig getest en continue verbeterd. Ook de awareness rondom dit risico heeft volop de aandacht gekregen in de vorm van kennis en bewustzijn sessies. De gebruikers worden regelmatig getraind en getest op hun kennis en bewustzijn d.m.v. periodieke Phishing tests. Sinds 2022 voldoet Cardano aan de ISO 27001 norm, en heeft Cardano een Group Information Security Policy waarin alle IT Security rollen en verantwoordelijkheden worden beschreven. Cardano heeft ook een ISMS (Information Security Management System) om de informatiebeveiliging binnen onze organisatie te beheren (vaststellen, implementeren, uitvoeren, bewaken, herzien, onderhouden en verbeteren). Het ISMS wordt onderworpen aan een interne audit en een jaarlijkse externe audit door de certificeringsinstantie.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Operationeel risico	Laag	Hoog	Operationele risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de Fondsen.	Cardano heeft een interne beheersingssysteem geïmplementeerd waarin verantwoordelijkheden naar verschillende committees zijn gedelegeerd. Deze wordt geactualiseerd indien er interne en/of externe omstandigheden zich voordoen die dit noodzakelijk maken. Daarnaast worden veranderingen ook getriggert door het incidenten proces en 'Risk Self assessments' die periodiek plaatsvinden. Een significant deel van dit framework maakt onderdeel uit van een ISAE 3402 type II rapport die onderhavig is aan een controle door een externe accountant.

Duurzaamheidsrisico

Duurzaamheidsrisico betreft het risico dat het beoogde rendement op beleggingen van een Fonds en daarmee het Fonds negatief wordt beïnvloedt door een onverantwoorde of onzorgvuldige omgang met duurzaamheidsaspecten of ESG-aspecten

van ondernemingen of instellingen en financiële instrumenten waarin wordt belegd. Meting van de duurzaamheidsrisico's vindt plaats op basis van gegevens van onafhankelijke dataleveranciers en Value At Risk data met betrekking tot klimaatrisico's. De beheersing en de mitigatie van de duurzaamheidsrisico's vindt plaats door screening van ondernemingen, engagement en eventueel uitsluiting van beleggingen op basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

Cardano is ervan overtuigd dat de integratie van duurzaamheidsaspecten en -risico's in het beleggingsbeleid leidt tot betere risico-rendementsprofielen van de Fondsen. Naast duurzaamheidsrisico's met betrekking tot individuele ondernemingen of sectoren, houdt Cardano ook rekening met duurzaamheidsrisico's die kunnen spelen in specifieke landen of regio's, zoals toenemende blootstelling aan natuurrampen (onder andere door klimaatverandering) of maatschappelijke onrust. Door rekening te houden met duurzaamheidsrisico's en -kansen, ontstaat er een bredere kijk op de ondernemingen en instellingen waarin Cardano belegt en wordt de besluitvorming daaromtrent verbeterd, wat uiteindelijk kan leiden tot selectie van ondernemingen en instellingen met lagere neerwaartse risico's en gunstigere rendementen.

Ondernemingen en instellingen kunnen ook risico lopen door betrokkenheid bij controversiële thema's en praktijken. Over het algemeen leidt een verminderde betrokkenheid bij controversiële thema's en praktijken voor entiteiten tot minder marktrisico's, lagere kapitaalkosten en een verbeterd rendementspotentieel. Onderstaand wordt ingegaan op specifieke duurzaamheidsrisico's en de wijze waarop Cardano daarmee omgaat om deze risico's te mitigeren in haar portefeuilles. In het prospectus wordt ingegaan op specifieke duurzaamheidsrisico's en de wijze waarop Cardano daarmee omgaat.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Duurzaamheidsrisico	Laag	Hoog	Duurzaamheidsrisico's hebben in de verslagperiode geen materiële impact gehad op de Fondsen.	Het duurzaamheidsrisico wordt onder andere beheerst door het beleggingsuniversum minimaal viermaal per jaar en de lijst met uitgesloten ondernemingen minimaal eenmaal per jaar te toetsen op de uitsluitingscriteria.

Bewaarnemingsrisico

Bewaarnemingsrisico is het risico dat activa verloren gaan als gevolg van onder meer insolventie of fraude bij de entiteit waar financiële instrumenten in bewaring zijn gegeven. Dit vindt plaats bij de custodian dan wel, indien van toepassing, bij subcustodians die zijn aangesteld. Ter beperking van het bewaarnemingsrisico heeft de custodian interne controle maatregelen getroffen.

BNP Paribas S.A., Netherlands branch, is aangesteld als bewaarnemer (custodian) voor de beleggingsinstellingen onder beheer van Cardano. Daarnaast is BNP Paribas S.A. aangesteld als bewaarder (depository). Dit is een afgescheiden afdeling van BNP Paribas Securities Services SCA die een controlerende taak heeft.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Bewaarnemingsrisico	Laag	Hoog	Bewaarnemingsrisico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de Fondsen.	Er zijn controlemaatregelen getroffen met de bewaarder onder andere middels de bewaardersverklaring. Tevens zijn er controlemaatregelen getroffen bij de bewaarnemer, oftewel custodian. Deze worden beheerst door het verkrijgen van de ISAE 3402 type II rapportage, voorzien van een verklaring van een externe accountant, waarbij Cardano de zogeheten end-user considerations en mogelijke bevindingen kritisch beoordeelt.

Uitbestedingsrisico

Uitbesteding van activiteiten brengt als risico met zich mee dat de wederpartij niet aan haar verplichtingen voldoet, ondanks gemaakte afspraken zoals deze zijn vastgelegd in contracten met uitbestedingsrelaties. Cardano heeft de uitvoering van de aan de Fondsen gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging uitbesteed aan BNP Paribas S.A. De uitvoering van het engagement- en stembeleid is uitbesteed aan Sustainalytics. Per 1 september 2023 is de uitvoering van het stembeleid overgenomen door Glass Lewis Europe Limited. Verder zijn de informatietechnologie diensten uitbesteed aan Cardano Holding Limited, Cardano Risk Management Limited, Cardano Risk Management B.V. (alle drie gelieerd aan Cardano Asset Management N.V.).

De uitgangspunten van de samenwerking met uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in overeenkomsten. In deze overeenkomsten zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat Cardano kan voldoen aan de eisen welke voortvloeien uit de Wft en de AIFMD. Voorts zijn in de overeenkomsten bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing en de vergoeding.

Met partijen waar vermogensbeheer aan uitbesteed is, heeft Cardano een vermogensbeheerovereenkomst gesloten, waarin onder andere de beleggingsrestricties zijn uitgewerkt en afspraken zijn gemaakt over onder meer rapportages en beëindiging van de overeenkomst. De beleggingsrestricties zijn een gedetailleerde en concrete uitwerking van het beleggingsbeleid. Uitbesteding van vermogensbeheer ontslaat Cardano niet van haar eindverantwoordelijkheid jegens beleggers. De vermogensbeheerders bewaken op basis van risicomanagementsystemen de beleggingsportefeuilles, zodat deze steeds voldoen aan bedoelde restricties.

Cardano heeft uitbestedingsprocedures geïmplementeerd die onder meer toezien op het monitoren van de uitbestede activiteiten. Monitoring vindt daarbij plaats op basis van de periodieke rapportages en verantwoordingsoverleggen met de service organisaties. Assurance rapportages, zoals ISAE 3402 rapporten, worden gebruikt om vast te stellen dat de interne risicobeheersingsprocedures van de betreffende uitbestedingsrelatie adequaat en effectief zijn. Indien nodig kunnen additionele activiteiten worden uitgevoerd, zoals het uitvoeren van een due diligence. In de overeenkomsten zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot aansprakelijkheden tussen Cardano en de betreffende partij.

Bij de vermogensbeheerovereenkomsten is Cardano te allen tijde bevoegd om de samenwerking te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen. Tenslotte ziet het Cardano beleid er ook op toe dat periodiek wordt gecontroleerd of het beleid voldoet aan wet- en regelgeving.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Uitbestedingsrisico	Laag	Hoog	Uitbestedingsrisico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de Fondsen.	Het uitbestedingsrisico wordt beheerst op basis van de toepassing van het uitbestedingsbeleid waarin het monitoren van gedelegeerde taken centraal staat, onder meer op basis van periodieke bijeenkomsten en rapportages met de uitbestedingsrelatie en het verkrijgen van de ISAE 3402 type II rapportage, voorzien van een verklaring van een externe accountant, waarbij Cardano zogeheten end-user considerations en mogelijke bevindingen kritisch beoordeelt.

Risico's verbonden aan index beleggen

Tracking error risico van de portefeuilles als gevolg van uitsluiting

Wat betreft de passieve Fondsen en Onderliggende Beleggingsinstellingen, streeft de Beheerder naar evenaring van de performance van de index door te beleggen in aandelen die in de index zijn opgenomen, met uitzondering van de uitgesloten ondernemingen. Daarom kan er een verschil zijn in de samenstelling van de portefeuille van een Fonds ten opzichte van de index, wat een 'natuurlijke' tracking error tot gevolg heeft. De natuurlijke tracking error van de portefeuille van de Fondsen die voortkomt uit het uitsluiten van uitgesloten ondernemingen en vervolgens het herbeleggen van de vrijgekomen middelen betekent dat een risico bestaat dat de doelstelling van een Fonds om het rendement op de index te repliceren niet wordt gehaald. De tracking error van de portefeuille ten opzichte van de index fluctueert in de loop van de tijd, afhankelijk van onder anderen het aantal en de marktkapitalisatie van de uitgesloten ondernemingen.

Indexrisico

De Beheerder maakt gebruik van geregistreerde indices en onder toezicht staande index leveranciers. Er bestaat een risico dat niet langer gebruik kan worden gemaakt van specifieke indices of index leveranciers of dat indices dusdanig wijzigen dat belangen van participanten daarmee geschaad kunnen worden. Als de wijzigingen in de indexregels ernstige negatieve materiële gevolgen voor de Fondsen, de Onderliggende Beleggingsinstellingen, of de Beheerder hebben, kan de Beheerder de participanten voorstellen om over te gaan naar een andere index voor de Fondsen of Onderliggende Beleggingsinstellingen.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Indexrisico	Laag	Gemiddeld	Risico's verbonden aan indexbeleggen hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de Fondsen.	De vrijgekomen middelen vanuit het niet beleggen in uitgesloten ondernemingen worden op een zodanige wijze belegd dat de tracking error geminimaliseerd wordt. Ook heeft de Beheerder gekozen voor een toonaangevende leverancier van indices.

1.5 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering

Wij beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering, die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo). Wij hebben gedurende het afgelopen verslagjaar verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld, waaronder de uitbestede activiteiten. Bij onze werkzaamheden hebben wij geen constatering gedaan op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 115y lid 5 van het Bgfo niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wft en daaraan gerelateerde regelgeving. Op grond hiervan verklaren wij als Beheerder te beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering die voldoet aan de eisen van de Wft. Ook hebben wij niet geconstateerd dat de bedrijfsvoering niet effectief en niet overeenkomstig de beschrijving functioneert.

Derhalve verklaren wij met een redelijke mate van zekerheid dat de bedrijfsvoering gedurende het verslagjaar effectief en overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd. Voor het komende jaar verwachten wij geen significante wijziging in de opzet van de bedrijfsvoering die een materiële impact zal hebben op de dienstverlening door Zwitserleven Beleggingsfondsen.

1.6 Juridische en fiscale structuur Zwitserleven Beleggingsfondsen

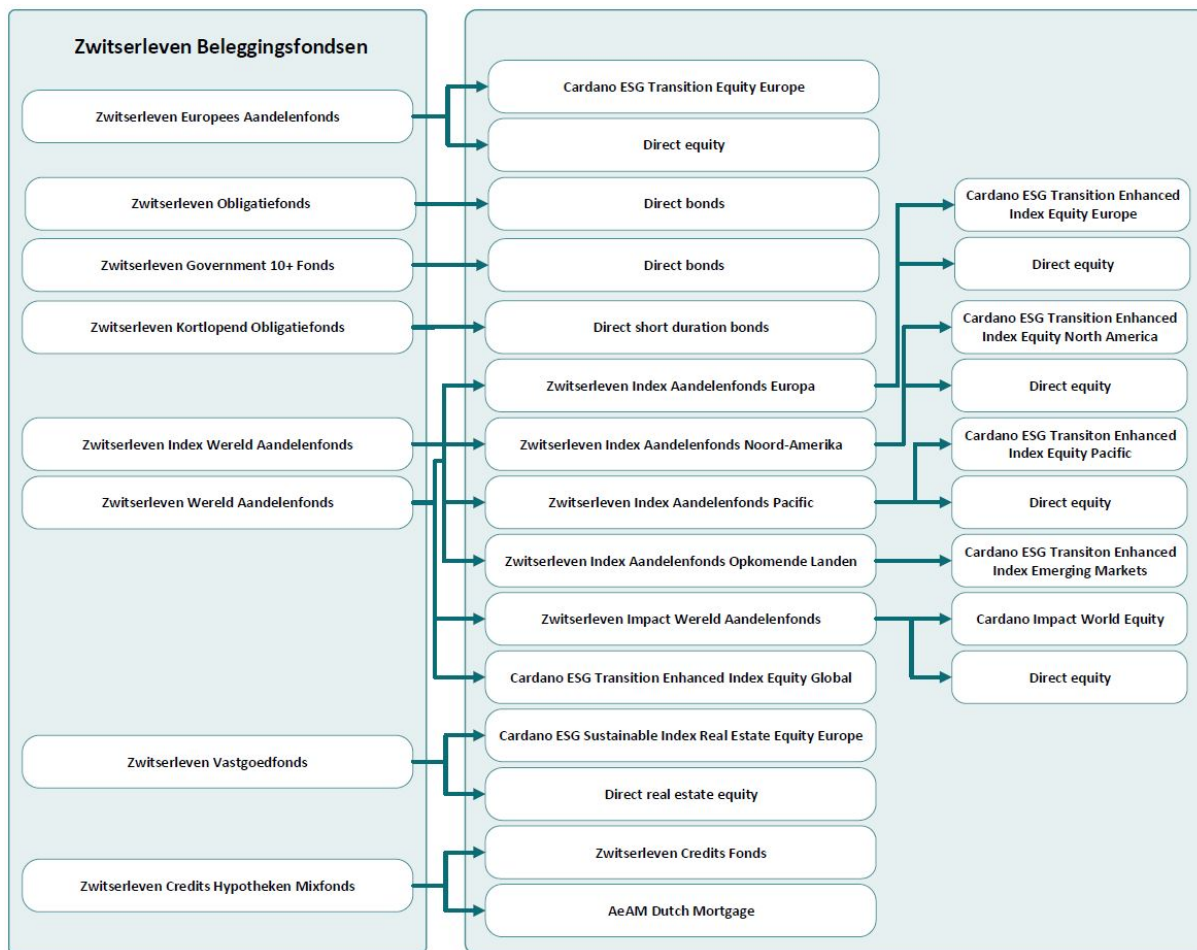
Juridische structuur

Zwitserleven Beleggingsfondsen is een zogeheten paraplufonds en vormgegeven als een fonds voor gemene rekening met een open-end structuur die is opgericht op 27 juni 2007. Zwitserleven Beleggingsfondsen is een paraplufonds bestaande uit verschillende participatie series (een participatieserie heet een Fonds).

Elk Fonds heeft een eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel, kostenstructuur en koersvorming. Ook de administratie van elk Fonds is gescheiden door het gebruik van separate rekeningen. Het in een afzonderlijke Fonds gestort kapitaal wordt afzonderlijk belegd. Zowel de kosten als de opbrengsten worden per Fonds afzonderlijk verantwoord. Waardestijgingen en waardedalingen in de portefeuille van een Fonds komen ten goede aan of ten laste van de houders van de desbetreffende serie participaties.

Verder kunnen nieuwe fondsen op betrekkelijk eenvoudige wijze worden geïntroduceerd en in de bestaande structuur worden ondergebracht. Hierdoor kan sneller en efficiënter op veranderende behoeften van klanten en marktsituaties worden ingespeeld. Voorafgaand aan de introductie van een fonds stellen de Beheerder en juridisch eigenaar van de beleggingsfondsen, met inbreng van Zwitserleven, de fondsspecificaties vast. Vanaf de introductie van een fonds gelden de fondsspecificaties zoals opgenomen in het betreffende supplement in het prospectus. Het prospectus van Zwitserleven Beleggingsfondsen inclusief de Voorwaarden van Beheer en de specificaties van de Fondsen zijn kosteloos op te vragen bij de Beheerder of op de webpagina cardano.nl in te zien.

In de volgende afbeelding is de juridische structuur van Zwitserleven Beleggingsfondsen weergegeven per ultimo verslagperiode.

Zwitserleven Obligatiefonds, Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds en Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds hebben directe beleggingen in eurogerelateerde vastrentende waarden.

Fiscale structuur

De Fondsen kwalificeren voor de Nederlandse belastingwetgeving als fiscaal transparant en zijn derhalve niet belastingplichtig in de zin van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en evenmin belastingplichtig of inhoudingsplichtig in de zin van de Wet op de dividendbelasting 1965. Alle activa en passiva van de Fondsen alsmede alle winsten en/of verliezen van de Fondsen worden voor belastingdoeleinden direct aan de participanten toegerekend voor wat betreft hun pro rata participatie in het betreffende Fonds. Derhalve zijn alle relevante belastingen, indien van toepassing, voor rekening van de participanten in het betreffende Fonds. Het Fonds kan de Nederlandse dividendbelasting en buitenlandse bronbelasting die is ingehouden op dividendontvangsten niet ten behoeve van zichzelf terugontvangen van de Nederlandse of buitenlandse fiscus. Dit recht komt toe aan de houders van de participaties.

Een deel van de Onderliggende Beleggingsinstellingen waarin de Fondsen van Zwitserleven Beleggingsfondsen beleggen kwalificeert voor de Nederlandse belastingwetgeving ook als fiscaal transparant en is derhalve niet-belastingplichtig in de zin van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. Uitzonderingen zijn de Onderliggende Beleggingsinstellingen Cardano ESG Transition Equity Europe, Cardano ESG Sustainable Index Real Estate Equity Europe, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global en Cardano Impact World Equity die de FBI-status hebben. Daarnaast heeft Cardano ESG Transition Enhanced Index Emerging Markets de fiscale status vrijgestelde beleggingsinstelling (VBI). Voor een uitgebreide beschrijving van de fiscale aspecten van de Fondsen wordt verwezen naar het prospectus van Zwitserleven Beleggingsfondsen, beschikbaar via de website van de Beheerder.

1.7 Verslaglegging en overige informatie

Jaarverslag

Binnen vier maanden na afloop van elk boekjaar verschijnt het jaarverslag van Zwitserleven Beleggingsfondsen.

Verkrijgbaarheid van de informatie

Exemplaren van het jaarverslag, Essentiële Beleggersinformatie en het prospectus zijn beschikbaar via [cardano.nl](https://www.cardano.nl). Daar vindt u ook informatie over onder meer de maandelijkse ontwikkeling van het rendement van de Fondsen.

Going concern

De jaarrekening van Zwitserleven Beleggingsfondsen wordt opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De Beheerder heeft de bedrijfsprocessen en de resultaten van Zwitserleven Beleggingsfondsen geanalyseerd en geconcludeerd dat de activiteiten op de lange termijn kunnen worden voortgezet.

Jaarvergadering

Jaarlijks vóór 1 mei wordt een vergadering van Participanten gehouden, om de resultaten van het Fonds te bespreken en het jaarverslag vast te stellen.

1.8 Kerncijfers

In deze paragraaf wordt per Fonds inzicht gegeven in het fondsvermogen en het rendement.

Fondsvermogen per 31 december 2023 en 31 december 2022 in duizenden euro's

Naam Fonds	Fondsvermogen per	
	31-12-2023	31-12-2022
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	2.186.169	2.127.308
Zwitserleven Obligatiefonds	2.225.349	2.158.959
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	179.546	192.846
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	134.731	106.472
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	5.522.443	4.346.603
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	68.488	61.919
Zwitserleven Vastgoedfonds	562.416	454.245
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds ¹	962.409	-

¹ Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds is opgericht op 7 september 2023 en heeft derhalve geen vergelijkende cijfers.

Rendement in 2023 op basis van intrinsieke waarde

Naam Fonds	Fonds	Benchmark ¹
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	17,94%	15,83%
Zwitserleven Obligatiefonds	7,26%	6,59%
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	3,78%	3,41%
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	8,99%	8,90%
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	16,63%	18,06%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	16,35%	15,89%
Zwitserleven Vastgoedfonds	18,56%	17,81%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds ²	5,78%	6,01%

¹ De benchmark van ieder Fonds kan worden teruggevonden in het fondsprofiel van elk onderscheiden Fonds, voor de actuele benchmark van het Fonds kunt u het prospectus van Zwitserleven Beleggingsfondsen en bijlage 1 van dit jaarverslag raadplegen.

² Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds is opgericht op 7 september 2023 en de cijfers hebben derhalve betrekking op de periode 7 september 2023 tot en met 31 december 2023.

Rendement 3 en 5 jaar per 31 december 2022 op basis van intrinsieke waarde en meetkundig gemiddelde

Naam Fonds	3 Jaar		5 Jaar	
	Fonds ¹	Benchmark ²	Fonds ¹	Benchmark ²
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	10,56%	9,47%	11,54%	9,84%
Zwitserleven Obligatiefonds	-2,92%	-3,34%	-0,44%	-0,76%
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	-0,52%	-0,80%	-0,41%	-0,61%
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	-9,47%	-9,68%	-2,51%	-2,64%
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	6,61%	8,26%	10,85%	11,03%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds ³	7,69%	8,33%	-	-
Zwitserleven Vastgoedfonds	-1,12%	-1,70%	1,50%	0,87%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds ⁴	-	-	-	-

- 1 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbeleggingen van het (slot)dividend dat is uitgekeerd in de verslagperiode.
- 2 De benchmark van ieder Fonds kan worden teruggevonden in het fondsprofiel van elk onderscheiden Fonds, voor de actuele benchmark van het Fonds kunt u het prospectus van Zwitserleven Beleggingsfondsen en bijlage 1 van dit jaarverslag raadplegen.
- 3 Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds is opgericht op 14 juni 2019 en heeft derhalve nog geen 5 jaar rendement.
- 4 Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds is opgericht op 7 september 2023 en heeft derhalve nog 3 en 5 jaar rendement.

1.9 Beheerontwikkelingen in de verslagperiode

Samenstelling van de directie

Op het moment van publicatie van het jaarverslag bestaat de zes hoofdig directie van Cardano uit H.H.J.G. Naus (Chief Executive Officer, CEO), M.C. Strijbos (Chief Finance and Risk Officer, CFRO), J. Sunderman (Chief Operating Officer, COO), H.S.R. Veelaert (Chief Investment Officer, CIO), E.R. de Beijer-van der Vorst (Chief Commercial Officer, CCO) en M.E. Petit (Head of Investment Solutions). De directieleden beschikken over uitgebreide ervaring en expertise in de vermogens- en fondsbeheerindustrie op zowel uitvoerend als bestuurlijk niveau. Voorafgaand aan de benoeming van de directieleden heeft de AFM de statutaire directieleden en de samenstelling van de directie van Cardano goedgekeurd.

In de verslagperiode en in 2024 hebben wijzigingen plaatsgevonden in de directie van Cardano. M.S. Schlejen, die de rol van CCO vervulde, heeft ervoor gekozen om met ingang van 1 september 2023 haar carrière buiten Cardano voort te zetten. Zij werd opgevolgd door E.R. de Beijer-van der Vorst die per 11 januari 2024 is benoemd tot CCO. Verder is M.E. Petit per diezelfde datum toetreden tot de directie van Cardano en bekleedt de functie van Head of Investment Solutions.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) van Cardano Investment Funds I wordt gevormd door de heren B. Blocq (voorzitter), J.H.M. Janssen Daalen en E. Comon.

Verfijning van het duurzaamheidsbeleid

Met ingang van 1 januari 2023 werd het duurzaamheidsbeleid van alle Fondsen verfijnd, waarop, behoudens Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds, alle Fondsen hebben geopteerd voor een zogenaamde ‘artikel 8’ classificatie (het promoten van ecologische en sociale kenmerken) in plaats van een ‘artikel 9’ classificatie (duurzame beleggingen tot doel hebben). Gelijkijdig werden voor elk van deze Fondsen doelstellingen geïntroduceerd voor het percentage aan te houden Duurzame Beleggingen binnen de Fondsen. Daarin is een belangrijke rol weggelegd voor de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (‘Sustainable Development Goals’ of ‘SDG’s’). Per 1 januari 2024 is het duurzaamheidsbeleid van Cardano verder verfijnd, waarbij voor de Fondsen met een artikel 8 classificatie de minimaal aan te houden percentages Duurzame Beleggingen zijn aangepast. Voor een nadere toelichting over de bovengenoemde aanpassingen wordt verwezen naar paragraaf 1.11.

Naamswijziging ACTIAM N.V. naar Cardano Asset Management N.V.

Per 1 juni 2023 heeft ACTIAM N.V. een naamswijziging ondergaan en zal per deze datum verder gaan als Cardano Asset Management N.V. Met deze rebranding wil de Cardano Groep waartoe Cardano Asset Management behoort onder één merknaam invulling geven aan haar missie. Hierin staat bijdragen aan een goede kwaliteit van leven, nu en in de toekomst, centraal. De organisatie wil bijdragen aan financiële stabiliteit in een duurzame wereld en doet dat door beleggers expertise aan te bieden in risicomanagement, pensioen en duurzaam beleggen.

De overname van ACTIAM door Cardano Risk Management B.V. is begin 2022 afgerond. Gedurende het afgelopen jaar is er hard gewerkt aan het omzetten van de complementaire expertises van beide organisaties in concrete en unieke oplossingen

voor klanten. Op 1 juni 2023 was het moment aangebroken om dit te vertalen naar één sterk merk, namelijk naar één Cardano. De merknaamswijziging heeft verder geen impact op het beleid van de Fondsen.

Omzetten van de Onderliggende Beleggingsinstellingen naar icbe's

Per 14 juli 2023 beschikt Cardano over een vergunning om instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's, ook bekend als UCITS) te beheren, zoals bedoeld in artikel 2:69b Wet op het financieel toezicht (Wft). Per 1 september 2023 zijn de onderstaande Onderliggende Beleggingsinstellingen derhalve omgezet naar icbe's.

- Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe
- Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America
- Cardano ESG Transiton Enhanced Index Equity Pacific
- Cardano ESG Transiton Enhanced Index Emerging Markets
- Cardano Impact World Equity
- Cardano ESG Transition Equity Europe
- Cardano ESG Sustainable Index Real Estate Equity Europe
- Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global

Reden voor deze wijziging is dat Cardano beoogt een breder beleggerspubliek te kunnen bereiken met deze Onderliggende Beleggingsinstellingen die vanaf de genoemde datum onder het icbe-regime vallen. Aangezien de betreffende beleggingsinstellingen reeds werden beheerd conform de wettelijke beleggingsrestricties die gelden voor icbe's, verandert er niets aan de onderliggende beleggingen van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen en de manier waarop deze worden beheerd.

De verandering is derhalve uitsluitend toezichtrechtelijk van aard, namelijk van het huidige AIFMD-regime naar het icbe-regime. Het belangrijkste verschil tussen het AIFMD-regime en het icbe-regime is dat het icbe-regime meer eisen stelt aan het beleggingsbeleid. Zo dienen icbe's voor ten minste 90% te beleggen in effecten, zoals andere icbe's, beursgenoteerde aandelen en obligaties, terwijl het AIFMD-regime deze beperking niet kent. Verder dienen icbe's om concentratie van risico's te voorkomen beleggingen te spreiden op basis van bepaalde spreidingsrichtlijnen, waarvan icbe's alleen uitgezonderd kunnen worden ingeval deze een bepaalde index beogen te repliceren. Dit laatste is het geval voor Cardano Sustainable Index Real Estate Europe.

Aanpassing op- en afslagen

De op- en afslagen die worden gehanteerd ten aanzien van de intrinsieke waarde van een Fonds, zijn bedoeld om de kosten te dekken van de transacties die de beheerder in de onderliggende beleggingsportefeuille moet verrichten als gevolg van in- of uitstroom van gelden bij het Fonds. De op- en afslagen komen geheel ten goede aan de Fondsen. Door de op- en afslag te hanteren kunnen de Fondsen de aan- en verkoopkosten (transactiekosten) van de onderliggende beleggingen voldoen zonder de zittende participanten in de Fondsen te benadelen. Een Fonds berekent een opslag als het Fonds per saldo participaties uitgeeft en een afslag als het Fonds per saldo participaties inkoop.

Cardano evalueert jaarlijks de hoogte van de op- en afslagen. Uit de verrichte evaluatie bleek dat de gemiddeld gemaakte transactiekosten voor verkoop van onderliggende beleggingen voor de Fondsen afwijken van de op dat moment geldende hoogte van de betreffende op- en afslag. Met ingang van 1 augustus 2023 zijn daarom de op- en afslagen voor een aantal Fondsen gewijzigd.

Fonds	Op- en afslagen vanaf 1 augustus 2023 ¹	Op- en afslagen 1 april 2023 tot 1 augustus 2023	Op- en afslagen tot 1 april 2023
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	Opslag 0,225% Afslag 0,025%	Opslag 0,225% Afslag 0,025%	Opslag 0,225% Afslag 0,05%
Zwitserleven Obligatiefonds	Opslag 0,10% Afslag 0,05%	Opslag 0,10% Afslag 0,10%	Opslag 0,10% Afslag 0,10%
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	Opslag 0,04% Afslag 0,02%	Opslag 0,06% Afslag 0,06%	Opslag 0,03% Afslag 0,03%
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	Opslag 0,10% Afslag 0,05%	Opslag 0,075% Afslag 0,075%	Opslag 0,075% Afslag 0,075%
Zwitserleven Vastgoedfonds	Opslag 0,18% Afslag 0,02%	Opslag 0,18% Afslag 0,02%	Opslag 0,16% Afslag 0,04%
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	Opslag 0,06% Afslag 0,04%	Opslag 0,06% Afslag 0,04%	Opslag 0,08% Afslag 0,06%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	Opslag 0,10% Afslag 0,05%	Opslag 0,10% Afslag 0,05%	Opslag 0,10% Afslag 0,05%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	Opslag 0,25% Afslag 0,125%	N.v.t.	N.v.t.

¹ Voor de Fondsen gelden per 31 december 2023 deze op- en afslagen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Verfijning duurzaamheidsbeleid en wijziging fondsnamen

Per 1 januari 2024 wijzigden de tenaamstelling van een aantal Onderliggende Beleggingsinstellingen alsmede de voorwaarden met betrekking tot het duurzaamheidsbeleid van de Fondsen en de Onderliggende Beleggingsinstellingen.

De naamswijziging ziet enerzijds op de vervanging van de naam 'ACTIAM' door 'Cardano', en anderzijds op het beter laten aansluiten van de namen van de Onderliggende Beleggingsinstellingen op het gevoerde duurzaamheidsbeleid binnen elke Onderliggende Beleggingsinstelling. Voorts zijn sommige Onderliggende Beleggingsinstellingen vanaf 1 januari voortgezet onder een Engelse tenaamstelling, zodat de namen beter aansluiten bij de strategie en (internationale) ambitie van Cardano als Beheerder. De naamswijziging van een aantal Zwitserleven Onderliggende Beleggingsinstellingen ziet op het laten vervallen van de term 'duurzaam' uit de indexfondsen Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika, Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific en Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen.

De wijziging van het duurzaamheidsbeleid ziet op een aanscherping van de criteria om te kwalificeren als een 'Duurzame Belegging', waarbij dientengevolge het minimum percentage voor aan te houden Duurzame Beleggingen wordt aangepast. Tevens zullen met betrekking tot de ESG-score de referenties naar hoe deze ESG-score zich verhoudt ten opzichte van die van de benchmark komen te vervallen.

Er is door deze wijziging van de voorwaarden geen sprake van een vermindering van rechten en zekerheden of van een verzwaring van de lasten voor de participanten.

Naamswijziging Onderliggende Beleggingsinstellingen

Met ingang van 1 januari 2024 werden de namen van een aantal Onderliggende Beleggingsinstellingen als onderstaand aangepast:

Naam onderliggende beleggingsinstelling tot 1 januari 2024	Naam onderliggende beleggingsinstelling vanaf 1 januari 2024
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Europa	Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika	Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific	Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen	Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Europa	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets
ACTIAM Impact Wereld Aandelenfonds	Cardano Impact Equity Global
ACTIAM Duurzaam Europees Aandelenfonds	Cardano ESG Transition Equity Europe
ACTIAM Duurzaam Index Vastgoedfonds Europa	Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Wereld	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global

Van ACTIAM naar Cardano

In lijn met de naamswijziging van de Beheerder van ACTIAM N.V. naar Cardano Asset Management N.V., wijzigde voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen in bovenstaande tabel de naam 'ACTIAM' naar 'Cardano', waarbij voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen geldt dat deze tevens overgaan op een Engelse tenaamstelling die nader aansluit bij het binnen deze beleggingsinstellingen gevoerde duurzaamheidsbeleid.

Verfijning duurzaamheidsbeleid

Met ingang van 1 januari 2024 werd het duurzaamheidsbeleid verfijnd op onderstaande onderdelen, die verder worden toegelicht in paragraaf 1.11.

- Aanscherping Criteria Duurzame Belegging
- Wijziging Duurzaamheidsbeleid: Aanpassing Minimum Percentage Duurzame Beleggingen
- Wijziging Duurzaamheidsbeleid: Vervallen Referentie naar ESG-score Benchmark

Lancering Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds

Met ingang van 7 september 2023 werd als aanvulling op het bestaande fondsenassortiment een nieuw Fonds gelanceerd, namelijk het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds. Het Fonds combineert een belegging in het Zwitserleven Credits Fonds, een fonds dat belegt in bedrijfsobligaties, met een belegging in een fonds dat belegt in Nederlandse woninghypotheken, namelijk het AeAM Dutch Mortgage Fund 2 ('het Hypothekenfonds'). Het Hypothekenfonds wordt beheerd door Aegon Investment Management B.V. en belegt in woninghypotheken die zijn uitgegeven door Aegon Hypotheken B.V. De doelwending van het Fonds voor de belegging in het Zwitserleven Credits Fonds bedraagt 76%, terwijl de doelwending voor de belegging in het Hypothekenfonds 24% bedraagt. Hierbij worden ruime bandbreedten gehanteerd, rekening houdend met de relatief beperkte verhandelbaarheid van het Hypothekenfonds. Het Fonds beoogt op basis van haar onderliggende beleggingen in totaliteit te voldoen aan artikel 8 vereisten uit hoofde van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Het Fonds promoot in dit kader ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de SFDR.

Ten behoeve van een zorgvuldige omzetting en rekening houdend met het illiquide karakter van de beleggingen van het Hypothekenfonds wordt in het belang van participanten een transitieperiode in acht genomen van 6 a 12 maanden, namelijk van 7 september 2023 tot en met Q3 2024. In eerste instantie verkreeg het Fonds op 7 september 2023 een volledige doorbelegging in het Zwitserleven Credits Fonds. Vervolgens worden, ten behoeve van het aankopen van participaties in het Hypothekenfonds, participaties in het Zwitserleven Credits Fonds gefaseerd door het Fonds verkocht. Aangezien het Fonds op 7 september 2023 in eerste instantie een volledige doorbelegging verkreeg in het Zwitserleven Credits Fonds, bedroeg de beheervergoeding van het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds aan het begin van de transitieperiode 0,04%, gelijkwaardig aan de beheervergoeding van het Zwitserleven Credits Fonds. Vanaf het moment dat het Fonds haar eerste positie innam in het Hypothekenfonds, namelijk per 1 maart 2024, werd de beheervergoeding bijgesteld van 0,04% naar 0,10%.

Voor nadere informatie over het beleggingsbeleid en andere karakteristieken van het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds, alsmede van het Zwitserleven Credits Fonds en het Hypothekenfonds, wordt verwezen naar het prospectus van Zwitserleven Beleggingsfondsen.

Voor een nadere toelichting bij de wijzigingen die in deze paragraaf zijn opgenomen wordt verwezen naar de Webpagina van de Beheerder.

Actualisatie prospectus

Op 1 januari 2024 is het prospectus van Zwitserleven Beleggingsfondsen geactualiseerd.

Accountant

Op 18 april 2023 heeft de jaarlijkse Vergadering van Participanten plaatsgevonden. In deze vergadering is Ernst & Young Accountants LLP herbenoemd als externe accountant van Zwitserleven Beleggingsfondsen voor het boekjaar 2023.

1.10 Marktontwikkelingen en vooruitzichten

Economie en financiële markten

Economie

De (markt)verwachting was dat 2023 zou een somber economisch jaar worden, echter bleek dat mee te vallen. Hoewel Europa officieel in een recessie is geraakt, was dat met niet-noemenswaardige cijfers. In Nederland daalde de werkloosheid zelfs tijdens de recessie, wat een ongekend fenomeen is. Het post-coronaeffect was namelijk nog volop aanwezig. Consumenten hadden nog een gevuld coronasparpotje en willen na de coronaperiode graag uitgeven. De vraag naar diensten zoals eten in een restaurant, vakanties en evenementen blijft ongekend hoog. Dat is ook het segment waar het

arbeidstekort het hoogst is en waar de prijzen het hardst stijgen, wat namelijk een kwestie is van vraag en aanbod. Ook de verwachte energiecrisis bleek achteraf mee te vallen. Eerder huiverde men bij de gedachte dat Europa door het afsluiten van het Russisch gas in de kou zou komen te zitten. Een belangrijke factor hierin was de bijzonder milde winter die voor minder vraag zorgde. Daarbij komt dat industrieën en consumenten hun vraag naar energie flink verminderd hebben. Een laatste factor bleek de onverwachte flexibiliteit van Europese landen om over te schakelen op LNG-gas in plaats van Russische import.

Veel economen vreesden ook dat de rentegevoeligheid de Amerikaanse economie parten zou spelen. Maar Amerikanen hebben de rentevaste periode van hun hypotheek in de laatste jaren behoorlijk verlengd. Dit betekent dat ze betrekkelijk weinig last hebben van de hogere rente. In China was de economische groei wel teleurstellend. Na de snelle omschakeling van het lockdownbeleid werd gerekend op een opleving van de Chinese economie, wat uiteindelijk tegenviel. Een belangrijke verklaring hiervoor is dat de Chinese consument geen coronaspaarpotje had, zoals in de Westerse wereld wel het geval was. Daarnaast had de dalende export een negatieve bijdrage en heeft China nog steeds last van de naweeën van het leeglopen van de huizenbubbel. Op het hoogtepunt was de huizenbouw goed voor 16% van de totale Chinese economie.

Vastrentende markten

Begin 2023 hadden obligatiebeleggers net het flink tegenvallende jaar 2022 achter de rug. Die trend werd dan ook in 2023 doorgezet. In het najaar van 2023 werden namelijk hoogterecords voor de obligatierente bereikt, omdat men vreesde dat de inflatie niet zo gemakkelijk onder controle was te krijgen. In de Verenigde Staten (VS) werd een recordrente bereikt van 5% in de 10-jarige Treasuries. In de Duitse Bunds was het record 3%. Echter waren er vanaf eind oktober 2023 meevallende inflatiecijfers. Daarnaast zaten veel hedgefonds short in obligaties. Toen de rente begon te dalen, moesten ze deze terugkopen wat voor een extra koopgolf zorgde en de rente nog verder naar beneden duwde. Het laatste zetje werd gegeven door de opmerkingen van dhr. Powell (voorzitter van de Fed) dat de Fed beleidsrente in de loop van 2024 wellicht kan gaan dalen. Tegen het einde van 2023 ging de markt al uit van minimaal 6 renteverlagingen, ondanks dat er maar 8 rentevergaderingen zijn in de loop van het jaar. Ook voor de ECB ging men van 6 verlagingen uit. Per saldo was de Amerikaanse Treasury rente vrijwel onveranderd in 2023. De Duitse rente is met 54 basispunten gedaald van 2,56% tot 2,02%.

Aandelenmarkten

Het aandelenjaar 2023 begon erg voortvarend. Aanvankelijk waren beleggers het jaar ingegaan met een sombere stemming, na het rampjaar 2022. Men was vooral bang voor de nakende recessie, die uiteindelijk bleek mee te vallen. Daarnaast waren beleggers enthousiast over de ontwikkeling op gebied van artificial intelligence (AI). Voorlopig lijken voornamelijk bedrijven als Nvidia daarvan te profiteren, door het leveren van supersnelle chips. Toch gingen alle zogenaamde Magnificent Seven² aandelen sterk omhoog. De Magnificent Seven index op Bloomberg steeg met 112%. Afgezien van Nvidia, waren de winsten van deze bedrijven niet zo spectaculair. Echter, deze bedrijven staan gemiddeld wel op 42 maal de verwachte winst gewaardeerd. Deze zeven bedrijven zijn samen goed voor maar liefst 17% van de totale MSCI World ACWI index en ruim 28% van de S&P 500. Emerging Markets bleven sterk achter. Dat kwam vooral door de teleurstellende ontwikkelingen in China. De economie bleef sterk achter bij de hoge verwachtingen. De consument was na de corona-lockdown niet bereid om flink geld uit te geven. Bovendien zorgt de implosie van de huizenbubbel voor een langdurige druk op de economie. Een aantal jaren gelden was China nog goed voor bijna 40% van de Emerging Markets. Nu is dat nog maar 25%. Over het algemeen was 2023 echter een goed jaar voor de wereldwijde aandelenmarkt.

2023 was verder een bewogen jaar voor beursgenoteerde Europese vastgoedbedrijven. Hoewel deze beleggingscategorie een zeer volatiele jaar doormaakte, waarbij de koersen een jarenlange dieptepunten bereikten, keerde het tij volledig in het laatste kwartaal. In de laatste twee maanden van het jaar werd vrijwel het volledige jaarresultaat geboekt. Dit is des te opmerkelijker, gezien het feit dat er fundamenteel weinig is veranderd in de vastgoedmarkt. De volledige koersstijging is te danken aan de hoop van beleggers dat centrale banken in 2024 de rente aanzienlijk gaan verlagen, nu de inflatiecijfers lager uitvallen dan verwacht.

Valuta's

De euro wordt gezien als een zwakke valuta, omdat de economie van de eurozone er relatief zwak bij ligt. Echter, de valutakoersen laten andere cijfers zien. De euro nam in 2023 4% in waarde toe versus de Amerikaanse dollar. Dit ondanks het toenemende renteverskil tussen Amerikaans en europapier, dat de dollar aantrekkelijker zou moeten maken. Ten opzichte van de Japanse yen werd de euro maar liefst 10% meer waard. Dat laatste komt vooral omdat de Japanse centrale bank voorlopig nog vasthoudt aan haar ruime monetaire beleid.

² De Magnificent Seven zijn de 7 grootste Amerikaanse techbedrijven die goed zijn voor een gewicht van zo'n 30% in de S&P 500. Op het moment van de publicatie van het jaarverslag bestaat de Magnificent Seven uit de aandelen Alphabet, Amazon, Apple, Meta, Microsoft, Nvidia en Tesla.

Een stijgende lijn toont een stijging van de waarde van de betreffende valuta ten opzichte van de waarde van de euro. Bijvoorbeeld, de waarde van de Zwitserse frank steeg ten opzichte van de euro gedurende 2023.

Vooruitzichten

De 2023 consensus onder economen was een recessie in zowel de VS als Europa. Voor 2024 verwacht men een lichte recessie in Europa en een 'soft landing' in de VS. In het laatste kwartaal van 2023 is de rente extreem sterk gedaald. Zo'n sterke daling is nog niet eerder voorgekomen, zonder dat er sprake is van een crisis. Deze beweging lijkt ons dan ook overdreven en we zijn voor heel 2024 wat voorzichtig. Aandelen zijn relatief duur, wat vooral komt door de zware wegging van de Magnificent Seven aandelen. Eind 2023 zijn beleggers erg positief gestemd. Meestal is dat niet het juiste tijdstip om in aandelen te beleggen. Het is erg tegenstrijdig om te zien dat de sterk gedaalde obligatierente aangeeft dat obligatiebeleggers somber zijn over de economie, terwijl de hoge verwachte winststijging aangeeft dat aandelenbeleggers juist erg positief zijn. Op het moment van publicatie van het jaarverslag zijn de loonkosten hoger dan de inflatie in zowel de VS als de Eurozone. In principe is dat juist slecht voor winsten.

Europees vastgoed presteert al twee jaar ondermaats en de Beheerder verwacht dat de vele tegenwinden (structureel lagere vraag in winkels en kantoren, hogere rentes en aanscherping kredieten) nu wel meer dan voldoende in de waarderingen van vastgoedbedrijven verdisconteerd zijn.

1.11 Ontwikkelingen rondom duurzaamheid

Dit hoofdstuk is opgesteld volgens de aanbevelingen van de ‘Task Force on Climate-related Financial Disclosures’ (TCFD).

Governance

Per eind 2023 is binnen Cardano de governance ten aanzien van duurzaamheidskwesties aangepast om beter aan te sluiten bij de nieuwe structuur van Cardano en teneinde de verantwoordelijkheden van de verschillende afdelingen en commissies duidelijker te onderscheiden. Vanwege de groepsbrede relevantie van duurzaamheidskwesties is een aantal commissies en taken nu op Cardano Group niveau geregeld. De governance is nu als volgt:

Binnen de directie van de Cardano Holding Limited (de moedermaatschappij van Cardano Group) is de CEO Cardano Investment verantwoordelijk voor duurzaamheid. Verschillende afdelingen en commissies hebben de verantwoordelijkheid om het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid te formuleren en ten uitvoer te brengen:

- De **Cardano Sustainability Group (CSG)** bestaat uit ongeveer 25 collega's van de verschillende groepsmaatschappijen. De leden van CSG zijn verantwoordelijk voor opzet, implementatie en monitoring van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid in de respectievelijke groepsentiteiten die zij vertegenwoordigen. Het team voert de periodieke duurzaamheidsscreening van ondernemingen en instellingen uit, levert de portefeuillemanagers de benodigde informatie voor ESG-integratie, voert de ‘active ownership’ activiteiten in het kader van ‘engagement’ en de uitoefening van stemrechten uit. Verder ontwikkelt CSG nieuw beleid om te zorgen dat de aanpak in lijn blijft met toepasselijke regelgeving en waarbij duurzaamheidsrisico's en -kansen worden geïntegreerd in het beleid. CSG is verantwoordelijk voor de monitoring van duurzaamheids- en klimaatkenmerken en doelstellingen van de Fondsen. Het team opereert op het Cardano groepsniveau en het hoofd van de afdeling rapporteert direct aan de CEO's van Cardano.
- Alle **beleggingsteams** van Cardano Group integreren duurzaamheid in hun beleggingsbeslissingsprocedures en werken nauw samen met het CSG team en de Investment Commissie Sustainability om de implementatie van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid voor hen te specificeren.
- De **Sustainability Policy Commissie (SPC)** stelt de strategie op het gebied van duurzaamheid voor de Cardano Group vast en besluit over het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waaronder het duurzaamheidsraamwerk en andere onderdelen van het beleid. Het beleid dat door deze commissie wordt vastgesteld wordt, na goedkeuring door de directie, geïmplementeerd. In deze commissie hebben de volgende functies zitting: CEO Cardano Investment, vanuit CSG het hoofd van de Sustainability Group, het hoofd Sustainability UK, de Chief Sustainability Officer en het hoofd Beleid & Strategie, en verder de CIO Public Markets, de CIO Private Markets, de CCO Cardano NL en de Group CCO. Harry Hummels, hoogleraar Ethiek, Organisaties en Samenleving binnen de vakgroep Finance van de School of Business and Economics van Maastricht University heeft een adviserende rol. De directie van Cardano Holding Limited houdt toezicht op de SPC. De bijeenkomsten worden vier keer per jaar georganiseerd, en er is een optie voor een versnelde procedure in geval van spoed.
- De **Sustainability Categorisation Commissie (SCC)** besluit over de classificatie van uitgevende ondernemingen en instellingen binnen het duurzaamheidsraamwerk als onderdeel van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. De commissie is verantwoordelijk voor de gedetailleerde methodologieën voor het vaststellen van ESG scores, categorisatie en uitsluitingen. De SCC besluit over de implementatie van (wijzigingen in) ESG scores. Eventuele verschillen van inzicht tussen het CSG team en de beleggingsteams over individuele ESG scores of de classificatie van een uitgevende onderneming of instelling kunnen naar deze commissie worden geëscaleerd. In deze commissie hebben de volgende functies zitting: vanuit CSG het hoofd Beleid & Strategie, het hoofd Stewardship, en het hoofd Research & Data, en verder de hoofden van Equities, Credits en Product Development van meerdere groepsmaatschappijen. De SPC houdt toezicht op de SCC. Tevens wordt een voorstel aan de SPC voorgelegd wanneer daar binnen de SCC geen overeenstemming over kan worden bereikt. De bijeenkomsten worden vier keer per jaar georganiseerd, en er is een optie voor een versnelde procedure in geval van spoed.
- De **Investment Commissie Sustainability (ICS)**, onderdeel van de Cardano Group Investment Commissie (IC), is verantwoordelijk voor het implementeren van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid en bijbehorende raamwerken in beleggingsstrategieën en -besluitvorming. In deze commissie hebben de volgende functies zitting: de CIO Public Markets en hoofd Sustainability UK als gezamenlijk voorzitters, het hoofd van CSG, de Group CIO en leden van de IC, bestaande uit de hoofden van beleggingsteams. De IC en SPC houden toezicht op de ICS. De commissie komt maandelijks bijeen.

De directies van Cardano Group en haar groepsmaatschappijen worden regelmatig op de hoogte gehouden van ontwikkelingen en besluiten van de commissies. De directies worden ook periodiek geïnformeerd over de resultaten van de klimaatscenario-analyses en voortgang op het realiseren van de Cardano Duurzaamheidsdoelen door de fondsen. Voor de directies, portefeuillemanagers en medewerkers van het CSG team zijn KPI's afgesproken die zijn afgestemd op het realiseren en verhogen van de mate van duurzaamheid binnen de fondsen en het verder ontwikkelen van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. De hoogte van de variabele beloningen is mede afhankelijk van het behalen van de duurzaamheids-KPI's.

Strategie

In paragraaf 1.3 staat het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid beschreven en de wijze waarop Cardano aan dit beleid uitvoering geeft en de strategie die zij hanteert om de Cardano Duurzaamheidsdoelen te bereiken. In 2023 is deze strategie op een aantal punten verfijnd.

Biodiversiteit

Als onderdeel van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid had Cardano reeds specifieke strategieën op het gebied van klimaat en water ontwikkeld. Dit beleid is in 2023 uitgebreid met een specifieke strategie op het gebied van biodiversiteit. Biodiversiteitsverlies is een urgente, wereldwijde uitdaging. Door het verlies van biodiversiteit, en ook nog met ongekende snelheid, wordt niet alleen de toekomst van vele organismen bedreigd, maar ook van meerdere ecosystemendiensten, waaronder voedselproductie, beschikbare waterbronnen, luchtkwaliteit, klimaatstabiliteit, en de veerkracht van ecosystemen waar mens en economieën afhankelijk van zijn. De impact van biodiversiteitsverlies creëert serieuze risico's voor ondernemingen en instellingen. Direct door middel van lagere productie en hogere kosten, en indirect door versterking van de toeleveringsketens. Als gevolg hiervan zijn financiële instellingen aan meer risico blootgesteld, tenzij de ondernemingen en instellingen waarin zij beleggen deze aan biodiversiteit-gerelateerde risico's beter beperken.

In lijn met het Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework³, beoogt Cardano de trend van biodiversiteitsverlies om te keren en te werken naar een biodiversiteits-positieve situatie: naar herstel en regeneratie van ecosystemen, in plaats van afname en degradatie van ecosystemen. Om deze ambitie te bereiken zijn de Cardano Duurzaamheidsdoelen geformuleerd, kort gezegd: netto geen uitstoot van broeikasgassen uiterlijk in 2050, geen netto bijdrage aan ontbossing in 2030, waterneutraliteit in 2030, en afvalneutraliteit in 2050.

De strategie op het gebied van biodiversiteit ziet toe op alle oorzaken van biodiversiteitsverlies, op het verlagen van de druk op deze oorzaken alsook op het verlagen van het systemische- en afhankelijkheidsrisico's, en wordt er gekeken naar de impact op de reële wereld.

De volgende stappen worden gezet om de gewenste veranderingen te bewerkstelligen:

1. Verminderen systeemrisico's en bijdragen aan systemische oplossingen:
 - versterking van biodiversiteit door verhoogde investeringen in herstel, oplossingen gebaseerd op de natuur, regeneratieve landbouw, herbebossing, of programma's die de veerkracht van ecosystemen vergroten; en
 - aanmoedigen of initiëren van samenwerking om een omgeving te creëren waarin activiteiten die de biodiversiteit versterken worden aangemoedigd, terwijl die bijdragen aan het verlies van biodiversiteit worden ontmoedigd.
2. Verminderen risico's en creëren van kansen bij de ondernemingen en instellingen door engagement:
 - verminderen van directe negatieve impact op biodiversiteit. Bijvoorbeeld, door ondernemingen aan te moedigen om het gebruik van gevaarlijke chemicaliën te verminderen en in plaats daarvan schonere/meer efficiënte technologieën, schonere grondstoffen, duurzame landbouwpraktijken, of de richtlijnen van certificeringsschema's te volgen;
 - verminderen van indirecte negatieve impact op biodiversiteit in hun toeleveringsketens. Bijvoorbeeld, door ondernemingen aan te moedigen om biodiversiteits-gerelateerde impact van hun leveranciers en klanten mee te nemen in inkoop- en leveranciersbeleid, hun monitorsystemen en hun klachten- en herstelsystemen; en
 - verhogen van de veerkracht van het bedrijfsmodel. Bijvoorbeeld, door afhankelijkheid te verminderen van cruciale ecosystemendiensten, voor te bereiden op verwachte toekomstige veranderingen door nieuwe investeringen en verbeterde planning, of de kennis over toekomstige veranderingen te vergroten. Via engagement worden ondernemingen aangemoedigd om te overwegen hoe afhankelijkheden van biodiversiteit hun bedrijfsmodellen, investeringsplannen en strategieën zullen beïnvloeden.
3. Verminderen van biodiversiteits-gerelateerde risico's en creëren van kansen in de investeringsoplossingen van Cardano:
 - desinvesteren uit ondernemingen en instellingen die aanzienlijke negatieve impact creëren of onvoldoende risicobeheerplannen hebben; en
 - selecteren van ondernemingen en instellingen met oplossingen die de biodiversiteit verbeteren, de efficiëntie van hulpbronnen bevorderen, gebruikmaken van op de natuur gebaseerde oplossingen en de impact verminderen.

Sustainable Finance Disclosure Regulation en EU Taxonomie

SFDR

De SFDR heeft als doel om transparantie te bieden over de mate van duurzaamheid van beleggingsoplossingen. Uit hoofde van vereisten van de SFDR dienen beheerders van beleggingsinstellingen met betrekking tot de onder beheer staande beleggingsinstellingen aan te geven in welke mate zij duurzaamheid integreren in hun beleid, mede aan de hand van een

³ Het Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework is besloten op de conventie over biodiversiteit in 2022. CBD/COP/DEC/15/4 19 December 2022. <https://www.cbd.int/conferences/2021-2022/cop-15/documents>

classificatie als artikel 6, 8 of 9 product. De classificaties van een aantal Fondsen zijn per 1 januari 2023 aangepast en staan verderop beschreven.

Per 1 januari 2023 zijn de technische reguleringsnormen ter aanvulling op de SFDR inwerking getreden. Daarbij zijn ook de technische reguleringsnormen bij de Taxonomieverordening meegenomen. Een wijziging van deze 'level 2' vereisten werd op 17 februari 2023 van kracht. Gedurende 2023 is over de vereisten nadere toelichting gegeven in de vorm van Q&A van de Europese Commissie en via toezichthouders. In lijn met deze regels en toelichting over de inhoud en presentatie van de informatie die op grond van de SFDR en de Taxonomieverordening moeten worden verschaft, zijn de precontractuele documenten bij het prospectus van de Fondsen aangepast. Ook is conform de 'level 2' vereisten aan de jaarverslagen, voor het eerst aan het jaarverslag over 2022, een bijlage met periodieke informatie toegevoegd. Verder is per 30 juni 2023 de eerste 'verklaring van belangrijkste ongunstige effecten' op de webpagina van Cardano gepubliceerd.

Alle Fondsen passen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid toe. In paragraaf 1.3 is beschreven op welke wijze. Cardano ervoor zorgt dat alleen wordt geïnvesteerd in ondernemingen en instellingen die bijdragen aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen en die voldoen aan de praktijken van 'goed bestuur', en tevens specifiek voor duurzame beleggingen zoals bedoeld in de SFDR, geen ernstige afbreuk doen aan milieu- of sociale doelstellingen.

In lijn met de SFDR is de periodieke informatie per Fonds te vinden in bijlage 3 bij dit jaarverslag. Hierin wordt de mate waarin voor het betreffende Fonds aan de ecologische of sociale kenmerken is voldaan, respectievelijk het algemene duurzaamheid gerelateerde effect van het betreffende Fonds aan de hand van relevante duurzaamheidsindicatoren, beschreven.

EU Taxonomie

Cardano hanteert voor de Fondsen geen minimum ten aanzien van de mate waarin haar beleggingen met een ecologische doelstelling zijn afgestemd op de EU Taxonomie. In lijn met de transparantievereisten van de Taxonomieverordening is in bijlage 3 bij dit jaarverslag informatie opgenomen over hoe en in welke mate de onderliggende ondernemingen en instellingen waarin de Fondsen beleggen economische activiteiten ondernemen die kunnen worden aangemerkt als 'ecologisch duurzaam' volgens de in artikel 3 van de Taxonomieverordening voorgeschreven criteria, en of activiteiten kunnen worden beschouwd als faciliterende- of transitieactiviteiten. Daarbij wordt opgemerkt dat gegevens over de mate waarin beleggingen volgens de Taxonomieverordening kunnen worden aangemerkt als 'ecologisch duurzaam' veelal nog niet voldoende beschikbaar zijn. Hiervoor zijn voornamelijk twee oorzaken aan te duiden. In de eerste plaats kan dit komen doordat de ondernemingen en instellingen waarin is belegd wel onder de reikwijdte van de regelgeving vallen, maar geldt de rapportageverplichting voor hen nog niet, omdat deze gefaseerd worden ingevoerd op basis van de grootte van de onderneming of instelling. De reikwijdte van ondernemingen en instellingen die onder de regelgeving vallen wordt uitgebreid met de implementatie van de EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), al zullen er dan alsnog ook ondernemingen en instellingen zijn waarin door de Fondsen wordt belegd die niet hoeven te rapporteren, bijvoorbeeld omdat ze onder de gestelde drempelwaarden vallen. Ook kan de beperkte beschikbaarheid van data komen doordat de technische screeningcriteria voor specifieke activiteiten nog niet door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Zo zijn in 2021 voor de twee klimaat-gerelateerde doelstellingen de eerste screeningcriteria aangenomen en deze worden van tijd tot tijd uitgebreid met nieuwe activiteiten. Per 1 januari 2024 zijn de eerste screeningcriteria voor de overige vier milieudoelstellingen (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) van kracht geworden, al vindt de invoering van de rapportageverplichting daarover gefaseerd plaats over de periode 2024-2026. De verwachting is dat de komende jaren steeds meer betrouwbare Taxonomie-gerelateerde informatie beschikbaar zal komen.

Verfijning van het duurzaamheidsbeleid

Met ingang van 1 januari 2023 werd het duurzaamheidsbeleid van alle Cardano-fondsen verfijnd. Vervolgens heeft na de balansdatum een verdere verfijning van het duurzaamheidsbeleid plaatsgevonden per 1 januari 2024. Beide worden hieronder uiteengezet.

1 januari 2023

Met ingang van 1 januari 2023 werd het duurzaamheidsbeleid van alle Cardano-fondsen verfijnd, waarop het Zwitserleven Europees Aandelenfonds, Zwitserleven Vastgoedfonds, Zwitserleven Wereld Aandelenfonds en Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds hebben geopteerd voor een zogenaamde SFDR 'artikel 8' classificatie (het promoten van ecologische en sociale kenmerken) in plaats van een SFDR 'artikel 9' classificatie (duurzame beleggingen tot doel hebben). Gelijkijdig werden voor alle Fondsen doelstellingen geïntroduceerd voor het percentage aan te houden duurzame beleggingen binnen die Fondsen, om nader te duiden dat die Fondsen over een hoog duurzaamheidsgehalte beschikken. Daarin is een belangrijke rol weggelegd voor de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties ('Sustainable Development Goals' of 'SDG's').

Achtergrond aanpassing SFDR fondsclassificatie van artikel 9 naar artikel 8

In maart 2021 zijn de zogenaamde ‘level 1’ vereisten in werking getreden die gelden vanuit SFDR, vooruitlopend op het van toepassing worden van ‘level 2’ vereisten per 1 januari 2023. De ‘level 1’ vereisten kunnen worden beschouwd als een algemeen normenkader met hoofdzakelijk open normen. Om de uitvoering van het algemene normenkader mogelijk te maken, zijn vervolgens op ‘level 2’ de open normen nader uitgewerkt in zogenaamde technische standaarden. De technische standaarden met betrekking tot SFDR zijn 6 april 2022 aangenomen. Ondanks de nadere uitwerking van ‘level 1’ diende reeds in maart 2021, op basis van de toen geldende open normen, een keuze te worden gemaakt voor een classificatie van de Fondsen.

Omdat Cardano voor de fondsen die in aandelen van beursgenoteerde (vastgoed)ondernemingen beleggen (Zwitserleven Europees Aandelenfonds, Zwitserleven Vastgoedfonds, Zwitserleven Wereld Aandelenfonds en Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds) gebruik maakt van duidelijke en meetbare duurzaamheidsdoelstellingen in de betreffende Fondsen en mede op basis daarvan haar beleggingen selecteert, is in maart 2021 geopteerd voor classificatie van deze Fondsen als artikel 9 fondsen. Cardano voert dienaangaande een sterk op duurzaamheid georiënteerd beleggingsbeleid, met gebruikmaking van duidelijke duurzaamheidsdoelstellingen, -criteria en -randvoorwaarden (het ‘Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid’).

Gedurende 2022 is in de vorm van Q&A van de Europese Commissie en via toezichthouders nadere informatie bekend geworden over de ‘level 2’ vereisten zoals die uit hoofde van SFDR vanaf 1 januari 2023 van kracht werden. Deze ‘level 2’ vereisten zijn door Cardano zodanig geïnterpreteerd dat alle beleggingen van artikel 9 fondsen dienen te classificeren als ‘duurzame belegging’, zoals bedoeld in de SFDR. Duurzame beleggingen dienen derhalve nu reeds een bijdrage te leveren aan ten minste één van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Hiermee rekening houdend achtte Cardano een artikel 9 classificatie voor de betreffende Fondsen niet langer passend, waar het haar bestaande duurzame beleggingsbeleid op basis van de hierna toegelichte inclusiviteit wenste te handhaven. Daarom heeft Cardano voor de volgende Fondsen de classificatie aangepast van artikel 9 naar artikel 8.

Fonds	Voormalige SFDR classificatie	SFDR classificatie per 1 januari 2023
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	Art. 9	Art. 8
Zwitserleven Vastgoedfonds	Art. 9	Art. 8
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	Art. 9	Art. 8
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	Art. 9	Art. 8

Voor de overige Fondsen is de SFDR classificatie niet gewijzigd. En voor het in 2023 nieuwe Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds heeft Cardano besloten dat een ‘artikel 8’ classificatie ook passend is.

Beleggen op basis van inclusiviteit

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid kan getypeerd worden als inclusief, in de zin dat voor de Fondsen ook in bepaalde mate belegd wordt in ondernemingen en instellingen die in staat en bereid zijn om op afzienbare termijn duurzaam te opereren, zonder dat deze ondernemingen en instellingen momenteel al aantoonbaar duurzaam opereren. Cardano belegt met haar Fondsen op basis van inclusiviteit vanuit de overtuiging dat het beleggen in en het onderhouden van de dialoog met ondernemingen en instellingen die in staat en bereid zijn om een transitie naar duurzaamheid te maken sterk kan bijdragen aan het realiseren van de Cardano Duurzaamheidsdoelen zoals die gelden voor alle Fondsen.

Introductie definitie en doelstellingen Duurzame Beleggingen

Per 1 januari 2023 heeft Cardano een definitie geïntroduceerd voor zogeheten Duurzame Beleggingen, welke in belangrijke mate worden gebaseerd op het al dan niet bijdragen aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Voor een nadere toelichting over de Cardano Duurzaamheidsdoelen wordt verwezen naar paragraaf 1.3.

In het licht van de uitgangspunten van de SFDR werden financiële instrumenten van ondernemingen en instellingen in dit kader als Duurzame Belegging aangemerkt indien zij nu reeds in zekere mate duurzaam opereren en als zodanig een positieve bijdrage leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, geen afbreuk doen aan andere duurzaamheidsdoelstellingen (‘do no significant harm’) en praktijken op het gebied van goed bestuur volgen.

Op basis van de volgende criteria werd door Cardano vastgesteld in hoeverre een (financieel instrument van een) onderneming of instelling in voldoende mate een positieve bijdrage levert aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, waarbij gebruik gemaakt wordt van gegevens van onafhankelijke bronnen en dataleveranciers:

- Een onderneming of instelling behaalt ten minste 10% van haar opbrengsten uit duurzame activiteiten;

- Een onderneming of instelling levert, vastgesteld op basis van SDG-data, een significant positieve bijdrage van minstens 2 (op een schaal die loopt van -10 tot +10) aan ten minste één van de SDG's, waarbij door de betreffende onderneming of instelling eveneens positief wordt bijgedragen aan ten minste 7 van de 17 SDG's; of
- Een financieel instrument dat voldoet aan de uitgangspunten van de International Capital Markets Association (ICMA) en door Cardano wordt geclassificeerd als 'duurzame', 'groene', 'sociale' of 'aan duurzaamheid gelinkte' obligatie.

De definitie of een investering een bijdrage levert aan een van de Cardano Duurzaamheidsdoelen is zo opgezet dat een investering die in lijn is met de EU-Taxonomie ook een bijdrage levert aan ten minste één van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Het omgekeerde hoeft niet te gelden.

Ten aanzien van praktijken op het gebied van goed bestuur en 'do no significant harm' werden ondernemingen en instellingen beoordeeld of zij voldeden aan minimum duurzaamheidseisen op het gebied van klimaat, water, land, chemische emissies, sociaal kapitaal, en menselijk kapitaal.

Cardano beoogde daarbij om, rekening houdend met het rendement-/risicoprofiel van de Fondsen, voor elk van de Fondsen met een artikel 8 classificatie, een zo hoog mogelijk percentage aan Duurzame Beleggingen aan te houden, waarvoor per Fonds de volgende minimumpercentages golden:

Fonds	Minimum % 2023 criteria ¹
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	50%
Zwitserleven Obligatiefonds	25%
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	0%
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	0%
Zwitserleven Vastgoedfonds	50%
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	60%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	50%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	30%

¹ Voor de in 2023 gerealiseerde percentages wordt verwezen naar de paragraaf indicatoren en doelstellingen hieronder en naar bijlage 3.

Door het helder definiëren van Duurzame Beleggingen en doelstellingen, beoogt Cardano ten behoeve van beleggers het inzicht in het duurzame profiel van de Fondsen alsmede in de duurzaamheidsambities verder te verhogen. Terwijl 50% als richtpercentage werd gehanteerd voor de meeste van de Fondsen, zijn de percentages voor Fondsen die in obligaties beleggen lager vastgesteld dan wel op nihil. Dit had ermeê te maken dat deze Fondsen in meer of minder mate in staatsobligaties beleggen, welke niet categoriseren als Duurzame Beleggingen. Voor het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds is het minimumpercentage Duurzame Beleggingen vastgesteld op 60%, aangezien dat Fonds voor 20% belegt in het Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds. Voor dat artikel 9 fonds geldt per definitie dat alle onderliggende beleggingen kwalificeren als Duurzame Belegging.

Het voornemen bestond om de door Cardano geïntroduceerde definitie voor Duurzame Beleggingen gedurende 2023 te evalueren en aan te scherpen indien aanpassingen in duurzaamheidsbeleid of een wijziging/verduidelijking in wet- en regelgeving daar aanleiding toe gaf.

Aanpassing duurzaamheidsraamwerk

Een laatste verfijning betreffende het duurzaamheidsbeleid betrof de aanpassing van het duurzaamheidsraamwerk. Binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid werd gebruik gemaakt van een zogeheten duurzaamheidsraamwerk, waarbij ondernemingen en instellingen vanuit duurzaamheidsoogpunt werden ingedeeld naar de categorieën 'positieve impact', 'adaptief', 'risicovol', 'niet-adaptief' of 'onacceptabel gedrag'. De laatstgenoemde categorie is vanaf 1 januari 2023 nader gespecificeerd naar de categorieën 'schadelijk' en 'overtreding internationale standaarden'. De aanpassing vond plaats met het oog op het willen kunnen differentiëren in het internationale aanbod van beleggingsproposities.

1 januari 2024

Met ingang van 1 januari 2024 is het duurzaamheidsbeleid op onderstaande onderdelen verfijnd:

Aanpassing duurzaamheidsraamwerk

Vanaf 1 januari 2024 wordt in het prospectus het onderscheid tussen beleggingen die als 'duurzaam' classificeren en beleggingen die als 'adaptief' classificeren nader geëxpliciteerd. Beleggingen mogen als 'duurzaam' worden geclassificeerd, indien zij voldoen aan de door Cardano gehanteerde definitie van een Duurzame Belegging, in lijn met de vereisten van de SFDR.

Aanscherping Criteria Duurzame Belegging

Zoals hierboven uiteen is gezet, is per 1 januari 2023 in de fondsvoorwaarden opgenomen welke criteria Cardano hanteert om vast te stellen of een belegging kwalificeert als een Duurzame Belegging. Na evaluatie door Cardano zijn deze criteria per 1 januari 2024 uitgebreid en aangescherpt. Vanaf die datum moet een belegging in een (financieel instrument van een) onderneming of instelling enerzijds, en in obligaties anderzijds, voldoen aan onderstaande criteria:

Criteria uitgevende ondernemingen en/of instellingen

a. een onderneming of instelling dient praktijken op het gebied van goed bestuur toe te passen, waar in dit kader door Cardano wordt getoetst dat een onderneming of instelling zich houdt aan:

- de 'UN Guiding Principles on Business and Human Rights';
- de 'OECD Multinational Enterprise Guidelines';
- de arbeidsrechten van de 'International Labor Organisation'; en
- de principes van de 'UN Global Compact';

b. een onderneming of instelling dient geen afbreuk te doen aan sociale of milieudoelstellingen, uitgaande van het basisprincipe 'do no significant harm' en 'principle adverse indicators' zoals geformuleerd onder de SFDR. Hiertoe wordt door Cardano getoetst op de volgende criteria:

- een onderneming of instelling dient niet betrokken te zijn bij ernstige controverses;
- een onderneming of instelling, voor zover deze actief is in zogenaamde 'hoog-risico sectoren' volgens de EU Paris Aligned Benchmark Regulation, dient niet te zijn uitgesloten van een zogenaamde Paris Aligned Benchmark dan wel op het gebied van klimaatmanagement te beschikken over goed en geloofwaardig transitie management en/ of een geloofwaardig klimaatdoel te hebben geformuleerd;
- een onderneming of instelling dient, voor zover deze actief is in 'hoog-risico activiteiten' of 'hoogrisico regio's' met betrekking tot water, land, afval en chemische emissies, over adequaat risicomanagement op dit gebied te beschikken;
- een onderneming of instelling dient geen afbreuk te doen aan één van de 17 SDG's; en
- een onderneming of instelling dient sociale risico's dusdanig te beheersen dat een onderneming of instelling geen afbreuk doet aan de sociale doelstellingen, zoals gemeten aan de hand van indicatoren op het gebied van onder andere mensen- en arbeidsrechten, gelijkheid, toegankelijkheid tot basisdiensten, een eerlijke maatschappij, relaties met lokale gemeenschappen en bedrijfsethiek; en

c. een onderneming of instelling dient een positieve bijdrage te leveren aan het bereiken van ten minste één van de Cardano Duurzaamheidsdoelen en/of aan ten minste één van de SDG's.

Aanvullende criteria voor obligaties

Om een obligatie te kunnen kwalificeren als een Duurzame Belegging dient de obligatie aantoonbaar bij te dragen aan het behalen van de Cardano Duurzaamheidsdoelen, te voldoen aan de uitgangspunten van de International Capital Markets Association ('ICMA') en door Cardano te worden geclassificeerd als 'duurzame', 'groene', 'sociale' of 'aan duurzaamheid gelinkte' obligatie.

In vergelijking met de in 2023 gehanteerde criteria voor een Duurzame Belegging, zijn de nieuwe criteria strikter in de controle op het basisprincipe van 'do no significant harm'. Dit door strengere criteria te hanteren voor het beheer van risico's op het gebied van klimaat, water, land, chemische emissies en duurzaamheidscontroverses. Tevens zal worden gecontroleerd dat een (obligatie van een) onderneming of instelling aan geen enkele SDG een negatieve bijdrage levert. Voor het overige worden vergelijkbare eisen gesteld aan de bijdrage die een onderneming of instelling moet leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen of SDG's, waarbij de meetmethodiek hiervoor enigszins wordt aangepast.

Aanpassing Minimum Percentage Duurzame Beleggingen

In het licht van de aanscherping van de criteria voor een Duurzame Belegging is het aan te houden minimum percentage aan Duurzame Beleggingen aangepast voor de meeste Fondsen met een artikel 8 SFDR classificatie. Deze wijziging vond plaats zodat Cardano kon blijven vasthouden aan haar beleid en filosofie om zowel te kunnen beleggen in ondernemingen en instellingen die al duurzaam waren, als in ondernemingen en instellingen die bereid en in staat zijn de transitie naar duurzaam beleid en duurzame processen te maken.

Fonds	Minimum % 2023 criteria	Minimum % 2024 criteria
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	50%	30%
Zwitserleven Obligatiefonds	25%	15%
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	0%	0%
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	0%	0%
Zwitserleven Vastgoedfonds	50%	50%
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	60%	40%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	50%	30%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	30%	15%

Vervallen Referentie naar ESG-score Benchmark

Binnen het duurzaamheidsbeleid van een aantal van de Fondsen werd gebruik gemaakt van zogenaamde ESG-scores, waarbij deze in bepaalde situaties werden gebruikt om verschillen met de niet-duurzame benchmark te duiden. Terwijl Cardano veel waarde zag in gebruikmaking van ESG-scores om de Cardano Duurzaamheidsdoelen realiseren, achtte Cardano de vergelijking met ESG-scores met die van een niet-duurzame benchmark in het licht van voortschrijdende wet- en regelgeving niet langer passend. Dit omdat de benchmarks van die Fondsen overwegend niet-duurzame benchmarks betroffen en uitsluitend bedoeld waren als referentiebenchmark voor de financiële performance. De referenties naar ESG-scores van de benchmark kwamen derhalve per 1 januari 2024 te vervallen, ermee rekening houdend dat prestaties van ondernemingen en instellingen op het gebied van duurzaamheid dan wel het bewegen naar de Cardano Duurzaamheidsdoelen ook via andere criteria werden gemeten.

Voor een nadere toelichting bij de wijzigingen die in deze paragraaf zijn opgenomen wordt verwezen naar de website van Cardano.

Risicobeheer

Cardano is ervan overtuigd dat de integratie van duurzaamheidsaspecten en -risico's in het beleggingsbeleid leidt tot betere risico-rendementsprofielen van de Fondsen. Bij de beoordeling van individuele ondernemingen en instellingen, of door hen uitgegeven obligaties, als onderdeel van het Cardano duurzaamheidsraamwerk zoals beschreven in paragraaf 1.3[ML1], kijkt Cardano nadrukkelijk naar de mogelijke duurzaamheidsrisico's die met de verschillende duurzaamheidsthema's samenhangen en hoe ondernemingen en instellingen deze risico's mitigeren.

Naast duurzaamheidsrisico's met betrekking tot individuele ondernemingen en instellingen of sectoren, houdt Cardano ook rekening met duurzaamheidsrisico's die kunnen spelen in specifieke landen of regio's, zoals toenemende blootstelling aan natuurrampen (onder andere door klimaatverandering) of maatschappelijke onrust. Door rekening te houden met duurzaamheidsrisico's en -kansen, ontstaat er een bredere kijk op de ondernemingen en instellingen waarin Cardano belegt en wordt de besluitvorming daaromtrent verbeterd, wat uiteindelijk kan leiden tot selectie van ondernemingen en instellingen met lagere neerwaartse risico's en betere rendementen.

Ondernemingen en instellingen kunnen ook risico lopen door betrokkenheid bij controversiële thema's en praktijken. Over het algemeen leidt een verminderde betrokkenheid bij controversiële thema's en praktijken voor ondernemingen en instellingen tot minder marktrisico's en lagere kapitaalkosten. Lagere kapitaalkosten gaan doorgaans gepaard met een hogere waardering van beleggingen en/of meer rendementspotentieel.

Cardano hanteert verscheidene instrumenten om duurzaamheidsrisico's te mitigeren in haar portefeuilles. Door middel van engagement en stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen spoort Cardano ondernemingen en instellingen aan om de gesignaleerde duurzaamheidsrisico's te analyseren en beheersen. Daarnaast worden via het uitsluitingenbeleid ondernemingen en instellingen uitgesloten van belegging indien hun duurzaamheidsrisico's als te hoog worden beoordeeld. Onderstaande secties beschrijven hoe Cardano in 2023 deze instrumenten heeft ingezet om de duurzaamheidsrisico's te beheersen.

Toepassing van engagement

Cardano gebruikt haar engagementactiviteiten om ondernemingen en instellingen te stimuleren hun duurzaamheidsrisico's en -kansen inzichtelijk te maken en daarop te acteren. Op deze manier zetten de ondernemingen en instellingen stappen in de juiste richting voor een duurzame transitie. Engagement betekent met een onderneming of instelling de dialoog aangaan om verandering teweeg te brengen. De gesprekken zijn afgestemd op de unieke context van iedere onderneming of instelling, waarbij Cardano focust op collectieve engagements en lange-termijn dialogen met als doel real-world impact en systemische verandering te realiseren. In 2023 heeft Cardano individueel engagement en collectief engagement gevoerd met 469 ondernemingen en instellingen.

In het bijzonder zijn op de volgende risicothema's gedurende 2023 engagement gevoerd:

Klimaat en biodiversiteit

Het in 2020 gestarte Satellite-based engagement om netto-nul ontbossing bereiken, is in 2023 voortgezet. Het doel van het initiatief is bedrijven aan te moedigen om duurzame toeleveringsketens zonder ontbossing te realiseren. Bij het initiatief zijn verschillende investeerders aangesloten. Dankzij de gegevens en analyses van Satelligence kan de investeerdersgroep verlies aan vegetatie en bosbedekking, veroorzaakt door uitbreiding van palmolieplantages of andere incidenten gerelateerd aan de productie van palmolie, detecteren en kwantificeren. De engagementdoelstellingen zijn voor elk bedrijf bepaald op basis van a) waar het zich in de toeleveringsketen bevindt – producent, handelaar, verpakte consumentengoederen of detailhandelaar; en b) hoever het bedrijf is met de implementatie van haar ontbossingsbeleid en het behalen van haar net-zero doelstellingen.

De investeerdersgroep blijft informatie ontvangen van de bedrijven over hoe ze ontbossingsincidenten gelinkt aan hun leveranciers aanpakken. Daarnaast zijn de gesprekken geëvolueerd naar meer oplossingsgerichte discussies. Deze discussies gaan onder andere over regeneratieve landbouwtechnieken, opschaling van landschapsprogramma's, het aanpakken van inherente risico's in de toeleveringsketen van rundvlees door doelen te stellen voor het vergroten van het plantaardige aanbod, en doelstellingen voor het vastleggen van financiering voor projecten met een positief effect op de biodiversiteit van bossen.

De overeenkomst met Satelligence voor het ontvangen van satellietgegevens is beëindigd, maar de investeerdersgroep onderzoekt nu of het aanvullende rapporten kan verkrijgen die nog meer inzicht geven in ontbossingsrisico's en inzichten geven over een extra grondstof, zoals soja. De groep onderzoekt deze mogelijkheid omdat, hoewel de ontbossing veroorzaakt door palmolie in Indonesië ('s werelds grootste producent) afneemt⁴, dit niet geldt voor andere landen. Daarnaast blijven andere grondstoffen, zoals soja en rundvlees, problematisch en niet traceerbaar. In de toekomst zal de groep zich blijven inzetten voor onderwerpen als:

- Het bijdragen aan positieve impact op bos en natuur.
- Investeren in regeneratieve landbouwtechnieken en deze opschalen in de hele toeleveringsketen. Deze methoden zijn de sleutel tot het opbouwen van duurzame toeleveringsketens. Investerings hierin zullen hun vruchten afwerpen door operationele efficiëntie op lange termijn en gezondere teeltomgevingen die stabiele lange-termijn opbrengsten opleveren.
- Bewijs leveren dat herstelinspanningen succesvol zijn.
- Verbetering van de traceerbaarheid in de toeleveringsketens van soja en rundvlees.
- Samenwerken met kleine boeren om de oorzaak van ontbossing aan te pakken.
- De gezamenlijke inspanningen van bedrijven met overheden en branche groepen.

Leefbaar loon in de kledingsector

Cardano erkent het belang van bedrijven die het mogelijk maken om een leefbaar loon te bieden in de hele waardeketen. Dit is specifiek van belang in sectoren waar de productie van goederen veelal plaatsvindt in landen waar wettelijke minimumlonen niet bestaan of te laag zijn om in de basisbehoeften te voorzien. Cardano maakt daarom deel uit van het Platform for Living Wage Financials (PLWF), een groep financiële instellingen die bedrijven aansporen te zorgen voor een leefbaar loon in hun wereldwijde toeleveringsketens. Deze samenwerking rangschikt bedrijven aan de hand van een beoordelingsmethodologie, die is gebaseerd op de UN Guiding Principles on Business and Human Rights.

In 2023 kunnen onderstaande updates worden uitgelicht:

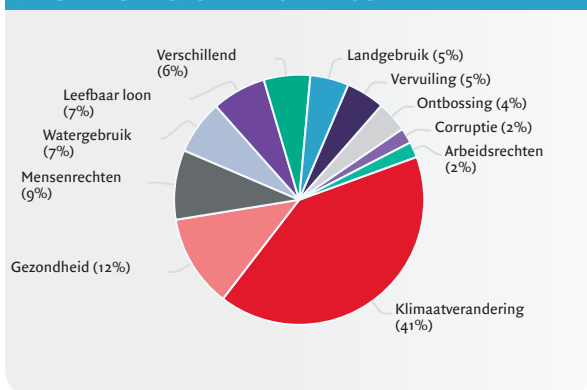
- De algemene bevindingen voor de kledingindustrie werkgroep van het platform zijn te zien in onderstaande tabel.
- Cardano leidt de engagements met twee bedrijven in de kleding- en schoenensector: Fast Retailing en Gildan. De bedrijven werden beoordeeld en er werd een engagement call gehouden. Sinds vorig jaar hebben beide bedrijven vooruitgang geboekt en hun score verbeterd.
- Cardano nam deel aan een pilot om verder in de toeleveringsketen engagements te starten en ondersteunde een brief aan een in China gevestigde leverancier met een oproep tot meer transparantie rondom hoe zij met kledingmerken werken op het gebied van leefbaar loon. Naar aanleiding hiervan hebben we in Q4 2023 een eerste engagementgesprek gevoerd. Dit bedrijf scoort momenteel slecht in de laatste Corporate Human Rights Benchmark en we zetten de dialoog voort om vooruitgang te stimuleren.
- Ten slotte ondertekende het PLWF een brief aan de International Labour Organization (ILO) waarin wordt opgeroepen tot versnelling van haar werkzaamheden op het gebied van leefbaar loon en leefbaar inkomen. De brief, gecoördineerd door de NGO IDH, vraagt de ILO om te helpen bij het harmoniseren van een wereldwijde geaccepteerde definitie en benchmark van leefbaar loon en leefbaar inkomen.

⁴ <https://nusantara-atlas.org/palm-oil-deforestation-in-indonesia-levels-off-in-2022/>.

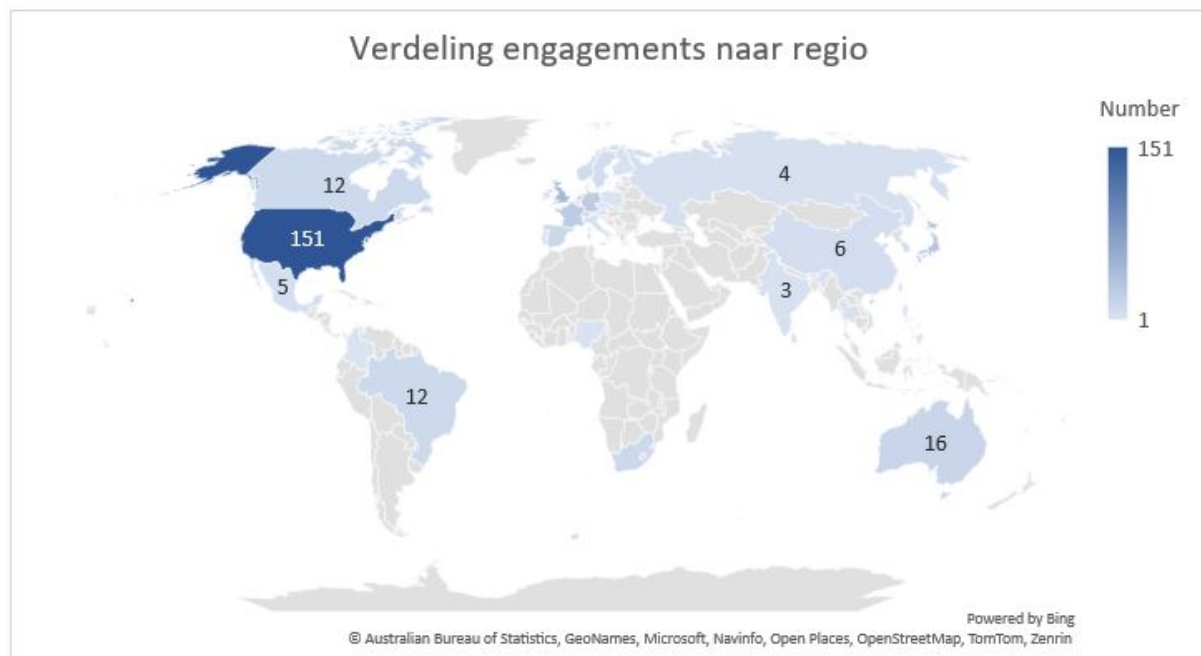
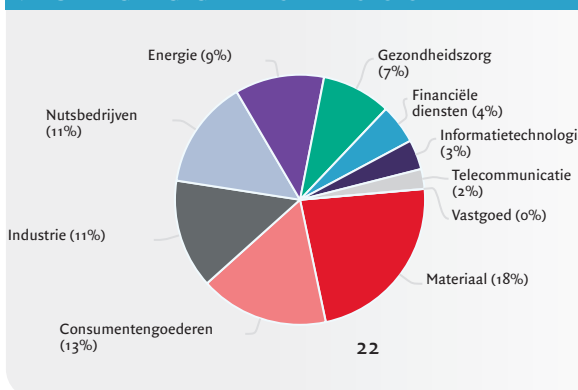
Belangrijkste bevindingen	Wat is er nodig voor 2024
- Bedrijven voeren hun inspanningen op om de impact van het niet betalen van leefbare lonen te beoordelen	- Er is meer openheid nodig over de werkelijke verschillen in leefbaar loon in directe activiteiten en toeleveringsketens
- 50% van de bedrijven leverde bewijs over verantwoorde inkooppraktijken	- Meer context over hoe verantwoorde inkooppraktijken zijn geïmplementeerd
- Remediëring is nog steeds een kerngebied voor verbetering	- Bewijs dat klachten worden gemonitord en openbaarmaking van klachtencategorieën
- Beperkt bewijs van inspanningen om de effectiviteit van strategieën voor leefbare lonen te monitoren	- Informatieverschaffing over kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren die worden gebruikt om de loonkloof te dichten
- Een gebrek aan nadruk op het belang van vakbondsdialoog op leveranciersniveau	- Het verstrekken van betere informatie door bedrijven over hoe hun samenwerking met vakbonden leidt tot verbetering in het betalen van leefbaar loon

De volgende grafieken geven inzicht in de engagements voor het totaal van alle Cardano-fondsen verdeeld naar regio, sector, thema en mijlpaal. Meer gedetailleerde resultaten van de engagements worden beschreven in de kwartaalrapportages die worden gepubliceerd op de website van Cardano.

VERDELING ENGAGEMENTS PER ESG THEMA

VERDELING ENGAGEMENTS NAAR SECTOR

Verdeling engagements naar mijlpaal

De voortgang van engagements uitgevoerd door Cardano of engagement die in opdracht van Cardano door een derde partij worden uitgevoerd wordt bijgehouden via een mijlpalensysteem. Voor engagements waar Cardano aansluit bij collectieve initiatieven wordt het mijlpalensysteem niet altijd toegepast.

Cardano hanteert een mijlpalensysteem om de voortgang van engagements bij te houden en daarover te rapporteren. Onderstaande schema biedt inzicht in de verschillende milestones die worden gehanteerd.

Aandeelhoudersvergaderingen

Cardano heeft het recht om te stemmen op jaarlijkse Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders (AvA's) of Buitengewone Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders van ondernemingen waarin wordt belegd. Cardano gebruikt het stemrecht om ondernemingen aan te sporen om duurzamer te werk te gaan. Dat kan door te stemmen op voorstellen van het bestuur, op voorstellen van andere aandeelhouders, of door zelf voorstellen op de agenda van een vergadering te zetten. Cardano streeft er daarbij naar om te stemmen op alle mogelijke AvA's van de in haar beleggingsportefeuilles opgenomen ondernemingen. Daarnaast is de doelstelling om over alle voorgestelde besluiten (van zowel aandeelhouders als het bestuur) te stemmen.

Cardano heeft beginselen van het 'International Corporate Governance Network' (ICGN) geadopteerd als overkoepelende richtlijnen voor goed bestuur. De ICGN-beginselen worden internationaal erkend als 'best practices' en weerspiegelen en onderschrijven de OESO 'Principles of Corporate Governance'. Op basis van deze richtlijnen heeft Cardano een algemeen stembeleid ontwikkeld voor typische onderwerpen op de agenda van de aandeelhoudersvergaderingen. Aangezien aandeelhoudersvoorstellen zich niet alleen richten op governance- onderwerpen, maar ook op sociale, milieu- en ethische kwesties, zijn ook de specifieke thema's uit het duurzaamheidsbeleid van Cardano in het stembeleid opgenomen.

Europa

Zorgen over de beloning van bestuurders waren een belangrijke reden voor stemmen tegen bestuursvoorstellen. Vanwege zorgen die verband houden met toenemende ongelijkheden en de kosten van levensonderhoudcrisis, omvatten de updates van het Cardano stembeleid voor 2023 strengere criteria voor prestatiebeloning, ESG-maatstaven, de verhouding tussen CEO en algemeen personeelsloon, en beloningsplannen bij bedrijven waar in het verleden weinig steun van aandeelhouders voor was. Zo werd er gestemd tegen de bezoldiging van bestuurders:

- Bij het Duitse bedrijf Fresenius Medical Care AG hebben we problemen vastgesteld in het beloningspakket dat is toegekend aan de vertrekkende CEO, Carla Kriwet, die slechts 2 maanden in deze functie bleef en in totaal ongeveer EUR 5,7 miljoen verdiende. We beschouwen dit niveau van vergoedingen als bijzonder controversieel en verwachten dat het bedrijf waarborgen inbouwt om ervoor te zorgen dat in de toekomst passende beëindigingsregelingen worden bedongen.
- Bij het Franse bedrijf Publicis Groupe SA stemde Cardano tegen de goedkeuring van de beloning van de voorzitter van de Raad van Commissarissen vanwege zorgen over de hoogte van de beloning. Het totale loon van de voorzitter is aanzienlijk hoger dan dat van vergelijkbare bedrijven en vertegenwoordigt ongeveer vier keer het gemiddelde van de Franse CAC 40-index.
- Tijdens de jaarlijkse AvA van het Nederlandse bedrijf Universal Music Group N.V. is er gestemd tegen het beloningsplan vanwege grote zorgen over de beloningsregelingen voor het topmanagement van het bedrijf. De belangrijkste zorgen betroffen de gebrekkige informatieverstrooming, een gebrek aan ESG-maatstaven, zwakke prestatiecriteria in het kader van het jaarlijkse stimuleringsplan, de toekenning van discretionaire beloningen aan de CEO en de plaatsvervangend CEO, de zeer hoge totale vergoeding voor de CEO, en een onvoldoende reactie op aanzienlijke ontevredenheid van grote aandeelhouders vorig jaar. Omwille van de ernst van de zorgen is er gestemd tegen het beloningsplan en ook tegen de herverkiezing van de voorzitter van de Remuneratiecommissie, die niet herkozen werd omdat een meerderheid van de aandeelhouders haar herverkiezing niet steunde.
- Het ontbreken van ESG-maatstaven in beloningsplannen voor bestuurders was een van de redenen waarom we tegen de beloningsregelingen van Carl Zeiss Meditec AG, Shurgard Self Storage Limited en Catena AB hebben gestemd.

In 2023 pasten we ook onze escalatieaanpak toe. Volgens het Cardano stembeleid kunnen we de steun voor de verkiezingen van bestuurders onthouden wanneer bedrijven onvoldoende reageren of traag vooruitgang boeken op belangrijke kwesties. In Europa werd dit bijvoorbeeld toegepast bij LVMH en Equinor.

- LVMH is een van de kledingbedrijven waarmee we in gesprek zijn over het onderwerp leefbaar loon binnen het Platform for Living Wage Financials. Binnen deze samenwerking gaan we met bedrijven in gesprek over hoe zij een leefbaar loon mogelijk maken in hun toeleveringsketen. In het door Cardano gehanteerde beoordelingskader, bevindt LVMH zich al enkele jaren in de laagste categorie en heeft het onvoldoende vooruitgang laten zien. Daarom hebben we besloten om de kwestie dit jaar te laten escaleren en hebben we tegen de herverkiezing gestemd van de leden van de ethische en duurzame ontwikkelings commissie gestemd.
- Equinor is een van de weinige grote oliemaatschappijen die we in portefeuille hebben, aangezien het een gedetailleerde strategie voor de energietransitie heeft gepubliceerd en een van de eerste oliemaatschappijen was met aanzienlijke investeringen in hernieuwbare energie. Ondanks deze ambities blijft de strategie nog steeds achter bij een 1,5°C-traject. Hoewel de dialogen open en constructief zijn geweest, richt Equinor zich nog steeds op korte-termijn productieambities door de olie-exploratie en -productie voort te zetten. Dit vormt een risico voor de portefeuille en ons doel om op lange termijn waarde te creëren. Gezien het gebrek aan vooruitgang en in afwezigheid van herverkiezingen van bestuursleden, hebben we tegen het meest relevante alternatief, het jaarverslag en de jaarrekening, gestemd. We hebben ook drie aandeelhoudersvoorstellen gesteund die er voor pleiten om de nadruk te leggen op de overgang naar een koolstofarme samenleving.

Noord-Amerika

Ondanks een algemene markttrend van lagere steun van aandeelhouders voor aandeelhouders resoluties, bleef Cardano proxy-stemmen gebruiken als middel om de lange-termijn aandeelhouderswaarde te vergroten, met 67% van de aandeelhoudersresoluties gesteund in 2023.

- Klimaat was opnieuw een belangrijk thema voor aandeelhoudersresoluties in 2023, en Cardano heeft dergelijke resoluties gesteund bijvoorbeeld op:
 - United Parcel Service (UPS): een resolutie waarin het bedrijf wordt gevraagd onafhankelijk geverifieerde, wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen voor het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen vast te stellen, en een resolutie waarin het bedrijf wordt gevraagd een rapport op te stellen over de planning van de klimaattransitie.
 - Bij JPMorgan Chase & Co hebben we drie klimaatgerelateerde resoluties gesteund, één over het uitfasen van fossiele brandstoffen, één over een rapport over de planning van de klimaattransitie en één waarin wordt gevraagd om absolute doelstellingen voor het verminderen van broeikasgassen.
 - Aandeelhoudersresoluties waarin wordt gevraagd om doelstellingen voor het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen werden ook gesteund bij andere bedrijven, zoals Comcast Corporation, The Mosaic Company, en Bank of America Corporation.
- Diversiteit en inclusie: Tijdens de AvA van Nike in september hebben we een resolutie gesteund waarin het bedrijf wordt verzocht om te rapporteren over de mediane loonkloven op basis van ras en geslacht. Hoewel Nike een aantal beleidslijnen en procedures met betrekking tot gelijkheid heeft, waren we van mening dat het extra rapportageniveau dat door de voorstander wordt gevraagd, de bestaande inspanningen van Nike op het gebied van diversiteit en inclusie zou versterken, en daarmee de potentiële reputatie-, regelgevings-, juridische- en operationele risico's in verband met het onderwerp zouden worden beperkt.
- Het onderwerp antimicrobiële resistentie (AMR) haalde ook een aandeelhoudersresolutie. Bij Hormel Foods Corp. verzocht een aandeelhoudersvoorstel het bedrijf om een beleid te implementeren dat voldoet aan de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie voor het gebruik van medisch belangrijke antimicrobiële stoffen bij voedselproducerende dieren in de gehele toeleveringsketens van het bedrijf. Hoewel het bedrijf toezeggingen heeft gedaan om het gebruik van antibiotica te verminderen, hebben deze alleen betrekking op de eigen boerderijen. Gezien het belang van AMR als een wereldwijde bedreiging voor gezondheid en ontwikkeling, is het essentieel om deze toezegging uit te breiden naar de hele toeleveringsketen, en daarom heeft Cardano de resolutie gesteund.
- Met betrekking tot de rechten van werknemers trachtten aandeelhoudersresoluties tegemoet te komen aan zorgen die verband houden met de vrijheid van vereniging. Bedrijven die dit recht niet respecteren, lopen reputatie- en juridische risico's. Ze kunnen ook te maken krijgen met hogere wervings- en opleidingskosten als gevolg van een hoger personeelsverloop. Vanwege aanhoudende controverses over dit onderwerp bij Amazon, heeft Cardano een resolutie mede ingediend waarin wordt gevraagd om een externe beoordeling van de naleving door het bedrijf van haar verklaring inzake de inzet voor de vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen van werknemers. De resolutie kreeg steun van 35% van de aandeelhouders. Cardano heeft ook voor een soortgelijke resolutie gestemd bij CVS Health Corporation.

Hoewel Cardano veel aandeelhoudersresoluties heeft gesteund, hebben we kritisch gekeken naar alle stembiljetten en hebben we tegen het toenemende aantal resoluties gestemd die zijn ingediend door tegenstanders van ESG. Deze

tegenstanders dienen resoluties in die op het eerste gezicht ESG-onderwerpen behandelen, maar hun eigenlijke doel is om te betogen dat de integratie van ESG schadelijk is voor het bedrijf. Bijvoorbeeld, het National Center for Public Policy Research, een zelfbenoemde conservatieve denktank in de Verenigde Staten, verzocht dat Apple een audit uitvoert om de impact van het bedrijf op burgerrechten en non-discriminatie te beoordelen. Het argument is dat het DEI-beleid dat door het bedrijf is geïmplementeerd, discriminerend is tegen "niet-diverse" werknemers. Cardano heeft tegen dergelijke resoluties gestemd, omdat wij van mening zijn dat de integratie van materiële ESG-onderwerpen, waaronder DEI, gunstig is voor de lange-termijn waardecreatie voor aandeelhouders en essentieel is voor de ecologische en sociale transitie. De kwaliteit van de voorstander en het doel van het besluit waren ook redenen om tegen 3 van de 9 aandeelhoudersresoluties op de AvA van Microsoft en tegen 2 aandeelhoudersresoluties op de agenda van Procter & Gamble te stemmen.

Ons escalatieproces (waarbij we doorgaans tegen een bestuursvoorstel stemmen vanwege een gebrek aan vooruitgang in engagement) werd toegepast in 2023 bij drankenbedrijf PepsiCo. Het bedrijf maakt deel uit van Cardano's 'Satellite-based engagement towards zero deforestation'-programma. Sinds een gesprek in 2022 werd er geen vervolgdialoog gepland ondanks verschillende pogingen. Gezien het gebrek aan respons op de engagementpogingen in het afgelopen jaar en het ontbreken van een proactief monitoringstelsel om toezicht te houden op ontbossingsincidenten, heeft Cardano besloten om tegen de herverkiezing van de bestuursleden van de Sustainability Diversity and Public Policy Committee te stemmen, omdat er strenger toezicht wordt verwacht. Een e-mail werd naar het bedrijf gestuurd waarin de beslissing werd uitgelegd en waarin werd gevraagd om de engagement discussie opnieuw te beginnen.

Azië-pacific

Zorgen over beloningsplannen voor bestuurders leidde tot meerdere stemmen tegen beloningsgerelateerde voorstellen. Dit was bijvoorbeeld het geval bij het in Singapore gevestigde vastgoedontwikkelings- en hotelbedrijf UOL Group Limited, waar we ernstige zorgen identificeerden over de structuur van de stimuleringsplannen. Deze zorgen omvatten het ontbreken van prestatiedoelen in het kader van de aandelenoptieregeling van het bedrijf voor 2022, een wachtperiode van minder dan 2 jaar, en de voorzieningen voor versnelde verwerving van beloningen bij een zeggenschapswijziging. Soortgelijke zorgen leidden tot tegenstemmen tegen beloningsvoorstellen bij Budweiser Brewing Company, waar de toekenning van aandelenbeloningen slechts een wachtperiode van één jaar had. Het ontbreken van ESG-maatstaven gekoppeld aan het plan was ook een punt van zorg.

Bestuursvoorstellen waren ook een van de belangrijkste categorieën van tegenstemmen. De samenstelling van de raad van bestuur, de structuur en het toezicht op ESG-kwesties waren factoren waar Cardano naar keek:

- Bij Budweiser Brewing Company worden de functies van bestuursvoorzitter en CEO gecombineerd, en het bedrijf heeft geen onafhankelijke, leidende directeur. Daarom heeft Cardano tegen de verkiezing van de voorzitter van de benoemingscommissie gestemd.
- Bij Sharp Corporation leidde de afwezigheid van vrouwelijke bestuurders en van een ESG-commissie die verantwoordelijk is voor toezicht op de raad van bestuur met betrekking tot ESG-aangelegenheden, tot een stemming tegen de leden van het benoemingscomité.
- Een gebrek aan onafhankelijkheid leidde tot stemmen tegen bestuurders van de in Hongkong gevestigde bedrijven Sino Land en Sun Hung Kai Properties, het Japanse bedrijf GMO Payment Gateway en het Australische bedrijf Reece Limited.
- Bij Hakuodo DY Holdings Inc, een in Japan opgerichte onderneming voor marketing- en communicatiediensten, is er gestemd tegen 3 bestuurders vanwege zorgen over kruisparticipatie (het bedrijf bezat ongeveer 82,516 miljoen JPY aandelen van andere beursgenoteerde bedrijven, wat 21,29% van de netto-activa van het bedrijf vertegenwoordigde per 31 maart 2022), evenals aanhoudende controverses, die vragen oproepen over de effectiviteit van de interne controle en het risicobeheer van de groep.

Ten slotte stonden in Australië klimaatverandering en de financiering van fossiele brandstoffen op de agenda bij Westpac Banking en National Australia Bank. Cardano heeft voor Westpac's Climate Change Position Statement and Action Plan (bestuursvoorstel) gestemd, omdat het bedrijf bevredigende informatie heeft verstrekt over haar klimaattransitieplan, inclusief absolute Scope 3-emissiereductiedoelstellingen voor haar kredietactiviteiten in verband met olie-, gas- en thermische kolenwinning. We hebben ook voor de aandeelhoudersresolutie gestemd waarin Westpac wordt verzocht verdere informatie te verstrekken over de vraag of alle fossiele brandstofbedrijven - met uitzondering van upstream-olie- en gasbedrijven, d.w.z. metallurgische kolen- en elektriciteitsopwekkingsbedrijven - verplicht zullen zijn om geloofwaardige klimaatactieplannen te hebben, zodat Westpac kan doorgaan met het verstrekken van leningen en het faciliteren van obligaties. Er werd ook gestemd voor een soortgelijke aandeelhoudersresolutie bij National Australia Bank, waarin de voorstander verzocht dat het bedrijf aanvullende informatie bekendmaakt over de eis dat olie- en gasklanten vanaf 1 oktober 2025 een transitieplan moeten hebben om nieuwe leningen en verlengingen te ontvangen.

Opkomende markten

Hier zijn enkele hoogtepunten van tegenstemmen in 2023 voor de regio:

Tijdens de AvA in 2023 van Cheil Worldwide, een Koreaans bedrijf voor marketingoplossingen, heeft Cardano tegen een samengesteld voorstel gestemd om winsten toe te wijzen en jaarrekeningen goed te keuren, aangezien het bedrijf geen informatie verstrekke over of de rapporten waren beoordeeld door een onafhankelijke auditor. We hebben ook tegen agendapunten met betrekking tot beloning gestemd, omdat we vinden dat het bedrijf in vergelijking met haar 'peers' buitensporige vergoedingen aan bestuurders en de accountant betaalde zonder een duidelijke reden.

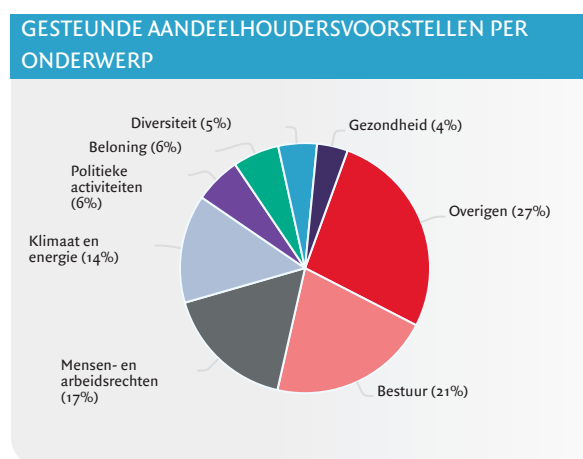
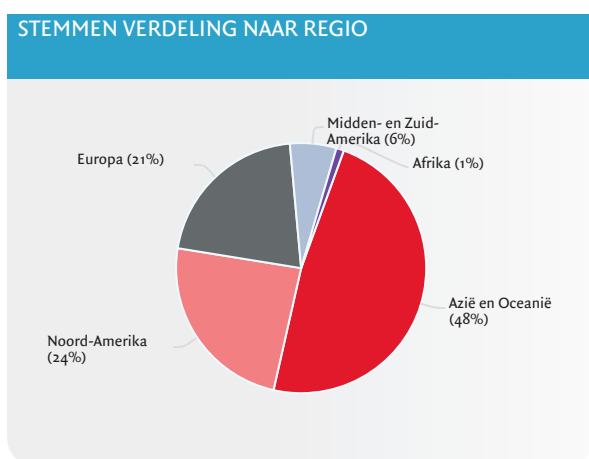
Bij Terna Energy S.A., een bedrijf dat zich bezighoudt met hernieuwbare energie, hebben we tegen het beloningsverslag gestemd. Tijdens de analyse van het kader merkten we op dat ongeveer 31% van de minderheidsaandeelhouders tegen de beloning van het management stemde tijdens de AvA van 2022, en we waren van mening dat het bedrijf geen redenen gaf voor de aanzienlijke onenigheid of hoe ze van plan zijn dit aan te pakken. Er waren ook ernstige zorgen over de salarisverhoging van de uitvoerend voorzitter. Bovendien ontbrak het aan openbaarmaking van de exacte omvang van de aandelentoekenning aan de CEO, een grootaandeelhouder van het bedrijf.

Wat de verkiezingen van de raad van bestuur betreft, leidden gebrek aan algehele onafhankelijkheid of zorgen over de samenstelling van de commissies tot een stem tegen bestuurders van bijvoorbeeld de Chinese bedrijven Ningbo Deye Technology en Zhejiang Jiuzhou Pharmaceutical.

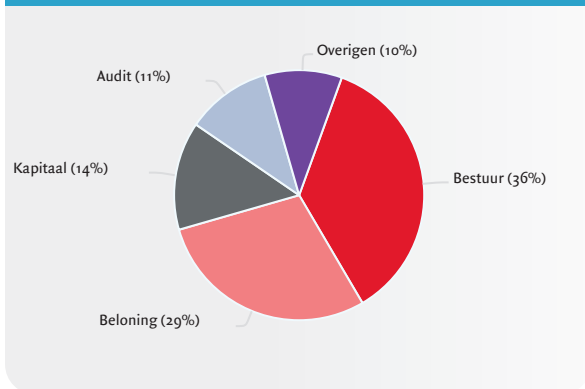
De volgende tabellen geven inzicht in de verdeling van de uitgebrachte stemmen bij aandeelhoudersvergaderingen voor de relevante Fondsen van de Zwitserleven Beleggingsfondsen die directe beleggingen in aandelen hielden. De uitgebrachte stemmen voor de relevante Onderliggende Beleggingsinstellingen zijn opgenomen in de jaarverslagen van die Onderliggende Beleggingsinstellingen.

Fondsen	Zwitserleven Europees Aandelenfonds	Zwitserleven Vastgoedfonds
Aantal vergaderingen waar is gestemd	83	67
Stemmen voor het bestuur	40	30
Stemmen tegen het bestuur	43	37
Totaal aantal voorstellen	1.610	1.179
Stemmen voor	1.492	1.091
Stemmen tegen	115	88
Stemonthoudingen	3	0
Totaal aantal bestuursvoorstellen	1.593	1.177
Stemmen voor	1.485	1.091
Stemmen tegen	107	86
Stemonthoudingen	1	0
Totaal aantal aandeelhoudersvoorstellen	17	2
Stemmen voor	7	0
Stemmen tegen	8	2
Stemonthoudingen	2	0

De volgende grafieken geven inzicht in de verdeling van uitgebrachte stemmen per regio, de bestuursvoorstellen waar Cardano voor het totaal van alle Cardano-fondsen tegen heeft gestemd en de gesteunde aandeelhoudersvoorstellen.

STEMMEN TEGEN BESTUURSVORSTELLEN

Uitsluitingen

In 2023 is het totale aantal ondernemingen en instellingen dat is uitgesloten wegens het overtreden van internationale normen en/of de betrokkenheid bij schadelijke producten verder toegenomen. In totaal zijn 90 nieuwe ondernemingen en instellingen uitgesloten en zijn 4 ondernemingen en instellingen weer opnieuw opgenomen in het belegbare universum van de meeste van de Cardano-fondsen. Met betrekking tot het landenbeleid en de uitvoering hiervan hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden in het belegbare universum.

In 2023 is het totale aantal ondernemingen en instellingen dat door Cardano is uitgesloten omdat deze niet-adaptief zijn, ook verder toegenomen. De meerderheid van de nieuwe uitsluitingen waren gebaseerd op hoge niveaus van CO₂-uitstoot, hetzij vanuit CO₂-uitstoot veroorzaakt door eigen activiteiten (scope 1), indirecte emissies door ingekochte energie (scope 2) of vanwege de hoge CO₂-intensiteit van de producten die zij verkopen (scope 3).

Aangezien scope 1 en 2 emissies doorgaans gerapporteerd zijn en scope 3 emissies geschat door de data provider, wordt voor de totale uitstoot doorgaans scope 1 en 2 bij elkaar opgeteld, en wordt scope 3 apart gerapporteerd. Over het algemeen worden klimaatdoelen gemaakt voor scope 1 en 2 aan de ene kant en scope 3 aan de andere kant omdat een onderneming direct invloed kan uitoefenen op haar scope 1 en 2 emissies, maar niet op haar scope 3 emissies. Het hoge aantal uitsluitingen weerspiegelt het feit dat de transitie naar een koolstofarme samenleving zich snel materialiseert.

Tot slot hebben veranderingen plaatsgevonden in de ondernemingen en instellingen die Cardano als risicovol ziet. Er zijn nieuwe ondernemingen en instellingen gelabeld als risicovol terwijl andere ondernemingen juist terug zijn toegevoegd aan het belegbaar universum. Een voorbeeld van een onderneming die weer belegbaar is, is farmaceut Pfizer. De onderneming was niet belegbaar voor de Cardano-fondsen vanwege gebrekkig duurzaamheidsbeleid en betrokkenheid bij verschillende controverses. De laatste jaren heeft de onderneming echter nieuwe standaarden ontwikkeld op de voor de onderneming meest relevante materiële duurzaamheidsthema's, waaronder productkwaliteit en –veiligheid, milieu management, en toegang tot gezondheidszorg. Het bedrijf heeft proactief samengewerkt met de autoriteiten en wereldwijde gezondheidsorganisaties om tot een oplossing voor de controverses te komen. Daarnaast heeft het de geleerde lessen toegepast om hun interne processen rondom productveiligheid te verbeteren. Het aantal en de ernst van controverses is hierdoor gedaald. Gegeven deze ontwikkelingen, heeft Cardano besloten dat Pfizer weer belegbaar is.

Indicatoren en doelstellingen

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid kenmerkt zich door haar beleggingsdoelstelling gericht op het bewerkstelligen van een transitie naar een duurzame samenleving. Ten einde dit doel te bereiken heeft Cardano voor een aantal duurzaamheidsthema's een doelstelling geformuleerd, die zowel de milieu-, de maatschappelijke als de bestuurlijke veranderingen omvatten die nodig zijn voor een duurzame samenleving (de Cardano Duurzaamheidsdoelen):

- **Klimaatverandering:** netto geen uitstoot van broeikasgassen in 2050 in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met als tussendoelen een reductie van de emissie-intensiteit van minimaal 50% in 2030 en minimaal 75% in 2040 ten opzichte van 31 december 2019, en een reductie van emissie-intensiteit van gemiddeld 7% per jaar in lijn met het door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geschetste pad naar een opwarming van de aarde van maximaal 1,5 graad;
- **Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen:** geen netto bijdrage aan ontbossing uiterlijk in 2030;
- **Duurzaam gebruik van water:** waterneutraliteit uiterlijk in 2030; en
- **Materiaalgebruik en afval:** toewerken naar een circulaire samenleving in 2050, gericht op verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en voorkomen van afval.

Om de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke veranderingen te realiseren, hanteert Cardano daarnaast minimumverwachtingen voor ondernemingen en instellingen ten aanzien van de voorziening in primaire behoeften, een rechtvaardige samenleving en goed bestuur. Cardano belegt enkel in ondernemingen en instellingen die zich houden aan de UN Guiding Principles on Business and Human Rights, de OECD Guidelines for Multinational Enterprises en de principes van UN Global Compact.

Ten einde te monitoren in hoeverre de Fondsen de juiste ontwikkeling laten zien op weg naar het bereiken van de verschillende duurzaamheidsdoelen worden hieronder de CO₂- en het watergebruik van de Fondsen gepresenteerd. Tevens wordt gerapporteerd hoe groot de klimaatrisico's van de Fondsen zijn en welke stappen worden gezet om deze risico's te mitigeren. Tenslotte wordt voor de Onderliggende Beleggingsinstelling Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds gerapporteerd over hoe groot de bijdrage van dat fonds aan de SDG's is en wordt voor het Zwitserleven Obligatiefonds, Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds, Zwitserleven Government 10+ Fonds en het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds gerapporteerd over de investeringen in duurzame obligaties in 2023.

Nog niet voor alle Cardano Duurzaamheidsdoelen zijn geschikte indicatoren voorhanden om de voortgang op een consistente manier te meten. Daarom neemt Cardano deel aan werkgroepen op het gebied van ontbossing, biodiversiteit, plastic vervuiling, leefbaar loon en de SDG's om daarvoor meetmethoden te ontwikkelen. Vooruitlopend op deze indicatoren beoordeelt Cardano voor alle ondernemingen en instellingen aan de hand van de huidige duurzaamheidsprestaties maar ook de plannen, doelen en investeringen van ondernemingen en instellingen, welke stappen zij zetten om de transitie verder vorm te geven.

Duurzame Beleggingen

De meeste Fondsen houden Duurzame Beleggingen aan. Zoals hiervoor toegelicht zijn de minimale percentages Duurzame Beleggingen in 2023 bepaald en in 2024 aangepast in verband met door Cardano geïntroduceerde en later aangescherpte criteria voor de definitie van Duurzame Belegging. In de tabel hieronder is aangegeven welke percentages Duurzame Beleggingen de relevante Fondsen in 2023 beoogden, en in 2024 beogen, aan te houden, en welke percentages zij in 2023 hebben gerealiseerd onder de in 2023 gehanteerde definitie en pro forma de in 2024 te hanteren definitie.

Fonds	Minimum % 2023 criteria	Gerealiseerd % 2023 criteria	Minimum % 2024 criteria	Gerealiseerd % 2024 criteria (pro forma)
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	50%	92%	30%	57%
Zwitserleven Obligatiefonds	25%	48%	15%	42%
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	0%	39%	tenminste 0%	27%
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	0%	24%	0%	24%
Zwitserleven Vastgoedfonds	50%	97%	50%	95%
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	60%	80%	40%	57%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	50%	81%	30%	48%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	30%	73%	15%	49%

Verdere informatie per individueel Fonds over de voortgang op duurzaamheid is opgenomen in de periodieke informatie in bijlage 3.

CO₂-uitstoot

De CO₂-uitstoot, ook wel aangeduid als de koolstofvoetafdruk oftewel de 'carbon footprint' van de beleggingen wordt berekend in lijn met de methode die is ontwikkeld door het Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). De carbon footprint bestaat uit de absolute totale 'scope 1', 'scope 2' en 'scope 3' CO₂-uitstoot van de ondernemingen en instellingen waarin wordt geïnvesteerd^{vn}. De gegevens worden aangeleverd door externe dataleveranciers MSCI ESG Research en Eurostat. De gegevens worden uitgedrukt in tonnen van CO₂-equivalenten en omvatten derhalve de uitstoot van alle broeikasgassen. Een deel van de totale koolstofemissies van de ondernemingen en instellingen wordt toegewezen aan de beleggingen van de Fondsen danwel van de Onderliggende Beleggingsinstellingen. Voor beleggingen in aandelen vindt dit plaats aan de hand van de waarde van de onderneming waarin wordt belegd. Voor beleggingen in obligaties vindt dit plaats op basis van het deel van de obligatie waarin wordt belegd. Voor overheden vindt dit plaats op basis van het Bruto Nationaal Product van de overheid waarin wordt belegd. Voor de toewijzing van koolstofemissies aan beleggingen wordt gebruik gemaakt van de methoden zoals voorgeschreven door het PCAF. De som van de CO₂-voetafdruk van alle individuele beleggingen komt overeen met de gerapporteerde totale CO₂-voetafdruk van de beleggingen.

Als er geen recente data⁴ beschikbaar is over de broeikasgasuitstoot van een specifieke onderneming of instelling wordt deze geschat. Om de broeikasgasemissies van een onderneming of instelling te schatten wordt er gebruik gemaakt van de sector uitstoot per eenheid omzet. Deze drukt de broeikasgasemissies van de sector uit die gerelateerd kan worden aan productie

van goederen en diensten. Deze sector uitstoot per eenheid omzet wordt vervolgens vermenigvuldigd met de totale omzet van de onderneming of instelling om tot de geschatte CO₂-uitstoot van die onderneming of instelling te komen.

Zoals aanbevolen door de TCFD, wordt in dit jaarverslag apart gerapporteerd over de som van de scope 1 en 2 emissies en de scope 3 emissies. De totale emissies van de Fondsen worden getoond, alsmede de emissie-intensiteit van de Fondsen per miljoen euro geïnvesteerd vermogen en de gewogen gemiddelde broeikasgasintensiteit van de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd. Tevens wordt een score toegekend aan de kwaliteit van de gebruikte gegevens.

CO ₂ -Uitstoot per Fonds - scope 1&2 ¹	Asset categorie ²	Gemiddeld beheerd vermogen in 2023	Absolute emissies	Economische emissie-intensiteit ³	Gewogen gemiddelde emissie-intensiteit ⁴	PCAF kwaliteits-score ⁵
Fondsnaam		x1000 euro	ton CO ₂ e	ton CO ₂ e per miljoen geïnvesteerde euro	ton CO ₂ e per miljoen euro omzet	
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	Aandelen	2.180.900	130.500	60	82	2,0
	Overigen	800				
Zwitserleven Obligatiefonds	Obligaties	1.017.600	20.600	20	41	2,6
	Overheidsleningen	1.178.800	145.100	123	-	4,0
	Overigen	700				
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	Obligaties	114.000	100	1	3	2,7
	Overheidsleningen	53.600	7.000	132	-	4,0
	Overigen	700				
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	Overheidsleningen	119.500	12.100	102	-	4,0
	Overigen	400				
Zwitserleven Vastgoedfonds	Aandelen	477.900	2.400	5	58	2,0
	Overigen	-500				
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	Aandelen	5.082.200	237.100	47	96	2,1
	Overigen	5.800				
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	Aandelen	66.700	4.300	65	107	2,1
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	Obligaties	890.000	27.900	31	73	2,4
	Overheidsleningen	17.600	2.600	150	-	4,0
	Overigen	7.300				

- 1 Gerapporteerde data geven de gemiddeldes van maart, juni, september en december 2023. De emissie-intensiteiten en het getoonde kwaliteitcijfer tonen de gewogen gemiddelde scores van de individuele ondernemingen en instellingen.
- 2 De categorie 'overigen' omvat liquide middelen, afgeleide financiële instrumenten en ETF's. Negatieve waarden worden veroorzaakt door afdekking van valutarisico's.
- 3 De economische emissie-intensiteit is gedefinieerd als de absolute emissies gedeeld door het leen- en investeringsvolume, uitgedrukt als tCO₂e/€M geïnvesteerd vermogen, berekend volgens de methode zoals voorgesteld door PCAF (economic emission intensity).
- 4 De gewogen gemiddelde emissie-intensiteit is gedefinieerd als de blootstelling van de portefeuille aan ondernemingen en instellingen met een hoge uitstoot, uitgedrukt als tCO₂e/€M bedrijfsinkomsten, berekend volgens de methode zoals voorgesteld door de PCAF (weighted average carbon intensity).
- 5 De kwaliteitsscore volgt de door PCAF voorgestelde kwaliteitsscore. Iedere onderneming en instellingen krijgt een kwaliteitsscore tussen 1 en 5, afhankelijk van de kwaliteit van de gebruikte emissiedata en data over schulden en de ondernemingswaarde. Een score 1 betekent dat geverifieerde emissie en financiële data beschikbaar is. Hoe hoger de score, hoe meer geschatte waarden worden gebruikt voor één of meerdere onderdelen. Voor 100 procent van het geïnvesteerde vermogen van de Fondsen is gerapporteerde of geschatte emissiedata beschikbaar.

CO ₂ -Uitstoot per Fonds - scope 1&2 ¹	Asset categorie	Vershil in absolute emissies t.o.v. 2022	Vershil in economische emissie-intensiteit t.o.v. 2022	Vershil in gewogen gemiddelde emissie-intensiteit t.o.v. 2022	Vershil in economische emissie-intensiteit t.o.v. de benchmark	Vershil in gewogen gemiddelde emissie-intensiteit t.o.v. de benchmark
Fondsnaam		%	%	%	%	%
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	Aandelen	-13%	-16%	-25%	-24%	-17%
Zwitserleven Obligatiefonds	Obligaties	-25%	-23%	-34%	-45%	-43%
	Overheids-leningen	3%	-2%	-	-13%	-
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	Obligaties	164%	128%	-42%	0%	0%
	Overheids-leningen	-41%	4%	-	0%	-
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	Overheids-leningen	10%	-3%	-	-22%	-
Zwitserleven Vastgoedfonds	Aandelen	-16%	-21%	-39%	0%	0%
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	Aandelen	11%	-5%	-21%	-28%	-30%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	Aandelen	9%	1%	-19%	-18%	-21%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds ²	Obligaties	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-26%	-17%
	Overheids-leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-

1 Gerapporteerde data geven de gemiddeldes van maart, juni, september en december 2023.

2 Aangezien Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds pas in 2023 is opgericht is een vergelijking met 2022 nog niet mogelijk.

CO ₂ -Uitstoot per Fonds - scope 3 ¹		Absolute emissies	Economische emissie-intensiteit	Gewogen gemiddelde emissie-intensiteit	Vershil in gewogen gemiddelde emissie-intensiteit t.o.v. de benchmark	Vershil in gewogen gemiddelde emissie-intensiteit t.o.v. de benchmark (%)	PCAF kwaliteits-score
Fondsnaam		ton CO ₂ e	ton CO ₂ e per miljoen geïnvesteerde euro	ton CO ₂ e per miljoen euro omzet	%	%	
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	Aandelen	1.387.900	637	825	-17%	-19%	4,0
Zwitserleven Obligatiefonds	Obligaties	269.100	266	1.165	-19%	-2%	4,1
	Overheidsleningen	83.200	71	-	-10%	-	4,0
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	Obligaties	7.200	63	1.241	-	-	4,0
	Overheidsleningen	3.800	72	-	-	-	4,0
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	Overheidsleningen	7.500	62	-	-21%	-	4,0
Zwitserleven Vastgoedfonds	Aandelen	15.200	32	341	0%	0%	4,0
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	Aandelen	1.759.700	346	718	-30%	-24%	4,0
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	Aandelen	32.800	493	782	-19%	-22%	4,0
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	Obligaties	369.700	415	839	7%	-8%	4,1
	Overheidsleningen	1.400	78	-	-	-	4,0

¹ Gerapporteerde data geven de gemiddeldes van maart, juni, september en december 2023. Scope 3 emissies zijn vooral gebaseerd op schattingen door de data provider, omdat veel ondernemingen en instellingen hier niet op een uniforme wijze over rapporteren. Vanwege methodologische ontwikkelingen worden deze niet vergeleken met 2022.

Cardano meet de voortgang die het realiseert om de CO₂-uitstoot van de portefeuilles te reduceren. De reductiedoelstelling vanuit de klimaatstrategie, net-zero in 2050, is 7% reductie per jaar sinds begin 2020 op het niveau van ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd op scope 1 en 2. Voor de Fondsen die zowel investeren in ondernemingen als in overheden is het moeilijk om te bepalen of ze dit doel halen omdat de emissies voor ondernemingen en overheden moeilijk te vergelijken zijn. De scope 1 en 2 broeikasgasemissies voor overheden meten immers de emissies van een geheel land terwijl de emissiecijfers voor ondernemingen alleen de emissies van de betreffende onderneming omvatten.

Zwitserleven Europees Aandelen en Zwitserleven Vastgoedfonds hebben de reductiedoelstelling van 7% gerealiseerd in 2023. Zwitserleven Wereld Aandelenfonds en Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds hebben het doel niet gerealiseerd. Dit wordt vooral veroorzaakt door een stijging van de economische emissie-intensiteit van de Onderliggende Belegginginstelling Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific. Dit wordt deels verklaard door marktontwikkelingen waardoor het gewicht van emissie-intensievere sectoren zoals technologie en automotive is toegenomen, ten koste van minder emissie-intensieve sectoren zoals de financiële en farmaceutische sector.

Voor Zwitserleven Obligatiefonds, Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds en Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds is het beeld onduidelijker. Voor Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds is zowel de economische emissie-intensiteit van de ondernemingen als van de overheden waarin is geïnvesteerd gestegen. Dit hangt mede samen met de aard van dat Fonds waardoor de emissies over de jaren heen kunnen fluctueren vanwege de looptijd van de obligaties.

Cardano scherpt jaarlijks de eisen aan die worden gesteld aan de plannen en investeringen van ondernemingen en instellingen op het gebied van hun broeikasgasemissies. Ook in 2024 zal de beoordeling weer worden aangescherpt om zo te kunnen voldoen aan de lange-termijn klimaatdoelen van de Cardano fondsen. Ook worden ondernemingen en instellingen in 2024 via actief aandeelhouderschap aangespoord om hun klimaatplannen te concretiseren en te versnellen.

Een vergelijking van de scope 3 emissies met de scope 3 emissies in 2022 is nog moeilijk vanwege ontwikkelingen in de meetmethodiek. Deze veroorzaken grote schokken in de data en zouden leiden tot de conclusie dat de scope 3 emissies van

de Fondsen is toegenomen. De Fondsen hebben echter nog wel een beduidend lagere scope 3 emissie ten opzichte van de benchmark, vergelijkbaar met de verschillen tussen de Fondsen en benchmarks in 2022.

Waterneutraliteit

Cardano heeft zich tot doel gesteld om toe te werken naar een waterneutrale beleggingsportefeuille in 2030. Dit is een situatie waarin ondernemingen en instellingen die deel uitmaken van de beleggingsportefeuille niet méér water onttrekken aan de natuur dan dat de natuur kan aanvullen. Van ondernemingen en instellingen wordt verwacht dat ze hun watergebruik zo ver als mogelijk reduceren en eventuele negatieve impact compenseren. De focus ligt op ondernemingen en instellingen uit sectoren met een bovengemiddeld risico die actief zijn in gebieden met een hoog risico op waterschaarste. Het gezamenlijke watergebruik van deze ondernemingen en instellingen, gewogen naar het belang in deze ondernemingen en instellingen in de portefeuille, is het belangrijkste middel om voortgang op de waterneutraliteitsdoelstelling te monitoren.

Ondernemingen en instellingen rapporteren nog een stuk minder over watergebruik dan over bijvoorbeeld CO₂-uitstoot. Derhalve wordt veel gebruik gemaakt van schattingen van het watergebruik, afhankelijk van de sector en omvang van de ondernemingen en instellingen. Cardano probeert via verschillende initiatieven wel de hoeveelheid en betrouwbaarheid van de data te verbeteren. Cardano onderzoekt momenteel of er op basis van satellietbeelden meer informatie te achterhalen is over ontwikkelingen van waterschaarse gebieden. Dit kan mogelijk nuttig zijn voor fondsen die in vastgoed of staatsobligaties beleggen, daar kan op dit moment geen gebruik over worden berekend vanwege een gebrek aan betrouwbare informatie.

Watergebruik ¹	Gemiddeld beheerd vermogen	Totaal schaars watergebruik	Intensiteit van watergebruik	Verskil intensiteit t.o.v. 2022	Verskil intensiteit t.o.v. benchmark
Fondsnaam	x1000 euro	x1000 liter	1.000 l per miljoen euro geïnvesteerde waarde	%	%
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	2.181.000	10.010	5	-15%	-83%
Zwitserleven Obligatiefonds	2.197.100	-	-	-	-
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	168.400	-	-	-	-
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	120.000	-	-	-	-
Zwitserleven Vastgoedfonds ²	477.400	-	-	-	-
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	5.088.100	35.760	7	-5%	-41%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	66.700	790	12	8%	-35%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds ³	914.900	1.460	2	-	-84%

- 1 Gerapporteerde data geven de gemiddeldes van maart, juni, september en december 2023. De resultaten zijn gebaseerd op data van MSCI en CDP over watergebruik die door ondernemingen en instellingen zelf wordt gerapporteerd.
- 2 Het watergebruik kan niet worden berekend voor vastgoed en overheden aangezien hier geen gegevens van beschikbaar zijn. Het watergebruik wordt slechts gedeeltelijk berekend voor de Fondsen die beleggen in deze asset categorieën. Daarnaast wordt het watergebruik niet materieel geacht voor de Fondsen die niet beleggen in waterschaarse gebieden.
- 3 Aangezien Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds pas in 2023 is opgericht is een vergelijking met 2022 nog niet mogelijk.

Watergebruik	Gerapporteerde data ¹	Geschatte data	Geen data
Fondsnaam	%	%	%
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	7%	80%	13%
Zwitserleven Obligatiefonds	-	-	-
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	-	-	-
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	-	-	-
Zwitserleven Vastgoedfonds ²	-	-	-
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	3%	84%	13%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	4%	82%	15%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	2%	89%	9%

- 1 Met betrekking tot de data van het watergebruik wordt weergegeven welk percentage van de data gerapporteerd is en welk deel is geschat. Voor een deel van de ondernemingen is onvoldoende informatie beschikbaar is om een goede schatting te maken. Wanneer het gerapporteerde watergebruik niet beschikbaar is, wordt het watergebruik geschat op basis van actuele en historische gegevens op ondernemingsniveau en op sectorniveau.
- 2 Het watergebruik kan niet worden berekend voor vastgoed en overheden aangezien hier geen gegevens van beschikbaar zijn. Het watergebruik wordt slechts gedeeltelijk berekend voor de Fondsen die beleggen in deze asset categorieën. Daarnaast wordt het watergebruik niet materieel geacht voor de Fondsen die niet beleggen in waterschaarse gebieden.

Alle Fondsen hebben een beduidend lager watergebruik dan de benchmark. Zwitserleven Europees Aandelenfonds en Zwitserleven Wereld Aandelenfonds hadden in 2023 een lager watergebruik dan in 2022. Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds had een hoger watergebruik. Dit wordt vooral veroorzaakt door de stijging van van het watergebruik van twee van de Onderliggende Beleggingsinstellingen, Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa en Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific. Dit wordt vooral veroorzaakt door een groter gewicht voor een aantal waterintensieve bedrijven in die Onderliggende Beleggingsinstellingen die ook een deel van hun opbrengsten halen uit waterschaarse gebieden. Om het doel van waterneutraliteit te behalen zal Cardano de komende jaren ondernemingen en instellingen aanspreken op het formuleren van doelen op het gebied van zorgvuldig watergebruik en het vermijden of beperken van emissies van vervuilende stoffen naar waterlichamen. Tevens worden ondernemingen en instellingen aangespoord om hun watergebruik beter te rapporteren.

Klimaatrisico's

Cardano beoordeelt ook op het niveau van elk Fonds hoeveel klimaatrisico er wordt gelopen. Met een scenarioanalyse is Cardano nog beter in staat de ondernemingen en instellingen en sectoren te identificeren waarvan wordt verwacht dat deze duurzaamheidstransities niet op tijd kunnen maken en daardoor een duurzaamheidsrisico vormen voor zowel aandelen- als obligatiebeleggingen. Het helpt Cardano om binnen sectoren de koplopers op duurzaamheidsgebied te kunnen onderscheiden van de achterblijvers, niet alleen om te identificeren welke ondernemingen en instellingen het meeste risico lopen, maar ook om risico's voor verschillende beleggingscategorieën te kunnen identificeren. Op basis hiervan beoordeelt Cardano in hoeverre deze ondernemingen en instellingen nog meer moeten worden gestimuleerd om hun beleid aan te passen of dat de screening moet worden verscherpt.

Klimaatrisico's worden meegenomen in de afwegingen vanuit verschillende invalshoeken van het beleggingsproces. De berekeningen van de klimaatrisico's worden uitgevoerd door Cardano op basis van data aangeleverd door de externe dataleverancier MSCI. Hierbij worden de klimaatrisico's per onderneming of instelling doorgerekend op fondsniveau op basis van het gewicht in de portefeuille. Cardano berekent hiervoor de 'risicowaarde' (Value at Risk; VAR)⁵ voor elke onderneming en instelling, en vervolgens voor de portefeuille. Deze risicowaarde is een inschatting van de additionele kosten die een onderneming of instelling moet maken, oftewel de impact op de waardering, onder de scenario's dat de opwarming van de aarde wordt beperkt tot 1.5°C, 2°C of 3°C, waarvan het 1.5 graden Celsius scenario hieronder per Fonds is weergegeven. Afhankelijk van het beleidsscenario zal regelgeving strenger worden, zullen markten veranderen en zullen fysieke risico's toenemen in de loop van de tijd, wat bijvoorbeeld leidt tot extra kosten om broeikasgasrechten te kopen, meer mogelijkheden om energiebesparende technologieën te vermarkten of extra risico's op schade door extreem weer. Cardano maakt hierbij een onderscheid tussen (i) de extra kosten en/ of baten in de tijd als gevolg van strengere klimaatregelgeving, (ii) de kosten en/ of baten in de tijd door veranderende voorkeuren of technologische vooruitgang; en (iii) de kosten door fysieke schade door klimaatverandering.⁶

⁵ De door MSCI berekende Value at Risk meet de waarde van een onderneming of instelling die onder druk staat onder een bepaald klimaatscenario. MSCI gebruikt het AIM CGE model om, onder de aanname dat koolstofprijzen worden ingevoerd die ondernemingen en instellingen aanzetten te voldoen aan een bepaalde stijging van de mondiale temperatuur, te berekenen in hoeverre een onderneming of instelling het risico loopt om in de toekomst extra kosten te moeten maken door striktere wetgeving, kansen heeft omdat zij technologieën ontwikkelt die nodig zijn voor de energietransitie, of risico's loopt door de fysieke effecten van klimaatverandering. De cijfers in de tabel geven het percentage van de waarde van de een portefeuille dat verloren zou gaan als de aannames in het beleidsscenario zouden uitkomen. Hierbij wordt niet bepaald wat de waarschijnlijkheid is dat één van de beleidsscenario's gerealiseerd wordt. Het is derhalve niet mogelijk om hierbij een onzekerheidsmarge aan te geven.

Klimaatrisico's per fonds ¹	Asset categorie	Totale Risicowaarde		Gerelateerd aan Regelgeving ²	
		Fonds	Benchmark	Fonds	Benchmark
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	Aandelen	-22,7%	-22,1%	-18,0%	-18,7%
Zwitserleven Obligatiefonds	Bedrijfs-obligaties	-5,5%	-6,4%	-3,8%	-4,6%
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	Bedrijfs-obligaties	-1,8%	0,0%	-0,1%	0,0%
Zwitserleven Vastgoedfonds	Aandelen	-16,4%	-16,3%	-2,9%	-2,9%
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	Aandelen	-12,5%	-17,5%	-9,7%	-12,6%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	Aandelen	-19,3%	-20,6%	-13,2%	-15,3%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	Bedrijfs-obligaties	-5,1%	-5,7%	-4,2%	-4,5%

- 1 Gerapporteerde data geven de gemiddeldes van maart, juni, september en december 2023. Er zijn geen data beschikbaar voor de klimaatrisico's van overheidsleningen. Derhalve wordt Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds niet genoemd in dit overzicht.
- 2 De Climate VAR data worden berekend door onze data provider op basis van gedetailleerde economische- en klimaatmodellen. Deze modellen geven aan hoe marktontwikkelingen en striktere regelgeving, zowel op het gebied van eigen emissies als emissies in de waardeketen, doorwerken op de financiële risico's van ondernemingen en instellingen. De Climate VAR toont de huidige waarde van de toekomstige extra kosten (negatieve getallen) en baten (positieve getallen) waar ondernemingen en instellingen naar verwachting mee te maken krijgen bij verschillende klimaatscenario's, gedeeld door de waarde van de onderneming en instellingen.

Klimaatrisico's per fonds ¹	Asset categorie	Gerelateerd aan Technologie		Gerelateerd aan Klimaatimpact	
		Fonds	Benchmark	Fonds	Benchmark
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	Aandelen	8,2%	10,4%	-13,8%	-14,9%
Zwitserleven Obligatiefonds	Bedrijfs-obligaties	0,1%	0,3%	-1,8%	-2,0%
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	Bedrijfs-obligaties	0,0%	0,0%	-1,7%	0,0%
Zwitserleven Vastgoedfonds	Aandelen	1,5%	1,5%	-14,9%	-14,9%
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	Aandelen	8,2%	5,8%	-11,9%	-12,0%
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	Aandelen	7,8%	8,2%	-15,4%	-15,1%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	Bedrijfs-obligaties	0,1%	0,2%	-1,1%	-1,3%

- 1 Gerapporteerde data geven de gemiddeldes van maart, juni, september en december 2023. Er zijn geen data beschikbaar voor de klimaatrisico's van overheidsleningen. Derhalve wordt Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds niet genoemd in dit overzicht.

De schattingen van de klimaatrisico's voor de Fondsen zijn gebaseerd op Value-at-Risk schattingen voor aandelenbeleggingen of obligatiebeleggingen, afhankelijk van de asset categorieën in de Fondsen. Voor overheidsleningen zijn nog geen risicoschattingen beschikbaar. Gemiddeld genomen zijn de klimaatrisico's voor obligaties lager dan voor aandelenbeleggingen vanwege de looptijd van de obligaties en omdat obligatiehouders bij faillissement een grotere kans hebben een deel van het ingelegd vermogen terug te krijgen dan aandeelhouders. De cijfers laten zien dat de klimaattransitie voor een deel van de ondernemingen en instellingen in de beleggingsportefeuille van de Fondsen geen risico's oplevert, maar juist kansen biedt omdat zij producten of diensten aanbieden die nodig zijn om hernieuwbare energie op te wekken of energiebesparing te realiseren. De risico's door veranderende marktomstandigheden of strikter klimaatbeleid zullen naar verwachting voor veel ondernemingen en instellingen echter groter zijn dan de kansen. Ook zijn de fysieke risico's voor veel ondernemingen en instellingen, met name in opkomende markten, substantieel.

Het is niet eenvoudig de verandering van klimaatrisico's van de Fondsen tussen 2022 en 2023 te vergelijken vanwege de verschillen tussen de Fondsen en de sectoren en vanwege verbeteringen van de gehanteerde modellen. Gemiddeld genomen zijn de klimaatrisico's gerelateerd aan regelgeving in 2023 met enkele procentpunten gestegen, mede vanwege strikter klimaatbeleid en stijgende kosten voor CO₂-rechten. Tegelijkertijd zijn ook steeds meer ondernemingen in staat om te profiteren van strikter klimaatbeleid door de technologische kansen die het biedt. Ondanks de problemen onder andere bij de hernieuwbare energiesector en de autosector in 2023, is er mondiaal een sterke groei van het aandeel hernieuwbare energie en van de verkoop van elektrische auto's, waar veel ondernemingen ook van kunnen profiteren. Een vergelijking van

⁶ Merk op dat de totale klimaatrisico's gebaseerd zijn op de ondernemingen en instellingen waarvoor risico-inschattingen beschikbaar zijn. Voor overheden en supranationals zijn bijvoorbeeld geen schattingen van de klimaatrisico's beschikbaar omdat de modellen daarvoor nog niet geschikt zijn. Ook zijn nog niet voor alle ondernemingen en instellingen voorhanden.

de fysieke klimaatrisico's tussen 2022 en 2023 is moeilijk vanwege de continue ontwikkeling van deze modellen en de wetenschappelijke discussie over de gehanteerde modellen om fysieke risico's in te schatten.

Voor het merendeel van de Fondsen is het klimaatrisico lager dan voor de benchmark. Dit toont aan dat het Duurzaam Beleggingsbeleid van Cardano, dat ondernemingen en instellingen uitsluit die onvoldoende in staat zijn de transitie te maken en ondernemingen en instellingen aanspoort de transitie te versnellen, leidt tot een reductie van de klimaatrisico's. De lange-termijnverwachtingen laten ook in 2023 zien dat ondernemingen en instellingen nu moeten investeren in de energietransitie om te voorkomen dat zij op de lange termijn niet voorbereid zijn op striktere wetgeving. De International Energy Agency verwacht dat binnen een paar jaar de vraag naar kolen, olie en gas piekt, waarna deze zal dalen. De snelheid van deze daling hangt af van de mate waarin overheden hun klimaatbeloftes nakomen en de snelheid waarmee schonere technologieën de markt gaan domineren.

Het aantal ondernemingen dat klimaatbeleid voert en klimaatdoelen formuleert om de toegenomen risico's gerelateerd aan strengere wetgeving te mitigeren in 2023 is aanzienlijk gestegen. Cardano volgt het verloop van de klimaatrisico's nauwgezet. Ondernemingen en instellingen die hoge risico's lopen worden via engagement aangesproken op hun risico's en, als dat niet leidt tot voldoende actie, uiteindelijk mogelijk uitgesloten van belegging. Tevens wordt gevolgd of de ondernemingen en instellingen in de portfolio voldoende snel de transitie naar een koolstof-arme manier van produceren maken en of zij doelen formuleren en beleid ontwikkelen om de overstap te maken bijvoorbeeld naar hernieuwbare energie. Als onderdeel van haar bestaande due diligence normen kijkt Cardano ook naar klimaatrisico's en het gebruik van fossiele brandstoffen. Op deze wijze zorgt Cardano ervoor dat in de beoordeling van ondernemingen en instellingen ook gekeken of zij bij het mitigeren van hun risico's voldoende meebewegen met de toegenomen druk op hen om tot actie over te gaan. Naast de due diligence normen, spreekt Cardano ondernemingen en instellingen die hoge risico's lopen via engagement ook aan op hun risico's. Een belangrijk doel van al deze engagements is dat ondernemingen en instellingen transitiedoelstellingen formuleren die in lijn zijn met het Klimaatakkoord van Parijs en strategieën ontwikkelen om deze doelen te realiseren.

Bijdrage aan Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's)

Zwitserleven Wereld Aandelenfonds belegt onder andere in de Onderliggende Beleggingsinstelling Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds. Deze Onderliggende Beleggingsinstelling is één van de fondsen die Cardano beheert dat zich specifiek richt op het investeren in ondernemingen en instellingen die bijdragen aan de SDG's. Door de producten of diensten die ondernemingen en instellingen leveren kunnen zij bijvoorbeeld bijdragen aan doelstellingen zoals: minder honger, betere gezondheid of schoner water.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de door Zwitserleven Wereld Aandelenfonds gefinancierde bijdrage aan de SDG's. Van het belegd vermogen gaat het grootste gedeelte naar ondernemingen en instellingen die bijdragen aan betaalbare en duurzame energie (SDG 7), schoon water en sanitatie (SDG 6) en goede gezondheid en welzijn (SDG 3). Dit is in lijn met de allocatie in 2022. Deze berekeningen zijn uitgevoerd door Cardano op basis van data aangeleverd door de externe dataleverancier MSCI.

Gemiddeld vermogen van het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds in ondernemingen die een bijdrage leveren aan één van de SDGs¹

SDG ²	Fonds 2023 (x1000 euro)	Benchmark 2023 (x1000 euro)	Fonds 2023 (% belegd vermogen)	Benchmark 2023 (% belegd vermogen)	Fonds 2022 (% belegd vermogen)	Fonds 2022 (% belegd vermogen)
SDG 1 & 2 Geen armoede of honger	359.300	381.500	7,1%	7,5%	7,7%	7,6%
SDG 3 Goede gezondheid en welzijn	528.600	475.400	10,4%	9,3%	11,4%	10,4%
SDG 4 Kwaliteitsonderwijs	30.700	6.700	0,6%	0,1%	0,5%	0,1%
SDG 6 Schoon water en sanitatie	591.600	539.600	11,6%	10,6%	11,5%	11,0%
SDG 7 Betaalbare en duurzame energie	1.847.400	1.667.400	36,3%	32,8%	32,7%	29,6%
SDG 8 Fatsoenlijke banen en economische groei	300.900	241.400	5,9%	4,7%	6,5%	5,1%
SDG 11 Duurzame steden en gemeenschappen	64.100	58.300	1,3%	1,1%	1,1%	1,1%
SDG 14 Leven in het water	252.600	217.400	5,0%	4,3%	5,2%	4,4%

- 1 Gerapporteerde data geven de gemiddeldes van maart, juni, september en december 2023. De totale bijdrage aan de SDG's kan hoger zijn dan het totale fondsvermogen, omdat meerdere ondernemingen en instellingen aan meerdere SDG's bijdragen met hun producten of diensten.
- 2 De getoonde waarden zijn gebaseerd op een koppeling tussen opbrengsten van duurzame activiteiten en de verschillende SDG's. Niet voor alle SDG's is data beschikbaar over de duurzame opbrengsten die een onderneming verdient aan de betreffende SDG. Derhalve wordt niet voor alle SDG's een waarde getoond.

Zwitserleven Obligatiefonds, Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds, Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds en Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds hebben deels geïnvesteerd in groene, sociale of duurzame obligaties. Onderstaande tabel toont het percentage investeringen in dergelijke obligaties en een vergelijking tussen 2022 en 2023 indien mogelijk. Verschillen ten opzichte van 2022 worden vooral veroorzaakt door marktwerking en door aflossing van individuele obligaties.

Fonds		Niet geclassificeerde obligaties	Groene obligaties	Sociale obligaties	Duurzame obligaties	Aan duurzaamheid gelinkte obligaties
Zwitserleven Obligatiefonds	2022	64%	18%	5%	12%	1%
	2023	66%	18%	5%	10%	1%
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	2022	80%	18%	3%	0%	0%
	2023	85%	12%	0%	3%	0%
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	2022	77%	22%	0%	0%	0%
	2023	76%	23%	0%	1%	0%
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	2023	71%	18%	2%	5%	5%

1.12 Beloningsbeleid

In deze paragraaf wordt het beloningsbeleid van Cardano Asset Management N.V. (Cardano) beschreven en wordt uiteengezet hoe dit beleid in de praktijk wordt gebracht, waar het beloningsbeleid van Cardano ressorteert onder het bredere beloningsbeleid van Cardano Group.

Het doel van het beloningsbeleid is het werven en behouden van hooggekwalificeerd personeel en het motiveren van werknemers om op hoog niveau te presteren, en in dat kader het bieden van een passende beloning die bijdraagt aan een duurzaam bedrijfs- en personeelsbeleid van Cardano voor alle werknemers. Cardano streeft naar het realiseren van waardecreatie voor de lange termijn. Het beoogt financieel rendement te behalen voor haar klanten in lijn met de genomen risico's, en tegelijkertijd een bijdrage te leveren aan de transitie naar een duurzame samenleving. Hiermee rekening houdend zijn de uitgangspunten voor het personeelsbeleid voor Cardano erop gericht Cardano-medewerkers op hoog

niveau te laten presteren en in te zetten op persoonlijke groei door de ontwikkeling van hun talenten, zodat de klanten van Cardano daarvan de vruchten kunnen plukken.

Cardano hanteert een zorgvuldig, gecontroleerd en duurzaam beloningsbeleid dat aansluit op haar bedrijfs- en risicobeheerstrategie, risicoprofiel, doelstellingen en risicobeheerpraktijk. Het beloningsbeleid strookt met en draagt bij aan sterk en effectief risicobeheer en spoort niet aan tot het nemen van risico's die in strijd zijn met het beleid en de risicobereidheid van Cardano. Een van de basisbeginselen van het beloningsbeleid is dat het medewerkers van Cardano niet aanzet tot het nemen van meer risico's dan verantwoord wordt geacht met het oog op een optimale behartiging van de belangen van klanten en beleggers in de door Cardano beheerde fondsen.

Het beloningsbeleid is in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving opgesteld en houdt rekening met de langetermijnbelangen van zowel Cardano als haar stakeholders.

Cardano is zich bewust van haar positie in de maatschappij als geheel, van de cruciale rol die de financiële sector daarin speelt en van het opwekken van vertrouwen binnen de maatschappij. Als zodanig beschikt Cardano over een governance die ervoor zorgt dat de wijze waarop medewerkers worden beloond aansluit bij de belangen van alle stakeholders. Om kwalitatief hoogstaand personeel te kunnen werven en behouden voor het uitvoeren van de fonds- en vermogensbeheeractiviteiten, achten zowel Cardano als Cardano Group en de ondernemingsraad het van belang een variabele beloning te bieden.

Bij het vaststellen van het beloningsbeleid en de onderliggende beloningsbeleidsregels is Cardano in overleg getreden met de ondernemingsraad om een beloningsbeleid vast te stellen dat steun vindt bij alle stakeholders en de maatschappij in het algemeen.

Governance

Het beloningsbeleid van Cardano wordt opgesteld binnen het kader van het beloningsbeleid van Cardano Group en houdt tegelijkertijd rekening met de regels waaraan Cardano moet voldoen in haar hoedanigheid van fondsbeheerder onder zowel de AIFM-richtlijn als de icbe-richtlijn. Dienaangaande gelden ten aanzien van beloningsbeleid vergelijkbare eisen voor abi-fondsbeheerders en icbe-fondsbeheerders. Het beloningsbeleid van Cardano is in dat kader gebaseerd op de AIFM-Richtlijn en de icbe-richtlijn, de Richtsnoeren voor een goed beloningsbeleid in het kader van de AIFMD en de Richtsnoeren voor een goed beloningsbeleid in het kader van de icbe-richtlijn ('ESMA-Richtsnoeren').

Het beloningsbeleid sluit aan bij de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen ('Wbfo') in samenhang met de Wet op het financieel toezicht ('Wft').

Controlfuncties

De controlfuncties betreffen afdelingen die verantwoordelijk zijn voor de controle van en het toezicht op de bedrijfsvoering en de risico's die daarbij ontstaan. Controlfuncties werken daarbij onafhankelijk van de organisatie. Ze spelen een actieve rol in het opstellen, toepassen en controleren van het Cardano beloningsbeleid. Om deze reden gelden er aanvullende regels voor functionarissen in controlfuncties, welke regels ervoor zorgen dat hun onafhankelijkheid wordt gewaarborgd ingeval zij in aanmerking komen voor variabele beloning zoals bepaald in het beloningsbeleid.

Geïdentificeerde medewerkers (Identified Staff)

Ingevolge de ESMA-Richtsnoeren moeten de volgende categorieën medewerkers als geïdentificeerde medewerkers ('Identified Staff') worden aangemerkt, tenzij wordt aangetoond dat zij geen materieel effect hebben op het risicoprofiel van een beheerder van beleggingsinstellingen (waaronder zowel de beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen (abi) worden verstaan, alsook van beheerders van icbe's) of op dat van een door de beheerder beheerde beleggingsinstelling:

- uitvoerende en niet-uitvoerende leden van het bestuursorgaan van de beheerder, afhankelijk van de plaatselijke rechtsvorm van de beheerder, zoals: directeuren, bestuursleden, de chief executive officer en uitvoerende en niet-uitvoerende vennoten;
- hogere leidinggevenden;
- medewerkers met controletaken;
- medewerkers die leiding geven op het gebied van portefeuillebeheer, administratie, marketing en human resources;
- andere risiconemers, zoals: medewerkers wier beroepsactiviteiten – individueel of collectief genomen, als de leden van een groep (bijv. een bedrijfs onderdeel of een afdelingsgroep) – van materiële invloed kunnen zijn op het risicoprofiel van de beheerder of een door hem beheerde beleggingsinstelling, met inbegrip van personen die bevoegd zijn overeenkomsten te tekenen, posities in te nemen en beslissingen te nemen die materieel van invloed zijn op de risicoposities van de beheerder of van een door hem beheerde beleggingsinstelling. Het gaat hierbij om medewerkers zoals bijvoorbeeld verkopers, individuele handelaars en specifieke dealingrooms.

Naast bepaalde specifieke vereisten die gelden voor de variabele beloning binnen Cardano zijn de bepalingen van het Cardano beloningsbeleid, het Personeelshandboek van Cardano Risk Management B.V. en het beleid van Cardano inzake variabele beloningen zowel van toepassing op Identified Staff als op werknemers die niet worden beschouwd als Identified Staff.

Gedurende 2023 werd ten behoeve van het gehanteerde beloningsbeleid gebruik gemaakt van het Remuneration Committee van de Cardano Group ('Remuneration Committee') dat bestaat uit de directieleden en/of specialisten van HR, Legal en Finance. De leden van de Remuneration Committee zijn in staat en dienen op verzoek input te geven op besluiten van de directie van Cardano over: (i) het vaststellen van de lijst met Identified Staff (zoals hierboven omschreven), (ii) het beloningsbeleid en de overige beloningsbeleidsregels, (iii) het instellen van Key Performance Indicators ('KPIs'), (iv) de processen rondom variabele beloningen en (v) eventuele andere belangrijke beloningskwesaties.

De directie van Cardano beslist over het in dienst nemen van kandidaten en over de beloning van de werknemers van Cardano.

Emolumenten

De beloning van werknemers van Cardano bestaat uit een vast jaarsalaris, een variabele beloning, een pensioenregeling en overige secundaire arbeidsvoorwaarden. Cardano heeft afzonderlijke variabele beloningsregelingen voor Identified Staff medewerkers en niet-Identified Staff medewerkers.

Cardano neemt regelmatig deel aan marktonderzoeken die een overzicht geven van de beloningsbeleidsregels van soortgelijke fonds- en vermogensbeheerders. Cardano gebruikt de uitkomsten van die onderzoeken om inzicht te verkrijgen in het concurrentievermogen van haar beloningsbeleid en om haar beloningsbeleid af te zetten tegen de beste praktijken in de markt.

Vaste beloning

Het vaste bruto jaarsalaris bestaat uit een vast bruto jaarsalaris, waaronder een vakantie-uitkering van 8% en een dertiende maand van 8,33% en, voor zover van toepassing, overige vaste toeslagen. Het bruto jaarsalaris wordt gebaseerd op de van toepassing zijnde salarisschaal. De cao van Athora is na de harmonisatie van arbeidsvoorwaarden per 1 januari 2023 opgevolgd door het Personeelshandboek van Cardano Risk Management B.V. De afspraken zoals in de Athora cao opgenomen, waaronder de voor iedereen geldende jaarlijkse verhoging, zijn in 2023 in het kader van de harmonisatieafspraken gehonoreerd. Dit betrof een verhoging van 2,25% per 1 oktober 2023. Periodieke verhogingen van het salaris worden gekoppeld aan een beoordeling van de mate waarin een werknemer is gegroeid in zijn of haar rol (verdere ontwikkeling van competenties) en is afhankelijk van de relatieve salarispositie. De vaste beloning dient in het algemeen een voldoende deel van de totale rechtstreekse beloning te vertegenwoordigen, in lijn met het ervaringsniveau, het aantal jaren ervaring en de vereiste vaardigheden.

Vanaf 1 januari 2023 is het beloningsbeleid aangepast en spelen (individuele en groeps) performance en resultaten een grotere rol bij de beoordeling en daaraan gekoppelde verhogingen.

Pensioen

Alle werknemers van Cardano namen in 2023 deel aan de pensioenregeling van Cardano Risk Management B.V. De pensioenregeling van Cardano Risk Management B.V. is een beschikbare premiereregeling via Zwitserleven PPI N.V. Cardano als werkgever betaalt 15,5% van het pensioengevend salaris (tot het fiscaal maximum salaris (in 2023: € 128.810,-) onder aftrek van de franchise (in 2023: € 16.321). Het jaarsalaris bestaat uit 12 maandsalarissen, een 13e maand en vakantietoeslag. De werknemer heeft de mogelijkheid om bij te sparen. Het bedrag wat bijgespaard kan worden is leeftijdsafhankelijk en wordt betaald via het salaris. De premies worden door Cardano Risk Management B.V. en werknemers betaald als respectievelijk werkgevers- en werknemersbijdragen.

Variabele beloning en prestatiedoelen

De variabele beloning over 2023 was gebaseerd op het behalen van vooraf bepaalde prestatiedoelen door de desbetreffende werknemers. De prestatiecyclus begint met het bepalen van de prestatiedoelstellingen voor het boekjaar. De gestelde prestatiedoelstellingen sluiten aan bij de doelstellingen van de onderneming en de missie en visie van Cardano. Onder de variabele beloningsregelingen worden voor de prestatieperiode duidelijke en meetbare key performance indicators ('KPIs') gedefinieerd. De toekenning van variabele beloning is afhankelijk van het realiseren van deze KPIs. De KPIs hebben betrekking op zowel financiële doelen (met een maximum van 50% aan financiële doelen) als niet-financiële doelen. De belangrijkste KPIs hebben betrekking op de kwaliteit van Cardano's commerciële en financiële resultaten, ESG doelen, de beleggingsprestatie, de kwaliteit van de bedrijfsvoering en risicobeheer. De Cardano ESG-doelstellingen stimuleren portefeuillemanagers om beleggingen te selecteren in entiteiten die hun duurzaamheidsrisico's beter beheersen en/of profiteren van duurzaamheid gerelateerde kansen.

In het eerste kwartaal van 2023 zijn KPIs vastgesteld voor Cardano als geheel, de verschillende afdelingen en de afzonderlijke medewerkers. Vastgestelde KPIs hebben betrekking op onder meer kostenbeheersing, groei, ESG doelstellingen, klanttevredenheid, vertoond leiderschap, risico & controle, solvabiliteitsratio's, compliance, het voldoen aan vergunningvereisten en persoonlijke doelen. Meer dan 50% van de KPIs zijn niet-financiële KPIs.

Naast de KPIs zijn er competenties voor persoonlijke ontwikkeling vastgesteld waaraan de werknemers zich dienen te houden. Deze persoonlijke ontwikkelingsvaardigheden (maximaal drie) zijn geselecteerd uit het bestaande scala aan bedrijfswaarden, met twee algemene vaardigheden, namelijk het voortdurend gericht zijn op verbetering en scherp blijven, en één persoonlijke vaardigheid, namelijk het ontwikkelen van eigen talenten.

Algemene uitgangspunten KPIs

Waar mogelijk en van toepassing, wordt bij het bepalen van KPIs zoveel als mogelijk rekening gehouden met de volgende stakeholders:

- klanten en/of beleggers in fondsen die Cardano beheert;
- de werknemer;
- Cardano;
- de samenleving als geheel.

Niet meer dan 50% van de KPIs mag betrekking hebben op financiële doelstellingen. Voor medewerkers in functies met controle- en toezichhoudende taken, zoals de afdeling Risk Management, zijn geen financiële KPIs vastgesteld. De maximale variabele beloning zoals bepaald in de Wbfo geldt voor alle medewerkers van Cardano. Ingevolge de Wbfo mag de variabele beloning van een medewerker van een financiële instelling niet hoger zijn dan 20% van de vaste beloning. Dit maximum geldt echter niet voor medewerkers van beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen met een vergunning onder de AIFM-richtlijn en niet voor medewerkers van beheerders van icbe's, zoals Cardano. Uitsluitend in geval van buitengewone prestaties bedraagt de variabele beloning binnen Cardano maximaal 100% van het vaste jaarsalaris voor senior portefeuillebeheerders; voor andere functies geldt een lager maximum.

Voor Identified Staff medewerkers gelden specifieke regels voor het vaststellen van prestatiedoelstellingen en KPIs, het bepalen in hoeverre die doelen zijn bereikt, en het vaststellen en uitbetalen van variabele beloning. Ten aanzien van de prestatiedoelstellingen en KPIs wordt zowel vooraf als achteraf een risicobeoordeling verricht.

Naast het proces om te komen tot KPIs, hebben medewerkers ook afspraken gemaakt over welk gedrag zij willen ontwikkelen (de competenties), hetgeen persoonlijke ontwikkeling mogelijk maakt en stimuleert. Deze aandachtspunten voor persoonlijke ontwikkeling zijn per werknemer vastgesteld en werden voor wat betreft 2023 generiek gekozen voor Cardano, met als de twee belangrijkste competenties resultaat- en klantgerichtheid.

Toekenning variabele beloning

Een variabele beloning wordt toegekend nadat is beoordeeld in welke mate de voorafgestelde KPIs zijn gerealiseerd. Deze beoordeling omvat relevante input van, onder andere, de afdeling Risk Management en de Compliance functionaris in het kader van een risicobeoordeling achteraf. De uiteindelijke beslissing ten aanzien van het toekennen van een variabele beloning wordt genomen door de directie van Cardano, na goedkeuring door het Remuneration Committee.

Een variabele beloning voor niet-Identified Staff medewerkers wordt, indien van toepassing, direct contant toegekend. Voor Identified Staff medewerkers wordt een variabele beloning in twee gedeelten toegekend: een direct/onvoorwaardelijk deel (60%) en een uitgesteld/voorwaardelijk deel (40%).

Het uitgestelde deel van de variabele beloning wordt drie jaar later toegekend, mits aan specifieke voorwaarden is voldaan. Voor vermogensbeheerders wordt een 3-jaars resultaatsdoelstelling vastgesteld, welke moet zijn gerealiseerd alvorens het recht ontstaat op het uitgestelde deel. Het uitgestelde deel van de variabele beloning kan op basis van een achteraf verrichte risicobeoordeling neerwaarts worden bijgesteld.

De variabele beloning bij Cardano is nimmer hoger dan 100% van het vaste jaarsalaris voor senior vermogensbeheerders en uitsluitend in geval van langdurige prestaties, waarbij een lager maximum geldt voor andere functies.

Hold back & claw back

Cardano is bevoegd alle toegekende variabele beloningen geheel of gedeeltelijk niet uit te betalen ("hold back") of terug te vorderen ("claw back") (conform artikel 2:135 lid 6 & 8 BW jo. artikel 1:127 lid 2 & 3 Wft). Gehele of gedeeltelijke hold back of claw back zal in ieder geval plaatsvinden wanneer de werknemer niet heeft voldaan aan relevante eisen van bekwaamheid of gepast gedrag, of wanneer deze verantwoordelijk was voor gedrag dat heeft geleid tot een aanzienlijke verslechtering van de financiële positie van Cardano.

Tekenbonus & retentiebonus

Cardano is zeer terughoudend voor wat betreft het aanbieden van regelingen zoals een tekenbonus of een retentiebonus. Dergelijke regelingen mogen uitsluitend worden overeengekomen indien deze in overeenstemming zijn met de wet- en regelgeving alsook met de governance van Cardano.

Overige voordelen

Al naargelang de functie komt een aantal senior managers binnen Cardano in aanmerking voor een leaseauto of een leaseautovergoeding. In dit kader dienen de leaseauto's 100% elektrisch te zijn.

Ontslagvergoeding

Indien en voor zover een werknemer recht heeft op een ontslagvergoeding, zal deze gelijk zijn aan de transitievergoeding in de zin van artikel 7:673 BW, tenzij (i) de desbetreffende werknemer kan profiteren van een andere regeling die uitdrukkelijk is overeengekomen gedurende een adviestraject met de Ondernemingsraad of (ii) de directie van Cardano anders besluit. Er is geen ontslagvergoeding verschuldigd indien een overeenkomst op initiatief van de medewerker wordt beëindigd, in geval van ernstige verwijtbare handelingen of nalatigheid aan de zijde van de werknemer. Ontslagvergoedingen aan dagelijks-beleidsbepalers, waaronder begrepen de directie van Cardano, kunnen nimmer meer bedragen dan 100% van het vaste bruto jaarsalaris.

Beloning tijdens de verslagperiode

In 2023 kende Cardano € 15 miljoen aan beloning toe aan haar medewerkers (in 2022: € 13,6 miljoen). Dit bedrag valt uiteen in een bedrag van € 13,1 miljoen aan vaste beloningen en salarissen (in 2022: € 11,7 miljoen) en een bedrag van € 2 miljoen aan variabele beloning (in 2022: € 1,8 miljoen voor het jaar 2021).

Vaste beloning

Medewerkers hebben op 1 februari 2023 een periodieke salarisverhoging ontvangen (waar van toepassing) en conform de afspraak vanuit harmonisatie arbeidsvoorwaarden ontvingen medewerkers (waar van toepassing) met ingang van oktober 2023 een collectieve salarisaanpassing van 2,25% (oude afspraak cao Athora Netherlands). Voor de directie van Cardano en senior management golden deze verhogingen eveneens.

Variabele beloning

De in 2023 toegekende variabele beloning bestond uit een prestatieafhankelijke variabele beloning voor het boekjaar 2022 alsmede uit uitgestelde delen van variabele beloningen uit eerdere jaren.

	In cash	Net shares ¹	Deferred cash part ²	Deferred share part ³	Deferred share net ⁴
	2022	2021	2019	2019	2018
Directie	€ 392.064	-	-	-	-
Identified Staff	€ 456.846	€ 131.972	€ 129.953	€ 145.027	€ 86.089
Overige medewerkers	€ 609.268	-	-	-	-

- 1 Uitkering in geld: netto uitkering van de waarde van de aandelen, waar het jaar daarvoor inkomstenbelasting over is betaald.
- 2 Uitkering in geld (uitgestelde deel)
- 3 Uitkering in aandelen (uitgestelde deel), waarbij de ontvanger inkomstenbelasting over de waarde van de aandelen betaalt.
- 4 Uitkering in geld (uitgestelde deel): netto uitkering van de waarde van de aandelen, waar het jaar daarvoor inkomstenbelasting over is betaald.

Er zijn in het verleden 2 retentieregelingen toegepast binnen Cardano, waarvan de uitkering gedeeltelijk gedurende 2023 plaatsvond.

Groep 1: Een uitgesteld deel van een aangeboden retentieregeling welke in 2019 aan specifieke medewerkers van Cardano was aangeboden werd eind 2023 uitgevoerd, aangezien aan de voorwaarden werd voldaan. De Identified Staff in deze regeling hadden in dit kader nog recht op een uitgesteld deel van deze retentieregeling (4e tranche), waarbij deze enerzijds rechtstreeks in geld en anderzijds in de vorm van aandelen diende te worden uitgekeerd.

In december 2023 werd deze vierde tranche uitgekeerd aan 5 werknemers.

2023/GROEP 1	Som Cardano retentie 2019 – deferred cash	Som Cardano retentie 2019 - deferred share part	Som Cardano retentie 2019 – deferred share net	Totaal	Aantal werknemers
Identified Staff	€ 12.279	€ 12.727	€ 5.635	€ 30.641	5

Groep 2: Een in mei 2021 aangeboden retentieregeling aan specifieke medewerkers met het oog op de beoogde verkoop van Cardano in de loop van 2021 werd eind 2023 gedeeltelijk uitgekeerd, aangezien aan de voorwaarden werd voldaan. De medewerkers kwalificerend als Identified Staff in deze regeling hadden in dit kader nog recht op een uitgesteld deel van deze retentieregeling (2e tranche), waarbij deze enerzijds rechtstreeks in geld en anderzijds in de vorm van aandelen diende te worden uitgekeerd.

In december 2023 werden in het kader van deze retentieregeling aan 12 werknemers de volgende uitkeringen verricht.

2023/GROEP 2 (CARDANO)	Som Cardano retentie 2021 – deferred cash	Som Cardano retentie 2021 – deferred share part	Som Cardano retentie 2021 – deferred share net	Totaal	Aantal werknemers
Identified Staff	€ 28.338	€ 29.400	€ 66.771	€ 124.059	12

Onderstaande tabel geeft de in 2022 en 2023 toegekende beloningen weer.

	Aantal ontvangers ¹		Vaste beloning in euro's ²		Variabele beloning in euro's	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Directie ³	5	5	1.574.688	1.454.030	392.064	-
Identified Staff	35	31	5.738.261	5.443.782	949.887	1.138.334
Overige medewerkers	82	59	5.751.289	4.833.929	609.268	684.000
Totaal	122	95	13.064.238	11.731.741	1.951.220	1.822.334

1 Door in- en uitstroom van medewerkers kan het aantal ontvangers hoger zijn dan de gemiddelde personele bezetting.

2 Met inbegrip van sociale-zekerheidsbijdragen, pensioenpremies en overige betaalde beloning.

3 De directieleden zijn Identified Staff en worden in deze tabel afzonderlijk weergegeven.

Aantal medewerkers met een beloning van meer dan € 1 miljoen

In 2023 heeft geen van de medewerkers van Cardano een totale beloning ontvangen van meer dan € 1 miljoen.

1.13 Zwitserleven Europees Aandelenfonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Europees Aandelenfonds belegt in ondernemingen uit lidstaten van de Europese Unie, Verenigd Koninkrijk, Noorwegen en Zwitserland die binnen hun bedrijfssector bovengemiddelde prestaties leveren op het gebied van duurzaam ondernemen. Het Fonds belegt zowel direct als indirect in (certificaten van) Europese aandelen. Met betrekking tot het indirect beleggen kan het Zwitserleven Europees Aandelenfonds beleggen via de Onderliggende Beleggingsinstelling Cardano ESG Transition Equity Europe dat de status heeft van een FBI. Rekening houdend met fiscale eisen bedraagt het belang van Zwitserleven Europees Aandelenfonds ten hoogste 45% van de omvang van Cardano ESG Transition Equity Europe.

Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling promoot dit Fonds ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de SFDR, waarbij zij een of meer lange-termijn Cardano Duurzaamheidsdoelen nastreeft. Tevens beoogt de Beheerder in het Fonds een bepaald minimum percentage aan Duurzame Beleggingen aan te houden. Aan alle ondernemingen wordt een ESG-score toegekend. Het beleggingsdoel is verder een rendement te behalen dat ten minste gelijk is aan het rendement van de MSCI Europe Index Net EUR, de benchmark, en tegelijkertijd voor het Fonds een zo hoog mogelijke ESG-score te realiseren. Om risico's te spreiden worden beleggingen gespreid over landen, bedrijfstakken en ondernemingen. In het kader van efficiënt beheer kan door het Fonds gebruik gemaakt worden van afgeleide financiële instrumenten en Exchange Traded Funds (ETF's).

	Fonds- vermogen in € 1.000.000 ¹	Rendement op basis van intrinsieke waarde na kosten ²	Rendement benchmark	Dividend per participatie in € ³	Intrinsieke waarde per participatie in € ¹
2023	2.186,2	17,94%	15,83%	-	27,45
2022	2.127,3	-11,80%	-9,49%	-	23,28
2021	2.762,3	29,91%	25,13%	0,35	26,39
2020	1.241,2	-1,02%	-3,32%	0,65	20,62
2019	1.331,3	29,06%	26,05%	0,76	21,64

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Voor meer informatie over het beleggingsresultaat per participatie over de laatste vijf jaren, gesplitst naar inkomsten, waardeveranderingen en kosten wordt verwezen naar de toelichting op het fondsvermogen, als onderdeel van de toelichting op de balans, van het Fonds.

Rendement

In 2023 behaalde het Fonds een rendement dat uitsteeg boven het rendement van de brede benchmark, de MSCI Europe Index Net EUR. De intrinsieke waarde per participatie steeg met 17,6%, in vergelijking met de benchmark 15,8%. Over het gehele jaar genomen presteerde de groei-stijl in lijn met de waarde-stijl. De verschillen per kwartaal waren echter aanzienlijk: groei deed het met name goed aan het begin van het jaar en in het vierde kwartaal, waarde vooral in het derde kwartaal. Aandelen met een bovengemiddeld ESG- en kwaliteitsprofiel presteerden iets beter, hetgeen een rugwind vormde voor de ESG-stijl van de Beheerder. Deze werd ook geholpen door de performance van de sector energie die duidelijk achterbleef bij de brede markt. Het resultaat uit sectorallocatie was nagenoeg neutraal. Een positieve bijdrage kwam uit overwogen posities in rentegevoelige sectoren als financiële waarden en technologie. Deze werd teniet gedaan door onderwegingen in enkele cyclische sectoren die het bovengemiddeld goed deden (industrie en duurzame consumentengoederen). Het valutaresultaat was negatief: de strategie verloor terrein op haar onderwogen positie in de Zwitserse frank die in waarde apprecieerde. Individuele aandelenselectie leverde per saldo een positieve bijdrage. Selectie was succesvol binnen duurzame consumentengoederen: autoproducenten Stellantis (+74%) en BMW (+31%) presteerden bovengemiddeld. Ook de Spaanse detailhandelsketen Inditex (+65%) droeg bij. In basisgoederen werd geprofiteerd van het sterke resultaat van CRH (+39%), een producent van bouwmaterialen. Aan de keerzijde was de selectie in industriële waarden en met name binnen energie minder succesvol.

De Europese aandelenmarkten lieten in 2023 een sterke koersontwikkeling zien (+16%). Het beleggingsklimaat kan het beste worden gekarakteriseerd als "climbing a wall of worry". Een voorzichtige positionering onder beleggers, ingegeven door zorgen over een vertragende economie, vormde een vruchtbare voedingsbodem voor aanhoudende koersstijgingen; dit temeer naarmate slecht economisch nieuws uitbleef. De inflatie bleef weliswaar hoog, maar een milde winter droeg bij aan dalende energieprijzen, en een krappe arbeidsmarkt en hoge besparingen hielden consumentenbestedingen overeind. De gestage renteverhogingen door de ECB leidden voorsnog niet tot een grote recessie. Mede hierdoor bleven de

winstvooruitzichten voor 2023 overeind. In de loop van het vierde kwartaal leidden gunstige inflatiecijfers tot een sterke rally, doordat beleggers optimistischer werden over het moment dat de belangrijkste centrale banken hun rentetarieven gaan verlagen. Hierdoor sloot de MSCI Europa het jaar af op een nieuw hoogste punt ooit.

Portefeuillebeleid

Het portefeuillebeleid wordt bepaald door een fundamentele analyse in combinatie met de factoren ESG, winst- en koersmomentum, waardering, laag risico en marktkapitalisatie.

In de verslagperiode heeft de fondsbeheerder de positionering op een aantal punten aangepast. De weging van de sector energie werd in belangrijke mate verlaagd, met name in de eerste helft van het jaar door het terugbrengen van aandelen van bedrijven met grote belangen in de gaswinning, zoals OMV en Equinor. In het vierde kwartaal werd de onderweging van de sector energie enigszins verkleind, door de positie in Galp te verhogen. In de eerste jaarhelft werd de cyclische component van de portefeuille sterker aangezet met producenten van luxegoederen, zoals Burberry en LVMH. Ook werd bijgekocht in bestaande posities in de sector industriële waarden, onder meer in het aandeel Schneider. In de tweede helft van de verslagperiode werd de portefeuille juist meer defensief gedraaid. De Beheerder nam winst in luxegoederen (Burberry) en het aandeel van de sector industriële waarden werd verlaagd. De Beheerder verkocht onder meer Vestas en Teleperformance en verlaagde de positie in Kingspan. De opbrengsten werden onder meer belegd in consumentengoederen (L'Oreal en Tesco), in de sector communicatie (Deutsche Telecom) en in Enel (nutsbedrijf). Aan het begin van 2024 heeft het Fonds daarmee opnieuw een enigszins defensieve positionering. Hiermee wordt geanticipeerd op een mogelijke kentering in het economische tij onder invloed van de reeds geïmplementeerde renteverhogingen en de mogelijkheid dat centrale banken minder snel de rente zullen verlagen. De belangrijkste overwegingen zijn in financiële waarden (verzekeraars), pharma, technologie, communicatie en voeding/supermarktketens. De Beheerder is onderwogen in meer cyclische sectoren, zoals niet-duurzame consumentengoederen, energie en basisgoederen.

Belangen in onder meer de volgende ondernemingen werden gehandhaafd, uitgebreid of nieuw aangekocht:

- Eiffage, een Frans bouw- en techniekbedrijf. De huidige portfolio en het orderboek van Eiffage bevat projecten, zoals op hout gebaseerde woningbouw, het maken van asfalt op basis van gerecyclede materialen en plantaardige bindmiddelen en hybride projecten (zoals ontziltingsinstallaties voor zeewater aangedreven door windparken). Eiffage heeft ook een aantal tolwegen in concessie.
- Novartis, een Zwitsers farmaciebedrijf, heeft een goede productportefeuille binnen belangrijke segmenten zoals: psoriasis, multiple sclerose, hartfalen en oncologie. Novartis heeft de afgelopen jaren veel vorderingen gemaakt in het versterken van het ethische raamwerk waarbinnen de verkooporganisatie functioneert. Dit zorgt voor een aanzienlijke verkleining van de kans op een herhaling van de verkoopschandalen uit het recente verleden. Daarnaast is Novartis een aantal initiatieven gestart, gericht op snellere toegang tot nieuwe medicijnen en op het verbeteren van screening en eerstelijnsbehandelingen van oncologiepatiënten in minder ontwikkelde landen. Dit heeft bijgedragen tot een beter ESG-profiel.
- Novo-Nordisk, een Deens farmaciebedrijf met een sterke positie in de diabetesmarkt. Naast een sterke financiële positie is Novo-Nordisk een bedrijf met een sterk duurzaam karakter en heeft het zich geïmmiteerd aan het verlagen van de prijzen van insuline voor landen met lage en gemiddelde inkomens. Hiermee is Novo-Nordisk duidelijk een leider in de industrie omtrent toegang tot gezondheidszorg. Een ander voorbeeld is het onderzoek dat het bedrijf uitvoert naar het opslaan van medicijnen in warme landen waar het bewaren van medicijnen tussen de 2 en 8 graden Celsius lastig of onmogelijk is.

ESG Score

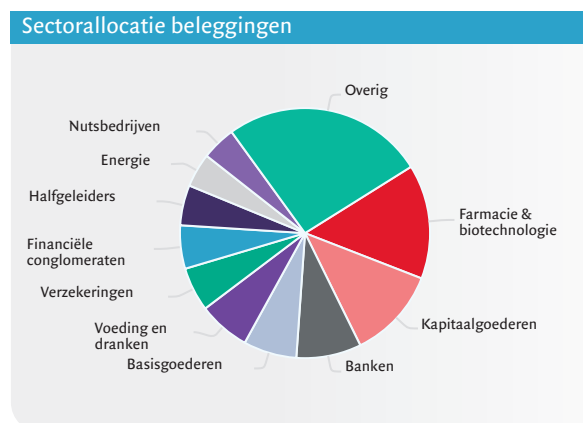
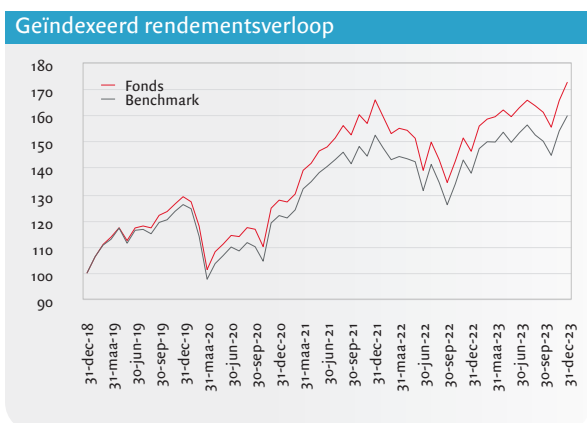
Naast het algemene ESG-beleid dat op de Fondsen van toepassing is en staat beschreven in paragraaf 1.3, berekent Cardano voor het Fonds de ESG-score. De ESG-score wordt berekend op basis van scores voor beleid, gedrag, product, sector en een analistenscore toegekend door het Cardano ESG-team. Aan alle ondernemingen en instellingen in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend, waarbij voor de fondsportefeuille wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke ESG-score. De ESG-score van het Fonds bedroeg ultimo verslagperiode 74 (ultimo 2022: 74) tegenover 64 (ultimo 2022: 63) voor de benchmark. De relatieve verhouding van de ESG-scores geeft aan hoeveel gewicht gegeven wordt aan bedrijven die beter scoren op duurzaamheidscriteria.

Risicobeheer

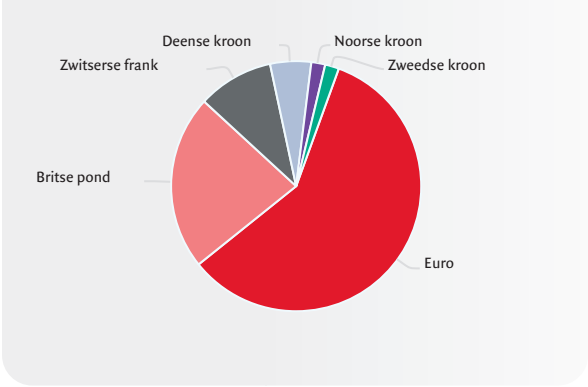
Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het Fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Markrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden posities ingenomen waar marktrisico over gelopen wordt.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2023: 13,7% (ultimo 2022: 18,2%). De VaR ² ultimo 2023 is 42,6% (ultimo 2022: 44,1%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Valutarisico Het Fonds is blootgesteld aan vreemde valuta.	Gemiddeld	Hoog	In de toelichting op de jaarrekening is een valutaverdeling opgenomen en een opsplitsing van de (niet-)gerealiseerde koersresultaten en valutaresultaten van het Fonds. In paragraaf 1.10 is een toelichting opgenomen met betrekking tot de valuta ontwikkelingen in 2023.	Valutarisico's worden niet afgedekt.
Concentratierisico Doordat het Fonds belegt in een gespreide portefeuille van aandelen in Europa is het concentratierisico beperkt.	Gemiddeld	Gemiddeld	De grootste drie aandelenposities van het Fonds zijn: Novo Nordisk A/S-B, Asml Holding NV en Astrazeneca. Onderstaande diagrammen geven inzicht in de spreiding van de beleggingsportefeuille en daarmee een indicatie van het concentratierisico.	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Binnen de lidstaten van de Europese Unie, Verenigd Koninkrijk, Zwitserland en Noorwegen is er sprake van een hoge mate van spreiding.
Actief rendementsrisico Het Fonds heeft een actief duurzaam beleggingsbeleid.	Gemiddeld	Hoog	Tracking error ³ ultimo 2023: 1,8% (ultimo 2022: 2,3%).	Vanwege onder- en overwegingen en uitsluitingen zal de portefeuille afwijken van de benchmark.
Liquiditeitsrisico Doordat in liquide aandelen wordt belegd is het liquiditeitsrisico beperkt.	Laag	Laag	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

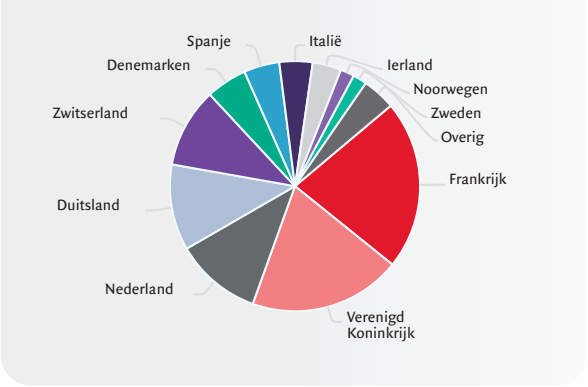
- 1 De volatiliteit van het Fonds (ex-post) wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar maandrendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaf. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 3 De tracking error (ex-ante) is een risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het verwachte rendement van de portefeuille af zou kunnen wijken van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar aan dagelijkse data horende bij de posities in het Fonds op de rapportagedatum.

Valutaverdeling beleggingen

Landenverdeling beleggingen

1.14 Zwitserleven Obligatiefonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Obligatiefonds belegt in euro staatsobligaties en in bedrijfsobligaties waarvan minimaal 90% met een minimale gemiddelde rating van BBB- en maximaal 10% met een lagere gemiddelde rating. Asset backed securities moeten voldoen aan een minimale gemiddelde rating van AA-. De gewogen gemiddelde rating voor alle beleggingen is minimaal A-. De gewogen gemiddelde looptijd van de portefeuille mag maximaal 2 jaar afwijken van die van de benchmark. Het Fonds kan ook beleggen in afgeleide producten. Aan alle debiteuren in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend. Het beleggingsdoel is een rendement te behalen dat ten minste gelijk is aan 50% iBoxx € Sovereign 1-10 Index (TR) en 50% iBoxx € Non Sovereign Index (TR), de samengestelde benchmark. Tegelijkertijd beoogt het Fonds een zo hoog mogelijke ESG-score te realiseren, rekening houdend met het rendement risicoprofiel van het Fonds.

Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling promoot dit Fonds ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de SFDR, waarbij zij een of meer lange-termijn Cardano Duurzaamheidsdoelen nastreeft. Tevens beoogt de Beheerder in het Fonds een bepaald minimum percentage aan Duurzame Beleggingen aan te houden.

Debiteurencategorie	Rating	Maximaal individueel belang
Staatsobligaties	AAA	Benchmarkgewicht + 15%
Staatsobligaties	AA	Benchmarkgewicht + 10%
Staatsobligaties	A	Benchmarkgewicht + 5%
Staatsobligaties	BBB	Benchmarkgewicht + 2,5%
Staatsobligaties	< BBB	1,25%
Niet-staatsobligaties	AAA	Benchmarkgewicht + 7,5%
Niet-staatsobligaties	AA	Benchmarkgewicht + 5,0%
Niet-staatsobligaties	A	Benchmarkgewicht + 2,5%
Niet-staatsobligaties	BBB	Benchmarkgewicht + 1,25%
Niet-staatsobligaties	< BBB	1,25%

	Fonds- vermogen in € 1.000.000 ¹	Rendement op basis van intrinsieke waarde na kosten ²	Rendement benchmark	Dividend per participatie in € ³	Intrinsieke waarde per participatie in € ¹
2023	2.225,3	7,26%	6,59%	-	16,41
2022	2.159,0	-13,30%	-13,69%	-	15,30
2021	2.611,1	-1,59%	-1,84%	0,03	17,65
2020	244,2	2,73%	2,44%	0,07	17,97
2019	250,6	4,07%	4,03%	0,27	17,56

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Voor meer informatie over het beleggingsresultaat per participatie over de laatste vijf jaren, gesplitst naar inkomsten, waardeveranderingen en kosten wordt verwezen naar de toelichting op het fondsvermogen, als onderdeel van de toelichting op de balans, van het Fonds.

Rendement

Het Fonds behaalde in 2023 een positief rendement. De lagere kapitaalmarktrente en lagere risico-opslagen (spreads) voor landen en credits zijn hieraan te danken. De trend van hogere rentes die in 2022 begon, kreeg dit verslagjaar eerst nog een vervolg. In het najaar van 2023 werden hoogterecords voor de kapitaalmarktrentes bereikt, omdat men vreesde dat de inflatie moeilijk onder controle te krijgen was. In de Verenigde Staten steeg de 10-jarige Treasuries hierdoor naar een niveau van boven de 5%. De rente op Duitse staatsobligaties met dezelfde looptijd liep op tot 3%. Echter vanaf eind oktober werden meevallende inflatiecijfers gepubliceerd. Veel hedgefonds hadden bovendien gespeculeerd op lagere rentes (met short posities) en op het moment dat de rente begon te dalen, moesten ze de shortposities terugkopen. Dit zorgde voor een extra koopgolf voor obligaties en duwde de rente nog verder naar beneden. Het laatste zetje werd gegeven door de opmerkingen van Powell dat de Fed beleidsrente in de loop van 2024 wellicht verlaagd gaat worden. De markt prijst eind december 2023 maar liefst zes renteverlagingen in. Ook voor de ECB verwacht de markt zes renteverlagingen. Per saldo bleef de Amerikaanse Treasury rente vrijwel onveranderd in 2023. De Duitse staatsrente daalde met 55 basispunten van 2,57% naar 2,02%. De creditspreads werden eveneens bepaald door de inflatieverwachtingen en de effecten op de winstgevendheid van bedrijven. In maart liepen de spreads fors uit naar aanleiding van het omvallen van Silicon Valley Bank (SVB). Dit sloeg over

naar Europa en met name Credit Suisse (CS) raakte in de problemen. Door het ingrijpen van de overheid bij zowel SVB als CS werd een nieuwe bankencrisis afgewend. De creditspreads herstelden zich gedurende de rest van het jaar sterk.

Actief beheer voegde 67 basispunten toe aan het fondsrendement. De onderweging in staatsobligaties versus semi-overheid en credits droegen sterk positief bij aan het rendement. Daarnaast droeg de selectie binnen credits (onder meer door overwogen financials versus non-financials) en specifieke naamselectie positief bij aan de outperformance. De landenallocatie en durationbeleid hadden ook een sterk positief impact op de performance. Met name de grote short duration posities, in een omgeving waarbij de rente opliep, droeg sterk bij aan deze performance.

Portefeuillebeleid

Binnen het Fonds wordt beoogd waarde toe te voegen door het voeren van actief beleid. Voorbeelden hiervan zijn duratiebeleid, categorieallocatie, landenselectie, sector onder- en overwegingen en debiteurenselectie. Het Fonds heeft gedurende het jaar diverse actieve durationposities opgezet. Afhankelijk van de rentevisie werd er een hogere of lagere duration versus de benchmark aangehouden. Het Fonds eindigde 2023 met een licht onderwogen duratiepositie, dit met het oog op de verwachting van een hoger renteniveau. Op landenniveau is Duitsland onderwogen versus Nederland en Oostenrijk. Staatsobligaties nemen eind 2023 een onderwogen positie in ten gunste van leningen van semi-overheden. Binnen credits werd er onder meer deelgenomen in de nieuwe groene obligatie van het Belgische telecombedrijf Proximus. De gelden worden onder meer gebruikt om het 5G en fiber netwerk van Proximus verder uit te rollen. 5G verbruikt veel minder energie dan 4G (ongeveer -80% kWh per GB). Fibernetwerken zijn voor zowel de productie als onderhoud minder energie-intensief. Zo is er 15% minder elektriciteit nodig voor het gebruik dan bij kopernetwerken. Ook door het meer duurzame karakter zullen er ook minder vervoerbewegingen nodig zijn om onderhoud en reparatie uit te voeren. Op de overweging in vastgoed en banken werd winst genomen nadat de spreads fors waren gedaald. De vrijgekomen gelden zijn belegd in duurzame obligaties van semi-overheden.

ESG-score

Naast het algemene ESG-beleid dat op de Fondsen van toepassing is en staat beschreven in paragraaf 1.3, berekent Cardano voor het Fonds de ESG-score. De ESG-score wordt berekend op basis van scores voor beleid, gedrag, product, sector en een analistenscore toegekend door het Cardano ESG-team. Aan alle ondernemingen en instellingen in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend, waarbij voor de fondsportefeuille wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke ESG-score. De ESG-score van het Fonds bedroeg ultimo verslagperiode 72 (ultimo 2022: 73) tegenover 67 (ultimo 2022: 66) voor de benchmark. De relatieve verhouding van de ESG-scores geeft aan hoeveel gewicht gegeven wordt aan bedrijven die beter scoren op duurzaamheidscriteria.

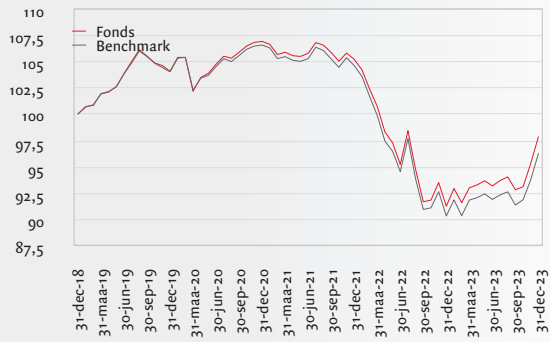
Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het Fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

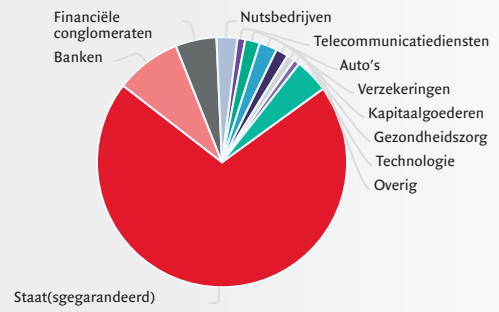
BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden posities ingenomen waar marktrisico over gelopen wordt.	Gemiddeld	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2023: 5,4% (ultimo 2022: 5,1%). De VaR ² ultimo 2023 is 9,6% (ultimo 2022: 9,5%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Renterisico Er is sprake van renterisico. De rente heeft invloed op de koers en op de opbrengsten van een obligatie(fonds).	Hoog	Hoog	Modified duration ³ ultimo 2023: 4,6 (ultimo 2022: 4,8). Een stijging van de rente kan een laag of negatief rendement tot gevolg hebben.	In de verslagperiode werden transacties gedaan om de rentegevoeligheid van het Fonds ten opzichte van de benchmark beperkt te houden. Cardano streeft ernaar om de rentegevoeligheid maximaal 2 te laten afwijken van de benchmark. ⁴
Concentratierisico De benchmark vormt het uitgangspunt van de portefeuille. Hierdoor is er concentratierisico naar specifieke landen.	Gemiddeld	Gemiddeld	De grootste drie debiteuren van het Fonds zijn: Frankrijk, Spanje en Italië. Onderstaande diagrammen geven inzicht in de spreiding van de beleggingsportefeuille en daarmee een indicatie van het concentratierisico.	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Er is een grote concentratie in Frankrijk, Duitsland en Italië.
Actief rendementsrisico Het Fonds heeft een actief duurzaam beleggingsbeleid.	Laag	Laag	Tracking error ⁵ ultimo 2023: 0,3% (ultimo 2022: 0,2%).	Vanwege onder- en overwegingen en uitsluitingen zal de portefeuille afwijken van de benchmark.
Kredietrisico Het Fonds belegt in (staats)obligaties; er is sprake van kredietrisico.	Gemiddeld	Hoog	Na deze tabel is een overzicht van de kredietkwaliteit van de portefeuille opgenomen. De gemiddelde rating van de obligaties in het Fonds ultimo 2023 is A (ultimo 2022: A) ⁶ .	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Crediteuren hebben een minimale gemiddelde rating van BBB-.
Liquiditeitsrisico Doordat voornamelijk in liquide vastrentende waarden wordt belegd is het liquiditeitsrisico beperkt.	Gemiddeld	Gemiddeld	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

- 1 De volatiliteit van het Fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar maandrendementen van het Fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaaf. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 3 De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van het Fonds zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.
- 4 Tijdens de verslagperiode bleef de rentegevoeligheid van het Fonds ten opzichte van de benchmark onder de maximale grens van 2.
- 5 De tracking error (ex-ante) is een risicomaatstaaf die aangeeft in welke mate het verwachte rendement van de portefeuille af zou kunnen wijken van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar aan dagelijkse data horende bij de posities in het Fonds op de rapportagedatum.
- 6 De gemiddelde kredietwaardigheid van de gehele portefeuille wordt berekend aan de hand van de Weighted Average Rating Factor (WARF), in deze berekeningsmethodiek tellen leningen met een lagere rating zwaarder mee dan met een hogere rating.

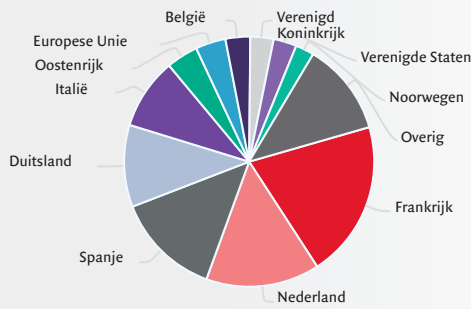
Geïndexeerd rendementsverloop

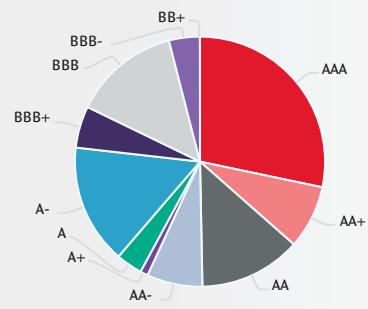
Sectorallocatie beleggingen

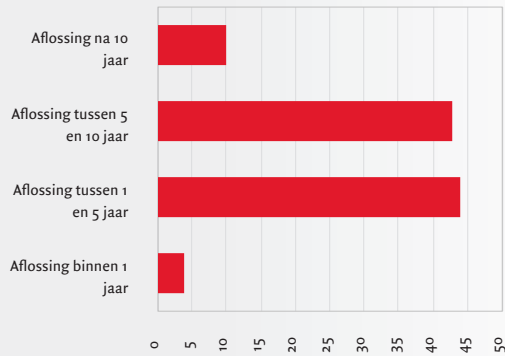
Landenverdeling beleggingen

Ratingverdeling beleggingen

Looptijdverdeling beleggingen

1.15 Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds belegt in vastrentende waarden luidend in euro met een relatief korte resterende looptijd, een laag kredietrisico profiel en een laag liquiditeitsrisico. De leningen waarin het Fonds belegt worden door een toonaangevende kredietbeoordelaar gewaardeerd met een gemiddelde minimale rating van A-. De gewogen gemiddelde looptijd van de portefeuille mag maximaal 0,5 jaar afwijken van die van de benchmark. Aan alle debiteuren en/of vermogenstitels in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend. De benchmark van het Fonds is de iBoxx € Overall AAA 1-3 (TR).

Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling promoot dit Fonds ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de SFDR, waarbij zij een of meer lange-termijn Cardano Duurzaamheidsdoelen nastreeft. Tevens beoogt de Beheerder in het Fonds een bepaald minimum percentage aan Duurzame Beleggingen aan te houden.

	Fonds- vermogen in € 1.000.000 ¹	Rendement op basis van intrinsieke waarde na kosten ²	Rendement benchmark	Dividend per participatie in € ¹³	Intrinsieke waarde per participatie in € ¹
2023	179,5	3,78%	3,41%	-	5,72
2022	192,8	-4,48%	-4,85%	-	5,51
2021	142,3	-0,69%	-0,78%	0,02	5,77
2020	20,3	-0,11%	-0,27%	0,07	5,83
2019	19,6	-0,37%	-0,37%	0,03	5,91

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Voor meer informatie over het beleggingsresultaat per participatie over de laatste vijf jaren, gesplitst naar inkomsten, waardeveranderingen en kosten wordt verwezen naar de toelichting op het fondsvermogen, als onderdeel van de toelichting op de balans, van het Fonds.

Rendement

Zwitserleven kortlopend obligatiefonds behaalde in 2023 een positief rendement. De gedaalde kapitaalmarktrente en dan met name voor kortlopende leningen is hieraan te danken. De rente op Duitse 2-jaarsleningen daalde met 0,33% naar 2,38%. De trend van hogere rentes die in 2022 begon, kreeg dit verslagjaar eerst nog een vervolg. In het najaar van 2023 werden hoogterecords voor de kapitaalmarktrentes bereikt, omdat men vreesde dat de inflatie moeilijk onder controle te krijgen was. Maar vanaf eind oktober werden meevallende inflatiecijfers gepubliceerd. Ook de opmerkingen van dhr. Powell (voorzitter van de Fed) dat de Fed beleidsrente in de loop van 2024 wellicht verlaagd gaat worden, zorgde voor een positief sentiment voor kortlopende obligaties.

Het actieve fondsbeleid voegde 37 basispunten toe aan het Fonds. De overweging in credits versus staatsobligaties droeg voornamelijk bij aan de outperformance.

Portefeuillebeleid

Het strategische beleid van het Fonds heeft qua renterisicoprofiel een gewogen gemiddelde looptijd van maximaal drie maanden, waarbij beperkte actieve kredietrisicoposities worden ingenomen. Daarbij luidde gedurende de verslagperiode het uitgangspunt dat alleen in liquide vastrentende waarden werd belegd en daarbinnen voor een groot gedeelte in staatsobligaties. Het Fonds belegt in staatsobligaties, bedrijfsobligaties, obligaties met onderpand en obligaties van financiële instellingen met een variabele coupon. De laatste twee categorieën blijven na aankoop veelal tot aflossing in de portefeuille zitten, waardoor geprofiteerd wordt van de hogere rentevergoeding in vergelijking met de benchmark. Deze strategie past in het kader van risico-rendementsverhouding goed bij het Fonds. Lossingen en coupons werden herbelegd in leningen van onder meer BNP Paribas, Vesteda en Toyota.

ESG Score

Naast het algemene ESG-beleid dat op de Fondsen van toepassing is en staat beschreven in paragraaf 1.3, berekent Cardano voor het Fonds de ESG-score. De ESG-score wordt berekend op basis van scores voor beleid, gedrag, product, sector en een analistenscore toegekend door het Cardano ESG-team. Aan alle ondernemingen en instellingen in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend, waarbij voor de fondsportefeuille wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke ESG-score. De ESG-score van het Fonds bedroeg ultimo verslagperiode 74 (ultimo 2022: 77) tegenover 72 (ultimo 2022: 72) voor de

benchmark. De relatieve verhouding van de ESG-scores geeft aan hoeveel gewicht gegeven wordt aan bedrijven die beter scoren op duurzaamheidscriteria.

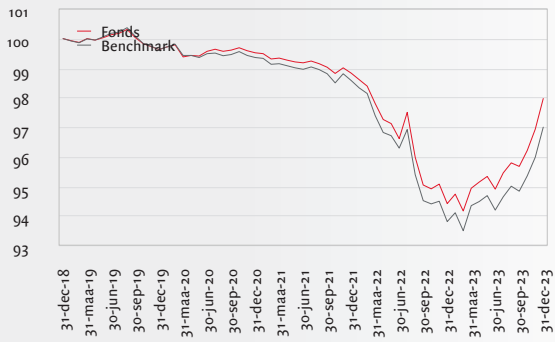
Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het Fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

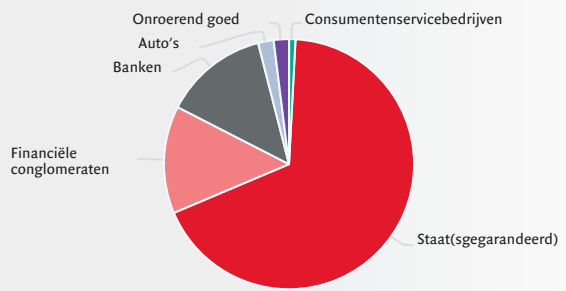
BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden posities ingenomen waar marktrisico over gelopen wordt.	Laag	Gemiddeld	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2023: 1,8% (ultimo 2022: 1,4%). De VaR ² ultimo 2023 is 3,7% (ultimo 2022: 3,4%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Renterisico Er is sprake van renterisico. De rente heeft invloed op de koers en op de opbrengsten van een liquiditeitsfonds.	Laag	Laag	Modified duration ³ ultimo 2023: 1,9 (ultimo 2022: 1,8).	In de verslagperiode werden transacties gedaan om de rentegevoeligheid van het Fonds maximaal 6 maanden te laten zijn en de renterisico's beperkt te houden.
Concentratierisico De benchmark vormt het uitgangspunt van de portefeuille. Hierdoor is er concentratierisico naar specifieke landen.	Gemiddeld	Laag	Onderstaande diagrammen geven inzicht in de spreiding van de beleggingsportefeuille en daarmee een indicatie van het concentratierisico.	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Er is een grote concentratie in Duitsland, Nederland en Frankrijk.
Actief rendementsrisico Het Fonds heeft een actief duurzaam beleggingsbeleid.	Laag	Laag	Tracking error ⁴ ultimo 2023: 0,1% (ultimo 2022: 0,1%).	Vanwege onder- en overwegingen en uitsluitingen zal de portefeuille afwijken van de benchmark.
Kredietrisico Het fonds belegt in vastrentende waarden; er is sprake van kredietrisico.	Laag	Laag	Na deze tabel is een overzicht van de kredietkwaliteit van de portefeuille opgenomen. De gemiddelde rating van de obligaties in het Fonds ultimo 2023 is AA (ultimo 2022: AA ⁵).	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Crediteuren hebben minimaal een rating van A-.
Liquiditeitsrisico Doordat in geldmarktinstrumenten wordt belegd is het liquiditeitsrisico beperkt.	Laag	Laag	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

- 1 De volatiliteit van het Fonds (ex-post) wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar maandrendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaf. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 3 De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van het Fonds zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.
- 4 De tracking error (ex-ante) is een risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het verwachte rendement van de portefeuille af zou kunnen wijken van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar aan dagelijkse data horende bij de posities in het Fonds op de rapportagedatum.
- 5 De gemiddelde kredietwaardigheid van de gehele portefeuille wordt berekend aan de hand van de Weighted Average Rating Factor (WARF), in deze berekeningsmethodiek tellen leningen met een lagere rating zwaarder mee dan met een hogere rating.

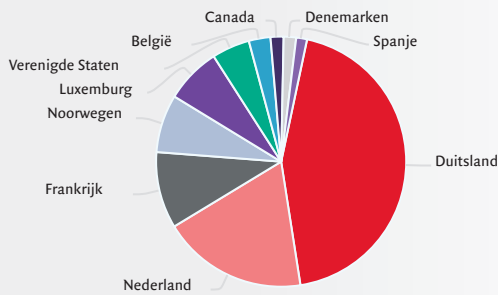
Geïndexeerd rendementsverloop

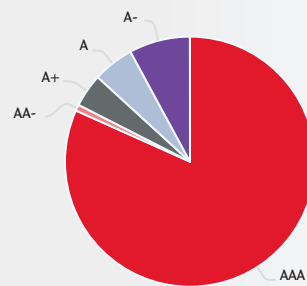
Sectorallocatie beleggingen

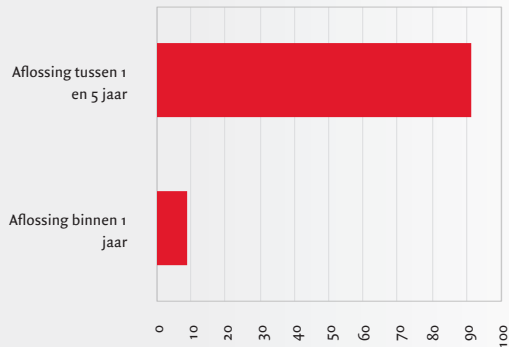
Landenverdeling beleggingen

Ratingverdeling beleggingen

Looptijdverdeling beleggingen

1.16 Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds belegt in staatsobligaties genoteerd in euro van landen uit de eurozone of in vastrentende waarden die door overheden uit de eurozone worden gegarandeerd. Een lening waarin wordt belegd moet een toonaangevende kredietbeoordelaar hebben beoordeeld met een gemiddelde waardering van minimaal A-. De gewogen gemiddelde waardering voor alle beleggingen is minimaal AA. De gewogen gemiddelde looptijd van de portefeuille mag maximaal 2 jaar afwijken van die van de benchmark. Minimaal 75% van de portefeuille heeft een resterende looptijd van meer dan 7 jaar. Het Fonds kan ook gebruik maken van afgeleide producten. Het Fonds heeft als beleggingsdoel een rendement te behalen dat ten minste gelijk is aan dat van de benchmark, de iBoxx€ Sovereign 7+ AAA/AA/A Index (TR).

Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling promoot dit Fonds ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de SFDR, waarbij zij een of meer lange-termijn Cardano Duurzaamheidsdoelen nastreeft. Tevens beoogt de Beheerder in het Fonds een bepaald minimum percentage aan Duurzame Beleggingen aan te houden.

	Fonds- vermogen in € 1.000.000 ¹	Rendement op basis van intrinsieke waarde na kosten ²	Rendement benchmark	Dividend per participatie in € ¹³	Intrinsieke waarde per participatie in € ¹
2023	134,7	8,99%	8,90%	-	8,39
2022	106,5	-27,77%	-28,15%	-	7,70
2021	131,3	-5,75%	-5,83%	0,21	10,66
2020	126,9	7,55%	7,28%	0,08	11,53
2019	93,3	10,34%	10,40%	0,05	10,80

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Voor meer informatie over het beleggingsresultaat per participatie over de laatste vijf jaren, gesplitst naar inkomsten, waardeveranderingen en kosten wordt verwezen naar de toelichting op het fondsvermogen, als onderdeel van de toelichting op de balans, van het Fonds.

Rendement

Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds behaalde in 2023 een positief rendement. De lagere kapitaalmarktrente en lagere risico-opslagen (spreads) voor landen zijn hieraan te danken. De trend van hogere rentes die in 2022 begon, kreeg dit verslagjaar eerst nog een vervolg. In het najaar van 2023 werden hoogterecords voor de kapitaalmarktrentes bereikt, omdat men vreesde dat de inflatie moeilijk onder controle te krijgen was. In de Verenigde Staten steeg de 10-jarige Treasuries hierdoor naar een niveau van boven de 5%. De rente op Duitse staatsobligaties met dezelfde looptijd liep op tot 3%. Maar vanaf eind oktober werden meevallende inflatiecijfers gepubliceerd. Veel hedgefonds hadden bovendien gespeculeerd op lagere rentes (met met short posities) en op het moment dat de rente begon te dalen, moesten ze de shortposities terugkopen. Dit zorgde voor een extra koopgolf voor obligaties en duwde de rente nog verder naar beneden. Het laatste zetje werd gegeven door de opmerkingen van Powell dat de Fed beleidsrente in de loop van 2024 wellicht verlaagd gaat worden. De markt prijst eind december 2023 maar liefst zes renteverlagingen in. Ook voor de ECB verwacht de markt zes renteverlagingen. De 10-jaars Duitse staatsrente daalde in 2023 met 55 basispunten van 2,57% naar 2,02%.

Actief beheer droeg positief bij aan het rendement van het Fonds (+9 basispunten). De landenallocatie en durationbeleid hadden een sterk positief impact op de performance. Met name de grote short duration posities, in een omgeving waarbij de rente opliep, droeg sterk bij aan deze performance.

Portefeuillebeleid

Binnen Zwitserleven GovernmentBonds 10+ Fonds wordt beoogd waarde toe te voegen op het gebied van actief duratie-, landen- en curvebeleid. Het Fonds heeft gedurende het jaar diverse actieve durationposities opgezet. Afhankelijk van de rentevisie werd er een hogere of lagere duration versus de benchmark aangehouden. Het Fonds eindigde 2023 met een licht onderwogen duratiepositie, dit met het oog op de verwachting van een hoger renteniveau. Binnen landen werden er diverse tactische posities ingenomen. Het Fonds is eind december met name onderwogen in Duitsland ten gunste van Nederland en Oostenrijk. Het aandeel groene of sociale obligaties steeg in het jaar met 0,8% naar 23,1%.

ESG Score

Naast het algemene ESG-beleid dat op de Fondsen van toepassing is en staat beschreven in paragraaf 1.3, berekent Cardano voor het Fonds de ESG-score. De ESG-score wordt berekend op basis van scores voor beleid, gedrag, product, sector en een

analistenscore toegekend door het Cardano ESG-team. Aan alle ondernemingen en instellingen in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend, waarbij voor de fondsportefeuille wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke ESG-score. De ESG-score van het Fonds bedroeg ultimo verslagperiode 72 (ultimo 2022: 73) tegenover 70 (ultimo 2022: 71) voor de benchmark. De relatieve verhouding van de ESG-scores geeft aan hoeveel gewicht gegeven wordt aan bedrijven die beter scoren op duurzaamheidscriteria.

Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het Fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

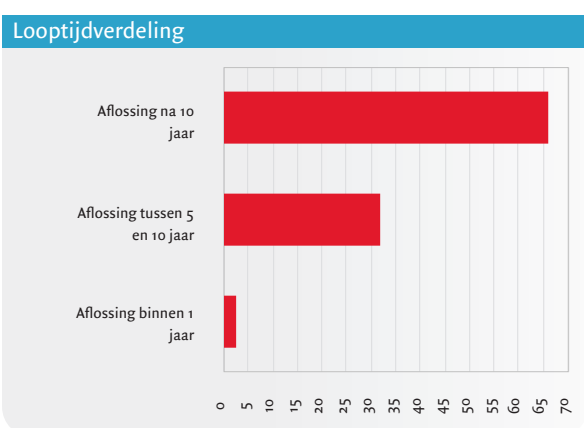
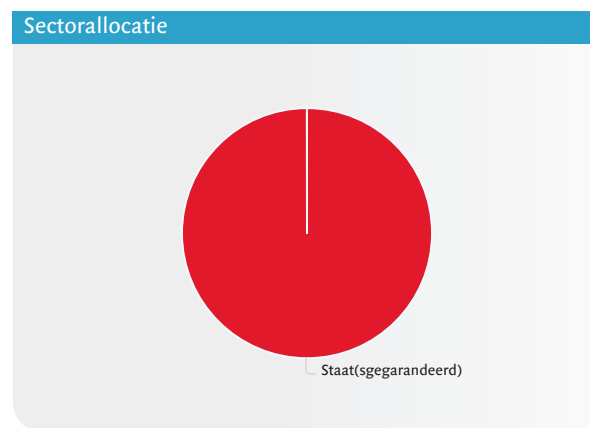
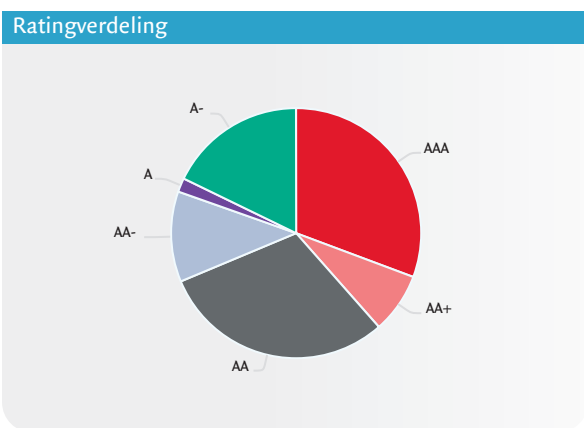
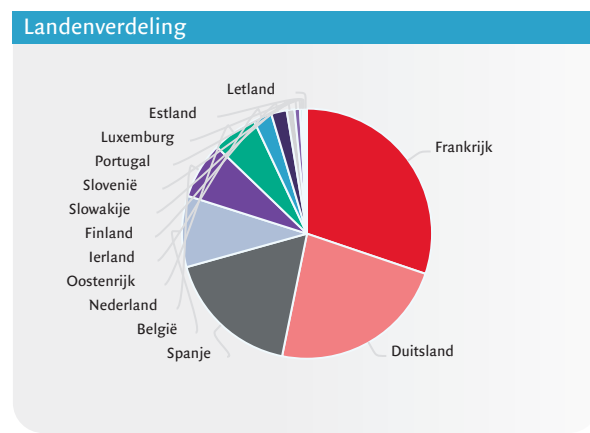
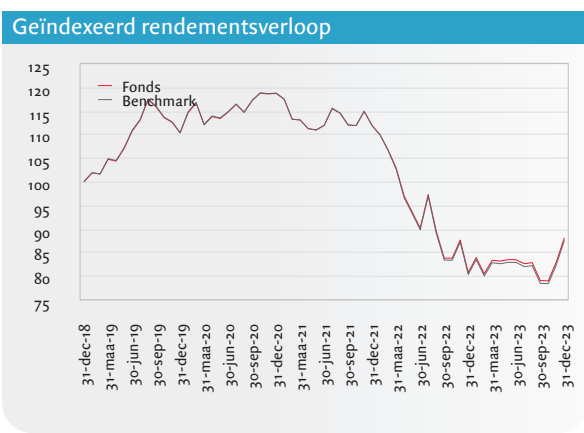
BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALIZATIE	BEHEERSING
Markrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden posities ingenomen waar marktrisico over gelopen wordt.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2023: 12,7% (ultimo 2022: 11,6%). De VaR ² ultimo 2023 is 24,3% (ultimo 2022: 22,9%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Renterisico Er is sprake van renterisico. De rente heeft invloed op de koers en op de opbrengsten van een obligatie(fonds).	Hoog	Hoog	Modified duration ³ ultimo 2023: 12,2 (ultimo 2022: 12,2). Een stijging van de rente kan een laag of negatief rendement tot gevolg hebben.	In de verslagperiode werden transacties gedaan om de rentegevoeligheid van het Fonds maximaal 1 te laten afwijken van die van de benchmark en de renterisico's ten opzichte van de benchmark beperkt te houden.
Concentratierisico De benchmark vormt het uitgangspunt van de portefeuille. Hierdoor is er concentratierisico naar specifieke landen.	Hoog	Laag	De grootste drie debiteuren van het Fonds zijn: Frankrijk, Duitsland en Spanje. Onderstaande diagrammen geven inzicht in de spreiding van de beleggingsportefeuille en daarmee een indicatie van het concentratierisico.	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Er is een grote concentratie in Duitsland en Frankrijk.
Actief rendementsrisico Het Fonds heeft een actief duurzaam beleggingsbeleid.	Laag	Gemiddeld	Tracking error ⁴ ultimo 2023: 0,2% (ultimo 2022: 0,1%).	Vanwege onder- en overwegingen en uitsluitingen zal de portefeuille afwijken van de benchmark.
Kredietrisico Het Fonds belegt in staatsobligaties; er is sprake van kredietrisico.	Laag	Gemiddeld	Na deze tabel is een overzicht van de kredietkwaliteit van de portefeuille opgenomen. De gemiddelde rating van de obligaties in het Fonds ultimo 2023 is AA- (ultimo 2022: AA-) ⁵ .	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Crediteuren hebben een gemiddelde waardering van minimaal A-.
Liquiditeitsrisico Doordat voornamelijk in liquide vastrentende waarden wordt belegd is het liquiditeitsrisico beperkt.	Laag	Gemiddeld	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

- 1 De volatiliteit van het Fonds (ex-post) wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar maandrendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaaf. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 3 De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van het Fonds zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.
- 4 De tracking error (ex-ante) is een risicomaatstaaf die aangeeft in welke mate het verwachte rendement van de portefeuille af zou kunnen wijken van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar aan dagelijkse data horende bij de posities in het Fonds op de rapportagedatum.
- 5 De gemiddelde kredietwaardigheid van de gehele portefeuille wordt berekend aan de hand van de Weighted Average Rating Factor (WARF), in deze berekeningsmethodiek tellen leningen met een lagere rating zwaarder mee dan met een hogere rating.

Rentegevoeligheidscontributie

Rentegevoeligheidscontributie is de bijdrage van de modified duration per looptijdsegment per vastrentende beleggingscategorie. De rentegevoeligheidscontributie per looptijdsegment per vastrentende beleggingscategorie telt op tot de totale modified duration van de portefeuille.

RENTEGEVOELIGHEIDSCONTRIBUTIE	
Looptijdsegment (jaar)	Totaal
0 - 5	-0,12
5 - 10	2,39
10 - 15	2,22
15 - 20	2,28
20 - 25	1,93
25 - 35	2,51
35+	1,01
Totaal	12,22

1.17 Zwitserleven Vastgoedfonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Vastgoedfonds belegt zowel direct als indirect in (certificaten van) beursgenoteerde aandelen van Europese vastgoedondernemingen. Met betrekking tot het indirect beleggen via Onderliggende Beleggingsinstellingen belegt het Fonds in Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe dat de status heeft van een FBI. Daarnaast wordt er van de mogelijkheid gebruik gemaakt om rechtstreeks in (certificaten van) aandelen van Europese vastgoedondernemingen te beleggen. Rekening houdend met fiscale eisen bedraagt in dit kader het belang van Zwitserleven Vastgoedfonds ten hoogste 45% van de omvang van Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe.

Het beleggingsdoel is een rendement te behalen dat het rendement van de benchmark, zoveel als mogelijk benadert. De benchmark is Global Property Research Sustainable Real Estate Index Europe. Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling promoot dit Fonds ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de SFDR, waarbij zij een of meer lange-termijn Cardano Duurzaamheidsdoelen nastreeft. Tevens beoogt de Beheerder in het Fonds een bepaald minimum percentage aan Duurzame Beleggingen aan te houden.

Er kan gebruik worden gemaakt van futures op aandelen of aandelenindices ter beperking van transactiekosten bij toe- of uittreding of indien het als gevolg van marktomstandigheden tijdelijk niet mogelijk is de benchmark te repliceren via beleggingen in aandelen die onderdeel uitmaken van de benchmark.

	Fonds- vermogen in € 1.000.000 ¹	Rendement op basis van intrinsieke waarde na kosten ²	Rendement benchmark	Dividend per participatie in € 1 ³	Intrinsieke waarde per participatie in € 1 ¹
2023	562,4	18,56%	17,81%	-	22,91
2022	454,2	-28,84%	-29,42%	-	19,33
2021	473,7	14,58%	14,24%	0,67	27,16
2020	312,7	-12,62%	-13,21%	1,00	24,34
2019	283,2	27,52%	26,66%	0,80	29,32

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Voor meer informatie over het beleggingsresultaat per participatie over de laatste vijf jaren, gesplitst naar inkomsten, waardeveranderingen en kosten wordt verwezen naar de toelichting op het fondsvermogen, als onderdeel van de toelichting op de balans, van het Fonds.

Rendement

2023 was een bewogen jaar voor beursgenoteerde Europese vastgoedbedrijven. Uiteindelijk was het resultaat weliswaar positief, maar dit verbloemt de volatiele prestatie van deze sector over het afgelopen jaar. In de eerste maanden van het jaar presteerde deze beleggingscategorie nog sterk, ondanks de stijgende beleidsrente en de toen nog hoge inflatiecijfers. Later in het jaar stortten de koersen volledig in nadat het beleggerssentiment omsloeg vanwege teleurstellende economische cijfers uit China. Vastgoedbedrijven stonden voor een moeilijke keuze vanwege de hoge beleidsrente en concrete stappen werden als gevolg hiervan genomen om de financiële positie te verbeteren. Vastgoedportefeuilles werden afgestoten om de schuldenlast te verminderen en bouwprojecten werden uitgesteld. In de laatste twee maanden van het jaar sloeg het sentiment nogmaals volledig om. De Europese Centrale Bank (ECB) laste een pauze in met de renteverhogingen vanwege een onverwachts sterke daling in de inflatiecijfers. Deze economische cijfers werden door de markt geïnterpreteerd als het einde van de renteverhogingen en het aanstaande begin van renteverlagingen in het eerste halfjaar van 2024. Het positieve sentiment vertaalde zich in een daling van de rente op de kapitaalmarkten en een sterke stijging van de koersen van vastgoedbedrijven die extra gevoelig zijn voor de rente. Vastgoedbedrijven actief in de woningverhuur presteerden relatief beter dan vastgoedbedrijven in winkelvastgoed.

Het Fonds won het meest aan waarde in de beleggingen van Vonovia (jaarrendement van +36,0%), ondanks een moeilijk jaar dat dit bedrijf heeft meegemaakt. Bouwprojecten van flats zijn gedurende het jaar 2023 geannuleerd en een deel van het vastgoedportefeuille werd verkocht om de financiële positie te verbeteren. Het positieve rendement werd voornamelijk toegeschreven aan de verwachting van een gunstigere rente in 2024. Het fonds verloor het meest aan de beleggingen in de Zweedse vastgoedreus SBB (-69,1%). Ook dit bedrijf kende vergelijkbare uitdagingen als Vonovia en deed een deel van haar vastgoedportefeuille in de verkoop. Beleggers waren echter niet overtuigd dat dit voldoende zou zijn om de schuldenlast te verminderen. De financiële positie van het bedrijf bleef wankel en dit vertaalde zich in een sterke daling van de aandeelprijs.

De impact van het faillissement van Evergrande op de performance van het Fonds was overigens nihil, gezien de Beheerder voor dit Fonds louter in Europese vastgoed belegde. Zowel het Fonds als de holdings hebben geen exposure naar Chinese vastgoed.

Portefeuillebeleid

Het Fonds belegt op passieve wijze door de benchmark fysiek te repliceren door te beleggen in ondernemingen die deel uitmaken van de benchmark en die daarnaast voldoen aan Environment, Social en Governance (ESG)-criteria.

ESG Score

Naast het algemene ESG-beleid dat op de Fondsen van toepassing is en staat beschreven in paragraaf 1.3, berekent Cardano voor het Fonds de ESG-score. De ESG-score wordt berekend op basis van scores voor beleid, gedrag, product, sector en een analistenscore toegekend door het Cardano ESG-team. Aan alle ondernemingen en instellingen in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend, waarbij voor de fondsportefeuille wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke ESG-score. De ESG-score van het Fonds bedroeg ultimo verslagperiode 72 (ultimo 2022: 74) tegenover 72 (ultimo 2022: 74) voor de benchmark. De relatieve verhouding van de ESG-scores geeft aan hoeveel gewicht gegeven wordt aan bedrijven die beter scoren op duurzaamheidscriteria.

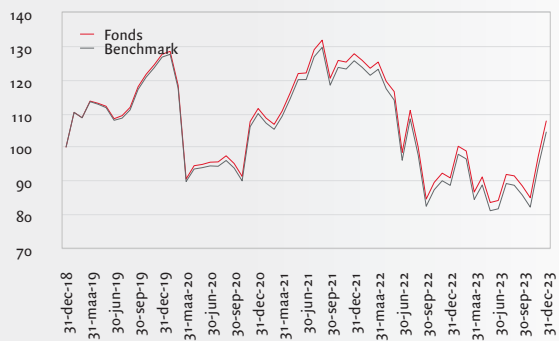
Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het Fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

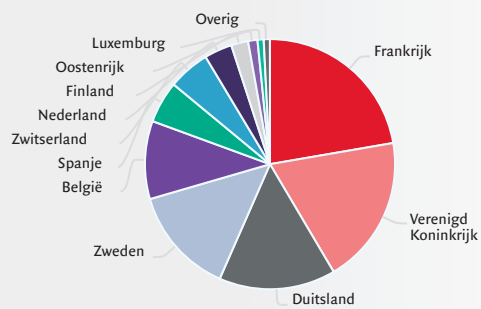
BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden posities ingenomen waar marktrisico over gelopen wordt.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2023: 24,6% (ultimo 2022: 25,8%). De VaR ² ultimo 2023 is 53,9% (ultimo 2022: 50,4%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Valutarisico Het Fonds is blootgesteld aan vreemde valuta.	Gemiddeld	Hoog	In de toelichting op de jaarrekening is een valutaverdeling opgenomen en een opsplitsing van de (niet-)gerealiseerde koersresultaten en valutaresultaten van het Fonds. In paragraaf 1.10 is een toelichting opgenomen met betrekking tot de valuta ontwikkelingen in 2023.	Valutarisico's worden niet afgedekt.
Concentratierisico Het Fonds is gericht op de Europese vastgoed sector.	Hoog	Hoog	De grootste drie posities van het Fonds zijn: Vonovia Se, Unibail-Rodamco Westfield en Klepierre. Onderstaande diagrammen geven inzicht in de spreiding van de beleggingsportefeuille en daarmee een indicatie van het concentratierisico.	De beleggingen zijn over landen en ondernemingen gespreid.
Actief rendementsrisico Het Fonds heeft een passief duurzaam beleggingsbeleid.	Laag	Laag	Tracking error ³ ultimo 2023: 0,01% (ultimo 2022: 0,02%).	De benchmark vormt het uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de duurzame selectie zal de portefeuille afwijken van de benchmark. De beheerder streeft naar een minimale tracking error.
Liquiditeitsrisico Doordat het Fonds in liquide aandelen beleggen is het liquiditeitsrisico beperkt.	Gemiddeld	Gemiddeld	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

- 1 De volatiliteit van het Fonds (ex-post) wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar maandrendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaaf. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 3 De tracking error (ex-ante) is een risicomaatstaaf die aangeeft in welke mate het verwachte rendement van de portefeuille af zou kunnen wijken van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar aan dagelijkse data horende bij de posities in het Fonds op de rapportagedatum.

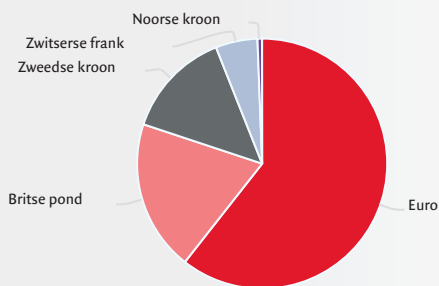
Geïndexeerd rendementsverloop

Landenverdeling

Valutaverdeling

1.18 Zwitserleven Wereld Aandelenfonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Wereld Aandelenfonds belegt enerzijds voor 80% in duurzaam en systematisch beheerde beleggingsinstellingen die beleggen in aandelen in de regio's Europa, Noord-Amerika, Pacific en opkomende landen en anderzijds voor 20% wereldwijd in een actief beheerde beleggingsinstelling, waarbij aandelen geselecteerd worden die actief bijdragen aan het realiseren van de Sustainable Development Goals (SDG's) zoals vastgesteld door de Verenigde Naties. Het doel van het Fonds is om, rekening houdend met het voor het Fonds van toepassing zijnde Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, een rendement te realiseren dat ten minste gelijk is aan dat van de Benchmark, de MSCI All Countries World Net EUR Index.

Het Fonds belegt hiertoe indirect via de Onderliggende Beleggingsinstellingen Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika, Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific, Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen en Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds in de Onderliggende Beleggingsinstellingen Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific, Cardano ESG Transition Enhanced Index Emerging Markets en Cardano Impact World Equity. Daarnaast belegt het Fonds via de Onderliggende Beleggingsinstelling Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen. Verder beleggen de Onderliggende Beleggingsinstellingen Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika en Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific, naast in bovengenoemde Cardano Fondsen, tevens rechtstreeks in (certificaten van) aandelen.

Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling promoot dit Fonds ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de SFDR, waarbij zij een of meer lange-termijn Cardano Duurzaamheidsdoelen nastreeft. Tevens beoogt de Beheerder in het Fonds een bepaald minimum percentage aan Duurzame Beleggingen aan te houden.

	Fonds- vermogen in € 1.000.000 ¹	Rendement op basis van intrinsieke waarde na kosten ²	Rendement benchmark	Dividend per participatie in € 1 ³	Intrinsieke waarde per participatie in € 1 ¹
2023	5.522,4	16,63%	18,06%	-	63,10
2022	4.346,6	-15,92%	-13,61%	-	54,10
2021	4.606,6	23,55%	24,40%	1,86	64,34
2020	3.713,7	8,31%	4,52%	0,90	53,78
2019	3.156,8	27,53%	27,25%	0,70	50,69

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Voor meer informatie over het beleggingsresultaat per participatie over de laatste vijf jaren, gesplitst naar inkomsten, waardeveranderingen en kosten wordt verwezen naar de toelichting op het fondsvermogen, als onderdeel van de toelichting op de balans, van het Fonds.

Rendement

In 2023 steeg de waarde van Zwitserleven Wereld Aandelenfonds. Het was een goed jaar voor de wereldwijde aandelenmarkt. Inflatiecijfers daalden sneller dan verwacht, waardoor centrale banken met wat meer comfort pauzeerden met de renteverhogingen en het effect van de huidige rentestanden lieten doorwerken in de economie. Beleggers waren hierdoor duidelijk minder nerveus en misschien zelfs te optimistisch in de laatste twee maanden van het jaar. De lager dan verwachte inflatiecijfers gaven beleggers hoop op sterke renteverlagingen in 2024 en dit was terug te zien in de aandelenmarkt die een eindejaarsrally van meer dan 10% noteerde in november en december. De informatietechnologie- en vastgoedsector hebben duidelijk geprofiteerd van deze verwachting. Geopolitieke spanningen hebben verder geen effect gehad op de aandelenkoersen. Over het algemeen hebben de defensieve sectoren het minder goed gedaan het afgelopen jaar. De informatietechnologie-, communicatiediensten- en duurzame consumptiegoederensector hebben beduidend beter geredeneerd dan de overige sectoren.

Aandelen uit opkomende landen presteerden minder goed dan aandelen uit de ontwikkelde landen. Dat kwam vooral door teleurstellende groeicijfers uit China. De tweede grootste economie van de wereld kon de hoge verwachtingen niet waarmaken. De Chinese consument was na de coronalockdown niet bereid om flink meer geld uit te geven. Bovendien zorgt de implosie van de huizenbubbel voor een langdurige druk op de Chinese economie.

Het Fonds bleef in 2023 achter in rendement in vergelijking met de benchmark. De categorie wereldwijd actief is verantwoordelijk voor deze underperformance. Deze Onderliggende Beleggingsinstelling had het gehele jaar moeite de generieke benchmark bij te houden. Weliswaar vormden de overwogen positie in technologiesector en de onderwogen positie in de energiesector de basis voor een lichte positieve sectorbijdrage, maar de individuele keuzes binnen de sectoren vormden de dominante driver van het relatieve rendement. De extreme koersstijgingen van de voor het Fonds niet-belegbare technologie megacaps en de forse koersdalingen van de rentegevoelige duurzame bedrijven in de wind- en solarsector hadden de grootste negatieve impact. De duurzame indexfondsen behaalden nog wel een outperformance en compenseerden gedeeltelijk het relatieve verlies.

Portefeuillebeleid

Het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds combineert een belegging ter waarde van circa 80% in duurzaam en passief beheerde aandelenstrategieën met een belegging van circa 20% in een duurzaam en actief beheerde aandelenstrategie. Laatstgenoemde strategie heeft als doel bij te dragen aan enerzijds de zeventien Sustainable Development Goals (SDG's) en anderzijds aan het beperken van negatieve impact op de planetaire grenzen, oftewel de grenzen die gelden ten aanzien van de benuttingscapaciteit van de aarde.

ESG Score

Naast het algemene ESG-beleid dat op de Fondsen van toepassing is en staat beschreven in paragraaf 1.3, berekent Cardano voor het Fonds de ESG-score. De ESG-score wordt berekend op basis van scores voor beleid, gedrag, product, sector en een analistenscore toegekend door het Cardano ESG-team. Aan alle ondernemingen en instellingen in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend, waarbij voor de fondsportefeuille wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke ESG-score. De ESG-score van het Fonds bedroeg ultimo verslagperiode 67 (ultimo 2022: 66) tegenover 57 (ultimo 2022: 56) voor de benchmark. De relatieve verhouding van de ESG-scores geeft aan hoeveel gewicht gegeven wordt aan bedrijven die beter scoren op duurzaamheidscriteria.

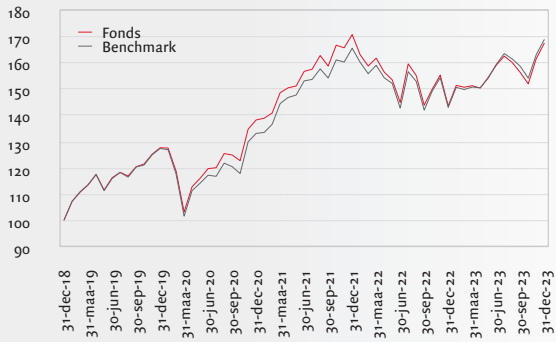
Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het Fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden posities ingenomen waar marktrisico over gelopen wordt.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2023: 13,4% (ultimo 2022: 17,0%). De VaR ² ultimo 2023 is 39,8% (ultimo 2022 is 39,2%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Valutarisico Het Fonds is via de onderliggende beleggingen blootgesteld aan vreemde valuta.	Hoog	Hoog	In de toelichting op de jaarrekening is een valutaverdeling opgenomen en een opsplitsing van de (niet-)gerealiseerde koersresultaten en valutaresultaten van het Fonds. In paragraaf 1.10 is een toelichting opgenomen met betrekking tot de valuta ontwikkelingen in 2023.	Valutarisico's worden niet afgedekt.
Concentratierisico Doordat het Fonds belegt in verschillende regio's in de wereld is het concentratierisico beperkt.	Laag	Laag	Onderstaande diagrammen geven inzicht in de spreiding van de beleggingsportefeuille en daarmee een indicatie van het concentratierisico.	De beleggingen zijn over landen, sectoren en ondernemingen gespreid.
Actief rendementsrisico Het Fonds heeft een passief duurzaam beleggingsbeleid.	Gemiddeld	Gemiddeld	Tracking error ³ ultimo 2023: 1,6% (ultimo 2022: 1,6%).	De benchmark vormt het uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de duurzame selectie zal de portefeuille afwijken van de benchmark. De beheerder streeft naar een minimale tracking error.
Liquiditeitsrisico Doordat Onderliggende Belegginginstellingen in liquide aandelen beleggen is het liquiditeitsrisico beperkt.	Laag	Laag	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

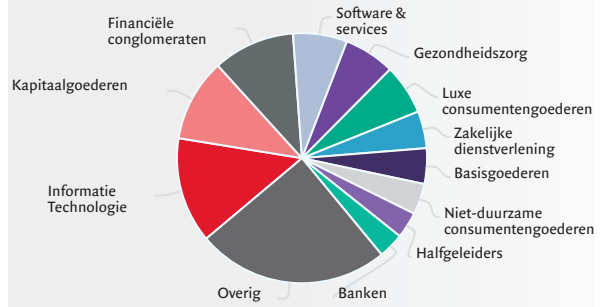
- 1 De volatiliteit van het Fonds (ex-post) wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar maandrendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaf. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 3 De tracking error (ex-ante) is een risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het verwachte rendement van de portefeuille af zou kunnen wijken van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar aan dagelijkse data horende bij de posities in het Fonds op de rapportagedatum.

Geïndexeerd rendementsverloop

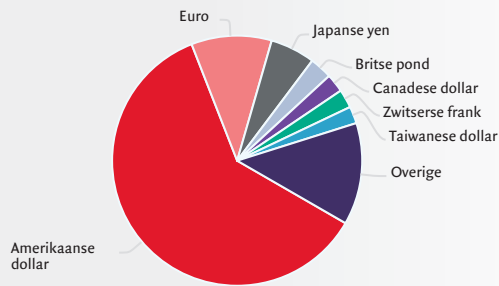
Sectorallocatie beleggingen

(met doorkijk naar de onderliggende beleggingsfondsen)

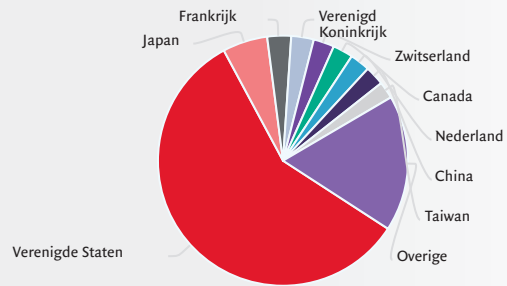
Valutaverdeling beleggingen

(met doorkijk naar de onderliggende beleggingsfondsen)

Landenverdeling beleggingen

(met doorkijk naar de onderliggende beleggingsfondsen)

1.19 Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds belegt in duurzaam en systematisch beheerde beleggingsinstellingen die beleggen in aandelen in de regio's Europa (37,5%), Noord-Amerika (35%), Pacific (12,5%) en opkomende landen (15%). Het doel van het Fonds is om, rekening houdend met het voor het Fonds van toepassing zijnde Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, een rendement te realiseren dat ten minste gelijk is aan dat van de samengestelde Benchmark. De index is opgebouwd uit de benchmarks van de Onderliggende Beleggingsinstellingen waarin belegd wordt.

Het Fonds belegt hiertoe indirect via Onderliggende Beleggingsinstellingen Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika, Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific en Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen in Onderliggende Beleggingsinstellingen Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific en Cardano ESG Transition Enhanced Index Emerging Markets. Verder beleggen de Onderliggende Beleggingsinstellingen Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika en Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific naast in bovengenoemde Cardano Fondsen tevens rechtstreeks in (certificaten van) aandelen.

Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling promoot dit Fonds ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de SFDR, waarbij zij een of meer lange-termijn Cardano Duurzaamheidsdoelen nastreeft. Tevens beoogt de Beheerder in het Fonds een bepaald minimum percentage aan Duurzame Beleggingen aan te houden.

	Fonds- vermogen in € 1.000.000 ¹	Rendement op basis van intrinsieke waarde na kosten ²	Rendement benchmark	Dividend per participatie in € 1 ³	Intrinsieke waarde per participatie in € 1 ¹
2023	68,5	16,35%	15,89%	-	64,83
2022	61,9	-12,90%	-11,40%	-	55,72
2021	70,5	23,26%	23,82%	1,91	63,97
2020	53,6	5,73%	3,99%	-	53,63
2019 ⁴	50,6	27,62%	25,05%	-	50,73

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

4 Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds is opgericht op 14 juni 2019. De rendementcijfers hebben derhalve betrekking op de periode 14 juni 2019 tot en met 31 december 2019.

Rendement

In 2023 steeg de waarde van Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds. Het was een goed jaar voor de wereldwijde aandelenmarkt. Inflatiecijfers daalden sneller dan verwacht, waardoor centrale banken met wat meer comfort pauzeerden met de renteverhogingen en het effect van de huidige rentestanden lieten doorwerken in de economie. Beleggers waren hierdoor duidelijk minder nerveus en misschien zelfs te optimistisch in de laatste twee maanden van het jaar. De lager dan verwachte inflatiecijfers gaven beleggers hoop op sterke renteverlagingen in 2024 en dit was terug te zien in de aandelenmarkt die een eindejaarsrally van meer dan 10% noteerde in november en december. De informatietechnologie- en vastgoedsector hebben duidelijk geprofiteerd van deze verwachting. Geopolitieke spanningen hebben verder geen effect gehad op de aandelenkoersen. Over het algemeen hebben de defensieve sectoren het minder goed gedaan het afgelopen jaar. De informatietechnologie-, communicatiediensten- en duurzame consumptiegoederensector hebben beduidend beter geredeneerd dan de overige sectoren.

Aandelen uit opkomende landen presteerden minder goed dan aandelen uit de ontwikkelde landen. Dat kwam vooral door teleurstellende groeicijfers uit China. De tweede grootste economie van de wereld kon de hoge verwachtingen niet waarmaken. De Chinese consument was na de coronalockdown niet bereid om flink meer geld uit te geven. Bovendien zorgt de implosie van de huizenbubbel voor een langdurige druk op de Chinese economie.

Het Fonds heeft over het gehele jaar een outperformance laten zien ten opzichte van de benchmark. Vanwege het uitsluitingsbeleid van het Fonds bleef de prestatie in de communicatiedienstensector achter op de benchmark, waarvan een volledig procentpunt wordt toegeschreven aan het uitsluiten van het moederbedrijf van Facebook, Meta. Opmerkelijk is het sterke resultaat in de energiesector, waar het rendement van deze aandelen aanzienlijk achterbleef op de markt. De meeste bedrijven in deze sector zijn uitgesloten en hebben daarom geen negatief effect gehad op het resultaat. Het fiscaal voordeel

als gevolg van de Nederlandse structuur van het Fonds leverde daarnaast een extra bijdrage aan de performance van het Fonds.

Portefeuillebeleid

Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds belegt in duurzaam en passief beheerde aandelenstrategieën in de regio's Europa, Noord-Amerika, de Pacific en in opkomende landen. Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds belegt daartoe op basis van vastgestelde doelwendingen in de volgende vier door Cardano beheerde Onderliggende Belegginginstellingen: Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific en Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets.

ESG Score

Naast het algemene ESG-beleid dat op de Fondsen van toepassing is en staat beschreven in paragraaf 1.3, berekent Cardano voor het Fonds de ESG-score. De ESG-score wordt berekend op basis van scores voor beleid, gedrag, product, sector en een analistenscore toegekend door het Cardano ESG-team. Aan alle ondernemingen en instellingen in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend, waarbij voor de fondsportefeuille wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke ESG-score. De ESG-score van het Fonds bedroeg ultimo verslagperiode 66 (ultimo 2022: 65) tegenover 58 (ultimo 2022: 57) voor de benchmark. De relatieve verhouding van de ESG-scores geeft aan hoeveel gewicht gegeven wordt aan bedrijven die beter scoren op duurzaamheidscriteria.

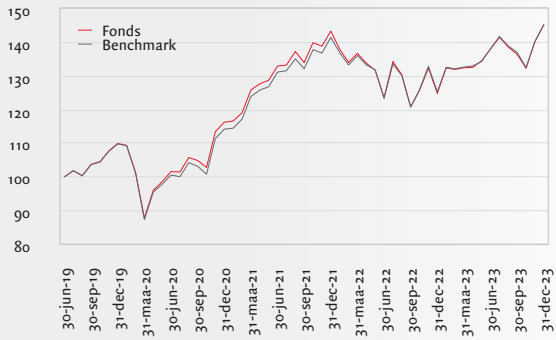
Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het Fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

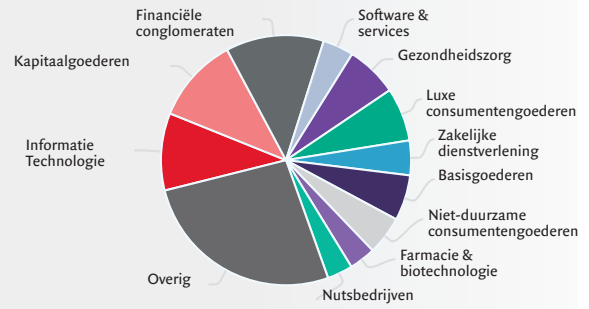
BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden posities ingenomen waar marktrisico over gelopen wordt.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2023: 12,6% (ultimo 2022: 16,8%). De VaR ² ultimo 2023 is 36,7% (ultimo 2022 is 35,1%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Valutarisico Het Fonds is via de onderliggende beleggingen blootgesteld aan vreemde valuta.	Hoog	Hoog	In de toelichting op de jaarrekening is een valutaverdeling opgenomen en een opsplitsing van de (niet-)gerealiseerde koersresultaten en valutaresultaten van het Fonds. In paragraaf 1.10 is een toelichting opgenomen met betrekking tot de valuta ontwikkelingen in 2023.	Valutarisico's worden niet afgedekt.
Concentratierisico Doordat het Fonds belegt in verschillende regio's in de wereld is het concentratierisico beperkt.	Laag	Laag	Onderstaande diagrammen geven inzicht in de spreiding van de beleggingsportefeuille en daarmee een indicatie van het concentratierisico.	De beleggingen zijn over landen, sectoren en ondernemingen gespreid.
Actief rendementsrisico Het Fonds heeft een passief duurzaam beleggingsbeleid.	Laag	Laag	Tracking error ³ ultimo 2023: 2,8% (ultimo 2022: 5,1%).	De benchmark vormt het uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de duurzame selectie zal de portefeuille afwijken van de benchmark. De beheerder streeft naar een minimale tracking error.
Liquiditeitsrisico Doordat Onderliggende Beleggingsinstellingen in liquide aandelen beleggen is het liquiditeitsrisico beperkt.	Laag	Laag	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

- 1 De volatiliteit van het Fonds (ex-post) wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar maandrendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaaf. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 3 De tracking error (ex-ante) is een risicomaatstaaf die aangeeft in welke mate het verwachte rendement van de portefeuille af zou kunnen wijken van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar aan dagelijkse data horende bij de posities in het Fonds op de rapportagedatum.

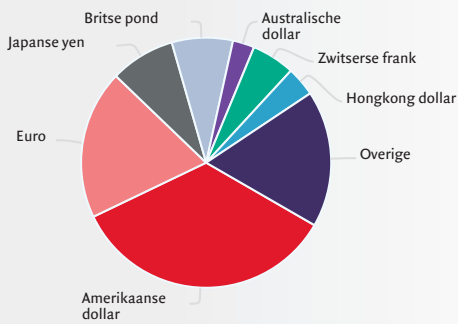
Geïndexeerd rendementsverloop

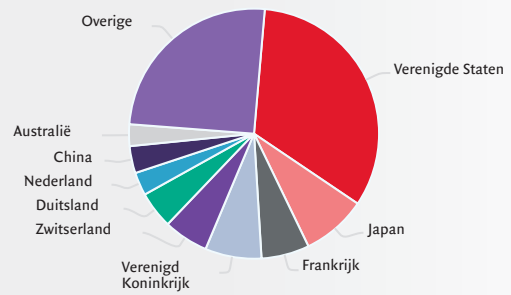
Sectorallocatie beleggingen (met doorkijk naar de onderliggende beleggingsfondsen)

Valutaverdeling beleggingen (met doorkijk naar de onderliggende beleggingsfondsen)

Landenverdeling beleggingen (met doorkijk naar de onderliggende beleggingsfondsen)

1.20 Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds combineert een belegging in het Zwitserleven Credits Fonds, een Onderliggende Beleggingsinstelling dat belegt in bedrijfsobligaties, met een belegging in een Onderliggende Beleggingsinstelling dat belegt in Nederlandse woninghypotheken, namelijk het door Aegon Hypotheken B.V. beheerde AeAM Dutch Mortgage Fund 2 hypothekenfonds. Het doel van het Fonds is om, rekeninghoudend met het voor het Fonds van toepassing zijnde Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid een rendement te realiseren dat ten minste gelijk is aan dat van de benchmark. De doelweging voor de belegging in het Zwitserleven Credits Fonds bedraagt 76%, terwijl de doelweging voor de belegging in het Hypothekenfonds 24% bedraagt. Hierbij worden ruime bandbreedten gehanteerd, rekening houdend met de relatief beperkte verhandelbaarheid van het Hypothekenfonds.

Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling promoot dit Fonds ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de SFDR, waarbij zij een of meer lange-termijn Cardano Duurzaamheidsdoelen nastreeft. Tevens beoogt de Beheerder in het Fonds een bepaald minimum percentage aan Duurzame Beleggingen aan te houden.

	Fonds- vermogen in € 1.000.000 ¹	Rendement op basis van intrinsieke waarde na kosten ²	Rendement benchmark	Dividend per participatie in € 1 ³	Intrinsieke waarde per participatie in € 1 ¹
2023 ⁴	962,4	5,78%	6,01%	-	10,51

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

4 Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds is opgericht op 7 september 2023. De rendementcijfers hebben derhalve betrekking op de periode 7 september 2023 tot en met 31 december 2023.

Rendement

Het Fonds behaalde in 2023 een positief rendement. De kapitaalmarktrente steeg in de eerste helft van 2023, echter daalde deze fors in het laatste kwartaal. De rente op de 10-jarige Duitse staatsobligaties eindigde in december 2023 licht boven de 2%. Het lagere renteniveau en de gedaalde risico-opslag voor credits (spread) hadden een positief effect op de waardering van bedrijfsobligaties. Bovendien zorgde de goede selectie van bedrijven voor extra fondsrendement. De inflatiecijfers en de reactie van de centrale banken hierop bepaalden de obligatiemarkten in 2023. De inflatie in de Verenigde Staten leek gedurende het eerste halfjaar terug te lopen, maar door positieve macro-economische cijfers moest de Federal Reserve (Fed) meer renteverhogingen doorvoeren. Ook in Europa bleef de inflatie in eerste instantie hoog. De Europese Centrale Bank (ECB) was daarom genoodzaakt meer renteverhogingen door te voeren. In het vierde kwartaal daalde de rente weer naar aanleiding van lagere inflatiecijfers en lagere groeicijfers. De verwachting is dat centrale banken de beleidsrentes in 2024 gaan verlagen. De creditspreads werden eveneens bepaald door de inflatieverwachtingen en de effecten op de winstgevendheid van bedrijven. In maart liepen de spreads fors uit naar aanleiding van het omvallen van Silicon Valley Bank (SVB). Dit sloeg over naar Europa, waarbij met name Credit Suisse (CS) in de problemen raakte. Door het ingrijpen van de overheid bij zowel SVB als CS werd een nieuwe bankencrisis afgewend. De creditspreads herstelden zich gedurende de rest van het jaar sterk.

Het Fonds heeft over 2023 een underperformance laten zien. De underperformance is met name te verklaren door de onderwogen positie in hypotheken. Per ultimo 2023 zaten er nog geen hypotheken in de portefeuille van het Fonds, terwijl de benchmark een samenstelling betreft tussen bedrijfsobligaties en Nederlandse staatsobligaties.

Portefeuillebeleid

Het Fonds belegt in Zwitserleven Credits Fonds (76%) en AeAM Dutch Mortgage Fund 2 (Hypothekenfonds) (24%). De verdeling over de fondsen kan afwijken van de standaardverdeling. Het beleggingsdoel is een rendement te behalen dat ten minste gelijk is aan het rendement van de samengestelde benchmark. Deze is opgebouwd uit de benchmarks van de Onderliggende Beleggingsinstellingen waarin belegd wordt.

ESG Score

Naast het algemene ESG-beleid dat op de Fondsen van toepassing is en staat beschreven in paragraaf 1.3, berekent Cardano voor het Fonds de ESG-score. De ESG-score wordt berekend op basis van scores voor beleid, gedrag, product, sector en een analistenscore toegekend door het Cardano ESG-team. Aan alle ondernemingen en instellingen in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend, waarbij voor de fondsportefeuille wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke ESG-score. De ESG-score van het Fonds bedroeg ultimo verslagperiode 69 tegenover 62 voor de benchmark. De relatieve verhouding van de ESG-scores geeft aan hoeveel gewicht gegeven wordt aan bedrijven die beter scoren op duurzaamheidscriteria.

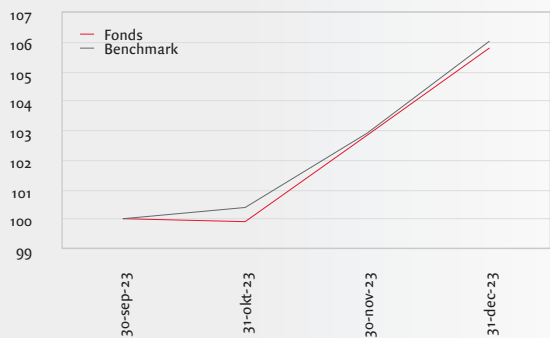
Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het Fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALIZATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden posities ingenomen waar marktrisico over gelopen wordt.	Hoog	Hoog	Door de korte bestaansperiode van het Fonds is er onvoldoende data beschikbaar om de standaarddeviatie te berekenen. ¹ De VaR ² ultimo 2023: 9,1%	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Renterisico Er is sprake van renterisico. De rente heeft invloed op de koers en op de opbrengsten van een obligatie(fonds).	Hoog	Hoog	Modified duration ³ ultimo 2023: 4,3. Een stijging van de rente kan een laag of negatief rendement tot gevolg hebben.	In de verslagperiode werden transacties gedaan om de rentegevoeligheid van het Fonds ten opzichte van de benchmark beperkt te houden. Cardano streeft ernaar om de rentegevoeligheid ten opzichte van de benchmark zoveel mogelijk te beperken.
Concentratierisico Het Fonds is gericht op Europese obligaties en Nederlandse woninghypotheken.	Hoog	Hoog	Voor meer informatie met betrekking tot de beleggingen wordt verwezen naar de jaarverslagen van de Onderliggende Beleggingsinstellingen.	De beleggingen worden over asset categorieën, landen, sectoren en ondernemingen gespreid.
Actief rendementsrisico Het Fonds heeft een actief duurzaam beleggingsbeleid.	Hoog	Hoog	Tracking error ⁴ ultimo 2023: 0,9%	Vanwege onder- en overwegingen en uitsluitingen zal de portefeuille afwijken van de benchmark.
Kredietrisico Het Fonds belegt in (staats)obligaties; er is sprake van kredietrisico	Hoog	Hoog	De gemiddelde rating van de obligaties in het Fonds ultimo 2023: BBB+.	Er wordt hoofdzakelijk belegd in vermogenstitels van debiteuren met een minimale gemiddelde rating van ten minste BBB-.
Liquiditeitsrisico Doordat onderliggend ook in minder liquide woninghypotheken wordt belegd is er liquiditeitsrisico.	Gemiddeld	Hoog	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

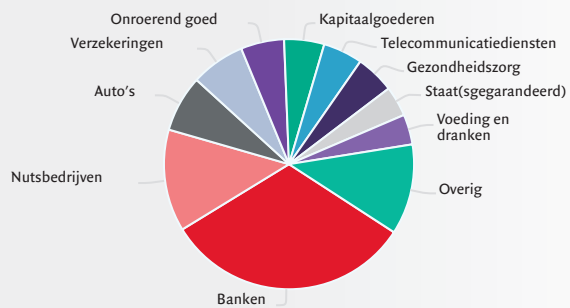
- 1 De volatiliteit van het Fonds (ex-post) wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar maandrendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaaf. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum.
- 3 De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van het Fonds zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.
- 4 De tracking error (ex-ante) is een risicomaatstaaf die aangeeft in welke mate het verwachte rendement van de portefeuille af zou kunnen wijken van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 3 jaar aan dagelijkse data horende bij de posities in het Fonds op de rapportagedatum.

Geïndexeerd rendementsverloop

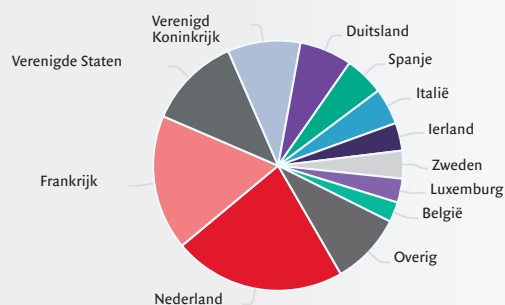
Sectorallocatie beleggingen

(met doorkijk naar de onderliggende beleggingsfondsen)

Landenverdeling beleggingen

(met doorkijk naar de onderliggende beleggingsfondsen)

Rotterdam, 2 april 2024

Directie van Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst
H.H.J.G. Naus
M.E. Petit
M.C. Strijbos
J. Sunderman
H.S.R. Veelaert

2 Grondslagen, risico's en overige informatie m.b.t. de jaarrekeningen

2.1 Algemeen

Inleiding

Ten aanzien van de Fondsen is het geen wettelijk vereiste om een jaarrekening op 'paraplu-niveau' op te nemen en biedt de optelsom van de afzonderlijk Fondsen - gezien de juridische structuur - de participanten geen relevante additionele informatie. Derhalve bevat het jaarverslag 2023 enkel de afzonderlijke jaarrekeningen van de Fondsen, opgenomen in de hoofdstukken 3 tot en met 10.

De beheerder van Zwitserleven Beleggingsfondsen heeft met ingang van 7 september 2023 een nieuw subfonds gelanceerd, namelijk het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds. Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds wordt specifiek aangeboden ten behoeve van pensioenverzekeringsproducten van Zwitserleven (SRLEV N.V. en Zwitserleven PPI N.V.). Het Fonds combineert een belegging in het Zwitserleven Credits Fonds, een fonds dat belegt in bedrijfsobligaties, met een belegging in een fonds dat belegt in Nederlandse woninghypotheken, namelijk het AeAM Dutch Mortgage Fund 2 ('het Hypothekenfonds'). Het Hypothekenfonds zal worden beheerd door Aegon Investment Management B.V. en belegt in woninghypotheken die zijn uitgegeven door Aegon Hypotheken B.V. Per ultimo verslagperiode wordt er overigens nog niet belegd in het Hypothekenfonds. Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds is opgenomen in hoofdstuk 10.

Op 1 januari 2024 is de tenaamstelling van de subfondsen die deel uitmaken van ACTIAM Beleggingsfondsen I (ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Europa, ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika, ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific, ACTIAM Impact Wereld Aandelenfonds, ACTIAM Duurzaam Europees Aandelenfonds, ACTIAM Duurzaam Index Vastgoedfonds Europa, ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Wereld) en het ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen gewijzigd. De naamswijziging ziet enerzijds op de vervanging van de naam 'ACTIAM' door 'Cardano', en anderzijds op het beter laten aansluiten van de fondsnamen op het gevoerde duurzaamheidsbeleid binnen elk Fonds. Voorts zullen de bovengenoemde fondsen vanaf 1 januari 2024 worden voortgezet onder een Engelse tenaamstelling, zodat de fondsnamen beter aansluiten bij de strategie en (internationale) ambitie van Cardano als Beheerder. De nieuwe tenaamstelling van deze fondsen is opgenomen in hoofdstuk 11. Tevens is op 1 januari 2024 de naam van ACTIAM Beleggingsfondsen I aangepast naar Cardano Investment Funds I.

Achtergrond

Zwitserleven Beleggingsfondsen is een zogeheten paraplufonds en vormgegeven als een fonds voor gemene rekening met een open-end structuur. Zwitserleven Beleggingsfondsen is opgericht op 27 juni 2007 en is opgezet volgens een paraplustructuur waarbinnen zich de Fondsen bevinden - bestaande uit verschillende series van participaties - waarin afzonderlijk kan worden belegd. Participaties worden voor elk van de Fondsen uitsluitend aangeboden aan professionele beleggers in de zin van de Wet op het financieel toezicht (Wft). In Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn gelden ondergebracht ten behoeve van pensioenverzekeringsproducten van SRLEV N.V. En Zwitserleven PPI N.V., dat onder de handelsnaam van Zwitserleven in de Fondsen van Zwitserleven Beleggingsfondsen participeert.

De Fondsen worden uitsluitend aangeboden in Nederland. Elk Fonds heeft zijn eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel en koersvorming. Voor alle Fondsen geldt dat het beleggingsbeleid met name is gericht op het behalen van vermogensgroei op de lange termijn. Ook de administratie van elk Fonds is gescheiden door het gebruik van separate rekeningen. Het in een afzonderlijk Fonds gestort kapitaal wordt afzonderlijk belegd. Zowel de kosten als de opbrengsten worden per Fonds afzonderlijk verantwoord in de afzonderlijke jaarrekeningen van de Fondsen. Waardestijgingen en waardedalingen in de portefeuille van een Fonds komen ten goede aan of ten laste van de houders van de participaties in het betreffende Fonds.

Conform de Wet op het financieel toezicht (Wft) is er sprake van afgescheiden vermogens tussen de verschillende Fondsen. De Fondsen zijn gevormd voor onbepaalde tijd en zijn niet genoteerd aan een effectenbeurs.

De jaarrekeningen van de Fondsen zijn opgesteld volgens de voorschriften die zijn vastgelegd in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ), in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. De jaarrekeningen van de Fondsen zijn opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel. Op onderdelen zijn in de jaarrekeningen van de Fondsen bewoordingen gehanteerd die afwijken van de modellen, omdat deze beter de inhoud van de post weergeven.

De Beheerder van het Fonds is sinds 1 januari 2022 een 100% deelneming van Cardano Risk Management B.V. De naam van de Beheerder is per 1 juni 2023 veranderd van ACTIAM N.V. in Cardano Asset Management N.V.

Bewaarder

De bewaarder is een onder wettelijk toezicht staande entiteit met als wettelijke taken onder andere het monitoren van kasstromen, naleving van beleggingsbeleid en eigendomsverificatie ten aanzien van de financiële activa van de Fondsen. BNP Paribas S.A., Netherlands branch is aangesteld als bewaarder en custodian.

2.2 Algemene grondslagen

Verslagperiode

De verslagperiode van de Fondsen - opgenomen in de hoofdstukken 3 tot en met 10 - heeft betrekking op de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

Vreemde valuta

Zowel de functionele valuta als de presentatievaluta is de euro. Activa en passiva in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de koersen op rapportagedatum.

Onderstaande tabel presenteert de wisselkoersen (World Market/Reuters closing spot rates) die ultimo verslagperiode voor de Fondsen zijn gehanteerd:

Valutakoersen ten opzichte van de euro

VALUTA	31-12-2023	31-12-2022
Amerikaanse dollar	1,1046	1,0672
Britse pond	0,8665	0,8872
Deense kroon	7,4546	7,4364
Euro	1,0000	1,0000
Noorse kroon	11,2185	10,5135
Zweedse kroon	11,1325	11,1202
Zwitserse frank	0,9297	0,9874

Voor aan- en verkopen gedurende de verslagperiode zijn de transactiekoersen gehanteerd. Voor posten van de winst- en verliesrekening in vreemde valuta worden eveneens de transactiekoersen gehanteerd. Verschillen uit hoofde van de valutaomrekening op beleggingen worden in de winst- en verliesrekening als onderdeel van de waardeveranderingen verwerkt. Verschillen uit hoofde van valutaomrekening op vorderingen en schulden worden in de winst- en verliesrekening als onderdeel van de valutaresultaten verwerkt.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het Fonds of de Onderliggende Beleggingsinstelling zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien:

- er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en simultaan af te wikkelen;
- het stellige voornemen bestaat om de posten netto en simultaan af te wikkelen.

De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van de waarde van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van de waarde van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva worden tegen reële waarde in de balans opgenomen, tenzij anders vermeld. Wijzigingen in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling worden beschouwd als een stelselwijziging en verwerkt in lijn met artikel 2:362 BW.

Gebruik van schattingen

Het opstellen van de jaarrekening van de Fondsen vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Het is mogelijk dat tussentijds nieuwe informatie naar voren komt op basis waarvan schattingen worden herzien. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de verslagperiode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige verslagperiodes waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten beleggingen, vorderingen, overige activa en kortlopende schulden. Onder de beleggingen zijn tevens opgenomen afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten worden verwerkt op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ontstaan. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. Bij een vervolgwaardering tegen reële waarde worden de transactiekosten verwerkt als waardeverandering in de winst- en verliesrekening.

Financiële instrumenten worden niet langer opgenomen indien (nagenoeg) alle rechten op economische voordelen of risico's op de positie zijn overgedragen. De transactiekosten bij verkoop worden in de post waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Beleggingen

De beleggingen staan ter vrije beschikking van de Fondsen of Onderliggende Beleggingsinstelling. Securities lending (het uitlenen van effecten aan andere financiële instellingen tegen een vergoeding) is voor de Fondsen en de Onderliggende Beleggingsinstellingen niet van toepassing of niet toegestaan.

Bepaling reële waarde beleggingen

In overeenstemming met RJ 290.916 volgt hierna informatie over financiële instrumenten die in de jaarrekening van de Fondsen tegen reële waarde worden gewaardeerd. Voor de meerderheid van de beleggingen is, voor de prijs-component van de reële waarde, sprake van objectief vast te stellen frequente marktnoteringen. Voor bepaalde beleggingen zijn deze niet beschikbaar en vindt waardering plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

Voor financiële activa en financiële verplichtingen die gewaardeerd worden tegen reële waarde dient de beleggingsentiteit aan te geven waar de boekwaarden van zijn afgeleid.

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar de volgende waarderingsniveaus (categorieën):

- Categorie 1: de reële waarde is afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen;
- Categorie 2: de reële waarde is afgeleid van onafhankelijke taxaties;

- Categorie 3: de reële waarde is afgeleid van een berekening van de netto contante waarde (NCW); of
- Categorie 4: de reële waarde is afgeleid van een andere geschikte waarderingmethodiek.

De portefeuille van de Fondsen bestaan nagenoeg volledig uit beleggingen in categorie 1. Alleen de FX Forwards bij Zwitserleven Vastgoedfonds betreffen een belegging in categorie 3 en de beleggingen in de Onderliggende Beleggingsinstellingen bij Zwitserleven Wereld Aandelenfonds en Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds betreffen een belegging in categorie 4. De FX Forwards worden berekend met behulp van berekeningen van de netto contante waarde. Voor het bepalen van de netto contante waarde wordt gebruik gemaakt van objectieve beschikbare marktdata. De categorie 4 beleggingen betreffen beleggingen in Onderliggende Beleggingsinstellingen die niet beursgenoteerd zijn.

Als beleggingen op verschillende effectenbeurzen zijn genoteerd, bepaalt de Beheerder van welke effectenbeurs de koers in aanmerking wordt genomen. In geval van bijzondere omstandigheden (zoals bijvoorbeeld grote volatiliteit op financiële markten) waardoor naar de mening van de Beheerder de waardering op de hierboven beschreven wijze leidt tot een waardering die niet de werkelijke waarde weerspiegelt, kan de Beheerder bij de vaststelling van de waarde van beursgenoteerde beleggingen rekening houden met verwachte noteringen aan de hand van relevante indices op financiële markten.

Aandelen

Beleggingen in aandelen (inclusief money market funds) worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Vaststelling van deze reële waarde vindt plaats op basis van de tegen ultimo verslagperiode laatst verhandelde koers op een gereglementeerde markt met actieve handel.

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde. Als er sprake is van een actieve markt wordt gebruikgemaakt van de relevante biedkoersen of, als biedkoersen niet aanwezig zijn, van de relevante middenkoersen (tussen de biedkoersen en de laatkoersen) ten tijde van het slot van de markt. Wanneer er geen actieve markt beschikbaar is voor een vastrentende belegging, wordt gebruikgemaakt van een koers die is afgeleid van quoteringen van vergelijkbare beleggingen, of van een koers op basis van een indicatieve quote die is verkregen van derde partijen die een markt onderhouden in de betreffende beleggingen. Indien dit niet mogelijk is, wordt de koers modelmatig bepaald.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de beurswaarde of als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme waarderingmodellen of op basis van een marktopgave.

Andere waarderingmodellen en veronderstellingen zouden tot andere schattingen kunnen leiden. Derivaten met een negatieve reële waarde zijn verantwoord in de post derivaten onder beleggingen op de passivazijde van de balans.

Voor ontvangen onderpand in verband met openstaande derivatenposities geldt dat het Fonds of de Onderliggende Beleggingsinstelling in de balans een schuld aan de tegenpartij opneemt voor het terug te betalen onderpand. Voor verstrekt onderpand in verband met openstaande derivatenposities neemt het Fonds of de Onderliggende Beleggingsinstelling een vordering op de tegenpartij op. Over het ontvangen of verstrekte onderpand wordt rente berekend.

Valutatermijncontracten

De marktwaarde van valutatermijncontracten wordt bepaald met behulp van een standaard model. Via het informatiesysteem van Bloomberg (Bloomberg Terminal) worden parameters en prijzen (quotes) ingelezen.

Futures

De marktwaarde van futures wordt bepaald aan de hand van de notering op een beurs of een andere gereguleerde markt.

Deposito's

Deposito's worden gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde is nagenoeg gelijk aan de nominale waarde, omdat de deposito's een korte looptijd hebben.

Callgelden

Callgelden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Beleggingen in Onderliggende Beleggingsinstellingen

De beleggingen van de Fondsen (kunnen) bestaan uit participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen. De participaties in de Onderliggende Beleggingsinstellingen worden gewaardeerd tegen de intrinsieke waarde per einde verslagperiode, hetgeen overeenkomt met de reële waarde. De participaties worden op dagbasis aangekocht of verkocht

tegen de vastgestelde intrinsieke waarde. De beleggingen zijn als liquide te beschouwen. De intrinsieke waarde van alle participaties wordt één keer per jaar gecontroleerd door de externe accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole van de betreffende Onderliggende Beleggingsinstelling.

Indien een Fonds 20 procent of meer van haar beheerde vermogen direct of indirect belegt in een Onderliggende Beleggingsinstelling, is in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfó Wft), artikel 124 lid 1i, van toepassing. Indien een Fonds 85 procent of meer van haar beheerde vermogen direct of indirect belegt in een Onderliggende Beleggingsinstelling, zijn artikel 122, lid 1a tot en met 1e, artikel 123, lid 1m, lid 5 en 6 en artikel 124, lid 1i en 1j ook van toepassing. Op grond van deze artikelen dient aanvullende informatie verstrekt te worden ten aanzien van de Onderliggende Beleggingsinstelling waarin wordt belegd. Middels het opnemen van de jaarrekening van de Onderliggende Beleggingsinstelling wordt voldaan aan de vereisten in voornoemde artikelen. De jaarrekening van de Onderliggende Beleggingsinstelling waarin wordt belegd wordt geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van de Fondsen die in de Onderliggende Beleggingsinstelling beleggen.

Vorderingen en schulden

Vorderingen en schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Aangezien er geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen en schulden.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering en wordt dit toegelicht in de toelichting op de balans van de Fondsen.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De nominale waarde is nagenoeg gelijk aan de marktwaarde als gevolg van de korte looptijden van de betreffende posten.

Fondsvermogen

Het totaal van fondsvermogen wordt bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen volgens de van toepassing zijnde waarderinggrondslagen zijn verwerkt in de balans.

Verwerking van plaatsing en inkoop van participaties

De uit hoofde van plaatsing en inkoop van participaties ontvangen respectievelijk betaalde bedragen worden geheel verwerkt in het gestorte kapitaal van het desbetreffende Fonds. In geval van inkoop van participaties wordt afhankelijk van de gemiddelde historische uitgifteprijs van de ingekochte participaties, ook een deel op de overige reserves in mindering gebracht.

Bij de uitgifte en inkoop van participaties van de Fondsen wordt de intrinsieke waarde van de participaties verhoogd met een opslag respectievelijk verlaagd met een afslag om tot de uitgifterespectievelijk inkoopprijs te komen. Deze op- en afslagen dienen met name ter dekking van transactiekosten die worden gemaakt. De op- en afslagen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder de post 'In rekening gebrachte op- en afslagen' en komen geheel ten goede aan het betreffende Fonds.

De op- en afslagen worden jaarlijks door de Beheerder vastgesteld op basis van de gemiddelde transactiekosten die representatief zijn voor transacties op de financiële markten in de betreffende beleggingscategorie. De Beheerder kan het betreffende percentage aanpassen indien het lange termijn gemiddelde als gevolg van marktomstandigheden is gewijzigd.

Participaties als fondsvermogen

Participanten van het Fonds hebben het recht om hun participatie terug te verkopen aan het Fonds en participaties hebben daarmee een kenmerk van vreemd vermogen. De participaties van het Fonds worden in de jaarrekening van het Fonds als fondsvermogen verantwoord, omdat de participaties aan de volgende kenmerken voldoen:

- de houder van de participatie heeft recht op een pro-rata deel van de netto activa in het Fonds; en
- de participaties zijn achtergesteld ten opzichte van alle andere verplichtingen van het Fonds.

2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De resultaten van het beleggingsbeleid worden bepaald door de directe en indirecte opbrengsten uit beleggingen. De resultaten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben en worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Beleggingsresultaten

Directe en indirecte resultaten en aan de verslagperiode toe te rekenen kosten van beleggingen worden afzonderlijk gepresenteerd. Onder de directe resultaten worden opbrengsten uit rente en dividend gepresenteerd. Dividend wordt op het moment van betaalbaarstelling verantwoord. Het dividend betreft het verdiende bruto contante dividend onder aftrek van provisie en niet-terugvorderbare dividendbelasting. De opbrengsten in de vorm van stockdividend worden als aankoop tegen nihil in de balans verwerkt. In het geval van 'keuze dividend' (cashdividend of stockdividend) wordt bij de keuze voor stockdividend het niet ontvangen cash dividend verantwoord en als kostprijs van het stockdividend geregistreerd. Overige directe beleggingsresultaten worden aan de verslagperiode toegerekend waarin zij optreden.

Onder de indirecte resultaten worden de waardeveranderingen van beleggingen, de gerealiseerde en niet-gerealiseerde koers- en valutaresultaten, over de verslagperiode verantwoord. De gerealiseerde en niet-gerealiseerde koers- en valutaresultaten worden bepaald door op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten) de balanswaarde aan het begin van de verslagperiode dan wel de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode in mindering te brengen.

Transactiekosten

Eventuele transactiekosten bij aan- en verkoop van beleggingen worden als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen in de winst- en verliesrekening verantwoord. Transactiekosten bij aankoop van beleggingen worden derhalve niet geactiveerd. Transactiekosten bij aankopen van derivaten worden direct in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Het totaalbedrag aan geïdentificeerde transactiekosten van beleggingen (naast de transactiekosten van derivaten) over de verslagperiode, wordt toegelicht in de toelichting op de winst- en verliesrekening van de Fondsen en/of indien sprake is van beleggingen in Onderliggende Beleggingsinstellingen, in de toelichting op de winst- en verliesrekening van de betreffende Onderliggende Beleggingsinstelling.

Aan de aan- en verkopen, door de Fondsen, van participaties in door Cardano Asset Management N.V. beheerde Onderliggende Beleggingsinstellingen zijn geen transactiekosten verbonden. Echter ten aanzien van de Cardano ESG Transition enhanced Index Equity fondsen en Cardano Impact Equity Global is wel sprake van een op- of afslag bij aan- of verkoop van participaties, maar dit is onderdeel van de transactieprijs die door de Fondsen wordt betaald ter verkrijging van de participaties en wordt als zodanig niet separaat geadmistreerd door de Fondsen.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten worden verwerkt in de verslagperiode waarop zij betrekking hebben.

Bedrijfslasten

De bedrijfslasten worden verwerkt in de verslagperiode waarop zij betrekking hebben.

Beheervergoeding

Een onderdeel van de bedrijfslasten is de beheervergoeding. De Beheerder brengt de Fondsen een beheervergoeding in rekening. De beheervergoeding dient ter dekking van alle kosten die de Beheerder maakt ten behoeve van het beheer van de Fondsen, inclusief de kosten van de Bewaarder, de Beheerder, Juridisch Eigenaar, kosten van bewaargeving van effecten, kosten uitvoering ESG-beleid en duurzaam beleggen, en van alle andere operationele kosten zoals die van toezicht en registratie, accountantscontrole, verslaggeving en participantenvergaderingen en de kosten die gepaard gaan met de introductie van een nieuw Fonds. De beheervergoeding dient niet ter dekking van de kosten die betrekking hebben op het uitvoeren van het vermogensbeheer voor zover het vermogensbeheer door Cardano Asset Management N.V. wordt uitgevoerd; deze kosten worden separaat bij de Participant in rekening gebracht. Eventuele voordelen uit hoofde van (gedeeltelijk) retour ontvangen beheerkosten van door derde partijen uitgevoerd vermogensbeheer komen geheel ten gunste van het desbetreffende Fonds. Bij het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds, Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds, Zwitserleven Europees Aandelenfonds en Zwitserleven Vastgoedfonds wordt een beheervergoeding geheven in de Onderliggende Beleggingsinstelling(en).

De beheervergoeding bedraagt op jaarbasis 0,04% van het gemiddelde fondsvermogen van het Fonds, met uitzondering van het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds, Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds en Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds. Voor het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds bedraagt de beheervergoeding 0,036% van het gemiddelde fondsvermogen. Voor het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds bedraagt de beheervergoeding 0,020% van het gemiddelde fondsvermogen. En voor het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds bedraagt de beheervergoeding 0,10%. Maandelijks wordt hiertoe 1/12e deel in rekening gebracht over het gemiddelde fondsvermogen gedurende de maand dat op dagbasis gereserveerd wordt.

Lopende kosten factor (LKF)

De lopende kosten factor (LKF) van een Fonds omvat alle kosten die in een verslagperiode ten laste van het Fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopende kosten factor wordt uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld fondsvermogen van het desbetreffende Fonds. Het gemiddeld fondsvermogen is berekend op basis van de frequentie van het afgeven van de intrinsieke waarde. Alle afgegeven intrinsieke waarden gedurende de verslagperiode worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven intrinsieke waarden.

Indien het Fonds belegt in een Onderliggende Beleggingsinstelling wordt voor de bepaling van de lopende kosten factor tevens de lopende kosten van de Onderliggende Beleggingsinstelling meegenomen.

Omloopfactor

De omloopfactor van de activa geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de beleggingsportefeuille van een Fonds. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de mate waarin er actief beheer plaatsvindt in beleggingsportefeuilles. Een eventuele negatieve omloopfactor geeft aan dat toe- en uittreding in een Fonds niet per definitie gepaard hoeft te gaan met effectentransacties in onderliggende beleggingsportefeuilles.

De omloopfactor wordt als volgt berekend:

$$[(\text{Totaal 1} - \text{Totaal 2}) / X] * 100$$

- Totaal 1: het totaal bedrag aan effectentransacties (effectenaankopen + effectenverkoppen);
- Totaal 2: het totaal bedrag aan transacties (uitgifte + inkopen) van deelnemingsrechten van de Fondsen;
- X: de gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds. De gemiddelde intrinsieke waarde is berekend op basis van de frequentie van het afgeven van de intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle afgegeven intrinsieke waarden gedurende de verslagperiode worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven intrinsieke waarden.

2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen die gedurende de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en de wijze waarop deze zijn aangewend. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. In het kasstroomoverzicht wordt het resultaat, door aanpassingen hierop, tot kasstromen herleid. Kasstromen die betrekking hebben op beleggingen, de mutaties in voorzieningen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden zijn opgenomen onder de kasstroom uit beleggingsactiviteiten. Overige kasstromen die samenhangen met toetreding en uittreding zijn opgenomen onder de kasstromen uit financieringsactiviteiten.

2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen

De jaarrekening van de Onderliggende Beleggingsinstellingen zijn opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. De grondslagen zoals uiteengezet in de voorgaande paragrafen: i) paragraaf 2.2: Algemene grondslagen, ii) paragraaf 2.3: Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; iii) paragraaf 2.4: Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iv) paragraaf 2.5: Grondslagen voor het kasstroomoverzicht, zijn overeenkomstig van toepassing voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen.

2.7 Fiscale aspecten

Fiscale status

De Fondsen hadden voor 1 januari 2021 de status van fiscale beleggingsinstelling (FBI) in de zin van artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, zoals dit nader uitgewerkt is in het Besluit beleggingsinstellingen. Dit hield in dat de Fondsen geen vennootschapsbelasting verschuldigd waren (0%-tarief) indien aan de in de wet en het besluit genoemde

voorwaarden werd voldaan. Werd niet aan de voorwaarden voldaan, dan zou de status van fiscale beleggingsinstelling vervallen.

Met ingang van 1 januari 2021 is de fiscale status van de Fondsen als FBI gewijzigd naar een status van fiscaal transparante beleggingsinstelling. Een FBI dient doorlopend te voldoen aan bepaalde minimumeisen ten aanzien van haar participanten. Aangezien per die datum strengere minimumeisen gelden, zijn de vermogens van de participanten ondergebracht in Fondsen met een gewijzigde fiscale status. Het uitgangspunt blijft een fiscaal efficiënte behandeling van gerealiseerde rendementen, in het bijzonder ter zake het kunnen toepassen van belastingverdragen. Om voor beleggers fiscaal zo optimaal mogelijke rendementen op beleggingen te kunnen realiseren, vindt daarom voor wat betreft de Fondsen zo veel als mogelijk een doorbelegging plaats in Onderliggende Beleggingsinstellingen die de status van FBI hebben.

Voor een uitgebreide beschrijving van de fiscale aspecten van de Fondsen wordt verwezen naar: 'Prospectus Zwitserleven Beleggingsfondsen'.

Dividendbelasting en buitenlandse bronbelasting

Op dividend dat van Nederlandse beleggingen wordt ontvangen, wordt in beginsel 15% dividendbelasting ingehouden. Op dividend en overige inkomsten dat van buitenlandse beleggingen wordt ontvangen, kan het betreffende land bronbelasting inhouden. Als Nederland een verdrag heeft gesloten met het betreffende bronland om dubbele belasting te voorkomen, kan het bronbelastingtarief mogelijk op grond van dit belastingverdrag worden verlaagd naar het verdragstarief. Afhankelijk van het betreffende belastingverdrag kunnen de Fondsen in beginsel verzoeken om een (gedeeltelijke) teruggaaf van de ingehouden bronbelasting (tot aan het verdragstarief) bij de buitenlandse belastingautoriteiten.

De Fondsen kunnen in beginsel de Nederlandse dividendbelasting die is ingehouden op ontvangen dividenden, en (resterende) buitenlandse bronbelasting tot maximaal 15% verrekenen met de dividendbelasting die zij moet afdragen over de dividenduitkeringen. Dit vindt plaats via de zogenaamde afdrachtvermindering. De Fondsen mogen de afdrachtvermindering niet toepassen ter zake van buitenlandse bronbelasting voor zover er vrijgestelde entiteiten deelnemen met uitzondering van vrijgestelde beleggingsinstellingen (VBI's).

2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen

De activiteiten van de Fondsen opgenomen in paragraaf 3 tot en met 11 kunnen financiële risico's van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's bestaan voornamelijk uit marktrisico, renterisico, valutarisico, concentratierisico, actief rendementsrisico, inflatierisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico.

In hoofdstuk 1 wordt per Fonds inzicht gegeven in het risicomanagementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's. De risico's worden onderstaand en in de toelichting op de balans van het betreffende Fonds of de toelichting op de balans van de Onderliggende Beleggingsinstelling waarin het betreffende Fonds (een deel) van haar vermogen belegt, nader uitgewerkt.

Marktrisico

In hoofdstuk 1 wordt in de paragraaf 'Fondsprofiel', waar relevant, een verdeling van de portefeuille naar sector en/of land van het Fonds opgenomen. Voor de segmentatie van de beleggingen wordt verwezen naar de informatie zoals die is opgenomen in de jaarrekening van de Fondsen.

Renterisico

Het Zwitserleven Obligatiefonds (hoofdstuk 4) en het Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds (hoofdstuk 6) beleggen in vastrentende waarden en staan derhalve bloot aan renterisico. Het Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds (hoofdstuk 5) belegt eveneens direct in vastrentende waarden maar kent een beperkt (indirect) renterisico als gevolg van de korte looptijd van de portefeuille. Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds (hoofdstuk 10) belegt indirect via het Zwitserleven Credits Fonds in vastrentende waarden en staat derhalve indirect bloot aan renterisico.

In hoofdstuk 1 is in de paragraaf 'Fondsprofiel' voor de vastrentende Fondsen een overzicht van de verdeling van verwachte cash flows in de tijd opgenomen. Daarnaast zijn de gemiddelde resterende looptijden, het effectief rendement, het couponrendement en de modified duration opgenomen.

Valutarisico

De Fondsen die beleggingen in vreemde valuta aanhouden, lopen een valutarisico. In de toelichting op de beleggingen in de jaarrekening van de Fondsen, of van de Onderliggende Beleggingsinstellingen waarin indirect wordt belegd, wordt gepresenteerd in welke valuta de beleggingen luiden.

Kredietrisico

Zwitserleven Obligatiefonds (hoofdstuk 4), Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds (hoofdstuk 5) en Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds (hoofdstuk 6) beleggen in vastrentende waarden en lopen kredietrisico. Het totale maximale kredietrisico van een Fonds wordt gelopen op het totaal van de beleggingen in vastrentende waarden, vorderingen en liquide middelen.

Voor alle Fondsen opgenomen in hoofdstukken 3 tot en met 10 geldt bovendien dat, als gevolg van vooral verkooptransacties, kortlopende vorderingen ontstaan. De kortlopende vorderingen als gevolg van verkooptransacties kennen een laag risico omdat de onderliggende activa slechts worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag.

Tegenpartijrisico

Ultimo verslagperiode hebben de Fondsen geen tegenpartijrisico uit hoofde van afgeleide financiële instrumenten.

Uitbestedingsrisico

Uitbesteding van activiteiten brengt als risico met zich dat de wederpartij niet aan haar verplichtingen voldoet, ondanks gemaakte afspraken zoals deze zijn vastgelegd in contracten met uitbestedingsrelaties. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.4 Risicomanagement.

2.9 Accountantskosten

De Beheerder brengt een beheervergoeding in rekening bij de Fondsen. De honoraria van de accountantsorganisatie Ernst & Young Accountants LLP, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW, komen volledig ten laste van de Beheerder. De Beheerder bekostigt de accountantskosten uit de beheervergoeding. Er worden geen accountantskosten direct ten laste van de Fondsen gebracht.

De accountantskosten die over 2023 in rekening gebracht zijn bij de Beheerder hebben betrekking op de controle van het jaarverslag 2023. De totale kosten voor deze diensten bedragen € 38.266 ex. 21% BTW (2022: € 25.864 ex. 21% BTW). De accountant heeft geen andere diensten verleend dan hierboven benoemd.

3 Jaarrekening 2023

Zwitserleven Europees Aandelenfonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in € 1.000	REF. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	1		
Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen		6.776	5.449
Aandelen		2.148.476	2.093.911
FX Forwards		-	-
		2.155.252	2.099.360
Vorderingen	2	32.680	28.720
Overige activa			
Liquide middelen	3	-	-
Kortlopende schulden	4	1.763	772
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		30.917	27.948
Activa min kortlopende schulden		2.186.169	2.127.308
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		1.625.547	1.843.462
Overige reserves		200.359	602.114
Onverdeeld resultaat		360.263	-318.268
Totaal fondsvermogen		2.186.169	2.127.308

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST- EN VERLIESREKENING

In € 1.000	REF. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividend aandelen		77.884	77.286
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6	8.956	-195.853
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7	273.332	-199.747
In rekening gebrachte op- en afslagen		308	563
Overige bedrijfsopbrengsten	8	638	434
Som der bedrijfsopbrengsten		361.118	-317.317
Bedrijfslasten			
Beheervergoeding		855	910
Overige bedrijfslasten	9	-	41
Som der bedrijfslasten		855	951
Resultaat		360.263	-318.268

¹ De referenties in de winst- en verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

KASSTROOMOVERZICHT

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	360.263	-318.268
Koersverschillen op geldmiddelen	-634	-432
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	359.629	-318.700
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-8.956	195.853
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-273.332	199.747
Aankoop van beleggingen	-522.407	-602.404
Verkoop van beleggingen	748.803	853.733
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-3.960	-5.765
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-1	-217
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	299.776	322.247
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	111.164	138.929
Inkoop van participaties	-412.566	-455.668
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-	-10.414
Mutatie schulden aan kredietinstellingen	992	699
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-300.410	-326.454
Totaal nettokasstromen	-634	-4.207
Koersverschillen op geldmiddelen	634	432
Mutatie liquide middelen	-	-3.775
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	3.775
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

Introductie

De jaarrekening van het Fonds is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. Voor meer algemene informatie ten aanzien van het Fonds wordt verwezen naar paragraaf 2.1 Algemeen.

De jaarrekening van het Fonds, bestaande uit de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichtingen daarop, geven een totaal inzicht in de financiële positie van het Fonds inclusief inzicht in alle vorderingen en verplichtingen. Buiten de financiële positie zoals weergegeven in de jaarrekening van het Fonds bestaan geen bezittingen, schulden, vorderingen en verplichtingen uit hoofde van Zwitserleven Beleggingsfondsen of andere Fondsen die betrekking hebben op het Fonds.

De grondslagen die van toepassing zijn op het Fonds, zijn uiteengezet in: i) paragraaf 2.2 Algemene grondslagen; ii) paragraaf 2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; iii) paragraaf 2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iv) paragraaf 2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht. Ten aanzien van de Onderliggende Beleggingsinstellingen is v) paragraaf 2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen tevens van toepassing.

De activiteiten van het Fonds kunnen financiële risico's (en eventuele van toepassing zijnde niet-financiële risico's) van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's worden toegelicht in paragraaf 2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen en in het Verslag van de Beheerder wordt inzicht gegeven in het risicomangementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's.

Per 1 januari 2024 is de tenaamstelling van het ACTIAM Duurzaam Europees Aandelenfonds aangepast naar Cardano ESG Transition Equity Europe.

De beheerder heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor Cardano ESG Transition Equity Europe meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in Cardano ESG Transition Equity Europe. Elke participatieklasse kan dienaangaande beschikken over specifieke kenmerken, zoals een eigen kostenstructuur en koersvorming, minimale inleg, minimumparticipatie, dividendbeleid, valuta, afdekking van valutarisico of andere kenmerken. De beschikbare participatieklassen en hun specifieke kenmerken worden beschreven in het prospectus.

Per 1 februari 2023 is in dit kader het bestaande Cardano ESG Transition Equity Europe omgevormd naar de volgende participatieklasse in hetzelfde fonds. Afgezien van de hernoeming naar participatieklasse "Cardano ESG Transition Equity Europe - C1 Inc EUR" beschikt Cardano ESG Transition Equity Europe over dezelfde karakteristieken als Cardano ESG Transition Equity Europe had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. In een later stadium kunnen, wanneer daar aanleiding toe is, de in het prospectus opgenomen participatieklassen geactiveerd worden.

3.1 Toelichting op de balans

1 Beleggingen

Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen

In € 1.000	01-01-2023	01-01-2022
	t/m 31-12-2023	t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	5.449	2.197
Aankopen	1.643	3.970
Verkopen	-1.150	-105
Gerealiseerde waardeveranderingen	68	-19
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	766	-594
Stand ultimo periode	6.776	5.449

Aandelen

In € 1.000	01-01-2023	01-01-2022
	t/m 31-12-2023	t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	2.093.911	2.744.092
Aankopen	520.764	598.434
Verkopen	-747.656	-853.610
Gerealiseerde waardeveranderingen	8.891	-195.852
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	272.566	-199.153
Stand ultimo periode	2.148.476	2.093.911

FX Forwards

In € 1.000	01-01-2023	01-01-2022
	t/m 31-12-2023	t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	-	-
Verkopen	3	-18
Gerealiseerde waardeveranderingen	-3	18
Stand ultimo periode	-	-

Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in € 1.000		Belang van het Fonds als % van de Onderliggende Beleggingsinstelling	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
Cardano ESG Transition Equity Europe - C1 Inc EUR	231.928	213.483	6.776	5.449	40,35%	39,81%
			Intrinsieke waarde per participatie in € 1			
Cardano ESG Transition Equity Europe - C1 Inc EUR			29,21	25,52		

In de verslagperiode zijn er geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

In het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo Wft), is de jaarrekening van Cardano ESG Transition Equity Europe opgenomen in paragraaf 11.6.

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van het Zwitserleven Europees Aandelenfonds bevinden is de reële waarde afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markttrente. Het Fonds belegt niet in vastrentende waarden en loopt derhalve geen renterisico.

Kredietrisico

Het Zwitserleven Europees Aandelenfonds belegt niet in vastrentende waarden en loopt derhalve geen significant kredietrisico met betrekking tot de beleggingen. Desalniettemin wordt wel beperkt kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van het Zwitserleven Europees Aandelenfonds bedraagt ultimo verslagperiode € 32,7 miljoen (ultimo 2022: € 28,7 miljoen).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Het Fonds belegt in vreemde valuta en kan het Fonds dus valutarisico lopen.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar paragraaf 1.4 Risicomanagement.

Toelichting effectenportefeuille

Effectenportefeuille

AANTAL AANDELEN	NAAM	VALUTA	MARKTWAARDE In € 1.000
Beleggingen per 31 december 2023			2.155.252
Aandelen binnenland			241.704
1.218.099	Ahold Delhaize	EUR	31.689
149.387	ASML	EUR	101.836
231.928	Cardano ESG Transition Equity Europe - C1 Inc EUR	EUR	6.776
1.408.369	ING Groep	EUR	19.050
838.414	NN Group	EUR	29.973
1.357.268	Stellantis	EUR	28.699
917.509	Universal Music Group	EUR	23.681
Aandelen buitenland			1.913.548
België			14.052
239.300	KBC Groep	EUR	14.052
Denemarken			113.860
1.215.843	Novo Nordisk	DKK	113.860
Duitsland			238.362
139.045	Allianz	EUR	33.642
239.144	Bayerische Motoren Werke	EUR	24.101
118.448	Brenntag	EUR	9.857
60.452	Deutsche Börse	EUR	11.274
1.609.422	Deutsche Telekom	EUR	35.005
144.243	DHL Group	EUR	6.470
293.384	Infineon Technologies	EUR	11.090
111.391	Mercedes-Benz Group	EUR	6.968
41.225	Merck	EUR	5.941
375.565	SAP	EUR	52.384
244.999	Siemens	EUR	41.630
Finland			31.234
322.296	Elisa	EUR	13.495
520.809	UPM-Kymmene Corp.	EUR	17.739
Frankrijk			470.770
180.123	Air Liquide	EUR	31.723
1.518.269	AXA	EUR	44.774
535.148	BNP Paribas	EUR	33.495

AANTAL AANDELEN	NAAM	VALUTA	MARKTWAARDE In € 1.000
145.827	Capgemini	EUR	27.525
340.556	Cie de Saint-Gobain	EUR	22.701
336.414	Danone	EUR	19.741
448.326	Eiffage	EUR	43.497
746.984	Engie	EUR	11.890
23.538	Kering	EUR	9.392
113.261	L'Oréal	EUR	51.041
85.790	LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton	EUR	62.936
276.957	Publicis Groupe	EUR	23.264
510.484	Sanofi	EUR	45.821
236.383	Schneider Electric	EUR	42.970
	Ierland		80.163
799.380	CRH	GBP	49.908
105.952	Kingspan	EUR	8.307
611.704	Smurfit Kappa	EUR	21.948
	Italië		92.051
3.177.021	Enel	EUR	21.381
16.561.230	Intesa Sanpaolo	EUR	43.780
1.795.681	Italgas	EUR	9.302
427.203	Prysmian	EUR	17.588
	Noorwegen		38.709
497.726	DNB	NOK	9.583
824.954	Equinor	NOK	23.689
891.698	Norsk Hydro	NOK	5.437
	Oostenrijk		11.696
294.084	OMV	EUR	11.696
	Portugal		36.510
2.736.900	Galp Energia	EUR	36.510
	Spanje		99.578
99.030	Amadeus	EUR	6.425
3.024.966	Iberdrola	EUR	35.906
851.337	Inditex	EUR	33.568
1.760.548	Repsol	EUR	23.679
	Verenigd Koninkrijk		425.376
1.537.313	3i Group	GBP	42.951
307.742	Ashtead Group	GBP	19.398
624.245	AstraZeneca	GBP	76.362
2.215.806	Barratt Developments	GBP	14.386
370.073	Burberry	GBP	6.047
1.231.802	Diageo	GBP	40.599
190.798	Ferguson	GBP	33.215
4.942.687	HSBC	GBP	36.249
45.774.243	Lloyds Banking Group	GBP	25.203
191.989	London Stock Exchange Group	GBP	20.548
1.325.466	National Grid	GBP	16.183
214.529	Reckitt Benckiser Group	GBP	13.418
1.302.972	RELX	GBP	46.764
759.434	Segro	GBP	7.769
7.840.190	Tesco	GBP	26.284
	Verenigde Staten		-
996.656	Sigma Finance'	USD	-

AANTAL AANDELEN	NAAM	VALUTA	MARKTWAARDE In € 1.000
	Zweden		38.508
807.105	Boliden	SEK	22.801
864.763	Epiroc Ab-A	SEK	15.707
	Zwitserland		222.679
430.825	Coca-Cola	GBP	11.460
700.670	Nestlé	CHF	73.486
309.733	Novartis	CHF	28.274
160.684	Roche Holding -Genuss	CHF	42.257
195.562	Sandoz Group	CHF	5.692
1.647.870	UBS Group	CHF	46.261
32.251	Zurich Financial Services	CHF	15.249

1 Deze positie kent een waarde van o. Echter wordt deze positie gepresenteerd, omdat de mogelijkheid bestaat dat er nog gelden ontvangen worden.

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaarde	%	Marktwaarde	%
Farmacie & biotechnologie	318.207	14,8	333.533	15,9
Kapitaalgoederen	254.870	11,8	236.363	11,3
Banken	181.412	8,4	155.317	7,4
Basisgoederen	149.556	6,9	144.278	6,9
Voeding en dranken	145.286	6,7	173.867	8,3
Verzekeringen	123.638	5,7	145.840	6,9
Financiële conglomeraten	121.034	5,6	86.357	4,1
Halfgeleiders	112.926	5,2	92.370	4,4
Energie	95.574	4,4	143.986	6,9
Nutsbedrijven	94.662	4,4	95.295	4,5
Duurzame consumptiegoederen	92.761	4,3	93.538	4,5
Software & services	79.909	3,7	70.282	3,3
Verzorgingsproducten	64.459	3,0	48.847	2,3
Auto's	59.768	2,8	48.491	2,3
Detailhandelvoeding	57.973	2,7	60.821	2,9
Telecommunicatiediensten	48.500	2,3	55.283	2,6
Zakelijke dienstverlening	46.764	2,2	48.687	2,3
Detailhandel	33.568	1,6	17.781	0,8
Media	23.681	1,1	25.576	1,2
Reclame	23.264	1,1	11.902	0,6
Onroerend goed	7.769	0,4	-	-
Fund certificates	6.776	0,3	5.449	0,3
Transport	6.470	0,3	5.497	0,3
Consumentenservicebedrijven	6.425	0,3	-	-
Totaal	2.155.252	100,0	2.099.360	100,0

Landenverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Frankrijk	470.770	21,9	475.414	22,6
Verenigd Koninkrijk	425.376	19,7	367.369	17,5
Nederland	241.704	11,2	198.761	9,5
Duitsland	238.362	11,1	192.449	9,2
Zwitserland	222.679	10,3	269.247	12,8
Denemarken	113.860	5,3	118.847	5,7
Spanje	99.578	4,6	102.359	4,9
Italië	92.051	4,3	66.131	3,2
Ierland	80.163	3,7	68.204	3,2
Noorwegen	38.709	1,8	77.645	3,7
Zweden	38.508	1,8	45.113	2,1
Portugal	36.510	1,7	-	-
Finland	31.234	1,4	59.668	2,8
België	14.052	0,7	27.612	1,3
Oostenrijk	11.696	0,5	30.541	1,5
Totaal	2.155.252	100,0	2.099.360	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	1.266.212	58,7	1.235.903	58,9
Britse pond	486.744	22,6	378.038	18,0
Zwitserse frank	211.219	9,8	243.814	11,6
Deense kroon	113.860	5,3	118.847	5,7
Noorse kroon	38.709	1,8	77.645	3,7
Zweedse kroon	38.508	1,8	45.113	2,1
Totaal	2.155.252	100,0	2.099.360	100,0

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

Vorderingen

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	5	-
Te vorderen dividend	1.620	1.506
Te vorderen dividend-/bronbelasting	31.055	27.214
Subtotaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	32.680	28.720
Totaal	32.680	28.720

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend-/bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben, in het geval van het Zwitserleven Europees Aandelenfonds betreft het een bedrag ultimo verslagperiode van € 25,3 miljoen (2022: € 21,5 miljoen).

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het aanhouden van liquide middelen valt binnen het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

Kortlopende schulden

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Financieringsactiviteiten		
Schulden aan kredietinstellingen	1.691	699
Subtotaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	1.691	699
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen beheervergoeding	72	73
Subtotaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	72	73
Totaal	1.763	772

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen beheervergoeding is te betalen aan de Beheerder.

5 Fondsvermogen

Fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Gestort kapitaal		
Stand aan het begin van de periode	1.843.462	2.091.028
Uitgegeven participaties	111.164	138.929
Ingekochte participaties	-329.079	-386.495
Stand ultimo periode	1.625.547	1.843.462
Overige reserves		
Stand aan het begin van de periode	602.114	17.704
Ingekochte participaties	-83.487	-69.173
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-318.268	653.583
Stand ultimo periode	200.359	602.114
Onverdeeld resultaat		
Stand aan het begin van de periode	-318.268	653.583
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	318.268	-653.583
Resultaat over de verslagperiode	360.263	-318.268
Stand ultimo periode	360.263	-318.268
Totaal fondsvermogen	2.186.169	2.127.308

De participaties in het Fonds luiden op naam en in euro's. Participaties worden ingeschreven in een register van Participanten. Er worden geen verhandelbare bewijzen van participaties uitgegeven en zijn dus niet beursgenoteerd. Het Fonds geeft participaties af en neemt participaties terug tegen de geldende intrinsieke waarde. Deze prijs geldt op die dag voor zowel toetreding als uittreding. Participanten kunnen participaties uitsluitend overdragen aan het Fonds. Het is participanten niet toegestaan participaties rechtstreeks over te dragen aan derden.

Verloopoverzicht aantal participaties

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	91.398.349	104.676.039
Uitgegeven participaties	4.406.408	5.901.571
Ingekochte participaties	-16.164.880	-19.179.261
Stand ultimo periode	79.639.877	91.398.349

Meerjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Intrinsieke waarde	2.186.169	2.127.308	2.762.315	1.241.163	1.331.329
Resultaat	360.263	-318.268	653.583	-5.479	313.359
Aantal uitstaande participaties	79.639.877	91.398.349	104.676.039	60.184.239	61.523.607
In € 1					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	27,45	23,28	26,39	20,62	21,64
Dividend ¹	-	-	0,35	0,65	0,76
Opbrengsten uit beleggingen	0,90	0,78	0,71	-	-
Waardeveranderingen beleggingen	3,28	-4,01	5,18	-0,09	4,91
In rekening gebrachte op- en afslagen	-	0,01	-	0,01	0,01
Overige bedrijfsopbrengsten	-	-	0,01	-	-
Som der bedrijfslasten	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01
Resultaat²	4,17	-3,23	5,89	-0,09	4,91

¹ Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

² Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

3.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	48.719	14.413
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	-42.149	-207.396
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	3.535	2.118
Aandelen - gerealiseerde valutaverliezen	-1.214	-4.987
Subtotaal aandelen	8.891	-195.852
Participaties		
Participaties - gerealiseerde koerswinsten	68	-
Participaties - gerealiseerde koersverliezen	-	-19
Participaties - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Participaties - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal participaties	68	-19
FX Forwards		
FX Forwards - gerealiseerde koerswinsten	1	19
FX Forwards - gerealiseerde koersverliezen	-	-
FX Forwards - gerealiseerde valutawinsten	-	-
FX Forwards - gerealiseerde valutaverliezen	-4	-1
Subtotaal fx forwards	-3	18
Totaal	8.956	-195.853

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	311.430	84.197
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-56.725	-267.769
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	20.251	12.233
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-2.390	-27.814
Subtotaal aandelen	272.566	-199.153
Participaties		
Participaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	766	-
Participaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-	-594
Participaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-	-
Participaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal participaties	766	-594
Totaal	273.332	-199.747

8 Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten worden nader gespecificeerd in onderstaande tabel:

Overige bedrijfsopbrengsten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Koersverschillen op geldmiddelen	634	432
Rente rekening courant	4	-
Overige bedrijfsopbrengsten	-	2
Totaal	638	434

g Overige bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten worden nader gespecificeerd in onderstaande tabel:

Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening courant	-	41
Totaal	-	41

Lopende kosten factor

Aangezien er in het Zwitserleven Europees Aandelenfonds in beginsel geen sprake is van andere kosten dan de beheervergoeding, is de lopende kosten factor (LKF) doorgaans gelijk aan de beheervergoeding zoals vermeld in de winst- en verliesrekening. Vanaf 25 november 2020 belegt het Fonds ook in Cardano ESG Transition Equity Europe. In dat fonds wordt er wel beheervergoeding ingehouden, maar omdat er in het boekjaar slechts sprake was van een minimale belegging in dat fonds, heeft dat minimale invloed op de LKF van het Fonds. Voor het Zwitserleven Europees Aandelenfonds is de LKF gelijk aan 0,040% (2022: 0,040%).

Onderstaand wordt de lopende kosten factor weergegeven:

Lopende kosten factor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Som der bedrijfslasten (exclusief rente rekening courant)	855	910
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	2.207.769	2.332.920
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloopfactor

De omloopfactor over de verslagperiode bedraagt 33,86% (2022: 36,93%). De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het Fonds. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de mate waarin er actief beheer in de beleggingsportefeuille plaatsvindt.

Transactiekosten

Transactiekosten als gevolg van aan- en verkopen van beleggingen zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten, voor zover identificeerbaar, zijn € 1.245.776 in de verslagperiode (2022: € 1.390.616).

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2023 van het Fonds.

3.3 Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan Cardano gelieerde partijen. Het kan de volgende transactiesoorten betreffen: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Indien transacties worden verricht met gelieerde partijen zullen deze onder marktconforme voorwaarden plaatsvinden. Bij een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, markt in financiële instrumenten of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, zal in alle gevallen een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen aan de transactie. Ingevolge het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf) worden de entiteiten die deel uitmaken van de Cardano Group aangemerkt als gelieerde partijen met betrekking tot het Fonds. In de verslagperiode zijn er geen effectentransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Cardano brengt een beheervergoeding in rekening aan het Zwitserleven Europees Aandelenfonds. Deze beheervergoeding is conform het prospectus in rekening gebracht. De beheervergoeding is opgenomen in de winst- en verliesrekening van het Zwitserleven Europees Aandelenfonds en bedraagt in de verslagperiode € 855 duizend (2022: € 910 duizend).

Softdollar-arrangementen en retourprovisies

Vanuit MiFID II-vereisten is het niet toegestaan om gebruik te maken van softdollar-arrangementen. Deze arrangementen betreffen diensten en producten van financiële dienstverleners, die in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten aan vermogensbeheerders ter beschikking kunnen worden gesteld. In de verslagperiode was er dan ook geen sprake van retourprovisies dan wel softdollar-arrangementen.

Uitbesteding werkzaamheden

Ten behoeve van de uitvoering van het beheer van de Fondsen maakt de Beheerder gebruik van diensten van derden. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de Beheerder opdracht aan derden heeft gegeven:

WERKZAAMHEDEN	DIENSTVERLENENDE INSTELLING
Informatietechnologie diensten	Cardano Holding Limited, Cardano Risk Management Limited, Cardano Risk Management B.V. (alle drie gelieerd aan Cardano Asset Management N.V.)
Uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van de afdekking van valutarisico voor een participatieklasse	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van het engagements- en stembeleid	Sustainalytics Holding B.V. ¹
Uitvoering van het stembeleid	Glass Lewis Europe Limited ¹

¹ Per 1 september 2023 is de uitvoering van het stembeleid uitbesteed aan Glass Lewis Europe Limited.

Cardano maakt gebruik van de diensten van een derde partij voor informatietechnologie diensten, de uitvoering van de aan het Fonds gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging van het Fonds en de uitvoering van engagement- en stembeleid van het Fonds. De uitgangspunten van de samenwerking met de verschillende uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst. In deze overeenkomst zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat de Beheerder kan voldoen aan de uitbestedingseisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing en de vergoeding. De kosten van uitbesteede werkzaamheden komen volledig ten laste van de Beheerder.

De Beheerder is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instelling(en) te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Werknemers

Het Zwitserleven Europees Aandelenfonds heeft geen werknemers in dienst. De Beheerder van de beleggingsinstelling verricht de werkzaamheden voor het Zwitserleven Europees Aandelenfonds.

Winstbestemming

Het resultaat over de verslagperiode wordt ten gunste gebracht van de overige reserves.

3.4 Beloning Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden voor Zwitserleven Beleggingsfondsen over 2023 een vergoeding. Deze leden van de Raad van Toezicht van Zwitserleven Beleggingsfondsen fungeren tevens als lid van toezichtsorganen van andere door Cardano beheerde beleggingsinstellingen. Met betreffende leden is een totaalvergoeding

overeengekomen. In de verslagperiode bedroeg deze totale vergoeding € 49.500 (in 2022: € 45.000). Dit bedrag is inclusief onkostenvergoeding. De kosten van deze vergoedingen worden door Cardano gedragen.

In 2023 vonden minimaal op kwartaalbasis vergaderingen plaats waar de Raad van Toezicht bij elkaar kwam. Voor meer informatie aangaande deze vergaderingen wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Toezicht.

Rotterdam, 2 april 2024

Directie van Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst
H.H.J.G. Naus
M.E. Petit
M.C. Strijbos
J. Sunderman
H.S.R. Veelaert

3.5 Overige gegevens

3.5.1 Belangen directie en Raad van Toezicht

Conform artikel 122 lid 2 Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf) geeft onderstaand overzicht het totale persoonlijke belang weer dat de leden van de directie van Cardano en de Raad van Toezicht in een directe of indirecte belegging van het Fonds per begin en einde van de verslagperiode hebben gehad.

OMSCHRIJVING	GEMEENSCHAPPELIJK BELANG IN AANTALLEN 31-12-2023	GEMEENSCHAPPELIJK BELANG IN AANTALLEN 31-12-2022
Air France - KLM	36	-
Engie	177	-
ING Groep	370	2.004
KBC Group	875	875
Schneider Electric SE	-	100
Universal Music Group NV	260	257
Vivendi SA	-	253

3.5.2 Winstbestemmingsregeling

In artikel 16 van de voorwaarden van beheer van Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn de volgende bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het exploitatie saldo:

Artikel 16.1 Het netto-exploitatie-saldo van ieder subfonds wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Artikel 16.2 De winst per subfonds over een boekjaar wordt berekend met inachtneming van het bepaalde in Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De winst wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de vergadering van participanten, de beheerder en Raad van Toezicht van Zwitserleven Europees Aandelenfonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Zwitserleven Europees Aandelenfonds gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zwitserleven Europees Aandelenfonds per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zwitserleven Europees Aandelenfonds (hierna: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de beleggingsentiteit en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingproces en

de wijze waarop de beheerder inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement van het jaarverslag, waarin de beheerder de risicoanalyse van de beleggingsentiteit heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de (fraude)risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle entiteiten aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de grondslagen in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de beheerder, waaronder directie, juridische zaken en compliance afdeling en de Raad van Toezicht van de beleggingsentiteit.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de beheerder, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountant en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder inlichtingen ingewonnen bij de afdeling juridische zaken van de beheerder en kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Algemeen" van 2.1 Grondslagen, risico's en overige informatie met betrekking tot de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de beheerder een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de beleggingsentiteit om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de beheerder besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de beheerder op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het verslag van de beheerder en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de beheerder en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De beheerder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de

beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 2 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

4 Jaarrekening 2023

Zwitsersleven Obligatiefonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in € 1.000	REF. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	1		
Obligaties		2.200.409	2.145.961
Futures		560	259
		2.200.969	2.146.220
Vorderingen	2	17.705	10.148
Overige activa			
Liquide middelen	3	6.751	2.667
Kortlopende schulden	4	76	76
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		24.380	12.739
Activa min kortlopende schulden		2.225.349	2.158.959
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		2.386.675	2.501.719
Overige reserves		-315.199	-2.508
Onverdeeld resultaat		153.873	-340.252
Totaal fondsvermogen		2.225.349	2.158.959

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST- EN VERLIESREKENING

In € 1.000	REF. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit beleggingen			
Rente obligaties		36.468	24.661
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6	20.502	-70.610
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7	97.191	-293.895
In rekening gebrachte op- en afslagen		301	560
Overige bedrijfsopbrengsten	8	288	-
Som der bedrijfsopbrengsten		154.750	-339.284
Bedrijfslasten			
Beheervergoeding		877	944
Overige bedrijfslasten	9	-	24
Som der bedrijfslasten		877	968
Resultaat		153.873	-340.252

¹ De referenties in de winst- en verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

KASSTROOMOVERZICHT

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	153.873	-340.252
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	153.873	-340.252
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-20.502	70.610
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-97.191	293.895
Aankoop van beleggingen	-1.309.327	-1.554.323
Verkoop van beleggingen	1.372.271	1.643.942
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-7.557	4.940
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1	-15
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	91.568	118.797
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	135.415	225.366
Inkoop van participaties	-222.898	-337.221
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-1	-8.909
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-87.484	-120.764
Totaal nettokasstromen	4.084	-1.967
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	4.084	-1.967
Liquide middelen begin van de verslagperiode	2.667	4.634
Liquide middelen eind van de verslagperiode	6.751	2.667

Introductie

De jaarrekening van het Fonds is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. Voor meer algemene informatie ten aanzien van het Fonds wordt verwezen naar paragraaf 2.1 Algemeen.

De jaarrekening van het Fonds, bestaande uit de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichtingen daarop, geven een totaal inzicht in de financiële positie van het Fonds inclusief inzicht in alle vorderingen en verplichtingen. Buiten de financiële positie zoals weergegeven in de jaarrekening van het Fonds bestaan geen bezittingen, schulden, vorderingen en verplichtingen uit hoofde van Zwitserleven Beleggingsfondsen of andere Fondsen die betrekking hebben op het Fonds.

De grondslagen die van toepassing zijn op het Fonds, zijn uiteengezet in: i) paragraaf 2.2 Algemene grondslagen; ii) paragraaf 2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; iii) paragraaf 2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iv) paragraaf 2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht. Ten aanzien van de Onderliggende Beleggingsinstellingen is v) paragraaf 2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen tevens van toepassing.

De activiteiten van het Fonds kunnen financiële risico's (en eventuele van toepassing zijnde niet-financiële risico's) van verschillende aard met zich meebrengen. Deze risico's worden toegelicht in paragraaf 2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen en in het Verslag van de Beheerder wordt inzicht gegeven in het risicomanagementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's.

4.1 Toelichting op de balans

1 Beleggingen

Obligaties

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	2.145.961	2.600.344
Aankopen	1.309.327	1.554.323
Verkopen	-1.321.566	-1.560.639
Lossingen	-50.734	-70.516
Gerealiseerde waardeveranderingen	20.230	-83.656
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	97.191	-293.895
Stand ultimo periode	2.200.409	2.145.961

Futures

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	259	-
Verkopen (afwikkelingen van posities)	29	-12.787
Gerealiseerde waardeveranderingen	272	13.046
Stand ultimo periode	560	259

Gedurende de verslagperiode zijn er geen transacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van Zwitserleven Obligatiefonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van actieve markt quotes waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen in de portefeuille zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markrentre. Het Fonds belegt direct in vastrentende waarden en loopt derhalve renterisico. Onderstaande tabel geeft informatie betreffende het effectieve rendement, couponrendement, gemiddelde resterende looptijd en modified duration. Verder is een specificatie van de beleggingen gegeven met daarbij de renteherzieningsdatum van de belegging.

	31-12-2023	31-12-2022
Effectief rendement	2,91%	3,64%
Coupon rendement	1,84%	1,41%
Gemiddeld resterende looptijd	5,44 jaar	5,31 jaar
Modified duration	4,62	4,77

Kredietrisico

De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de uitgevende instellingen. De kredietwaardigheid kan zich positief en negatief ontwikkelen. Kredietrisico is het risico op waardeveranderingen als gevolg van veranderingen in de kredietwaardigheid. Kredietrisico betreft ook het risico dat de contractpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor het Fonds een financieel verlies te verwerken krijgt. Het risico wordt gemitigeerd door de beleggingen te spreiden en te beleggen in hoogwaardige beleggingen. Hieronder wordt in de specificatie van de beleggingen inzicht gegeven in de spreiding en rating van de beleggingen.

Er wordt een kredietrisico gelopen op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van het Zwitserleven Obligatiefonds bedraagt ultimo verslagperiode € 2.225 miljoen (ultimo 2022: € 2.159 miljoen).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Het Fonds belegt in vreemde valuta en kan het Fonds dus valutarisico lopen.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar paragraaf 1.4 Risicomanagement.

Effectenportefeuille

Effectenportefeuille

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENT E	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
Beleggingen per 31 december 2023					2.200.409'
Obligaties binnenland					323.983
2.000.000	6,75%	Achmea	EUR	26-12-2043	2.161
6.300.000	1,625%	Achmea Bank	EUR	24-5-2029	5.943
3.900.000	3%	Achmea Bank	EUR	31-1-2030	3.950
6.200.000	4,25%	Achmea Hypotheekbank	EUR	29-12-2049	6.130
3.700.000	0,75%	Akelius Residential Property	EUR	22-2-2030	2.864
1.000.000	0,875%	Alliander	EUR	22-4-2026	954
5.700.000	0,75%	American Medical Systems Europe	EUR	8-3-2025	5.508
5.000.000	7%	ASR Nederland	EUR	7-12-2043	5.629
5.180.000	0,05%	Bank Nederlandse Gemeenten	EUR	13-7-2024	5.084
9.600.000	0,2%	Bank Nederlandse Gemeenten	EUR	9-11-2024	9.346
7.900.000	0,125%	BNG Bank	EUR	19-4-2033	6.244
9.600.000	0,25%	BNG Bank	EUR	22-11-2036	6.896
9.800.000	1,875%	BNG Bank	EUR	13-7-2032	9.216
4.600.000	0,5%	Brenntag Finance	EUR	6-10-2029	3.927
1.800.000	3%	Compass Group Finance	EUR	8-3-2030	1.793
5.000.000	3,296%	Coöperatieve Rabobank	EUR	22-11-2028	5.152
2.460.000	0,75%	CTP	EUR	18-2-2027	2.188
4.200.000	0,875%	CTP	EUR	20-1-2026	3.888
1.900.000	3,875%	Daimler Truck International Finance	EUR	19-6-2026	1.931
3.600.000	3,5%	F. van Lanschot Bankiers	EUR	31-5-2026	3.645
2.700.000	0,125%	FMO-Nederlandse Financierings-Maatschappij	EUR	3-4-2027	2.503
7.500.000	1,375%	Heimstaden Bostad Treasury	EUR	24-7-2028	5.372
2.800.000	0,75%	Heimstaden Bostad Treasury	EUR	6-9-2029	1.832
4.900.000	0,625%	Heimstaden Bostad Treasury	EUR	24-7-2025	4.337
3.100.000	1,825%	Iberdrola International	EUR	9-2-2170	2.626
2.000.000	1,874%	Iberdrola International	EUR	28-10-2169	1.878
5.600.000	4,5%	ING Groep	EUR	23-5-2029	5.768
4.000.000	1,875%	Koninklijke Philips	EUR	5-5-2027	3.814
700.000	2,125%	Koninklijke Philips	EUR	5-11-2029	643
2.400.000	1,625%	LYB International Finance	EUR	17-9-2031	2.084
2.500.000	0,875%	LYB International Finance	EUR	17-9-2026	2.341
5.000.000	0,875%	Mondelēz International	EUR	1-10-2031	4.233
16.000.000	0%	Nederland	EUR	15-1-2029	14.381
2.500.000	0,25%	Nederland	EUR	15-7-2029	2.258
20.000.000	0%	Nederland	EUR	15-7-2030	17.402
29.400.000	0,5%	Nederland	EUR	15-7-2032	25.387
23.000.000	0%	Nederland	EUR	15-1-2026	21.863

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
6.800.000	3%	Nederlandse Financierings- Maatschappij voor Ontwikkelingslanden	EUR	25-10-2027	6.946
1.100.000	0,75%	Nederlandse Gasunie	EUR	13-10-2036	814
4.800.000	1,5%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	15-6-2039	3.934
14.400.000	0,125%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	3-9-2035	10.574
11.350.000	2,75%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	9-11-2027	11.458
11.000.000	3%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	20-4-2033	11.345
5.900.000	0,25%	NIBC Bank	EUR	9-9-2026	5.388
4.800.000	0,875%	NIBC Bank	EUR	24-6-2027	4.368
4.900.000	3,25%	NN Bank Nederland	EUR	28-5-2027	4.978
4.600.000	3,625%	NN Bank Nederland	EUR	16-10-2026	4.695
2.700.000	4,5%	NN Group	EUR	15-7-2049	2.684
3.500.000	5,25%	NN Group	EUR	28-2-2043	3.566
3.600.000	6%	NN Group	EUR	3-11-2043	3.836
5.100.000	3,25%	PACCAR Financial Europe	EUR	29-11-2025	5.104
7.500.000	1,288%	Prosus	EUR	13-7-2029	6.074
1.800.000	4,25%	Sartorius Finance	EUR	14-9-2026	1.839
3.000.000	2,75%	Stellantis	EUR	1-4-2032	2.801
2.700.000	4,5%	Tennet Holding	EUR	28-10-2034	2.987
3.400.000	1,125%	Thermo Fisher Scientific	EUR	18-10-2033	2.824
1.500.000	0%	Toyota Motor Finance Netherlands	EUR	25-2-2028	1.329
3.000.000	4%	Toyota Motor Finance Netherlands	EUR	2-4-2027	3.089
3.900.000	1,75%	Via Outlets	EUR	15-11-2028	3.461
2.800.000	3,5%	Volkswagen International Finance	EUR	17-6-2169	2.719
2.000.000	3,748%	Volkswagen International Finance	EUR	28-3-2171	1.871
4.000.000	4,25%	Volkswagen International Finance	EUR	15-2-2028	4.128
		buitenland			1.876.426
		Australië			5.329
2.700.000	4,375%	Sydney Airport Finance	EUR	3-5-2033	2.839
2.900.000	0,375%	Woolworths Group	EUR	15-11-2028	2.490
		België			75.303
2.500.000	2,75%	Anheuser-Busch InBev	EUR	17-3-2036	2.382
14.000.000	0%	België	EUR	22-10-2027	12.873
10.000.000	0,8%	België	EUR	22-6-2025	9.728
10.000.000	0,8%	België	EUR	22-6-2028	9.399
16.600.000	0%	België	EUR	22-10-2031	13.727
5.300.000	2,75%	België	EUR	4-2-2033	5.367
3.000.000	3%	België	EUR	22-6-2033	3.098
6.600.000	6%	Crelan	EUR	28-2-2030	6.978
2.500.000	3,875%	Fluvius System	EUR	9-5-2033	2.582
4.500.000	3,75%	KBC Bank	EUR	28-9-2026	4.610
4.300.000	0,875%	Vlaamse overheidsobligatie	EUR	21-3-2046	2.649
2.200.000	1,375%	Vlaamse overheidsobligatie	EUR	21-11-2033	1.910
		Canada			13.867
4.000.000	0,875%	CPPIB Capital	EUR	6-2-2029	3.664
10.000.000	3,765%	Toronto-Dominion Bank	EUR	8-9-2026	10.203

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
	Caymaneilanden				-
1.538.662	0%	Sigma Finance ²	EUR	9-3-2009	-
	Chili				4.054
4.900.000	0,83%	Chili	EUR	2-7-2031	4.054
	Colombia				4.740
4.800.000	3,875%	Colombia	EUR	22-3-2026	4.740
	Denemarken				15.733
5.500.000	0,75%	Kommunekredit	EUR	18-5-2027	5.196
2.700.000	4,5%	Pandora	EUR	10-4-2028	2.799
5.300.000	5,125%	Sydbank	EUR	6-9-2028	5.472
2.200.000	5,618%	TDC Net	EUR	6-2-2030	2.266
	Duitsland				233.638
5.000.000	0,01%	Berlin Hyp	EUR	19-7-2027	4.563
2.500.000	3,5%	Bertelsmann	EUR	29-5-2029	2.531
1.800.000	3,25%	Deutsche Bahn Finance	EUR	19-5-2033	1.853
8.600.000	4,75%	Duitsland	EUR	4-7-2040	11.523
21.700.000	0%	Duitsland	EUR	15-5-2035	17.119
4.412.000	1,75%	Duitsland	EUR	26-10-2057	3.190
11.500.000	0,95%	Duitsland	EUR	13-3-2028	10.821
8.100.000	0%	Duitsland	EUR	15-8-2052	4.324
58.000.000	0%	Duitsland	EUR	10-10-2025	55.755
1.500.000	1,8%	Duitsland	EUR	15-8-2053	1.356
17.400.000	0%	Duitsland	EUR	15-2-2030	15.531
4.000.000	0%	Duitsland	EUR	15-8-2026	3.787
45.000.000	2,6%	Duitsland	EUR	15-8-2033	47.302
11.000.000	2,75%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	15-5-2030	11.208
7.550.000	0,5%	Land Nordrhein-Westfalen	EUR	11-3-2025	7.324
4.800.000	1,25%	Münchener Hypothekenbank	EUR	14-2-2030	4.436
2.700.000	2,25%	Norddeutsche Landesbank	EUR	20-9-2027	2.662
8.500.000	0,1%	NRW Bank	EUR	9-7-2035	6.263
8.000.000	0,875%	NRW Bank	EUR	10-11-2025	7.724
6.700.000	0,75%	NRW Bank	EUR	30-6-2028	6.204
2.000.000	1%	RWE	EUR	26-11-2033	1.596
2.200.000	4,25%	Volkswagen Bank	EUR	7-1-2026	2.226
4.800.000	0,875%	Volkswagen Financial Services	EUR	31-1-2028	4.340
	Estland				4.198
3.900.000	4%	Estland	EUR	12-10-2032	4.198
	Finland				42.519
3.000.000	0,5%	Finland	EUR	15-9-2028	2.752
6.000.000	0,5%	Finland	EUR	15-9-2027	5.624
3.500.000	1,5%	Finland	EUR	15-9-2032	3.228
3.600.000	0,05%	Kuntarahoitus	EUR	10-9-2035	2.641
3.400.000	0,75%	Municipality Finance	EUR	7-9-2027	3.199
10.900.000	0,125%	Nordic Investment Bank	EUR	10-6-2024	10.727
6.400.000	0,25%	Nordic Investment Bank	EUR	9-3-2029	5.743
5.000.000	3,375%	OP Mortgage Bank	EUR	15-2-2027	5.084
4.200.000	2,5%	Sampo	EUR	3-9-2052	3.521
	Frankrijk				477.126

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
5.300.000	1,375%	Agence Française de Développement	EUR	17-9-2024	5.215
10.400.000	0,5%	Agence Française de Développement	EUR	31-10-2025	9.961
3.800.000	4,25%	ALD	EUR	18-1-2027	3.884
3.500.000	4,875%	ALD	EUR	6-10-2028	3.703
9.000.000	3,25%	Arkéa Home Loans	EUR	1-8-2033	9.250
4.100.000	4,375%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	2-5-2030	4.257
5.000.000	4,75%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	10-11-2031	5.301
3.000.000	4,125%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	18-9-2030	3.148
3.100.000	0,875%	BNP Paribas	EUR	11-7-2030	2.671
4.000.000	3,875%	BNP Paribas	EUR	10-1-2031	4.115
9.700.000	3,875%	BNP Paribas	EUR	23-2-2029	9.913
3.100.000	4,75%	BPCE	EUR	14-6-2034	3.297
1.200.000	4,625%	BPCE	EUR	2-3-2030	1.253
5.400.000	3%	BPCE SFH	EUR	17-10-2029	5.458
5.100.000	3,125%	BPCE SFH	EUR	24-1-2028	5.166
5.500.000	3,375%	BPCE SFH	EUR	13-3-2029	5.655
7.300.000	2,875%	Caisse d'amortissement	EUR	25-5-2027	7.375
2.500.000	2,75%	Caisse de Refinancement de l'Habit	EUR	12-4-2028	2.502
13.250.000	0,125%	Council of Europe Development Bank	EUR	10-4-2024	13.121
19.800.000	0,375%	Council of Europe Development Bank	EUR	27-3-2025	19.151
4.000.000	3,875%	Credit Agricole	EUR	20-4-2031	4.130
3.700.000	0,05%	Crédit Agricole Home Loan SFH	EUR	6-12-2029	3.153
6.500.000	4,125%	Crédit Mutuel Arkéa	EUR	2-4-2031	6.808
1.800.000	3,75%	Électricité de France	EUR	5-6-2027	1.834
800.000	1%	Électricité de France	EUR	29-11-2033	628
2.900.000	4,375%	Électricité de France	EUR	12-10-2029	3.068
3.800.000	4,25%	Électricité de France	EUR	25-1-2032	3.981
1.200.000	3,625%	Engie	EUR	6-12-2026	1.217
2.000.000	0,375%	Engie	EUR	26-10-2029	1.710
42.300.000	0,75%	Frankrijk	EUR	25-5-2028	39.721
26.000.000	0%	Frankrijk	EUR	25-11-2029	22.821
48.000.000	0,5%	Frankrijk	EUR	25-5-2029	43.820
14.000.000	3%	Frankrijk	EUR	25-5-2033	14.590
36.300.000	0%	Frankrijk	EUR	25-11-2030	31.031
5.400.000	0%	Frankrijk	EUR	25-2-2027	5.033
32.500.000	0%	Frankrijk	EUR	25-3-2025	31.393
46.000.000	6%	Frankrijk	EUR	25-10-2025	48.799
32.500.000	0%	Frankrijk	EUR	25-5-2032	26.632
11.300.000	0,625%	Île-de-France	EUR	23-4-2027	10.572
4.400.000	4,125%	RCI Banque	EUR	1-12-2025	4.429
2.000.000	4,625%	RCI Banque	EUR	2-10-2026	2.051
5.600.000	1,375%	Région Île-de-France	EUR	20-6-2033	4.896
2.500.000	3,75%	RTE Réseau De Transport	EUR	4-7-2035	2.609
8.400.000	1,875%	SNCF Réseau	EUR	30-3-2034	7.591
2.500.000	2,25%	SNCF Réseau	EUR	20-12-2047	2.011
5.700.000	0,625%	Société Générale	EUR	2-12-2027	5.224
4.200.000	0,01%	Société Générale SFH	EUR	2-12-2026	3.886
4.500.000	0,125%	Société Générale SFH	EUR	18-7-2029	3.901
1.400.000	0,125%	Société Générale SFH	EUR	2-2-2029	1.228
4.700.000	3,375%	Société Générale SFH	EUR	31-7-2030	4.858

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
3.100.000	0,875%	Terega	EUR	17-9-2030	2.620
8.600.000	0,25%	Unedic	EUR	16-7-2035	6.485
		Ierland			37.569
7.200.000	5,75%	AIB Group	EUR	16-2-2029	7.738
1.700.000	4,625%	AIB Group	EUR	23-7-2029	1.753
5.400.000	5,25%	AIB Group	EUR	23-10-2031	5.830
2.400.000	5%	Bank of Ireland	EUR	4-7-2031	2.561
1.800.000	4,25%	ESB Finance	EUR	3-3-2036	1.938
7.800.000	0,2%	Ierland	EUR	15-5-2027	7.308
9.800.000	0,2%	Ierland	EUR	18-10-2030	8.540
2.000.000	1,125%	Swisscom via Lunar Funding	EUR	12-10-2026	1.901
		Indonesië			6.400
6.600.000	1,75%	Indonesië	EUR	24-4-2025	6.400
		Italië			202.022
2.500.000	5,272%	Assicurazioni Generali	EUR	12-9-2033	2.632
1.800.000	4,75%	Autostrade per l'Italia	EUR	24-1-2031	1.855
4.000.000	1,375%	ENEL Finance International	EUR	8-3-2170	3.487
100.000	0,375%	ENI	EUR	14-6-2028	89
5.000.000	4,125%	Ferrovie Dello Stato	EUR	23-5-2029	5.135
100.000	4,596%	Generali Finance	EUR	30-11-2049	99
1.800.000	4,25%	Hera	EUR	20-4-2033	1.866
6.400.000	4,875%	Intesa Sanpaolo	EUR	19-5-2030	6.730
2.100.000	4,125%	Italgas	EUR	8-6-2032	2.169
42.500.000	1,25%	Italië	EUR	1-12-2026	40.702
22.800.000	2,1%	Italië	EUR	15-7-2026	22.417
37.600.000	1,35%	Italië	EUR	1-4-2030	33.696
10.500.000	1,6%	Italië	EUR	1-6-2026	10.210
27.800.000	2,8%	Italië	EUR	1-12-2028	27.552
38.000.000	4,5%	Italië	EUR	1-3-2026	39.303
4.000.000	3,625%	Terna Rete Elettrica Nazionale	EUR	21-4-2029	4.080
		Japan			9.662
3.000.000	4,636%	Mitsubishi Financial Group	EUR	7-6-2031	3.167
6.900.000	0,082%	NTT Finance Corporation	EUR	13-12-2025	6.495
		Letland			2.773
1.000.000	0,375%	Letland	EUR	7-10-2026	930
2.200.000	0,25%	Letland	EUR	23-1-2030	1.843
		Litouwen			5.894
4.000.000	2,125%	Litouwen	EUR	29-10-2026	3.898
2.000.000	3,375%	Litouwen	EUR	22-1-2024	1.996
		Luxemburg			35.925
3.100.000	1,25%	ACEF Holding	EUR	26-4-2030	2.483
2.500.000	3,375%	Aroundtown	EUR	23-9-2168	1.024
3.300.000	0,5%	CBRE Global Investors	EUR	27-1-2028	2.908
5.900.000	0,9%	CBRE Global Investors	EUR	12-10-2029	4.889
2.700.000	0,45%	DH Europe Finance	EUR	18-3-2028	2.438
1.400.000	1,85%	Euro Stability Mechanism	EUR	1-12-2055	1.044
2.400.000	1,5%	European Investment Bank	EUR	16-10-2048	1.771
4.125.000	1,5%	European Investment Bank	EUR	15-11-2047	3.096
7.000.000	2,75%	European Investment Bank	EUR	28-7-2028	7.116
3.200.000	0,625%	Logicor Financing	EUR	17-11-2025	2.982

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
6.600.000	1,5%	Logicor Financing	EUR	13-7-2026	6.174
		Mexico			6.893
4.320.000	1,45%	Mexico	EUR	25-10-2033	3.366
3.800.000	1,75%	Mexico	EUR	17-4-2028	3.527
		Noorwegen			52.864
2.900.000	4%	DNB Bank	EUR	14-3-2029	2.987
4.000.000	0,375%	DNB Bank	EUR	18-1-2028	3.665
5.500.000	0,01%	DNB Boligkreditt	EUR	21-1-2031	4.522
8.400.000	0,625%	DNB Boligkreditt	EUR	19-6-2025	8.100
8.300.000	0,5%	SpareBank 1 Boligkreditt	EUR	30-1-2025	8.044
2.000.000	3,375%	SpareBank 1 Boligkreditt	EUR	15-11-2028	2.054
5.000.000	0,01%	SpareBank 1 Boligkreditt	EUR	11-11-2026	4.623
8.300.000	0,375%	SpareBank 1 Boligkreditt	EUR	20-1-2032	6.815
5.000.000	3%	SpareBank 1 Boligkreditt	EUR	19-5-2030	5.051
5.000.000	0,01%	SR-Boligkreditt	EUR	8-10-2026	4.636
2.500.000	1,25%	Statoil	EUR	17-2-2027	2.367
		Oostenrijk			89.390
5.700.000	0%	Oesterreichische Kontrollbank	EUR	8-10-2026	5.316
5.900.000	2,5%	OMV	EUR	1-9-2169	5.550
11.600.000	0,5%	Oostenrijk	EUR	20-4-2027	10.930
30.400.000	0%	Oostenrijk	EUR	20-2-2031	25.496
5.000.000	0%	Oostenrijk	EUR	20-4-2025	4.825
11.000.000	1,2%	Oostenrijk	EUR	20-10-2025	10.746
25.800.000	2,9%	Oostenrijk	EUR	23-5-2029	26.527
		Peru			2.738
2.796.000	2,75%	Peru	EUR	30-1-2026	2.738
		Polen			6.730
7.100.000	1,125%	Polen	EUR	7-8-2026	6.730
		Slovenië			5.242
2.000.000	0,275%	Slovenië	EUR	14-1-2030	1.724
1.000.000	3,625%	Slovenië	EUR	11-3-2033	1.056
3.000.000	0,125%	Slovenië	EUR	1-7-2031	2.462
		Slowakije			12.135
3.400.000	1,375%	Slowakije	EUR	21-1-2027	3.256
2.100.000	0,625%	Slowakije	EUR	22-5-2026	1.993
7.000.000	0%	Slowakije	EUR	17-6-2024	6.886
		Spanje			299.542
1.500.000	4,125%	Abertis Infraestructuras	EUR	31-1-2028	1.542
2.500.000	4,125%	Abertis Infraestructuras	EUR	7-8-2029	2.565
3.800.000	0,55%	Adif Alta Velocidad	EUR	31-10-2031	3.098
5.700.000	4,625%	Banco Santander	EUR	18-10-2027	5.837
6.300.000	1,25%	Caixabank	EUR	18-6-2031	5.860
4.700.000	4,25%	Caixabank	EUR	6-9-2030	4.877
8.800.000	6,125%	Caixabank	EUR	30-5-2034	9.301
3.800.000	0,875%	Caja Rural De Navarra	EUR	8-5-2025	3.675
9.600.000	0,75%	Caja Rural De Navarra	EUR	16-2-2029	8.619
4.100.000	3%	Caja Rural De Navarra	EUR	26-4-2027	4.105
12.000.000	2,822%	Community Of Madrid	EUR	31-10-2029	11.954
3.300.000	0,419%	Community Of Madrid	EUR	30-4-2030	2.821

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
14.600.000	1,723%	Community Of Madrid	EUR	30-4-2032	13.124
2.300.000	4,125%	EDP Servicios Financieros España	EUR	4-4-2029	2.392
10.000.000	2,65%	Instituto de Crédito Oficial	EUR	31-1-2028	9.955
8.400.000	3,25%	Instituto de Crédito Oficial	EUR	31-10-2028	8.604
2.300.000	3,05%	Instituto de Crédito Oficial	EUR	31-10-2027	2.331
9.500.000	1,25%	KutxaBank	EUR	22-9-2025	9.202
27.900.000	1,3%	Spanje	EUR	31-10-2026	26.972
26.000.000	0,6%	Spanje	EUR	31-10-2029	23.222
5.000.000	1%	Spanje	EUR	30-7-2042	3.357
6.000.000	1,6%	Spanje	EUR	30-4-2025	5.896
16.000.000	2,75%	Spanje	EUR	31-10-2024	15.920
56.000.000	1,25%	Spanje	EUR	31-10-2030	50.934
38.000.000	0%	Spanje	EUR	31-1-2027	35.163
18.000.000	0%	Spanje	EUR	31-1-2026	17.035
11.000.000	3,15%	Spanje	EUR	30-4-2033	11.181
	Verenigd Koninkrijk				71.295
4.000.000	4,918%	Barclays	EUR	8-8-2030	4.163
2.800.000	4,25%	Brambles Finance	EUR	22-3-2031	2.952
2.700.000	4,25%	Cadent Finance	EUR	5-7-2029	2.818
4.600.000	0,5%	Diageo Finance	EUR	19-6-2024	4.527
3.300.000	1,125%	Heathrow Funding	EUR	8-10-2030	2.819
1.700.000	4,5%	Heathrow Funding	EUR	11-7-2033	1.807
3.900.000	3,019%	HSBC	EUR	15-6-2027	3.850
4.500.000	3,125%	Lloyds Banking Group	EUR	24-8-2030	4.379
6.100.000	4,5%	Lloyds Banking Group	EUR	11-1-2029	6.332
4.400.000	1,625%	Mondi Finance	EUR	27-4-2026	4.246
3.900.000	0,553%	National Grid	EUR	18-9-2029	3.351
5.000.000	3,949%	National Grid	EUR	20-9-2032	5.140
4.000.000	4,5%	Nationwide Building Society	EUR	1-11-2026	4.123
2.700.000	0,78%	Natwest Group	EUR	26-2-2030	2.324
2.000.000	4,067%	Natwest Group	EUR	6-9-2028	2.035
4.600.000	4,771%	Natwest Group	EUR	16-2-2029	4.781
2.000.000	2,875%	SSE	EUR	1-8-2029	1.977
2.000.000	0,8%	Standard Chartered	EUR	17-11-2029	1.738
2.300.000	0,375%	Tesco Corporation Treasury Services	EUR	27-7-2029	1.951
6.000.000	4,625%	Virgin Money UK	EUR	29-10-2028	5.982
	Verenigde Staten				130.631
3.500.000	3,75%	American Honda Finance	EUR	25-10-2027	3.588
2.000.000	0,5%	Apple	EUR	15-11-2031	1.704
900.000	2,45%	AT&T	EUR	15-3-2035	800
1.200.000	1,8%	AT&T	EUR	14-9-2039	912
4.500.000	1,8%	AT&T	EUR	5-9-2026	4.343
3.300.000	1%	Borgwarner	EUR	19-5-2031	2.713
9.100.000	4%	IBM	EUR	6-2-2043	9.452
7.900.000	3,125%	Inter-American Investment Company	EUR	15-11-2027	8.050
6.600.000	0,25%	International Bank for Reconstruction & Development	EUR	10-1-2050	3.373
2.200.000	0,2%	International Bank for Reconstruction & Development	EUR	21-1-2061	841

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
10.600.000	0,7%	International Bank for Reconstruction & Development	EUR	22-10-2046	6.680
9.800.000	3,1%	International Bank for Reconstruction & Development	EUR	14-4-2038	10.056
9.900.000	2,9%	International Bank for Reconstruction & Development	EUR	19-1-2033	10.131
8.600.000	0%	International Development Association	EUR	15-7-2031	7.096
12.300.000	0,35%	International Development Association	EUR	22-4-2036	9.262
10.000.000	1,75%	International Development Association	EUR	5-5-2037	8.798
4.700.000	3,75%	MET Life Global Funding	EUR	5-12-2030	4.823
2.000.000	3,75%	MET Life Global Funding	EUR	7-12-2031	2.055
7.300.000	2,95%	Morgan Stanley	EUR	7-5-2032	6.904
12.200.000	4,109%	Northwestern Mutual	EUR	15-3-2030	12.854
1.100.000	0,875%	PPG Industries	EUR	3-11-2025	1.051
2.100.000	3,2%	Thermo Fisher Scientific	EUR	21-1-2026	2.104
5.500.000	3,85%	Toyota Motor Credit	EUR	24-7-2030	5.715
3.000.000	0,875%	Verizon Communications	EUR	8-4-2027	2.802
1.200.000	0,875%	Verizon Communications	EUR	19-3-2032	992
2.400.000	4,25%	Verizon Communications	EUR	31-10-2030	2.543
1.000.000	4,125%	VF Corporation	EUR	7-3-2026	989
	Zweden				12.649
2.700.000	3,75%	Assa Abloy	EUR	13-9-2026	2.749
5.800.000	2,5%	Electrolux	EUR	18-5-2030	5.320
4.400.000	0,625%	Mölnlycke Holding	EUR	15-1-2031	3.551
1.000.000	4,125%	Skandinaviska Enskilda Banken	EUR	29-6-2027	1.029
	Zwitserland				9.565
9.600.000	0,25%	Eurofima	EUR	9-2-2024	9.565

- 1 Het saldo obligaties bestaat ultimo 2023 voor een bedrag van € 3,0 miljoen uit ontvangen collateral in stukken.
- 2 Deze positie kent een waarde van 0, een coupon van 0% en een maturity date in 2009. Echter wordt deze positie gepresenteerd, omdat de mogelijkheid bestaat dat er nog gelden ontvangen worden.

Sectorallocatie (exclusief futures)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaarde	%	Marktwaarde	%
Staat(sgegarandeerd)	1.551.207	70,5	1.387.485	64,6
Banken	186.037	8,5	182.468	8,5
Financiële conglomeraten	116.159	5,3	146.992	6,8
Nutsbedrijven	60.322	2,7	69.794	3,3
Verzekeringen	49.990	2,3	44.275	2,1
Onroerend goed	44.402	2,0	53.253	2,5
Auto's	40.999	1,9	45.882	2,1
Kapitaalgoederen	35.765	1,6	39.939	1,9
Telecommunicatiediensten	23.054	1,0	44.146	2,1
Gezondheidszorg	22.721	1,0	26.675	1,2
Technologie	17.230	0,8	17.781	0,8
Voeding en dranken	14.788	0,7	30.850	1,4
Basisgoederen	13.649	0,6	18.565	0,9
Consumentenservicebedrijven	13.549	0,6	16.468	0,8
Energie	8.006	0,4	14.593	0,7
Media	2.531	0,1	6.795	0,3
Totaal	2.200.409	100,0	2.145.961	100,0

Landenverdeling (inclusief futures)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Frankrijk	444.854	20,3	380.080	17,8
Nederland	323.983	14,7	332.556	15,5
Spanje	299.542	13,6	271.257	12,6
Duitsland	234.198	10,6	225.109	10,5
Italië	202.022	9,2	252.316	11,8
Oostenrijk	89.390	4,1	77.997	3,6
Europese Unie	85.190	3,9	62.564	2,9
België	69.936	3,2	63.187	2,9
Verenigd Koninkrijk	66.669	3,0	62.345	2,9
Verenigde Staten	66.344	3,0	59.729	2,8
Noorwegen	52.864	2,4	48.960	2,3
Ierland	37.569	1,7	37.900	1,8
Filipijnen	33.206	1,5	35.376	1,6
Finland	26.049	1,2	31.925	1,6
Luxemburg	45.490	2,1	37.124	1,7
Denemarken	15.733	0,7	16.109	0,8
Canada	13.867	0,6	9.309	0,4
Zweden	12.649	0,6	33.185	1,5
Slowakije	12.135	0,6	11.738	0,5
Japan	9.662	0,4	6.331	0,3
Mexico	6.893	0,3	11.083	0,5
Polen	6.730	0,3	6.613	0,3
Indonesië	6.400	0,3	6.289	0,3
Litouwen	5.894	0,3	5.851	0,3
Australië	5.329	0,2	4.947	0,2
Slovenië	5.242	0,2	6.634	0,3
Colombia	4.740	0,2	4.516	0,2
Jersey	4.626	0,2	6.964	0,3
Estland	4.198	0,2	3.972	0,2
Chili	4.054	0,2	3.808	0,2
Letland	2.773	0,1	2.592	0,1
Peru	2.738	0,1	2.643	0,1
Portugal	-	-	23.335	1,1
Singapore	-	-	1.876	0,1
Totaal	2.200.969	100,0	2.146.220	100,0

Ratingverdeling (exclusief futures)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
AAA	623.990	28,3	442.705	20,5
AA+	180.827	8,2	225.479	10,5
AA	290.224	13,2	295.107	13,8
AA-	157.610	7,2	99.984	4,7
A+	21.128	1	8.869	0,4
A	73.962	3,4	93.064	4,3
A-	341.914	15,5	295.112	13,8
BBB+	118.783	5,4	212.201	9,9
BBB	303.747	13,8	411.297	19,2
BBB-	87.200	4,0	60.847	2,8
BB+	1.024	0,0	1.296	0,1
Totaal	2.200.409	100,0	2.145.961	100,0

Aflossing van de beleggingen (inclusief futures)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Aflossing binnen 1 jaar	82.947	3,8	100.550	4,7
Aflossing tussen 1 en 5 jaar	965.386	43,8	1.002.245	46,6
Aflossing tussen 5 en 10 jaar	936.529	42,6	844.837	39,4
Aflossing na 10 jaar	216.107	9,8	198.588	9,3
Totaal	2.200.969	100,0	2.146.220	100,0

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

Vorderingen

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen dividend-/bronbelasting	-	177
Lopende rente obligaties	17.705	9.971
Subtotaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	17.705	10.148
Totaal	17.705	10.148

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend-/bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben, in het geval van het Zwitserleven Obligatiefonds betreft het een bedrag ultimo verslagperiode van € nihil (2022: € 23 duizend).

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het aanhouden van liquide middelen valt binnen het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

Kortlopende schulden

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan participanten uit hoofde van inkoop participaties	-	1
Subtotaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	1
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen beheervergoeding	76	75
Subtotaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	76	75
Totaal	76	76

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen beheervergoeding is te betalen aan de Beheerder.

5 Fondsvermogen

Fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Gestort kapitaal		
Stand aan het begin van de periode	2.501.719	2.646.662
Uitgegeven participaties	135.415	225.366
Ingekochte participaties	-250.459	-370.309
Stand ultimo periode	2.386.675	2.501.719
Overige reserves		
Stand aan het begin van de periode	-2.508	6.333
Ingekochte participaties	27.561	33.088
Ottrekking uit onverdeeld resultaat	-340.252	-41.929
Stand ultimo periode	-315.199	-2.508
Onverdeeld resultaat		
Stand aan het begin van de periode	-340.252	-41.929
Ottrekking aan overige reserves	340.252	41.929
Resultaat over de verslagperiode	153.873	-340.252
Stand ultimo periode	153.873	-340.252
Totaal fondsvermogen	2.225.349	2.158.959

De participaties in het Fonds luiden op naam en in euro's. Participaties worden ingeschreven in een register van Participanten. Er worden geen verhandelbare bewijzen van participaties uitgegeven en zijn dus niet beursgenoteerd. Het Fonds geeft participaties af en neemt participaties terug tegen de geldende intrinsieke waarde. Deze prijs geldt op die dag voor zowel toetreding als uittreding. Participanten kunnen participaties uitsluitend overdragen aan het Fonds. Het is participanten niet toegestaan participaties rechtstreeks over te dragen aan derden.

Verloopoverzicht aantal participaties

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	141.073.787	147.921.226
Uitgegeven participaties	8.674.695	13.901.929
Ingekochte participaties	-14.172.830	-20.749.368
Stand ultimo periode	135.575.652	141.073.787

Meerjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Intrinsieke waarde	2.225.349	2.158.959	2.611.066	244.174	250.567
Resultaat	153.873	-340.252	-41.929	6.669	9.604
Aantal uitstaande participaties	135.575.652	141.073.787	147.921.226	13.589.331	14.268.877
In € 1					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	16,41	15,30	17,65	17,97	17,56
Dividend ¹	-	-	0,03	0,07	0,27
Opbrengsten uit beleggingen	0,26	0,17	0,12	-	-
Waardeveranderingen beleggingen	0,85	-2,51	-0,39	0,49	0,70
In rekening gebrachte op- en afslagen	-	-	-	0,01	-
Som der bedrijfslasten	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01
Resultaat²	1,10	-2,35	-0,28	0,49	0,69

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

4.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Futures		
Futures - gerealiseerde koerswinsten	41.848	28.088
Futures - gerealiseerde koersverliezen	-41.576	-15.042
Futures - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Futures - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal futures	272	13.046
Obligaties		
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	22.235	647
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-2.005	-84.303
Obligaties - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal obligaties	20.230	-83.656
Totaal	20.502	-70.610

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Obligaties		
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	98.512	1.703
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-1.321	-295.598
Obligaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal obligaties	97.191	-293.895
Totaal	97.191	-293.895

8 Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten worden nader gespecificeerd in onderstaande tabel:

Overige bedrijfsopbrengsten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	25-11-2020 t/m 31-12-2020
Rente rekening courant	288	-
Totaal	288	-

9 Overige bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten worden nader gespecificeerd in onderstaande tabel:

Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening courant	-	23
Overige bedrijfslasten	-	1
Totaal	-	24

Lopende kosten factor

Aangezien er in het Zwitserleven Obligatiefonds in beginsel geen sprake is van andere kosten dan de beheervergoeding, is de lopende kosten factor (LKF) doorgaans gelijk aan de beheervergoeding zoals vermeld in de winst- en verliesrekening. Voor het Zwitserleven Obligatiefonds is de LKF gelijk aan 0,040% (2022: 0,040%).

Onderstaand wordt de lopende kosten factor weergegeven:

Lopende kosten factor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Som der bedrijfslasten (exclusief rente rekening courant)	877	945
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	2.191.452	2.360.728
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloopfactor

De omloopfactor over de verslagperiode bedraagt 106,02% (2022: 111,65%). De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het Fonds. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de mate waarin er actief beheer in de beleggingsportefeuille plaatsvindt.

Transactiekosten

Transactiekosten als gevolg van aan- en verkopen van beleggingen zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten, voor zover identificeerbaar, zijn € 25.324 in de verslagperiode (2022: € 21.086).

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2023 van het Fonds.

4.3 Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan Cardano gelieerde partijen. Het kan de volgende transactiesoorten betreffen: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Indien transacties worden verricht met gelieerde partijen zullen deze onder marktconforme voorwaarden plaatsvinden. Bij een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, markt in financiële instrumenten of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, zal in alle gevallen een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen aan de transactie. Ingevolge het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf) worden de entiteiten die deel uitmaken van de Cardano Group aangemerkt als gelieerde partijen met betrekking tot het Fonds. In de verslagperiode zijn er geen effectentransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Cardano brengt een beheervergoeding in rekening aan het Zwitserleven Obligatiefonds. Deze beheervergoeding is conform het prospectus in rekening gebracht. De beheervergoeding is opgenomen in de winst- en verliesrekening van het Zwitserleven Obligatiefonds en bedraagt in de verslagperiode € 877 duizend (2022: € 944 duizend).

Softdollar-arrangementen en retourprovisies

Vanuit MiFID II-vereisten is het niet toegestaan om gebruik te maken van softdollar-arrangementen. Deze arrangementen betreffen diensten en producten van financiële dienstverleners, die in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten aan vermogensbeheerders ter beschikking kunnen worden gesteld. In de verslagperiode was er dan ook geen sprake van retourprovisies dan wel softdollar-arrangementen.

Uitbesteding werkzaamheden

Ten behoeve van de uitvoering van het beheer van de Fondsen maakt de Beheerder gebruik van diensten van derden. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de Beheerder opdracht aan derden heeft gegeven:

WERKZAAMHEDEN	DIENSTVERLENENDE INSTELLING
Informatietechnologie diensten	Cardano Holding Limited, Cardano Risk Management Limited, Cardano Risk Management B.V. (alle drie gelieerd aan Cardano Asset Management N.V.)
Uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van de afdekking van valutarisico voor een participatieklasse	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van het engagements- en stembeleid	Sustainalytics Holding B.V. ¹
Uitvoering van het stembeleid	Glass Lewis Europe Limited ¹

¹ Per 1 september 2023 is de uitvoering van het stembeleid uitbesteed aan Glass Lewis Europe Limited.

Cardano maakt gebruik van de diensten van een derde partij voor informatietechnologie diensten, de uitvoering van de aan het Fonds gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging van het Fonds en de uitvoering van engagement- en stembeleid van het Fonds. De uitgangspunten van de samenwerking met de verschillende uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst. In deze overeenkomst zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat de Beheerder kan voldoen aan de uitbestedingseisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing en de vergoeding. De kosten van uitbesteede werkzaamheden komen volledig ten laste van de Beheerder.

De Beheerder is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instelling(en) te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Werknemers

Het Zwitserleven Obligatiefonds heeft geen werknemers in dienst. De Beheerder van de beleggingsinstelling verricht de werkzaamheden voor het Zwitserleven Obligatiefonds.

Winstbestemming

Het resultaat over de verslagperiode wordt ten laste gebracht van de overige reserves.

4.4 Beloning Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden voor Zwitserleven Beleggingsfondsen over 2023 een vergoeding. Deze leden van de Raad van Toezicht van Zwitserleven Beleggingsfondsen fungeren tevens als lid van toezichtsorganen van andere door Cardano beheerde beleggingsinstellingen. Met betreffende leden is een totaalvergoeding

overeengekomen. In de verslagperiode bedroeg deze totale vergoeding € 49.500 (in 2022: € 45.000). Dit bedrag is inclusief onkostenvergoeding. De kosten van deze vergoedingen worden door Cardano gedragen.

In 2023 vonden minimaal op kwartaalbasis vergaderingen plaats waar de Raad van Toezicht bij elkaar kwam. Voor meer informatie aangaande deze vergaderingen wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Toezicht.

Rotterdam, 2 april 2024

Directie van Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst
H.H.J.G. Naus
M.E. Petit
M.C. Strijbos
J. Sunderman
H.S.R. Veelaert

4.5 Overige gegevens

4.5.1 Belangen directie en Raad van Toezicht

Conform artikel 122 lid 2 Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo) geeft onderstaand overzicht het totale persoonlijke belang weer dat de leden van de directie van Cardano en de Raad van Toezicht in een directe of indirecte belegging van het Fonds per begin en einde van de verslagperiode hebben gehad.

OMSCHRIJVING	GEMEENSCHAPPELIJK BELANG IN AANTALLEN 31-12-2023	GEMEENSCHAPPELIJK BELANG IN AANTALLEN 31-12-2022
FRANCE (GOVT OF) 6% 25102025	150	-

4.5.2 Winstbestemmingsregeling

In artikel 16 van de voorwaarden van beheer van Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn de volgende bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het exploitatie saldo:

Artikel 16.1 Het netto-exploitatie-saldo van ieder subfonds wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Artikel 16.2 De winst per subfonds over een boekjaar wordt berekend met inachtneming van het bepaalde in Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De winst wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de vergadering van participanten, de beheerder en Raad van Toezicht van Zwitserleven Obligatiefonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Zwitserleven Obligatiefonds gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zwitserleven Obligatiefonds per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zwitserleven Obligatiefonds (hierna: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de beleggingsentiteit en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingproces en

de wijze waarop de beheerder inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement van het jaarverslag, waarin de beheerder de risicoanalyse van de beleggingsentiteit heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de (fraude)risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle entiteiten aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de grondslagen in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de beheerder, waaronder directie, juridische zaken en compliance afdeling en de Raad van Toezicht van de beleggingsentiteit.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de beheerder, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountant en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder inlichtingen ingewonnen bij de afdeling juridische zaken van de beheerder en kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Algemeen" van 2.1 Grondslagen, risico's en overige informatie met betrekking tot de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de beheerder een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de beleggingsentiteit om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de beheerder besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de beheerder op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het verslag van de beheerder en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de beheerder en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De beheerder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de

beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 2 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

5 Jaarrekening 2023

Zwitsersleven Kortlopend Obligatiefonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in € 1.000	REF. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	1		
Obligaties		178.063	191.968
Vorderingen	2	1.408	732
Overige activa			
Liquide middelen	3	80	152
Kortlopende schulden	4	5	6
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		1.483	878
Activa min kortlopende schulden		179.546	192.846
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		179.522	201.131
Overige reserves		-5.535	-1.008
Onverdeeld resultaat		5.559	-7.277
Totaal fondsvermogen		179.546	192.846

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST- EN VERLIESREKENING

In € 1.000	REF. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit beleggingen			
Rente obligaties		2.183	997
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6	967	-2.458
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7	2.385	-5.786
In rekening gebrachte op- en afslagen		62	32
Overige bedrijfsopbrengsten	8	28	1
Som der bedrijfsopbrengsten		5.625	-7.214
Bedrijfslasten			
Beheervergoeding		66	60
Overige bedrijfslasten		-	3
Som der bedrijfslasten		66	63
Resultaat		5.559	-7.277

¹ De referenties in de winst- en verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

KASSTROOMOVERZICHT

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	5.559	-7.277
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	5.559	-7.277
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-967	2.458
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-2.385	5.786
Aankoop van beleggingen	-165.312	-223.742
Verkoop van beleggingen	182.569	164.919
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-676	-286
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-1	1
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	18.787	-58.141
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	71.515	83.875
Inkoop van participaties	-90.374	-26.034
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-	-366
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-18.859	57.475
Totaal nettokasstromen	-72	-666
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-72	-666
Liquide middelen begin van de verslagperiode	152	818
Liquide middelen eind van de verslagperiode	80	152

Introductie

De jaarrekening van het Fonds is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. Voor meer algemene informatie ten aanzien van het Fonds wordt verwezen naar paragraaf 2.1 Algemeen.

De jaarrekening van het Fonds, bestaande uit de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichtingen daarop, geven een totaal inzicht in de financiële positie van het Fonds inclusief inzicht in alle vorderingen en verplichtingen. Buiten de financiële positie zoals weergegeven in de jaarrekening van het Fonds bestaan geen bezittingen, schulden, vorderingen en verplichtingen uit hoofde van Zwitserleven Beleggingsfondsen of andere Fondsen die betrekking hebben op het Fonds.

De grondslagen die van toepassing zijn op het Fonds, zijn uiteengezet in: i) paragraaf 2.2 Algemene grondslagen; ii) paragraaf 2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; iii) paragraaf 2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iv) paragraaf 2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht. Ten aanzien van de Onderliggende Beleggingsinstellingen is v) paragraaf 2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen tevens van toepassing.

De activiteiten van het Fonds kunnen financiële risico's (en eventuele van toepassing zijnde niet-financiële risico's) van verschillende aard met zich meebrengen. Deze risico's worden toegelicht in paragraaf 2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen en in het Verslag van de Beheerder wordt inzicht gegeven in het risicomangementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's.

5.1 Toelichting op de balans

1 Beleggingen

Obligaties

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	191.968	141.389
Aankopen	165.312	223.742
Verkopen	-162.122	-125.126
Lossingen	-20.447	-39.793
Gerealiseerde waardeveranderingen	967	-2.458
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	2.385	-5.786
Stand ultimo periode	178.063	191.968

Gedurende de verslagperiode zijn er geen transacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen in de portefeuille zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markrentre. Het Fonds belegt direct in vastrentende waarden en loopt derhalve renterisico. Onderstaande tabel geeft informatie betreffende het effectieve rendement, couponrendement, gemiddelde resterende looptijd en modified duration. Verder is een specificatie van de beleggingen gegeven met daarbij de renteherzieningsdatum van de belegging.

	31-12-2023	31-12-2022
Effectief rendement	2,71%	2,84%
Coupon rendement	1,54%	0,96%
Gemiddeld resterende looptijd	1,97 jaar	1,84 jaar
Modified duration	1,89	1,78

Kredietrisico

De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de uitgevende instellingen. De kredietwaardigheid kan zich positief en negatief ontwikkelen. Kredietrisico is het risico op waardeveranderingen als gevolg van veranderingen in de kredietwaardigheid. Kredietrisico betreft ook het risico dat de contractpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor het Fonds een financieel verlies te verwerken krijgt. Het risico wordt gemitigeerd door de beleggingen te spreiden en te beleggen in hoogwaardige beleggingen. Hieronder wordt in de specificatie van de beleggingen inzicht gegeven in de spreiding en rating van de beleggingen.

Er wordt een kredietrisico gelopen op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van het Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds bedraagt ultimo verslagperiode € 179,6 miljoen (ultimo 2022: € 192,9 miljoen).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Het Fonds belegt niet in vreemde valuta en loopt dus geen valutarisico.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar paragraaf 1.4 Risicomanagement.

Effectenportefeuille

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
Beleggingen per 31 december 2023					178.063
Obligaties binnenland					33.338
1.200.000	3,625%	ABN AMRO Bank	EUR	10-1-2026	1.209
3.000.000	3,75%	Achmea Bank	EUR	19-10-2026	3.069
500.000	0,05%	Bank Nederlandse Gemeenten	EUR	13-7-2024	491
2.900.000	3,5%	F. van Lanschot Bankiers	EUR	31-5-2026	2.936
1.100.000	2,125%	ING Groep	EUR	23-5-2026	1.076
1.500.000	1,125%	ING Groep	EUR	14-2-2025	1.460
6.000.000	0%	Nederland	EUR	15-1-2026	5.703
2.500.000	0%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	16-11-2026	2.328
2.700.000	0,625%	NN Bank Nederland	EUR	11-9-2025	2.591
5.200.000	3,625%	NN Bank Nederland	EUR	16-10-2026	5.308
3.600.000	3,375%	Toyota Motor Finance Netherlands	EUR	13-1-2026	3.612
3.700.000	2%	Vesteda Finance	EUR	10-7-2026	3.555
buitenland					144.725
België					5.062
4.000.000	3,75%	KBC Bank	EUR	28-9-2026	4.097
1.000.000	0,625%	KBC Group	EUR	10-4-2025	965
Canada					3.053
3.000.000	3,879%	Toronto-Dominion Bank	EUR	13-3-2026	3.053
Denemarken					2.864
3.000.000	0,625%	Kommunekredit	EUR	11-5-2026	2.864
Duitsland					78.586
10.200.000	0%	Duitsland	EUR	10-10-2025	9.805
5.800.000	2,2%	Duitsland	EUR	12-12-2024	5.751
22.000.000	0%	Duitsland	EUR	10-4-2026	20.934
21.000.000	0,5%	Duitsland	EUR	15-2-2026	20.231
3.200.000	0%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	15-6-2026	3.013
2.000.000	2,5%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	19-11-2025	1.997
9.000.000	2,875%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	29-5-2026	9.077
5.000.000	0,375%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	23-4-2025	4.840
3.143.000	0%	Landwirtschaftliche Rentenbank	EUR	28-9-2026	2.938
Frankrijk					17.659
4.200.000	2,125%	BNP Paribas	EUR	23-1-2027	4.078
5.000.000	3,6%	Caisse de Refinancement de l'Habit	EUR	8-3-2024	4.996
2.000.000	4%	Credit Agricole	EUR	12-10-2026	2.015
1.500.000	3,375%	LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton	EUR	21-10-2025	1.509
2.000.000	3%	Société Générale SFH	EUR	28-10-2025	2.002
3.000.000	3,625%	Société Générale SFH	EUR	31-7-2026	3.059
Luxemburg					12.802
2.000.000	0,375%	European Investment Bank	EUR	14-4-2026	1.909
1.000.000	0,375%	European Investment Bank	EUR	16-7-2025	965
5.000.000	4,5%	European Investment Bank	EUR	15-10-2025	5.161
5.000.000	0,375%	European Investment Bank	EUR	15-5-2026	4.767
Noorwegen					13.422
1.900.000	3,625%	DNB Bank	EUR	16-2-2027	1.905
5.000.000	0,375%	DNB Boligkredditt	EUR	20-11-2024	4.866
4.000.000	0,5%	SpareBank 1 Boligkredditt	EUR	30-1-2025	3.877

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
3.000.000	0,01%	SpareBank 1 Boligkredditt	EUR	11-11-2026	2.774
		Spanje			2.521
2.500.000	3,75%	Banco Santander	EUR	16-1-2026	2.521
		Verenigde Staten			8.756
3.000.000	1,5%	Citigroup	EUR	24-7-2026	2.896
3.000.000	1,5%	JPMorgan Chase & Co	EUR	27-1-2025	2.923
3.000.000	1,75%	Morgan Stanley	EUR	30-1-2025	2.937

Toelichting waardering nanciële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van actieve markt quotes waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Staat(sgegarandeerd)	120.673	67,8	150.083	78,3
Financiële conglomeraten	24.729	13,9	11.409	5,9
Banken	23.985	13,5	24.824	12,9
Auto's	3.612	2,0	3.163	1,6
Onroerend goed	3.555	2,0	-	-
Consumentenservicebedrijven	1.509	0,8	-	-
Verzekeringen	-	-	1.599	0,8
Kapitaalgoederen	-	-	890	0,5
Totaal	178.063	100,0	191.968	100,0

Landenverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Duitsland	78.586	44,2	92.764	48,2
Nederland	33.338	18,8	25.286	13,2
Frankrijk	17.659	9,9	20.161	10,5
Noorwegen	13.422	7,5	13.594	7,1
Luxemburg	12.802	7,2	13.028	6,8
Verenigde Staten	8.756	4,9	9.138	4,8
België	5.062	2,8	2.820	1,5
Canada	3.053	1,7	-	-
Denemarken	2.864	1,6	-	-
Spanje	2.521	1,4	-	-
Zweden	-	-	7.254	3,8
Zwitserland	-	-	4.977	2,6
Verenigd Koninkrijk	-	-	2.946	1,5
Totaal	178.063	100,0	191.968	100,0

Ratingverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
AAA	145.402	81,7	161.492	84,1
AA-	1.509	0,8	4.977	2,6
A+	7.744	4,3	3.792	2
A	9.378	5,3	10.989	5,7
A-	14.030	7,9	10.718	5,6
Totaal	178.063	100,0	191.968	100,0

Aflossing van de beleggingen

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Aflossing binnen 1 jaar	16.104	9,0	46.964	24,5
Aflossing tussen 1 en 5 jaar	161.959	91,0	145.004	75,5
Totaal	178.063	100,0	191.968	100,0

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

Vorderingen

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Lopende rente obligaties	1.408	732
Subtotaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.408	732
Totaal	1.408	732

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het aanhouden van liquide middelen valt binnen het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

Kortlopende schulden

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen beheervergoeding	5	6
Subtotaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	5	6
Totaal	5	6

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen beheervergoeding is te betalen aan de Beheerder.

5 Fondsvermogen

Fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Gestort kapitaal		
Stand aan het begin van de periode	201.131	144.260
Uitgegeven participaties	71.515	83.875
Ingekochte participaties	-93.124	-27.004
Stand ultimo periode	179.522	201.131
Overige reserves		
Stand aan het begin van de periode	-1.008	-950
Ingekochte participaties	2.750	970
Ottrekking uit onverdeeld resultaat	-7.277	-1.028
Stand ultimo periode	-5.535	-1.008
Onverdeeld resultaat		
Stand aan het begin van de periode	-7.277	-1.028
Ottrekking aan overige reserves	7.277	1.028
Resultaat over de verslagperiode	5.559	-7.277
Stand ultimo periode	5.559	-7.277
Totaal fondsvermogen	179.546	192.846

De participaties in het Fonds luiden op naam en in euro's. Participaties worden ingeschreven in een register van Participanten. Er worden geen verhandelbare bewijzen van participaties uitgegeven en zijn dus niet beursgenoteerd. Het Fonds geeft participaties af en neemt participaties terug tegen de geldende intrinsieke waarde. Deze prijs geldt op die dag voor zowel toetreding als uittreding. Participanten kunnen participaties uitsluitend overdragen aan het Fonds. Het is participanten niet toegestaan participaties rechtstreeks over te dragen aan derden.

Verloopoverzicht aantal participaties

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	34.972.789	24.646.569
Uitgegeven participaties	12.632.470	14.959.392
Ingekochte participaties	-16.230.653	-4.633.172
Stand ultimo periode	31.374.606	34.972.789

Meerjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Intrinsieke waarde	179.546	192.846	142.282	20.258	19.552
Resultaat	5.559	-7.277	-1.028	-22	-72
Aantal uitstaande participaties	31.374.606	34.972.789	24.646.569	3.473.190	3.308.609
In € 1					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	5,72	5,51	5,77	5,83	5,91
Dividend ¹	-	-	0,02	0,07	0,03
Opbrengsten uit beleggingen	0,07	0,04	0,03	-	-
Waardeveranderingen beleggingen	0,12	-0,32	-0,07	-0,01	-0,02
Resultaat²	0,19	-0,28	-0,04	-0,01	-0,02

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

5.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Obligaties		
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	1.071	-
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-104	-2.458
Obligaties - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal obligaties	967	-2.458
Totaal	967	-2.458

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Obligaties		
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	2.446	12
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-61	-5.798
Obligaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal obligaties	2.385	-5.786
Totaal	2.385	-5.786

8 Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten worden nader gespecificeerd in onderstaande tabel:

Overige bedrijfsopbrengsten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening courant	28	-
Overige bedrijfsopbrengsten	-	1
Totaal	28	1

Lopende kosten factor

Aangezien er in het Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds in beginsel geen sprake is van andere kosten dan de beheervergoeding, is de lopende kosten factor (LKF) doorgaans gelijk aan de beheervergoeding zoals vermeld in de winst- en verliesrekening. Voor het Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds is de LKF gelijk aan 0,040% (2022: 0,040%).

Onderstaand wordt de lopende kosten factor weergegeven:

Lopende kosten factor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Som der bedrijfslasten (exclusief rente rekening courant)	66	60
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	165.737	148.760
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloopfactor

De omloopfactor over de verslagperiode bedraagt 112,22% (2022: 187,38%). De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het Fonds. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de mate waarin er actief beheer in de beleggingsportefeuille plaatsvindt. De hoge omloopsnelheid wordt veroorzaakt door het proces van tactische asset allocatie en voordat vermogen definitief wordt belegd, wordt in eerste instantie in liquide staatsobligaties belegd.

Transactiekosten

Transactiekosten als gevolg van aan- en verkopen van beleggingen zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten, voor zover identificeerbaar, zijn € - 1.019 in de verslagperiode (2022: 342).

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2023 van het Fonds.

5.3 Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan Cardano gelieerde partijen. Het kan de volgende transactiesoorten betreffen: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Indien transacties worden verricht met gelieerde partijen zullen deze onder marktconforme voorwaarden plaatsvinden. Bij een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, markt in financiële instrumenten of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, zal in alle gevallen een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen aan de transactie. Ingevolge het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf) worden de entiteiten die deel uitmaken van de Cardano Group aangemerkt als gelieerde partijen met betrekking tot het Fonds. In de verslagperiode zijn er geen effectentransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Cardano brengt een beheervergoeding in rekening aan het Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds. Deze beheervergoeding is conform het prospectus in rekening gebracht. De beheervergoeding is opgenomen in de winst- en verliesrekening van het Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds en bedraagt in de verslagperiode € 66 duizend (2022: € 60 duizend).

Softdollar-arrangementen en retourprovisies

Vanuit MiFID II-vereisten is het niet toegestaan om gebruik te maken van softdollar-arrangementen. Deze arrangementen betreffen diensten en producten van financiële dienstverleners, die in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten aan vermogensbeheerders ter beschikking kunnen worden gesteld. In de verslagperiode was er dan ook geen sprake van retourprovisies dan wel softdollar-arrangementen.

Uitbesteding werkzaamheden

Ten behoeve van de uitvoering van het beheer van de Fondsen maakt de Beheerder gebruik van diensten van derden. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de Beheerder opdracht aan derden heeft gegeven:

WERKZAAMHEDEN	DIENSTVERLENENDE INSTELLING
Informatietechnologie diensten	Cardano Holding Limited, Cardano Risk Management Limited, Cardano Risk Management B.V. (alle drie gelieerd aan Cardano Asset Management N.V.)
Uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van de afdekking van valutarisico voor een participatieklasse	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van het engagements- en stembeleid	Sustainalytics Holding B.V. ¹
Uitvoering van het stembeleid	Glass Lewis Europe Limited ¹

¹ Per 1 september 2023 is de uitvoering van het stembeleid uitbesteed aan Glass Lewis Europe Limited.

Cardano maakt gebruik van de diensten van een derde partij voor informatietechnologie diensten, de uitvoering van de aan het Fonds gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging van het Fonds en de uitvoering van engagement- en stembeleid van het Fonds. De uitgangspunten van de samenwerking met de verschillende uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst. In deze overeenkomst zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat de Beheerder kan voldoen aan de uitbestedingseisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing en de vergoeding. De kosten van uitbestede werkzaamheden komen volledig ten laste van de Beheerder.

De Beheerder is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instelling(en) te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Werknemers

Het Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds heeft geen werknemers in dienst. De Beheerder van de beleggingsinstelling verricht de werkzaamheden voor het Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds.

Winstbestemming

Het resultaat over de verslagperiode wordt ten laste gebracht van de overige reserves.

5.4 Beloning Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvingen voor hun werkzaamheden voor Zwitserleven Beleggingsfondsen over 2023 een vergoeding. Deze leden van de Raad van Toezicht van Zwitserleven Beleggingsfondsen fungeren tevens als lid van toezichtsorganen van andere door Cardano beheerde beleggingsinstellingen. Met betreffende leden is een totaalvergoeding

overeengekomen. In de verslagperiode bedroeg deze totale vergoeding € 49.500 (in 2022: € 45.000). Dit bedrag is inclusief onkostenvergoeding. De kosten van deze vergoedingen worden door Cardano gedragen.

In 2023 vonden minimaal op kwartaalbasis vergaderingen plaats waar de Raad van Toezicht bij elkaar kwam. Voor meer informatie aangaande deze vergaderingen wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Toezicht.

Rotterdam, 2 april 2024

Directie van Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst
H.H.J.G. Naus
M.E. Petit
M.C. Strijbos
J. Sunderman
H.S.R. Veelaert

5.5 Overige gegevens

5.5.1 Belangen directie en Raad van Toezicht

Geen van de leden van de directie van Cardano en van de Raad van Toezicht heeft een persoonlijk belang in een belegging die wordt aangehouden door het Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds.

5.5.2 Winstbestemmingsregeling

In artikel 16 van de voorwaarden van beheer van Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn de volgende bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het exploitatie saldo:

Artikel 16.1 Het netto-exploitatie-saldo van ieder subfonds wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Artikel 16.2 De winst per subfonds over een boekjaar wordt berekend met inachtneming van het bepaalde in Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De winst wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de vergadering van participanten, de beheerder en Raad van Toezicht van Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds (hierna: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de beleggingsentiteit en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en

de wijze waarop de beheerder inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement van het jaarverslag, waarin de beheerder de risicoanalyse van de beleggingsentiteit heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de (fraude)risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle entiteiten aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de grondslagen in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de beheerder, waaronder directie, juridische zaken en compliance afdeling en de Raad van Toezicht van de beleggingsentiteit.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de beheerder, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountant en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder inlichtingen ingewonnen bij de afdeling juridische zaken van de beheerder en kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Algemeen" van 2.1 Grondslagen, risico's en overige informatie met betrekking tot de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de beheerder een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de beleggingsentiteit om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de beheerder besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de beheerder op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het verslag van de beheerder en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de beheerder en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De beheerder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de

beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 2 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

6 Jaarrekening 2023

Zwitsersleven Government Bonds 10+ Fonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in € 1.000	REF. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	1		
Obligaties		133.009	104.779
Futures		16	14
		133.025	104.793
Vorderingen	2	1.469	1.039
Overige activa			
Liquide middelen	3	241	644
Kortlopende schulden	4	4	4
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		1.706	1.679
Activa min kortlopende schulden		134.731	106.472
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		154.789	141.404
Overige reserves		-30.783	3.068
Onverdeeld resultaat		10.725	-38.000
Totaal fondsvermogen		134.731	106.472

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST- EN VERLIESREKENING

In € 1.000	REF. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit beleggingen			
Rente obligaties		2.109	1.693
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6	544	-5.682
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7	8.069	-33.998
In rekening gebrachte op- en afslagen		35	37
Overige bedrijfsopbrengsten	8	14	-
Som der bedrijfsopbrengsten		10.771	-37.950
Bedrijfslasten			
Beheervergoeding		46	47
Overige bedrijfslasten		-	3
Som der bedrijfslasten		46	50
Resultaat		10.725	-38.000

¹ De referenties in de winst- en verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

KASSTROOMOVERZICHT

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	10.725	-38.000
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	10.725	-38.000
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-544	5.682
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-8.069	33.998
Aankoop van beleggingen	-55.499	-69.769
Verkoop van beleggingen	35.880	55.015
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-430	-149
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	-1
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	-17.937	-13.224
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	32.782	32.219
Inkoop van participaties	-15.248	-19.047
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-	365
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-	-23
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	17.534	13.514
Totaal nettokasstroomen	-403	290
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-403	290
Liquide middelen begin van de verslagperiode	644	354
Liquide middelen eind van de verslagperiode	241	644

Introductie

De jaarrekening van het Fonds is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. Voor meer algemene informatie ten aanzien van het Fonds wordt verwezen naar paragraaf 2.1 Algemeen.

De jaarrekening van het Fonds, bestaande uit de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichtingen daarop, geven een totaal inzicht in de financiële positie van het Fonds inclusief inzicht in alle vorderingen en verplichtingen. Buiten de financiële positie zoals weergegeven in de jaarrekening van het Fonds bestaan geen bezittingen, schulden, vorderingen en verplichtingen uit hoofde van Zwitserleven Beleggingsfondsen of andere Fondsen die betrekking hebben op het Fonds.

De grondslagen die van toepassing zijn op het Fonds, zijn uiteengezet in: i) paragraaf 2.2 Algemene grondslagen; ii) paragraaf 2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; iii) paragraaf 2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iv) paragraaf 2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht. Ten aanzien van de Onderliggende Beleggingsinstellingen is v) paragraaf 2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen tevens van toepassing.

De activiteiten van het Fonds kunnen financiële risico's (en eventuele van toepassing zijnde niet-financiële risico's) van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's worden toegelicht in paragraaf 2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen en in het Verslag van de Beheerder wordt inzicht gegeven in het risicomanagementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's.

6.1 Toelichting op de balans

1 Beleggingen

Obligaties

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand per 1 januari	104.779	129.719
Aankopen	55.499	69.769
Verkopen	-33.801	-51.755
Lossingen	-1.899	-2.603
Gerealiseerde waardeveranderingen	362	-6.353
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	8.069	-33.998
Stand ultimo periode	133.009	104.779

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen. In de verslagperiode zijn geen beleggingen uitgeleend.

Futures

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand per 1 januari	14	-
Verkopen (afwikkelingen van posities)	-180	-657
Gerealiseerde waardeveranderingen	182	671
Stand ultimo periode	16	14

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen in de portefeuille zoveel mogelijk te spreiden naar regio's. Hieronder wordt een specificatie van de beleggingen gegeven naar regio's.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markrentre. Het Fonds belegt in vastrentende waarden en loopt derhalve renterisico. Onderstaande tabel geeft informatie betreffende het effectieve rendement, couponrendement, gemiddelde resterende looptijd en modified duration. Verder is een specificatie van de beleggingen gegeven met daarbij de renteherzieningsdatum van de belegging.

	31-12-2023	31-12-2022
Effectief rendement	2,71%	3,12%
Coupon rendement	1,99%	1,76%
Gemiddeld resterende looptijd	15,52 jr	15,46 jr
Modified duration	12,23	12,13

Kredietrisico

De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de uitgevende instellingen. De kredietwaardigheid kan zich positief en negatief ontwikkelen. Kredietrisico is het risico op waardeveranderingen als gevolg van veranderingen in de kredietwaardigheid. Kredietrisico betreft ook het risico dat de contractpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor het Fonds een financieel verlies te verwerken krijgt. Het risico wordt gemitigeerd door de beleggingen te spreiden en te beleggen in hoogwaardige beleggingen. Hieronder wordt in de specificatie van de beleggingen inzicht gegeven in de spreiding en rating van de beleggingen.

Er wordt een kredietrisico gelopen op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds bedraagt ultimo verslagperiode € 134,7 miljoen (ultimo 2022: € 106,5 miljoen).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Het Fonds belegt niet in vreemde valuta en loopt dus geen valutarisico.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar paragraaf 1.4 Risicomanagement.

Effectenportefeuille

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
	Obligaties per 31 december 2023				133.009'
	Obligaties binnenland				9.755
1.700.000	2,5%	Nederland	EUR	15-1-2033	1.731
600.000	4%	Nederland	EUR	15-1-2037	701
1.100.000	2,75%	Nederland	EUR	15-1-2047	1.153
3.100.000	0,5%	Nederland	EUR	15-1-2040	2.298
800.000	0%	Nederland	EUR	15-1-2052	413
700.000	0,5%	Nederland	EUR	15-7-2032	604
420.000	2%	Nederland	EUR	15-1-2054	379
2.000.000	2,5%	Nederland	EUR	15-7-2033	2.031
400.000	3,25%	Nederland	EUR	15-1-2044	445
	buitenland				123.254
	België				12.204
3.750.000	1,25%	België	EUR	22-4-2033	3.355
290.000	4,25%	België	EUR	28-3-2041	339
750.000	1,6%	België	EUR	22-6-2047	564
700.000	2,25%	België	EUR	22-6-2057	576
550.000	2,15%	België	EUR	22-6-2066	436
800.000	3,75%	België	EUR	22-6-2045	884
2.000.000	1%	België	EUR	22-6-2031	1.806
750.000	1,7%	België	EUR	22-6-2050	559
600.000	0,65%	België	EUR	22-6-2071	271
2.500.000	2,75%	België	EUR	22-4-2039	2.440
800.000	5%	België	EUR	28-3-2035	974
	Caymaneilanden				-
655.356	0%	Sigma Finance ²	EUR	9-3-2009	-
	Duitsland				30.590
1.410.000	4,25%	Duitsland	EUR	4-7-2039	1.776
1.650.000	4,75%	Duitsland	EUR	4-7-2040	2.211
1.550.000	2,5%	Duitsland	EUR	4-7-2044	1.604
1.280.000	2,5%	Duitsland	EUR	15-8-2046	1.331
820.000	1,25%	Duitsland	EUR	15-8-2048	667
3.000.000	0%	Duitsland	EUR	15-3-2024	2.978
5.650.000	0%	Duitsland	EUR	15-8-2050	3.162
2.500.000	0%	Duitsland	EUR	15-5-2035	1.972
3.600.000	0%	Duitsland	EUR	15-5-2036	2.765
1.450.000	0%	Duitsland	EUR	15-8-2052	774
8.250.000	0%	Duitsland	EUR	15-8-2031	7.144
1.870.000	4%	Duitsland	EUR	4-1-2037	2.252
1.250.000	1,8%	Duitsland	EUR	15-8-2053	1.132
800.000	2,3%	Duitsland	EUR	15-2-2033	822
	Finland				2.670
900.000	0,75%	Finland	EUR	15-4-2031	801
600.000	2,625%	Finland	EUR	4-7-2042	583
390.000	1,375%	Finland	EUR	15-4-2047	296
700.000	1,125%	Finland	EUR	15-4-2034	607
430.000	0,25%	Finland	EUR	15-9-2040	285

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
200.000	0,125%	Finland	EUR	15-4-2052	98
		Frankrijk			40-179
3.280.000	1,5%	Frankrijk	EUR	25-5-2031	3.100
2.000.000	1,25%	Frankrijk	EUR	25-5-2036	1.696
1.450.000	4%	Frankrijk	EUR	25-10-2038	1.663
5.200.000	1,75%	Frankrijk	EUR	25-6-2039	4.532
1.200.000	4,5%	Frankrijk	EUR	25-4-2041	1.466
1.240.000	3,25%	Frankrijk	EUR	25-5-2045	1.297
1.170.000	2%	Frankrijk	EUR	25-5-2048	971
1.600.000	4%	Frankrijk	EUR	25-4-2055	1.895
1.100.000	4%	Frankrijk	EUR	25-4-2060	1.320
1.050.000	1,75%	Frankrijk	EUR	25-5-2066	754
4.300.000	1,25%	Frankrijk	EUR	25-5-2034	3.786
1.150.000	1,5%	Frankrijk	EUR	25-5-2050	838
1.100.000	0,5%	Frankrijk	EUR	25-5-2040	764
1.440.000	0,75%	Frankrijk	EUR	25-5-2052	828
1.150.000	0,5%	Frankrijk	EUR	25-5-2072	485
4.300.000	0%	Frankrijk	EUR	25-11-2031	3.577
1.500.000	0,75%	Frankrijk	EUR	25-5-2053	846
2.910.000	5,75%	Frankrijk	EUR	25-10-2032	3.661
3.600.000	4,75%	Frankrijk	EUR	25-4-2035	4.343
3.750.000	0,5%	Frankrijk	EUR	25-6-2044	2.357
		Ierland			3-147
600.000	1,7%	Ierland	EUR	15-5-2037	537
630.000	2%	Ierland	EUR	18-2-2045	543
450.000	1,3%	Ierland	EUR	15-5-2033	410
450.000	1,5%	Ierland	EUR	15-5-2050	341
1.010.000	1,35%	Ierland	EUR	18-3-2031	948
230.000	0%	Ierland	EUR	18-10-2031	193
250.000	0,55%	Ierland	EUR	22-4-2041	175
		Letland			78
100.000	2,25%	Letland	EUR	15-2-2047	78
		Litouwen			94
50.000	2,125%	Litouwen	EUR	22-10-2035	44
100.000	0,5%	Litouwen	EUR	28-7-2050	50
		Luxemburg			331
200.000	0%	Luxemburg	EUR	14-9-2032	162
200.000	1,75%	Luxemburg	EUR	25-5-2042	169
		Oostenrijk			7-758
2.400.000	2,4%	Oostenrijk	EUR	23-5-2034	2.349
700.000	4,15%	Oostenrijk	EUR	15-3-2037	802
600.000	3,8%	Oostenrijk	EUR	26-1-2062	717
592.000	1,5%	Oostenrijk	EUR	2-11-2086	371
1.750.000	0%	Oostenrijk	EUR	20-2-2031	1.468
800.000	0%	Oostenrijk	EUR	20-10-2040	500
1.900.000	1,85%	Oostenrijk	EUR	23-5-2049	1.551
		Slovenië			956
120.000	1,5%	Slovenië	EUR	25-3-2035	101
220.000	1,75%	Slovenië	EUR	3-11-2040	178
80.000	3,125%	Slovenië	EUR	7-8-2045	79
100.000	3,625%	Slovenië	EUR	11-3-2033	106

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
600.000	0,125%	Slovenië	EUR	1-7-2031	492
		Slowakije			1.318
320.000	2%	Slowakije	EUR	17-10-2047	236
390.000	1,875%	Slowakije	EUR	9-3-2037	321
900.000	1%	Slowakije	EUR	14-5-2032	761
		Spanje			23.312
950.000	2,7%	Spanje	EUR	31-10-2048	820
1.130.000	4,7%	Spanje	EUR	30-7-2041	1.326
700.000	3,45%	Spanje	EUR	30-7-2066	652
930.000	2,9%	Spanje	EUR	31-10-2046	844
850.000	5,15%	Spanje	EUR	31-10-2044	1.061
4.100.000	2,35%	Spanje	EUR	30-7-2033	3.908
1.550.000	4,2%	Spanje	EUR	31-1-2037	1.719
3.000.000	1,85%	Spanje	EUR	30-7-2035	2.645
1.660.000	4,9%	Spanje	EUR	30-7-2040	1.973
1.300.000	1%	Spanje	EUR	31-10-2050	732
1.580.000	1,2%	Spanje	EUR	31-10-2040	1.138
1.000.000	1%	Spanje	EUR	30-7-2042	671
2.600.000	0,1%	Spanje	EUR	30-4-2031	2.148
1.100.000	1,9%	Spanje	EUR	31-10-2052	764
550.000	1,45%	Spanje	EUR	31-10-2071	279
2.700.000	2,55%	Spanje	EUR	31-10-2032	2.632
		Portugal			402
100.000	4,1%	Portugal	EUR	15-2-2045	114
400.000	1,15%	Portugal	EUR	11-4-2042	288
		Estland			215
200.000	4%	Estland	EUR	12-10-2032	215

- Het saldo obligaties bestaat ultimo 2023 voor een bedrag van € 482 duizend uit ontvangen collateral in stukken.
- Deze positie kent een waarde van 0, een coupon van 0% en een maturity date in 2009. Echter wordt deze positie gepresenteerd, omdat de mogelijkheid bestaat dat er nog gelden ontvangen worden.

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van actieve markt quotes waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

Sectorallocatie Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds (exclusief futures)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Staat(sgegarandeerd)	133.009	100,0	104.779	100,0
Totaal	133.009	100,0	104.779	100,0

Landenverdeling Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds (inclusief futures)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaarde	%	Marktwaarde	%
Frankrijk	40.179	30,2	32.599	31,1
Duitsland	30.606	23,0	25.267	24,1
Spanje	23.312	17,5	17.767	17,0
België	12.204	9,2	8.710	8,3
Nederland	9.755	7,3	7.634	7,3
Oostenrijk	7.758	5,8	5.730	5,5
Ierland	3.147	2,4	3.112	3,0
Finland	2.670	2,0	1.860	1,8
Slowakije	1.318	1,0	864	0,8
Slovenië	956	0,7	576	0,5
Portugal	402	0,3	-	-
Luxemburg	331	0,2	149	0,1
Estland	215	0,2	204	0,2
Litouwen	94	0,1	88	0,1
Letland	78	0,1	233	0,2
Totaal	133.025	100,0	104.793	100,0

Ratingverdeling Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds (exclusief futures)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaarde	%	Marktwaarde	%
AAA	40.676	30,7	33.036	31,5
AA+	10.428	7,8	7.590	7,2
AA	40.179	30,2	32.599	31,1
AA-	15.566	11,7	12.026	11,5
A	2.446	1,8	1.761	1,7
A-	23.714	17,8	17.767	17,0
Totaal	133.009	100,0	104.779	100,0

Aflossing van de beleggingen (inclusief futures)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaarde	%	Marktwaarde	%
Aflossing binnen 1 jaar	2.994	2,3	1.913	1,8
Aflossing tussen 5 en 10 jaar	42.075	31,6	37.471	35,8
Aflossing na 10 jaar	87.956	66,1	65.409	62,4
Totaal	133.025	100,0	104.793	100,0

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

Vorderingen

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen dividend-/bronbelasting	45	53
Lopende rente obligaties	1.424	986
Subtotaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.469	1.039
Totaal	1.469	1.039

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend-/bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben, in het geval van Zwitserleven Government Bonds 10+ betreft het een bedrag van € 45 duizend (2022: € nihil).

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het aanhouden van liquide middelen valt binnen het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

Kortlopende schulden

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen beheervergoeding	4	4
Subtotaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	4	4
Totaal	4	4

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen beheervergoeding is te betalen aan de Beheerder.

5 Fondsvermogen

Fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	141.404	131.471
Uitgegeven participaties	32.782	32.219
Ingekochte participaties	-19.397	-22.286
Stand ultimo periode	154.789	141.404
Overige reserves		
Stand per 1 januari	3.068	7.229
Ingekochte participaties	4.149	3.239
Ottrekking uit onverdeeld resultaat	-38.000	-7.400
Stand ultimo periode	-30.783	3.068
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-38.000	-7.400
Ottrekking aan overige reserves	38.000	7.400
Resultaat over de verslagperiode	10.725	-38.000
Stand ultimo periode	10.725	-38.000
Totaal fondsvermogen	134.731	106.472

De participaties in het Fonds luiden op naam en in euro's. Participaties worden ingeschreven in een register van Participanten. Er worden geen verhandelbare bewijzen van participaties uitgegeven en zijn dus niet beursgenoteerd. Het Fonds geeft participaties af en neemt participaties terug tegen de geldende intrinsieke waarde. Deze prijs geldt op die dag voor zowel toetreding als uittreding. Participanten kunnen participaties uitsluitend overdragen aan het Fonds. Het is participanten niet toegestaan participaties rechtstreeks over te dragen aan derden.

Verloopoverzicht aantal participaties

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	13.834.694	12.322.408
Uitgegeven participaties	4.165.327	3.617.982
Ingekochte participaties	-1.938.010	-2.105.696
Stand ultimo periode	16.062.011	13.834.694

Meerjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Intrinsieke waarde	134.731	106.472	131.300	126.870	93.274
Resultaat	10.725	-38.000	-7.400	8.451	7.900
Aantal uitstaande participaties	16.062.011	13.834.694	12.322.408	11.005.336	8.639.208
In € 1					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	8,39	7,70	10,66	11,53	10,80
Dividend ¹	-	-	0,21	0,08	0,05
Opbrengsten uit beleggingen	0,14	0,13	0,13	0,15	0,15
Waardeveranderingen beleggingen	0,59	-3,06	-0,77	0,64	0,82
In rekening gebrachte op- en afslagen	-	-	-	0,01	-
Resultaat²	0,73	-2,93	-0,64	0,80	0,97

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

6.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Obligaties		
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	512	4
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-150	-6.357
Obligaties - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal obligaties	362	-6.353
Futures		
Futures - gerealiseerde koerswinsten	1.926	1.503
Futures - gerealiseerde koersverliezen	-1.744	-832
Futures - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Futures - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal futures	182	671
Totaal	544	-5.682

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Obligaties		
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	8.069	7
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-	-34.005
Obligaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal obligaties	8.069	-33.998
Totaal	8.069	-33.998

8 Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten worden nader gespecificeerd in onderstaande tabel:

Overige bedrijfsopbrengsten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening courant	14	-
Totaal	14	-

Lopende kosten factor

Aangezien er in het Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds in beginsel geen sprake is van andere kosten dan de beheervergoeding, is de lopende kosten factor (LKF) doorgaans gelijk aan de beheervergoeding zoals vermeld in de winst- en verliesrekening. Voor het Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds is de LKF gelijk aan 0,040% (2022: 0,040%).

Onderstaand wordt de lopende kosten factor weergegeven:

Lopende kosten factor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Som der bedrijfslasten (exclusief rente rekening courant)	46	47
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	115.821	116.265
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloopfactor

De omloopfactor over de verslagperiode bedraagt 37,43% (2022: 63,23%). De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het Fonds. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de mate waarin er actief beheer in de beleggingsportefeuille plaatsvindt.

Transactiekosten

Transactiekosten als gevolg van aan- en verkopen van beleggingen zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten, voor zover identificeerbaar, bedragen in de verslagperiode € 1.613 (2022: € 1.971).

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2023 van het Fonds.

6.3 Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan Cardano gelieerde partijen. Het kan de volgende transactiesoorten betreffen: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Indien transacties worden verricht met gelieerde partijen zullen deze onder marktconforme voorwaarden plaatsvinden. Bij een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, markt in financiële instrumenten of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, zal in alle gevallen een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen aan de transactie. Ingevolge het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf) worden de entiteiten die deel uitmaken van de Cardano Group aangemerkt als gelieerde partijen met betrekking tot het Fonds. In de verslagperiode zijn er geen effectentransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Cardano brengt een beheervergoeding in rekening aan het Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds. Deze beheervergoeding is conform het prospectus in rekening gebracht. De beheervergoeding is opgenomen in de winst- en verliesrekening van het Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds en bedraagt in de verslagperiode € 46 duizend (2022: € 47 duizend).

Softdollar-arrangementen en retourprovisies

Vanuit MiFID II-vereisten is het niet toegestaan om gebruik te maken van softdollar-arrangementen. Deze arrangementen betreffen diensten en producten van financiële dienstverleners, die in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten aan vermogensbeheerders ter beschikking kunnen worden gesteld. In de verslagperiode was er dan ook geen sprake van retourprovisies dan wel softdollar-arrangementen.

Uitbesteding werkzaamheden

Ten behoeve van de uitvoering van het beheer van de Fondsen maakt de Beheerder gebruik van diensten van derden. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de Beheerder opdracht aan derden heeft gegeven:

WERKZAAMHEDEN	DIENSTVERLENENDE INSTELLING
Informatietechnologie diensten	Cardano Holding Limited, Cardano Risk Management Limited, Cardano Risk Management B.V. (alle drie gelieerd aan Cardano Asset Management N.V.)
Uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van de afdekking van valutarisico voor een participatieklasse	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van het engagements- en stembeleid	Sustainalytics Holding B.V. ¹
Uitvoering van het stembeleid	Glass Lewis Europe Limited ¹

¹ Per 1 september 2023 is de uitvoering van het stembeleid uitbesteed aan Glass Lewis Europe Limited.

Cardano maakt gebruik van de diensten van een derde partij voor informatietechnologie diensten, de uitvoering van de aan het Fonds gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging van het Fonds en de uitvoering van engagement- en stembeleid van het Fonds. De uitgangspunten van de samenwerking met de verschillende uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst. In deze overeenkomst zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat de Beheerder kan voldoen aan de uitbestedingseisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing en de vergoeding. De kosten van uitbesteede werkzaamheden komen volledig ten laste van de Beheerder.

De Beheerder is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instelling(en) te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Werknemers

Het Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds heeft geen werknemers in dienst. De Beheerder van de beleggingsinstelling verricht de werkzaamheden voor het Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds.

Winstbestemming

Het resultaat over de verslagperiode wordt ten laste gebracht van de overige reserves.

6.4 Beloning Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden voor Zwitserleven Beleggingsfondsen over 2023 een vergoeding. Deze leden van de Raad van Toezicht van Zwitserleven Beleggingsfondsen fungeren tevens als lid van toezichtsorganen van andere door Cardano beheerde beleggingsinstellingen. Met betreffende leden is een totaalvergoeding

overeengekomen. In de verslagperiode bedroeg deze totale vergoeding € 49.500 (in 2022: € 45.000). Dit bedrag is inclusief onkostenvergoeding. De kosten van deze vergoedingen worden door Cardano gedragen.

In 2023 vonden minimaal op kwartaalbasis vergaderingen plaats waar de Raad van Toezicht bij elkaar kwam. Voor meer informatie aangaande deze vergaderingen wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Toezicht.

Rotterdam, 2 april 2024

Directie van Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst
H.H.J.G. Naus
M.E. Petit
M.C. Strijbos
J. Sunderman
H.S.R. Veelaert

6.5 Overige gegevens

6.5.1 Belangen directie en Raad van Toezicht

Geen van de leden van de directie van Cardano en van de Raad van Toezicht heeft een persoonlijk belang in een belegging die wordt aangehouden door het Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds.

6.5.2 Winstbestemmingsregeling

In artikel 16 van de voorwaarden van beheer van Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn de volgende bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het exploitatie saldo:

Artikel 16.1 Het netto-exploitatie-saldo van ieder subfonds wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Artikel 16.2 De winst per subfonds over een boekjaar wordt berekend met inachtneming van het bepaalde in Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De winst wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de vergadering van participanten, de beheerder en Raad van Toezicht van Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds (hierna: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de beleggingsentiteit en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en

de wijze waarop de beheerder inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement van het jaarverslag, waarin de beheerder de risicoanalyse van de beleggingsentiteit heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de (fraude)risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle entiteiten aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de grondslagen in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de beheerder, waaronder directie, juridische zaken en compliance afdeling en de Raad van Toezicht van de beleggingsentiteit.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de beheerder, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountant en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder inlichtingen ingewonnen bij de afdeling juridische zaken van de beheerder en kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Algemeen" van 2.1 Grondslagen, risico's en overige informatie met betrekking tot de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de beheerder een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de beleggingsentiteit om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de beheerder besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de beheerder op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het verslag van de beheerder en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de beheerder en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De beheerder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de

beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 2 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

7 Jaarrekening 2023

Zwitslerleven Wereld Aandelenfonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in € 1.000	REF. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	1		
Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen		5.519.977	4.346.490
Vorderingen	2	66	12
Overige activa			
Liquide middelen	3	2.400	101
Kortlopende schulden		-	-
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		2.466	113
Activa min kortlopende schulden		5.522.443	4.346.603
Fondsvermogen	4		
Gestort kapitaal		4.204.584	3.712.454
Overige reserves		561.027	1.402.275
Onverdeeld resultaat		756.832	-768.126
Totaal fondsvermogen		5.522.443	4.346.603

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST- EN VERLIESREKENING

In € 1.000	REF. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividend aandelen		10.438	6.658
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	5	132.367	-105.447
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6	612.952	-670.279
In rekening gebrachte op- en afslagen		501	898
Som der bedrijfsopbrengsten		756.258	-768.170
Bedrijfslasten			
Beheervergoeding		-595	-200
Overige bedrijfslasten	7	21	156
Som der bedrijfslasten		-574	-44
Resultaat		756.832	-768.126

¹ De referenties in de winst- en verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

KASSTROOMOVERZICHT

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	756.832	-768.126
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	756.832	-768.126
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-132.367	105.447
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-612.952	670.279
Aankoop van beleggingen	-1.691.988	-2.379.652
Verkoop van beleggingen	1.263.820	1.863.953
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-54	-12
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	-2.253
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	-416.709	-510.364
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	792.578	827.130
Inkoop van participaties	-373.570	-319.012
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-	2.259
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	419.008	510.377
Totaal nettokasstromen	2.299	13
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	2.299	13
Liquide middelen begin van de verslagperiode	101	88
Liquide middelen eind van de verslagperiode	2.400	101

Introductie

De jaarrekening van het Fonds is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. Voor meer algemene informatie ten aanzien van het Fonds wordt verwezen naar paragraaf 2.1 Algemeen.

De jaarrekening van het Fonds, bestaande uit de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichtingen daarop, geven een totaal inzicht in de financiële positie van het Fonds inclusief inzicht in alle vorderingen en verplichtingen. Buiten de financiële positie zoals weergegeven in de jaarrekening van het Fonds bestaan geen bezittingen, schulden, vorderingen en verplichtingen uit hoofde van Zwitserleven Beleggingsfondsen of andere Fondsen die betrekking hebben op het Fonds.

De grondslagen die van toepassing zijn op het Fonds, zijn uiteengezet in: i) paragraaf 2.2 Algemene grondslagen; ii) paragraaf 2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; iii) paragraaf 2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iv) paragraaf 2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht. Ten aanzien van de Onderliggende Beleggingsinstellingen is v) paragraaf 2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen tevens van toepassing.

De activiteiten van het Fonds kunnen financiële risico's (en eventuele van toepassing zijnde niet-financiële risico's) van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's worden toegelicht in paragraaf 2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen en in het Verslag van de Beheerder wordt inzicht gegeven in het risicomanagementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's.

Het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds belegt per ultimo verslagperiode indirect in aandelen wereldwijd via een zestal Onderliggende Beleggingsinstellingen, te weten Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika, Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific, Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen, Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds en Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global. De jaarrekeningen van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen zijn opgenomen in paragraaf 12.1 tot en met 12.5 en paragraaf 11.8.

Per 1 januari 2024 is de tenaamstelling van ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Wereld aangepast naar Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global.

De beheerder heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het fonds. Elke participatieklasse kan dienaangaande beschikken over specifieke kenmerken, zoals een eigen kostenstructuur en koersvorming, minimale inleg, minimumparticipatie, dividendbeleid, valuta, afdekking van valutarisico of andere kenmerken. De beschikbare participatieklassen en hun specifieke kenmerken worden beschreven in het prospectus.

Per 1 februari 2023 is in dit kader het bestaande Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global omgevormd naar de volgende participatieklasse in hetzelfde fonds. Afgezien van de hernoeming naar participatieklasse "Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global - C1 Inc EUR" beschikt Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global over dezelfde karakteristieken als Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur.

7.1 Toelichting op de balans

1 Beleggingen

Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen

In € 1.000	01-01-2023	01-01-2022
	t/m 31-12-2023	t/m 31-12-2022
Stand per 1 januari	4.346.490	4.606.517
Aankopen	1.691.988	2.379.652
Verkopen	-1.263.820	-1.863.953
Gerealiseerde waardeveranderingen	132.367	-105.447
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	612.952	-670.279
Stand ultimo periode	5.519.977	4.346.490

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in € 1.000		Belang van het Fonds als % van de Onderliggende Beleggingsinstelling	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global - C1 Inc EUR	38.227.354	10.916.599	1.832.776	442.338	66,12%	39,58%
Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika	43.469.294	64.725.369	1.552.051	1.889.663	73,74%	91,44%
Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds	39.471.596	33.625.022	1.106.198	863.003	99,95%	99,94%
Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen	19.498.952	17.500.096	460.995	391.754	97,73%	97,54%
Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa	11.478.428	17.838.094	374.638	498.479	63,98%	88,98%
Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific	6.834.443	10.299.588	193.319	261.253	46,67%	68,05%
			Intrinsieke waarde per participatie in € 1			
Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global - C1 Inc EUR			47,94	40,52		
Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika			35,70	29,20		
Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds			28,03	25,67		
Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen			23,64	22,39		
Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa			32,64	27,94		
Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific			28,29	25,37		

In het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo Wft), zijn de jaarrekeningen van de Zwitserleven Indexfondsen, het Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds en Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global respectievelijk opgenomen in paragraaf 12.1 tot en met 12.5 en paragraaf 11.8. De Onderliggende Beleggingsinstelling waarin deze Zwitserleven fondsen beleggen, te weten: de Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Funds (Europe, North-America, Pacific en Emerging Markets) en Cardano Impact Equity Global, zijn opgenomen in paragraaf 11.1 tot en met 11.5.

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds belegt indirect via de Onderliggende Beleggingsinstellingen in aandelen. Voor de toelichting op de waardering van de financiële instrumenten die zich in de portefeuille van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen bevinden wordt verwezen naar de toelichting op de beleggingen van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen via de Onderliggende Beleggingsinstellingen zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markttrente. Het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds belegt via de Onderliggende Beleggingsinstellingen niet in vastrentende waarden en loopt derhalve geen renterisico.

Kredietrisico

Het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds belegt niet in vastrentende waarden en loopt derhalve geen significant kredietrisico met betrekking tot de beleggingen. Desalniettemin wordt wel beperkt kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van Zwitserleven Wereld Aandelenfonds bedraagt ultimo verslagperiode € 2,5 miljoen (ultimo 2022: € 113 duizend).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Via de beleggingen in de Onderliggende Beleggingsinstellingen, kan het Fonds valutarisico lopen.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar paragraaf 1.4 Risicomanagement.

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

Vorderingen

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen compensatie beheervergoeding	66	12
Subtotaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	66	12
Totaal	66	12

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het aanhouden van liquide middelen valt binnen het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

4 Fondsvermogen

Fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	3.712.454	3.132.199
Uitgegeven participaties	792.578	827.130
Ingekochte participaties	-300.448	-246.875
Stand ultimo periode	4.204.584	3.712.454
Overige reserves		
Stand per 1 januari	1.402.275	604.064
Ingekochte participaties	-73.122	-72.137
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-768.126	870.348
Stand ultimo periode	561.027	1.402.275
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-768.126	870.348
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	768.126	-870.348
Resultaat over de verslagperiode	756.832	-768.126
Stand ultimo periode	756.832	-768.126
Totaal fondsvermogen	5.522.443	4.346.603

De participaties in het Fonds luiden op naam en in euro's. Participaties worden ingeschreven in een register van Participanten. Er worden geen verhandelbare bewijzen van participaties uitgegeven en zijn dus niet beursgenoteerd. Het Fonds geeft participaties af en neemt participaties terug tegen de geldende intrinsieke waarde. Deze prijs geldt op die dag voor zowel toetreding als uittreding. Participanten kunnen participaties uitsluitend overdragen aan het Fonds. Het is participanten niet toegestaan participaties rechtstreeks over te dragen aan derden.

Verloopoverzicht aantal participaties

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	80.344.816	71.594.096
Uitgegeven participaties	13.513.184	14.268.660
Ingekochte participaties	-6.334.523	-5.517.940
Stand ultimo periode	87.523.477	80.344.816

Meerjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Intrinsieke waarde	5.522.443	4.346.603	4.606.611	3.713.692	3.156.799
Resultaat	756.832	-768.126	870.348	312.162	653.318
Aantal uitstaande participaties	87.523.477	80.344.816	71.594.096	69.048.821	62.273.671
In € 1					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	63,10	54,10	64,34	53,78	50,69
Dividend ¹	-	-	1,86	0,90	0,70
Opbrengsten uit beleggingen	0,12	0,09	-	1,31	0,64
Waardeveranderingen beleggingen	8,82	-10,50	12,45	3,36	10,29
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Som der bedrijfslasten	0,01	-	-	0,01	-0,01
Resultaat²	8,96	-10,40	12,46	4,69	10,93

¹ Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

² Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

7.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening

5 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Participaties		
Participaties - gerealiseerde koerswinsten	132.367	371
Participaties - gerealiseerde koersverliezen	-	-105.818
Participaties - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Participaties - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal participaties	132.367	-105.447
Totaal	132.367	-105.447

6 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Participaties		
Participaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	613.073	2.492
Participaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-121	-672.771
Participaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-	-
Participaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal participaties	612.952	-670.279
Totaal	612.952	-670.279

7 Overige bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten worden nader gespecificeerd in onderstaande tabel:

Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening courant	21	51
Overige bedrijfslasten	-	105
Totaal	21	156

Lopende kosten factor

Aangezien er in het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds in beginsel geen sprake is van andere kosten dan de beheervergoeding, is de lopende kosten factor (LKF) doorgaans gelijk aan de beheervergoeding zoals vermeld in de winst- en verliesrekening. Voor het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds is de LKF gelijk aan 0,036% (2022: 0,036%). Door de beheerder wordt bij de Onderliggende Beleggingsinstellingen ook beheervergoeding ingehouden. Om dubbele inhouding vanaf die datum te voorkomen vergoedt de beheerder beheervergoeding aan het Fonds zodat de gerealiseerde LKF over de verslagperiode, overeenkomstig het prospectus, 0,036% bedraagt.

Onderstaand wordt de lopende kosten factor weergegeven:

Lopende kosten factor

In € 1.000		2022:
Som der bedrijfslasten (exclusief rente rekening courant)	-595	-95
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	4.954.370	4.296.843
Lopende kosten factor	0,036%	0,036%

Omloopfactor

Omdat de feitelijke aan- en verkopen van beleggingen plaatsvinden in de Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Funds en Cardano Impact Equity Global wordt voor de omloopfactor naar de toelichting op de jaarrekening van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen verwezen.

Transactiekosten

Transactiekosten als gevolg van aan- en verkopen van beleggingen zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten, voor zover identificeerbaar, bedragen in de verslagperiode nihil (2022: nihil).

Omdat de feitelijke aan- en verkopen van beleggingen plaatsvinden in de Onderliggende Beleggingsinstellingen waarin het Fonds participeert, wordt voor de omvang van de transactiekosten verwezen naar de Toelichting op de winst- en verliesrekening van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2023 van het Fonds.

7.3 Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan Cardano gelieerde partijen. Het kan de volgende transactiesoorten betreffen: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Indien transacties worden verricht met gelieerde partijen zullen deze onder marktconforme voorwaarden plaatsvinden. Bij een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, markt in financiële instrumenten of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, zal in alle gevallen een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen aan de transactie. Ingevolge het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf) worden de entiteiten die deel uitmaken van de Cardano Group aangemerkt als gelieerde partijen met betrekking tot het Fonds. In de verslagperiode zijn er geen effectentransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Cardano brengt een beheervergoeding in rekening aan het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds. Deze beheervergoeding is conform het prospectus in rekening gebracht. De beheervergoeding is opgenomen in de winst- en verliesrekening van het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds en bedraagt in de verslagperiode € 595 duizend negatief (2022: € 200 duizend negatief).

Softdollar-arrangementen en retourprovisies

Vanuit MiFID II-vereisten is het niet toegestaan om gebruik te maken van softdollar-arrangementen. Deze arrangementen betreffen diensten en producten van financiële dienstverleners, die in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten aan vermogensbeheerders ter beschikking kunnen worden gesteld. In de verslagperiode was er dan ook geen sprake van retourprovisies dan wel softdollar-arrangementen.

Uitbesteding werkzaamheden

Ten behoeve van de uitvoering van het beheer van de Fondsen maakt de Beheerder gebruik van diensten van derden. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de Beheerder opdracht aan derden heeft gegeven:

WERKZAAMHEDEN	DIENSTVERLENENDE INSTELLING
Informatietechnologie diensten	Cardano Holding Limited, Cardano Risk Management Limited, Cardano Risk Management B.V. (alle drie gelieerd aan Cardano Asset Management N.V.)
Uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van de afdekking van valutarisico voor een participatieklasse	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van het engagements- en stembeleid	Sustainalytics Holding B.V. ¹
Uitvoering van het stembeleid	Glass Lewis Europe Limited ¹

¹ Per 1 september 2023 is de uitvoering van het stembeleid uitbesteed aan Glass Lewis Europe Limited.

Cardano maakt gebruik van de diensten van een derde partij voor informatietechnologie diensten, de uitvoering van de aan het Fonds gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging van het Fonds en de uitvoering van engagement- en stembeleid van het Fonds. De uitgangspunten van de samenwerking met de verschillende uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst. In deze overeenkomst zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat de Beheerder kan voldoen aan de uitbestedingseisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing en de vergoeding. De kosten van uitbesteede werkzaamheden komen volledig ten laste van de Beheerder.

De Beheerder is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instelling(en) te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Werknemers

Het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds heeft geen werknemers in dienst. De Beheerder van de beleggingsinstelling verricht de werkzaamheden voor het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds.

Winstbestemming

Het resultaat over de verslagperiode wordt ten gunste gebracht van de overige reserves.

7.4 Beloning Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvingen voor hun werkzaamheden voor Zwitserleven Beleggingsfondsen over 2023 een vergoeding. Deze leden van de Raad van Toezicht van Zwitserleven Beleggingsfondsen fungeren tevens als lid van toezichtsorganen van andere door Cardano beheerde beleggingsinstellingen. Met betreffende leden is een totaalvergoeding

overeengekomen. In de verslagperiode bedroeg deze totale vergoeding € 49.500 (in 2022: € 45.000). Dit bedrag is inclusief onkostenvergoeding. De kosten van deze vergoedingen worden door Cardano gedragen.

In 2023 vonden minimaal op kwartaalbasis vergaderingen plaats waar de Raad van Toezicht bij elkaar kwam. Voor meer informatie aangaande deze vergaderingen wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Toezicht.

Rotterdam, 2 april 2024

Directie van Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst
H.H.J.G. Naus
M.E. Petit
M.C. Strijbos
J. Sunderman
H.S.R. Veelaert

7.5 Overige gegevens

7.5.1 Belangen directie en Raad van Toezicht

Conform artikel 122 lid 2 Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo) geeft onderstaand overzicht het totale persoonlijke belang weer dat de leden van de directie van Cardano en de Raad van Toezicht in een directe of indirecte belegging van het Fonds per begin en einde van de verslagperiode hebben gehad.

OMSCHRIJVING	GEMEENSCHAPPELIJK BELANG IN AANTALLEN 31-12-2023	GEMEENSCHAPPELIJK BELANG IN AANTALLEN 31-12-2022
Ageas	30	30
Air France - KLM	36	
Electrolux AB	-	200
Engie	177	-
ING Groep	370	2.004
KBC Group	875	875
Li Auto	275	-
NIO	882	-
Philips NV	218	209
Randstad	158	152
Renault SA	100	100
Schneider Electric SE	-	100
Xpeng	354	
UCB	15	15
Universal Music Group NV	260	257
Vivendi SA	253	253

7.5.2 Winstbestemmingsregeling

In artikel 16 van de voorwaarden van beheer van Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn de volgende bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het exploitatie saldo:

Artikel 16.1 Het netto-exploitatie-saldo van ieder subfonds wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Artikel 16.2 De winst per subfonds over een boekjaar wordt berekend met inachtneming van het bepaalde in Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De winst wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de vergadering van participanten, de beheerder en Raad van Toezicht van Zwitserleven Wereld Aandelenfonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Zwitserleven Wereld Aandelenfonds gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zwitserleven Wereld Aandelenfonds per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zwitserleven Wereld Aandelenfonds (hierna: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de beleggingsentiteit en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingproces en

de wijze waarop de beheerder inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement van het jaarverslag, waarin de beheerder de risicoanalyse van de beleggingsentiteit heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de (fraude)risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle entiteiten aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de grondslagen in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de beheerder, waaronder directie, juridische zaken en compliance afdeling en de Raad van Toezicht van de beleggingsentiteit.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de beheerder, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountant en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder inlichtingen ingewonnen bij de afdeling juridische zaken van de beheerder en kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Algemeen" van 2.1 Grondslagen, risico's en overige informatie met betrekking tot de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de beheerder een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de beleggingsentiteit om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de beheerder besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de beheerder op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het verslag van de beheerder en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de beheerder en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De beheerder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de

beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 2 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

8 Jaarrekening 2023

Zwitslerleven Vastgoedfonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in € 1.000	REF. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	1		
Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen		9.463	6.812
Aandelen		547.924	443.984
FX Forwards		-1	-
		557.386	450.796
Vorderingen	2	5.659	4.414
Overige activa			
Liquide middelen	3	-	-
Kortlopende schulden	4	629	965
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		5.030	3.449
Activa min kortlopende schulden		562.416	454.245
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		524.184	524.970
Overige reserves		-62.387	66.938
Onverdeeld resultaat		100.619	-137.663
Totaal fondsvermogen		562.416	454.245

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST- EN VERLIESREKENING

In € 1.000	REF. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividend aandelen		19.603	16.053
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6	8.245	-20.996
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7	72.579	-132.752
In rekening gebrachte op- en afslagen		257	288
Overige bedrijfsopbrengsten	8	134	-
Som der bedrijfsopbrengsten		100.818	-137.407
Bedrijfslasten			
Beheervergoeding		168	147
Overige bedrijfslasten	9	31	109
Som der bedrijfslasten		199	256
Resultaat		100.619	-137.663

¹ De referenties in de winst- en verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

KASSTROOMOVERZICHT

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	100.619	-137.663
Koersverschillen op geldmiddelen	-134	97
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	100.485	-137.566
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-8.245	20.996
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-72.579	132.752
Aankoop van beleggingen	-264.653	-286.995
Verkoop van beleggingen	238.887	153.654
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-1.245	656
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-444	-2.002
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	-7.794	-118.505
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	132.457	170.821
Inkoop van participaties	-124.905	-52.568
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-	48
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-	-268
Mutatie schulden aan kredietinstellingen	108	503
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	7.660	118.536
Totaal nettokasstromen	-134	31
Koersverschillen op geldmiddelen	134	-97
Mutatie liquide middelen	-	-66
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	66
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

Introductie

De jaarrekening van het Fonds is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. Voor meer algemene informatie ten aanzien van het Fonds wordt verwezen naar paragraaf 2.1 Algemeen.

De jaarrekening van het Fonds, bestaande uit de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichtingen daarop, geven een totaal inzicht in de financiële positie van het Fonds inclusief inzicht in alle vorderingen en verplichtingen. Buiten de financiële positie zoals weergegeven in de jaarrekening van het Fonds bestaan geen bezittingen, schulden, vorderingen en verplichtingen uit hoofde van Zwitserleven Beleggingsfondsen of andere Fondsen die betrekking hebben op het Fonds.

De grondslagen die van toepassing zijn op het Fonds, zijn uiteengezet in: i) paragraaf 2.2 Algemene grondslagen; ii) paragraaf 2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; iii) paragraaf 2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iv) paragraaf 2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht. Ten aanzien van de Onderliggende Beleggingsinstellingen is v) paragraaf 2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen tevens van toepassing.

De activiteiten van het Fonds kunnen financiële risico's (en eventuele van toepassing zijnde niet-financiële risico's) van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's worden toegelicht in paragraaf 2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen en in het Verslag van de Beheerder wordt inzicht gegeven in het risicomangementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's.

Per 1 januari 2024 is de tenaamstelling van het ACTIAM Duurzaam Index Vastgoedfonds Europa aangepast naar Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe.

De beheerder heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe. Elke participatieklasse kan dienaangaande beschikken over specifieke kenmerken, zoals een eigen kostenstructuur en koersvorming, minimale inleg, minimumparticipatie, dividendbeleid, valuta, afdekking van valutarisico of andere kenmerken. De beschikbare participatieklassen en hun specifieke kenmerken worden beschreven in het prospectus.

Per 1 februari 2023 is in dit kader het bestaande Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe omgevormd naar de volgende participatieklasse in hetzelfde fonds. Afgezien van de hernoeming naar participatieklasse "Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe - C1 Inc EUR" beschikt Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe over dezelfde karakteristieken als Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. In een later stadium kunnen, wanneer daar aanleiding toe is, de in het prospectus opgenomen participatieklassen geactiveerd worden.

8.1 Toelichting op de balans

1 Beleggingen

Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen

In € 1.000	01-01-2023	01-01-2022
	t/m 31-12-2023	t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	6.812	3.267
Aankopen	4.180	8.401
Verkopen	-3.015	-2.648
Gerealiseerde waardeveranderingen	4	-248
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	1.482	-1.960
Stand ultimo periode	9.463	6.812

Aandelen

In € 1.000	01-01-2023	01-01-2022
	t/m 31-12-2023	t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	443.984	467.936
Aankopen	260.473	278.594
Verkopen	-235.877	-151.006
Gerealiseerde waardeveranderingen	8.246	-20.748
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	71.098	-130.792
Stand ultimo periode	547.924	443.984

FX Forwards

In € 1.000	01-01-2023	01-01-2022
	t/m 31-12-2023	t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	-	-
Verkopen	5	-
Gerealiseerde waardeveranderingen	-5	-
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-1	-
Stand ultimo periode	-1	-

Participaties in Onderliggende Beleggingsinstelling

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in € 1.000		Belang van het Fonds als % van de Onderliggende Beleggingsinstelling	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe - C1 Inc EUR	344.831	282.447	9.463	6.812	42,21%	40,14%
			Intrinsieke waarde per participatie in € 1			
Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe - C1 Inc EUR			27,44	24,12		

Gedurende de verslagperiode zijn er geen transacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

In het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo Wft), is de jaarrekening van Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe opgenomen in paragraaf 11.7.

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van Zwitserleven Vastgoedfonds bevonden, is de reële waarde afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen waarbij gold dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld werd.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markttrente. Het Fonds belegt niet in vastrentende waarden en loopt derhalve geen renterisico.

Kredietrisico

Het Zwitserleven Vastgoedfonds belegt niet in vastrentende waarden en loopt derhalve geen significant kredietrisico met betrekking tot de beleggingen. Desalniettemin wordt wel beperkt kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van het Zwitserleven Vastgoedfonds bedraagt ultimo verslagperiode € 5,7 miljoen (ultimo 2022: € 4,4 miljoen).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Het Fonds belegt in vreemde valuta en kan het Fonds dus valutarisico lopen.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar paragraaf 1.4 Risicomanagement.

Effectenportefeuille

AANTAL AANDELEN	NAAM	VALUTA	MARKTWAARDE In € 1.000
Beleggingen per 31 december 2023			557.387
Aandelen binnenland			20.264
344.831	Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe - C1 Inc EUR	EUR	9.463
248.442	CTP	EUR	3.796
119.210	Eurocommercial Properties	EUR	2.646
75.044	NSI	EUR	1.408
204.120	Wereldhave	EUR	2.952
Aandelen buitenland			537.122
België			56.099
198.967	Aedifica	EUR	12.664
193.703	Cofinimmo	EUR	13.830
5.939	Inclusio	EUR	78
59.645	Montea	EUR	5.141
43.806	VGP	EUR	4.600
694.238	Warehouses De Pauw	EUR	19.786
Duitsland			83.940
39.106	Deutsche EuroShop	EUR	882
357.021	LEG Immobilien	EUR	28.319
1.917.938	Vonovia	EUR	54.739
Finland			11.997
407.550	Citycon	EUR	2.119
830.063	Kojamo	EUR	9.878
Frankrijk			124.059
103.556	Carmila	EUR	1.613
282.360	Covivio	EUR	13.745
254.024	Gecina	EUR	27.968
181.012	Icade	EUR	6.433
1.263.533	Klépierre	EUR	31.184
488.911	Mercialys	EUR	4.862
571.629	Unibail-Rodamco-Westfield	EUR	38.254
Guernsey			1.001

AANTAL AANDELEN	NAAM	VALUTA	MARKTWAARDE In € 1.000
1.196.796	BMO Commercial Property	GBP	1.001
	Luxemburg		4.494
100.180	Shurgard Self Storage	EUR	4.494
	Noorwegen		3.371
327.701	Entra	NOK	3.371
	Oostenrijk		6.453
198.863	Ca Immobilien Anlagen	EUR	6.453
	Spanje		30.372
1.453.649	Inmobiliaria Colonial	EUR	9.521
247.875	Lar España Real Estate	EUR	1.524
1.921.175	Merlin Properties SOCIMI	EUR	19.327
	Verenigd Koninkrijk		107.809
6.649.303	Assura	GBP	3.692
414.985	Big Yellow Group	GBP	5.852
1.912.509	British Land	GBP	8.820
376.835	CLS Holdings	GBP	444
219.358	Derwent London	GBP	5.974
490.071	Great Portland Estates	GBP	2.375
8.474.091	Hammerson	GBP	2.777
247.367	Helical	GBP	632
1.176.838	Intu Properties'	GBP	-
1.537.328	Land Securities	GBP	12.504
2.380.159	LondonMetric Property	GBP	5.260
719.512	NewRiver REIT	GBP	683
1.043.758	Picton Property Income	GBP	834
2.936.714	Primary Health Properties	GBP	3.518
2.551.511	Segro	GBP	26.100
3.346.086	Shaftesbury Capital	GBP	5.333
4.240.486	Tritax Big Box	GBP	8.265
1.559.567	Tritax Eurobox	GBP	1.076
1.274.454	UK Commercial Property Trust	GBP	912
762.357	Unite Group	GBP	9.185
1.052.670	Urban Logistics	GBP	1.548
308.965	Workspace Group	GBP	2.025
	Verenigde Staten		-
2.802	Sigma Finance'	USD	-
	Zweden		77.402
161.385	Atrium Ljungberg	SEK	3.352
2.317.561	Castellum	SEK	29.833
128.649	Catena	SEK	5.448
314.015	Cibus Nordic Real Estate	SEK	3.777
438.715	Dios Fastigheter	SEK	3.413
1.295.223	Fabege	SEK	12.589
451.706	Hufvudstaden	SEK	5.766
268.865	Platzer Fastigheter Holding	SEK	2.034
6.414.115	Samhallsbyggnadsbolaget	SEK	2.918
977.064	Wihlborgs Fastigheter	SEK	8.272
	Zwitserland		30.125
19.077	Mobimo Holding	CHF	5.355

AANTAL AANDELEN	NAAM	VALUTA	MARKTWAARDE In € 1.000
195.830	PSP Swiss Property	CHF	24.770

- 1 Deze positie kent een waarde van 0. Echter wordt deze positie gepresenteerd, omdat de mogelijkheid bestaat dat er nog gelden ontvangen worden.

Sectorallocatie (exclusief FX Forwards)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Onroerend goed	547.924	98,3	443.984	98,5
Fund certificates	9.463	1,7	6.812	1,5
Totaal	557.387	100,0	450.796	100,0

Landenverdeling (inclusief FX Forwards)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Frankrijk	124.059	22,3	105.748	23,5
Verenigd Koninkrijk	107.809	19,2	86.405	19,2
Duitsland	83.940	15,1	67.446	15,0
Zweden	77.402	13,9	67.962	15,1
België	56.099	10,1	27.330	6,1
Spanje	30.372	5,4	24.933	5,5
Zwitserland	30.125	5,4	26.668	5,9
Nederland	20.264	3,6	17.674	3,9
Finland	11.997	2,2	12.271	2,7
Oostenrijk	6.453	1,2	6.442	1,4
Luxemburg	4.494	0,8	3.761	0,8
Noorwegen	3.371	0,6	2.927	0,6
Guernsey	1.001	0,2	1.229	0,3
Totaal	557.386	100,0	450.796	100,0

Valutaverdeling (inclusief FX Forwards)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	337.679	60,6	265.605	59,0
Britse pond	108.809	19,5	87.634	19,4
Zweedse kroon	77.402	13,9	67.962	15,1
Zwitserse frank	30.125	5,4	26.668	5,9
Noorse kroon	3.371	0,6	2.927	0,6
Totaal	557.386	100,0	450.796	100,0

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

Vorderingen

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen dividend	793	807
Te vorderen dividend-/bronbelasting	4.866	3.607
Subtotaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	5.659	4.414
Totaal	5.659	4.414

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend-/bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben, in het geval van Zwitserleven Vastgoedfonds betreft het een bedrag van € 3,6 miljoen (2022: € 2,6 miljoen).

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het aanhouden van liquide middelen valt binnen het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

Kortlopende schulden

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Financieringsactiviteiten		
Schulden aan kredietinstellingen	611	503
Subtotaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	611	503
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	-	448
Te betalen beheervergoeding	18	14
Subtotaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	18	462
Totaal	629	965

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen beheervergoeding is te betalen aan de Beheerder.

Schulden aan kredietinstellingen

Financiering van beleggingen met vreemd vermogen is in beginsel niet toegestaan behalve wanneer bedragen nog zijn te ontvangen uit hoofde van dividenduitkeringen op (certificaten van) aandelen die behoren tot de beleggingsportefeuille van het Fonds.

5 Fondsvermogen

Fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Gestort kapitaal		
Stand aan het begin van de periode	524.970	405.107
Uitgegeven participaties	132.457	170.821
Ingekochte participaties	-133.243	-50.958
Stand ultimo periode	524.184	524.970
Overige reserves		
Stand aan het begin van de periode	66.938	8.520
Ingekochte participaties	8.338	-1.610
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-137.663	60.028
Stand ultimo periode	-62.387	66.938
Onverdeeld resultaat		
Stand aan het begin van de periode	-137.663	60.028
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	137.663	-60.028
Resultaat over de verslagperiode	100.619	-137.663
Stand ultimo periode	100.619	-137.663
Totaal fondsvermogen	562.416	454.245

De participaties in het Fonds luiden op naam en in euro's. Participaties worden ingeschreven in een register van Participanten. Er worden geen verhandelbare bewijzen van participaties uitgegeven en zijn dus niet beursgenoteerd. Het Fonds geeft participaties af en neemt participaties terug tegen de geldende intrinsieke waarde. Deze prijs geldt op die dag voor zowel toetreding als uittreding. Participanten kunnen participaties uitsluitend overdragen aan het Fonds. Het is participanten niet toegestaan participaties rechtstreeks over te dragen aan derden.

Verloopoverzicht aantal participaties

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	23.502.873	17.439.599
Uitgegeven participaties	7.154.393	8.259.604
Ingekochte participaties	-6.112.437	-2.196.330
Stand ultimo periode	24.544.829	23.502.873

Meerjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Intrinsieke waarde	562.416	454.245	473.655	312.746	283.162
Resultaat	100.619	-137.663	60.028	-23.871	61.901
Aantal uitstaande participaties	24.544.829	23.502.873	17.439.599	12.847.093	9.658.589
In € 1					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	22,91	19,33	27,16	24,34	29,32
Dividend ¹	-	-	0,67	1,00	0,80
Opbrengsten uit beleggingen	0,80	0,85	0,71	-	-
Waardeveranderingen beleggingen	3,30	-8,18	2,92	-1,99	6,50
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,01	0,02	0,01	0,02	0,02
Som der bedrijfslasten	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01
Resultaat²	4,10	-7,32	3,63	-1,98	6,51

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

8.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	17.201	4.636
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	-9.316	-25.183
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	1.043	952
Aandelen - gerealiseerde valutaverliezen	-682	-1.153
Subtotaal aandelen	8.246	-20.748
Participaties		
Participaties - gerealiseerde koerswinsten	19	-
Participaties - gerealiseerde koersverliezen	-15	-248
Participaties - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Participaties - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal participaties	4	-248
FX Forwards		
FX Forwards - gerealiseerde koerswinsten	1	-
FX Forwards - gerealiseerde koersverliezen	-	-
FX Forwards - gerealiseerde valutawinsten	-	-
FX Forwards - gerealiseerde valutaverliezen	-6	-
Subtotaal fx forwards	-5	-
Totaal	8.245	-20.996

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	76.720	3.008
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-9.472	-124.452
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	3.975	729
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-125	-10.077
Subtotaal aandelen	71.098	-130.792
Participaties		
Participaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	1.482	-
Participaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-	-1.960
Participaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-	-
Participaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal participaties	1.482	-1.960
Totaal	72.579	-132.752

8 Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten worden nader gespecificeerd in onderstaande tabel:

Overige bedrijfsopbrengsten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Koersverschillen op geldmiddelen	134	-
Totaal	134	-

g Overige bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten worden nader gespecificeerd in onderstaande tabel:

Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Koersverschillen op geldmiddelen	-	97
Rente rekening courant	31	12
Totaal	31	109

Lopende kosten factor

Aangezien er in het Zwitserleven Vastgoedfonds in beginsel geen sprake is van andere kosten dan de beheervergoeding, is de lopende kosten factor (LKF) doorgaans gelijk aan de beheervergoeding zoals vermeld in de winst- en verliesrekening. Het Fonds belegt ook in Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe. In dat fonds wordt er wel beheervergoeding ingehouden, maar omdat er in het boekjaar slechts sprake was van een minimale belegging in dat fonds, heeft dat minimale invloed op de LKF van het Fonds. Voor het Zwitserleven Vastgoedfonds is de LKF gelijk aan 0,040% (2022: 0,040%).

Onderstaand wordt de lopende kosten factor weergegeven:

Lopende kosten factor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Som der bedrijfslasten (exclusief rente rekening courant)	168	147
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	477.636	423.115
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloopfactor

De omloopfactor over de verslagperiode bedraagt 51,54% (2022: 51,35%). De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het Fonds. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de mate waarin er actief beheer in de beleggingsportefeuille plaatsvindt.

Transactiekosten

Transactiekosten als gevolg van aan- en verkopen van beleggingen zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten, voor zover identificeerbaar, zijn € 496.290 in de verslagperiode (2022: € 491.617).

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2023 van het Fonds.

8.3 Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan Cardano gelieerde partijen. Het kan de volgende transactiesoorten betreffen: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Indien transacties worden verricht met gelieerde partijen zullen deze onder marktconforme voorwaarden plaatsvinden. Bij een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, markt in financiële instrumenten of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, zal in alle gevallen een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen aan de transactie. Ingevolge het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf) worden de entiteiten die deel uitmaken van de Cardano Group aangemerkt als gelieerde partijen met betrekking tot het Fonds. In de verslagperiode zijn er geen effectentransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Cardano brengt een beheervergoeding in rekening aan het Zwitserleven Vastgoedfonds. Deze beheervergoeding is conform het prospectus in rekening gebracht. De beheervergoeding is opgenomen in de winst- en verliesrekening van het Zwitserleven Vastgoedfonds en bedraagt in de verslagperiode € 168 duizend (2022: € 147 duizend).

Softdollar-arrangementen en retourprovisies

Vanuit MiFID II-vereisten is het niet toegestaan om gebruik te maken van softdollar-arrangementen. Deze arrangementen betreffen diensten en producten van financiële dienstverleners, die in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten aan vermogensbeheerders ter beschikking kunnen worden gesteld. In de verslagperiode was er dan ook geen sprake van retourprovisies dan wel softdollar-arrangementen.

Uitbesteding werkzaamheden

Ten behoeve van de uitvoering van het beheer van de Fondsen maakt de Beheerder gebruik van diensten van derden. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de Beheerder opdracht aan derden heeft gegeven:

WERKZAAMHEDEN	DIENSTVERLENENDE INSTELLING
Informatietechnologie diensten	Cardano Holding Limited, Cardano Risk Management Limited, Cardano Risk Management B.V. (alle drie gelieerd aan Cardano Asset Management N.V.)
Uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van de afdekking van valutarisico voor een participatieklasse	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van het engagements- en stembeleid	Sustainalytics Holding B.V. ¹
Uitvoering van het stembeleid	Glass Lewis Europe Limited ¹

¹ Per 1 september 2023 is de uitvoering van het stembeleid uitbesteed aan Glass Lewis Europe Limited.

Cardano maakt gebruik van de diensten van een derde partij voor informatietechnologie diensten, de uitvoering van de aan het Fonds gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging van het Fonds en de uitvoering van engagement- en stembeleid van het Fonds. De uitgangspunten van de samenwerking met de verschillende uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst. In deze overeenkomst zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat de Beheerder kan voldoen aan de uitbestedingseisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing en de vergoeding. De kosten van uitbesteede werkzaamheden komen volledig ten laste van de Beheerder.

De Beheerder is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instelling(en) te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Werknemers

Het Zwitserleven Vastgoedfonds heeft geen werknemers in dienst. De Beheerder van de beleggingsinstelling verricht de werkzaamheden voor het Zwitserleven Vastgoedfonds.

Winstbestemming

Het resultaat over de verslagperiode wordt ten gunste gebracht van de overige reserves.

8.4 Beloning Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden voor Zwitserleven Beleggingsfondsen over 2023 een vergoeding. Deze leden van de Raad van Toezicht van Zwitserleven Beleggingsfondsen fungeren tevens als lid van toezichtsorganen van andere door Cardano beheerde beleggingsinstellingen. Met betreffende leden is een totaalvergoeding

overeengekomen. In de verslagperiode bedroeg deze totale vergoeding € 49.500 (in 2022: € 45.000). Dit bedrag is inclusief onkostenvergoeding. De kosten van deze vergoedingen worden door Cardano gedragen.

In 2023 vonden minimaal op kwartaalbasis vergaderingen plaats waar de Raad van Toezicht bij elkaar kwam. Voor meer informatie aangaande deze vergaderingen wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Toezicht.

Rotterdam, 2 april 2024

Directie van Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst
H.H.J.G. Naus
M.E. Petit
M.C. Strijbos
J. Sunderman
H.S.R. Veelaert

8.5 Overige gegevens

8.5.1 Belangen directie en Raad van Toezicht

Geen van de leden van de directie van Cardano en van de Raad van Toezicht heeft een persoonlijk belang in een belegging die wordt aangehouden door het Zwitserleven Vastgoedfonds.

8.5.2 Winstbestemmingsregeling

In artikel 16 van de voorwaarden van beheer van Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn de volgende bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het exploitatie saldo:

Artikel 16.1 Het netto-exploitatie-saldo van ieder subfonds wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Artikel 16.2 De winst per subfonds over een boekjaar wordt berekend met inachtneming van het bepaalde in Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De winst wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de vergadering van participanten, de beheerder en Raad van Toezicht van Zwitserleven Vastgoedfonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Zwitserleven Vastgoedfonds gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zwitserleven Vastgoedfonds per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zwitserleven Vastgoedfonds (hierna: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de beleggingsentiteit en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingproces en

de wijze waarop de beheerder inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement van het jaarverslag, waarin de beheerder de risicoanalyse van de beleggingsentiteit heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de (fraude)risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle entiteiten aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de grondslagen in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de beheerder, waaronder directie, juridische zaken en compliance afdeling en de Raad van Toezicht van de beleggingsentiteit.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de beheerder, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountant en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder inlichtingen ingewonnen bij de afdeling juridische zaken van de beheerder en kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Algemeen" van 2.1 Grondslagen, risico's en overige informatie met betrekking tot de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de beheerder een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de beleggingsentiteit om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de beheerder besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de beheerder op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het verslag van de beheerder en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de beheerder en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De beheerder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de

beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 2 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

9 Jaarrekening 2023

Zwitserven Index Wereld Aandelenfonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in € 1.000	REF. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	1		
Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen		68.453	61.869
Overige activa			
Liquide middelen	2	35	50
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		35	50
Activa min kortlopende schulden		68.488	61.919
Fondsvermogen	3		
Gestort kapitaal		50.681	52.937
Overige reserves		7.895	18.109
Onverdeeld resultaat		9.912	-9.127
Totaal fondsvermogen		68.488	61.919

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST- EN VERLIESREKENING

In € 1.000	REF. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit beleggingen			
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	4	553	-460
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	5	9.354	-8.671
In rekening gebrachte op- en afslagen		4	4
Overige bedrijfsopbrengsten		1	-
Som der bedrijfsopbrengsten		9.912	-9.127
Som der bedrijfslasten		-	-
Resultaat		9.912	-9.127

¹ De referenties in de winst- en verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

KASSTROOMOVERZICHT

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	9.912	-9.127
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	9.912	-9.127
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-553	460
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-9.354	8.671
Aankoop van beleggingen	-3.672	-6.603
Verkoop van beleggingen	6.995	6.081
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	-140
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	3.328	-658
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	1.809	3.319
Inkoop van participaties	-5.152	-2.776
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-	145
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-3.343	688
Totaal nettokasstromen	-15	30
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-15	30
Liquide middelen begin van de verslagperiode	50	20
Liquide middelen eind van de verslagperiode	35	50

Introductie

De jaarrekening van het Fonds is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. Voor meer algemene informatie ten aanzien van het Fonds wordt verwezen naar paragraaf 2.1 Algemeen.

De jaarrekening van het Fonds, bestaande uit de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichtingen daarop, geven een totaal inzicht in de financiële positie van het Fonds inclusief inzicht in alle vorderingen en verplichtingen. Buiten de financiële positie zoals weergegeven in de jaarrekening van het Fonds bestaan geen bezittingen, schulden, vorderingen en verplichtingen uit hoofde van Zwitserleven Beleggingsfondsen of andere Fondsen die betrekking hebben op het Fonds.

De grondslagen die van toepassing zijn op het Fonds, zijn uiteengezet in: i) paragraaf 2.2 Algemene grondslagen; ii) paragraaf 2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; iii) paragraaf 2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iv) paragraaf 2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht. Ten aanzien van de Onderliggende Beleggingsinstellingen is v) paragraaf 2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen tevens van toepassing.

De activiteiten van het Fonds kunnen financiële risico's (en eventuele van toepassing zijnde niet-financiële risico's) van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's worden toegelicht in paragraaf 2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen en in het Verslag van de Beheerder wordt inzicht gegeven in het risicomanagementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's.

Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds belegt per ultimo verslagperiode indirect in aandelen wereldwijd via een viertal Onderliggende Beleggingsinstellingen, te weten Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika, Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific en Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen. De jaarrekeningen van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen zijn opgenomen in paragraaf 12.2 tot en met 12.5.

9.1 Toelichting op de balans

1 Beleggingen

Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand per 1 januari	61.869	70.478
Aankopen	3.672	6.603
Verkopen	-6.995	-6.081
Gerealiseerde waardeveranderingen	553	-460
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	9.354	-8.671
Stand ultimo periode	68.453	61.869

Gedurende de verslagperiode zijn er geen transacties uitgevoerd met gelieerde partijen. In de verslagperiode zijn geen beleggingen uitgeleend.

Effectenportefeuille

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in € 1.000		Belang van het Fonds als % van de Onderliggende Beleggingsinstelling	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa	789.230	847.048	25.759	23.670	4,40%	4,23%
Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika	676.124	715.139	24.141	20.879	1,15%	1,01%
Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen	422.233	417.373	9.982	9.343	2,12%	2,33%
Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific	302.996	314.465	8.571	7.977	2,07%	2,08%
			Intrinsieke waarde per participatie in € 1			
Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa			32,64	27,94		
Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika			35,70	29,20		
Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen			23,64	22,39		
Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific			28,29	25,37		

In het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo Wft), zijn de jaarrekeningen van de Zwitserleven Indexfondsen opgenomen in paragraaf 12.2 tot en met 12.5. De Onderliggende Beleggingsinstelling waarin deze Zwitserleven fondsen beleggen, te weten: de Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Funds (Europe, North America, Pacific en Emerging Markets) zijn opgenomen in paragraaf 11.1 tot en met 11.4.

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds belegt indirect via de Onderliggende Beleggingsinstellingen in aandelen. Voor de toelichting op de waardering van de financiële instrumenten die zich in de portefeuille van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen bevinden wordt verwezen naar de toelichting op de beleggingen van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen via de Onderliggende Beleggingsinstellingen zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markttrente. Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds belegt via de Onderliggende Beleggingsinstellingen niet in vastrentende waarden en loopt derhalve geen renterisico.

Kredietrisico

Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds belegt niet in vastrentende waarden en loopt derhalve geen significant kredietrisico met betrekking tot de beleggingen. Desalniettemin wordt wel beperkt kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds bedraagt ultimo verslagperiode € 35 duizend (2022: € 50 duizend).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Via de beleggingen in de Onderliggende Beleggingsinstellingen, kan het Fonds valutarisico lopen.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar paragraaf 1.4 Risicomanagement.

2 Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het aanhouden van liquide middelen valt binnen het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

3 Fondsvermogen

Fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	52.937	51.863
Uitgegeven participaties	1.809	3.319
Ingekochte participaties	-4.065	-2.245
Stand ultimo periode	50.681	52.937
Overige reserves		
Stand per 1 januari	18.109	5.791
Ingekochte participaties	-1.087	-531
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-9.127	12.849
Stand ultimo periode	7.895	18.109
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-9.127	12.849
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	9.127	-12.849
Resultaat over de verslagperiode	9.912	-9.127
Stand ultimo periode	9.912	-9.127
Totaal fondsvermogen	68.488	61.919

De participaties in het Fonds luiden op naam en in euro's. Participaties worden ingeschreven in een register van Participanten. Er worden geen verhandelbare bewijzen van participaties uitgegeven en zijn dus niet beursgenoteerd. Het Fonds geeft participaties af en neemt participaties terug tegen de geldende intrinsieke waarde. Deze prijs geldt op die dag voor zowel toetreding als uittreding. Participanten kunnen participaties uitsluitend overdragen aan het Fonds. Het is participanten niet toegestaan participaties rechtstreeks over te dragen aan derden.

Verloopoverzicht aantal participaties

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	1.111.264	1.102.046
Uitgegeven participaties	30.003	56.534
Ingekochte participaties	-84.789	-47.316
Stand ultimo periode	1.056.478	1.111.264

Meerjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019 ¹
Intrinsieke waarde	68.488	61.919	70.503	53.650	50.574
Resultaat	9.912	-9.127	12.849	3.047	5.427
Aantal uitstaande participaties	1.056.478	1.111.264	1.102.046	1.000.345	997.011
In € 1					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	64,83	55,72	63,97	53,63	50,73
Dividend ²	-	-	1,91	-	-
Opbrengsten uit beleggingen	-	-	-	1,66	-
Waardeveranderingen beleggingen	9,10	-8,26	12,14	1,39	5,40
In rekening gebrachte op- en afslagen	-	-	0,01	0,01	0,07
Som der bedrijfslasten	-	-	-	0,02	-0,01
Resultaat³	9,10	-8,26	12,15	3,08	5,46

- 1 Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds is opgericht op 14 juni 2019, derhalve hebben de cijfers betrekking op de periode 14 juni 2019 tot en met 31 december 2019.
- 2 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.
- 3 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

9.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening

4 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Participaties		
Participaties - gerealiseerde koerswinsten	554	2
Participaties - gerealiseerde koersverliezen	-1	-462
Participaties - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Participaties - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal participaties	553	-460
Totaal	553	-460

5 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Participaties		
Participaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	9.356	16
Participaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-2	-8.687
Participaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-	-
Participaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal participaties	9.354	-8.671
Totaal	9.354	-8.671

Lopende kosten factor

Aangezien er in het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds in beginsel geen sprake is van andere kosten dan de beheervergoeding, is de lopende kosten factor (LKF) doorgaans gelijk aan de beheervergoeding zoals vermeld in de winst- en verliesrekening. Voor het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds is de LKF gelijk aan 0,020% (2022: 0,020%). Door de beheerder wordt bij de Onderliggende Beleggingsinstellingen ook beheervergoeding ingehouden. Om dubbele inhouding vanaf die datum te voorkomen vergoedt de beheerder beheervergoeding aan het Fonds zodat de gerealiseerde LKF over de verslagperiode, overeenkomstig het prospectus, 0,020% bedraagt.

Onderstaand wordt de lopende kosten factor weergegeven:

Lopende kosten factor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Beheervergoeding	-	-
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	65.933	64.587
Lopende kosten factor	0,020%	0,020%

Omloopfactor

Omdat de feitelijke aan- en verkopen van beleggingen plaatsvinden in de Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Funds wordt voor de omloopfactor naar de toelichting op de jaarrekening van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen verwezen.

Transactiekosten

Transactiekosten als gevolg van aan- en verkopen van beleggingen zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten, voor zover identificeerbaar, bedragen in de verslagperiode nihil (2022: nihil).

Omdat de feitelijke aan- en verkopen van beleggingen plaatsvinden in de Onderliggende Beleggingsinstellingen waarin het Fonds participeert, wordt voor de omvang van de transactiekosten verwezen naar de Toelichting op de winst- en verliesrekening van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2023 van het Fonds.

9.3 Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan Cardano gelieerde partijen. Het kan de volgende transactiesoorten betreffen: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Indien transacties worden verricht met gelieerde partijen zullen deze onder marktconforme voorwaarden plaatsvinden. Bij een transactie met een gelieerde partij buiten een geregelende markt, markt in financiële instrumenten of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, zal in alle gevallen een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen aan de transactie. Ingevolge het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf) worden de entiteiten die deel uitmaken van de Cardano Group aangemerkt als gelieerde partijen met betrekking tot het Fonds. In de verslagperiode zijn er geen effectentransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Cardano brengt een beheervergoeding in rekening aan het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds. Deze beheervergoeding is conform het prospectus in rekening gebracht. De beheervergoeding is opgenomen in de winst- en verliesrekening van het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds en bedraagt in de verslagperiode € nihil (2022: € nihil).

Softdollar-arrangementen en retourprovisies

Vanuit MiFID II-vereisten is het niet toegestaan om gebruik te maken van softdollar-arrangementen. Deze arrangementen betreffen diensten en producten van financiële dienstverleners, die in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten aan vermogensbeheerders ter beschikking kunnen worden gesteld. In de verslagperiode was er dan ook geen sprake van retourprovisies dan wel softdollar-arrangementen.

Uitbesteding werkzaamheden

Ten behoeve van de uitvoering van het beheer van de Fondsen maakt de Beheerder gebruik van diensten van derden. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de Beheerder opdracht aan derden heeft gegeven:

WERKZAAMHEDEN	DIENSTVERLENENDE INSTELLING
Informatietechnologie diensten	Cardano Holding Limited, Cardano Risk Management Limited, Cardano Risk Management B.V. (alle drie gelieerd aan Cardano Asset Management N.V.)
Uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van de afdekking van valutarisico voor een participatieklasse	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van het engagements- en stembeleid	Sustainalytics Holding B.V. ¹
Uitvoering van het stembeleid	Glass Lewis Europe Limited ¹

¹ Per 1 september 2023 is de uitvoering van het stembeleid uitbesteed aan Glass Lewis Europe Limited.

Cardano maakt gebruik van de diensten van een derde partij voor informatietechnologie diensten, de uitvoering van de aan het Fonds gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging van het Fonds en de uitvoering van engagement- en stembeleid van het Fonds. De uitgangspunten van de samenwerking met de verschillende uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst. In deze overeenkomst zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat de Beheerder kan voldoen aan de uitbestedingseisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing en de vergoeding. De kosten van uitbesteede werkzaamheden komen volledig ten laste van de Beheerder.

De Beheerder is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instelling(en) te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Werknemers

Het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds heeft geen werknemers in dienst. De Beheerder van de beleggingsinstelling verricht de werkzaamheden voor het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds.

Winstbestemming

Het resultaat over de verslagperiode wordt ten gunste gebracht van de overige reserves.

9.4 Beloning Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden voor Zwitserleven Beleggingsfondsen over 2023 een vergoeding. Deze leden van de Raad van Toezicht van Zwitserleven Beleggingsfondsen fungeren tevens als lid van toezichtsorganen van andere door Cardano beheerde beleggingsinstellingen. Met betreffende leden is een totaalvergoeding

overeengekomen. In de verslagperiode bedroeg deze totale vergoeding € 49.500 (in 2022: € 45.000). Dit bedrag is inclusief onkostenvergoeding. De kosten van deze vergoedingen worden door Cardano gedragen.

In 2023 vonden minimaal op kwartaalbasis vergaderingen plaats waar de Raad van Toezicht bij elkaar kwam. Voor meer informatie aangaande deze vergaderingen wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Toezicht.

Rotterdam, 2 april 2024

Directie van Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst
H.H.J.G. Naus
M.E. Petit
M.C. Strijbos
J. Sunderman
H.S.R. Veelaert

9.5 Overige gegevens

9.5.1 Belangen directie en Raad van Toezicht

Conform artikel 122 lid 2 Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo) geeft onderstaand overzicht het totale persoonlijke belang weer dat de leden van de directie van Cardano en de Raad van Toezicht in een directe of indirecte belegging van het Fonds per begin en einde van de verslagperiode hebben gehad.

OMSCHRIJVING	GEMEENSCHAPPELIJK BELANG IN AANTALLEN 31-12-2023	GEMEENSCHAPPELIJK BELANG IN AANTALLEN 31-12-2022
Ageas	30	30
Air France - KLM	36	
Electrolux AB	-	200
Engie	177	-
ING Groep	370	2.004
KBC Group	875	875
Li Auto	275	-
NIO	882	-
Philips NV	218	209
Randstad	158	152
Renault SA	100	100
Schneider Electric SE	-	100
Xpeng	354	
UCB	15	15
Universal Music Group NV	260	257
Vivendi SA	253	253

9.5.2 Winstbestemmingsregeling

In artikel 16 van de voorwaarden van beheer van Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn de volgende bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het exploitatie saldo:

Artikel 16.1 Het netto-exploitatie-saldo van ieder subfonds wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Artikel 16.2 De winst per subfonds over een boekjaar wordt berekend met inachtneming van het bepaalde in Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De winst wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de vergadering van participanten, de beheerder en Raad van Toezicht van Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds (hierna: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de beleggingsentiteit en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingproces en

de wijze waarop de beheerder inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement van het jaarverslag, waarin de beheerder de risicoanalyse van de beleggingsentiteit heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de (fraude)risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle entiteiten aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de grondslagen in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de beheerder, waaronder directie, juridische zaken en compliance afdeling en de Raad van Toezicht van de beleggingsentiteit.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de beheerder, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountant en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder inlichtingen ingewonnen bij de afdeling juridische zaken van de beheerder en kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Algemeen" van 2.1 Grondslagen, risico's en overige informatie met betrekking tot de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de beheerder een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de beleggingsentiteit om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de beheerder besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de beheerder op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het verslag van de beheerder en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de beheerder en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De beheerder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de

beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 2 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

10 Jaarrekening 2023

Zwitslerleven Credits Hypotheken Mixfonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in € 1.000	REF. ¹	31-12-2023
Beleggingen	1	
Participaties in Zwitslerleven Credits Fonds		961.961
Overige activa		
Liquide middelen	2	451
Kortlopende schulden	3	3
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		448
Activa min kortlopende schulden		962.409
Fondsvermogen	4	
Gestort kapitaal		912.418
Overige reserves		-160
Onverdeeld resultaat		50.151
Totaal fondsvermogen		962.409

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST- EN VERLIESREKENING

In € 1.000	REF. ¹	07-09-2023 t/m 31-12-2023
Bedrijfsopbrengsten		
Opbrengsten uit beleggingen		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	5	-4
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6	50.029
In rekening gebrachte op- en afslagen		127
Overige bedrijfsopbrengsten		2
Som der bedrijfsopbrengsten		50.154
Bedrijfslasten		
Beheervergoeding		3
Som der bedrijfslasten		3
Resultaat		50.151

¹ De referenties in de winst- en verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

KASSTROOMOVERZICHT

In € 1.000	07-09-2023 t/m 31-12-2023
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten	
Resultaat	50.151
Koersverschillen op geldmiddelen	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	50.151
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:	
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	4
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-50.029
Aankoop van beleggingen	-919.636
Verkoop van beleggingen	7.700
Mutaties in activa en passiva:	
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	3
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	-911.807
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten	
Uitgifte van participaties	923.890
Inkoop van participaties	-11.632
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	912.258
Totaal nettokasstromen	451
Koersverschillen op geldmiddelen	-
Mutatie liquide middelen	451
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	451

Introductie

De beheerder van Zwitserleven Beleggingsfondsen heeft met ingang van 7 september 2023 een nieuw subfonds gelanceerd, namelijk het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds. Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds zal specifiek worden aangeboden ten behoeve van pensioenverzekeringsproducten van Zwitserleven (SRLEV N.V. en Zwitserleven PPI N.V.).

Het Fonds zal een belegging in het Zwitserleven Credits Fonds, een fonds dat belegt in bedrijfsobligaties, combineren met een belegging in een fonds dat belegt in Nederlandse woninghypotheken, namelijk het AeAM Dutch Mortgage Fund 2 ('het Hypothekenfonds'). Het Hypothekenfonds zal worden beheerd door Aegon Investment Management B.V. en belegt in woninghypotheken die zijn uitgegeven door Aegon Hypotheken B.V.

Hierbij zullen ruime bandbreedten worden gehanteerd, rekening houdend met de relatief beperkte verhandelbaarheid van het Hypothekenfonds.

De jaarrekening van het Fonds is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. Voor meer algemene informatie ten aanzien van het Fonds wordt verwezen naar paragraaf 2.1 Algemeen.

De jaarrekening van het Fonds, bestaande uit de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichtingen daarop, geven een totaal inzicht in de financiële positie van het Fonds inclusief inzicht in alle vorderingen en verplichtingen. Buiten de financiële positie zoals weergegeven in de jaarrekening van het Fonds bestaan geen bezittingen, schulden, vorderingen en verplichtingen uit hoofde van Zwitserleven Beleggingsfondsen of andere Fondsen die betrekking hebben op het Fonds.

De grondslagen die van toepassing zijn op het Fonds, zijn uiteengezet in: i) paragraaf 2.2 Algemene grondslagen; ii) paragraaf 2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; iii) paragraaf 2.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iv) paragraaf 2.5 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht. Ten aanzien van de Onderliggende Beleggingsinstellingen is v) paragraaf 2.6 Grondslagen voor de Onderliggende Beleggingsinstellingen tevens van toepassing.

De activiteiten van het Fonds kunnen financiële risico's (en eventuele van toepassing zijnde niet-financiële risico's) van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's worden toegelicht in paragraaf 2.8 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen en in het Verslag van de Beheerder wordt inzicht gegeven in het risicomangementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's.

Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds belegt per ultimo verslagperiode indirect in bedrijfsobligaties genoteerd in euro via een Onderliggende Beleggingsinstelling, te weten Zwitserleven Credits Fonds. De jaarrekening van deze Onderliggende Beleggingsinstelling is opgenomen in paragraaf 12.6. Per ultimo verslagperiode wordt er nog niet belegd in het AeAM Dutch Mortgage Fund 2.

10.1 Toelichting op de balans

1 Beleggingen

Participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen

In € 1.000	07-09-2023 t/m 31-12-2023
Stand per 1 januari	-
Aankopen	919.636
Verkopen	-7.700
Gerealiseerde waardeveranderingen	-4
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	50.029
Stand ultimo periode	961.961

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

	Aantal participaties	Intrinsieke waarde in € 1.000	Belang van het Fonds als % van de Onderliggende Beleggingsinstelling
	31-12-2023	31-12-2023	31-12-2023
Zwitserleven Credits Fonds	91.567.136	961.961	94,16%
		Intrinsieke waarde per participatie in € 1	
Zwitserleven Credits Fonds		10,51	

In het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo Wft), is de jaarrekening van het Zwitserleven Credits Fonds opgenomen in paragraaf 12.6.

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds belegt indirect via de Onderliggende Beleggingsinstelling in bedrijfsobligaties. Voor de toelichting op de waardering van de financiële instrumenten die zich in de portefeuille van deze Onderliggende Beleggingsinstelling bevinden wordt verwezen naar de toelichting op de beleggingen van deze Onderliggende Beleggingsinstelling.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen via de Onderliggende Beleggingsinstelling zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markttrente. Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds belegt via de Onderliggende Beleggingsinstelling in vastrentende waarden en loopt derhalve een indirect renterisico.

Kredietrisico

Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds belegt niet direct in vastrentende waarden en loopt derhalve niet direct een significant kredietrisico met betrekking tot de beleggingen. Desalniettemin wordt wel beperkt kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds bedraagt ultimo verslagperiode € 451 duizend.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Via de beleggingen in de Onderliggende Beleggingsinstelling, kan het Fonds valutarisico lopen.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar paragraaf 1.4 Risicomanagement.

2 Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het aanhouden van liquide middelen valt binnen het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

3 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

Kortlopende schulden

In € 1.000	31-12-2023
Subtotaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-
Beleggingsactiviteiten	
Te betalen service fee	3
Subtotaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	3
Totaal	3

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

4 Fondsvermogen

Fondsvermogen

In € 1.000	07-09-2023 t/m 31-12-2023
Gestort kapitaal	
Stand per 1 januari	-
Uitgegeven participaties	923.890
Ingekochte participaties	-11.472
Stand ultimo periode	912.418
Overige reserves	
Stand per 1 januari	-
Ingekochte participaties	-160
Stand ultimo periode	-160
Onverdeeld resultaat	
Stand per 1 januari	-
Resultaat over de verslagperiode	50.151
Stand ultimo periode	50.151
Totaal fondsvermogen	962.409

De participaties in het Fonds luiden op naam en in euro's. Participaties worden ingeschreven in een register van Participanten. Er worden geen verhandelbare bewijzen van participaties uitgegeven en zijn dus niet beursgenoteerd. Het Fonds geeft participaties af en neemt participaties terug tegen de geldende intrinsieke waarde. Deze prijs geldt op die dag voor zowel toetreding als uittreding. Participanten kunnen participaties uitsluitend overdragen aan het Fonds. Het is participanten niet toegestaan participaties rechtstreeks over te dragen aan derden.

Verloopoverzicht aantal participaties

	07-09-2023 t/m 31-12-2023
Stand aan het begin van de periode	-
Uitgegeven participaties	92.764.069
Ingekochte participaties	-1.152.182
Stand ultimo periode	91.611.887

Meerjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023 ¹
Intrinsieke waarde	962.409
Resultaat	50.151
Aantal uitstaande participaties	91.611.887
In € 1	
Per participatie	
Intrinsieke waarde	10,51
Dividend ²	-
Waardeveranderingen beleggingen	0,56
Resultaat³	0,56

- 1 Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds is opgericht op 7 september 2023 en beschikt derhalve niet over cijfers over de verslagperiode 2022, 2021, 2020 en 2019.
- 2 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.
- 3 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

10.2 Toelichting op de winst- en verliesrekening

5 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	07-09-2023 t/m 31-12-2023
Participaties	
Participaties - gerealiseerde koerswinsten	2
Participaties - gerealiseerde koersverliezen	-6
Participaties - gerealiseerde valutawinsten	-
Participaties - gerealiseerde valutaverliezen	-
Subtotaal participaties	-4
Totaal	-4

6 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	07-09-2023 t/m 31-12-2023
Participaties	
Participaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	50.029
Participaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-
Participaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-
Participaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-
Subtotaal participaties	50.029
Totaal	50.029

Lopende kosten factor

Aangezien er in het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds in beginsel geen sprake is van andere kosten dan de beheervergoeding, is de lopende kosten factor (LKF) doorgaans gelijk aan de beheervergoeding zoals vermeld in de winst- en verliesrekening. Voor het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds is de LKF gelijk aan 0,040%. Door de beheerder wordt bij de Onderliggende Beleggingsinstelling ook beheervergoeding ingehouden. Om dubbele inhouding vanaf die datum te voorkomen vergoedt de beheerder beheervergoeding aan het Fonds zodat de gerealiseerde LKF over de verslagperiode, overeenkomstig het prospectus, 0,040% bedraagt.

Onderstaand wordt de lopende kosten factor weergegeven:

Lopende kosten factor

In € 1.000	07-09-2023 t/m 31-12-2023
Som der bedrijfslasten (exclusief rente rekening courant)	3
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	900.637
Lopende kosten factor	0,040%

Omloopfactor

Omdat de feitelijke aan- en verkopen van beleggingen plaatsvinden in Zwitserleven Credits Fonds wordt voor de omloopfactor naar de toelichting op de jaarrekening van deze Onderliggende Beleggingsinstelling verwezen.

Transactiekosten

Transactiekosten als gevolg van aan- en verkopen van beleggingen zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten, voor zover identificeerbaar, bedragen in de verslagperiode nihil.

Omdat de feitelijke aan- en verkopen van beleggingen plaatsvinden in de Onderliggende Beleggingsinstelling waarin het Fonds participeert, wordt voor de omvang van de transactiekosten verwezen naar de Toelichting op de winst- en verliesrekening van deze Onderliggende Beleggingsinstelling.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2023 van het Fonds.

10.3 Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan Cardano gelieerde partijen. Het kan de volgende transactiesoorten betreffen: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Indien transacties worden verricht met gelieerde partijen zullen deze onder marktconforme voorwaarden plaatsvinden. Bij een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, markt in financiële instrumenten of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, zal in alle gevallen een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen aan de transactie. Ingevolge het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf) worden de entiteiten die deel uitmaken van de Cardano Group aangemerkt als gelieerde partijen met betrekking tot het Fonds. In de verslagperiode zijn er geen effectentransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Cardano brengt een beheervergoeding in rekening aan het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds. Deze beheervergoeding is conform het prospectus in rekening gebracht. De beheervergoeding is opgenomen in de winst- en verliesrekening van het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds en bedraagt in de verslagperiode € 3 duizend.

Softdollar-arrangementen en retourprovisies

Vanuit MiFID II-vereisten is het niet toegestaan om gebruik te maken van softdollar-arrangementen. Deze arrangementen betreffen diensten en producten van financiële dienstverleners, die in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten aan vermogensbeheerders ter beschikking kunnen worden gesteld. In de verslagperiode was er dan ook geen sprake van retourprovisies dan wel softdollar-arrangementen.

Uitbesteding werkzaamheden

Ten behoeve van de uitvoering van het beheer van de Fondsen maakt de Beheerder gebruik van diensten van derden. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de Beheerder opdracht aan derden heeft gegeven:

WERKZAAMHEDEN	DIENSTVERLENENDE INSTELLING
Informatietechnologie diensten	Cardano Holding Limited, Cardano Risk Management Limited, Cardano Risk Management B.V. (alle drie gelieerd aan Cardano Asset Management N.V.)
Uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van de afdekking van valutarisico voor een participatieklasse	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van het engagements- en stembeleid	Sustainalytics Holding B.V. ¹
Uitvoering van het stembeleid	Glass Lewis Europe Limited ¹

¹ Per 1 september 2023 is de uitvoering van het stembeleid uitbesteed aan Glass Lewis Europe Limited.

Cardano maakt gebruik van de diensten van een derde partij voor informatietechnologie diensten, de uitvoering van de aan het Fonds gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging van het Fonds en de uitvoering van engagement- en stembeleid van het Fonds. De uitgangspunten van de samenwerking met de verschillende uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst. In deze overeenkomst zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat de Beheerder kan voldoen aan de uitbestedingseisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing en de vergoeding. De kosten van uitbestede werkzaamheden komen volledig ten laste van de Beheerder.

De Beheerder is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instelling(en) te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Werknemers

Het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds heeft geen werknemers in dienst. De Beheerder van de beleggingsinstelling verricht de werkzaamheden voor het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds.

Winstbestemming

Het resultaat over de verslagperiode wordt ten gunste gebracht van de overige reserves.

10.4 Beloning Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvingen voor hun werkzaamheden voor Zwitserleven Beleggingsfondsen over 2023 een vergoeding. Deze leden van de Raad van Toezicht van Zwitserleven Beleggingsfondsen fungeren tevens als lid van toezichtsorganen van andere door Cardano beheerde beleggingsinstellingen. Met betreffende leden is een totaalvergoeding

overeengekomen. In de verslagperiode bedroeg deze totale vergoeding € 49.500 (in 2022: € 45.000). Dit bedrag is inclusief onkostenvergoeding. De kosten van deze vergoedingen worden door Cardano gedragen.

In 2023 vonden minimaal op kwartaalbasis vergaderingen plaats waar de Raad van Toezicht bij elkaar kwam. Voor meer informatie aangaande deze vergaderingen wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Toezicht.

Rotterdam, 2 april 2024

Directie van Cardano Asset Management N.V.

E.R. de Beijer-van der Vorst
H.H.J.G. Naus
M.E. Petit
M.C. Strijbos
J. Sunderman
H.S.R. Veelaert

10.5 Overige gegevens

10.5.1 Belangen directie en Raad van Toezicht

Geen van de leden van de directie van Cardano en van de Raad van Toezicht heeft een persoonlijk belang in een belegging die wordt aangehouden door het Zwitserleven Hypotheken Mixfonds.

10.5.2 Winstbestemmingsregeling

In artikel 16 van de voorwaarden van beheer van Zwitserleven Beleggingsfondsen zijn de volgende bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het exploitatie saldo:

Artikel 16.1 Het netto-exploitatie-saldo van ieder subfonds wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Artikel 16.2 De winst per subfonds over een boekjaar wordt berekend met inachtneming van het bepaalde in Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De winst wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de vergadering van participanten, de beheerder en Raad van Toezicht van Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds (hierna: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de beleggingsentiteit en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingproces en

de wijze waarop de beheerder inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement van het jaarverslag, waarin de beheerder de risicoanalyse van de beleggingsentiteit heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de (fraude)risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle entiteiten aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de grondslagen in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de beheerder, waaronder directie, juridische zaken en compliance afdeling en de Raad van Toezicht van de beleggingsentiteit.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de beheerder, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountant en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder inlichtingen ingewonnen bij de afdeling juridische zaken van de beheerder en kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Algemeen" van 2.1 Grondslagen, risico's en overige informatie met betrekking tot de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de beheerder een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de beleggingsentiteit om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de beheerder besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de beheerder op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het verslag van de beheerder en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de beheerder en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De beheerder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de

beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 2 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

11 Aanvullende informatie 2023 Onderliggende Beleggingsinstellingen: Cardano Investment Funds I en Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets

Introductie

De beleggingen van het Zwitserleven Europees Aandelenfonds, Zwitserleven Vastgoedfonds, Zwitserleven Wereld Aandelenfonds en Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds bestaan uit participaties in Onderliggende Beleggingsinstellingen.

Op 1 januari 2024 is de tenaamstelling van de subfondsen die deel uitmaken van ACTIAM Beleggingsfondsen I (ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Europa, ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika, ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific, ACTIAM Impact Wereld Aandelenfonds, ACTIAM Duurzaam Europees Aandelenfonds, ACTIAM Duurzaam Index Vastgoedfonds Europa, ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Wereld) en het ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen gewijzigd. De naamswijziging ziet enerzijds op de vervanging van de naam 'ACTIAM' door 'Cardano', en anderzijds op het beter laten aansluiten van de fondsnamen op het gevoerde duurzaamheidsbeleid binnen elk Fonds. Voorts zullen de bovengenoemde fondsen vanaf 1 januari 2024 worden voortgezet onder een Engelse tenaamstelling, zodat de fondsnamen beter aansluiten bij de strategie en (internationale) ambitie van Cardano als Beheerder. Tevens is op 1 januari 2024 de naam van ACTIAM Beleggingsfondsen I aangepast naar Cardano Investment Funds I. In onderstaande tabel zijn de naamswijzigingen opgenomen.

Tabel 1:

Oude fondsnaam	Nieuwe fondsnaam
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Europa	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific
ACTIAM Impact Wereld Aandelenfonds	Cardano Impact Equity Global
ACTIAM Duurzaam Europees Aandelenfonds	Cardano ESG Transition Equity Europe
ACTIAM Duurzaam Index Vastgoedfonds Europa	Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Wereld	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global
ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen	Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets

De Onderliggende Beleggingsinstellingen van het Zwitserleven Europees Aandelenfonds en Zwitserleven Vastgoedfonds betreffen respectievelijk Cardano ESG Transition Equity Europe en Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe.

De Onderliggende Beleggingsinstellingen van het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds en Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds betreffen Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds en Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global (alleen Onderliggende Beleggingsinstellingen van Zwitserleven Wereld Aandelenfonds), Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen, Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific, Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa en Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika. Deze Zwitserlevenfondsen beleggen op hun beurt ook in Onderliggende Beleggingsinstellingen, namelijk Cardano Impact Equity Global, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe en Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America.

In lijn met de grondslagen zoals opgenomen in hoofdstuk 2.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva, wordt in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo Wft), de aanvullende informatie van deze Onderliggende Beleggingsinstellingen in hoofdstuk 11 opgenomen.

11.1 Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe

Algemeen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe - C1 Inc EUR	
Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,08%

Fondsvermogen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe - C1 Inc EUR	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	919.841	868.184
Aantal uitstaande participaties	35.193.008	37.518.620
Intrinsieke waarde per participatie	26,14	23,14

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Financiële conglomeraten	165.174	18,3	155.973	18,3
Kapitaalgoederen	140.501	15,6	129.947	15,2
Gezondheidszorg	137.250	15,2	136.475	16,0
Niet-duurzame consumentengoederen	104.219	11,6	101.881	11,9
Luxe consumentengoederen	93.953	10,4	83.130	9,7
Informatie Technologie	67.610	7,5	58.467	6,9
Basisgoederen	62.178	6,9	66.613	7,8
Energie	46.460	5,1	36.401	4,3
Nutsbedrijven	43.649	4,8	39.739	4,7
Zakelijke dienstverlening	32.532	3,6	34.989	4,1
Onroerend goed	8.771	1,0	9.362	1,1
Totaal	902.297	100,0	852.977	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	467.314	51,7	428.051	50,1
Britse pond	191.535	21,2	194.309	22,8
Zwitserse frank	135.289	15,0	132.716	15,6
Deense kroon	45.957	5,1	38.193	4,5
Zweedse kroon	43.827	4,9	43.944	5,2
Noorse kroon	15.805	1,8	13.200	1,5
Amerikaanse dollar ¹	2.570	0,3	2.564	0,3
Totaal	902.297	100,0	852.977	100,0

- 1 De valutaverdeling gaat uit van de wettelijke domiciliëring van de betreffende beleggingen uit de beleggingsportefeuille. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat er in de tabel een aantal valuta vermeld worden die geen deel uitmaken van de regio waarin wordt belegd. De betreffende beleggingen staan echter wel genoteerd aan een beurs binnen de betreffende regio.

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van het Fonds bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Het Fonds kan tijdelijk Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten gebruiken in het kader van efficiënt portefeuillebeheer.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Het Fonds belegt op een duurzame wijze in (certificaten van) aandelen van ondernemingen die deel uitmaken van de benchmark, de MSCI Europe Index Net EUR, met uitzondering van aandelen van die ondernemingen die niet voldoen aan de Algemene Uitsluitingscriteria. Het Fonds belegt hiertoe uitsluitend in aandelen die beursgenoteerd zijn in een lidstaat van de Europese Unie, Verenigd Koninkrijk, Zwitserland en Noorwegen en kan tijdelijk beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten. Het uitsluiten van ondernemingen veroorzaakt een afwijking tussen enerzijds het rendement van het fonds en anderzijds het rendement van de benchmark. Deze afwijking wordt zoveel als mogelijk beperkt door de vrijkomende middelen te investeren in aandelen van ondernemingen met vergelijkbare risicokarakteristieken als de risicokarakteristieken van de uitgesloten aandelen die wel voldoen aan de van toepassing zijnde ESG-criteria.

Het beleggingsdoel van het Fonds is om, rekening houdend met de van toepassing zijnde uitsluitingscriteria, het rendement van de benchmark zo veel als mogelijk te benaderen.

Shareclasses

Cardano heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor het Fonds meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het Fonds. Per 1 februari 2023 is in dit kader het Fonds omgevormd naar een participatieklasse in hetzelfde Fonds, oftewel naar Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe - C1 Inc EUR. Afgezien van de hernoeming naar deze participatieklasse beschikt deze over dezelfde karakteristieken als het Fonds had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. In een later stadium kan de Beheerder, wanneer daar aanleiding toe is, de in het prospectus opgenomen participatieklasse activeren.

11.2 Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America

Algemeen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America - C1 Inc EUR	
Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,08%

Fondsvermogen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America - C1 Inc EUR	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	1.856.436	1.520.066
Aantal uitstaande participaties	18.406.610	18.112.297
Intrinsieke waarde per participatie	100,86	83,92

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Informatie Technologie	561.033	30,4	390.811	25,7
Financiële conglomeraten	261.614	14,1	198.407	13,1
Gezondheidszorg	220.726	11,9	214.124	14,0
Luxe consumtengoederen	196.809	10,6	141.059	9,3
Kapitaalgoederen	179.842	9,7	191.064	12,6
Zakelijke dienstverlening	141.388	7,6	111.587	7,4
Niet-duurzame consumtengoederen	114.085	6,2	113.087	7,5
Basisgoederen	59.072	3,2	55.385	3,7
Nutsbedrijven	50.058	2,7	53.892	3,6
Onroerend goed	43.370	2,3	33.594	2,2
Energie	23.688	1,3	13.004	0,9
Totaal	1.851.685	100,0	1.516.014	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Amerikaanse dollar	1.768.931	95,5	1.439.036	94,9
Canadese dollar	82.754	4,5	76.978	5,1
Totaal	1.851.685	100,0	1.516.014	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van het Fonds bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Het Fonds kan tijdelijk Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten gebruiken in het kader van efficiënt portefeuillebeheer.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Het Fonds belegt op een duurzame wijze in (certificaten van) aandelen van ondernemingen die deel uitmaken van de benchmark, MSCI North America Index Net EUR, met uitzondering van aandelen van die ondernemingen die niet voldoen aan de Algemene Uitsluitingscriteria. Het Fonds belegt hiertoe uitsluitend in aandelen van beursgenoteerde Noord-Amerikaanse ondernemingen en kan tijdelijk beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten. Het uitsluiten van ondernemingen veroorzaakt enerzijds een afwijking tussen het rendement van het Fonds en anderzijds het

rendement van de benchmark. Deze afwijking wordt zoveel als mogelijk beperkt door de vrijkomende middelen te investeren in aandelen van ondernemingen met vergelijkbare risicokarakteristieken die wel voldoen aan de van toepassing zijnde ESG-criteria.

Het beleggingsdoel van het Fonds is om, rekening houdend met de van toepassing zijnde uitsluitingscriteria, het rendement van de benchmark zo veel als mogelijk te benaderen.

Shareclasses

Cardano heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor het Fonds meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het Fonds. Per 1 februari 2023 is in dit kader het Fonds omgevormd naar een participatieklasse in hetzelfde Fonds, oftewel naar Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America - C1 Inc EUR. Afgezien van de hernoeming naar deze participatieklasse beschikt deze over dezelfde karakteristieken als het Fonds had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. In een later stadium kan de Beheerder, wanneer daar aanleiding toe is, de in het prospectus opgenomen participatieklasse activeren.

11.3 Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific

Algemeen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific - C1 Inc EUR	
Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,08%

Fondsvermogen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific - C1 Inc EUR	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	482.401	401.623
Aantal uitstaande participaties	15.296.177	13.819.066
Intrinsieke waarde per participatie	31,54	29,06

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie (exclusief fx forwards)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Financiële conglomeraten	101.190	20,9	93.230	23,2
Kapitaalgoederen	85.569	17,7	73.297	18,3
Luxe consumentengoederen	65.912	13,7	44.150	11,0
Informatie Technologie	49.364	10,3	35.885	9,0
Basisgoederen	41.206	8,6	34.881	8,7
Gezondheidszorg	40.250	8,4	35.464	8,9
Zakelijke dienstverlening	32.368	6,7	28.690	7,2
Onroerend goed	28.791	6,0	25.774	6,4
Niet-duurzame consumentengoederen	24.434	5,1	21.473	5,4
Nutsbedrijven	6.566	1,4	5.496	1,4
Energie	5.800	1,2	1.862	0,5
Totaal	481.450	100,0	400.202	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Japanse yen	319.905	66,4	253.906	63,5
Australische dollar	107.593	22,3	90.288	22,6
Hongkong dollar	31.129	6,5	34.953	8,7
Singaporese dollar	17.361	3,6	15.790	3,9
Nieuw-Zeelandse dollar	3.144	0,7	2.707	0,7
Amerikaanse dollar ¹	2.317	0,5	2.558	0,6
Totaal	481.449	100,0	400.202	100,0

- ¹ De valutaverdeling gaat uit van de wettelijke domiciliëring van de betreffende beleggingen uit de beleggingsportefeuille. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat er in de tabel een aantal valuta vermeld worden die geen deel uitmaken van de regio waarin wordt belegd. De betreffende beleggingen staan echter wel genoteerd aan een beurs binnen de betreffende regio.

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van het Fonds bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Het Fonds kan tijdelijk Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten gebruiken in het kader van efficiënt portefeuillebeheer.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Het Fonds belegt op een duurzame wijze in (certificaten van) aandelen van ondernemingen die deel uitmaken van de benchmark, de MSCI Pacific Index Net EUR, met uitzondering van aandelen van die ondernemingen die niet voldoen aan de Algemene Uitsluitingscriteria. Het Fonds belegt hiertoe uitsluitend in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen uit de Pacific (Japan, Singapore, Hong Kong, Nieuw-Zeeland en Australië) en kan tijdelijk beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten. Het uitsluiten van ondernemingen veroorzaakt een afwijking tussen enerzijds het rendement van het Fonds en anderzijds het rendement van de benchmark. Deze afwijking wordt zoveel als mogelijk beperkt door de vrijkomende middelen te investeren in aandelen van ondernemingen met vergelijkbare risicokarakteristieken als de risicokarakteristieken van de uitgesloten aandelen die wel voldoen aan de van toepassing zijnde ESG-criteria.

Het beleggingsdoel van het Fonds is om, rekening houdend met de van toepassing zijnde uitsluitingscriteria, het rendement van de benchmark zo veel als mogelijk te benaderen.

Shareclasses

Cardano heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor het Fonds meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het Fonds. Per 1 februari 2023 is in dit kader het Fonds omgevormd naar een participatieklasse in hetzelfde Fonds, oftewel naar Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific - C1 Inc EUR. Afgezien van de hernoeming naar deze participatieklasse beschikt deze over dezelfde karakteristieken als het Fonds had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. In een later stadium kan de Beheerder, wanneer daar aanleiding toe is, de in het prospectus opgenomen participatieklasse activeren.

11.4 Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets

Algemeen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets - C1 Acc EUR	
Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,13%

Fondsvermogen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets - C1 Acc EUR	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	537.272	446.425
Aantal uitstaande participaties	16.087.354	14.102.342
Intrinsieke waarde per participatie	33,40	31,66

Samenstelling beleggingsportefeuille

De onderstaande tabellen betreffen de waarde van de beleggingen van het totale fonds.

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Financiële conglomeraten	170.173	22,8	103.293	23,3
Informatie Technologie	167.376	22,3	85.811	19,3
Luxe consumentengoederen	96.758	12,9	64.742	14,6
Zakelijke dienstverlening	69.015	9,2	44.635	10,0
Basisgoederen	56.682	7,6	38.312	8,6
Kapitaalgoederen	53.611	7,2	27.761	6,2
Niet-duurzame consumentengoederen	47.419	6,3	30.684	6,9
Gezondheidszorg	31.761	4,2	18.413	4,1
Energie	21.761	2,9	7.939	1,8
Nutsbedrijven	20.403	2,7	13.354	3,0
Onroerend goed	14.404	1,9	9.784	2,2
Totaal	749.363	100,0	444.728	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Hongkong dollar	151.078	20,2	108.450	24,3
Indiase roepie	123.973	16,5	62.562	14,0
Taiwanese dollar	121.200	16,2	62.042	13,9
Zuid-Koreaanse won	96.522	12,9	50.558	11,4
Braziliaanse real	45.593	6,1	23.914	5,4
Chinese yuan	30.163	4,0	21.744	4,9
Saoedi-Arabische riyal	30.151	4,0	17.767	4,0
Zuid-Afrikaanse rand	23.938	3,2	17.714	4,0
Amerikaanse dollar ¹	21.177	2,8	13.234	3,0
Mexicaanse peso	20.894	2,8	11.045	2,5
Indonesische roepie	13.379	1,8	7.642	1,7
Thaise baht	11.829	1,6	10.650	2,4
Maleisische ringgit	9.023	1,2	5.887	1,3
Qatarese rial	8.713	1,2	6.006	1,4
VAE-dirham	8.608	1,1	5.767	1,3
Poolse zloty	5.669	0,8	2.031	0,5
Koeweitse dinar	5.480	0,7	3.835	0,9
Chileense peso	5.033	0,7	3.209	0,7
Turkse lira	4.704	0,6	3.385	0,8
Filipijnse peso	4.540	0,6	2.712	0,6
Euro ¹	4.073	0,5	534	0,1
Hongaarse forint	1.693	0,2	2.175	0,5
Colombiaanse peso	1.187	0,2	1.171	0,3
Egyptisch pond	594	0,1	623	0,1
Tsjechische kroon	149	-	71	-
Totaal	749.363	100,0	444.728	100,0

¹ De valutaverdeling gaat uit van de wettelijke domiciliëring van de betreffende beleggingen uit de beleggingsportefeuille. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat er in de tabel een aantal valuta vermeld worden die geen deel uitmaken van de regio waarin wordt belegd. De betreffende beleggingen staan echter wel genoteerd aan een beurs binnen de betreffende regio.

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van het Fonds bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Het Fonds kan tijdelijk Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten gebruiken in het kader van efficiënt portefeuillebeheer.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Het Fonds belegt op een duurzame wijze in (certificaten van) aandelen van ondernemingen die deel uitmaken van de index, de MSCI Emerging Markets Index Net EUR, met uitzondering van aandelen van die ondernemingen die niet voldoen aan de Algemene Uitsluitingscriteria. Het Fonds belegt hiertoe uitsluitend in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen uit opkomende landen en kan tijdelijk beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten. Het uitsluiten van ondernemingen veroorzaakt een afwijking tussen enerzijds het rendement van het Fonds en anderzijds het rendement van de index. Deze afwijking wordt zoveel als mogelijk beperkt door de vrijkomende middelen te investeren in aandelen van ondernemingen met vergelijkbare risicokarakteristieken die wel voldoen aan de van toepassing zijnde ESG-criteria.

Het beleggingsdoel van het Fonds is om, rekening houdend met de van toepassing zijnde uitsluitingscriteria, het rendement van de benchmark zo veel als mogelijk te benaderen.

Shareclasses

Cardano heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor het Fonds meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het Fonds. Per diezelfde datum is in dit kader het Fonds omgevormd naar een participatieklasse in hetzelfde Fonds, oftewel naar Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets - C1 Acc EUR. Afgezien van de hernoeming naar deze participatieklasse beschikt deze over dezelfde karakteristieken als het Fonds had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. Per 1 juni 2023 is vervolgens de participatieklasse "Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets - Z1 Inc EUR" opgericht. In tegenstelling tot de C1 participatieklasse wordt bij de Z1 participatieklasse geen beheervergoeding in rekening gebracht.

11.5 Cardano Impact Equity Global

Algemeen

Cardano Impact Equity Global - C1 Inc EUR	
Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,60%

Fondsvermogen

Cardano Impact Equity Global - C1 Inc EUR	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	115.563	100.717
Aantal uitstaande participaties	2.522.114	2.350.588
Intrinsieke waarde per participatie	45,82	42,85

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaarde	%	Marktwaarde	%
Software & services	24.445	21,3	15.472	15,5
Kapitaalgoederen	14.693	12,8	11.796	11,9
Banken	13.052	11,4	11.218	11,3
Halfgeleiders	11.285	9,9	4.375	4,4
Farmacie & biotechnologie	9.892	8,7	12.152	12,1
Verzorgingsproducten	6.829	6,0	7.892	7,9
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	6.082	5,3	3.062	3,1
Basisgoederen	5.490	4,8	5.250	5,3
Technologie	3.956	3,5	5.833	5,9
Nutsbedrijven	3.644	3,2	2.260	2,3
Onroerend goed	2.835	2,5	2.399	2,4
Voeding en dranken	2.822	2,5	4.972	5,0
Consumentenservicebedrijven	2.797	2,4	1.822	1,8
Auto's	1.782	1,6	2.438	2,5
Zakelijke dienstverlening	1.392	1,2	945	1,0
Transport	1.192	1,0	1.142	1,2
Duurzame consumptiegoederen	1.134	1,0	1.045	1,1
Energie	668	0,6	3.659	3,7
Telecommunicatiediensten	326	0,3	682	0,7
Agrarische producten	-	-	870	0,9
Totaal	114.316	100,0	99.284	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Amerikaanse dollar	61.187	53,6	59.122	59,6
Euro	19.029	16,6	6.930	7,0
Japanse yen	8.440	7,4	9.304	9,5
Deense kroon	5.609	4,9	5.567	5,6
Taiwanese dollar	4.969	4,3	2.617	2,6
Australische dollar	3.300	2,9	3.561	3,6
Chinese yuan	3.262	2,9	2.390	2,4
Zwitserse frank	3.008	2,6	4.972	5,0
Singaporese dollar	1.627	1,4	1.909	1,9
Britse pond	1.322	1,2	1.127	1,1
Zuid-Afrikaanse rand	1.313	1,1	-	-
Zuid-Koreaanse won	704	0,6	824	0,8
Keniaanse shilling	326	0,3	682	0,7
Noorse kroon	176	0,2	137	0,1
Canadese dollar	44	-	142	0,1
Totaal	114.316	100,0	99.284	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van het Fonds bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Het Fonds kan tijdelijk Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten gebruiken in het kader van efficiënt portefeuillebeheer.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Het Fonds belegt in aandelen van wereldwijd beursgenoteerde ondernemingen in ontwikkelde en opkomende landen. Het beleggingsdoel van het Fonds is een rendement te behalen dat ten minste gelijk is aan het rendement van de benchmark. Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling wordt nadrukkelijk beoogd ook niet-financiële waarde toe te voegen. Met name door te beleggen in ondernemingen die actief bijdragen aan de Sustainable Development Goals ("SDG's") zoals vastgesteld door de Verenigde Naties (VN) en door de negatieve impact op de planetaire grenzen te beperken zoals gespecificeerd door het Stockholm Resilience Center in Rockström et al. (2009).

Het Fonds kan ook beleggen in afgeleide financiële instrumenten en Exchange Traded Funds. Aan ondernemingen in de beleggingsportefeuille wordt een ESG-score toegekend. Daarbij wordt de portefeuille dusdanig samengesteld dat de ESG-score van de portefeuille van het Fonds te allen tijde hoger is dan de ESG-score van de benchmark. De benchmark van het Fonds is 'MSCI All Country World Index Net EUR'.

Shareclasses

Cardano heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor het Fonds meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het Fonds. Per 1 februari 2023 is in dit kader het Fonds omgevormd naar een participatieklasse in hetzelfde Fonds, oftewel naar Cardano Impact Equity Global - C1 Inc EUR. Afgezien van de hernoeming naar deze participatieklasse beschikt deze over dezelfde karakteristieken als het Fonds had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. In een later stadium kan de Beheerder, wanneer daar aanleiding toe is, de in het prospectus opgenomen participatieklasse activeren.

11.6 Cardano ESG Transition Equity Europe

Algemeen

Cardano ESG Transition Equity Europe - C1 Inc EUR	
Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,50%

Fondsvermogen

Cardano ESG Transition Equity Europe - C1 Inc EUR	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	16.795	13.689
Aantal uitstaande participaties	574.876	536.302
Intrinsieke waarde per participatie	29,21	25,52

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Farmacie & biotechnologie	2.484	14,7	2.160	15,9
Kapitaalgoederen	1.982	11,8	1.516	11,2
Banken	1.416	8,5	1.009	7,5
Voeding en dranken	1.310	7,8	1.125	8,3
Basisgoederen	990	5,9	929	6,9
Verzekeringen	964	5,8	949	7,0
Financiële conglomeraten	944	5,6	563	4,2
Halfgeleiders	884	5,3	601	4,4
Energie	746	4,5	935	6,9
Nutsbedrijven	739	4,4	607	4,5
Duurzame consumptiegoederen	717	4,3	608	4,5
Software & services	627	3,7	447	3,3
Verzorgingsproducten	507	3,0	316	2,3
Auto's	466	2,8	313	2,3
Detailhandelvoeding	452	2,7	391	2,9
Telecommunicatiediensten	378	2,3	353	2,6
Zakelijke dienstverlening	365	2,2	316	2,3
Detailhandel	262	1,6	116	0,9
Media	185	1,1	158	1,2
Reclame	181	1,1	78	0,6
Onroerend goed	56	0,3	-	-
Transport	50	0,3	36	0,3
Consumentenservicebedrijven	46	0,3	-	-
Totaal	16.751	100,0	13.526	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	9.817	58,5	7.939	58,7
Britse pond	3.796	22,7	2.438	18,0
Zwitserse frank	1.651	9,9	1.584	11,7
Deense kroon	891	5,3	772	5,7
Zweedse kroon	300	1,8	294	2,2
Noorse kroon	296	1,8	499	3,7
Totaal	16.751	100,0	13.526	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van het Fonds bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Het Fonds kan tijdelijk afgeleide financiële instrumenten, uitsluitend aandelenfutures en valutatermijncontracten gebruiken in het kader van efficiënt portefeuillebeheer.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Het Fonds belegt in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen in lidstaten van de Europese Unie, Verenigd Koninkrijk, Noorwegen en Zwitserland die binnen hun bedrijfssector bovengemiddelde prestaties leveren op het gebied van duurzaam ondernemen. Om risico's te spreiden worden beleggingen gespreid over landen, bedrijfstakken en ondernemingen. Een belegging in een onderneming mag niet meer bedragen dan 10% van het fondsvermogen. Het Fonds kan ook beleggen in afgeleide financiële instrumenten, uitsluitend in aandelenfutures en valutatermijncontracten. Aan alle ondernemingen wordt een ESG-score toegekend. De ESG-score van de portefeuille is altijd hoger dan de ESG-score van de benchmark.

Het beleggingsdoel is een rendement te behalen dat ten minste gelijk is aan het rendement van de MSCI Europe Index Net EUR, de benchmark en tegelijkertijd voor het Fonds een zo hoog mogelijke ESG-score te realiseren.

Shareclasses

Cardano heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor het Fonds meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het Fonds. Per 1 februari 2023 is in dit kader het Fonds omgevormd naar een participatieklasse in hetzelfde Fonds, oftewel naar Cardano ESG Transition Equity Europe - C1 Inc EUR. Afgezien van de hernoeming naar deze participatieklasse beschikt deze over dezelfde karakteristieken als het Fonds had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. In een later stadium kan de Beheerder, wanneer daar aanleiding toe is, de in het prospectus opgenomen participatieklasse activeren.

11.7 Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe

Algemeen

Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe - C1 Inc EUR	
Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,30%

Fondsvermogen

Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe - C1 Inc EUR	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	22.418	16.971
Aantal uitstaande participaties	816.940	703.694
Intrinsieke waarde per participatie	27,44	24,12

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Onroerend goed	22.272	100,0	16.825	100,0
Totaal	22.272	100,0	16.825	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	13.347	60,0	9.796	58,2
Britse pond	4.416	19,8	3.336	19,8
Zweedse kroon	3.143	14,1	2.573	15,3
Zwitserse frank	1.229	5,5	1.010	6,0
Noorse kroon	137	0,6	110	0,7
Totaal	22.272	100,0	16.825	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van het Fonds bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Het Fonds kan gebruik maken van afgeleide financiële instrumenten op aandelen of aandelenindices ter beperking van transactiekosten bij toe- of uittreding of indien het als gevolg van marktomstandigheden tijdelijk niet mogelijk is de benchmark te repliceren via beleggingen in aandelen die onderdeel uitmaken van de benchmark.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Het Fonds belegt in beursgenoteerde aandelen van Europese vastgoedondernemingen die onderdeel uitmaken van de benchmark. De uit de beleggingen voortkomende valutarisico's worden niet afgedekt naar euro. Er kan gebruik worden gemaakt van afgeleide financiële instrumenten op aandelen of aandelenindices ter beperking van transactiekosten bij toe- of uittreding of indien het als gevolg van marktomstandigheden tijdelijk niet mogelijk is de benchmark te repliceren via beleggingen in aandelen die onderdeel uitmaken van de benchmark. De benchmark wordt fysiek gerepliceerd door te beleggen in (certificaten van) aandelen van ondernemingen die deel uitmaken van de benchmark en die daarnaast voldoen aan Environment, Social en Governance (ESG)-criteria.

Het beleggingsdoel is een rendement te behalen dat het rendement van de benchmark evenaart. De benchmark is GPR Sustainable Real Estate Index Europe. Voor het Fonds wordt een stembeleid en een engagementbeleid toegepast.

Shareclasses

Cardano heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor het Fonds meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het Fonds. Per 1 februari 2023 is in dit kader het Fonds omgevormd naar een participatieklasse in hetzelfde Fonds, oftewel naar Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe - C1 Inc EUR. Afgezien van de hernoeming naar deze participatieklasse beschikt deze over dezelfde karakteristieken als het Fonds had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. In een later stadium kan de Beheerder, wanneer daar aanleiding toe is, de in het prospectus opgenomen participatieklasse activeren.

11.8 Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global

Algemeen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global - C1 Inc EUR	
Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,08%

Fondsvermogen

Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global - C1 Inc EUR	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	2.772.058	1.117.612
Aantal uitstaande participaties	57.818.594	27.581.868
Intrinsieke waarde per participatie	47,94	40,52

Samenstelling beleggingsportefeuille

De onderstaande tabellen betreffen de waarde van de beleggingen van het totale fonds.

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Informatie Technologie	1.008.959	24,0	234.820	21,1
Financiële conglomeraten	658.186	15,6	163.968	14,7
Gezondheidszorg	516.562	12,3	160.826	14,5
Kapitaalgoederen	488.531	11,6	136.864	12,3
Luxe consumentengoederen	451.540	10,7	106.257	9,6
Zakelijke dienstverlening	290.881	6,9	71.036	6,4
Niet-duurzame consumentengoederen	280.862	6,7	86.023	7,7
Basisgoederen	195.214	4,6	54.458	4,9
Nutsbedrijven	115.796	2,7	41.279	3,7
Energie	107.008	2,5	25.926	2,3
Onroerend goed	100.419	2,4	30.629	2,8
Totaal	4.213.958	100,0	1.112.086	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Amerikaanse dollar	2.953.694	70,2	758.644	68,2
Euro	366.347	8,7	99.133	8,9
Japane yen	256.850	6,1	71.898	6,5
Britse pond	163.954	3,9	46.942	4,2
Canadese dollar	139.636	3,3	40.907	3,7
Zwitserse frank	109.992	2,6	31.593	2,8
Australische dollar	93.589	2,2	25.118	2,3
Deense kroon	35.106	0,8	8.259	0,7
Zweedse kroon	32.162	0,8	8.848	0,8
Hongkong dollar	30.561	0,7	10.836	1,0
Singaporese dollar	18.435	0,4	5.236	0,5
Noorse kroon	11.669	0,3	3.739	0,3
Nieuw-Zeelandse dollar	2.016	-	933	0,1
Totaal	4.214.011	100,0	1.112.086	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van het Fonds bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Het Fonds gebruikt geen afgeleide financiële instrumenten.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Het Fonds belegt op een duurzame wijze in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen in de regio's Europa, Noord-Amerika en Pacific. Het Fonds wordt beheerd op basis van een systematisch beleggingsbeleid. Het doel is om, rekening houdend met de van toepassing zijnde uitsluitingscriteria, het rendement van de benchmark, de MSCI World Index Net EUR, zo veel als mogelijk te benaderen. Er wordt uitsluitend belegd in aandelen die niet zijn uitgesloten op basis van de Algemene Uitsluitingscriteria zoals die door Cardano is geformuleerd. Dit geeft een afwijking (tracking error) ten opzichte van de benchmark. De vrijkomende middelen vanuit de uitgesloten ondernemingen worden op een zodanige wijze belegd dat de tracking error geminimaliseerd wordt. Securities lending is niet toegestaan en het valutarisico wordt niet afgedekt.

Shareclasses

Cardano heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor het Fonds meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het Fonds. Per 1 februari 2023 is in dit kader het Fonds omgevormd naar een participatieklasse in hetzelfde Fonds, oftewel naar Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global - C1 Inc EUR. Afgezien van de hernoeming naar deze participatieklasse beschikt deze over dezelfde karakteristieken als het Fonds had voor de omvorming, waaronder een overeenkomstige kostenstructuur. Per 1 juni 2023 is vervolgens de participatieklasse "Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global - Z1 Inc EUR" opgericht. In tegenstelling tot de C1 participatieklasse wordt bij de Z1 participatieklasse geen beheervergoeding in rekening gebracht.

12 Aanvullende informatie en jaarrekening 2023

Onderliggende Beleggingsinstellingen: Zwitserleven Fondsen

Introductie

Per ultimo verslagperiode belegt het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds indirect in aandelen wereldwijd via een vijftal Onderliggende Beleggingsinstellingen, te weten: Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika, Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific, Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen en Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds.

Deze vijf Zwitserleven fondsen beleggen zowel direct als indirect in aandelen wereldwijd. Indirect wordt er via vijf Cardano fondsen belegd, te weten: Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets en Cardano Impact Equity Global.

De beheerder heeft per 1 januari 2023 de mogelijkheid gecreëerd om voor deze Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity fondsen en Cardano Impact Equity Global die deel uitmaken van Cardano Investment Funds I meerdere participatieklassen te introduceren, zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende wensen en kenmerken van verschillende soorten beleggers in het Fonds. Elke participatieklasse kan dienaangaande beschikken over specifieke kenmerken, zoals een eigen kostenstructuur en koersvorming, minimale inleg, minimumparticipatie, dividendbeleid, valuta, afdekking van valutarisico of andere kenmerken. De beschikbare participatieklassen en hun specifieke kenmerken worden beschreven in het prospectus van Cardano Investment Funds I. Zowel het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds als het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds beleggen in de participatieklasse 'C1 Inc EUR'.

Per ultimo verslagperiode belegt het Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds indirect in aandelen wereldwijd via een viertal Onderliggende Beleggingsinstellingen, te weten: Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika, Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific en Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen.

Deze vier Zwitserleven fondsen beleggen zowel direct als indirect in aandelen wereldwijd. Indirect wordt er via vier Cardano fondsen belegd, te weten: Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America, Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific en Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets.

De Onderliggende Beleggingsinstellingen Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa, Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika, Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific en Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds hebben als gevolg van de omzetting van Zwitserleven Beleggingsfondsen per 1 januari 2021 naar een fiscaal transparante fondsparaplu, de mogelijkheid om rechtstreeks in (certificaten van) aandelen te beleggen. Rekening houdend met fiscale eisen bedraagt in dit kader het belang van de genoemde Zwitserleven Index Aandelenfondsen en het Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds ten hoogste 25% van de omvang van de betreffende Cardano fondsen. De jaarrekeningen van deze vijf Zwitserleven fondsen zijn opgenomen in hoofdstuk 12.

Per 7 september 2023 is een nieuw fonds opgericht, namelijk het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds. Dit fonds zal gaan beleggen in het Zwitserleven Credits Fonds en in een fonds dat belegt in Nederlandse woninghypotheken, namelijk het AeAM Dutch Mortgage Fund 2 ('het Hypothekenfonds'). Het Hypothekenfonds zal worden beheerd door Aegon Investment Management B.V. en belegt in woninghypotheken die zijn uitgegeven door Aegon Hypotheken B.V. Ultimo verslagperiode wordt er nog niet belegd in het Hypothekenfonds. De jaarrekening van het Zwitserleven Credits Fonds is opgenomen in hoofdstuk 12.

Per 1 januari 2024 zijn de namen van de vier Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfondsen aangepast naar Zwitserleven Index Aandelenfondsen.

Oude fondsnaam	Nieuwe fondsnaam
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Europa	Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika	Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific	Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen	Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen

12.1 Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds

Algemeen

Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,10%

Fondsvermogen

	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	1.106.774	863.517
Aantal uitstaande participaties	39.492.119	33.645.039
Intrinsieke waarde per participatie	28,03	25,67

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie (exclusief fx forwards)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Software & services	222.785	20,2	124.535	14,6
Kapitaalgoederen	142.669	13,0	98.196	11,5
Banken	119.385	10,9	91.071	10,7
Halfgeleiders	102.765	9,4	35.695	4,2
Farmacie & biotechnologie	87.247	8,0	99.703	11,7
Verzorgingsproducten	62.557	5,7	63.860	7,5
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	56.526	5,2	24.967	2,9
Fund certificates	50.933	4,6	43.714	5,1
Basisgoederen	41.936	3,8	42.642	5,0
Technologie	36.100	3,3	47.084	5,5
Nutsbedrijven	32.557	3,0	18.770	2,2
Consumentenservicebedrijven	25.949	2,4	14.608	1,7
Voeding en dranken	25.912	2,4	40.512	4,7
Onroerend goed	25.893	2,4	19.322	2,3
Auto's	16.102	1,5	20.360	2,4
Zakelijke dienstverlening	12.444	1,1	7.700	0,9
Transport	11.164	1,0	9.330	1,1
Duurzame consumptiegoederen	10.236	0,9	8.567	1,0
Energie	5.983	0,5	30.059	3,5
Agrarische producten	4.441	0,4	6.991	0,8
Telecommunicatiediensten	2.755	0,3	5.888	0,7
Totaal	1.096.339	100,0	853.574	100,0

Valutaverdeling (inclusief fx forwards)

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Amerikaanse dollar	562.234	51,3	480.899	56,4
Euro	222.810	20,3	100.895	11,9
Japanse yen	77.734	7,1	75.450	8,8
Deense kroon	51.952	4,7	45.851	5,4
Taiwanese dollar	44.727	4,1	20.970	2,5
Chinese yuan	29.834	2,7	20.051	2,3
Australische dollar	29.783	2,7	29.143	3,4
Zwitserse frank	27.606	2,5	40.512	4,7
Singaporese dollar	14.545	1,3	15.305	1,8
Zuid-Afrikaanse rand	11.929	1,1	-	-
Britse pond	11.822	1,1	9.414	1,1
Zuid-Koreaanse won	6.476	0,6	6.834	0,8
Keniaanse shilling	2.755	0,3	5.888	0,7
Noorse kroon	1.746	0,2	1.215	0,1
Canadese dollar	386	-	1.148	0,1
Totaal	1.096.339	100,0	853.575	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds kan ook beleggen in afgeleide financiële instrumenten in het kader van een efficiënt beheer van de portefeuille.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds belegt direct en/of indirect, via Cardano Impact Equity Global, in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen in ontwikkelde en opkomende landen. De portefeuille wordt beoordeeld op milieu-, maatschappelijke en bestuurlijke prestaties (Environment, Social en Governance criteria, ofwel ESG). Rekening houdend met de rendementsdoelstelling van het fonds, is het streven om voor de portefeuille een zo hoog mogelijke ESGscore te realiseren. Daarbij wordt de portefeuille dusdanig samengesteld dat de ESG-score van de portefeuille van het fonds te allen tijde ten minste hoger is dan de ESG-score van de benchmark.

Het beleggingsdoel is een rendement te behalen dat, op basis van een evaluatieperiode van drie jaar, minstens gelijk is aan het rendement van de MSCI All Country World Index Net EUR (de "benchmark"). Naast het nastreven van een financiële rendementsdoelstelling wordt nadrukkelijk beoogd met het fonds ook niet-financiële waarde toe te voegen. Met name door te beleggen in ondernemingen die actief bijdragen aan het realiseren van de Sustainable Development Goals ("SDG's") zoals vastgesteld door de Verenigde Naties (VN). Tegelijkertijd wordt een negatieve impact op de planetaire grenzen beperkt, zoals gespecificeerd door het Stockholm Resilience Center in Rockström et al. (2009).

12.2 Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen

Algemeen

Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,02%

Fondsvermogen

	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	471.711	401.634
Aantal uitstaande participaties	19.952.219	17.941.463
Intrinsieke waarde per participatie	23,64	22,39

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Financiële conglomeraten	107.541	22,8	93.573	23,3
Informatie Technologie	105.183	22,3	77.509	19,3
Luxe consumentengoederen	60.846	12,9	58.633	14,6
Zakelijke dienstverlening	43.394	9,2	40.160	10,0
Basisgoederen	35.847	7,6	34.538	8,6
Kapitaalgoederen	33.960	7,2	24.899	6,2
Niet-duurzame consumentengoederen	29.715	6,3	27.710	6,9
Gezondheidszorg	19.810	4,2	16.466	4,1
Energie	13.679	2,9	7.229	1,8
Nutsbedrijven	12.735	2,7	12.048	3,0
Onroerend goed	8.962	1,9	8.835	2,2
Totaal	471.673	100,0	401.599	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Hongkong dollar	95.278	20,2	97.589	24,3
Indiase roepie	77.826	16,5	56.224	14,0
Taiwanese dollar	76.411	16,2	55.822	13,9
Zuid-Koreaanse won	60.846	12,9	45.782	11,4
Braziliaanse real	28.772	6,1	21.686	5,4
Chinese yuan	18.867	4,0	19.678	4,9
Saoedi-Arabische riyal	18.867	4,0	16.064	4,0
Zuid-Afrikaanse rand	15.094	3,2	16.064	4,0
Amerikaanse dollar	13.207	2,8	12.048	3,0
Mexicaanse peso	13.207	2,8	10.040	2,5
Indonesische roepie	8.490	1,8	6.827	1,7
Thaise baht	7.547	1,6	9.638	2,4
Maleisische ringgit	5.660	1,2	5.221	1,3
Qatarese rial	5.660	1,2	5.622	1,4
VAE-dirham	5.188	1,1	5.221	1,3
Poolse zloty	3.773	0,8	2.008	0,5
Koeweitse dinar	3.302	0,7	3.614	0,9
Chileense peso	3.302	0,7	2.811	0,7
Turkse lira	2.830	0,6	3.213	0,8
Filipijnse peso	2.830	0,6	2.410	0,6
Euro	2.358	0,5	402	0,1
Hongaarse forint	943	0,2	2.008	0,5
Colombiaanse peso	943	0,2	1.205	0,3
Egyptisch pond	472	0,1	402	0,1
Totaal	471.673	100,0	401.599	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen kan ook beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten in het kader van een efficiënt beheer van de portefeuille.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen belegt in (certificaten van) aandelen van beursgenoteerde ondernemingen uit opkomende landen en kan tijdelijk beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten. Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen wordt beheerd op basis van een systematisch beleggingsbeleid door uitsluitend via Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Emerging Markets, te beleggen in (certificaten van) aandelen van ondernemingen die deel uitmaken van de Index, en die daarnaast voldoen aan Environment, Social en Governance (ESG)-criteria. Er wordt niet belegd in aandelen van ondernemingen die op basis van de Algemene Uitsluitingscriteria zijn uitgesloten van belegging. Het uitsluiten van ondernemingen veroorzaakt een afwijking tussen enerzijds het rendement van Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen en anderzijds het rendement van de index. Deze afwijking wordt zoveel als mogelijk beperkt door de vrijkomende middelen te investeren in aandelen van ondernemingen met vergelijkbare risicokarakteristieken als van de uitgesloten aandelen die wel voldoen aan de van toepassing zijnde ESG-criteria. Het Fonds streeft ernaar om de ESG-score in ieder geval hoger te laten zijn dan de Index en de water- en Co2-voetafdruk lager te laten zijn dan die van de Index.

Het doel van Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen is om, rekening houdend met de van toepassing zijnde uitsluitingscriteria, een rendement te realiseren dat het rendement van de MSCI Emerging Markets Index Net EUR, de benchmark ('Index') zoveel als mogelijk benadert.

12.3 Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific

Algemeen

Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,02%

Fondsvermogen

	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	414.210	383.916
Aantal uitstaande participaties	14.643.630	15.135.444
Intrinsieke waarde per participatie	28,29	25,37

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Kapitaalgoederen	64.059	15,5	61.604	16,1
Financiële conglomeraten	50.719	12,2	48.907	12,7
Basisgoederen	35.385	8,5	33.280	8,7
Luxe consumentengoederen	28.707	6,9	19.413	5,1
Banken	26.014	6,3	27.497	7,2
Onroerend goed	24.526	5,9	24.657	6,4
Informatie Technologie	21.500	5,2	15.779	4,1
Gezondheidszorg	17.531	4,2	15.594	4,1
Zakelijke dienstverlening	17.493	4,2	15.759	4,1
Overig	128.186	31,0	121.334	31,6
	414.120	100,0	383.823	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Japanse yen	275.055	66,4	243.183	63,4
Australische dollar	92.702	22,4	87.160	22,7
Hongkong dollar	26.670	6,4	33.510	8,7
Singaporese dollar	15.016	3,6	15.042	3,9
Nieuw-Zeelandse dollar	2.726	0,7	2.506	0,7
Amerikaanse dollar	1.951	0,5	2.422	0,6
	414.120	100,0	383.823	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific kan ook beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten in het kader van een efficiënt beheer van de portefeuille.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific belegt in (certificaten van) aandelen van beursgenoteerde ondernemingen uit de Pacific (Japan, Singapore, Hong Kong, Nieuw-Zeeland en Australië) en kan tijdelijk beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten. Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific wordt beheerd op basis van een systematisch

beleggingsbeleid door direct en/of indirect, via Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Pacific, te beleggen in (certificaten van) aandelen van ondernemingen die deel uitmaken van de Index, en die daarnaast voldoen aan Environment, Social en Governance (ESG)-criteria. Er wordt niet belegd in aandelen van ondernemingen die op basis van de Algemene Uitsluitingscriteria zijn uitgesloten van belegging. Het uitsluiten van ondernemingen veroorzaakt een afwijking tussen enerzijds het rendement van Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific en anderzijds het rendement van de index. Deze afwijking wordt zoveel als mogelijk beperkt door de vrijkomende middelen te investeren in aandelen van ondernemingen met vergelijkbare risicokarakteristieken als van de uitgesloten aandelen die wel voldoen aan de van toepassing zijnde ESG-criteria. Het Fonds streeft ernaar om de ESG-score in ieder geval hoger te laten zijn dan de Index en de water- en Co₂-voetafdruk lager te laten zijn dan die van de Index.

Het doel van Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific is om, rekening houdend met de van toepassing zijnde uitsluitingscriteria, een rendement te realiseren dat het rendement van de MSCI Pacific Index Net EUR, de benchmark ('Index') zoveel als mogelijk benadert.

12.4 Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa

Algemeen

Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,02%

Fondsvermogen

	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	585.549	560.192
Aantal uitstaande participaties	17.940.461	20.046.500
Intrinsieke waarde per participatie	32,64	27,94

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Kapitaalgoederen	83.198	14,3	77.993	14,0
Financiële conglomeraten	79.755	13,7	76.146	13,7
Gezondheidszorg	60.665	10,4	60.456	10,8
Niet-duurzame consumentengoederen	46.065	7,9	45.132	8,1
Luxe consumentengoederen	41.527	7,2	36.825	6,6
Basisgoederen	39.970	6,9	43.722	7,8
Energie	29.996	5,2	24.056	4,3
Informatie Technologie	29.884	5,1	25.900	4,6
Nutsbedrijven	27.840	4,8	25.841	4,6
Farmacie & biotechnologie	23.804	4,1	25.003	4,5
Overig	117.825	20,3	116.715	20,9
	580.528	100,0	557.790	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	300.803	51,8	279.897	50,2
Britse pond	123.603	21,3	127.386	22,8
Zwitserse frank	87.200	15,0	86.820	15,6
Deense kroon	29.261	5,0	24.982	4,5
Zweedse kroon	28.021	4,8	28.517	5,1
Noorse kroon	10.012	1,7	8.519	1,5
Amerikaanse dollar	1.629	0,3	1.669	0,3
	580.528	100,0	557.790	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa kan ook beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten in het kader van een efficiënt beheer van de portefeuille.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa belegt in (certificaten van) aandelen van beursgenoteerde ondernemingen in een lidstaat van de Europese Unie, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland en kan tijdelijk beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten. Het Fonds wordt beheerd op basis van een systematisch beleggingsbeleid door direct en/of indirect, via Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Europe, te beleggen in (certificaten van) aandelen van ondernemingen die deel uitmaken van de benchmark ('index'), en die daarnaast voldoen aan Environment, Social en Governance (ESG)-criteria. Er wordt niet belegd in aandelen van ondernemingen die op basis van de Algemene Uitsluitingscriteria zijn uitgesloten van belegging. Het uitsluiten van ondernemingen veroorzaakt een afwijking tussen enerzijds het rendement van Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa en anderzijds het rendement van de index. Deze afwijking wordt zoveel als mogelijk beperkt door de vrijkomende middelen te investeren in aandelen van ondernemingen met vergelijkbare risicokarakteristieken als van de uitgesloten aandelen die wel voldoen aan de van toepassing zijnde ESG-criteria. Het Fonds streeft ernaar om de ESG-score in ieder geval hoger te laten zijn dan de index en de water- en Co2-voetafdruk lager te laten zijn dan die van de index.

Het doel van Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa is om, rekening houdend met de van toepassing zijnde uitsluitingscriteria, een rendement te realiseren dat het rendement van de MSCI Europe Index Net EUR, de benchmark zoveel als mogelijk benadert.

12.5 Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika

Algemeen

Vindplaats meest recente jaarrekening	Te downloaden via www.cardano.com
Land van uitgifte	Nederland
Soort belegging	Aandelen
Beleggingsbeleid	Actief
Total expense ratio	0,02%

Fondsvermogen

	31-12-2023	31-12-2022
Totaal intrinsieke waarde (in € 1.000)	2.104.703	2.066.542
Aantal uitstaande participaties	58.947.780	70.783.867
Intrinsieke waarde per participatie	35,70	29,20

Samenstelling beleggingsportefeuille

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Informatie Technologie	245.927	11,7	170.850	8,3
Software & services	208.352	9,9	182.604	8,8
Kapitaalgoederen	162.000	7,7	207.488	10,0
Financiële conglomeraten	158.592	7,5	151.564	7,3
Technologie	114.724	5,5	109.962	5,3
Halfgeleiders	101.321	4,8	66.517	3,2
Gezondheidszorg	96.754	4,6	93.608	4,5
Farmacie & biotechnologie	88.746	4,2	118.928	5,8
Basisgoederen	67.498	3,2	76.147	3,7
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	64.430	3,1	79.252	3,8
Overig	795.271	37,8	809.146	39,2
	2.103.615	100,0	2.066.066	100,0

Valutaverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Amerikaanse dollar	2.009.013	95,5	1.961.925	95,0
Canadese dollar	94.602	4,5	104.141	5,0
	2.103.615	100,0	2.066.066	100,0

Illiquide beleggingen

In de portefeuille van Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika bevinden zich geen illiquide beleggingen.

Afdekkingstransacties

Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika kan ook beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten in het kader van een efficiënt beheer van de portefeuille.

Beleggingsresultaat volgens meest recente jaarrekening

Onder opbrengsten uit beleggingen worden verantwoord de verdiende interest en gedeclareerde dividenden. Op opbrengsten uit beleggingen worden niet-verrekenbare buitenlandse bronheffingen in mindering gebracht. Daarnaast bestaat het resultaat uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Beleggingsbeleid

Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika belegt in (certificaten van) aandelen van beursgenoteerde ondernemingen in de Verenigde Staten en Canada en kan tijdelijk beleggen in Exchange Traded Funds en afgeleide financiële instrumenten. Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika wordt beheerd op basis van een systematisch beleggingsbeleid door direct en/of indirect, via Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity North America, te beleggen in (certificaten van) aandelen van ondernemingen die deel uitmaken van de Index, en die daarnaast voldoen aan Environment, Social en Governance (ESG)-criteria. Er wordt niet belegd in aandelen van ondernemingen die op basis van de

Algemene Uitsluitingscriteria zijn uitgesloten van belegging. Het uitsluiten van ondernemingen veroorzaakt een afwijking tussen enerzijds het rendement van Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika en anderzijds het rendement van de index. Deze afwijking wordt zoveel als mogelijk beperkt door de vrijkomende middelen te investeren in aandelen van ondernemingen met vergelijkbare risicokarakteristieken als van de uitgesloten aandelen die wel voldoen aan de van toepassing zijnde ESG-criteria. Het Fonds streeft ernaar om de ESG-score in ieder geval hoger te laten zijn dan de Index en de water- en Co₂-voetafdruk lager te laten zijn dan die van de Index.

Het doel van Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika is om, rekening houdend met de van toepassing zijnde uitsluitingscriteria, een rendement te realiseren dat het rendement van de MSCI North America Index Net EUR, de benchmark ('Index') zoveel als mogelijk benadert.

12.6 Zwitserleven Credits Fonds

12.6.1 Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000	REF. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	1		
Obligaties		998.216	826.862
Vorderingen	2	13.511	6.046
Overige activa			
Liquide middelen	3	9.933	7.348
Kortlopende schulden	4	34	29
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		23.410	13.365
Activa min kortlopende schulden		1.021.626	840.227
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		971.789	951.564
Overige reserves		-30.615	24.157
Onverdeeld resultaat		80.452	-135.494
Totaal fondsvermogen		1.021.626	840.227

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

12.6.2 Winst- en verliesrekening

In € 1.000	REF. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit beleggingen			
Rente obligaties		22.967	11.959
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6	8.608	-27.604
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7	48.683	-119.792
In rekening gebrachte op- en afslagen		282	310
Overige bedrijfsopbrengsten	8	278	-
Som der bedrijfsopbrengsten		80.818	-135.127
Bedrijfslasten			
Beheervergoeding		366	348
Overige bedrijfslasten	9	-	19
Som der bedrijfslasten		366	367
Resultaat		80.452	-135.494

¹ De referenties in de winst- en verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

12.6.3 Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	80.452	-135.494
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	80.452	-135.494
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-8.608	27.604
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-48.683	119.792
Aankoop van beleggingen	-696.643	-500.277
Verkoop van beleggingen	582.580	456.470
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-7.465	-1.119
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	5	-3
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	-98.362	-33.027
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	1.001.108	101.344
Inkoop van participaties	-900.161	-65.937
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-	772
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	100.947	36.179
Totaal nettokasstromen	2.585	3.152
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	2.585	3.152
Liquide middelen begin van de verslagperiode	7.348	4.196
Liquide middelen eind van de verslagperiode	9.933	7.348

12.6.4 Toelichting op de balans

1 Beleggingen

Obligaties

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand per 1 januari	826.862	930.451
Aankopen	696.643	500.277
Verkopen	-558.578	-438.281
Lossingen	-24.002	-18.189
Gerealiseerde waardeveranderingen	8.608	-27.604
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	48.683	-119.792
Stand ultimo periode	998.216	826.862

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen. In de verslagperiode zijn geen beleggingen uitgeleend.

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van Zwitserleven Credits Fonds bevonden, is de reële waarde afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen waarbij gold dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld werd.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement.

Effectenportefeuille

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
<i>Beleggingen per 31 december 2023</i>					998.216
Obligaties binnenland					223.779
3.400.000	6,75%	Achmea	EUR	26-12-2043	3.674
3.650.000	4,25%	Achmea Hypotheekbank	EUR	29-12-2049	3.609
7.600.000	0,75%	Akelius Residential Property	EUR	22-2-2030	5.883
4.200.000	0,875%	Alliander	EUR	22-4-2026	4.006
7.300.000	1,625%	Alliander	EUR	31-12-2099	6.974
2.400.000	3,25%	Alliander	EUR	13-6-2028	2.446
4.400.000	0,75%	American Medical Systems Europe	EUR	8-3-2025	4.252
3.100.000	1,375%	ASML	EUR	7-7-2026	2.987
2.700.000	1,625%	ASML Holding	EUR	28-5-2027	2.593
1.000.000	0,25%	ASML Holding	EUR	25-2-2030	858
1.470.000	3,375%	ASR Nederland	EUR	2-5-2049	1.361
2.900.000	7%	ASR Nederland	EUR	7-12-2043	3.265
1.800.000	3,625%	ASR Nederland	EUR	12-12-2028	1.822
4.000.000	0,5%	Brenntag Finance	EUR	6-10-2029	3.415
300.000	1%	Coca-Cola HBC Finance	EUR	14-5-2027	281
1.500.000	0,625%	Coca-Cola HBC Finance	EUR	21-11-2029	1.297
1.000.000	2,75%	Coca-Cola HBC Finance	EUR	23-9-2025	990
2.100.000	3%	Compass Group Finance	EUR	8-3-2030	2.092
2.800.000	0,625%	CTP	EUR	27-9-2026	2.515
1.882.000	0,75%	CTP	EUR	18-2-2027	1.674
2.500.000	0,875%	CTP	EUR	20-1-2026	2.314
2.700.000	3,875%	Daimler Truck International Finance	EUR	19-6-2026	2.744
1.700.000	1,25%	Daimler Truck International Finance	EUR	6-4-2025	1.652
4.300.000	0,375%	De Volksbank	EUR	3-3-2028	3.737
3.400.000	2,375%	De Volksbank	EUR	4-5-2027	3.280

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
100.000	7,5%	Deutsche Telekom International Finance	EUR	24-1-2033	134
1.000.000	1,5%	Diageo Capital	EUR	8-6-2029	930
800.000	3,875%	EDP Finance	EUR	11-3-2030	827
5.000.000	3,85%	EnBW International Finance	EUR	23-5-2030	5.155
2.000.000	0,875%	ENEL Finance International	EUR	28-9-2034	1.504
1.700.000	3,875%	ENEL Finance International	EUR	9-3-2029	1.755
1.600.000	0%	ENEL Finance International	EUR	28-5-2026	1.484
1.600.000	0,75%	Enexis Holding	EUR	2-7-2031	1.369
1.000.000	0,875%	Enexis Holding	EUR	28-4-2026	954
5.000.000	3,5%	F. van Lanschot Bankiers	EUR	31-5-2026	5.062
2.600.000	4,5%	Fiat Chrysler Automobiles	EUR	7-7-2028	2.736
2.200.000	0,875%	Gas Natural Fenosa Finance	EUR	15-5-2025	2.120
7.100.000	1,375%	Heimstaden Bostad Treasury	EUR	24-7-2028	5.085
3.400.000	0,75%	Heimstaden Bostad Treasury	EUR	6-9-2029	2.224
3.000.000	0,25%	Heimstaden Bostad Treasury	EUR	13-10-2024	2.820
3.100.000	1,825%	Iberdrola International	EUR	9-2-2170	2.626
2.800.000	4,125%	ING Bank	EUR	2-10-2026	2.867
10.300.000	4,5%	ING Groep	EUR	23-5-2029	10.608
1.800.000	5,75%	Innogy Finance	EUR	14-2-2033	2.141
1.400.000	1,375%	Koninklijke Philips	EUR	2-5-2028	1.292
2.000.000	2,625%	Koninklijke Philips	EUR	5-5-2033	1.792
1.000.000	1,875%	Koninklijke Philips	EUR	5-5-2027	954
7.000.000	0,875%	KPN	EUR	15-11-2033	5.580
3.900.000	1,625%	LYB International Finance	EUR	17-9-2031	3.386
4.200.000	3,5%	Mercedes-Benz International Finance	EUR	30-5-2026	4.243
2.500.000	0,875%	Mondelēz International	EUR	1-10-2031	2.117
2.550.000	0,75%	Nederlandse Gasunie	EUR	13-10-2036	1.886
3.700.000	0,25%	NIBC Bank	EUR	9-9-2026	3.379
5.000.000	0,875%	NIBC Bank	EUR	24-6-2027	4.550
2.000.000	4,5%	NN Group	EUR	15-7-2049	1.988
996.000	4,375%	NN Group	EUR	29-6-2049	992
4.600.000	5,25%	NN Group	EUR	28-2-2043	4.687
2.900.000	6%	NN Group	EUR	3-11-2043	3.090
4.900.000	3,25%	PACCAR Financial Europe	EUR	29-11-2025	4.904
1.000.000	2,031%	Prosus	EUR	3-8-2032	763
4.100.000	1,288%	Prosus	EUR	13-7-2029	3.321
950.000	1,375%	RELX Finance	EUR	12-5-2026	917
2.000.000	1%	RELX Finance	EUR	22-3-2024	1.987
3.100.000	3,75%	RELX Finance	EUR	12-6-2031	3.219
1.700.000	4,875%	REWE International Finance	EUR	13-9-2030	1.800
1.900.000	4,25%	Sartorius Finance	EUR	14-9-2026	1.942
2.100.000	2,75%	Stellantis	EUR	1-4-2032	1.961
2.300.000	4,5%	Tennet Holding	EUR	28-10-2034	2.544
2.000.000	1,625%	Thermo Fisher Scientific	EUR	18-10-2041	1.504
3.400.000	1,125%	Thermo Fisher Scientific	EUR	18-10-2033	2.824
5.000.000	0%	Toyota Motor Finance Netherlands	EUR	25-2-2028	4.430
3.100.000	3,375%	Toyota Motor Finance Netherlands	EUR	13-1-2026	3.110
3.000.000	4%	Toyota Motor Finance Netherlands	EUR	2-4-2027	3.089
1.800.000	1,5%	Vestas Wind Systems	EUR	15-6-2029	1.646
6.500.000	1,75%	Via Outlets	EUR	15-11-2028	5.768
4.000.000	4,25%	Volkswagen International Finance	EUR	15-2-2028	4.128
2.500.000	4,375%	Volkswagen International Finance	EUR	15-5-2030	2.625
4.100.000	3,5%	Volkswagen International Finance	EUR	17-6-2169	3.982

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
3.800.000	3,748%	Volkswagen International Finance	EUR	28-3-2171	3.554
1.900.000	0,25%	Wolters Kluwer	EUR	30-3-2028	1.703
		Obligaties buitenland			774.437
		Australië			13.524
2.700.000	4,375%	Sydney Airport Finance	EUR	3-5-2033	2.839
3.100.000	1,125%	Telstra	EUR	14-4-2026	2.970
2.500.000	1%	Telstra Corporation	EUR	23-4-2030	2.221
6.400.000	0,375%	Woolworths Group	EUR	15-11-2028	5.494
		België			25.722
1.300.000	0,75%	Aedifica	EUR	9-9-2031	1.032
2.400.000	2,75%	Anheuser-Busch InBev	EUR	17-3-2036	2.286
1.300.000	1,125%	Anheuser-Busch InBev	EUR	1-7-2027	1.226
2.000.000	2%	Anheuser-Busch InBev	EUR	23-1-2035	1.788
2.700.000	6%	Crelan	EUR	28-2-2030	2.855
2.000.000	3,625%	Elia Transmission	EUR	18-1-2033	2.062
3.000.000	0,625%	Fluvius System	EUR	24-11-2031	2.449
4.400.000	3,875%	Fluvius System	EUR	9-5-2033	4.544
2.300.000	0,25%	KBC Group	EUR	1-3-2027	2.150
2.500.000	1,625%	Lonza Finance International	EUR	21-4-2027	2.393
1.500.000	3,875%	Lonza Finance International	EUR	25-5-2033	1.553
1.300.000	4,125%	Proximus	EUR	17-11-2033	1.384
		Caymaneilanden			-
405.982	0%	Sigma Finance¹	EUR	9-3-2009	-
		Denemarken			17.948
2.000.000	2,5%	Carlsberg	EUR	28-5-2024	1.988
500.000	0,625%	Carlsberg Breweries	EUR	9-3-2030	429
4.000.000	3,5%	Carlsberg Breweries	EUR	26-11-2026	4.048
1.200.000	2,25%	Orsted	EUR	14-6-2028	1.152
2.800.000	4,5%	Pandora	EUR	10-4-2028	2.903
4.900.000	5,125%	Sydbank	EUR	6-9-2028	5.059
2.300.000	5,618%	TDC Net	EUR	6-2-2030	2.369
		Duitsland			68.210
4.900.000	3,375%	Allianz	EUR	29-9-2049	4.842
1.600.000	3,45%	Amprion	EUR	22-9-2027	1.617
2.300.000	4,125%	Amprion	EUR	7-9-2034	2.416
2.400.000	3,5%	Bertelsmann	EUR	29-5-2029	2.430
2.000.000	3,625%	Deutsche Bahn Finance	EUR	18-12-2037	2.084
20.000.000	0%	Duitsland	EUR	5-4-2024	19.809
2.100.000	2,875%	E.ON	EUR	26-8-2028	2.090
3.000.000	3,875%	E.ON	EUR	12-1-2035	3.115
4.000.000	1,5%	Eurogrid	EUR	18-4-2028	3.736
8.500.000	0%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	15-6-2026	8.003
3.700.000	0,5%	RWE	EUR	26-11-2028	3.297
1.700.000	3,625%	RWE	EUR	13-2-2029	1.753
3.200.000	4,25%	Volkswagen Bank	EUR	7-1-2026	3.237
1.300.000	0,125%	Volkswagen Financial Services	EUR	12-2-2027	1.179
4.500.000	0,875%	Volkswagen Financial Services	EUR	31-1-2028	4.069
1.000.000	1,625%	Vonovia	EUR	1-9-2051	576
1.900.000	1,375%	Vonovia	EUR	28-1-2026	1.814
2.300.000	0%	Vonovia	EUR	1-12-2025	2.143
		Finland			8.757

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
5.340.000	0%	Hemsö Treasury	EUR	19-1-2028	4.565
5.000.000	2,5%	Sampo	EUR	3-9-2052	4.192
	Frankrijk				174.687
9.000.000	4,25%	ALD	EUR	18-1-2027	9.200
3.500.000	4,875%	ALD	EUR	6-10-2028	3.703
1.700.000	1%	Autoroutes Du Sud De La France	EUR	13-5-2026	1.623
3.000.000	0,75%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	8-6-2026	2.822
4.000.000	4,125%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	14-6-2033	4.195
5.700.000	4,375%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	2-5-2030	5.918
5.000.000	4,75%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	10-11-2031	5.301
3.000.000	4,125%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	18-9-2030	3.148
2.900.000	2,125%	BNP Paribas	EUR	23-1-2027	2.816
4.100.000	0,25%	BNP Paribas	EUR	13-4-2027	3.802
4.700.000	0,875%	BNP Paribas	EUR	11-7-2030	4.050
2.900.000	3,875%	BNP Paribas	EUR	10-1-2031	2.984
10.000.000	3,875%	BNP Paribas	EUR	23-2-2029	10.218
3.600.000	4,75%	BPCE	EUR	14-6-2034	3.829
4.900.000	4,625%	BPCE	EUR	2-3-2030	5.117
4.000.000	1,875%	Carrefour	EUR	30-10-2026	3.862
2.200.000	4,375%	Carrefour	EUR	14-11-2031	2.330
7.200.000	5,25%	CNP Assurances	EUR	18-7-2053	7.444
6.400.000	3,875%	Credit Agricole	EUR	20-4-2031	6.607
2.800.000	4,375%	Credit Agricole	EUR	27-11-2033	2.939
3.500.000	3,375%	Crédit Mutuel Arkéa	EUR	19-9-2027	3.511
6.500.000	4,125%	Crédit Mutuel Arkéa	EUR	2-4-2031	6.808
1.700.000	3,75%	Électricité de France	EUR	5-6-2027	1.732
2.100.000	1%	Électricité de France	EUR	29-11-2033	1.649
2.900.000	4,375%	Électricité de France	EUR	12-10-2029	3.068
3.600.000	4,25%	Électricité de France	EUR	25-1-2032	3.771
2.000.000	3,625%	Engie	EUR	6-12-2026	2.028
2.700.000	0,375%	Engie	EUR	26-10-2029	2.308
3.900.000	4%	Engie	EUR	11-1-2035	4.052
2.500.000	4,25%	Holding D'Infrastructure	EUR	18-3-2030	2.568
1.000.000	0,75%	La Banque Postale	EUR	2-8-2032	879
6.000.000	3,5%	LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton	EUR	7-9-2033	6.196
2.300.000	1,375%	Orange	EUR	20-3-2028	2.167
1.400.000	1%	Orange	EUR	12-9-2025	1.349
1.400.000	0,625%	Orange	EUR	16-12-2033	1.120
4.400.000	3,875%	Orange	EUR	11-9-2035	4.678
5.700.000	4,125%	RCI Banque	EUR	1-12-2025	5.738
1.600.000	4,625%	RCI Banque	EUR	2-10-2026	1.641
4.000.000	0,75%	RTE Reseau De Transport	EUR	12-1-2034	3.203
2.500.000	3,75%	RTE Reseau De Transport	EUR	4-7-2035	2.609
2.000.000	1,5%	Sanofi	EUR	22-9-2025	1.948
1.200.000	1,875%	Societe des Autoroutes	EUR	15-1-2025	1.177
700.000	1,5%	Société des Autoroutes	EUR	15-1-2024	699
1.000.000	1,125%	Société des Autoroutes	EUR	9-1-2026	964
3.300.000	0,5%	Société Générale	EUR	12-6-2029	2.859
4.000.000	0,625%	Société Générale	EUR	2-12-2027	3.666
6.000.000	4,25%	Société Générale	EUR	6-12-2030	6.094
3.500.000	4,125%	Société Générale	EUR	21-11-2028	3.621

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
800.000	0,875%	Terega	EUR	17-9-2030	676
		Ierland			31.618
5.100.000	5,75%	AIB Group	EUR	16-2-2029	5.481
1.700.000	4,625%	AIB Group	EUR	23-7-2029	1.753
4.000.000	5,25%	AIB Group	EUR	23-10-2031	4.319
7.000.000	0,375%	Bank of Ireland	EUR	10-5-2027	6.506
3.000.000	5%	Bank of Ireland	EUR	4-7-2031	3.201
2.500.000	4%	CRH SMW Finance DAC	EUR	11-7-2027	2.567
1.800.000	1,125%	ESB Finance	EUR	11-6-2030	1.596
1.800.000	4,25%	ESB Finance	EUR	3-3-2036	1.938
2.700.000	0,875%	Kerry Group Financial Services	EUR	1-12-2031	2.285
1.700.000	0,625%	Kerry Group Financial Services	EUR	20-9-2029	1.497
500.000	1,125%	Swisscom via Lunar Funding	EUR	12-10-2026	475
		Italië			51.636
2.000.000	5,272%	Assicurazioni Generali	EUR	12-9-2033	2.105
1.400.000	4,75%	Autostrade per l'Italia	EUR	24-1-2031	1.443
4.000.000	5,125%	Autostrade per l'Italia	EUR	14-6-2033	4.179
3.000.000	1,375%	ENEL Finance International	EUR	8-3-2170	2.615
4.100.000	0,375%	ENI	EUR	14-6-2028	3.648
4.600.000	0%	FCA Bank	EUR	16-4-2024	4.550
2.600.000	4,125%	Ferrovie Dello Stato	EUR	23-5-2029	2.670
100.000	4,596%	Generali Finance	EUR	30-11-2049	99
1.900.000	4,25%	Hera	EUR	20-4-2033	1.970
9.000.000	4,875%	Intesa Sanpaolo	EUR	19-5-2030	9.464
3.800.000	4,125%	Italgas	EUR	8-6-2032	3.925
1.900.000	0%	SNAM	EUR	15-8-2025	1.802
1.600.000	0,875%	SNAM	EUR	25-10-2026	1.507
2.300.000	0%	SNAM	EUR	7-12-2028	1.972
3.600.000	0,75%	SNAM	EUR	17-6-2030	3.057
6.500.000	3,625%	Terna Rete Elettrica Nazionale	EUR	21-4-2029	6.630
		Japan			9.568
3.000.000	4,636%	Mitsubishi Financial Group	EUR	7-6-2031	3.167
6.800.000	0,082%	NTT Finance Corporation	EUR	13-12-2025	6.401
		Luxemburg			31.185
2.600.000	1,25%	ACEF Holding	EUR	26-4-2030	2.082
1.000.000	0,625%	Aroundtown	EUR	9-7-2025	924
700.000	2,875%	Aroundtown	EUR	12-7-2168	244
2.200.000	3,375%	Aroundtown	EUR	23-9-2168	901
3.000.000	0,5%	CBRE Global Investors	EUR	27-1-2028	2.644
2.900.000	0,9%	CBRE Global Investors	EUR	12-10-2029	2.403
2.000.000	0,45%	DH Europe Finance	EUR	18-3-2028	1.806
3.000.000	0,75%	DH Europe Finance	EUR	18-9-2031	2.527
2.600.000	0,625%	Logicor Financing	EUR	17-11-2025	2.423
5.000.000	1,5%	Logicor Financing	EUR	13-7-2026	4.677
1.700.000	1,625%	Logicor Financing	EUR	17-1-2030	1.451
4.000.000	1,125%	Medtronic Global	EUR	7-3-2027	3.779
3.200.000	0,375%	Medtronic Global	EUR	15-10-2028	2.843
1.200.000	2,25%	Medtronic Global	EUR	7-3-2039	1.021
2.000.000	1,375%	Medtronic Global	EUR	15-10-2040	1.460
		Noorwegen			22.380
2.300.000	4%	DNB Bank	EUR	14-3-2029	2.369
4.700.000	0,375%	DNB Bank	EUR	18-1-2028	4.306
3.900.000	3,625%	DNB Bank	EUR	16-2-2027	3.910

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
2.000.000	1,375%	Equinor	EUR	22-5-2032	1.763
5.000.000	0,125%	SpareBank 1 Boligkredditt	EUR	12-5-2031	4.085
3.000.000	1,25%	Statoil	EUR	17-2-2027	2.841
3.700.000	1,625%	Statoil	EUR	9-11-2036	3.106
		Oostenrijk			5.550
5.900.000	2,5%	OMV	EUR	1-9-2169	5.550
		Spanje			50.446
1.500.000	4,125%	Abertis Infraestructuras	EUR	31-1-2028	1.542
6.000.000	4,125%	Abertis Infraestructuras	EUR	7-8-2029	6.157
2.700.000	0,125%	Banco Bilbao Vizcaya Argenta	EUR	24-3-2027	2.513
5.800.000	0,5%	Banco Santander	EUR	24-3-2027	5.409
9.900.000	3,625%	Banco Santander	EUR	27-9-2026	9.912
7.100.000	4,625%	Banco Santander	EUR	18-10-2027	7.271
3.500.000	1,25%	Caixabank	EUR	18-6-2031	3.256
3.200.000	4,625%	Caixabank	EUR	16-5-2027	3.265
2.300.000	4,25%	Caixabank	EUR	6-9-2030	2.387
6.000.000	6,125%	Caixabank	EUR	30-5-2034	6.342
2.300.000	4,125%	EDP Servicios Financieros España	EUR	4-4-2029	2.392
		Verenigd Koninkrijk			100.242
3.000.000	1,125%	Barclays	EUR	22-3-2031	2.763
8.000.000	4,918%	Barclays	EUR	8-8-2030	8.326
2.800.000	4,25%	Brambles Finance	EUR	22-3-2031	2.952
3.300.000	4,25%	Cadent Finance	EUR	5-7-2029	3.444
700.000	1,125%	Coca-Cola European Partners	EUR	12-4-2029	635
1.000.000	1,5%	Coca-Cola European Partners	EUR	8-11-2027	944
1.900.000	0,2%	Coca-Cola European Partners	EUR	2-12-2028	1.657
1.000.000	1,5%	Heathrow Funding	EUR	12-10-2025	968
2.600.000	1,125%	Heathrow Funding	EUR	8-10-2030	2.221
1.800.000	4,5%	Heathrow Funding	EUR	11-7-2033	1.913
3.000.000	3,019%	HSBC	EUR	15-6-2027	2.962
6.600.000	4,856%	HSBC	EUR	23-5-2033	6.994
4.800.000	3,125%	Lloyds Banking Group	EUR	24-8-2030	4.671
5.800.000	4,5%	Lloyds Banking Group	EUR	11-1-2029	6.021
4.500.000	1,625%	Mondi Finance	EUR	27-4-2026	4.342
3.000.000	0,553%	National Grid	EUR	18-9-2029	2.578
1.700.000	3,949%	National Grid	EUR	20-9-2032	1.748
6.000.000	4,5%	Nationwide Building Society	EUR	1-11-2026	6.185
6.000.000	0,78%	Natwest Group	EUR	26-2-2030	5.164
4.800.000	4,771%	Natwest Group	EUR	16-2-2029	4.989
2.700.000	4,067%	Natwest Group	EUR	6-9-2028	2.747
500.000	0,125%	Natwest Markets	EUR	12-11-2025	471
3.900.000	1,375%	Natwest Markets	EUR	2-3-2027	3.668
1.000.000	1,625%	NGG	EUR	5-12-2079	977
2.300.000	3,875%	Rentokil Initial Finance	EUR	27-6-2027	2.342
2.000.000	4,565%	Smith & Nephew	EUR	11-10-2029	2.119
2.000.000	2,875%	SSE	EUR	1-8-2029	1.977
2.000.000	0,9%	Standard Chartered	EUR	2-7-2027	1.867
2.800.000	0,8%	Standard Chartered	EUR	17-11-2029	2.433
3.100.000	0,375%	Tesco Corporation Treasury Services	EUR	27-7-2029	2.629
5.900.000	4,625%	Virgin Money UK	EUR	29-10-2028	5.882
1.800.000	0,427%	Westpac Banking	EUR	14-12-2026	1.653
		Verenigde Staten			126.943

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
8.500.000	3,75%	American Honda Finance	EUR	25-10-2027	8.713
500.000	3,55%	AT&T	EUR	17-12-2032	501
2.000.000	2,4%	AT&T	EUR	15-3-2024	1.993
3.700.000	3,15%	AT&T	EUR	4-9-2036	3.444
2.800.000	0,25%	AT&T	EUR	4-3-2026	2.627
100.000	2,45%	AT&T	EUR	15-3-2035	89
900.000	1,8%	AT&T	EUR	14-9-2039	684
400.000	2,05%	AT&T	EUR	19-5-2032	361
1.300.000	1,949%	Bank of America	EUR	27-10-2026	1.262
2.500.000	1%	Borgwarner	EUR	19-5-2031	2.055
3.800.000	1,25%	Citigroup	EUR	6-7-2026	3.658
5.000.000	1,5%	Citigroup	EUR	24-7-2026	4.827
2.200.000	0,3%	Colgate-Palmolive	EUR	10-11-2029	1.921
3.000.000	2,5%	Danaher	EUR	30-3-2030	2.910
600.000	2,1%	Danaher	EUR	30-9-2026	586
1.000.000	1,7%	Danaher	EUR	30-3-2024	994
2.100.000	1,25%	Dover	EUR	9-11-2026	1.997
7.700.000	4%	IBM	EUR	6-2-2043	7.998
5.000.000	3,125%	Inter-American Investment Company	EUR	15-11-2027	5.095
3.000.000	0,35%	International Development Association	EUR	22-4-2036	2.259
4.700.000	3,75%	MET Life Global Funding	EUR	5-12-2030	4.823
1.200.000	1,75%	MET Life Global Funding	EUR	25-5-2025	1.171
7.000.000	3,75%	MET Life Global Funding	EUR	7-12-2031	7.191
2.700.000	2,103%	Morgan Stanley	EUR	8-5-2026	2.638
5.400.000	2,95%	Morgan Stanley	EUR	7-5-2032	5.107
2.100.000	0,41%	National Grid North America	EUR	20-1-2026	1.980
12.500.000	4,109%	Northwestern Mutual	EUR	15-3-2030	13.169
400.000	0,875%	PPG Industries	EUR	3-11-2025	382
3.250.000	1,4%	PPG Industries	EUR	13-3-2027	3.062
1.500.000	0,125%	The Coca-Cola Company	EUR	15-3-2029	1.307
1.300.000	0,875%	Thermo Fisher Scientific	EUR	1-10-2031	1.108
1.400.000	3,2%	Thermo Fisher Scientific	EUR	21-1-2026	1.403
2.000.000	0,125%	Thermo Fisher Scientific	EUR	1-3-2025	1.923
7.500.000	3,85%	Toyota Motor Credit	EUR	24-7-2030	7.792
8.600.000	3,3%	Unilever Capital	EUR	6-6-2029	8.789
1.350.000	3,25%	Verizon Communications	EUR	17-2-2026	1.353
1.500.000	0,875%	Verizon Communications	EUR	8-4-2027	1.401
3.000.000	0,875%	Verizon Communications	EUR	19-3-2032	2.480
500.000	1,85%	Verizon Communications	EUR	18-5-2040	392
1.000.000	4,25%	Verizon Communications	EUR	31-10-2030	1.060
2.000.000	1,25%	Verizon Communications	EUR	8-4-2030	1.780
2.000.000	1,3%	Verizon Communications	EUR	18-5-2033	1.669
1.000.000	4,125%	VF Corporation	EUR	7-3-2026	989
		Zweden			36.021
4.100.000	3,75%	Assa Abloy	EUR	13-9-2026	4.175
5.000.000	2,5%	Electrolux	EUR	18-5-2030	4.586
2.000.000	0,875%	Mölnlycke Holding	EUR	5-9-2029	1.719
2.100.000	0,625%	Mölnlycke Holding	EUR	15-1-2031	1.695
1.200.000	4,25%	Mölnlycke Holding	EUR	8-9-2028	1.231
7.000.000	3,875%	Skandinaviska Enskilda Banken	EUR	9-5-2028	7.163
2.000.000	3,25%	Skandinaviska Enskilda Banken	EUR	24-11-2025	2.001
5.600.000	4,125%	Skandinaviska Enskilda Banken	EUR	29-6-2027	5.765
800.000	0,75%	Swedbank	EUR	5-5-2025	771
3.900.000	0,3%	Swedbank	EUR	20-5-2027	3.601

NOMINALE WAARDE In € 1.000	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS- DATUM	MARKTWAARDE In € 1.000
3.200.000	4,375%	Swedbank	EUR	5-9-2030	3.314

- 1 Deze positie kent een waarde van 0, een coupon van 0% en een maturity date in 2009. Echter wordt deze positie gepresenteerd, omdat de mogelijkheid bestaat dat er nog gelden ontvangen worden.

Sectorallocatie

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Banken	321.403	32,1	273.728	33,0
Nutsbedrijven	133.226	13,2	105.075	12,7
Auto's	72.832	7,3	46.920	5,7
Verzekeringen	69.524	7,0	53.836	6,5
Onroerend goed	56.162	5,6	61.624	7,5
Kapitaalgoederen	51.626	5,2	31.275	3,8
Telecommunicatiediensten	50.682	5,1	50.959	6,2
Gezondheidszorg	49.578	5,0	43.206	5,2
Staat(sgegarandeerd)	38.980	3,9	14.712	1,8
Voeding en dranken	38.670	3,9	34.071	4,1
Consumentenservicebedrijven	32.710	3,3	21.603	2,6
Financiële conglomeraten	20.906	2,1	16.106	1,9
Energie	18.554	1,9	22.743	2,8
Technologie	18.520	1,9	18.879	2,3
Basisgoederen	14.587	1,5	18.746	2,3
Media	10.256	1,0	13.379	1,6
Totaal	998.216	100,0	826.862	100,0

Landenverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Nederland	223.779	22,3	199.772	24,2
Frankrijk	174.687	17,5	126.902	15,3
Verenigde Staten	119.589	12,0	108.011	13,1
Verenigd Koninkrijk	93.487	9,4	61.973	7,5
Duitsland	68.210	6,8	51.239	6,2
Spanje	50.446	5,1	50.893	6,2
Italië	47.086	4,7	49.132	5,9
Ierland	36.168	3,6	21.873	2,6
Zweden	36.021	3,6	26.247	3,2
Luxemburg	31.185	3,1	37.828	4,5
België	25.722	2,6	22.315	2,7
Noorwegen	22.380	2,2	10.909	1,3
Denemarken	17.948	1,8	5.481	0,7
Australië	13.524	1,4	12.035	1,5
Japan	9.568	1,0	12.722	1,5
Finland	8.757	0,9	3.723	0,5
Filipijnen	7.354	0,7	2.767	0,3
Oostenrijk	5.550	0,6	8.313	1,0
Jersey	5.102	0,5	2.950	0,4
Nieuw-Zeeland	1.653	0,2	1.564	0,2
Europese Unie	-	-	5.096	0,6
Mexico	-	-	3.340	0,4
Singapore	-	-	1.777	0,2
Totaal	998.216	100,0	826.862	100,0

Ratingverdeling

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
AAA	52.387	5,2	17.385	2,1
AA+	5.095	0,5	-	0,0
AA	2.084	0,2	6.591	0,8
AA-	94.997	9,5	38.694	4,7
A+	63.661	6,4	38.156	4,6
A	102.313	10,2	118.601	14,3
A-	195.045	19,6	184.236	22,3
BBB+	235.769	23,7	202.419	24,5
BBB	167.903	16,8	155.440	18,8
BBB-	77.084	7,7	63.117	7,6
BB+	1.878	0,2	2.223	0,3
Totaal	998.216	100,0	826.862	100,0

Aflossing van de beleggingen

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Aflossing binnen 1 jaar	34.840	3,5	18.247	2,2
Aflossing tussen 1 en 5 jaar	412.930	41,4	333.055	40,2
Aflossing tussen 5 en 10 jaar	416.973	41,7	329.552	39,9
Aflossing na 10 jaar	133.473	13,4	146.008	17,7
Totaal	998.216	100,0	826.862	100,0

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

Vorderingen

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen dividend-/bronbelasting	16	8
Lopende rente obligaties	13.495	6.038
Subtotaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	13.511	6.046
Totaal	13.511	6.046

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het aanhouden van liquide middelen valt binnen het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

Kortlopende schulden

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Subtotaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen beheervergoeding	34	29
Subtotaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	34	29
Totaal	34	29

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

5 Fondsvermogen

Fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	951.564	921.913
Uitgegeven participaties	1.001.108	101.344
Ingekochte participaties	-980.883	-71.693
Stand ultimo periode	971.789	951.564
Overige reserves		
Stand per 1 januari	24.157	26.508
Ingekochte participaties	80.722	5.756
Onttrekking uit onverdeeld resultaat	-135.494	-8.107
Stand ultimo periode	-30.615	24.157
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-135.494	-8.107
Onttrekking aan overige reserves	135.494	8.107
Resultaat over de verslagperiode	80.452	-135.494
Stand ultimo periode	80.452	-135.494
Totaal fondsvermogen	1.021.626	840.227

De participaties in het Fonds luiden op naam en in euro's. Participaties worden ingeschreven in een register van Participanten. Er worden geen verhandelbare bewijzen van participaties uitgegeven en zijn dus niet beursgenoteerd. Het Fonds geeft participaties af en neemt participaties terug tegen de geldende intrinsieke waarde. Deze prijs geldt op die dag voor zowel toetreding als uittreding. Participanten kunnen participaties uitsluitend overdragen aan het Fonds. Het is participanten niet toegestaan participaties rechtstreeks over te dragen aan derden.

Verloopoverzicht aantal participaties

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand aan het begin van de periode	87.120.452	83.738.818
Uitgegeven participaties	100.818.914	9.885.647
Ingekochte participaties	-90.692.877	-6.504.013
Stand ultimo periode	97.246.489	87.120.452

Meerjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Intrinsieke waarde	1.021.626	840.227	940.314	796.163	690.644
Resultaat	80.452	-135.494	-8.107	21.990	30.791
Aantal uitstaande participaties	97.246.489	87.120.452	83.738.818	70.262.406	62.676.929
In € 1					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	10,51	9,64	11,23	11,33	11,02
Dividend ¹	-	-	-	-	0,38
Opbrengsten uit beleggingen	0,25	0,14	0,14	0,15	0,18
Waardeveranderingen beleggingen	0,63	-1,73	-0,25	0,18	0,44
In rekening gebrachte op- en afslagen	-	-	0,01	-	-
Resultaat²	0,88	-1,59	-0,10	0,33	0,62

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

12.6.5 Toelichting op de winst- en verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Obligaties		
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	9.698	130
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-1.090	-27.734
Obligaties - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal obligaties	8.608	-27.604
Totaal	8.608	-27.604

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Obligaties		
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	49.100	1.204
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-417	-120.996
Obligaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Subtotaal obligaties	48.683	-119.792
Totaal	48.683	-119.792

8 Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening courant	278	-
Totaal	278	-

9 Overige bedrijfslasten

Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening courant	-	19
Totaal	-	19

Lopende kosten factor

Aangezien er in het Zwitserleven Credits Fonds in beginsel geen sprake is van andere kosten dan de beheervergoeding, is de lopende kosten factor (LKF) doorgaans gelijk aan de beheervergoeding zoals vermeld in de winst- en verliesrekening. Voor het Zwitserleven Credits Fonds is de LKF gelijk aan 0,040% (2022: 0,040%).

Onderstaand wordt de lopende kosten factor weergegeven:

Lopende kosten factor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Som der bedrijfslasten (exclusief rente rekening courant)	366	348
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	914.468	870.536
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloopfactor

De omloopfactor over de verslagperiode bedraagt -68,02% (2022: 90,69%).

Transactiekosten

Transactiekosten voor vastrentende waarden zijn niet te bepalen daar zij in de aan- en verkoopkoers zijn opgenomen en niet separaat worden vastgelegd. De totale hoogte van de transactiekosten voor vastrentende waarden zijn derhalve niet met voldoende nauwkeurigheid vast te stellen. De transactiekosten, voor zover identificeerbaar, bedragen in de verslagperiode € 497 (2022: € 3.534).

Bijlage 1: Overzicht beleggingsstrategie en de vermogensbeheerder

Beleggingsfonds	Strategie	Benchmark	Oprichtingsdatum	Portefeuille-beheerder
Zwitserleven Europees Aandelenfonds	Europese aandelen, actief	MSCI Europe Index Net EUR	01-04-2005	Cardano
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	Wereldwijde aandelen, actief	MSCI All Country World Index Net EUR	01-01-2008	Cardano
Zwitserleven Vastgoedfonds	Europese beursgenoteerde vastgoed aandelen, passief	GPR Sustainable Real Estate Index Europe	01-01-2008	Cardano
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	Euro obligaties (kortlopend), actief	iBoxx € Overall AAA 1-3 (TR)	01-01-1996	Cardano
Zwitserleven Obligatiefonds	Euro obligaties, actief	50% iBoxx € Sovereign 1-10 Index (TR) en 50% iBoxx € Non Sovereign Index (TR)	01-01-1996	Cardano
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	Euro staatsobligaties, actief	iBoxx € Sovereign 7+ AAA/AA/A Index (TR)	01-05-2005	Cardano
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	Wereldwijde aandelen, passief	MSCI Europe Index Net EUR; MSCI North America Index Net EUR; MSCI Pacific Index Net EUR en MSCI Emerging Markets Index Net EUR	11-06-2019	Cardano
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds	Euro obligaties en Nederlandse woninghypotheken, actief	iBoxx € Corporates Index (TR) en JP Morgan Government Bond Index Traded Netherlands	07-09-2023	Cardano Aegon Investment Management B.V.

Een beschrijving van de beleggingsstrategieën vindt u op [cardano.nl](https://www.cardano.nl)

Bijlage 2: Overzicht verantwoordelijke fondsmanagers

De functie van Fondsmanager binnen Cardano is een fulltime functie met in de meeste gevallen geen ruimte voor andere taken binnen de organisatie. Bij het beheer van Fondsen in teamverband zijn de verantwoordelijkheden niet aan vaste aanspreekpunten gekoppeld en is dus sprake van gezamenlijke- en uitwisselbare verantwoordelijkheden.

Beleggingsfonds	Fondsmanager(s)	Verantwoordelijk voor fonds sinds	Bij huidige asset manager sinds	In asset management industrie sinds
Zwitsersleven Europees Aandelenfonds	Caspar Snijders	2022	2017	2016
	Margarita Shevtsova	2018	2018	2004
	Bert Veldman	2020	2020	1992

Caspar Snijders

Relevante werkervaring

- 2022 - heden: Cardano Head of Equities
- 2017 – 2022: ACTIAM Portfolio Manager Global Equities en verantwoordelijk voor het beheer en de ontwikkeling van de Cardano ESG Transition Enhanced Index Equities fondsen (voorheen: ACTIAM Duurzaam Index Aandelenfondsen)

Relevante opleidingen

- Chartered Financial Analyst (CFA)
- CFA certificate in ESG investing
- CAIA (Chartered Alternative Investment Analyst)
- DSI geregistreerd Vermogensbeheerder
- Universiteit Wageningen - Master Management & Economics met specialisatie in business economics
- Universiteit Wageningen - Bachelor Bedrijfs- en consumentenwetenschappen

Margarita Shevtsova

Relevante werkervaring

- Juni 2018 - heden: Cardano, Senior Portfolio Manager aandelen. Beheert het Cardano ESG Transition Equity Europe.
- 2010-2018: Achmea Investment Management, Portfolio Manager Equities. Fundamentele en actieve strategie voor Europa and Amerika portfolios.
- 2006-2010: Keijser Capital, Senior Equity Analyst. Sell-side research Europese Technologie- en Energiesectoren.
- 2004-2006: Oyens & Van Eeghen, Junior Financial Analyst. Sell-side research Europese Consumer Staples-, Energie-, Chemische- and Technologiesectoren.

Relevante opleidingen

- Chartered Financial Analyst (CFA)
- DSI geregistreerd Vermogensbeheerder

Bert Veldman

Relevante werkervaring

- 2020 – heden: Cardano, Senior Portfolio Manager aandelen. Beheert het Cardano ESG Transition Equity Europe.
- 2015 – 2018 Senior aandelen analist bij NN Investment Partners, verantwoordelijk voor beleggingsaanbevelingen in de consumentensector.
- 2006 – 2015 Senior portefeuille manager van een wereldwijd belegd aandelenfonds beheerd door ING Investment Management in Den Haag.
- 1997 – 2006 Portefeuille beheerder aandelen Japan en overig Azië voor ING Investment Management, deels werkzaam in de Aziatische regio.
- 1992 – 1996 Analist en portefeuille beheerder Aziatische aandelen voor Nationale-Nederlanden.

Relevante opleiding

- CFA Institute, Chartered Financial Analyst.
- Vrije Universiteit Amsterdam, doctoraal examen Financiële Economie.
- DSI geregistreerd Vermogensbeheerder: Adviseren Beleggen Institutioneel

Beleggingsfonds	Fondsmanager(s)	Verantwoordelijk voor fonds sinds	Bij huidige asset manager sinds	In asset management industrie sinds
Zwitserleven Wereld Aandelenfonds	Caspar Sniijders	2017	2017	2016
	Hicham Lalaoui El Mouttalibi	juli 2020	2016	2013
	Edgar Taverne	2018	2018	1999
	Hans Slomp	2022	1986	1986
Zwitserleven Vastgoedfonds	Caspar Sniijders	2017	2017	2016
	Hicham Lalaoui El Mouttalibi	juli 2020	2016	2013
Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds	Caspar Sniijders	2017	2017	2016
	Hicham Lalaoui El Mouttalibi	juli 2020	2016	2013
	Hans Slomp	2022	1986	1986

Hicham Lalaoui El Mouttalibi

Relevante werkervaring

- Vanaf juli 2020 - heden: Cardano - Portfoliomanager Equities en verantwoordelijk voor het beheer en de ontwikkeling van de Cardano ESG Transition Enhanced Index Equities fondsen
- 2016 - 2020: Cardano - Valuation Manager
- 2013 - 2016: PwC Nederland - Risk Analyst

Relevante opleidingen

- CFA level 2, momenteel level 3 kandidaat
- DSI geregistreerd Vermogensbeheerder
- Vrije Universiteit Amsterdam - Master Finance Honours Programme Quantitative Finance
- Vrije Universiteit Amsterdam - Master Econometrics and Mathematical Economics
- Vrije Universiteit Amsterdam - Bachelor Econometrie en Operationele Research

Edgar Taverne

Relevante werkervaring

- 2018 - heden - Cardano Senior Portfolio Manager Global Equity Impact Strategy
- 2016 - Internal Investment Advisor Holland Casino Pension Fund
- 2008 - 2016. Achmea Insurance Portfolio Manager, Europese en Amerikaanse telecom en industriële sectoren
- 1999 - 2008. PGGM Investments Portfolio Manager, regio Azië

Relevante opleidingen

- Masters degree Business Economics, University of Groningen
- Chartered Financial Analyst (CFA)
- DSI geregistreerd Vermogensbeheerder

Hans Slomp

Relevante werkervaring

- Oktober 2021 - heden: Cardano, Senior Portfolio Manager Global Equity Impact Strategy
- 2008 - 2021: ACTIAM, Senior Portfolio Manager ASN Duurzaam Aandelen Fonds
- 1998 - 2007: ACTIAM, Senior Portfolio Manager responsible for European Portfolios, responsible for several sectors
- 1995 - 1997: ACTIAM, Senior Portfolio Manager ASN Duurzaam Aandelen Fonds
- 1993 - 1994: ACTIAM, Analyst Sustainable Research for ASN Sustainable Equity Fund

Relevante opleidingen

- Hogeschool van Amsterdam - Bachelor Economics
- Vereniging van Beleggings Analisten; Master of Science Investment Management, Financial- and Investment Analyst (RBA)
- DSI geregistreerd Vermogensbeheerder

Caspar Snijders⁷

Beleggingsfonds	Fondsmanager(s)	Verantwoordelijk voor fonds sinds	Bij huidige asset manager sinds	In asset management industrie sinds
Zwitserleven Obligatiefonds	Pim Burggraave	2018	2002	1995
	Mehdi Abdi	2011	2011	2007
	Stefan Gerrits	2022	2022	2017
Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds	Navied Sawari	2015	2015	2013
	Mehdi Abdi	2011	2011	2007
	Stefan Gerrits	2022	2022	2017
Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds	Pim Burggraave	2018	2002	1995
	Stefan Gerrits	2022	2022	2017
	Mehdi Abdi	2011	2011	2007
Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds ¹	Pim Burggraave	2018	2002	1995
	Mehdi Abdi	2011	2011	2007
	Stefan Gerrits	2022	2022	2017

¹ Een van de Onderliggende Beleggingsinstellingen van dit Fonds, het AeAM Dutch Mortgage Fund 2, wordt beheerd door Aegon Investment Management B.V.

Mehdi Abdi

Relevante werkervaring

- Mei 2020 - heden: Cardano. Head of Fixed Income & Multi Asset
- 2011 – Mei 2020: ACTIAM. Gestart als Senior Portfolio Manager Fixed Income. Tussen 2018 - 2019 Lead Portfolio manager Cardano Green, Social & Sustainable Euro Credit (voorheen: Actiam Duurzaam Euro Obligatiefonds).
- 2007 - 2011: Allianz Global Investors, Portfolio Manager Fixed income

Relevante opleidingen

- Bachelors degree International Business Administration, Erasmus Universiteit Rotterdam
- Masters degree Finance & Investments, Erasmus Universiteit Rotterdam
- DSI Geregistreerd Vermogensbeheerder
- Chartered Financial Analyst (CFA)
- Cursussen: Python, Excel, Programmeren met VBA in Excel en Social Media

Pim Burggraave

Relevante werkervaring

- 2002 – heden Cardano. Senior Portfolio Manager Fixed Income. Focus op portfolio construction, fixed income strategieën, asset allocation
- 1999 – 2001 AXA Investment Managers Den Haag
- 1995 – 1998 Ippa Bank / Royale Belge

Relevante opleidingen

- Universiteit van Antwerpen, master in Toegepaste Economische Wetenschappen
- Financieel analist ABAF (EFFAS)
- DSI Geregistreerd Vermogensbeheerder

Stefan Gerrits

Relevante werkervaring

- Mei 2022 – heden: Cardano Junior Portfolio Manager Fixed Income
- November 2021 – Mei 2022: Cardano Quantitative Investment Strategist
- September 2017 – November 2021: Cardano Portfolio Manager Overlay

Relevante opleidingen

- Masters degree Hydraulic Engineering, TU Delft
- Bachelors degree Civil Engineering, TU Delft
- DSI VU Advice Institutional Program & MiFID II Stay Compliant
- Chartered Financial Analyst (CFA)

⁷ Voor een beschrijving van de relevante werkervaring en relevante opleidingen van de fondsmanager wordt verwezen naar de beschrijving eerder in de bijlage.

Navied Sawari

Relevante werkervaring

- 2015 – heden Cardano. Portfolio Manager Fixed Income, verantwoordelijk voor fundamentele analyse en portefeuillesamenstelling.
- 2013 – 2015 CFF. Investment Analyst, verantwoordelijk voor asset allocatie en manager selectie.

Relevante opleidingen

- Vrije Universiteit Amsterdam, Masters degree Finance
- Vrije Universiteit Amsterdam, Bachelors degree Economie en bedrijfseconomie
- Chartered Financial Analyst (CFA)
- DSI Geregistreerd Vermogensbeheerder: Adviseren Beleggen Institutioneel

13 Bijlage 3

13.1 Zwitserleven Europees Aandelenfonds

Zwitserleven

Ecologische en/of sociale kenmerken

Dit document verschaft u duurzaamheidsinformatie aangaande dit fonds. Het is geen marketingmateriaal. De verstrekte informatie is bij wet voorgeschreven en is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard van de duurzame beleggingen in dit fonds. Wij raden u aan deze informatie te lezen opdat u met kennis van zaken kunt beslissen of u al dan niet in dit fonds wenst te beleggen. Deze periodieke informatie over duurzaamheid geeft de situatie weer per 31 december 2023.

Zwitserleven Europees Aandelenfonds

LEI-code: 5493000XS06OHDS5HH71

Dit fonds wordt beheerd door Cardano Asset Management N.V., een onderdeel van de Cardano Group.

1. Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☐ Ja	☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ..%	☒ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken. Hoewel het geen duurzame beleggingsdoelstelling had, had het een aandeel duurzame beleggingen van 92%
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☒ met een sociale doelstelling.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☐ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.
Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.	
De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in de Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.	

Het getoonde percentage is gebaseerd op de waarde van de totale portefeuille aan beleggingen van dit fonds. Individuele Duurzame Beleggingen kunnen gelden als zowel ecologisch als sociaal duurzaam, maar worden niet dubbel geteld in dit percentage. Het percentage Duurzame Beleggingen is een voor dubbelstellingen gecorrigeerde optelsom van de percentages Duurzame Beleggingen:

- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden,
- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden,
- met een sociale doelstelling.

Het fonds heeft geen afzonderlijke doelstellingen qua procentuele allocatie naar ieder van deze individuele subcategorieën Duurzame Beleggingen. Meer informatie over het percentage Duurzame Beleggingen is te vinden in de antwoorden op vragen 2.3 en 5.1 in dit document.

2. In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Zwitserleven Europees Aandelenfonds (het 'Fonds') promoot ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation ('SFDR'), waarbij tevens Duurzame Beleggingen worden aangehouden.

De duurzame beleggingen hebben een bijdrage geleverd aan ten minste één van de volgende ecologische doelstellingen van het Fonds:

- Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: uiterlijk in 2050 een netto-nul uitstoot van broeikasgassen bereiken in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van 50% van de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 en 75% tegen 2040 in vergelijking met 2020;
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: Uiterlijk in 2030 nul ontbossing bereiken;
- Duurzaam gebruik en bescherming van watervoorraden: Uiterlijk in 2030 waterneutraliteit bereiken; en
- Preventie en bestrijding van vervuiling: Uiterlijk in 2050 een productie zonder afval bereiken.

De duurzame beleggingen hebben een bijdrage geleverd aan ten minste één van de volgende sociale doelstellingen van het Fonds:

- Een positieve bijdrage leveren aan de gemeenschappen waarin ze actief zijn en sociale risico's en negatieve effecten zoveel mogelijk beheeren; en
- Positief bijdragen aan het welzijn van hun medewerkers.

2.1. Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk als onderdeel van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waarbij Cardano toetst of ondernemingen praktijken van goed bestuur volgen en de beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, zoals bedoeld in de SFDR. Alle beleggingen van het Fonds voldoen aan het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

In de referentieperiode had het Fonds 92% aan Duurzame Beleggingen, zoals gedefinieerd door Cardano in lijn met de vereisten van de SFDR¹. Naast dat de ondernemingen waarin wordt belegd praktijken van goed bestuur volgen en de Duurzame Beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, dragen de Duurzame Beleggingen van het Fonds bij aan het behalen van de volgende lange-termijn duurzaamheidsdoelen die door het Fonds worden nagestreefd (de 'Cardano Duurzaamheidsdoelen'):

Ecologische doelstellingen.

- Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: uiterlijk in 2050 een netto-nul uitstoot van broeikasgassen bereiken in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van minimaal 50% van de emissie-intensiteit tegen 2030, en minimaal 75% tegen 2040, in vergelijking met 31 december 2019, en een reductie van emissieintensiteit van gemiddeld 7% per jaar in lijn met het door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geschetste pad naar een opwarming van de aarde van maximaal 1,5 graad;
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: uiterlijk in 2030 netto-nul bijdrage aan ontbossing bereiken;
- Duurzaam gebruik van watervoorraden: uiterlijk in 2030 waterneutraliteit bereiken; en
- Materiaalgebruik en afval: uiterlijk in 2050 toewerken naar een circulaire samenleving, gericht op verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en voorkomen van afval.

Deze doelstellingen komen overeen met de ecologische doelstellingen zoals omschreven in artikel 9 van de Taxonomieverordening.

Sociale doelstellingen.

- Een positieve bijdrage leveren aan de gemeenschappen waarin ze actief zijn en sociale risico's en negatieve effecten zoveel mogelijk beheeren; en
- Positief bijdragen aan het welzijn van hun medewerkers.

Tabel 1: Indicatoren voor ongunstige effecten

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEUGERELATEERDE INDICATOREN		
1. Uitstoot van broeikasgassen (BKG) (ton CO ₂ e)		
1.1 scope 1 BKG-emissies	122.500	112.100
1.2 scope 2 BKG-emissies	27.000	24.000
1.3 scope 3 BKG-emissies	856.200	1.428.100
1.4 totaal BKG-emissies scope 1 & 2	149.600	136.100

¹ Zoals in paragraaf 1.11 van het jaarverslag is beschreven zijn de criteria die Cardano hanteert om vast te stellen of een belegging kwalificeert als een Duurzame Belegging per 1 januari 2024 aangescherpt. Op basis van de nieuwe criteria heeft Cardano 57% Duurzame Beleggingen gerealiseerd (pro forma).

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
1.5 totaal BKG-emissies scope 1, 2 & 3	1.005.700	1.564.200
2. Koolstofvoetafdruk (ton CO2e/m€)		
2.1 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1 & 2	71	63
2.2 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1, 2 & 3	479	726
3. BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd (ton CO2e/m€)		
3.1 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1 & 2	109	88
3.2 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1, 2 & 3	885	928
4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (%)		
4.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	9,70%	6,83%
4.2 Gemiddelde aandeel van de revenuen van ondernemingen uit fossiele brandstofactiviteiten	4,66%	2,84%
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie (%)		
5.1 Aandeel van verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	56,98%	55,31%
5.2 Aandeel van productie van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	36,73%	35,97%
6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten (GWh/m€)		
6.1 Intensiteit energieverbruik Agriculture, Forestry & Fishing	0,0	0,0
6.2 Intensiteit energieverbruik Construction	0,0	0,0
6.3 Intensiteit energieverbruik Electricity, Gas, Steam & Air Conditioning Supply	2,2	2,4
6.4 Intensiteit energieverbruik Manufacturing	0,4	0,5
6.5 Intensiteit energieverbruik Mining & Quarrying	0,6	0,8
6.6 Intensiteit energieverbruik Real Estate Activities	0,0	0,0
6.7 Intensiteit energieverbruik Transportation & Storage	0,4	0,4
6.8 Intensiteit energieverbruik Water Supply, Sewerage, Waste Management & Remediation Activities	0,0	0,0
6.9 Intensiteit energieverbruik Wholesale & Retail Trade & Repair of Motor Vehicles & Motorcycles	0,1	0,1
7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden (%)		
7.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	13,78%	10,86%
8. Lozingen in water (ton/m€)		
8.1 Aantal tonnen lozingen in water van ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0,0	0,0
9. Gevaarlijk afval en radioactief afval (ton/m€)		
9.1 Aantal tonnen gevaarlijk afval en radioactief afval van de ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	2,3	2,1
INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING		
10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (%)		
10.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	0,00%	0,00%
11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (%)		
11.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtlijnen kunnen worden aangepakt	21,53%	22,37%
12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen (%)		
12.1 Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	19,70%	21,39%
13. Genderdiversiteit raad van bestuur (% vrouw)		
13.1 Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	42,11%	42,07%
14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneels-mijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) (%)		
14.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0,00%	0,00%
INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN		
15. BKG-intensiteit (Kton CO2e/m€)		
15.1 Scope 1 en 2 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	-	-
15.2 Scope 3 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	-	-

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (aantal)		
16.1 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0	0
16.2 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0,00%	0,00%

Paragraaf 1.11 van het jaarverslag toont ook de broeikasgasindicatoren zoals getoond bij onderdelen 1, 2 en 3. De onderhavige tabel toont een vergelijking tussen 1 januari en 31 december 2023. De resultaten in het jaarverslag tonen het gemiddelde over de vier kwartalen van 2023. Derhalve komen de cijfers niet overeen.

2.2. En in vergelijking met voorafgaande periodes?

Ter vergelijking met de voorafgaande referentieperiode zijn in Tabel 1 zowel de data per 31 december 2022 als per 31 december 2023 opgenomen. Een vergelijking tussen beide periodes is nog moeilijk omdat de data nog in ontwikkeling is en nog niet alle ondernemingen de gevraagde data verstrekken.

De broeikasgasemissies per miljoen belegd vermogen zijn in 2023 gedaald ten opzichte van 2022. De scope 3 emissies zijn gestegen, maar dit wordt deels veroorzaakt door ontwikkelingen in de meetmethode voor scope 3 broeikasgasemissies, waardoor we niet kunnen aangeven of een verandering tussen 2022 en 2023 wordt veroorzaakt door een verandering in de meetmethode of een verandering in de emissies. De daling van scope 1 en 2 emissies wordt mede veroorzaakt door een daling van de blootstelling aan de fossiele sector. Ook het aandeel beleggingen in activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteit is gedaald.

Het Fonds belegt niet in ondernemingen die betrokken zijn bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en in ondernemingen die betrokken zijn bij controversiële wapens. Een aanzienlijk deel van de ondernemingen heeft echter nog geen goede procedures om deze beginselen te monitoren. In 2023 is relatief weinig veranderd in de gemiddelde loonkloof tussen mannen en vrouwen en in de genderdiversiteit van de raden van bestuur.

2.3. Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droegen de duurzame beleggingen bij aan die doelstellingen?

De doelstellingen van de Duurzame Beleggingen staan beschreven in het antwoord op vraag 2. Periodiek wordt beoordeeld of het Fonds zich met haar beleggingen, en met de juiste snelheid, beweegt naar het behalen van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Cardano stelt op basis van de volgende criteria vast in hoeverre een (financieel instrument van een) onderneming reeds nu een bijdrage levert aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen:

- Een onderneming behaalt tenminste 10% van haar opbrengsten uit duurzame activiteiten; of
- Een onderneming levert, vastgesteld op basis van SDG-data, een significant positieve bijdrage van minstens 2 (op een schaal die loopt van -10 tot +10) aan ten minste één van de door de Verenigde Naties geformuleerde Duurzame Ontwikkelingsdoelen (oftewel 'Sustainable Development Goals' of SDG's), waarbij door de betreffende onderneming eveneens positief wordt bijgedragen aan ten minste 7 van de 17 SDG's dan wel dat de bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van alternatieve objectieve informatie is vastgesteld indien de eerdere genoemde SDG-data niet beschikbaar is. De Duurzame Beleggingen beleggen enkel in ondernemingen die bijdragen aan het behalen van ten minste één van die doelstellingen zonder daarbij ernstig afbreuk te doen aan ecologische en/of sociale doelstellingen.

Onderstaande tabel toont welk percentage van de beleggingen van het Fonds een positieve bijdrage levert aan ieder van de genoemde Cardano Duurzaamheidsdoelen.

Tabel 2: Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen

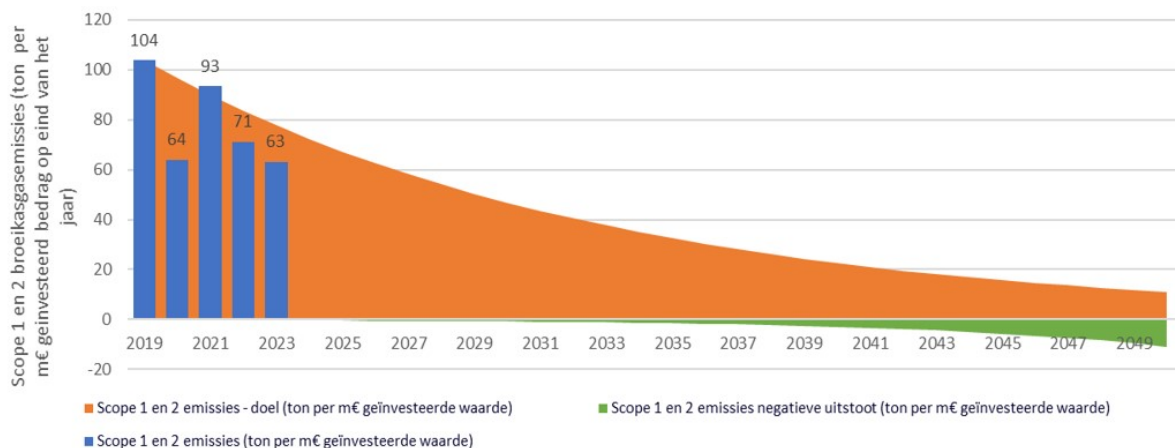
Totale bijdrage alle doelen in 2023	92%
Totaal bijdrage ecologische doelen	75%
Netto-nul broeikasgasuitstoot	70%
Netto-nul ontbossing	23%
Waterneutraal	30%
Preventie en bestrijding vervuiling	49%
Totaal bijdrage sociale doelen	85%
Positief bijdragen aan gemeenschappen	40%
Positief bijdragen aan welzijn van werknemers	82%

92% van het Fonds levert een positieve bijdrage aan tenminste een van de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van bovengenoemde criteria. De overige 8% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage, maar doet ook geen ernstige afbreuk

aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen waarin wordt belegd, levert 75% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 85% een bijdrage aan ten minste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Specifiek voor de klimaatdoelstelling monitort Cardano op basis van broeikasgasemissie-intensiteit (ton CO₂-equivalenten / euro) voor het Fonds in hoeverre de broeikasgasreductie het pad volgt dat nodig is om de tussendoelstelling(en) en de einddoelstelling te halen. De reductiedoelstelling om uiterlijk in 2050 een net-zero emissie te bereiken is 7% reductie van scope 1 en 2 emissies van ondernemingen per jaar. Het gewenste reductiepad en de broeikasgasemissie-intensiteit voor het Fonds in de referentieperiode wordt getoond in onderstaande grafiek. Figuur 1 laat zien dat de emissie-intensiteit in lijn is met het benodigde pad om het doel te behalen.²

Figuur 1: Reductiepad voor broeikasgasemissie-intensiteit

In de meerderheid van de wetenschappelijke scenario's om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graden Celsius, zal de CO₂-uitstoot in 2050 niet volledig zijn gereduceerd. In deze scenario's wordt er daarom uitgegaan van negatieve emissies, maatregelen waarmee CO₂ aan de atmosfeer wordt onttrokken. Hierbij valt te denken aan herstel van veengebieden, herbebossing, herstel van bodembedekkers, verbeterde landbouwpraktijken, verbeterde visserijmethoden en bescherming van de biodiversiteit op het land en in de zee. Daarnaast spelen technologische oplossingen voor het afvangen en opslaan van CO₂ een rol. Cardano gaat daarom uit van een beperkte compensatie door negatieve emissies ("low overshoot") om aan haar doelstelling te voldoen. Cardano accepteert 'compensatie' in principe alleen voor CO₂-emissiebronnen die geen duurzamere varianten hebben vanwege technologische of financiële beperkingen, zoals bijvoorbeeld bij cementproductie.

Tevens tonen de cijfers uit Tabel 1 hoe het Fonds in 2023 heeft gepresteerd op het gebied van indicatoren die een indicatie geven van het verwachte energietransitiepad voor de komende jaren. Zoals hierboven is beschreven bepaalt Cardano aan de hand van informatie over het aandeel duurzame opbrengsten en SDG data of ondernemingen een bijdrage leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, maar niet altijd hoe groot deze bijdrage is. Of de totale bijdrage van de beleggingen voldoende is om de Cardano Duurzaamheidsdoelen te behalen kan slechts deels worden bepaald.

Wat betreft watergebruik heeft het Fonds in 2023 een waterintensiteit (uitgedrukt in kubieke meter watergebruik per miljoen euro) gerealiseerd van 5 m³ per m€. Dit is een daling van 15% t.o.v. het watergebruik in 2022. Dit is vooral veroorzaakt doordat minder is belegd in een paar grote watergebruikers die werkzaam zijn in waterschaarse gebieden en vanwege verschillen in rapportage bij een aantal waterintensieve bedrijven.

Voor de overige doelstellingen zijn nog geen geschikte kwantitatieve indicatoren en data beschikbaar om de voortgang op fondsniveau consistent te monitoren. Om die reden draagt Cardano bij aan werkgroepen die zich onder meer richten op ontbossing, biodiversiteit, plasticvervuiling, leefbaar loon en duurzame ontwikkelingsdoelen om dergelijke indicatoren te ontwikkelen. Bij gebrek aan kwantitatieve impactindicatoren om de voortgang van de duurzaamheidsdoelen te meten, worden kwalitatieve indicatoren gebruikt om de blootstelling aan en het beheer van deze doelen te meten.

² De getoonde cijfers zijn gebaseerd op het Fonds als geheel en dus niet enkel op het deel bestaande uit Duurzame Beleggingen.

2.4. Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

In de EU-taxonomie is het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waaronder dat beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid en op basis van een groot aantal indicatoren voor de duurzaamheidsthema's die materieel zijn voor de betreffende onderneming, inclusief de 'indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheid', die inzicht geven in de blootstelling aan duurzaamheidsrisico's, de mogelijke ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming. De beoordelingsprocedure staat uitgebreider omschreven in het prospectus.

De Duurzame Beleggingen die het Fonds heeft gedaan waren conform het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. In het antwoord op vraag 2.1 is aangegeven hoe de duurzaamheidsindicatoren van het Fonds hebben gepresteerd en in het paragraaf 1.1. van het jaarverslag is beschreven hoe wordt vastgesteld dat alle beleggingen van het Fonds voldoen aan de screeningsvoorwaarden die worden gehanteerd om te testen of zij geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen.

2.4.1. Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Zoals in het antwoord op de voorgaande vraag is aangegeven, heeft de beoordeling van ondernemingen plaatsgevonden aan de hand van een groot aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. De indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' zijn daar allen onderdeel van. Deze zijn gepresenteerd in het antwoord op vraag 2.1.

2.4.2. Waren de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Ondernemingen die door middel van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid worden gecategoriseerd als "overtreding internationale standaarden" worden uitgesloten van belegging. Hieronder vallen onder meer ondernemingen die de principes schenden zoals vastgelegd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights.

3. Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd, is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen waarin Cardano belegt, moeten voldoen aan de Cardano Fundamentele Beleggingsbeginselen en geen negatieve bijdrage leveren aan de door Cardano geformuleerde duurzaamheidsdoelstellingen. Als blijkt dat ondernemingen hier niet aan voldoen, dan belegt Cardano niet in deze ondernemingen.

Zoals in de antwoorden op vragen 2.1 en 2.4 is aangegeven, bevat de beoordelingsprocedure alle indicatoren zoals genoemd in de 'Verklaring belangrijkste ongunstige effecten', zoals de uitstoot van broeikasgassen, blootstelling aan fossiele brandstoffen, impact op de biodiversiteit, wateremissies, mensenrechtencontroverses, blootstelling aan wapens, implementatie van ILO-conventies en bestuursdiversiteit. De beoordelingsprocedure van Cardano gaat een stap verder dan enkel het hanteren van deze indicatoren door dieper in te gaan op het huidige en verwachte toekomstige gedrag van ondernemingen en de bijdrage van de onderneming aan de

Cardano Duurzaamheidsdoelen. De '[Verklaring belangrijkste ongunstige effecten](#)' van Cardano is te vinden op de website www.cardano.nl.

Cardano rapporteert op haar website tevens de ondernemingen die onderdeel uitmaken van de gehanteerde benchmark en die zijn uitgesloten wegens niet-naleving van minimaal één van de gestelde voorwaarden in het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

4. Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Onderstaande lijst toont de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het Fonds vormen aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

De omvang van een individuele top 15 belegging wordt alleen getoond als deze op de genoemde datum in de top 15 viel. Dus als de omvang op een bepaalde datum ontbreekt in Tabel 3 wil dat niet zeggen dat het Fonds niet in de betreffende belegging belegde op dat moment. Als een belegging er niet was op genoemde datum wordt dat aangeduid met 0,0%. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

Tabel 3: Top 15 beleggingen van het Fonds op de genoemde tijdstippen

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
1	Novo Nordisk A/s	Pharmaceuticals, Biotechnology	DK	5,30%	4,90%
2	Asml Holding Nv	Semiconductors & Semiconductor Equipment	NL	4,74%	3,70%
3	Astrazeneca Plc	Pharmaceuticals, Biotechnology	GB	3,56%	4,00%
4	Nestle Sa	Food Beverage & Tobacco	CH	3,42%	4,10%
5	Lvmh Moet Hennessy Louis Vuitton Se	Consumer Durables & Apparel	FR	2,93%	2,60%
6	Sap Se	Software & Services	DE	2,44%	
7	L'oreal Sa	Household & Personal Products	FR	2,38%	
8	Crh Plc	Construction Materials	IE	2,32%	
9	Relx Plc	Commercial & Professional Services	GB	2,18%	1,90%
10	Ubs Group Ag	Banks	CH	2,15%	
11	Sanofi	Pharmaceuticals, Biotechnology	FR	2,13%	
12	Axa S.a.	Insurance	FR	2,09%	2,50%
13	Intesa Sanpaolo Spa	Banks	IT	2,04%	
14	Eiffage Sa	Capital Goods 2: Building Products++	FR	2,03%	2,50%
15	Schneider Electric Se	Capital Goods 1: Aerospace & Defense++	FR	2,00%	
16	Roche Holding Ag	Pharmaceuticals, Biotechnology	CH		3,90%
17	Diageo Plc	Food Beverage & Tobacco	UK		2,90%
18	Equinor Asa	Oil, Gas & Consumable Fuels	NO		2,30%
19	Koninklijke Ahold Delhaize Nv	Food & Staples Retailing	NL		2,00%
20	Repsol Sa	Oil, Gas & Consumable Fuels	ES		1,90%
21	Capgemini Se	Software & Services	FR		1,90%
22	Iberdrola Sa	Electric Utilities	ES		1,90%

Zoals Tabel 3 laat zien waren er slechts kleine veranderingen in de omvang van de individuele top 15 beleggingen van het Fonds en dan vooral door herwaardering van de beleggingen. Dit is dan ook de belangrijkste verklaring voor de verandering in samenstelling van de top 15 beleggingen gedurende het jaar.

5. Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel Duurzaamheidsgerelateerde beleggingen voor dit Fonds over de referentieperiode bedroeg 89%. Dit aandeel wordt verder uitgesplitst in het antwoord op vraag 5.1.

5.1. Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot. Deze categorie omvat:

- De subcategorie #1A Duurzaam omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie #1B Overige E/S kenmerken omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

In lijn met het antwoord op vraag 9 is '#2 Overige' weggelaten in bovenstaande grafische weergave van de activa-allocatie.

Alle beleggingen in het Fonds promoten ecologische en sociale kenmerken. Van deze beleggingen levert zoals aangetoond in het antwoord op vraag 2.3, 92% een positieve bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De overige 8% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen waarin wordt belegd, levert 75% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 85% een bijdrage aan tenminste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Van de ondernemingen waarin wordt belegd is 3,0% afgestemd op de EU Taxonomie, waarvan 2,6% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0,1% aan adaptatie van klimaatverandering.³

5.2. In welke economische sectoren werd belegd?

Onderstaande lijst toont alle sectoren waarin het Fonds belegt aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

Tabel 4: economische sectoren

Sector	Per 31-12-2023	Per 01-01-2023
Pharmaceuticals, Biotechnology	14,81%	15,62%
Banks	12,60%	10,17%
Capital Goods 1: Aerospace & Defense++	7,66%	6,70%
Food Beverage & Tobacco	6,76%	8,30%
Insurance	5,75%	6,97%
Semiconductors & Semiconductor Equipment	5,26%	4,41%
Oil, Gas & Consumable Fuels	4,45%	6,88%
Capital Goods 2: Building Products++	4,20%	4,59%
Software & Services	4,02%	3,36%
Consumer Durables & Apparel	3,65%	4,03%
Household & Personal Products	3,00%	2,33%
Automobiles & Components	2,78%	2,32%
Food & Staples Retailing	2,70%	2,90%
Electric Utilities	2,67%	2,33%
Construction Materials	2,32%	1,54%
Telecommunication Services	2,26%	2,64%
Media	2,19%	1,79%
Commercial & Professional Services	2,18%	2,33%
Paper & Forest Products+ Containers & Packaging	1,85%	2,25%
Retailing	1,56%	0,85%
Diversified Financials	1,48%	1,37%

³ Merk op dat de som van mitigatie en adaptatiebijdragen niet optelt tot het totaal van de opbrengsten dat is afgestemd op de EU Taxonomie vanwege onvolkomenheden in de rapportages van enkele ondernemingen of instellingen. Indien de gerapporteerde mitigatie- en adaptatiebijdragen van een onderneming of instelling niet correct optelt tot de totaal gerapporteerde bijdrage, worden de bijdragen aan mitigatie en adaptatie leeg gelaten om zo dubbelstellingen te voorkomen.

Sector	Per 31-12-2023	Per 01-01-2023
Chemicals	1,48%	1,05%
Metals & Mining	1,31%	2,04%
Multi-utilities	1,31%	1,51%
Real estate	1,03%	0,44%
Gas Utilities	0,43%	0,71%
Transportation & Logistics	0,30%	0,26%
Health Care Equipment & Services	0,00%	0,31%

Gedurende het jaar hebben in de gealloceerde percentages geen significante verschuivingen plaatsgevonden. Een deel van de verschuivingen is veroorzaakt door marktbevingen in 2023. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds op de genoemde data.

6. In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen#?

Ja

In fossiel gas

In kernenergie

Nee

Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ('klimaatmitigatie') en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft.
- de kapitaaluitgaven ('CapEx') die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bijvoorbeeld voor een transitie naar een groene economie.
- de operationele uitgaven ('OpEx') die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissie-grenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

De twee onderstaande grafieken geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft de eerste grafiek de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Van de ondernemingen waarin wordt belegd is 3% afgestemd op de EU Taxonomie, betreffende een veelheid aan diverse beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten waarvan 2,6% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0,1% aan adaptatie aan klimaatverandering (zie ook het antwoord op vraag 5.1). Voor de overige doelstellingen van artikel 9 van de Taxonomieverordening (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) waren in 2023 nog geen technische screeningcriteria van kracht.

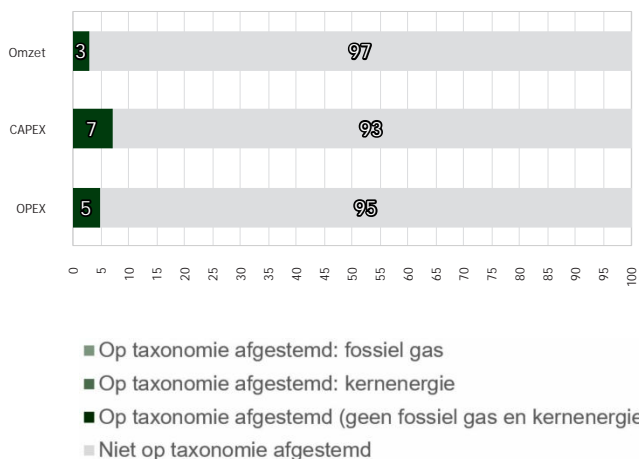
Eén onderneming in het Fonds ondernam nucleaire en gasactiviteiten die kunnen worden aangemerkt als 'ecologisch duurzaam' in lijn met de EU Taxonomie, te weten Engie SA. Rond de 1% van haar omzet, kapitaaluitgaven en operationele uitgaven waren afgestemd op de EU-taxonomie. In totaal was 0.003% van de opbrengsten van de ondernemingen waar in is belegd gerelateerd aan nucleaire en gasactiviteiten die voldoen aan de EU Taxonomie.

De cijfers opgenomen bij vragen 6, 6.1, 6.2 en 7 zijn gebaseerd op data verkregen van een externe dataleverancier, gebaseerd op door ondernemingen zelf gerapporteerde data. Nog niet voor alle relevante activiteiten is informatie met betrekking tot de afstemming op de EU taxonomie beschikbaar. Hiervoor zijn voornamelijk twee oorzaken aan te duiden. In de eerste plaats kan dit komen doordat de ondernemingen waarin is belegd wel onder de reikwijdte van de regelgeving vallen, maar geldt de rapportageverplichting voor hen nog niet, omdat deze gefaseerd worden ingevoerd op basis van de grootte van de onderneming. De reikwijdte van ondernemingen die onder de regelgeving vallen wordt uitgebreid met de implementatie van de EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), al zullen er dan alsnog ook ondernemingen zijn waarin door het Fonds wordt belegd die niet hoeven te rapporteren, bijvoorbeeld omdat ze onder de gestelde drempelwaarden vallen. Ook kan de beperkte beschikbaarheid van data komen doordat de technische screeningcriteria voor specifieke activiteiten nog niet door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Zo zijn in 2021 voor de twee klimaat-gerelateerde doelstellingen de eerste screeningcriteria aangenomen en deze worden van tijd tot tijd uitgebreid met nieuwe activiteiten. Per 1 januari 2024 zijn de eerste screeningcriteria voor de overige vier milieudoelstellingen (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) van kracht geworden, al

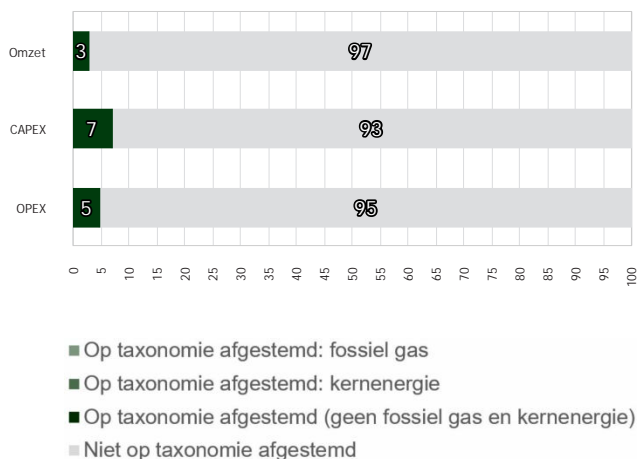
vindt de invoering van de rapportageverplichting daarover gefaseerd plaats over de periode 2024-2026. De verwachting is dat de komende jaren steeds meer betrouwbare Taxonomie-gerelateerde informatie beschikbaar zal komen.

De overeenstemming van de beleggingen met de eisen van de Taxonomieverordening is niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of een toetsing door een of meer derden.

Figuur 2 en 3: afstemming op EU Taxonomie
Afstemming op taxonomie van beleggingen inclusief staatsobligaties*

Afstemming op taxonomie van beleggingen exclusief staatsobligaties*

Dit diagram vertegenwoordigt 100% van de totale beleggingen.

* In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan staatschulden.

6.1. Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

3% van de omzet is afgestemd op de EU-taxonomie, bestaande uit 1,8% faciliterende activiteiten en 0,1% transitieactiviteiten. 0,5% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties'. Deze laatste categorie omvat activiteiten die een significante bijdrage leveren aan de klimaat-gerelateerde doelstellingen van de Taxonomieverordening door hun eigen prestaties, zoals een economische activiteit die op een duurzame wijze wordt uitgevoerd. Van de overgebleven 0,6% is geen data beschikbaar over het type activiteit vanwege onvolledige rapportages door de ondernemingen en instellingen.

7,2% van de kapitaaluitgaven (CapEx) is afgestemd op de EU-taxonomie, bestaande uit 2,7% faciliterende activiteiten en 0,1% transitieactiviteiten. 1,8% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en de overgebleven 2,5% is niet geclassificeerd.

5,1% operationele uitgaven (OpEx) is afgestemd op de EU-taxonomie, bestaande uit 3,0% faciliterende activiteiten en 0,1% transitieactiviteiten. 0,5% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en de overgebleven 1,6% is niet geclassificeerd.

6.2. Hoe verhield het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van 2022 is het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen afgenomen. De op de EU-taxonomie afgestemde omzet is gedaald van 4,1% naar 3,0%, de kapitaaluitgaven (CapEx) zijn gedaald van 8,4% naar 7,1% en de operationele uitgaven (OpEx) zijn gedaald van 6,1% naar 5,1%. Deze verandering is grotendeels te verklaren door aangepaste rapportage door de ondernemingen waarin het Fonds belegt. Het zijn nieuwe indicatoren en al doende ontwikkelen ondernemingen hoe ze moeten berekenen en er over moeten rapporteren, waardoor het bijvoorbeeld is voorgekomen dat ondernemingen nu lagere percentages rapporteren, omdat ze vorig jaar een overschatting hebben gegeven. Het is de verwachting dat de komende jaren deze percentages verder zullen stijgen als meer ondernemingen hier over rapporteren. Momenteel zijn er nog geen conclusies te verbinden aan de verandering van het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen.

7. Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Dit betreft duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxonomie.

75% van de beleggingen in het Fonds hebben een positieve bijdrage aan de ecologische doelstellingen van het Fonds. Aangezien 3% is afgestemd op de EU-taxonomie, draagt 72% van de beleggingen bij aan de doelstellingen, ondanks dat deze zijn niet zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

8. Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

85% van de beleggingen in het Fonds droegen positief bij aan de gemeenschappen waarin zij opereren, beheersten de sociale risico's en negatieve sociale effecten zoveel mogelijk of leverden een positieve bijdrage aan het welzijn van hun medewerkers door hun arbeidsbeleid en health & safety beleid. Ondernemingen kunnen een bijdrage leveren aan meerdere doelen. Bijvoorbeeld ondernemingen die investeren in hernieuwbare energie maar die ook goed arbeidsbeleid en health & safety beleid hebben, kunnen een bijdrage leveren aan zowel een ecologisch als een sociaal doel.

9. Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Geen van de beleggingen in aandelen van ondernemingen valt onder de noemer '#2 Overige' aangezien de beleggingen dienen te voldoen aan minimale duurzaamheidscriteria van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. Het Fonds is zoveel als mogelijk belegd in deze aandelen. Ter afdekking van bepaalde risico's of voor het verzorgen van liquiditeit, belegde het Fonds in liquide middelen, derivaten en ETF's. Deze beleggingen waren immer tijdelijk van aard en werden zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk afgebouwd.

10. Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

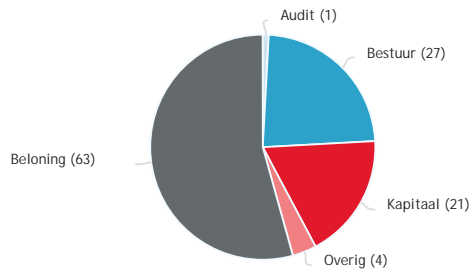
Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd (zie vraag 2 en onderliggende subvragen), is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen beleggen.

Tevens zijn in 2023 de grenzen zoals gehanteerd bij de beoordeling van ondernemingen opnieuw beoordeeld en aangescherpt. Zo heeft Cardano de maximum afhankelijkheid van kolen verlaagd en worden ondernemingen met opbrengsten uit onconventionele olie of gas strenger beoordeeld. Ten slotte wordt voortaan ook gecontroleerd of ondernemingen essentiële diensten verlenen aan ondernemingen die betrokken zijn bij tabak, gokken of pornografie en wordt strenger gekeken naar gebruik van dieren voor entertainment.

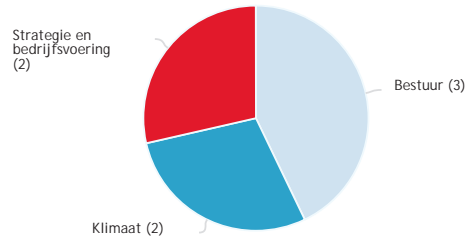
Daarnaast worden ondernemingen waarin wordt belegd, onder meer door middel van actief aandeelhouderschap en engagement, aangespoord om (meer) duurzaam te opereren en zich aan te passen aan de duurzaamheidstransities die momenteel gaande zijn.

Onderstaande grafieken geven inzicht in de verdeling van de bestuursvoorstellen waar Cardano tegen heeft gestemd en de gesteunde aandeelhoudersvoorstellen op onderwerp gedurende de referentieperiode (aantallen op jaarbasis) ten behoeve van het Fonds inzake de directe beleggingen in aandelen.

Figuur 4: Stemmen tegen bestuursvoorstellen per onderwerp

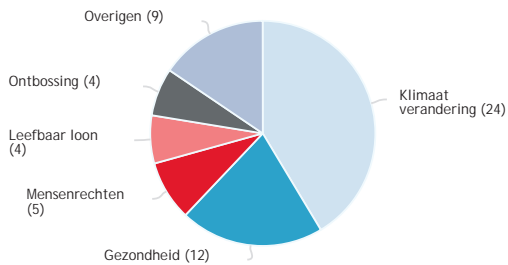

Figuur 5: Gesteunde aandeelhoudersvoorstellen per onderwerp

In onderstaande grafiek wordt inzicht gegeven in het aantal engagements van Cardano per onderwerp gedurende de referentieperiode ten behoeve van het fonds.

Figuur 6: Engagements per onderwerp

Aangezien het Fonds ook belegt in een Onderliggende Beleggingsinstelling wordt voor een inzicht in stemgedrag en engagements gedurende de referentieperiode verwezen naar de periodieke informatie van de Onderliggende Beleggingsinstelling. Deze Onderliggende Beleggingsinstelling wordt getoond in onderstaande tabel.

Onderliggende Beleggingsinstelling	Maximaal
Cardano ESG Transition Equity Europe	45%

11. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Voor dit financiële product is geen specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te meten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die het promoot. Derhalve is deze vraag, en daarmee ook onderstaande subvragen, niet van toepassing.

11.1. Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

11.2. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

11.3. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

11.4. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

13.2 Zwitserleven Obligatiefonds

Zwitserleven

Ecologische en/of sociale kenmerken

Dit document verschaft u duurzaamheidsinformatie aangaande dit fonds. Het is geen marketingmateriaal. De verstrekte informatie is bij wet voorgeschreven en is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard van de duurzame beleggingen in dit fonds. Wij raden u aan deze informatie te lezen opdat u met kennis van zaken kunt beslissen of u al dan niet in dit fonds wenst te beleggen. Deze periodieke informatie over duurzaamheid geeft de situatie weer per 31 december 2023.

Zwitserleven Obligatiefonds

LEI-code: 549300E5J8EI86UJR793

Dit fonds wordt beheerd door Cardano Asset Management N.V., een onderdeel van de Cardano Group.

1. Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☐ Ja	☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ..%	☒ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken. Hoewel het geen duurzame beleggingsdoelstelling had, had het een aandeel duurzame beleggingen van 48%
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☒ met een sociale doelstelling.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☐ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.
Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.	
De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in de Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.	

Het getoonde percentage is gebaseerd op de waarde van de totale portefeuille aan beleggingen van dit Fonds. Individuele duurzame beleggingen kunnen gelden als zowel ecologisch als sociaal duurzaam, maar worden niet dubbel geteld in dit percentage. Het percentage duurzame beleggingen is een voor dubbelstellingen gecorrigeerde optelsom van de percentages duurzame beleggingen:

- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden,
- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden,
- met een sociale doelstelling.

Het fonds heeft geen afzonderlijke doelstellingen qua procentuele allocatie naar ieder van deze individuele subcategorieën duurzame beleggingen. Meer informatie over het percentage duurzame beleggingen is te vinden in de antwoorden op vragen 2.3 en 5.1 in dit document.

2. In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Zwitserleven Obligatiefonds (het 'Fonds') promoot ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation ('SFDR'), waarbij tevens Duurzame Beleggingen worden aangehouden.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen en instellingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk als onderdeel van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waarbij Cardano toetst of ondernemingen en instellingen praktijken van goed bestuur volgen en de beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, zoals bedoeld in de SFDR. Alle beleggingen van het Fonds voldoen aan het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

In de referentieperiode had het Fonds 48% aan Duurzame Beleggingen, zoals gedefinieerd door Cardano in lijn met de vereisten van de SFDR¹. Naast dat de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd praktijken van goed bestuur volgen en de Duurzame Beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, dragen de Duurzame Beleggingen van het Fonds bij aan het behalen van de volgende lange-termijn duurzaamheidsdoelen die door het Fonds worden nagestreefd (de 'Cardano Duurzaamheidsdoelen'):

Ecologische doelstellingen.

- Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: uiterlijk in 2050 een netto-nul uitstoot van broeikasgassen bereiken in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van minimaal 50% van de emissie-intensiteit tegen 2030, en minimaal 75% tegen 2040, in vergelijking met 31 december 2019, en een reductie van emissieintensiteit van gemiddeld 7% per jaar in lijn met het door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geschetste pad naar een opwarming van de aarde van maximaal 1,5 graad;
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: uiterlijk in 2030 netto-nul bijdrage aan ontbossing bereiken;
- Duurzaam gebruik van watervoorraden: uiterlijk in 2030 waterneutraliteit bereiken; en
- Materiaalgebruik en afval: uiterlijk in 2050 toewerken naar een circulaire samenleving, gericht op verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en voorkomen van afval.

Deze doelstellingen komen overeen met de ecologische doelstellingen zoals omschreven in artikel 9 van de Taxonomieverordening.

Sociale doelstellingen.

- Een positieve bijdrage leveren aan de gemeenschappen waarin ze actief zijn en sociale risico's en negatieve effecten zoveel mogelijk beheren; en
- Positief bijdragen aan het welzijn van hun medewerkers.

2.1. Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

Alle ondernemingen en instellingen in het Fonds voldoen aan de minimumgrenzen die zijn gedefinieerd voor de duurzaamheidsthema's waar Cardano ondernemingen en instellingen op beoordeelt. Tevens beoordeelt Cardano aan de hand van een breed scala aan indicatoren hoe de E/S kenmerken worden verwezenlijkt. Dit omvat onder andere de indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' die in de SFDR zijn geformuleerd. De lijst met relevante kwantitatieve indicatoren die in aanmerking zijn genomen voor het Fonds staat in onderstaande tabel.

Tabel 1: Indicatoren voor ongunstige effecten

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEUGERELATEERDE INDICATOREN		
1. Uitstoot van broeikasgassen (BKG) (ton CO ₂ e)		
1.1 scope 1 BKG-emissies	23.600	19.200
1.2 scope 2 BKG-emissies	6.600	4.300
1.3 scope 3 BKG-emissies	283.200	274.300
1.4 totaal BKG-emissies scope 1 & 2	30.200	23.500
1.5 totaal BKG-emissies scope 1, 2 & 3	313.300	297.800
2. Koolstofvoetafdruk (ton CO ₂ e/m€)		
2.1 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1 & 2	14	11
2.2 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1, 2 & 3	145	134
3. BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd (ton CO ₂ e/m€)		
3.1 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1 & 2	30	15
3.2 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1, 2 & 3	435	572
4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (%)		
4.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	5,34%	4,78%

¹ Zoals in paragraaf 1.11 van het jaarverslag is beschreven zijn de criteria die Cardano hanteert om vast te stellen of een belegging kwalificeert als een Duurzame Belegging per 1 januari 2024 aangescherpt. Op basis van de nieuwe criteria heeft Cardano 42% Duurzame Beleggingen gerealiseerd (pro forma).

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
4.2 Gemiddelde aandeel van de revenuen van ondernemingen uit fossiele brandstofactiviteiten	2,02%	1,38%
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie (%)		
5.1 Aandeel van verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	59,75%	57,97%
5.2 Aandeel van productie van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	27,12%	27,70%
6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten (GWh/m€)		
6.1 Intensiteit energieverbruik Agriculture, Forestry & Fishing	0,0	0,0
6.2 Intensiteit energieverbruik Construction	0,0	0,0
6.3 Intensiteit energieverbruik Electricity, Gas, Steam & Air Conditioning Supply	1,9	1,7
6.4 Intensiteit energieverbruik Manufacturing	0,4	0,4
6.5 Intensiteit energieverbruik Mining & Quarrying	0,8	0,6
6.6 Intensiteit energieverbruik Real Estate Activities	0,8	0,5
6.7 Intensiteit energieverbruik Transportation & Storage	0,0	0,1
6.8 Intensiteit energieverbruik Water Supply, Sewerage, Waste Management & Remediation Activities	0,0	0,0
6.9 Intensiteit energieverbruik Wholesale & Retail Trade & Repair of Motor Vehicles & Motorcycles	0,1	0,1
7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden (%)		
7.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	2,94%	3,09%
8. Lozingen in water (ton/m€)		
8.1 Aantal tonnen lozingen in water van ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0,0	0,0
9. Gevaarlijk afval en radioactief afval (ton/m€)		
9.1 Aantal tonnen gevaarlijk afval en radioactief afval van de ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0,7	0,3
INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING		
10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (%)		
10.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	0,00%	0,00%
11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (%)		
11.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtlijnen kunnen worden aangepakt	34,80%	35,03%
12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen (%)		
12.1 Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	21,61%	20,99%
13. Genderdiversiteit raad van bestuur (% vrouw)		
13.1 Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	38,70%	38,73%
14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneels-mijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) (%)		
14.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0,00%	0,00%
INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN		
15. BKG-intensiteit (Kton CO2e/m€)		
15.1 Scope 1 en 2 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	82,4	82,8
15.2 Scope 3 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	46,8	47,8
16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (aantal)		
16.1 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0	0
16.2 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0,00%	0,00%

Paragraaf 1.11 van het jaarverslag toont ook de broeikasgasindicatoren zoals getoond bij onderdelen 1, 2 en 3. De onderhavige tabel toont een vergelijking tussen 1 januari en 31 december 2023. De resultaten in het jaarverslag tonen het gemiddelde over de vier kwartalen van 2023. Derhalve komen de cijfers niet overeen.

2.2. En in vergelijking met voorafgaande periodes?

Ter vergelijking met de voorafgaande referentieperiode zijn in Tabel 1 zowel de data per 31 december 2022 als per 31 december 2023 opgenomen. Een vergelijking tussen beide periodes is nog moeilijk omdat de data nog in ontwikkeling is en nog niet alle ondernemingen en instellingen de gevraagde data verstrekken.

De broeikasgasemissies per miljoen belegd vermogen zijn in 2023 gedaald ten opzichte van 2022. De daling van de emissies wordt mede veroorzaakt door een daling van de blootstelling aan de fossiele sector en een daling van de broeikasgasintensiteit van de ondernemingen en instellingen waar in is belegd.

Het Fonds belegt niet in ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en in ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij controversiële wapens. Een aanzienlijk deel van de ondernemingen en instellingen heeft echter nog geen goede procedures om deze beginselen te monitoren. In 2023 is relatief weinig veranderd in de gemiddelde loonkloof tussen mannen en vrouwen en in de genderdiversiteit van de raden van bestuur.

2.3. Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droegen de duurzame beleggingen bij aan die doelstellingen?

De doelstellingen van de Duurzame Beleggingen staan beschreven in het antwoord op vraag 2. Periodiek wordt beoordeeld of het Fonds zich met haar beleggingen, en met de juiste snelheid, beweegt naar het behalen van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Cardano stelt op basis van de volgende criteria vast in hoeverre een (financieel instrument van een) onderneming of instelling reeds nu een bijdrage levert aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen:

- Een onderneming of instelling behaalt tenminste 10% van haar opbrengsten uit duurzame activiteiten;
- Een onderneming of instelling levert, vastgesteld op basis van SDG-data, een significant positieve bijdrage van minstens 2 (op een schaal die loopt van -10 tot +10) aan ten minste één van de door de Verenigde Naties geformuleerde Duurzame Ontwikkelingsdoelen (oftewel 'Sustainable Development Goals' of SDG's), waarbij door de betreffende onderneming of instelling eveneens positief wordt bijgedragen aan ten minste 7 van de 17 SDG's dan wel dat de bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van alternatieve objectieve informatie is vastgesteld indien de eerdere genoemde SDG-data niet beschikbaar is. De Duurzame Beleggingen beleggen enkel in ondernemingen en instellingen die bijdragen aan het behalen van ten minste één van die doelstellingen zonder daarbij ernstig afbreuk te doen aan ecologische en/of sociale doelstellingen; of
- Een financieel instrument dat voldoet aan de uitgangspunten van de International Capital Markets Association (ICMA) en door Cardano wordt geclassificeerd als 'duurzame', 'groene', 'sociale' of 'aan duurzaamheid gelinkte' obligatie.

Onderstaande tabel toont welk percentage van de beleggingen van het Fonds een positieve bijdrage levert aan ieder van de genoemde Cardano Duurzaamheidsdoelen.

Tabel 2: Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen

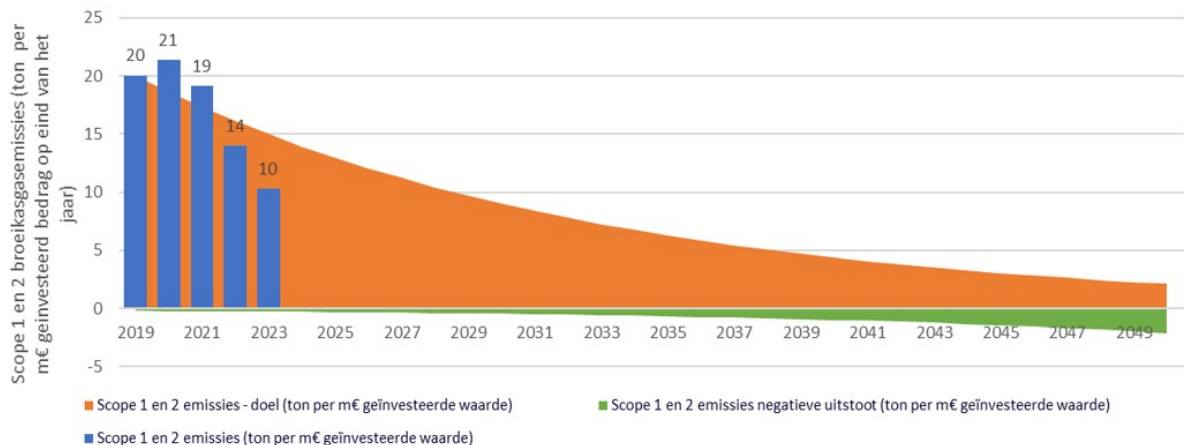
Totale bijdrage alle doelen in 2023	48%
Totaal bijdrage ecologische doelen	45%
Netto-nul broeikasgasuitstoot	45%
Netto-nul ontbossing	35%
Waterneutraal	35%
Preventie en bestrijding vervuiling	39%
Totaal bijdrage sociale doelen	46%
Positief bijdragen aan gemeenschappen	36%
Positief bijdragen aan welzijn van werknemers	46%

48% van het Fonds levert een positieve bijdrage aan tenminste een van de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van bovengenoemde criteria. De overige 52% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage, maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd, levert 45% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 46% een bijdrage aan ten minste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming of instelling kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Specifiek voor de klimaatdoelstelling monitort Cardano op basis van broeikasgasemissie-intensiteit (ton CO₂-equivalenten / euro) voor het Fonds in hoeverre de broeikasgasreductie het pad volgt dat nodig is om de tussendoelstelling(en) en de einddoelstelling te halen. De reductiedoelstelling om uiterlijk in 2050 een net-zero emissie te bereiken is 7% reductie van scope 1 en 2 emissies van ondernemingen en instellingen per jaar. Het gewenste reductiepad en de broeikasgasemissie-intensiteit voor het Fonds in de

referentieperiode wordt getoond in onderstaande grafiek. Figuur 1 laat zien dat de emissie-intensiteit in lijn is met het benodigde pad om het doel te behalen.²

Figuur 1: Reductiepad voor broeikasgasemissie-intensiteit

In de meerderheid van de wetenschappelijke scenario's om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graden Celsius, zal de CO₂-uitstoot in 2050 niet volledig zijn gereduceerd. In deze scenario's wordt er daarom uitgegaan van negatieve emissies, maatregelen waarmee CO₂ aan de atmosfeer wordt onttrokken. Hierbij valt te denken aan herstel van veengebieden, herbebossing, herstel van bodembedekkers, verbeterde landbouwpraktijken, verbeterde visserijmethoden en bescherming van de biodiversiteit op het land en in de zee. Daarnaast spelen technologische oplossingen voor het afvangen en opslaan van CO₂ een rol. Cardano gaat daarom uit van een beperkte compensatie door negatieve emissies ("low overshoot") om aan haar doelstelling te voldoen. Cardano accepteert 'compensatie' in principe alleen voor CO₂-emissiebronnen die geen duurzamere varianten hebben vanwege technologische of financiële beperkingen, zoals bijvoorbeeld bij cementproductie.

Tevens tonen de cijfers uit Tabel 1 hoe het Fonds in 2023 heeft gepresteerd op het gebied van indicatoren die een indicatie geven van het verwachte energietransitiepad voor de komende jaren. Zoals hierboven is beschreven bepaalt Cardano aan de hand van informatie over het aandeel duurzame opbrengsten en SDG data of ondernemingen en instellingen een bijdrage leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, maar niet altijd hoe groot deze bijdrage is. Of de totale bijdrage van de beleggingen voldoende is om de Cardano Duurzaamheidsdoelen te behalen kan slechts deels worden bepaald.

Voor de overige doelstellingen zijn nog geen geschikte kwantitatieve indicatoren en data beschikbaar om de voortgang op fondsniveau consistent te monitoren. Om die reden draagt Cardano bij aan werkgroepen die zich onder meer richten op ontbossing, biodiversiteit, plasticvervuiling, leefbaar loon en duurzame ontwikkelingsdoelen om dergelijke indicatoren te ontwikkelen. Bij gebrek aan kwantitatieve impactindicatoren om de voortgang van de duurzaamheidsdoelen te meten, worden kwalitatieve indicatoren gebruikt om de blootstelling aan en het beheer van deze doelen te meten.

2.4. Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

In de EU-taxonomie is het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen en instellingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waaronder dat beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid en op basis van een groot aantal indicatoren voor de duurzaamheidsthema's die materieel zijn voor de betreffende onderneming of instelling, inclusief de 'indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheid', die inzicht geven in de blootstelling aan duurzaamheidsrisico's, de mogelijke ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming of instelling. De beoordelingsprocedure staat uitgebreider omschreven in het prospectus.

² De getoonde cijfers zijn gebaseerd op het Fonds als geheel en dus niet enkel op het deel bestaande uit Duurzame Beleggingen.

De Duurzame Beleggingen die het Fonds heeft gedaan waren conform het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. In het antwoord op vraag 2.1 is aangegeven hoe de duurzaamheidsindicatoren van het Fonds hebben gepresteerd en in het paragraaf 1.1. van het jaarverslag is beschreven hoe wordt vastgesteld dat alle beleggingen van het Fonds voldoen aan de screeningsvoorwaarden die worden gehanteerd om te testen of zij geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen.

2.4.1. Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Zoals in het antwoord op de voorgaande vraag is aangegeven, heeft beoordeling van overheden, ondernemingen en instellingen plaatsgevonden aan de hand van een groot aantal kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren. De indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' zijn daar allen onderdeel van. Deze worden gepresenteerd in het antwoord op vraag 2.1.

2.4.2. Waren de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Ondernemingen en instellingen die door middel van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid worden gecategoriseerd als "overtreding internationale standaarden" worden uitgesloten van belegging. Hieronder vallen onder meer ondernemingen en instellingen die de principes schenden zoals vastgelegd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights.

3. Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd, is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen en instellingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen of instellingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen of instellingen beleggen.

Zoals in de antwoorden op vragen 2.1 en 2.4 is aangegeven, bevat de beoordelingsprocedure alle indicatoren zoals genoemd in de '*Verklaring belangrijkste ongunstige effecten*', zoals de uitstoot van broeikasgassen, blootstelling aan fossiele brandstoffen, impact op de biodiversiteit, wateremissies, mensenrechtencontroverses, blootstelling aan wapens, implementatie van ILO-conventies en bestuursdiversiteit. De beoordelingsprocedure van Cardano gaat een stap verder dan enkel het hanteren van deze indicatoren door dieper in te gaan op het huidige en verwachte toekomstige gedrag van ondernemingen en instellingen en de bijdrage van de onderneming en instelling aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De '*Verklaring belangrijkste ongunstige effecten*' van Cardano is te vinden op de website www.cardano.nl.

Cardano rapporteert op haar website tevens de ondernemingen en instellingen die onderdeel uitmaken van de gehanteerde benchmark en die zijn uitgesloten wegens niet-naleving van minimaal één van de gestelde voorwaarden in het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

4. Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Onderstaande lijst toont de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het Fonds vormen aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

De omvang van een individuele top 15 belegging wordt alleen getoond als deze op de genoemde datum in de top 15 viel. Dus als de omvang op een bepaalde datum ontbreekt in Tabel 3 wil dat niet zeggen dat het Fonds niet in de betreffende belegging belegde op dat moment. Als een belegging er niet was op genoemde datum wordt dat aangeduid met 0,0%. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

Tabel 3: Top 15 beleggingen van het Fonds op de genoemde tijdstippen

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
1	France (republique)	Sovereigns	FR	11,90%	9,90%
2	Spain Government Bond	Sovereigns	ES	8,55%	7,50%
3	Italian Republic	Sovereigns	IT	7,86%	9,60%

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
4	Bundesrepublik Deutschland Bundesanleihe	Sovereigns	DE	4,57%	
5	Netherlands Government Bond	Sovereigns	NL	3,66%	2,80%
6	Republic Of Austria Government Bond	Sovereigns	AT	3,55%	3,00%
7	Germany (federal Republic)	Sovereigns	DE	2,51%	0,041
8	Kingdom Of Belgium Government Bond	Sovereigns	BE	2,20%	2,10%
9	Nederlandse Waterschapsbank Nv	Banks	NL	1,69%	1,30%
10	Bank Nederlandse Gemeenten Nv	Banks	NL	1,66%	1,60%
11	Council Of Europe Development Bank	Supranationals	FR	1,45%	0,015
12	International Bank For Reconstruction & Development	Supranationals	US	1,42%	
13	Autonomous Community Of Madrid Spain	Sovereigns	ES	1,26%	1,20%
14	International Development Association	Supranationals	US	1,14%	1,10%
15	State Of North Rhine-westphalia Germany	Sovereigns	DE	0,96%	0,014
16	Agence Francaise De Develpoment Sa	Supranationals	FR		1,20%
17	Portugal Obrigacoes Do Tesouro Ot	Sovereigns	PT		1,10%

Zoals Tabel 3 laat zien waren er slechts kleine veranderingen in de omvang van de individuele top 15 beleggingen van het Fonds en dan vooral door herwaardering van de obligaties of omdat de obligaties zijn afgelost.

5. Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel Duurzaamheidsgerelateerde beleggingen voor dit Fonds over de referentieperiode bedroeg 48%. Dit aandeel wordt verder uitgesplitst in het antwoord op vraag 5.1.

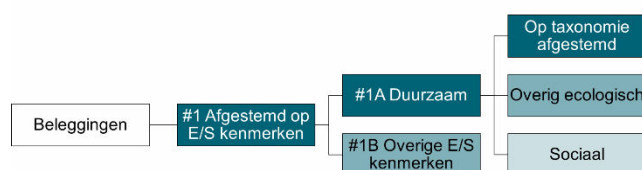
5.1. Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot. Deze categorie omvat:

- De subcategorie #1A Duurzaam omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie #1B Overige E/S kenmerken omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

In lijn met het antwoord op vraag 9 is '#2 Overige' weggelaten in bovenstaande grafische weergave van de activa-allocatie.

Alle beleggingen in het Fonds promoten ecologische en sociale kenmerken. Van deze beleggingen levert zoals aangetoond in het antwoord op vraag 2.3., 48% een positieve bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De overige 52% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd, levert 45% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 46% een bijdrage aan tenminste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming of instelling kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Van de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd is 1,7% afgestemd op de EU Taxonomie, waarvan 1,2% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0,1% aan adaptatie aan klimaatverandering.³

³ Merk op dat de som van mitigatie en adaptatiebijdragen niet optelt tot het totaal van de opbrengsten dat is afgestemd op de EU Taxonomie vanwege onvolkomenheden in de rapportages van enkele ondernemingen of instellingen. Indien de gerapporteerde mitigatie- en

5.2. In welke economische sectoren werd belegd?

Onderstaande lijst toont alle sectoren waarin het Fonds belegt aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

Tabel 4: economische sectoren

Sector	Per 31-12-2023	Per 01-01-2023
Sovereigns	54,14%	51,95%
Banks	19,27%	17,28%
Supranationals	8,65%	8,62%
Insurance	3,60%	3,28%
Transportation & Logistics	1,96%	2,02%
Automobiles & Components	1,87%	2,02%
Real estate	1,49%	1,69%
Telecommunication Services	1,05%	2,06%
Electric Utilities	1,00%	0,97%
Health Care Equipment & Services	0,87%	1,10%
Multi-utilities	0,72%	0,44%
Diversified Financials	0,66%	0,92%
Electric Distribution & Transmission	0,65%	1,31%
Food Beverage & Tobacco	0,51%	1,36%
Capital Goods 2: Building Products++	0,44%	0,76%
Software & Services	0,44%	0,14%
Consumer Durables & Apparel	0,42%	0,28%
Gas Utilities	0,38%	0,54%
Oil, Gas & Consumable Fuels	0,36%	0,68%
Retailing	0,28%	0,27%
Chemicals	0,25%	0,38%
Food & Staples Retailing	0,20%	0,41%
Paper & Forest Products+ Containers & Packaging	0,19%	0,33%
Capital Goods 1: Aerospace & Defense++	0,18%	0,16%
Commercial & Professional Services	0,14%	0,35%
Media	0,12%	0,11%
Restaurants	0,08%	0,08%
Technology Hardware & Equipment	0,08%	0,11%
Semiconductors & Semiconductor Equipment	0,00%	0,32%
Household & Personal Products	0,00%	0,08%

Gedurende het jaar hebben in de gealloceerde percentages geen significante verschuivingen plaatsgevonden. Een deel van de verschuivingen is veroorzaakt door marktbevingen en door aflossing van individuele obligaties. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

6. In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen#?

Ja

In fossiel gas

In kernenergie

Nee

Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ('klimaatmitigatie') en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

adaptatiebijdragen van een onderneming of instelling niet correct optelt tot de totaal gerapporteerde bijdrage, worden de bijdragen aan mitigatie en adaptatie leeg gelaten om zo dubbelstellingen te voorkomen.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft.
- de kapitaaluitgaven ('CapEx') die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bijvoorbeeld voor een transitie naar een groene economie.
- de operationele uitgaven ('OpEx') die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Om te bepalen of aan de EU-taxononomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissie-grenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

De twee onderstaande grafieken geven in het groen het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft de eerste grafiek de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

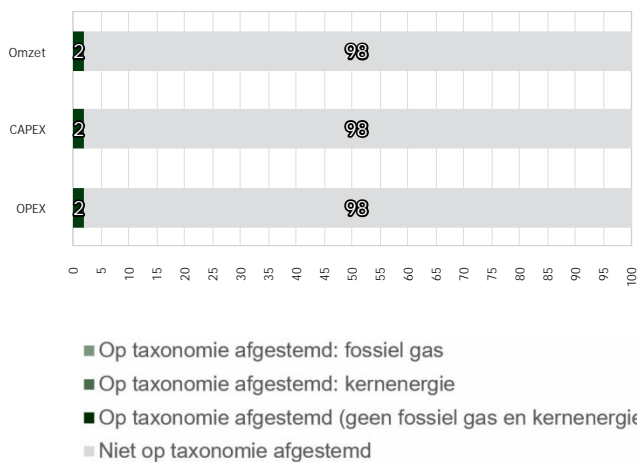
Van de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd is 1,7% afgestemd op de EU Taxonomie, betreffende een veelheid aan diverse beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten waarvan 1,2% heeft bijgedragen aan mitigatie van Klimaatverandering en 0,1% aan adaptatie aan klimaatverandering. Voor de overige doelstellingen van artikel 9 van de Taxonomieverordening (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) waren in 2023 nog geen technische screeningcriteria van kracht.

De enige ondernemingen in het Fonds die nucleaire en gasactiviteiten hadden die kunnen worden aangemerkt als 'ecologisch duurzaam' in lijn met de EU Taxonomie waren Electricité de France en Engie. Voor Engie was rond de 1% van haar omzet, kapitaaluitgaven en operationele uitgaven afgestemd op de EU-taxononomie, zowel voor gas als nucleaire activiteiten. Voor Electricité de France was 14% van haar opbrengsten, 26% van haar kapitaalsuitgaven en 41% van haar operationele uitgaven afgestemd op de EU-taxononomie voor nucleaire activiteiten. In totaal was 0,1% van de opbrengsten van de ondernemingen en instellingen waar in is belegd in het Fonds gerelateerd aan nucleaire en gasactiviteiten die voldoen aan de EU Taxonomie.

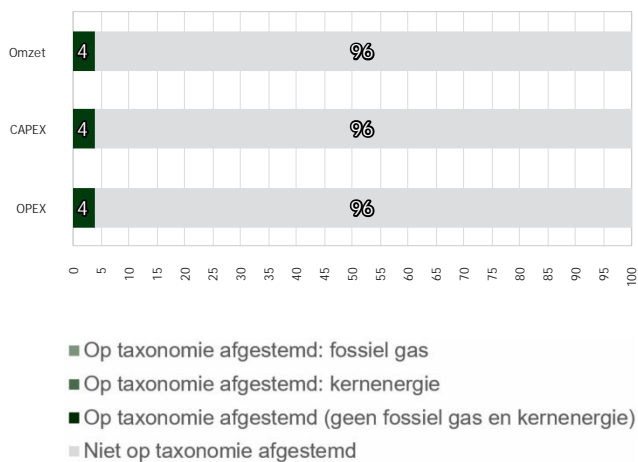
De cijfers opgenomen bij vragen 6, 6.1, 6.2 en 7 zijn gebaseerd op data verkregen van een externe dataleverancier, gebaseerd op door ondernemingen en instellingen zelf gerapporteerde data. Nog niet voor alle relevante activiteiten is informatie met betrekking tot de afstemming op de EU taxonomie beschikbaar. Hiervoor zijn voornamelijk twee oorzaken aan te duiden. In de eerste plaats kan dit komen doordat de ondernemingen en instellingen waarin is belegd wel onder de reikwijdte van de regelgeving vallen, maar geldt de rapportageverplichting voor hen nog niet, omdat deze gefaseerd worden ingevoerd op basis van de grootte van de onderneming of instelling. De reikwijdte van ondernemingen en instellingen die onder de regelgeving vallen wordt uitgebreid met de implementatie van de EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), al zullen er dan alsnog ook ondernemingen en instellingen zijn waarin door het Fonds wordt belegd die niet hoeven te rapporteren, bijvoorbeeld omdat ze onder de gestelde drempelwaarden vallen. Ook kan de beperkte beschikbaarheid van data komen doordat de technische screeningcriteria voor specifieke activiteiten nog niet door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Zo zijn in 2021 voor de twee klimaat-gerelateerde doelstellingen de eerste screeningcriteria aangenomen en deze worden van tijd tot tijd uitgebreid met nieuwe activiteiten. Per 1 januari 2024 zijn de eerste screeningcriteria voor de overige vier milieudoelstellingen (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) van kracht geworden, al vindt de invoering van de rapportageverplichting daarover gefaseerd plaats over de periode 2024-2026. De verwachting is dat de komende jaren steeds meer betrouwbare Taxonomie-gerelateerde informatie beschikbaar zal komen.

De overeenstemming van de beleggingen met de eisen van de Taxonomieverordening is niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of een toetsing door een of meer derden.

Figuur 2 en 3: afstemming op EU Taxonomie
 Afstemming op taxonomie van beleggingen inclusief staatsobligaties*

Afstemming op taxonomie van beleggingen exclusief staatsobligaties*

Dit diagram vertegenwoordigt 45,86% van de totale beleggingen.

* In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan staatsschulden.

6.1. Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

1,7% van de omzet is afgestemd op de EU-taxononomie, bestaande uit 0,6% faciliterende activiteiten en 0% transitieactiviteiten. 0,5% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties'. Deze laatste categorie omvat activiteiten die een significante bijdrage leveren aan de klimaat-gerelateerde doelstellingen van de Taxonomieverordening door hun eigen prestaties, zoals een economische activiteit die op een duurzame wijze wordt uitgevoerd. Van de overgebleven 0,6% is geen data beschikbaar over het type activiteit vanwege onvolledige rapportages door de ondernemingen en instellingen.

2,1% van de kapitaaluitgaven (CapEx) is afgestemd op de EU-taxononomie, bestaande uit 0,7% faciliterende activiteiten en 0% Transitieactiviteiten. 0,6% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en 0,8% is niet geclassificeerd.

1,7% van de operationele uitgaven (OpEx) is afgestemd op de EU-taxononomie, bestaande uit 0,7% faciliterende activiteiten en 0% transitieactiviteiten. 0,3% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en 1,1% is niet geclassificeerd.

6.2. Hoe verhiel het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van 2022 is het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen afgenomen. De op de EU-taxononomie afgestemde omzet is gedaald van 2,2% naar 1,7%, de kapitaaluitgaven (CapEx) zijn gedaald van 3,1% naar 2,1% en de operationele uitgaven (OpEx) zijn gedaald van 2,6% naar 1,7%. Deze verandering is grotendeels te verklaren door aangepaste rapportage door de ondernemingen en instellingen waarin het Fonds belegt en door aflossing van een aantal obligaties. Het zijn nieuwe indicatoren en al doende ontwikkelen ondernemingen en instellingen hoe ze moeten berekenen en er over moeten rapporteren, waardoor het bijvoorbeeld is voorgekomen dat ondernemingen en instellingen nu lagere percentages rapporteren, omdat ze vorig jaar een overschatting hebben gegeven. Het is de verwachting dat de komende jaren deze percentages verder zullen stijgen als meer ondernemingen en instellingen hier over rapporteren. Momenteel zijn er nog geen conclusies te verbinden aan de verandering van het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen.

7. Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxononomie waren afgestemd?

Dit betreft duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxononomie.

45% van de beleggingen in het Fonds hebben een positieve bijdrage aan de ecologische doelstellingen van het Fonds. Aangezien 1,7% is afgestemd op de EU-taxonomie, draagt 46% van de beleggingen bij aan de doelstellingen, ondanks dat deze zijn niet zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

8. Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

46% van de beleggingen in het Fonds droegen positief bij aan de gemeenschappen waarin zij opereren, beheersten de sociale risico's en negatieve sociale effecten zoveel mogelijk of leverden een positieve bijdrage aan het welzijn van hun medewerkers door hun arbeidsbeleid en health & safety beleid. Ondernemingen en instellingen kunnen een bijdrage leveren aan meerdere doelen. Bijvoorbeeld ondernemingen die investeren in hernieuwbare energie maar die ook goed arbeidsbeleid en health & safety beleid hebben, kunnen een bijdrage leveren aan zowel een ecologisch als een sociaal doel.

9. Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Geen van de beleggingen in obligaties van ondernemingen en instellingen valt onder de noemer '#2 Overige' aangezien de beleggingen dienen te voldoen aan minimale duurzaamheidscriteria van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. Het Fonds is zoveel als mogelijk belegd in deze obligaties. Ter afdekking van bepaalde risico's of voor het verzorgen van liquiditeit, belegde het Fonds in liquide middelen, derivaten en ETF's. Deze beleggingen waren immer tijdelijk van aard en werden zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk afgebouwd.

10. Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

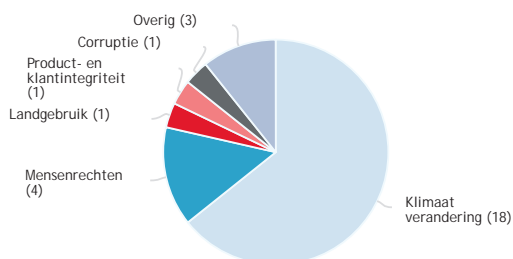

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd (zie vraag 2 en onderliggende subvragen), is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen en instellingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen of instellingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen of instellingen beleggen.

Tevens zijn in 2023 de grenzen zoals gehanteerd bij de beoordeling van ondernemingen en instellingen opnieuw beoordeeld en aangescherpt. Zo heeft Cardano de maximum afhankelijkheid van kolen verlaagd en worden ondernemingen en instellingen met opbrengsten uit onconventionele olie of gas strenger beoordeeld. Ten slotte wordt voortaan ook gecontroleerd of ondernemingen en instellingen essentiële diensten verlenen aan ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij tabak, gokken of pornografie en wordt strenger gekeken naar gebruik van dieren voor entertainment.

Daarnaast worden ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd, onder meer door middel van engagement, aangespoord om (meer) duurzaam te opereren en zich aan te passen aan de duurzaamheidstransities die momenteel gaande zijn. In onderstaande grafiek wordt inzicht gegeven in het aantal engagements van Cardano per onderwerp gedurende de referentieperiode ten behoeve van het Fonds.

Figuur 4: Engagements per onderwerp

11. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Voor dit financiële product is geen specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te meten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die het promoot. Derhalve is deze vraag, en daarmee ook onderstaande subvragen, niet van toepassing.

11.1. Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

11.2. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

11.3. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

11.4. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

13.3 Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds

Zwitserleven

Ecologische en/of sociale kenmerken

Dit document verschaft u duurzaamheidsinformatie aangaande dit fonds. Het is geen marketingmateriaal. De verstrekte informatie is bij wet voorgeschreven en is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard van de duurzame beleggingen in dit fonds. Wij raden u aan deze informatie te lezen opdat u met kennis van zaken kunt beslissen of u al dan niet in dit fonds wenst te beleggen. Deze periodieke informatie over duurzaamheid geeft de situatie weer per 31 december 2023.

Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds

LEI-code: 5493008QESWFAQ4TOJ76

Dit fonds wordt beheerd door Cardano Asset Management N.V., een onderdeel van de Cardano Group.

1. Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☐ Ja	☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ..%	☒ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken. Hoewel het geen duurzame beleggingsdoelstelling had, had het een aandeel duurzame beleggingen van 39%
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☒ met een sociale doelstelling.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☐ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.
Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.	
De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in de Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.	

Het getoonde percentage is gebaseerd op de waarde van de totale portefeuille aan beleggingen van dit Fonds. Individuele duurzame beleggingen kunnen gelden als zowel ecologisch als sociaal duurzaam, maar worden niet dubbel geteld in dit percentage. Het percentage duurzame beleggingen is een voor dubbelstellingen gecorrigeerde optelsom van de percentages duurzame beleggingen:

- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden,
- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden,
- met een sociale doelstelling.

Het fonds heeft geen afzonderlijke doelstellingen qua procentuele allocatie naar ieder van deze individuele subcategorieën duurzame beleggingen. Meer informatie over het percentage duurzame beleggingen is te vinden in de antwoorden op vragen 2.3 en 5.1 in dit document.

2. In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Zwitserleven Kortlopend Obligatiefonds (het 'Fonds') promoot ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation ('SFDR'), waarbij tevens Duurzame Beleggingen worden aangehouden.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen en instellingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk als onderdeel van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waarbij Cardano toetst of ondernemingen en instellingen praktijken van goed bestuur volgen en de beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, zoals bedoeld in de SFDR. Alle beleggingen van het Fonds voldoen aan het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

In de referentieperiode had het Fonds 39% aan Duurzame Beleggingen, zoals gedefinieerd door Cardano in lijn met de vereisten van de SFDR¹. Naast dat de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd praktijken van goed bestuur volgen en de Duurzame Beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, dragen de Duurzame Beleggingen van het Fonds bij aan het behalen van de volgende lange-termijn duurzaamheidsdoelen die door het Fonds worden nagestreefd (de 'Cardano Duurzaamheidsdoelen'):

Ecologische doelstellingen.

- Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: uiterlijk in 2050 een netto-nul uitstoot van broeikasgassen bereiken in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van minimaal 50% van de emissie-intensiteit tegen 2030, en minimaal 75% tegen 2040, in vergelijking met 31 december 2019, en een reductie van emissieintensiteit van gemiddeld 7% per jaar in lijn met het door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geschetste pad naar een opwarming van de aarde van maximaal 1,5 graad;
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: uiterlijk in 2030 netto-nul bijdrage aan ontbossing bereiken;
- Duurzaam gebruik van watervoorraden: uiterlijk in 2030 waterneutraliteit bereiken; en
- Materiaalgebruik en afval: uiterlijk in 2050 toewerken naar een circulaire samenleving, gericht op verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en voorkomen van afval.

Deze doelstellingen komen overeen met de ecologische doelstellingen zoals omschreven in artikel 9 van de Taxonomieverordening.

Sociale doelstellingen.

- Een positieve bijdrage leveren aan de gemeenschappen waarin ze actief zijn en sociale risico's en negatieve effecten zoveel mogelijk beheren; en
- Positief bijdragen aan het welzijn van hun medewerkers.

2.1. Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

Alle ondernemingen en instellingen in het Fonds voldoen aan de minimumgrenzen die zijn gedefinieerd voor de duurzaamheidsthema's waar Cardano ondernemingen en instellingen op beoordeelt. Tevens beoordeelt Cardano aan de hand van een breed scala aan indicatoren hoe de E/S kenmerken worden verwezenlijkt. Dit omvat onder andere de indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' die in de SFDR zijn geformuleerd. De lijst met relevante kwantitatieve indicatoren die in aanmerking zijn genomen voor het Fonds staat in onderstaande tabel.

Tabel 1: Indicatoren voor ongunstige effecten

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEUGERELATEERDE INDICATOREN		
1. Uitstoot van broeikasgassen (BKG) (ton CO2e)		
1.1 scope 1 BKG-emissies	240	250
1.2 scope 2 BKG-emissies	30	100
1.3 scope 3 BKG-emissies	5.000	8.500
1.4 totaal BKG-emissies scope 1 & 2	270	350
1.5 totaal BKG-emissies scope 1, 2 & 3	5.300	8.800
2. Koolstofvoetafdruk (ton CO2e/m€)		
2.1 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1 & 2	1	2
2.2 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1, 2 & 3	27	49
3. BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd (ton CO2e/m€)		
3.1 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1 & 2	2	2
3.2 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1, 2 & 3	229	755
4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (%)		
4.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	0,00%	0,00%

¹ Zoals in paragraaf 1.11 van het jaarverslag is beschreven zijn de criteria die Cardano hanteert om vast te stellen of een belegging kwalificeert als een Duurzame Belegging per 1 januari 2024 aangescherpt. Op basis van de nieuwe criteria heeft Cardano 27% Duurzame Beleggingen gerealiseerd (pro forma).

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
4.2 Gemiddelde aandeel van de revenuen van ondernemingen uit fossiele brandstofactiviteiten	0,00%	0,00%
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie (%)		
5.1 Aandeel van verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	48,32%	49,34%
5.2 Aandeel van productie van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	4,57%	3,55%
6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten (GWh/m€)		
6.1 Intensiteit energieverbruik Agriculture, Forestry & Fishing	0,0	0,0
6.2 Intensiteit energieverbruik Construction	0,0	0,0
6.3 Intensiteit energieverbruik Electricity, Gas, Steam & Air Conditioning Supply	0,0	0,0
6.4 Intensiteit energieverbruik Manufacturing	0,0	0,1
6.5 Intensiteit energieverbruik Mining & Quarrying	0,0	0,0
6.6 Intensiteit energieverbruik Real Estate Activities	0,0	0,0
6.7 Intensiteit energieverbruik Transportation & Storage	0,0	0,0
6.8 Intensiteit energieverbruik Water Supply, Sewerage, Waste Management & Remediation Activities	0,0	0,0
6.9 Intensiteit energieverbruik Wholesale & Retail Trade & Repair of Motor Vehicles & Motorcycles	0,0	0,0
7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden (%)		
7.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	0,00%	0,00%
8. Lozingen in water (ton/m€)		
8.1 Aantal tonnen lozingen in water van ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	-	-
9. Gevaarlijk afval en radioactief afval (ton/m€)		
9.1 Aantal tonnen gevaarlijk afval en radioactief afval van de ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0,0	0,0
INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING		
10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (%)		
10.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	0,00%	0,00%
11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (%)		
11.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtlijnen kunnen worden aangepakt	51,60%	36,94%
12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen (%)		
12.1 Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	0,00%	0,00%
13. Genderdiversiteit raad van bestuur (% vrouw)		
13.1 Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	38,92%	40,26%
14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneels-mijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) (%)		
14.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0,00%	0,00%
INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN		
15. BKG-intensiteit (Kton CO2e/m€)		
15.1 Scope 1 en 2 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	100,7	99,6
15.2 Scope 3 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	54,7	53,6
16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (aantal)		
16.1 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0	0
16.2 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0,00%	0,00%

Paragraaf 1.11 van het jaarverslag toont ook de broeikasgasindicatoren zoals getoond bij onderdelen 1, 2 en 3. De onderhavige tabel toont een vergelijking tussen 1 januari en 31 december 2023. De resultaten in het jaarverslag tonen het gemiddelde over de vier kwartalen van 2023. Derhalve komen de cijfers niet overeen.

2.2. En in vergelijking met voorafgaande periodes?

Ter vergelijking met de voorafgaande referentieperiode zijn in Tabel 1 zowel de data per 31 december 2022 als per 31 december 2023 opgenomen. Een vergelijking tussen beide periodes is nog moeilijk omdat de data nog in ontwikkeling is en nog niet alle ondernemingen en instellingen de gevraagde data verstrekken.

De broeikasgasemissies per miljoen belegd vermogen van ondernemingen zijn in 2023 licht gestegen ten opzichte van 2022 terwijl de emissies van overheden licht zijn gedaald. De scope 3 emissies zijn gestegen, maar dit wordt deels veroorzaakt door ontwikkelingen in de meetmethode voor scope 3 broeikasgasemissies, waardoor we niet kunnen aangeven of een verandering tussen 2022 en 2023 wordt veroorzaakt door een verandering in de meetmethode of een verandering in de emissies. De emissies-intensiteit van de ondernemingen en instellingen in het Fonds is beperkt omdat het Fonds, naast overheden, vooral investeert in financiële instellingen wiens emissie-intensiteit doorgaans beperkt is.

Het Fonds belegt niet in ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en in ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij controversiële wapens. Een aanzienlijk deel van de ondernemingen en instellingen heeft echter nog geen goede procedures om deze beginselen te monitoren. In 2023 is relatief weinig veranderd in de gemiddelde loonkloof tussen mannen en vrouwen en in de genderdiversiteit van de raden van bestuur.

2.3. Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droegen de duurzame beleggingen bij aan die doelstellingen?

De doelstellingen van de Duurzame Beleggingen staan beschreven in het antwoord op vraag 2. Periodiek wordt beoordeeld of het Fonds zich met haar beleggingen, en met de juiste snelheid, beweegt naar het behalen van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Cardano stelt op basis van de volgende criteria vast in hoeverre een (financieel instrument van een) onderneming of instelling reeds nu een bijdrage levert aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen:

- Een onderneming of instelling behaalt tenminste 10% van haar opbrengsten uit duurzame activiteiten;
- Een onderneming of instelling levert, vastgesteld op basis van SDG-data, een significant positieve bijdrage van minstens 2 (op een schaal die loopt van -10 tot +10) aan ten minste één van de door de Verenigde Naties geformuleerde Duurzame Ontwikkelingsdoelen (oftewel 'Sustainable Development Goals' of SDG's), waarbij door de betreffende onderneming of instelling eveneens positief wordt bijgedragen aan ten minste 7 van de 17 SDG's dan wel dat de bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van alternatieve objectieve informatie is vastgesteld indien de eerdere genoemde SDG-data niet beschikbaar is. De Duurzame Beleggingen beleggen enkel in ondernemingen en instellingen die bijdragen aan het behalen van ten minste één van die doelstellingen zonder daarbij ernstig afbreuk te doen aan ecologische en/of sociale doelstellingen; of
- Een financieel instrument dat voldoet aan de uitgangspunten van de International Capital Markets Association (ICMA) en door Cardano wordt geclassificeerd als 'duurzame', 'groene', 'sociale' of 'aan duurzaamheid gelinkte' obligatie.

Onderstaande tabel toont welk percentage van de beleggingen van het Fonds een positieve bijdrage levert aan ieder van de genoemde Cardano Duurzaamheidsdoelen.

Tabel 2: Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen

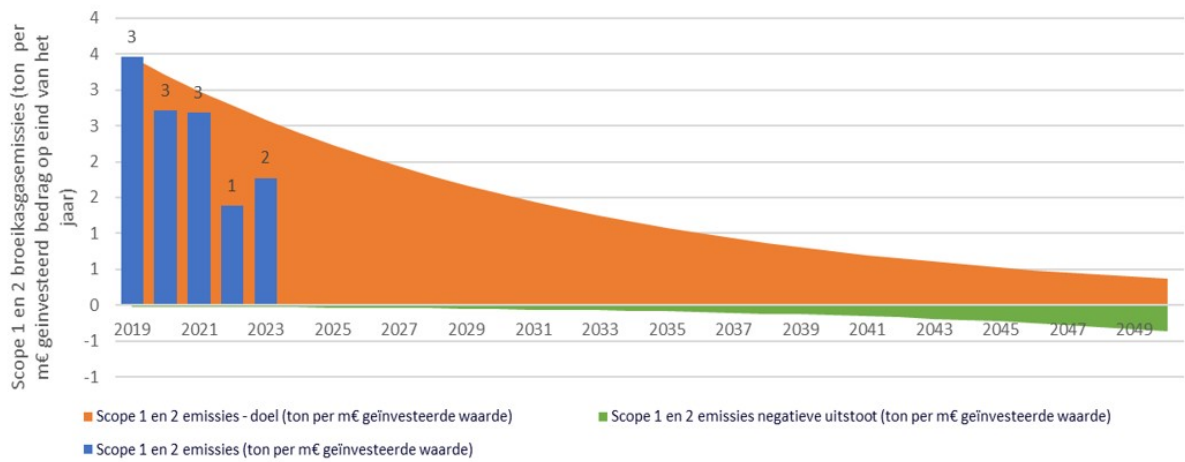
Totale bijdrage alle doelen in 2023	39%
Totaal bijdrage ecologische doelen	32%
Netto-nul broeikasgasuitstoot	32%
Netto-nul ontbossing	15%
Waterneutraal	15%
Preventie en bestrijding vervuiling	20%
Totaal bijdrage sociale doelen	36%
Positief bijdragen aan gemeenschappen	18%
Positief bijdragen aan welzijn van werknemers	36%

39% van het Fonds levert een positieve bijdrage aan tenminste een van de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van bovengenoemde criteria. De overige 61% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage, maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd, levert 32% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 36% een bijdrage aan ten minste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming of instelling kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Specifiek voor de klimaatdoelstelling monitort Cardano op basis van broeikasgasemissie-intensiteit (ton CO₂-equivalenten / euro) voor het Fonds in hoeverre de broeikasgasreductie het pad volgt dat nodig is om de tussendoelstelling(en) en de einddoelstelling te

halen. De reductiedoelstelling om uiterlijk in 2050 een net-zero emissie te bereiken is 7% reductie van scope 1 en 2 emissies van ondernemingen en instellingen per jaar. Het gewenste reductiepad en de broeikasgasemissie-intensiteit voor het Fonds in de referentieperiode wordt getoond in onderstaande grafiek. Figuur 1 laat zien dat de emissie-intensiteit in lijn is met het benodigde pad om het doel te behalen.²

Figuur 1: Reductiepad voor broeikasgasemissie-intensiteit

In de meerderheid van de wetenschappelijke scenario's om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graden Celsius, zal de CO₂-uitstoot in 2050 niet volledig zijn gereduceerd. In deze scenario's wordt er daarom uitgegaan van negatieve emissies, maatregelen waarmee CO₂ aan de atmosfeer wordt onttrokken. Hierbij valt te denken aan herstel van veengebieden, herbebossing, herstel van bodembedekkers, verbeterde landbouwpraktijken, verbeterde visserijmethoden en bescherming van de biodiversiteit op het land en in de zee. Daarnaast spelen technologische oplossingen voor het afvangen en opslaan van CO₂ een rol. Cardano gaat daarom uit van een beperkte compensatie door negatieve emissies ("low overshoot") om aan haar doelstelling te voldoen. Cardano accepteert 'compensatie' in principe alleen voor CO₂-emissiebronnen die geen duurzamere varianten hebben vanwege technologische of financiële beperkingen, zoals bijvoorbeeld bij cementproductie.

Tevens tonen de cijfers uit Tabel 1 hoe het Fonds in 2023 heeft gepresteerd op het gebied van indicatoren die een indicatie geven van het verwachte energietransitiepad voor de komende jaren. Zoals hierboven is beschreven bepaalt Cardano aan de hand van informatie over het aandeel duurzame opbrengsten en SDG data of ondernemingen en instellingen een bijdrage leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, maar niet altijd hoe groot deze bijdrage is. Of de totale bijdrage van de beleggingen voldoende is om de Cardano Duurzaamheidsdoelen te behalen kan slechts deels worden bepaald.

Voor de overige doelstellingen zijn nog geen geschikte kwantitatieve indicatoren en data beschikbaar om de voortgang op fondsniveau consistent te monitoren. Om die reden draagt Cardano bij aan werkgroepen die zich onder meer richten op ontbossing, biodiversiteit, plasticvervuiling, leefbaar loon en duurzame ontwikkelingsdoelen om dergelijke indicatoren te ontwikkelen. Bij gebrek aan kwantitatieve impactindicatoren om de voortgang van de duurzaamheidsdoelen te meten, worden kwalitatieve indicatoren gebruikt om de blootstelling aan en het beheer van deze doelen te meten.

2.4. Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

In de EU-taxonomie is het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen en instellingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waaronder dat beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid en op basis van een groot aantal indicatoren voor de duurzaamheidsthema's die materieel zijn voor de betreffende onderneming of instelling, inclusief de 'indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheid', die inzicht geven in de blootstelling aan

² De getoonde cijfers zijn gebaseerd op het Fonds als geheel en dus niet enkel op het deel bestaande uit Duurzame Beleggingen.

duurzaamheidsrisico's, de mogelijke ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming of instelling. De beoordelingsprocedure staat uitgebreider omschreven in het prospectus.

De Duurzame Beleggingen die het Fonds heeft gedaan waren conform het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. In het antwoord op vraag 2.1 is aangegeven hoe de duurzaamheidsindicatoren van het Fonds hebben gepresteerd en in het paragraaf 1.1. van het jaarverslag is beschreven hoe wordt vastgesteld dat alle beleggingen van het Fonds voldoen aan de screeningsvoorwaarden die worden gehanteerd om te testen of zij geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen.

2.4.1. Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Zoals in het antwoord op de voorgaande vraag is aangegeven, heeft de beoordeling van ondernemingen en instellingen plaatsgevonden aan de hand van een groot aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. De indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' zijn daar allen onderdeel van. Deze zijn gepresenteerd in het antwoord op vraag 2.1.

2.4.2. Waren de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Ondernemingen en instellingen die door middel van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid worden gecategoriseerd als "overtreding internationale standaarden" worden uitgesloten van belegging. Hieronder vallen onder meer ondernemingen en instellingen die de principes schenden zoals vastgelegd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights.

3. Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd, is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen en instellingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen of instellingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen of instellingen beleggen.

Zoals in de antwoorden op vragen 2.1 en 2.4 is aangegeven, bevat de beoordelingsprocedure alle indicatoren zoals genoemd in de '*Verklaring belangrijkste ongunstige effecten*', zoals de uitstoot van broeikasgassen, blootstelling aan fossiele brandstoffen, impact op de biodiversiteit, wateremissies, mensenrechtencontroverses, blootstelling aan wapens, implementatie van ILO-conventies en bestuursdiversiteit. De beoordelingsprocedure van Cardano gaat een stap verder dan enkel het hanteren van deze indicatoren door dieper in te gaan op het huidige en verwachte toekomstige gedrag van ondernemingen en instellingen en de bijdrage van de onderneming en instelling aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De '*Verklaring belangrijkste ongunstige effecten*' van Cardano is te vinden op de website www.cardano.nl.

Cardano rapporteert op haar website tevens de ondernemingen en instellingen die onderdeel uitmaken van de gehanteerde benchmark en die zijn uitgesloten wegens niet-naleving van minimaal één van de gestelde voorwaarden in het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

4. Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Onderstaande lijst toont de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het Fonds vormen aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

De omvang van een individuele top 15 belegging wordt alleen getoond als deze op de genoemde datum in de top 15 viel. Dus als de omvang op een bepaalde datum ontbreekt in Tabel 3 wil dat niet zeggen dat het Fonds niet in de betreffende belegging belegde op dat moment. Als een belegging er niet was op genoemde datum wordt dat aangeduid met 0,0%. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

Tabel 3: Top 15 beleggingen van het Fonds op de genoemde tijdstippen

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
1	Germany (federal Republic)	Sovereigns	DE	17,12%	32,20%
2	Bundesrepublik Deutschland Bundesanleihe	Sovereigns	DE	11,32%	
3	Kreditanstalt Fuer Wiederaufbau	Supranationals	DE	10,63%	6,00%
4	European Investment Bank (eib)	Supranationals	LU	7,17%	6,80%
5	Nationale-nederlanden Bank Nv/the Netherlands	Insurance	NL	4,42%	
6	Bundesschatzanweisungen	Sovereigns	DE	3,21%	10,00%
7	Netherlands Government Bond	Sovereigns	NL	3,18%	0,061
8	Caisse De Refinancement De L'habitat Sa	Banks	FR	2,86%	3,70%
9	Societe Generale Sfh Sa	Banks	FR	2,85%	5,80%
10	Dnb Boligkredditt As	Banks	NO	2,71%	2,50%
11	Bnp Paribas	Banks	FR	2,32%	
12	Kbc Bank Nv	Banks	BE	2,30%	
13	Sparebank 1 Boligkredditt As	Banks	NO	2,17%	4,60%
14	Toyota Motor Finance Netherlands BV	Automobiles & Components	JP	2,08%	
15	Vesteda Finance Bv	Real estate	NL	2,00%	
16	Sveriges Sakerstallda Obligationer Ab	Banks	SE		3,80%
17	Ubs Ag London Branch	Banks	UK		2,60%
18	Nederlandse Waterschapsbank Nv	Banks	NL		2,30%
19	Citigroup Inc	Banks	UK		1,80%
20	Bmw Finance Nv	Automobiles & Components	DE		1,60%
21	Ing Groep N.v.	Banks	NL		1,50%

Zoals Tabel 3 laat zien waren er aanzienlijke verschuivingen in de omvang van de individuele top 15 beleggingen van het Fonds. Dit wordt veroorzaakt door aflossing van individuele obligaties.

5. Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel Duurzaamheidsgerelateerde beleggingen voor dit Fonds over de referentieperiode bedroeg 39%. Dit aandeel wordt verder uitgesplitst in het antwoord op vraag 5.1.

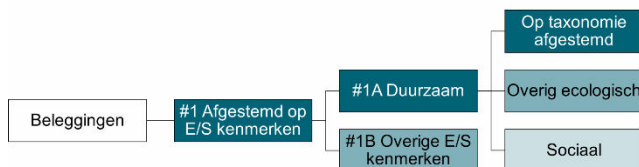
5.1. Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot. Deze categorie omvat:

- De subcategorie #1A Duurzaam omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie #1B Overige E/S kenmerken omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

In lijn met het antwoord op vraag 9 is '#2 Overige' weggelaten in bovenstaande grafische weergave van de activa-allocatie.

Alle beleggingen in het Fonds promoten ecologische en sociale kenmerken. Van deze beleggingen levert zoals aangetoond in het antwoord op vraag 2.3., 39% een positieve bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De overige 61% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd, levert 32% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen

en 36% een bijdrage aan tenminste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming of instelling kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Van de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd is 2,3% afgestemd op de EU Taxonomie, waarvan 2,3% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0% aan adaptatie aan klimaatverandering.

5.2. In welke economische sectoren werd belegd?

Onderstaande lijst toont alle sectoren waarin het Fonds belegt aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

Tabel 4: economische sectoren

Sector	Per 31-12-2023	Per 01-01-2023
Sovereigns	34,84%	48,37%
Banks	33,05%	35,93%
Supranationals	19,44%	12,76%
Insurance	6,15%	0,84%
Automobiles & Components	2,08%	1,64%
Real estate	2,00%	0,00%
Diversified Financials	1,60%	0,00%
Consumer Durables & Apparel	0,85%	0,00%
Capital Goods 2: Building Products++	0,00%	0,46%

Gedurende het jaar hebben is de allocatie naar overheden gedaald en de allocatie naar financiële instellingen gestegen. Een deel van de verschuivingen is veroorzaakt door een her-allocatie van asset categorieën en door aflossing van obligaties. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

6. In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen*?

Ja

In fossiel gas

In kernenergie

Nee

Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ('klimaatmitigatie') en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft.
- de kapitaaluitgaven ('CapEx') die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bijvoorbeeld voor een transitie naar een groene economie.
- de operationele uitgaven ('OpEx') die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissie-grenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

De twee onderstaande grafieken geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft de eerste grafiek de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

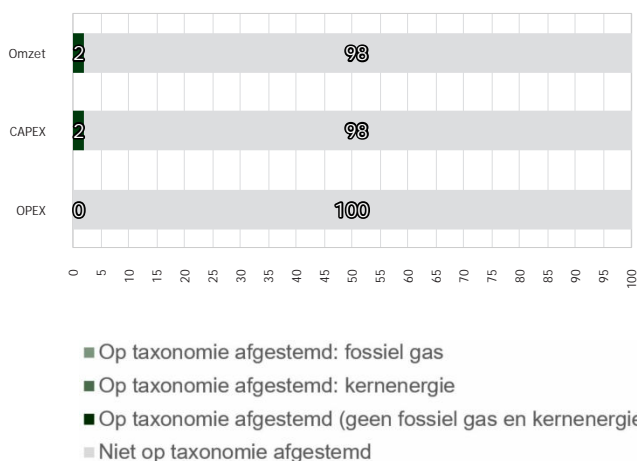
Van de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd is 2,3% afgestemd op de EU Taxonomie, betreffende een veelheid aan diverse beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten waarvan 2,3% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0% aan adaptatie aan klimaatverandering. Voor de overige doelstellingen van artikel 9 van de Taxonomieverordening (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) waren in 2023 nog geen technische screeningcriteria van kracht.

De cijfers opgenomen bij vragen 6, 6.1, 6.2 en 7 zijn gebaseerd op data verkregen van een externe dataleverancier, gebaseerd op door ondernemingen en instellingen zelf gerapporteerde data. Nog niet voor alle relevante activiteiten is informatie met betrekking

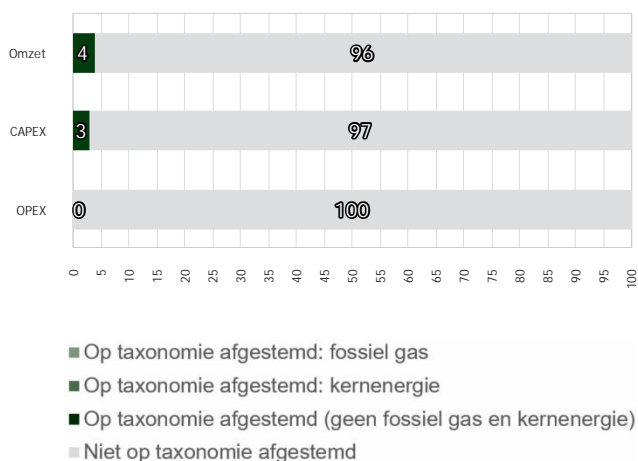
tot de afstemming op de EU taxonomie beschikbaar. Hiervoor zijn voornamelijk twee oorzaken aan te duiden. In de eerste plaats kan dit komen doordat de ondernemingen en instellingen waarin is belegd wel onder de reikwijdte van de regelgeving vallen, maar geldt de rapportageverplichting voor hen nog niet, omdat deze gefaseerd worden ingevoerd op basis van de grootte van de onderneming of instelling. De reikwijdte van ondernemingen en instellingen die onder de regelgeving vallen wordt uitgebreid met de implementatie van de EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), al zullen er dan alsnog ook ondernemingen en instellingen zijn waarin door het Fonds wordt belegd die niet hoeven te rapporteren, bijvoorbeeld omdat ze onder de gestelde drempelwaarden vallen. Ook kan de beperkte beschikbaarheid van data komen doordat de technische screeningcriteria voor specifieke activiteiten nog niet door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Zo zijn in 2021 voor de twee klimaat-gerelateerde doelstellingen de eerste screeningcriteria aangenomen en deze worden van tijd tot tijd uitgebreid met nieuwe activiteiten. Per 1 januari 2024 zijn de eerste screeningcriteria voor de overige vier milieudoelstellingen (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) van kracht geworden, al vindt de invoering van de rapportageverplichting daarover gefaseerd plaats over de periode 2024-2026. De verwachting is dat de komende jaren steeds meer betrouwbare Taxonomie-gerelateerde informatie beschikbaar zal komen.

De overeenstemming van de beleggingen met de eisen van de Taxonomieverordening is niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of een toetsing door een of meer derden.

Figuur 2 en 3: afstemming op EU Taxonomie
Afstemming op taxonomie van beleggingen inclusief staatsobligaties*

Afstemming op taxonomie van beleggingen exclusief staatsobligaties*

Dit diagram vertegenwoordigt 65,16% van de totale beleggingen.

* In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan staatschulden.

6.1. Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

2,3% van de omzet is afgestemd op de EU-taxonomie, bestaande uit 0,4% faciliterende activiteiten en 0% transitieactiviteiten. 1,9% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties'. Deze laatste categorie omvat activiteiten die een significante bijdrage leveren aan de klimaat-gerelateerde doelstellingen van de Taxonomieverordening door hun eigen prestaties, zoals een economische activiteit die op een duurzame wijze wordt uitgevoerd.

2,0% van de kapitaaluitgaven (CapEx) is afgestemd op de EU-taxonomie, bestaande uit 0% faciliterende activiteiten en 0% transitieactiviteiten. 2,0% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties'. 0% van de operationele uitgaven (OpEx) is afgestemd op de EU-taxonomie.

6.2. Hoe verhield het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van 2022 is het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen over het algemeen toegenomen. De op de EU-taxonomie afgestemde omzet is gestegen van 0,2% naar 2,3%, de kapitaaluitgaven (CapEx) zijn gestegen van 0,3% naar 2,0% maar de

operationele uitgaven (OpEx) zijn gedaald van 0,5% naar 0%. Deze verandering is grotendeels te verklaren door aangepaste rapportage door de ondernemingen en instellingen waarin het Fonds belegt. Het zijn nieuwe indicatoren en al doende ontwikkelen ondernemingen en instellingen hoe ze moeten berekenen en er over moeten rapporteren, waardoor het bijvoorbeeld is voorgekomen dat ondernemingen en instellingen nu lagere percentages rapporteren, omdat ze vorig jaar een overschatting hebben gegeven. Het is de verwachting dat de komende jaren deze percentages verder zullen stijgen als meer ondernemingen en instellingen hier over rapporteren. Momenteel zijn er nog geen conclusies te verbinden aan de verandering van het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen.

7. Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Dit betreft duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxonomie.

32% van de beleggingen in het Fonds hebben een positieve bijdrage aan de ecologische doelstellingen van het Fonds. Aangezien 2,3% is afgestemd op de EU-taxonomie, draagt 30% van de beleggingen bij aan de doelstellingen, ondanks dat deze zijn niet zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

8. Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

36% van de beleggingen in het Fonds droegen positief bij aan de gemeenschappen waarin zij opereren, beheersten de sociale risico's en negatieve sociale effecten zoveel mogelijk of leverden een positieve bijdrage aan het welzijn van hun medewerkers door hun arbeidsbeleid en health & safety beleid. Ondernemingen en instellingen kunnen een bijdrage leveren aan meerdere doelen. Bijvoorbeeld ondernemingen die investeren in hernieuwbare energie maar die ook goed arbeidsbeleid en health & safety beleid hebben, kunnen een bijdrage leveren aan zowel een ecologisch als een sociaal doel.

9. Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Geen van de beleggingen in obligaties valt onder de noemer '#2 Overige' aangezien de beleggingen dienen te voldoen aan minimale duurzaamheidscriteria van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. Het Fonds is zoveel als mogelijk belegd in deze obligaties. Ter afdekking van bepaalde risico's of voor het verzorgen van liquiditeit, belegde het Fonds in liquide middelen, derivaten en ETF's. Deze beleggingen waren immer tijdelijk van aard en werden zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk afgebouwd.

10. Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

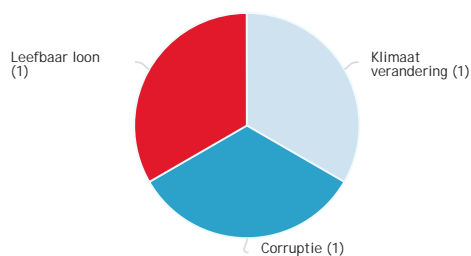

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd (zie vraag 2 en onderliggende subvragen), is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen en instellingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen of instellingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen of instellingen beleggen.

Tevens zijn in 2023 de grenzen zoals gehanteerd bij de beoordeling van ondernemingen en instellingen opnieuw beoordeeld en aangescherpt. Zo heeft Cardano de maximum afhankelijkheid van kolen verlaagd en worden ondernemingen en instellingen met opbrengsten uit onconventionele olie of gas strenger beoordeeld. Ten slotte wordt voortaan ook gecontroleerd of ondernemingen en instellingen essentiële diensten verlenen aan ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij tabak, gokken of pornografie en wordt strenger gekeken naar gebruik van dieren voor entertainment.

Daarnaast worden ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd, onder meer door middel van engagement, aangespoord om (meer) duurzaam te opereren en zich aan te passen aan de duurzaamheidstransities die momenteel gaande zijn. In onderstaande grafiek wordt inzicht gegeven in het aantal engagements van Cardano per onderwerp gedurende de referentieperiode ten behoeve van het Fonds.

Figuur 4: Engagements per onderwerp

11. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Voor dit financiële product is geen specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te meten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die het promoot. Derhalve is deze vraag, en daarmee ook onderstaande subvragen, niet van toepassing.

11.1. Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

11.2. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

11.3. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

11.4. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

13.4 Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds

Zwitserleven

Ecologische en/of sociale kenmerken

Dit document verschaft u duurzaamheidsinformatie aangaande dit fonds. Het is geen marketingmateriaal. De verstrekte informatie is bij wet voorgeschreven en is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard van de duurzame beleggingen in dit fonds. Wij raden u aan deze informatie te lezen opdat u met kennis van zaken kunt beslissen of u al dan niet in dit fonds wenst te beleggen. Deze periodieke informatie over duurzaamheid geeft de situatie weer per 31 december 2023.

Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds

LEI-code: 549300LJGTV75ZO1TR71

Dit fonds wordt beheerd door Cardano Asset Management N.V., een onderdeel van de Cardano Group.

1. Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☐ Ja	☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ..%	☒ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken. Hoewel het geen duurzame beleggingsdoelstelling had, had het een aandeel duurzame beleggingen van 0%
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.	☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☒ met een sociale doelstelling.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☐ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.
Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.	
De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in de Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.	

Het fonds belegt in obligaties uitgegeven door overheden en (semi)overheidsinstellingen uit opkomende markten die voldoen aan het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. Dit betekent dat slechts wordt belegd in landen die voldoen aan de volgende criteria:

- Governance: landen voldoen aan principes van goed bestuur, zoals vrijheid van politieke rechten, vrijheid van meningsuiting, geen structurele corruptie, geen betrokkenheid bij controversiële wapenhandel en aandacht voor kwaliteit van overheidsinstellingen.
- Sociaal: overheden stimuleren fatsoenlijke leef-, ontwikkel- en werkomstandigheden, waaronder naleving van fundamentele mensen-, sociale en arbeidsrechten.
- Milieu: overheden integreren de risico's, kansen en gevolgen van klimaatverandering, grondstoffenschaarste en milieurisico's in overheidsbeleid.

Alle beleggingen in het fonds promoten derhalve ecologische en sociale kenmerken. Echter, aangezien niet gegarandeerd kan worden dat overheden de geleende gelden ook gebruiken voor investeringen die een bijdrage leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, wordt gesteld dat het fonds een aandeel duurzame beleggingen volgens de definitie van de SFDR heeft van 0%. Dit betekent niet dat de beleggingen van het fonds niet bijdragen aan de ecologische en sociale doelen, maar dat dit niet objectief vastgesteld kan worden.

2. In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Zwitserleven Government Bonds 10+ Fonds (het 'Fonds') promoot ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation ('SFDR'). Zoals aangegeven in het antwoord op voorgaande vraag, belegt Cardano in obligaties van overheden en (semi)overheidsinstellingen die voldoen aan het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen en instellingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk als onderdeel van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waarbij Cardano toetst of ondernemingen en instellingen praktijken van goed bestuur volgen en de beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, zoals bedoeld in de SFDR. Alle beleggingen van het Fonds voldoen aan het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

In de referentieperiode had het Fonds 24% aan Duurzame Beleggingen, zoals gedefinieerd door Cardano in lijn met de vereisten van de SFDR¹. Naast dat de ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd praktijken van goed bestuur volgen en de Duurzame Beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, dragen de Duurzame Beleggingen van het Fonds bij aan het behalen van de volgende lange-termijn duurzaamheidsdoelen die door het Fonds worden nagestreefd (de 'Cardano Duurzaamheidsdoelen'):

Ecologische doelstellingen.

- Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: uiterlijk in 2050 een netto-nul uitstoot van broeikasgassen bereiken in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van minimaal 50% van de emissie-intensiteit tegen 2030, en minimaal 75% tegen 2040, in vergelijking met 31 december 2019, en een reductie van emissieintensiteit van gemiddeld 7% per jaar in lijn met het door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geschetste pad naar een opwarming van de aarde van maximaal 1,5 graad;
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: uiterlijk in 2030 netto-nul bijdrage aan ontbossing bereiken;
- Duurzaam gebruik van watervoorraden: uiterlijk in 2030 waterneutraliteit bereiken; en
- Materiaalgebruik en afval: uiterlijk in 2050 toewerken naar een circulaire samenleving, gericht op verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en voorkomen van afval.

Deze doelstellingen komen overeen met de ecologische doelstellingen zoals omschreven in artikel 9 van de Taxonomieverordening.

Sociale doelstellingen.

- Een positieve bijdrage leveren aan de gemeenschappen waarin ze actief zijn en sociale risico's en negatieve effecten zoveel mogelijk beheren; en
- Positief bijdragen aan het welzijn van hun medewerkers.

2.1. Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

Alle ondernemingen en instellingen in het Fonds voldoen aan de minimumgrenzen die zijn gedefinieerd voor de duurzaamheidsthema's waar Cardano overheden op beoordeelt. Tevens beoordeelt Cardano aan de hand van een breed scala aan indicatoren hoe de E/S kenmerken worden verwezenlijkt. Dit omvat onder andere de indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' die in de SFDR zijn geformuleerd. De lijst met relevante kwantitatieve indicatoren die in aanmerking zijn genomen voor het Fonds staat in onderstaande tabel.

Tabel 1: Indicatoren voor ongunstige effecten

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEUGERELATEERDE INDICATOREN		
1. Uitstoot van broeikasgassen (BKG) (ton CO ₂ e)		
1.1 scope 1 BKG-emissies	n.v.t.	n.v.t.
1.2 scope 2 BKG-emissies	n.v.t.	n.v.t.
1.3 scope 3 BKG-emissies	n.v.t.	n.v.t.
1.4 totaal BKG-emissies scope 1 & 2	n.v.t.	n.v.t.
1.5 totaal BKG-emissies scope 1, 2 & 3	n.v.t.	n.v.t.
2. Koolstofvoetafdruk (ton CO ₂ e/m€)		
2.1 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1 & 2	n.v.t.	n.v.t.
2.2 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1, 2 & 3	n.v.t.	n.v.t.
3. BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd (ton CO ₂ e/m€)		
3.1 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1 & 2	n.v.t.	n.v.t.
3.2 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1, 2 & 3	n.v.t.	n.v.t.
4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (%)		

¹ Zoals in paragraaf 1.11 van het jaarverslag is beschreven zijn de criteria die Cardano hanteert om vast te stellen of een belegging kwalificeert als een Duurzame Belegging per 1 januari 2024 aangescherpt. Op basis van de nieuwe criteria heeft Cardano ook 24% Duurzame Beleggingen gerealiseerd (pro forma). De reden hiervoor is dat groene, sociale en duurzame obligaties in de oude en nieuwe definitie als Duurzame Belegging zijn gekwalificeerd.

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
4.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	n.v.t.	n.v.t.
4.2 Gemiddelde aandeel van de revenuen van ondernemingen uit fossiele brandstofactiviteiten	n.v.t.	n.v.t.
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie (%)		
5.1 Aandeel van verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	n.v.t.	n.v.t.
5.2 Aandeel van productie van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	n.v.t.	n.v.t.
6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten (GWh/m€)		
6.1 Intensiteit energieverbruik Agriculture, Forestry & Fishing	n.v.t.	n.v.t.
6.2 Intensiteit energieverbruik Construction	n.v.t.	n.v.t.
6.3 Intensiteit energieverbruik Electricity, Gas, Steam & Air Conditioning Supply	n.v.t.	n.v.t.
6.4 Intensiteit energieverbruik Manufacturing	n.v.t.	n.v.t.
6.5 Intensiteit energieverbruik Mining & Quarrying	n.v.t.	n.v.t.
6.6 Intensiteit energieverbruik Real Estate Activities	n.v.t.	n.v.t.
6.7 Intensiteit energieverbruik Transportation & Storage	n.v.t.	n.v.t.
6.8 Intensiteit energieverbruik Water Supply, Sewerage, Waste Management & Remediation Activities	n.v.t.	n.v.t.
6.9 Intensiteit energieverbruik Wholesale & Retail Trade & Repair of Motor Vehicles & Motorcycles	n.v.t.	n.v.t.
7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden (%)		
7.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	n.v.t.	n.v.t.
8. Lozingen in water (ton/m€)		
8.1 Aantal tonnen lozingen in water van ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	n.v.t.	n.v.t.
9. Gevaarlijk afval en radioactief afval (ton/m€)		
9.1 Aantal tonnen gevaarlijk afval en radioactief afval van de ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	n.v.t.	n.v.t.
INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN ONKOPING		
10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (%)		
10.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	n.v.t.	n.v.t.
11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (%)		
11.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtlijnen kunnen worden aangepakt	n.v.t.	n.v.t.
12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen (%)		
12.1 Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	n.v.t.	n.v.t.
13. Genderdiversiteit raad van bestuur (% vrouw)		
13.1 Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	n.v.t.	n.v.t.
14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneels-mijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) (%)		
14.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	n.v.t.	n.v.t.
INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN		
15. BKG-intensiteit (Kton CO2e/m€)		
15.1 Scope 1 en 2 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	103,7	103,0
15.2 Scope 3 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	63,5	63,2
16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (aantal)		
16.1 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0	0
16.2 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0,00%	0,00%

Paragraaf 1.11 van het jaarverslag toont ook de broeikasgasindicatoren zoals getoond bij onderdelen 1, 2 en 3. De onderhavige tabel toont een vergelijking tussen 1 januari en 31 december 2023. De resultaten in het jaarverslag tonen het gemiddelde over de vier kwartalen van 2023. Derhalve komen de cijfers niet overeen.

2.2. En in vergelijking met voorafgaande periodes?

Ter vergelijking met de voorafgaande referentieperiode zijn in Tabel 1 zowel de data per 31 december 2022 als per 31 december 2023 opgenomen.

De broeikasgasemissies per miljoen belegd vermogen voor ondernemingen en instellingen zijn in 2023 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2022. Het Fonds belegt niet in ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij schendingen van de sociale rechten zoals bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten.

2.3. Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droegen de duurzame beleggingen bij aan die doelstellingen?

De doelstellingen van de Duurzame Beleggingen staan beschreven in het antwoord op vraag 2. Periodiek wordt beoordeeld of het Fonds zich met haar beleggingen, en met de juiste snelheid, beweegt naar het behalen van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Cardano stelt op basis van de volgende criteria vast in hoeverre een (financieel instrument van een) onderneming of instelling reeds nu een bijdrage levert aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen:

- Een onderneming of instelling behaalt tenminste 10% van haar opbrengsten uit duurzame activiteiten;
- Een onderneming of instelling levert, vastgesteld op basis van SDG-data, een significant positieve bijdrage van minstens 2 (op een schaal die loopt van -10 tot +10) aan ten minste één van de door de Verenigde Naties geformuleerde Duurzame Ontwikkelingsdoelen (oftewel 'Sustainable Development Goals' of SDG's), waarbij door de betreffende onderneming of instelling eveneens positief wordt bijgedragen aan ten minste 7 van de 17 SDG's dan wel dat de bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van alternatieve objectieve informatie is vastgesteld indien de eerdere genoemde SDG-data niet beschikbaar is. De Duurzame Beleggingen beleggen enkel in ondernemingen en instellingen die bijdragen aan het behalen van ten minste één van die doelstellingen zonder daarbij ernstig afbreuk te doen aan ecologische en/of sociale doelstellingen; of
- Een financieel instrument dat voldoet aan de uitgangspunten van de International Capital Markets Association (ICMA) en door Cardano wordt geclassificeerd als 'duurzame', 'groene', 'sociale' of 'aan duurzaamheid gelinkte' obligatie.

Onderstaande tabel toont welk percentage van de beleggingen van het Fonds een positieve bijdrage levert aan ieder van de genoemde Cardano Duurzaamheidsdoelen.

Tabel 2: Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen

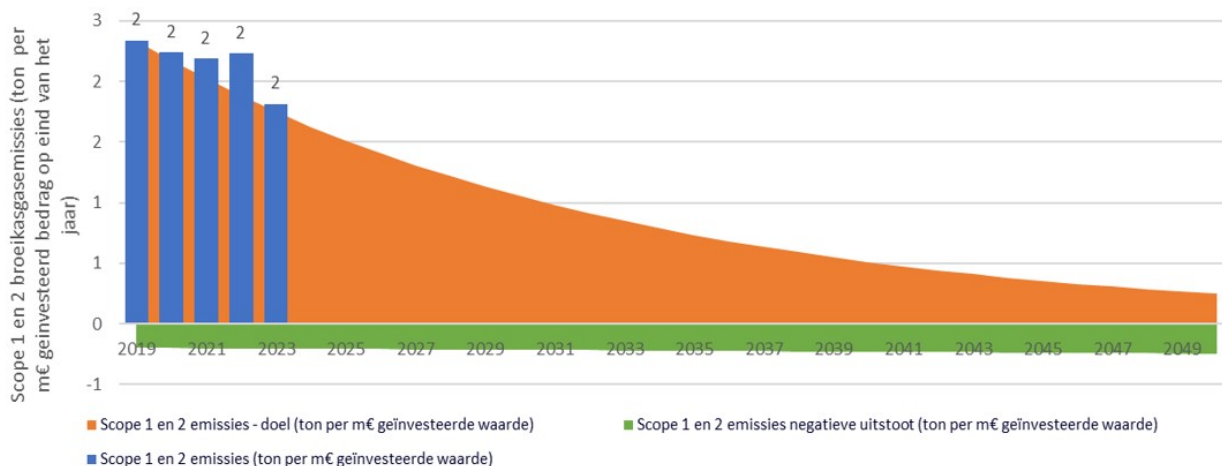
Totale bijdrage alle doelen in 2023	24%
Totaal bijdrage ecologische doelen	24%
Netto-nul broeikasgasuitstoot	24%
Netto-nul ontbossing	24%
Waterneutraal	24%
Preventie en bestrijding vervuiling	24%
Totaal bijdrage sociale doelen	24%
Positief bijdragen aan gemeenschappen	24%
Positief bijdragen aan welzijn van werknemers	24%

24% van het Fonds levert een positieve bijdrage aan tenminste een van de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van bovengenoemde criteria. De overige 76% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage, maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Aangezien het merendeel van de als duurzaam gekwalificeerde obligaties zowel een bijdrage levert aan ecologische als sociale doelen, levert 24% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en aan ten minste één van de sociale doelstellingen. Een obligatie kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Specifiek voor de klimaatdoelstelling monitort Cardano op basis van broeikasgasemissie-intensiteit (ton CO₂-equivalenten / euro) voor ieder Fonds in hoeverre de broeikasgasreductie het pad volgt dat nodig is om de tussendoelstelling(en) en de einddoelstelling te halen. De reductiedoelstelling om uiterlijk in 2050 een net-zero emissie te bereiken is 7% reductie van scope 1 en 2 emissies van ondernemingen en instellingen per jaar. Dat doel is voor 2023 net niet gehaald. In 2024 zullen de beoordelingsnormen opnieuw worden beoordeeld om er voor te zorgen dat de broeikasgasemissies van het Fonds zullen dalen volgens het afgesproken reductiepad.²

² De getoonde cijfers zijn gebaseerd op het Fonds als geheel en dus niet enkel op het deel bestaande uit Duurzame Beleggingen.

Figuur 1: Reductiepad voor broeikasgasemissie-intensiteit

Tevens tonen de cijfers uit Tabel 1 hoe het Fonds in 2023 heeft gepresteerd op het gebied van indicatoren die een indicatie geven van het verwachte energietransitiepad voor de komende jaren. Zoals hierboven is beschreven bepaalt Cardano aan de hand van informatie over het aandeel duurzame opbrengsten en SDG data of ondernemingen en instellingen een bijdrage leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, maar niet altijd hoe groot deze bijdrage is. Of de totale bijdrage van de beleggingen voldoende is om de Cardano Duurzaamheidsdoelen te behalen kan slechts deels worden bepaald.

Voor de overige doelstellingen zijn nog geen geschikte kwantitatieve indicatoren en data beschikbaar om de voortgang op fonds niveau consistent te monitoren. Om die reden draagt Cardano bij aan werkgroepen die zich onder meer richten op ontbossing, biodiversiteit, plasticvervuiling, leefbaar loon en duurzame ontwikkelingsdoelen om dergelijke indicatoren te ontwikkelen. Bij gebrek aan kwantitatieve impactindicatoren om de voortgang van de duurzaamheidsdoelen te meten, worden kwalitatieve indicatoren gebruikt om de blootstelling aan en het beheer van deze doelen te meten.

2.4. Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

In de EU-taxonomie is het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen en instellingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waaronder dat beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid en op basis van een groot aantal indicatoren voor de duurzaamheidsthema's die materieel zijn voor de betreffende onderneming of instelling, inclusief de 'indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheid', die inzicht geven in de blootstelling aan duurzaamheidsrisico's, de mogelijke ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming of instelling. De beoordelingsprocedure staat uitgebreider omschreven in het prospectus.

De Duurzame Beleggingen die het Fonds heeft gedaan waren conform het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. In het antwoord op vraag 2.1 is aangegeven hoe de duurzaamheidsindicatoren van het Fonds hebben gepresteerd en in het paragraaf 1.1. van het jaarverslag is beschreven hoe wordt vastgesteld dat alle beleggingen van het Fonds voldoen aan de screeningsvoorwaarden die worden gehanteerd om te testen of zij geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen.

2.4.1. Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Zoals in het antwoord op de voorgaande vraag is aangegeven, heeft de beoordeling van ondernemingen en instellingen plaatsgevonden aan de hand van een groot aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. De indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' zijn daar allen onderdeel van. Deze zijn gepresenteerd in het antwoord op vraag 2.1.

2.4.2. Waren de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Ondernemingen en instellingen die door middel van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid worden gecategoriseerd als "overtreding internationale standaarden" worden uitgesloten van belegging. Hieronder vallen onder meer ondernemingen en instellingen die de principes schenden zoals vastgelegd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights.

3. Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd, is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen en instellingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen of instellingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen of instellingen beleggen.

Zoals in de antwoorden op vragen 2.1 en 2.4 is aangegeven, bevat de beoordelingsprocedure alle indicatoren zoals genoemd in de 'Verklaring belangrijkste ongunstige effecten', zoals de uitstoot van broeikasgassen, blootstelling aan fossiele brandstoffen, impact op de biodiversiteit, wateremissies, mensenrechtencontroverses, blootstelling aan wapens, implementatie van ILO-conventies en bestuursdiversiteit. De beoordelingsprocedure van Cardano gaat een stap verder dan enkel het hanteren van deze indicatoren door dieper in te gaan op het huidige en verwachte toekomstige gedrag van ondernemingen en instellingen en de bijdrage van de onderneming en instelling aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De 'Verklaring belangrijkste ongunstige effecten' van Cardano is te vinden op de website www.cardano.nl.

Cardano rapporteert op haar website tevens de ondernemingen en instellingen die onderdeel uitmaken van de gehanteerde benchmark en die zijn uitgesloten wegens niet-naleving van minimaal één van de gestelde voorwaarden in het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

4. Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Onderstaande lijst toont de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het Fonds vormen aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

De omvang van een individuele top 15 belegging wordt alleen getoond als deze op de genoemde datum in de top 15 viel. Dus als de omvang op een bepaalde datum ontbreekt in Tabel 3 wil dat niet zeggen dat het Fonds niet in de betreffende belegging belegde op dat moment. Als een belegging er niet was op genoemde datum wordt dat aangeduid met 0,0%. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

Tabel 3: Top 15 beleggingen van het Fonds op de genoemde tijdstippen

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
1	France (republique)	Sovereigns	FR	30,18%	31,00%
2	Bundesrepublik Deutschland Bundesanleihe	Sovereigns	DE	20,65%	22,00%
3	Spain Government Bond	Sovereigns	ES	17,48%	16,90%
4	Kingdom Of Belgium Government Bond	Sovereigns	BE	9,19%	8,30%

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
5	Netherlands Government Bond	Sovereigns	NL	7,35%	7,30%
6	Republic Of Austria Government Bond	Sovereigns	AT	5,84%	5,50%
7	Ireland Government Bond	Sovereigns	IE	2,36%	0,03
8	Bundesschatzanweisungen	Sovereigns	DE	2,21%	
9	Finland Government Bond	Sovereigns	FI	2,00%	1,80%
10	Slovakia Government Bond	Sovereigns	SK	0,99%	0,80%
11	Slovenia Government Bond	Sovereigns	SI	0,72%	0,005
12	Portugal Obrigacoes Do Tesouro Ot	Sovereigns	PT	0,30%	
13	State of the Grand-Duchy of Luxembourg	Sovereigns	LU	0,25%	0,10%
14	Estonia Government International Bond	Sovereigns	EE	0,16%	0,20%
15	Lithuania Government International Bond	Sovereigns	LT	0,07%	0,07%
16	German Treasury Bill	Sovereigns	DE		1,80%
17	Latvia Government International Bond	Sovereigns	LV		0,20%

Zoals Tabel 3 laat zien waren er slechts kleine veranderingen in de omvang van de individuele top 15 beleggingen van het Fonds.

5. Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Aangezien niet gegarandeerd kan worden dat overheden de geleende gelden ook gebruiken voor investeringen die een bijdrage leveren aan de Cardano duurzaamheidsdoelstellingen, wordt gesteld dat het fonds een aandeel duurzame beleggingen volgens de definitie van de SFDR heeft van 0%.

5.1. Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot. Deze categorie omvat:

- De subcategorie #1A Duurzaam omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie #1B Overige E/S kenmerken omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

In lijn met het antwoord op vraag 9 is '#2 Overige' weggelaten in bovenstaande grafische weergave van de activa-allocatie.

Alle beleggingen in het Fonds promoten ecologische en sociale kenmerken. Van deze beleggingen levert zoals aangetoond in het antwoord op vraag 2.3., 24% een positieve bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De overige 76% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Aangezien het merendeel van de als duurzaam gekwalificeerde obligaties zowel een bijdrage levert aan ecologische als sociale doelen, levert 24% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en aan ten minste één van de sociale doelstellingen. Een obligatie kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Aangezien de EU Taxonomie niet is gedefinieerd voor beleggingen in overheidsobligaties, is 0% van het Fonds afgestemd op de EU Taxonomie.

5.2. In welke economische sectoren werd belegd?

Tabel 4 toont dat het Fonds geheel was belegd in overheidsleningen.

Tabel 4: economische sectoren

Sector	Per 31-12-2023	Per 01-01-2023
Sovereigns	100,00%	100,00%

6. In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen#?

- Ja
 Nee
 In fossiel gas In kernenergie

Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ('klimaatmitigatie') en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft.
- de kapitaaluitgaven ('CapEx') die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bijvoorbeeld voor een transitie naar een groene economie.
- de operationele uitgaven ('OpEx') die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

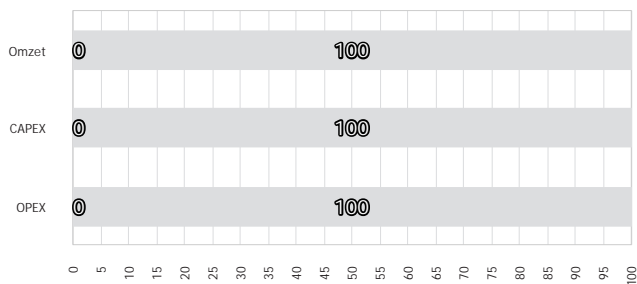
Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissie-grenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

De twee onderstaande grafieken geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft de eerste grafiek de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Aangezien het Fonds alleen investeert in obligaties van overheden en (semi)overheidsinstellingen is de mate waarin hun activiteiten zijn afgestemd op de EU Taxonomie gelijk aan nul. De EU Taxonomie geldt immers alleen voor ondernemingen.

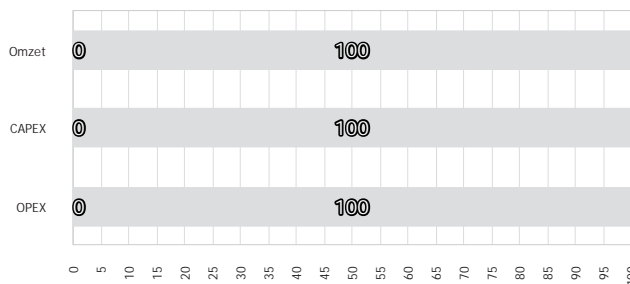
De overeenstemming van de beleggingen met de eisen van de Taxonomieverordening is niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of een toetsing door een of meer derden.

Figuur 2 en 3: afstemming op EU Taxonomie
Afstemming op taxonomie van beleggingen inclusief staatsobligaties*

- Op taxonomie afgestemd: fossiel gas
- Op taxonomie afgestemd: kernenergie
- Op taxonomie afgestemd (geen fossiel gas en kernenergie)
- Niet op taxonomie afgestemd

Afstemming op taxonomie van beleggingen exclusief staatsobligaties*

- Op taxonomie afgestemd: fossiel gas
- Op taxonomie afgestemd: kernenergie
- Op taxonomie afgestemd (geen fossiel gas en kernenergie)
- Niet op taxonomie afgestemd

Dit diagram vertegenwoordigt 0% van de totale beleggingen.

* In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan staatsschulden.

6.1. Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

Aangezien het Fonds alleen investeert in obligaties van overheden en (semi)overheidsinstellingen is de mate waarin hun activiteiten zijn afgestemd op de EU Taxonomie gelijk aan nul. De EU Taxonomie geldt immers alleen voor ondernemingen.

6.2. Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes?

Zoals aangegeven bij de vorige vragen, is dit niet van toepassing voor het Fonds, aangezien het Fonds alleen investeert in obligaties van overheden en (semi)overheidsinstellingen.

7. Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Dit betreft duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxonomie.

24% van de beleggingen in het Fonds zijn beleggingen in groene, sociale of duurzame overheidsobligaties. Deze leveren een positieve bijdrage aan de ecologische doelstellingen van het Fonds.

8. Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

24% van de beleggingen in het Fonds droegen positief bij aan de sociale doelen van het fonds. Investerings in overheidsobligaties kunnen een bijdrage leveren aan meerdere doelen. Bijvoorbeeld overheden die een deel van het ontvangen kapitaal investeren in hernieuwbare energie maar die een deel ook investeren in bijvoorbeeld onderwijs of gezondheidszorg.

9. Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Geen van de beleggingen in obligaties van overheden valt onder de noemer '#2 Overige' aangezien de beleggingen dienen te voldoen aan minimale duurzaamheidscriteria van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. Het Fonds is zoveel als mogelijk belegd in deze obligaties. Ter afdekking van bepaalde risico's of voor het verzorgen van liquiditeit, belegde het Fonds in liquide middelen en derivaten. Deze beleggingen waren immer tijdelijk van aard en werden zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk afgebouwd.

10. Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd (zie vraag 2 en onderliggende subvragen), is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat de ondernemingen en instellingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat de ondernemingen en instellingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen en instellingen beleggen.

Tevens zijn in 2023 de grenzen zoals gehanteerd bij de beoordeling van overheden opnieuw beoordeeld en aangescherpt. Zo kijkt Cardano strenger naar het beleid van overheden om haar burgers te beschermen en om de risico's van milieudegradatie en klimaatverandering te mitigeren.

11. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Voor dit financiële product is geen specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te meten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die het promoot. Derhalve is deze vraag, en daarmee ook onderstaande subvragen, niet van toepassing.

11.1. Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

11.2. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

11.3. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

11.4. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

13.5 Zwitserleven Wereld Aandelenfonds

Zwitserleven

Ecologische en/of sociale kenmerken

Dit document verschaft u duurzaamheidsinformatie aangaande dit fonds. Het is geen marketingmateriaal. De verstrekte informatie is bij wet voorgeschreven en is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard van de duurzame beleggingen in dit fonds. Wij raden u aan deze informatie te lezen opdat u met kennis van zaken kunt beslissen of u al dan niet in dit fonds wenst te beleggen. Deze periodieke informatie over duurzaamheid geeft de situatie weer per 31 december 2023.

Zwitserleven Wereld Aandelenfonds

LEI-code: 549300EXR3FVHDOBOD86

Dit fonds wordt beheerd door Cardano Asset Management N.V., een onderdeel van de Cardano Group.

1. Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☐ Ja	☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ..%	☒ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken. Hoewel het geen duurzame beleggingsdoelstelling had, had het een aandeel duurzame beleggingen van 80%
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☒ met een sociale doelstelling.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☐ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.
Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.	
De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in de Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.	

Het getoonde percentage is gebaseerd op de waarde van de totale portefeuille aan beleggingen van dit fonds. Individuele Duurzame Beleggingen kunnen gelden als zowel ecologisch als sociaal duurzaam, maar worden niet dubbel geteld in dit percentage. Het percentage Duurzame Beleggingen is een voor dubbelstellingen gecorrigeerde optelsom van de percentages Duurzame Beleggingen:

- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden,
- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden,
- met een sociale doelstelling.

Het fonds heeft geen afzonderlijke doelstellingen qua procentuele allocatie naar ieder van deze individuele subcategorieën Duurzame Beleggingen. Meer informatie over het percentage Duurzame Beleggingen is te vinden in de antwoorden op vragen 2.3 en 5.1 in dit document.

2. In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Zwitserleven Wereld Aandelenfonds (het 'Fonds') promoot ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation ('SFDR'), waarbij tevens Duurzame Beleggingen worden aangehouden.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk als onderdeel van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waarbij Cardano toetst of ondernemingen praktijken van goed bestuur volgen en de beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, zoals bedoeld in de SFDR. Alle beleggingen van het Fonds voldoen aan het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

In de referentieperiode had het Fonds 80% aan Duurzame Beleggingen, zoals gedefinieerd door Cardano in lijn met de vereisten van de SFDR¹. Naast dat de ondernemingen waarin wordt belegd praktijken van goed bestuur volgen en de Duurzame Beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, dragen de Duurzame Beleggingen van het Fonds bij aan het behalen van de volgende lange-termijn duurzaamheidsdoelen die door het Fonds worden nagestreefd (de 'Cardano Duurzaamheidsdoelen'):

Ecologische doelstellingen.

- Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: uiterlijk in 2050 een netto-nul uitstoot van broeikasgassen bereiken in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van minimaal 50% van de emissie-intensiteit tegen 2030, en minimaal 75% tegen 2040, in vergelijking met 31 december 2019, en een reductie van emissieintensiteit van gemiddeld 7% per jaar in lijn met het door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geschetste pad naar een opwarming van de aarde van maximaal 1,5 graad;
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: uiterlijk in 2030 netto-nul bijdrage aan ontbossing bereiken;
- Duurzaam gebruik van watervoorraden: uiterlijk in 2030 waterneutraliteit bereiken; en
- Materiaalgebruik en afval: uiterlijk in 2050 toewerken naar een circulaire samenleving, gericht op verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en voorkomen van afval.

Deze doelstellingen komen overeen met de ecologische doelstellingen zoals omschreven in artikel 9 van de Taxonomieverordening.

Sociale doelstellingen.

- Een positieve bijdrage leveren aan de gemeenschappen waarin ze actief zijn en sociale risico's en negatieve effecten zoveel mogelijk beheren; en
- Positief bijdragen aan het welzijn van hun medewerkers.

2.1. Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

Alle ondernemingen in het Fonds voldoen aan de minimumgrenzen die zijn gedefinieerd voor de duurzaamheidsthema's waar Cardano ondernemingen op beoordeelt. Tevens beoordeelt Cardano aan de hand van een breed scala aan indicatoren hoe de E/S kenmerken worden verwezenlijkt. Dit omvat onder andere de indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' die in de SFDR zijn geformuleerd. De lijst met relevante kwantitatieve indicatoren die in aanmerking zijn genomen voor het Fonds staat in onderstaande tabel.

Tabel 1: Indicatoren voor ongunstige effecten

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEUGERELATEERDE INDICATOREN		
1. Uitstoot van broeikasgassen (BKG) (ton CO2e)		
1.1 scope 1 BKG-emissies	149.400	179.100
1.2 scope 2 BKG-emissies	63.900	62.800
1.3 scope 3 BKG-emissies	1.222.600	1.860.200
1.4 totaal BKG-emissies scope 1 & 2	213.200	241.900
1.5 totaal BKG-emissies scope 1, 2 & 3	1.435.900	2.102.100
2. Koolstofvoetafdruk (ton CO2e/m€)		
2.1 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1 & 2	49	44
2.2 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1, 2 & 3	330	381
3. BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd (ton CO2e/m€)		
3.1 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1 & 2	121	90
3.2 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1, 2 & 3	768	805
4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (%)		
4.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	4,97%	4,58%
4.2 Gemiddelde aandeel van de revenuen van ondernemingen uit fossiele brandstofactiviteiten	0,81%	0,80%

¹ Zoals in paragraaf 1.11 van het jaarverslag is beschreven zijn de criteria die Cardano hanteert om vast te stellen of een belegging kwalificeert als een Duurzame Belegging per 1 januari 2024 aangescherpt. Op basis van de nieuwe criteria heeft Cardano 57% Duurzame Beleggingen gerealiseerd (pro forma).

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie (%)		
5.1 Aandeel van verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	63,40%	58,88%
5.2 Aandeel van productie van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	19,58%	17,37%
6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten (GWh/m€)		
6.1 Intensiteit energieverbruik Agriculture, Forestry & Fishing	1,5	1,7
6.2 Intensiteit energieverbruik Construction	0,1	0,1
6.3 Intensiteit energieverbruik Electricity, Gas, Steam & Air Conditioning Supply	3,5	4,4
6.4 Intensiteit energieverbruik Manufacturing	0,4	0,3
6.5 Intensiteit energieverbruik Mining & Quarrying	1,3	1,2
6.6 Intensiteit energieverbruik Real Estate Activities	0,7	0,8
6.7 Intensiteit energieverbruik Transportation & Storage	1,3	1,3
6.8 Intensiteit energieverbruik Water Supply, Sewerage, Waste Management & Remediation Activities	0,7	0,7
6.9 Intensiteit energieverbruik Wholesale & Retail Trade & Repair of Motor Vehicles & Motorcycles	0,1	0,1
7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden (%)		
7.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	3,91%	4,47%
8. Lozingen in water (ton/m€)		
8.1 Aantal tonnen lozingen in water van ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0,0	0,0
9. Gevaarlijk afval en radioactief afval (ton/m€)		
9.1 Aantal tonnen gevaarlijk afval en radioactief afval van de ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	1,8	4,3
INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING		
10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (%)		
10.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	0,00%	0,00%
11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (%)		
11.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtlijnen kunnen worden aangepakt	55,11%	52,76%
12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen (%)		
12.1 Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	15,92%	16,34%
13. Genderdiversiteit raad van bestuur (% vrouw)		
13.1 Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	32,30%	32,49%
14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneels-mijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) (%)		
14.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0,00%	0,00%
INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN		
15. BKG-intensiteit (Kton CO2e/m€)		
15.1 Scope 1 en 2 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	-	-
15.2 Scope 3 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	-	-
16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (aantal)		
16.1 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0	0
16.2 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0,00%	0,00%

Paragraaf 1.11 van het jaarverslag toont ook de broeikasgasindicatoren zoals getoond bij onderdelen 1, 2 en 3. De onderhavige tabel toont een vergelijking tussen 1 januari en 31 december 2023. De resultaten in het jaarverslag tonen het gemiddelde over de vier kwartalen van 2023. Derhalve komen de cijfers niet overeen.

2.2. En in vergelijking met voorafgaande periodes?

Ter vergelijking met de voorafgaande referentieperiode zijn in Tabel 1 zowel de data per 31 december 2022 als per 31 december 2023 opgenomen. Een vergelijking tussen beide periodes is nog moeilijk omdat de data nog in ontwikkeling is en nog niet alle ondernemingen de gevraagde data verstrekken.

De broeikasgasemissies per miljoen belegd vermogen zijn in 2023 gedaald ten opzichte van 2022. De scope 3 emissies zijn licht gestegen, maar dit wordt deels veroorzaakt door ontwikkelingen in de meetmethode voor scope 3 broeikasgasemissies, waardoor we niet kunnen aangeven of een verandering tussen 2022 en 2023 wordt veroorzaakt door een verandering in de meetmethode of een verandering in de emissies. De daling van scope 1 en 2 emissies wordt mede veroorzaakt door een daling van de blootstelling aan de fossiele sector en een daling van de broeikasgasintensiteit van de ondernemingen waar in is belegd.

Het Fonds belegt niet in ondernemingen die betrokken zijn bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en in ondernemingen die betrokken zijn bij controversiële wapens. Een aanzienlijk deel van de ondernemingen heeft echter nog geen goede procedures om deze beginselen te monitoren. In 2023 is relatief weinig veranderd in de gemiddelde loonkloof tussen mannen en vrouwen en in de genderdiversiteit van de raden van bestuur.

2.3. Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droegen de duurzame beleggingen bij aan die doelstellingen?

De doelstellingen van de Duurzame Beleggingen staan beschreven in het antwoord op vraag 2. Periodiek wordt beoordeeld of het Fonds zich met haar beleggingen, en met de juiste snelheid, beweegt naar het behalen van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Cardano stelt op basis van de volgende criteria vast in hoeverre een (financieel instrument van een) onderneming reeds nu een bijdrage levert aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen:

- Een onderneming behaalt tenminste 10% van haar opbrengsten uit duurzame activiteiten; of
- Een onderneming levert, vastgesteld op basis van SDG-data, een significant positieve bijdrage van minstens 2 (op een schaal die loopt van -10 tot +10) aan ten minste één van de door de Verenigde Naties geformuleerde Duurzame Ontwikkelingsdoelen (oftewel 'Sustainable Development Goals' of SDG's), waarbij door de betreffende onderneming eveneens positief wordt bijgedragen aan ten minste 7 van de 17 SDG's dan wel dat de bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van alternatieve objectieve informatie is vastgesteld indien de eerdere genoemde SDG-data niet beschikbaar is. De Duurzame Beleggingen beleggen enkel in ondernemingen die bijdragen aan het behalen van ten minste één van die doelstellingen zonder daarbij ernstig afbreuk te doen aan ecologische en/of sociale doelstellingen.

Onderstaande tabel toont welk percentage van de beleggingen van het Fonds een positieve bijdrage levert aan ieder van de genoemde Cardano Duurzaamheidsdoelen.

Tabel 2: Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen

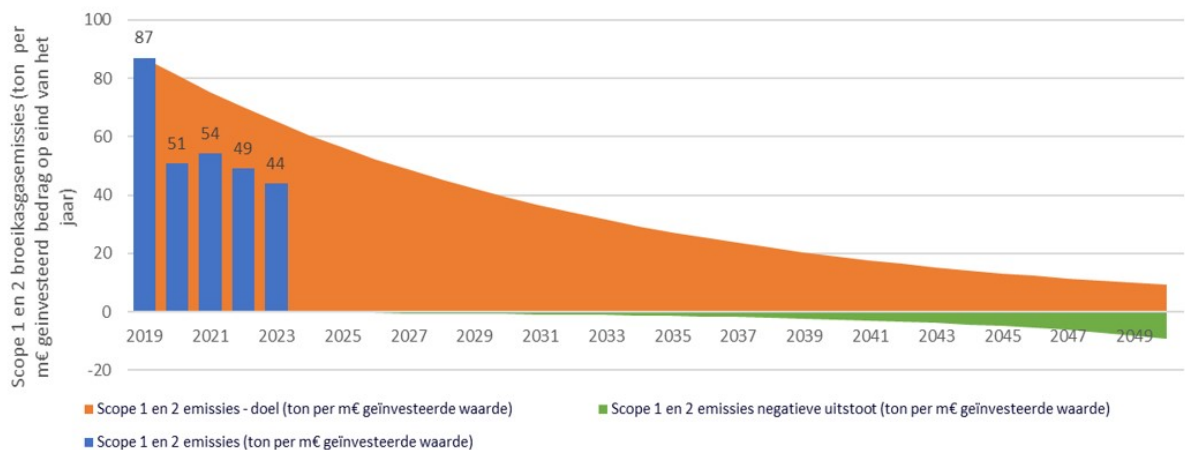
Totale bijdrage alle doelen in 2023	80%
Totaal bijdrage ecologische doelen	64%
Netto-nul broeikasgasuitstoot	59%
Netto-nul ontbossing	30%
Waterneutraal	38%
Preventie en bestrijding vervuiling	48%
Totaal bijdrage sociale doelen	71%
Positief bijdragen aan gemeenschappen	40%
Positief bijdragen aan welzijn van werknemers	70%

80% van het Fonds levert een positieve bijdrage aan tenminste een van de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van bovengenoemde criteria. De overige 20% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage, maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen waarin wordt belegd, levert 64% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 71% een bijdrage aan ten minste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Specifiek voor de klimaatdoelstelling monitort Cardano op basis van broeikasgasemissie-intensiteit (ton CO₂-equivalenten / euro) voor het Fonds in hoeverre de broeikasgasreductie het pad volgt dat nodig is om de tussendoelstelling(en) en de einddoelstelling te halen. De reductiedoelstelling om uiterlijk in 2050 een net-zero emissie te bereiken is 7% reductie van scope 1 en 2 emissies van ondernemingen per jaar. Het gewenste reductiepad en de broeikasgasemissie-intensiteit voor het Fonds in de referentieperiode wordt getoond in onderstaande grafiek. Figuur 1 laat zien dat de emissie-intensiteit in lijn is met het benodigde pad om het doel te behalen.²

² De getoonde cijfers zijn gebaseerd op het Fonds als geheel en dus niet enkel op het deel bestaande uit Duurzame Beleggingen.

Figuur 1: Reductiepad voor broeikasgasemissie-intensiteit

In de meerderheid van de wetenschappelijke scenario's om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graden Celsius, zal de CO₂-uitstoot in 2050 niet volledig zijn gereduceerd. In deze scenario's wordt er daarom uitgegaan van negatieve emissies, maatregelen waarmee CO₂ aan de atmosfeer wordt onttrokken. Hierbij valt te denken aan herstel van veengebieden, herbebossing, herstel van bodembedekkers, verbeterde landbouwpraktijken, verbeterde visserijmethoden en bescherming van de biodiversiteit op het land en in de zee. Daarnaast spelen technologische oplossingen voor het afvangen en opslaan van CO₂ een rol. Cardano gaat daarom uit van een beperkte compensatie door negatieve emissies ("low overshoot") om aan haar doelstelling te voldoen. Cardano accepteert 'compensatie' in principe alleen voor CO₂-emissiebronnen die geen duurzamere varianten hebben vanwege technologische of financiële beperkingen, zoals bijvoorbeeld bij cementproductie.

Tevens tonen de cijfers uit Tabel 1 hoe het Fonds in 2023 heeft gepresteerd op het gebied van indicatoren die een indicatie geven van het verwachte energietransitiepad voor de komende jaren. Zoals hierboven is beschreven bepaalt Cardano aan de hand van informatie over het aandeel duurzame opbrengsten en SDG data of ondernemingen een bijdrage leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, maar niet altijd hoe groot deze bijdrage is. Of de totale bijdrage van de beleggingen voldoende is om de Cardano Duurzaamheidsdoelen te behalen kan slechts deels worden bepaald.

Wat betreft watergebruik heeft het Fonds in 2023 een waterintensiteit (uitgedrukt in kubieke meter watergebruik per miljoen euro) gerealiseerd van 7 m³ per m€. Dit is een daling van 5% t.o.v. het watergebruik in 2022. Dit is vooral veroorzaakt doordat minder is belegd in een paar grote watergebruikers die werkzaam zijn in waterschaarse gebieden en vanwege verschillen in rapportage bij een aantal waterintensieve bedrijven.

Voor de overige doelstellingen zijn nog geen geschikte kwantitatieve indicatoren en data beschikbaar om de voortgang op fondsniveau consistent te monitoren. Om die reden draagt Cardano bij aan werkgroepen die zich onder meer richten op ontbossing, biodiversiteit, plasticvervuiling, leefbaar loon en duurzame ontwikkelingsdoelen om dergelijke indicatoren te ontwikkelen. Bij gebrek aan kwantitatieve impactindicatoren om de voortgang van de duurzaamheidsdoelen te meten, worden kwalitatieve indicatoren gebruikt om de blootstelling aan en het beheer van deze doelen te meten.

2.4. Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

In de EU-taxonomie is het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waaronder dat beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid en op basis van een groot aantal indicatoren voor de duurzaamheidsthema's die materieel zijn voor de betreffende onderneming, inclusief de 'indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheid', die inzicht geven in de blootstelling aan duurzaamheidsrisico's, de mogelijke ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming. De beoordelingsprocedure staat uitgebreider omschreven in het prospectus.

De Duurzame Beleggingen die het Fonds heeft gedaan waren conform het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. In het antwoord op vraag 2.1 is aangegeven hoe de duurzaamheidsindicatoren van het Fonds hebben gepresteerd en in het paragraaf 1.1. van het jaarverslag is beschreven hoe wordt vastgesteld dat alle beleggingen van het Fonds voldoen aan de screeningsvoorwaarden die worden gehanteerd om te testen of zij geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen.

2.4.1. Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Zoals in het antwoord op de voorgaande vraag is aangegeven, heeft de beoordeling van ondernemingen plaatsgevonden aan de hand van een groot aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. De indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' zijn daar allen onderdeel van. Deze zijn gepresenteerd in het antwoord op vraag 2.1.

2.4.2. Waren de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Ondernemingen die door middel van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid worden gecategoriseerd als "overtreding internationale standaarden" worden uitgesloten van belegging. Hieronder vallen onder meer ondernemingen die de principes schenden zoals vastgelegd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights.

3. Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd, is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen beleggen.

Zoals in de antwoorden op vragen 2.1 en 2.4 is aangegeven, bevat de beoordelingsprocedure alle indicatoren zoals genoemd in de 'Verklaring belangrijkste ongunstige effecten', zoals de uitstoot van broeikasgassen, blootstelling aan fossiele brandstoffen, impact op de biodiversiteit, wateremissies, mensenrechtencontroverses, blootstelling aan wapens, implementatie van ILO-conventies en bestuursdiversiteit. De beoordelingsprocedure van Cardano gaat een stap verder dan enkel het hanteren van deze indicatoren door dieper in te gaan op het huidige en verwachte toekomstige gedrag van ondernemingen en de bijdrage van de onderneming aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De 'Verklaring belangrijkste ongunstige effecten' van Cardano is te vinden op de website www.cardano.nl.

Cardano rapporteert op haar website tevens de ondernemingen die onderdeel uitmaken van de gehanteerde benchmark en die zijn uitgesloten wegens niet-naleving van minimaal één van de gestelde voorwaarden in het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

4. Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Onderstaande lijst toont de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het Fonds vormen aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

De omvang van een individuele top 15 belegging wordt alleen getoond als deze op de genoemde datum in de top 15 viel. Dus als de omvang op een bepaalde datum ontbreekt in Tabel 3 wil dat niet zeggen dat het Fonds niet in de betreffende belegging belegde op dat moment. Als een belegging er niet was op genoemde datum wordt dat aangeduid met 0,0%. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

Tabel 3: Top 15 beleggingen van het Fonds op de genoemde tijdstippen

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
1	Microsoft Corp	Software & Services	US	4,88%	3,60%
2	Apple Inc	Technology Hardware & Equipment	US	3,64%	3,00%
3	Alphabet Inc	Media	US	1,95%	1,50%

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
4	Nvidia Corp	Semiconductors & Semiconductor Equipment	US	1,89%	
5	Amazon.com Inc	Retailing	US	1,71%	1,10%
6	Novo Nordisk A/s	Pharmaceuticals, Biotechnology	DK	1,02%	0,80%
7	Asml Holding Nv	Semiconductors & Semiconductor Equipment	NL	0,97%	
8	Procter & Gamble Co/the	Household & Personal Products	US	0,94%	1,60%
9	Cadence Design	Software & Services	US	0,93%	0,80%
10	Taiwan Semiconductor Manufacturing Co Ltd	Semiconductors & Semiconductor Equipment	TW	0,91%	
11	Accenture Plc	Software & Services	IE	0,88%	0,007
12	Tesla Inc	Automobiles & Components	US	0,87%	
13	Nestle Sa	Food Beverage & Tobacco	CH	0,86%	1,40%
14	Servicenow Inc	Software & Services	US	0,75%	
15	L'oreal Sa	Household & Personal Products	FR	0,65%	
16	Bristol-myer Sqb	Pharmaceuticals, Biotechnology	US		1,20%
17	Steel Dynamics Inc	Metals & Mining	US		0,80%
18	Pnc Financial Se	Banks	US		0,70%
19	Unitedhealth Group Inc	Health Care Equipment & Services	US		0,70%
20	Danaher Corp	Health Care Equipment & Services	US		0,70%
21	Jpmorgan Chase & Co	Banks	US		0,60%

Zoals Tabel 3 laat zien waren er relatief kleine veranderingen in de omvang van de individuele top 15 beleggingen van het Fonds en dan vooral door herwaardering van de beleggingen. Dit is dan ook de belangrijkste verklaring voor de verandering in samenstelling van de top 15 beleggingen gedurende het jaar.

5. Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel Duurzaamheidsgerelateerde beleggingen voor dit Fonds over de referentieperiode bedroeg 80%. Dit aandeel wordt verder uitgesplitst in het antwoord op vraag 5.1.

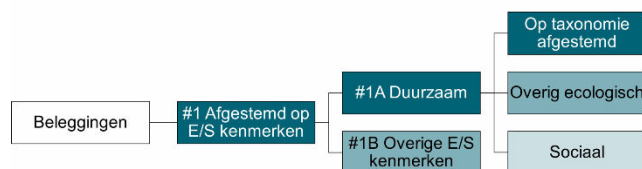
5.1. Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot. Deze categorie omvat:

- De subcategorie #1A Duurzaam omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie #1B Overige E/S kenmerken omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

In lijn met het antwoord op vraag 9 is '#2 Overige' weggelaten in bovenstaande grafische weergave van de activa-allocatie.

Alle beleggingen in het Fonds promoten ecologische en sociale kenmerken. Van deze beleggingen levert zoals aangetoond in het antwoord op vraag 2.3., 80% een positieve bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De overige 20% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen waarin wordt belegd, levert 64% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 71% een bijdrage aan tenminste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Van de ondernemingen waarin wordt belegd is 7,1% afgestemd op de EU Taxonomie, waarvan 7,1% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0% aan adaptatie aan klimaatverandering.³

5.2. In welke economische sectoren werd belegd?

Onderstaande lijst toont alle sectoren waarin het Fonds belegt aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

Tabel 4: economische sectoren

Sector	Per 31-12-2023	Per 01-01-2023
Software & Services	14,15%	10,78%
Banks	9,12%	10,23%
Semiconductors & Semiconductor Equipment	7,67%	4,63%
Technology Hardware & Equipment	7,24%	6,92%
Pharmaceuticals, Biotechnology	6,30%	7,75%
Health Care Equipment & Services	5,50%	5,58%
Capital Goods 1: Aerospace & Defense++	4,44%	5,26%
Retailing	4,09%	3,64%
Media	4,03%	3,72%
Food Beverage & Tobacco	3,53%	5,03%
Capital Goods 2: Building Products++	3,44%	3,83%
Insurance	3,25%	3,18%
Chemicals	2,41%	2,44%
Automobiles & Components	2,40%	2,04%
Household & Personal Products	2,38%	2,95%
Real estate	1,89%	1,89%
Commercial & Professional Services	1,86%	1,92%
Transportation & Logistics	1,85%	2,22%
Telecommunication Services	1,63%	2,03%
Metals & Mining	1,63%	2,51%
Electric Utilities	1,55%	1,82%
Diversified Financials	1,44%	1,62%
Oil, Gas & Consumable Fuels	1,21%	1,01%
Food & Staples Retailing	1,07%	1,03%
Consumer Durables & Apparel	1,03%	1,05%
Hotels & Travel	0,78%	0,61%
Energy Equipment & Services	0,65%	0,18%
Restaurants	0,64%	1,01%
Paper & Forest Products+ Containers & Packaging	0,61%	0,38%
Multi-utilities	0,58%	0,32%
Electric Distribution & Transmission	0,53%	0,86%
Diversified Consumer Services	0,52%	0,39%
Construction Materials	0,19%	0,16%
Renewable Energy	0,17%	0,75%
Gas Utilities	0,11%	0,17%
Water Utilities	0,05%	0,05%
Airlines	0,05%	0,04%

De verschuivingen die gedurende het jaar hebben plaatsgevonden zijn voor het grootste deel te verklaren door marktbevingen in 2023 waardoor met name de software en services sector zwaarder gewicht heeft gekregen in de index. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

6. In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen³?

Ja

In fossiel gas

In kernenergie

Nee

³ Merk op dat de som van mitigatie en adaptatiebijdragen niet optelt tot het totaal van de opbrengsten dat is afgestemd op de EU Taxonomie vanwege onvolkomenheden in de rapportages van enkele ondernemingen of instellingen. Indien de gerapporteerde mitigatie- en adaptatiebijdragen van een onderneming of instelling niet correct optelt tot de totaal gerapporteerde bijdrage, worden de bijdragen aan mitigatie en adaptatie leeg gelaten om zo dubbelstellingen te voorkomen.

Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ('klimaatmitigatie') en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft.
- de kapitaaluitgaven ('CapEx') die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bijvoorbeeld voor een transitie naar een groene economie.
- de operationele uitgaven ('OpEx') die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissie-grenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

De twee onderstaande grafieken geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft de eerste grafiek de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

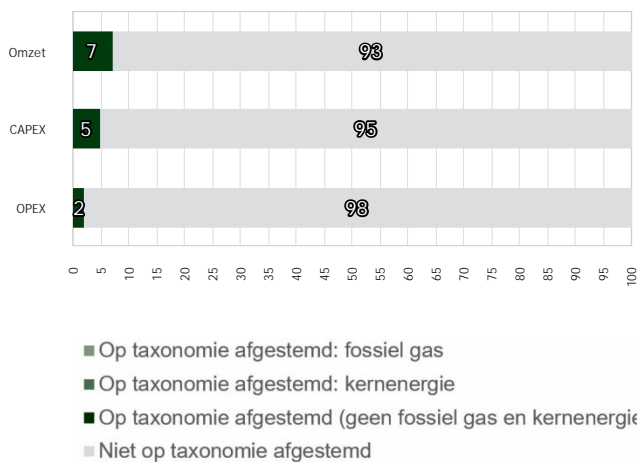
Van de ondernemingen waarin wordt belegd is 7,1% afgestemd op de EU Taxonomie, betreffende een veelheid aan diverse beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten waarvan 7,1% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0% aan adaptatie aan klimaatverandering. Voor de overige doelstellingen van artikel 9 van de Taxonomieverordening (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) waren in 2023 nog geen technische screeningcriteria van kracht.

Twee ondernemingen in het Fonds ondernamen nucleaire en gasactiviteiten die kunnen worden aangemerkt als 'ecologisch duurzaam' in lijn met de EU Taxonomie, te weten Engie SA en Veolia Environment SA. Rond de 1% van hun omzet, kapitaaluitgaven en operationele uitgaven waren afgestemd op de EU-taxonomie. In totaal was minder dan 0.001% van de opbrengsten van de ondernemingen waar in is belegd gerelateerd aan nucleaire en gasactiviteiten die voldoen aan de EU Taxonomie.

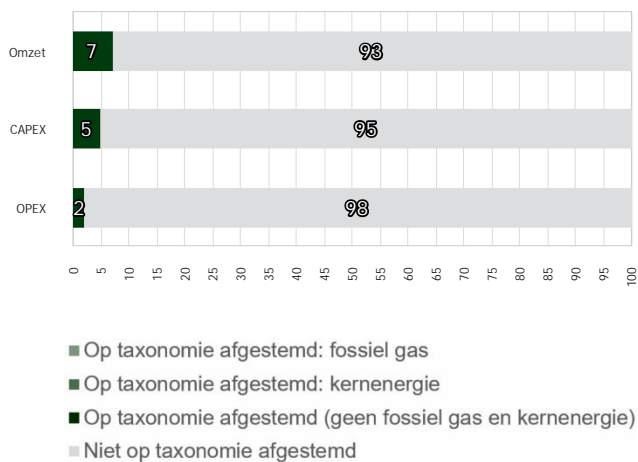
De cijfers opgenomen bij vragen 6, 6.1, 6.2 en 7 zijn gebaseerd op data verkregen van een externe dataleverancier, gebaseerd op door ondernemingen zelf gerapporteerde data. Nog niet voor alle relevante activiteiten is informatie met betrekking tot de afstemming op de EU taxonomie beschikbaar. Hiervoor zijn voornamelijk twee oorzaken aan te duiden. In de eerste plaats kan dit komen doordat de ondernemingen waarin is belegd wel onder de reikwijdte van de regelgeving vallen, maar geldt de rapportageverplichting voor hen nog niet, omdat deze gefaseerd worden ingevoerd op basis van de grootte van de onderneming. De reikwijdte van ondernemingen die onder de regelgeving vallen wordt uitgebreid met de implementatie van de EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), al zullen er dan alsnog ook ondernemingen zijn waarin door het Fonds wordt belegd die niet hoeven te rapporteren, bijvoorbeeld omdat ze onder de gestelde drempelwaarden vallen. Ook kan de beperkte beschikbaarheid van data komen doordat de technische screeningcriteria voor specifieke activiteiten nog niet door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Zo zijn in 2021 voor de twee klimaat-gerelateerde doelstellingen de eerste screeningcriteria aangenomen en deze worden van tijd tot tijd uitgebreid met nieuwe activiteiten. Per 1 januari 2024 zijn de eerste screeningcriteria voor de overige vier milieudoelstellingen (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) van kracht geworden, al vindt de invoering van de rapportageverplichting daarover gefaseerd plaats over de periode 2024-2026. De verwachting is dat de komende jaren steeds meer betrouwbare Taxonomie-gerelateerde informatie beschikbaar zal komen.

De overeenstemming van de beleggingen met de eisen van de Taxonomieverordening is niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of een toetsing door een of meer derden.

Figuur 2 en 3: afstemming op EU Taxonomie
 Afstemming op taxonomie van beleggingen inclusief staatsobligaties*

Afstemming op taxonomie van beleggingen exclusief staatsobligaties*

Dit diagram vertegenwoordigt 100% van de totale beleggingen.

* In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstelling aan overheden.

6.1. Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

7,1% van de omzet is afgestemd op de EU-taxononomie, bestaande uit 5,5% faciliterende activiteiten en 0,4% transitieactiviteiten. 0,9% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties'. Deze laatste categorie omvat activiteiten die een significante bijdrage leveren aan de klimaat-gerelateerde doelstellingen van de Taxonomieverordening door hun eigen prestaties, zoals een economische activiteit die op een duurzame wijze wordt uitgevoerd. Van de overgebleven 0,3% is geen data beschikbaar over het type activiteit vanwege onvolledige rapportages door de ondernemingen en instellingen.

4,9% van de kapitaaluitgaven (CapEx) is afgestemd op de EU-taxononomie, bestaande uit 3,1% faciliterende activiteiten en 0,4% transitieactiviteiten. 1,0% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en de overige 0,4% is niet geclassificeerd.

1,7% operationele uitgaven (OpEx) is afgestemd op de EU-taxononomie, bestaande uit 1,1% faciliterende activiteiten en 0% transitieactiviteiten. 0,2% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en de overige 0,4% is niet geclassificeerd.

6.2. Hoe verhield het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van 2022 is het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen over het algemeen licht toegenomen. De op de EU-taxononomie afgestemde omzet is gestegen van 6,6% naar 7,1%, de kapitaaluitgaven (CapEx) zijn gestegen van 4,7% naar 4,9% en de operationele uitgaven (OpEx) zijn gedaald van 1,9% naar 1,7%. Deze verandering is grotendeels te verklaren door aangepaste rapportage door de ondernemingen waarin het Fonds belegt. Het zijn nieuwe indicatoren en al doende ontwikkelen ondernemingen hoe ze moeten berekenen en er over moeten rapporteren, waardoor het bijvoorbeeld is voorgekomen dat ondernemingen nu lagere percentages rapporteren, omdat ze vorig jaar een overschatting hebben gegeven. Het is de verwachting dat de komende jaren deze percentages verder zullen stijgen als meer ondernemingen hier over rapporteren. Momenteel zijn er nog geen conclusies te verbinden aan de verandering van het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen.

7. Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxononomie waren afgestemd?

Dit betreft duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxononomie.

64% van de beleggingen in het Fonds hebben een positieve bijdrage aan de ecologische doelstellingen van het Fonds. Aangezien 7,1% is afgestemd op de EU-taxonomie, draagt 57% van de beleggingen bij aan de doelstellingen, ondanks dat deze zijn niet zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

8. Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

71% van de beleggingen in het Fonds droegen positief bij aan de gemeenschappen waarin zij opereren, beheersten de sociale risico's en negatieve sociale effecten zoveel mogelijk of leverden een positieve bijdrage aan het welzijn van hun medewerkers door hun arbeidsbeleid en health & safety beleid. Ondernemingen kunnen een bijdrage leveren aan meerdere doelen. Bijvoorbeeld ondernemingen die investeren in hernieuwbare energie maar die ook goed arbeidsbeleid en health & safety beleid hebben, kunnen een bijdrage leveren aan zowel een ecologisch als een sociaal doel.

9. Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Geen van de beleggingen in aandelen van ondernemingen valt onder de noemer '#2 Overige' aangezien de beleggingen dienen te voldoen aan minimale duurzaamheidscriteria van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. Het Fonds is zoveel als mogelijk belegd in deze aandelen. Ter afdekking van bepaalde risico's of voor het verzorgen van liquiditeit, belegde het Fonds in liquide middelen, derivaten en ETF's. Deze beleggingen waren immer tijdelijk van aard en werden zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk afgebouwd.

10. Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd (zie vraag 2 en onderliggende subvragen), is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen beleggen.

Tevens zijn in 2023 de grenzen zoals gehanteerd bij de beoordeling van ondernemingen opnieuw beoordeeld en aangescherpt. Zo heeft Cardano de maximum afhankelijkheid van kolen verlaagd en worden ondernemingen met opbrengsten uit onconventionele olie of gas strenger beoordeeld. Ten slotte wordt voortaan ook gecontroleerd of ondernemingen essentiële diensten verlenen aan ondernemingen die betrokken zijn bij tabak, gokken of pornografie en wordt strenger gekeken naar gebruik van dieren voor entertainment.

Daarnaast worden ondernemingen waarin wordt belegd, onder meer door middel van actief aandeelhouderschap en engagement, aangespoord om (meer) duurzaam te opereren en zich aan te passen aan de duurzaamheidstransities die momenteel gaande zijn.

Aangezien de middelen van het Fonds worden belegt in meerdere door Cardano beheerde Onderliggende Beleggingsinstellingen wordt voor een inzicht in stemgedrag en engagements gedurende de referentieperiode verwezen naar de periodieke informatie van de Onderliggende Beleggingsinstellingen. Deze Onderliggende Beleggingsinstellingen worden getoond in onderstaande tabel, waarbij voor 20% wordt belegd in Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds en voor 80% in de overige vijf Onderliggende Beleggingsinstellingen.

Onderliggende Beleggingsinstelling
Zwitserleven Index Aandelenfonds Europa
Zwitserleven Index Aandelenfonds Noord-Amerika
Zwitserleven Index Aandelenfonds Pacific
Zwitserleven Index Aandelenfonds Opkomende Landen
Cardano ESG Transition Enhanced Index Equity Global
Zwitserleven Impact Wereld Aandelenfonds

11. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Voor dit financiële product is geen specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te meten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die het promoot. Derhalve is deze vraag, en daarmee ook onderstaande subvragen, niet van toepassing.

11.1. Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

11.2. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

11.3. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

11.4. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

13.6 Zwitserleven Vastgoedfonds

Zwitserleven

Ecologische en/of sociale kenmerken

Dit document verschaft u duurzaamheidsinformatie aangaande dit fonds. Het is geen marketingmateriaal. De verstrekte informatie is bij wet voorgeschreven en is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard van de duurzame beleggingen in dit fonds. Wij raden u aan deze informatie te lezen opdat u met kennis van zaken kunt beslissen of u al dan niet in dit fonds wenst te beleggen. Deze periodieke informatie over duurzaamheid geeft de situatie weer per 31 december 2023.

Zwitserleven Vastgoedfonds

LEI-code: 549300E5J8EI86UJR793

Dit fonds wordt beheerd door Cardano Asset Management N.V., een onderdeel van de Cardano Group.

1. Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☐ Ja	☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ..%	☒ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken. Hoewel het geen duurzame beleggingsdoelstelling had, had het een aandeel duurzame beleggingen van 97%
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☒ met een sociale doelstelling.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☐ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.
Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.	
De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in de Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.	

Het getoonde percentage is gebaseerd op de waarde van de totale portefeuille aan beleggingen van dit fonds. Individuele Duurzame Beleggingen kunnen gelden als zowel ecologisch als sociaal duurzaam, maar worden niet dubbel geteld in dit percentage. Het percentage Duurzame Beleggingen is een voor dubbelstellingen gecorrigeerde optelsom van de percentages Duurzame Beleggingen:

- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden,
- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden,
- met een sociale doelstelling.

Het fonds heeft geen afzonderlijke doelstellingen qua procentuele allocatie naar ieder van deze individuele subcategorieën Duurzame Beleggingen. Meer informatie over het percentage Duurzame Beleggingen is te vinden in de antwoorden op vragen 2.3 en 5.1 in dit document.

2. In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Zwitserleven Vastgoedfonds (het 'Fonds') promoot ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation ('SFDR'), waarbij tevens Duurzame Beleggingen worden aangehouden.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk als onderdeel van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waarbij Cardano toetst of ondernemingen praktijken van goed bestuur volgen en de beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, zoals bedoeld in de SFDR. Alle beleggingen van het Fonds voldoen aan het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

In de referentieperiode had het Fonds 97% aan Duurzame Beleggingen, zoals gedefinieerd door Cardano in lijn met de vereisten van de SFDR¹. Naast dat de ondernemingen waarin wordt belegd praktijken van goed bestuur volgen en de Duurzame Beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, dragen de Duurzame Beleggingen van het Fonds bij aan het behalen van de volgende lange-termijn duurzaamheidsdoelen die door het Fonds worden nagestreefd (de 'Cardano Duurzaamheidsdoelen'):

Ecologische doelstellingen.

- Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: uiterlijk in 2050 een netto-nul uitstoot van broeikasgassen bereiken in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van minimaal 50% van de emissie-intensiteit tegen 2030, en minimaal 75% tegen 2040, in vergelijking met 31 december 2019, en een reductie van emissieintensiteit van gemiddeld 7% per jaar in lijn met het door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geschetste pad naar een opwarming van de aarde van maximaal 1,5 graad;
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: uiterlijk in 2030 netto-nul bijdrage aan ontbossing bereiken;
- Duurzaam gebruik van watervoorraden: uiterlijk in 2030 waterneutraliteit bereiken; en
- Materiaalgebruik en afval: uiterlijk in 2050 toewerken naar een circulaire samenleving, gericht op verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en voorkomen van afval.

Deze doelstellingen komen overeen met de ecologische doelstellingen zoals omschreven in artikel 9 van de Taxonomieverordening.

Sociale doelstellingen.

- Een positieve bijdrage leveren aan de gemeenschappen waarin ze actief zijn en sociale risico's en negatieve effecten zoveel mogelijk beheeren; en
- Positief bijdragen aan het welzijn van hun medewerkers.

2.1. Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

Alle ondernemingen in het Fonds voldoen aan de minimumgrenzen die zijn gedefinieerd voor de duurzaamheidsthema's waar Cardano ondernemingen op beoordeelt. Tevens beoordeelt Cardano aan de hand van een breed scala aan indicatoren hoe de E/S kenmerken worden verwezenlijkt. Dit omvat onder andere de indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' die in de SFDR zijn geformuleerd. De lijst met relevante kwantitatieve indicatoren die in aanmerking zijn genomen voor het Fonds staat in onderstaande tabel.

Tabel 1: Indicatoren voor ongunstige effecten

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEUGERELATEERDE INDICATOREN		
1. Uitstoot van broeikasgassen (BKG) (ton CO ₂ e)		
1.1 scope 1 BKG-emissies	1.200	1.300
1.2 scope 2 BKG-emissies	1.600	1.500
1.3 scope 3 BKG-emissies	12.800	16.900
1.4 totaal BKG-emissies scope 1 & 2	2.800	2.800
1.5 totaal BKG-emissies scope 1, 2 & 3	15.600	19.700
2. Koolstofvoetafdruk (ton CO ₂ e/m€)		
2.1 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1 & 2	6	5
2.2 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1, 2 & 3	35	35
3. BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd (ton CO ₂ e/m€)		
3.1 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1 & 2	94	58
3.2 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1, 2 & 3	447	396
4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (%)		
4.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	0,00%	0,00%
4.2 Gemiddelde aandeel van de revenuen van ondernemingen uit fossiele brandstofactiviteiten	0,00%	0,00%

¹ Zoals in paragraaf 1.11 van het jaarverslag is beschreven zijn de criteria die Cardano hanteert om vast te stellen of een belegging kwalificeert als een Duurzame Belegging per 1 januari 2024 aangescherpt. Op basis van de nieuwe criteria heeft Cardano 95% Duurzame Beleggingen gerealiseerd (pro forma).

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie (%)		
5.1 Aandeel van verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	53,72%	52,37%
5.2 Aandeel van productie van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	0,00%	0,00%
6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten (GWh/m€)		
6.1 Intensiteit energieverbruik Agriculture, Forestry & Fishing	0,0	0,0
6.2 Intensiteit energieverbruik Construction	0,0	0,0
6.3 Intensiteit energieverbruik Electricity, Gas, Steam & Air Conditioning Supply	0,0	0,0
6.4 Intensiteit energieverbruik Manufacturing	0,0	0,0
6.5 Intensiteit energieverbruik Mining & Quarrying	0,0	0,0
6.6 Intensiteit energieverbruik Real Estate Activities	0,5	0,5
6.7 Intensiteit energieverbruik Transportation & Storage	0,0	0,0
6.8 Intensiteit energieverbruik Water Supply, Sewerage, Waste Management & Remediation Activities	0,0	0,0
6.9 Intensiteit energieverbruik Wholesale & Retail Trade & Repair of Motor Vehicles & Motorcycles	0,0	0,0
7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden (%)		
7.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	0,00%	0,00%
8. Lozingen in water (ton/m€)		
8.1 Aantal tonnen lozingen in water van ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	-	-
9. Gevaarlijk afval en radioactief afval (ton/m€)		
9.1 Aantal tonnen gevaarlijk afval en radioactief afval van de ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0,0	0,0
INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING		
10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (%)		
10.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	0,00%	0,00%
11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (%)		
11.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtlijnen kunnen worden aangepakt	53,63%	51,50%
12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen (%)		
12.1 Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	37,74%	37,40%
13. Genderdiversiteit raad van bestuur (% vrouw)		
13.1 Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	36,45%	36,49%
14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneels-mijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) (%)		
14.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0,00%	0,00%
INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN		
15. BKG-intensiteit (Kton CO2e/m€)		
15.1 Scope 1 en 2 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	-	-
15.2 Scope 3 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	-	-
16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (aantal)		
16.1 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0	0
16.2 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0,00%	0,00%

Paragraaf 1.11 van het jaarverslag toont ook de broeikasgasindicatoren zoals getoond bij onderdelen 1, 2 en 3. De onderhavige tabel toont een vergelijking tussen 1 januari en 31 december 2023. De resultaten in het jaarverslag tonen het gemiddelde over de vier kwartalen van 2023. Derhalve komen de cijfers niet overeen.

2.2. En in vergelijking met voorafgaande periodes?

Ter vergelijking met de voorafgaande referentieperiode zijn in Tabel 1 zowel de data per 31 december 2022 als per 31 december 2023 opgenomen. Een vergelijking tussen beide periodes is nog moeilijk omdat de data nog in ontwikkeling is en nog niet alle ondernemingen de gevraagde data verstrekken.

De scope 1 en 2 broeikasgasemissies per miljoen belegd vermogen zijn in 2023 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2022. De scope 3 emissies zijn gestegen, maar dit wordt deels veroorzaakt door ontwikkelingen in de meetmethode voor scope 3 broeikasgasemissies, waardoor we niet kunnen aangeven of een verandering tussen 2022 en 2023 wordt veroorzaakt door een verandering in de meetmethode of een verandering in de emissies.

Het Fonds belegt niet in ondernemingen die betrokken zijn bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en in ondernemingen die betrokken zijn bij controversiële wapens. Een aanzienlijk deel van de ondernemingen heeft echter nog geen goede procedures om deze beginselen te monitoren. In 2023 is relatief weinig veranderd in de gemiddelde loonkloof tussen mannen en vrouwen en in de genderdiversiteit van de raden van bestuur.

2.3. Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droegen de duurzame beleggingen bij aan die doelstellingen?

De doelstellingen van de Duurzame Beleggingen staan beschreven in het antwoord op vraag 2. Periodiek wordt beoordeeld of het Fonds zich met haar beleggingen, en met de juiste snelheid, beweegt naar het behalen van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Cardano stelt op basis van de volgende criteria vast in hoeverre een (financieel instrument van een) onderneming reeds nu een bijdrage levert aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen:

- Een onderneming behaalt tenminste 10% van haar opbrengsten uit duurzame activiteiten; of
- Een onderneming levert, vastgesteld op basis van SDG-data, een significant positieve bijdrage van minstens 2 (op een schaal die loopt van -10 tot +10) aan ten minste één van de door de Verenigde Naties geformuleerde Duurzame Ontwikkelingsdoelen (oftewel 'Sustainable Development Goals' of SDG's), waarbij door de betreffende onderneming eveneens positief wordt bijgedragen aan ten minste 7 van de 17 SDG's dan wel dat de bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van alternatieve objectieve informatie is vastgesteld indien de eerdere genoemde SDG-data niet beschikbaar is. De Duurzame Beleggingen beleggen enkel in ondernemingen die bijdragen aan het behalen van ten minste één van die doelstellingen zonder daarbij ernstig afbreuk te doen aan ecologische en/of sociale doelstellingen.

Onderstaande tabel toont welk percentage van de beleggingen van het Fonds een positieve bijdrage levert aan ieder van de genoemde Cardano Duurzaamheidsdoelen.

Tabel 2: Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen

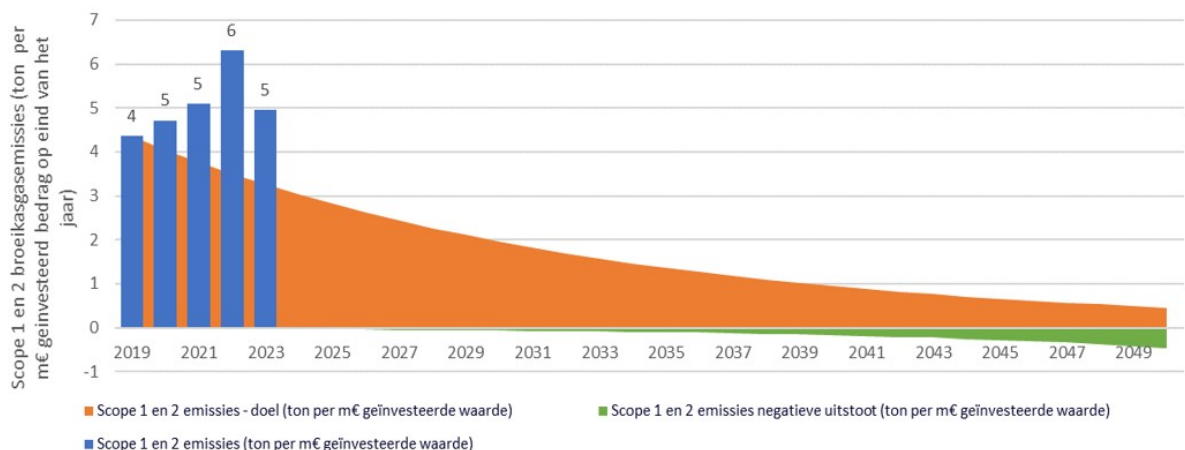
Totale bijdrage alle doelen in 2023	97%
Totaal bijdrage ecologische doelen	92%
Netto-nul broeikasgasuitstoot	89%
Netto-nul ontbossing	0%
Waterneutraal	6%
Preventie en bestrijding vervuiling	84%
Totaal bijdrage sociale doelen	87%
Positief bijdragen aan gemeenschappen	81%
Positief bijdragen aan welzijn van werknemers	74%

97% van het Fonds levert een positieve bijdrage aan tenminste een van de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van bovengenoemde criteria. De overige 3% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage, maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen waarin wordt belegd, levert 92% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 87% een bijdrage aan ten minste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Specifiek voor de klimaatdoelstelling monitort Cardano op basis van broeikasgasemissie-intensiteit (ton CO₂-equivalenten / euro) voor het Fonds in hoeverre de broeikasgasreductie het pad volgt dat nodig is om de tussendoelstelling(en) en de einddoelstelling te halen. De reductiedoelstelling om uiterlijk in 2050 een net-zero emissie te bereiken is 7% reductie van scope 1 en 2 emissies van ondernemingen per jaar. Het gewenste reductiepad en de broeikasgasemissie-intensiteit voor het Fonds in de referentieperiode wordt getoond in onderstaande grafiek. Figuur 1 laat zien dat de emissie-intensiteit van het Fonds de afgelopen jaren is gestegen en momenteel niet meer in lijn is met het lange-termijndoel dat in 2020 is geformuleerd. ^{vn[ART1]} In 2024 zullen de beoordelingsnormen opnieuw worden beoordeeld om er voor te zorgen dat de broeikasgasemissies van het Fonds zullen dalen volgens het afgesproken reductiepad.²

² De getoonde cijfers zijn gebaseerd op het Fonds als geheel en dus niet enkel op het deel bestaande uit Duurzame Beleggingen.

Figuur 1: Reductiepad voor broeikasgasemissie-intensiteit

In de meerderheid van de wetenschappelijke scenario's om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graden Celsius, zal de CO₂-uitstoot in 2050 niet volledig zijn gereduceerd. In deze scenario's wordt er daarom uitgegaan van negatieve emissies, maatregelen waarmee CO₂ aan de atmosfeer wordt onttrokken. Hierbij valt te denken aan herstel van veengebieden, herbebossing, herstel van bodembedekkers, verbeterde landbouwpraktijken, verbeterde visserijmethoden en bescherming van de biodiversiteit op het land en in de zee. Daarnaast spelen technologische oplossingen voor het afvangen en opslaan van CO₂ een rol. Cardano gaat daarom uit van een beperkte compensatie door negatieve emissies ("low overshoot") om aan haar doelstelling te voldoen. Cardano accepteert 'compensatie' in principe alleen voor CO₂-emissiebronnen die geen duurzamere varianten hebben vanwege technologische of financiële beperkingen, zoals bijvoorbeeld bij cementproductie.

Tevens tonen de cijfers uit Tabel 1 hoe het Fonds in 2023 heeft gepresteerd op het gebied van indicatoren die een indicatie geven van het verwachte energietransitiepad voor de komende jaren. Zoals hierboven is beschreven bepaalt Cardano aan de hand van informatie over het aandeel duurzame opbrengsten en SDG data of ondernemingen een bijdrage leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, maar niet altijd hoe groot deze bijdrage is. Of de totale bijdrage van de beleggingen voldoende is om de Cardano Duurzaamheidsdoelen te behalen kan slechts deels worden bepaald.

Voor de overige doelstellingen zijn nog geen geschikte kwantitatieve indicatoren en data beschikbaar om de voortgang op fondsniveau consistent te monitoren. Om die reden draagt Cardano bij aan werkgroepen die zich onder meer richten op ontbossing, biodiversiteit, plasticvervuiling, leefbaar loon en duurzame ontwikkelingsdoelen om dergelijke indicatoren te ontwikkelen. Bij gebrek aan kwantitatieve impactindicatoren om de voortgang van de duurzaamheidsdoelen te meten, worden kwalitatieve indicatoren gebruikt om de blootstelling aan en het beheer van deze doelen te meten.

2.4. Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

In de EU-taxonomie is het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waaronder dat beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid en op basis van een groot aantal indicatoren voor de duurzaamheidsthema's die materieel zijn voor de betreffende onderneming, inclusief de 'indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheid', die inzicht geven in de blootstelling aan duurzaamheidsrisico's, de mogelijke ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming. De beoordelingsprocedure staat uitgebreider omschreven in het prospectus.

De Duurzame Beleggingen die het Fonds heeft gedaan waren conform het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. In het antwoord op vraag 2.1 is aangegeven hoe de duurzaamheidsindicatoren van het Fonds hebben gepresteerd en in het paragraaf 1.1. van het jaarverslag is beschreven hoe wordt vastgesteld dat alle beleggingen van het Fonds voldoen aan de screeningsvoorwaarden die worden gehanteerd om te testen of zij geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen.

2.4.1. Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Zoals in het antwoord op de voorgaande vraag is aangegeven, heeft de beoordeling van ondernemingen plaatsgevonden aan de hand van een groot aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. De indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' zijn daar allen onderdeel van. Deze zijn gepresenteerd in het antwoord op vraag 2.1.

2.4.2. Waren de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Ondernemingen die door middel van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid worden gecategoriseerd als "overtreding internationale standaarden" worden uitgesloten van belegging. Hieronder vallen onder meer ondernemingen die de principes schenden zoals vastgelegd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights.

3. Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd, is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen beleggen.

Zoals in de antwoorden op vragen 2.1 en 2.4 is aangegeven, bevat de beoordelingsprocedure alle indicatoren zoals genoemd in de '*Verklaring belangrijkste ongunstige effecten*', zoals de uitstoot van broeikasgassen, blootstelling aan fossiele brandstoffen, impact op de biodiversiteit, wateremissies, mensenrechtencontroverses, blootstelling aan wapens, implementatie van ILO-conventies en bestuursdiversiteit. De beoordelingsprocedure van Cardano gaat een stap verder dan enkel het hanteren van deze indicatoren door dieper in te gaan op het huidige en verwachte toekomstige gedrag van ondernemingen en de bijdrage van de onderneming aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De '*Verklaring belangrijkste ongunstige effecten*' van Cardano is te vinden op de website www.cardano.nl.

Cardano rapporteert op haar website tevens de ondernemingen die onderdeel uitmaken van de gehanteerde benchmark en die zijn uitgesloten wegens niet-naleving van minimaal één van de gestelde voorwaarden in het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

4. Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Onderstaande lijst toont de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het Fonds vormen aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

De omvang van een individuele top 15 belegging wordt alleen getoond als deze op de genoemde datum in de top 15 viel. Dus als de omvang op een bepaalde datum ontbreekt in Tabel 3 wil dat niet zeggen dat het Fonds niet in de betreffende belegging belegde op dat moment. Als een belegging er niet was op genoemde datum wordt dat aangeduid met 0,0%. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

Tabel 3: Top 15 beleggingen van het Fonds op de genoemde tijdstippen

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
1	Vonovia Se	Real estate	DE	9,99%	10,20%
2	Unibail-rodamco Se & Wfd Unibail-rodamco Nv	Real estate	FR	6,98%	7,70%
3	Klepierre	Real estate	FR	5,69%	4,80%
4	Castellum Ab	Real estate	SE	5,45%	3,60%
5	Leg Immobilien Ag	Real estate	DE	5,17%	4,90%
6	Gecina Sa	Real estate	FR	5,11%	5,10%
7	Segro Plc	Real estate	GB	4,76%	0,048
8	Psp Swiss Property Ag	Real estate	CH	4,52%	5,00%

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
9	Warehouses De Pauw Cva	Real estate	BE	3,61%	
10	Merlin Properties Socimi Sa	Real estate	ES	3,53%	3,30%
11	Cofinimmo Sa	Real estate	BE	2,53%	0,028
12	Covivio	Real estate	FR	2,51%	3,10%
13	Aedifica Sa	Real estate	BE	2,31%	2,40%
14	Fabege Ab	Real estate	SE	2,30%	2,60%
15	Land Securities Group Plc	Real estate	GB	2,28%	0,025
16	Kojamo Oyj	Real estate	FI		2,30%

Zoals Tabel 3 laat zien waren er slechts kleine veranderingen in de omvang van de individuele top 15 beleggingen van het Fonds en dan vooral door herwaardering van de beleggingen. Dit is dan ook de belangrijkste verklaring voor de verandering in samenstelling van de top 15 beleggingen gedurende het jaar.

5. Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel Duurzaamheidsgerelateerde beleggingen voor dit Fonds over de referentieperiode bedroeg 97%. Dit aandeel wordt verder uitgesplitst in het antwoord op vraag 5.1.

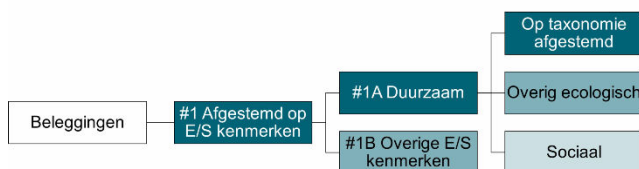
5.1. Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot. Deze categorie omvat:

- De subcategorie #1A Duurzaam omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie #1B Overige E/S kenmerken omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

In lijn met het antwoord op vraag 9 is '#2 Overige' weggelaten in bovenstaande grafische weergave van de activa-allocatie.

Alle beleggingen in het Fonds promoten ecologische en sociale kenmerken. Van deze beleggingen levert zoals aangetoond in het antwoord op vraag 2.3., 97% een positieve bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De overige 3% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen waarin wordt belegd, levert 92% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 87% een bijdrage aan tenminste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Van de ondernemingen waarin wordt belegd is 28,9% afgestemd op de EU Taxonomie, waarvan 28,6% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0,3% aan adaptatie aan klimaatverandering.

5.2. In welke economische sectoren werd belegd?

Onderstaande lijst toont alle sectoren waarin het Fonds belegt aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

Tabel 4: economische sectoren

Sector	Per 31-12-2023	Per 01-01-2023
Real estate	98,93%	98,93%
Commercial & Professional Services	1,07%	1,07%

Gedurende het jaar hebben in de gealloceerde percentages geen significante verschuivingen plaatsgevonden. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

6. In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen#?

- Ja
- In fossiel gas In kernenergie
- Nee

Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ('klimaatmitigatie') en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft.
- de kapitaaluitgaven ('CapEx') die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bijvoorbeeld voor een transitie naar een groene economie.
- de operationele uitgaven ('OpEx') die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissie-grenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

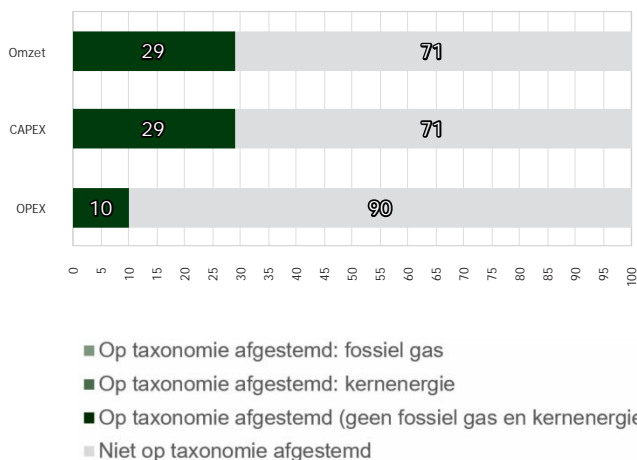
De twee onderstaande grafieken geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft de eerste grafiek de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Van de ondernemingen waarin wordt belegd is 28,9% afgestemd op de EU Taxonomie, betreffende een veelheid aan diverse beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten waarvan 28,6% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0,3% aan adaptatie aan klimaatverandering. Voor de overige doelstellingen van artikel 9 van de Taxonomieverordening (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) waren in 2023 nog geen technische screeningcriteria van kracht.

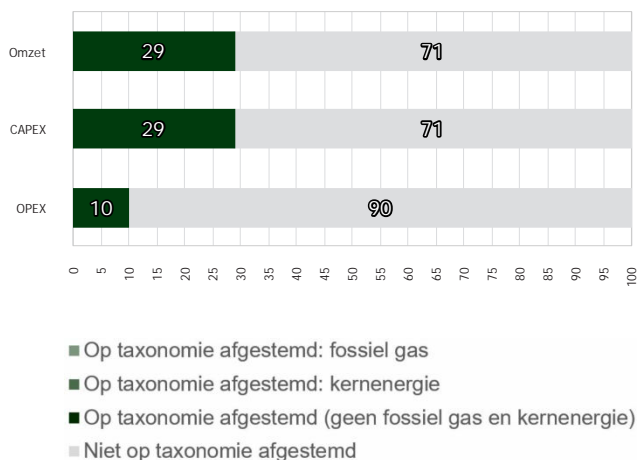
De cijfers opgenomen bij vragen 6, 6.1, 6.2 en 7 zijn gebaseerd op data verkregen van een externe dataleverancier, gebaseerd op door ondernemingen zelf gerapporteerde data. Nog niet voor alle relevante activiteiten is informatie met betrekking tot de afstemming op de EU taxonomie beschikbaar. Hiervoor zijn voornamelijk twee oorzaken aan te duiden. In de eerste plaats kan dit komen doordat de ondernemingen waarin is belegd wel onder de reikwijdte van de regelgeving vallen, maar geldt de rapportageverplichting voor hen nog niet, omdat deze gefaseerd worden ingevoerd op basis van de grootte van de onderneming. De reikwijdte van ondernemingen die onder de regelgeving vallen wordt uitgebreid met de implementatie van de EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), al zullen er dan alsnog ook ondernemingen zijn waarin door het Fonds wordt belegd die niet hoeven te rapporteren, bijvoorbeeld omdat ze onder de gestelde drempelwaarden vallen. Ook kan de beperkte beschikbaarheid van data komen doordat de technische screeningcriteria voor specifieke activiteiten nog niet door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Zo zijn in 2021 voor de twee klimaat-gerelateerde doelstellingen de eerste screeningcriteria aangenomen en deze worden van tijd tot tijd uitgebreid met nieuwe activiteiten. Per 1 januari 2024 zijn de eerste screeningcriteria voor de overige vier milieudoelstellingen (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) van kracht geworden, al vindt de invoering van de rapportageverplichting daarover gefaseerd plaats over de periode 2024-2026. De verwachting is dat de komende jaren steeds meer betrouwbare Taxonomie-gerelateerde informatie beschikbaar zal komen.

De overeenstemming van de beleggingen met de eisen van de Taxonomieverordening is niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of een toetsing door een of meer derden.

Figuur 2 en 3: afstemming op EU Taxonomie
 Afstemming op taxonomie van beleggingen inclusief staatsobligaties*

Afstemming op taxonomie van beleggingen exclusief staatsobligaties*

Dit diagram vertegenwoordigt 100% van de totale beleggingen.

* In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstelling aan overheden.

6.1. Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

28,9% van de omzet is afgestemd op de EU-taxononomie, bestaande uit 0% faciliterende activiteiten en 0% transitieactiviteiten. 27,3% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties'. Deze laatste categorie omvat activiteiten die een significante bijdrage leveren aan de klimaat-gerelateerde doelstellingen van de Taxonomieverordening door hun eigen prestaties, zoals een economische activiteit die op een duurzame wijze wordt uitgevoerd. Van de overgebleven 1,6% is geen data beschikbaar over het type activiteit vanwege onvolledige rapportages door de ondernemingen en instellingen.

28,9% van de kapitaaluitgaven (CapEx) is afgestemd op de EU-taxononomie, bestaande uit 0,4% faciliterende activiteiten en 1,0% transitieactiviteiten. 23,8% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en de overige 3,7% is niet geclassificeerd.

9,9% operationele uitgaven (OpEx) is afgestemd op de EU-taxononomie, bestaande uit 0% faciliterende activiteiten en 0% transitieactiviteiten. 8,7% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en de overige 1,2% is niet geclassificeerd.

6.2. Hoe verhiel het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van 2022 is het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen enigszins veranderd. De op de EU-taxononomie afgestemde omzet is gelijk gebleven op 28,9%, de kapitaaluitgaven (CapEx) zijn gedaald van 29,6% naar 28,9% en de operationele uitgaven (OpEx) zijn gestegen van 9,2% naar 9,9%. Deze verandering is grotendeels te verklaren door aangepaste rapportage door de ondernemingen waarin het Fonds belegt. Het zijn nieuwe indicatoren en al doende ontwikkelen ondernemingen hoe ze moeten berekenen en er over moeten rapporteren, waardoor het bijvoorbeeld is voorgekomen dat ondernemingen nu lagere percentages rapporteren, omdat ze vorig jaar een overschatting hebben gegeven. Het is de verwachting dat de komende jaren deze percentages verder zullen stijgen als meer ondernemingen hier over rapporteren. Momenteel zijn er nog geen conclusies te verbinden aan de verandering van het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen.

7. Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxononomie waren afgestemd?

Dit betreft duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxononomie.

92% van de beleggingen in het Fonds hebben een positieve bijdrage aan de ecologische doelstellingen van het Fonds. Aangezien 28,9% is afgestemd op de EU-taxonomie, draagt 63% van de beleggingen bij aan de doelstellingen, ondanks dat deze zijn niet zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

8. Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

87% van de beleggingen in het Fonds droegen positief bij aan de gemeenschappen waarin zij opereren, beheersten de sociale risico's en negatieve sociale effecten zoveel mogelijk of leverden een positieve bijdrage aan het welzijn van hun medewerkers door hun arbeidsbeleid en health & safety beleid. Ondernemingen kunnen een bijdrage leveren aan meerdere doelen. Bijvoorbeeld ondernemingen die investeren in hernieuwbare energie maar die ook goed arbeidsbeleid en health & safety beleid hebben, kunnen een bijdrage leveren aan zowel een ecologisch als een sociaal doel.

9. Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Geen van de beleggingen in aandelen van ondernemingen valt onder de noemer '#2 Overige' aangezien de beleggingen dienen te voldoen aan minimale duurzaamheidscriteria van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. Het Fonds is zoveel als mogelijk belegd in deze aandelen. Ter afdekking van bepaalde risico's of voor het verzorgen van liquiditeit, belegde het Fonds in liquide middelen, derivaten en ETF's. Deze beleggingen waren immer tijdelijk van aard en werden zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk afgebouwd.

10. Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

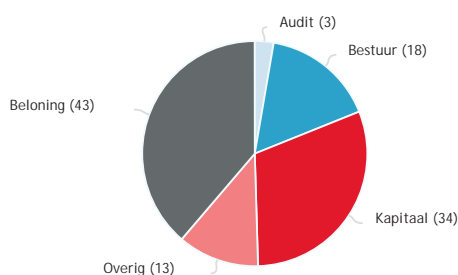
Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd (zie vraag 2 en onderliggende subvragen), is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen beleggen.

Tevens zijn in 2023 de grenzen zoals gehanteerd bij de beoordeling van ondernemingen opnieuw beoordeeld en aangescherpt. Zo heeft Cardano de maximum afhankelijkheid van kolen verlaagd en worden ondernemingen met opbrengsten uit onconventionele olie of gas strenger beoordeeld. Ten slotte wordt voortaan ook gecontroleerd of ondernemingen essentiële diensten verlenen aan ondernemingen die betrokken zijn bij tabak, gokken of pornografie en wordt strenger gekeken naar gebruik van dieren voor entertainment.

Daarnaast worden ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd, onder meer door middel van actief aandeelhouderschap en engagement, aangespoord om (meer) duurzaam te opereren en zich aan te passen aan de duurzaamheidstransities die momenteel gaande zijn.

Onderstaande grafiek geeft inzicht in de verdeling van de bestuursvoorstellen waar Cardano tegen heeft gestemd op onderwerp gedurende de referentieperiode (aantallen op jaarbasis) ten behoeve van het Fonds inzake de directe beleggingen in aandelen. Voor dit fonds heeft Cardano geen aandeelhoudersvoorstellen gesteund.

Figuur 4: Stemmen tegen bestuursvoorstellen per onderwerp

Voor het Fonds is Cardano niet betrokken geweest bij engagements.

Aangezien het Fonds ook belegt in een Onderliggende Beleggingsinstelling wordt voor een inzicht in stemgedrag en engagements gedurende de referentieperiode verwezen naar de periodieke informatie van de Onderliggende Beleggingsinstelling. Deze Onderliggende Beleggingsinstelling wordt getoond in onderstaande tabel.

Onderliggende Beleggingsinstelling	Maximaal
Cardano Sustainable Index Real Estate Equity Europe	45%

11. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Voor dit financiële product is geen specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te meten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die het promoot. Derhalve is deze vraag, en daarmee ook onderstaande subvragen, niet van toepassing.

11.1. Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

11.2. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

11.3. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

11.4. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

13.7 Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds

Zwitserleven

Ecologische en/of sociale kenmerken

Dit document verschaft u duurzaamheidsinformatie aangaande dit fonds. Het is geen marketingmateriaal. De verstrekte informatie is bij wet voorgeschreven en is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard van de duurzame beleggingen in dit fonds. Wij raden u aan deze informatie te lezen opdat u met kennis van zaken kunt beslissen of u al dan niet in dit fonds wenst te beleggen. Deze periodieke informatie over duurzaamheid geeft de situatie weer per 31 december 2023.

Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds

LEI-code: 549300BOVNZG6NTEJQ53

Dit fonds wordt beheerd door Cardano Asset Management N.V., een onderdeel van de Cardano Group.

1. Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☐ Ja	☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ..%	☒ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken. Hoewel het geen duurzame beleggingsdoelstelling had, had het een aandeel duurzame beleggingen van 81%
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden.
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☒ met een sociale doelstelling.
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ..%	☐ Dit product promootte ecologische/sociale kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.
Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.	
De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in de Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.	

Het getoonde percentage is gebaseerd op de waarde van de totale portefeuille aan beleggingen van dit Fonds. Individuele duurzame beleggingen kunnen gelden als zowel ecologisch als sociaal duurzaam, maar worden niet dubbel geteld in dit percentage. Het percentage duurzame beleggingen is een voor dubbeltellingen gecorrigeerde optelsom van de percentages duurzame beleggingen:

- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden,
- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden,
- met een sociale doelstelling.

Het fonds heeft geen afzonderlijke doelstellingen qua procentuele allocatie naar ieder van deze individuele subcategorieën duurzame beleggingen. Meer informatie over het percentage duurzame beleggingen is te vinden in de antwoorden op vragen 2.3 en 5.1 in dit document.

2. In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Zwitserleven Index Wereld Aandelenfonds (het 'Fonds') promoot ecologische en sociale kenmerken, zoals bedoeld in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation ('SFDR'), waarbij tevens Duurzame Beleggingen worden aangehouden.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk als onderdeel van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waarbij Cardano toetst of ondernemingen praktijken van goed bestuur volgen en de beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, zoals bedoeld in de SFDR. Alle beleggingen van het Fonds voldoen aan het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

In de referentieperiode had het Fonds 81% aan Duurzame Beleggingen, zoals gedefinieerd door Cardano in lijn met de vereisten van de SFDR¹. Naast dat de ondernemingen waarin wordt belegd praktijken van goed bestuur volgen en de Duurzame Beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen, dragen de Duurzame Beleggingen van het Fonds bij aan het behalen van de volgende lange-termijn duurzaamheidsdoelen die door het Fonds worden nagestreefd (de 'Cardano Duurzaamheidsdoelen'):

Ecologische doelstellingen.

- Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: Beperking van en aanpassing aan klimaatverandering: uiterlijk in 2050 een netto-nul uitstoot van broeikasgassen bereiken in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van minimaal 50% van de emissie-intensiteit tegen 2030, en minimaal 75% tegen 2040, in vergelijking met 31 december 2019, en een reductie van emissieintensiteit van gemiddeld 7% per jaar in lijn met het door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geschetste pad naar een opwarming van de aarde van maximaal 1,5 graad;
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: uiterlijk in 2030 netto-nul bijdrage aan ontbossing bereiken;
- Duurzaam gebruik van watervoorraden: uiterlijk in 2030 waterneutraliteit bereiken; en
- Materiaalgebruik en afval: uiterlijk in 2050 toewerken naar een circulaire samenleving, gericht op verminderen, hergebruik en recycling van materialen, en voorkomen van afval.

Deze doelstellingen komen overeen met de ecologische doelstellingen zoals omschreven in artikel 9 van de Taxonomieverordening.

Sociale doelstellingen.

- Een positieve bijdrage leveren aan de gemeenschappen waarin ze actief zijn en sociale risico's en negatieve effecten zoveel mogelijk beheren; en
- Positief bijdragen aan het welzijn van hun medewerkers.

2.1. Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

Alle ondernemingen in het Fonds voldoen aan de minimumgrenzen die zijn gedefinieerd voor de duurzaamheidsthema's waar Cardano ondernemingen op beoordeelt. Tevens beoordeelt Cardano aan de hand van een breed scala aan indicatoren hoe de E/S kenmerken worden verwezenlijkt. Dit omvat onder andere de indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' die in de SFDR zijn geformuleerd. De lijst met relevante kwantitatieve indicatoren die in aanmerking zijn genomen voor het Fonds staat in onderstaande tabel.

Tabel 1: Indicatoren voor ongunstige effecten

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEUGERELATEERDE INDICATOREN		
1. Uitstoot van broeikasgassen (BKG) (ton CO2e)		
1.1 scope 1 BKG-emissies	3.000	3.400
1.2 scope 2 BKG-emissies	970	950
1.3 scope 3 BKG-emissies	22.100	35.300
1.4 totaal BKG-emissies scope 1 & 2	4.000	4.400
1.5 totaal BKG-emissies scope 1, 2 & 3	26.100	39.600
2. Koolstofvoetafdruk (ton CO2e/m€)		
2.1 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1 & 2	64	64
2.2 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1, 2 & 3	422	578
3. BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd (ton CO2e/m€)		
3.1 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1 & 2	132	104
3.2 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1, 2 & 3	835	905
4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (%)		
4.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	6,18%	6,46%
4.2 Gemiddelde aandeel van de revenuen van ondernemingen uit fossiele brandstofactiviteiten	1,50%	1,69%

¹ Zoals in paragraaf 1.11 van het jaarverslag is beschreven zijn de criteria die Cardano hanteert om vast te stellen of een belegging kwalificeert als een Duurzame Belegging per 1 januari 2024 aangescherpt. Op basis van de nieuwe criteria heeft Cardano 48% Duurzame Beleggingen gerealiseerd (pro forma).

INDICATOREN VOOR ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN	Impact (31-12-2022)	Impact (31-12-2023)
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie (%)		
5.1 Aandeel van verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	64,50%	62,25%
5.2 Aandeel van productie van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	21,26%	19,10%
6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten (GWh/m€)		
6.1 Intensiteit energieverbruik Agriculture, Forestry & Fishing	1,5	1,6
6.2 Intensiteit energieverbruik Construction	0,1	0,1
6.3 Intensiteit energieverbruik Electricity, Gas, Steam & Air Conditioning Supply	4,6	6,0
6.4 Intensiteit energieverbruik Manufacturing	0,5	0,4
6.5 Intensiteit energieverbruik Mining & Quarrying	1,2	1,1
6.6 Intensiteit energieverbruik Real Estate Activities	0,3	0,4
6.7 Intensiteit energieverbruik Transportation & Storage	1,1	1,1
6.8 Intensiteit energieverbruik Water Supply, Sewerage, Waste Management & Remediation Activities	0,7	0,7
6.9 Intensiteit energieverbruik Wholesale & Retail Trade & Repair of Motor Vehicles & Motorcycles	0,1	0,1
7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden (%)		
7.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	5,48%	5,90%
8. Lozingen in water (ton/m€)		
8.1 Aantal tonnen lozingen in water van ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0,0	0,0
9. Gevaarlijk afval en radioactief afval (ton/m€)		
9.1 Aantal tonnen gevaarlijk afval en radioactief afval van de ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	2,8	4,2
INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING		
10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (%)		
10.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	0,00%	0,00%
11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (%)		
11.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtlijnen kunnen worden aangepakt	46,00%	45,68%
12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen (%)		
12.1 Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	16,46%	16,24%
13. Genderdiversiteit raad van bestuur (% vrouw)		
13.1 Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	32,74%	32,77%
14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneels-mijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) (%)		
14.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0,42%	0,35%
INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN		
15. BKG-intensiteit (Kton CO2e/m€)		
15.1 Scope 1 en 2 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	-	-
15.2 Scope 3 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	-	-
16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (aantal)		
16.1 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0	0
16.2 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0,00%	0,00%

Paragraaf 1.11 van het jaarverslag toont ook de broeikasgasindicatoren zoals getoond bij onderdelen 1, 2 en 3. De onderhavige tabel toont een vergelijking tussen 1 januari en 31 december 2023. De resultaten in het jaarverslag tonen het gemiddelde over de vier kwartalen van 2023. Derhalve komen de cijfers niet overeen.

2.2. En in vergelijking met voorafgaande periodes?

Ter vergelijking met de voorafgaande referentieperiode zijn in Tabel 1 zowel de data per 31 december 2022 als per 31 december 2023 opgenomen. Een vergelijking tussen beide periodes is nog moeilijk omdat de data nog in ontwikkeling is en nog niet alle ondernemingen de gevraagde data verstrekken.

De broeikasgasemissies per miljoen belegd vermogen zijn in 2023 nauwelijks gedaald ten opzichte van 2022. De scope 3 emissies zijn gestegen, maar dit wordt deels veroorzaakt door ontwikkelingen in de meetmethode voor scope 3 broeikasgasemissies, waardoor we niet kunnen aangeven of een verandering tussen 2022 en 2023 wordt veroorzaakt door een verandering in de meetmethode of een verandering in de emissies. De scope 1 en 2 emissies per miljoen euro belegd vermogen zijn nauwelijks gedaald ondanks dat de broeikasgasintensiteit van de ondernemingen waar in is belegd. De daling van de gemiddelde uitstoot per bedrijf wordt opgeheven door de lichte groei van het aandeel beleggingen in de fossiele sector.

Het Fonds belegt niet in ondernemingen die betrokken zijn bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en in ondernemingen die betrokken zijn bij controversiële wapens. Een aanzienlijk deel van de ondernemingen heeft echter nog geen goede procedures om deze beginselen te monitoren. In 2023 is relatief weinig veranderd in de gemiddelde loonkloof tussen mannen en vrouwen en in de genderdiversiteit van de raden van bestuur.

2.3. Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droegen de duurzame beleggingen bij aan die doelstellingen?

De doelstellingen van de Duurzame Beleggingen staan beschreven in het antwoord op vraag 2. Periodiek wordt beoordeeld of het Fonds zich met haar beleggingen, en met de juiste snelheid, beweegt naar het behalen van de Cardano Duurzaamheidsdoelen. Cardano stelt op basis van de volgende criteria vast in hoeverre een (financieel instrument van een) onderneming reeds nu een bijdrage levert aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen:

- Een onderneming behaalt tenminste 10% van haar opbrengsten uit duurzame activiteiten; of
- Een onderneming levert, vastgesteld op basis van SDG-data, een significant positieve bijdrage van minstens 2 (op een schaal die loopt van -10 tot +10) aan ten minste één van de door de Verenigde Naties geformuleerde Duurzame Ontwikkelingsdoelen (oftewel 'Sustainable Development Goals' of SDG's), waarbij door de betreffende onderneming eveneens positief wordt bijgedragen aan ten minste 7 van de 17 SDG's dan wel dat de bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van alternatieve objectieve informatie is vastgesteld indien de eerdere genoemde SDG-data niet beschikbaar is. De Duurzame Beleggingen beleggen enkel in ondernemingen die bijdragen aan het behalen van ten minste één van die doelstellingen zonder daarbij ernstig afbreuk te doen aan ecologische en/of sociale doelstellingen.

Onderstaande tabel toont welk percentage van de beleggingen van het Fonds een positieve bijdrage levert aan ieder van de genoemde Cardano Duurzaamheidsdoelen.

Tabel 2: Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen

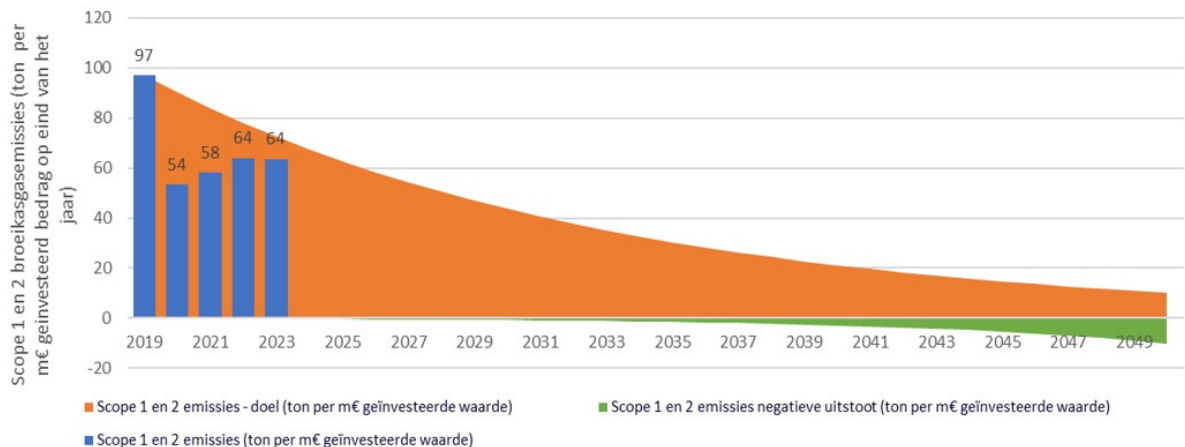
Totale bijdrage alle doelen in 2023	81%
Totaal bijdrage ecologische doelen	60%
Netto-nul broeikasgasuitstoot	52%
Netto-nul ontbossing	13%
Waterneutraal	24%
Preventie en bestrijding vervuiling	37%
Totaal bijdrage sociale doelen	69%
Positief bijdragen aan gemeenschappen	27%
Positief bijdragen aan welzijn van werknemers	67%

81% van het Fonds levert een positieve bijdrage aan tenminste een van de Cardano Duurzaamheidsdoelen op basis van bovengenoemde criteria. De overige 19% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage, maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen waarin wordt belegd, levert 60% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 69% een bijdrage aan ten minste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Specifiek voor de klimaatdoelstelling monitort Cardano op basis van broeikasgasemissie-intensiteit (ton CO₂-equivalenten / euro) voor het Fonds in hoeverre de broeikasgasreductie het pad volgt dat nodig is om de tussendoelstelling(en) en de einddoelstelling te halen. De reductiedoelstelling om uiterlijk in 2050 een net-zero emissie te bereiken is 7% reductie van scope 1 en 2 emissies van ondernemingen per jaar. Het gewenste reductiepad en de broeikasgasemissie-intensiteit voor het Fonds in de referentieperiode wordt getoond in onderstaande grafiek. Figuur 1 laat zien dat de emissie-intensiteit nog in lijn is met het benodigde pad om het doel te behalen, maar dat de emissie-intensiteit de afgelopen jaren wel is gestegen. In 2024 zullen de beoordelingsnormen opnieuw

worden beoordeeld om er voor te zorgen dat de broeikasgasemissies van het Fonds zullen dalen volgens het afgesproken reductiepad.²

Figuur 1: Reductiepad voor broeikasgasemissie-intensiteit

In de meerderheid van de wetenschappelijke scenario's om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graden Celsius, zal de CO₂-uitstoot in 2050 niet volledig zijn gereduceerd. In deze scenario's wordt er daarom uitgegaan van negatieve emissies, maatregelen waarmee CO₂ aan de atmosfeer wordt onttrokken. Hierbij valt te denken aan herstel van veengebieden, herbebossing, herstel van bodembedekkers, verbeterde landbouwpraktijken, verbeterde visserijmethoden en bescherming van de biodiversiteit op het land en in de zee. Daarnaast spelen technologische oplossingen voor het afvangen en opslaan van CO₂ een rol. Cardano gaat daarom uit van een beperkte compensatie door negatieve emissies ("low overshoot") om aan haar doelstelling te voldoen. Cardano accepteert 'compensatie' in principe alleen voor CO₂-emissiebronnen die geen duurzamere varianten hebben vanwege technologische of financiële beperkingen, zoals bijvoorbeeld bij cementproductie.

Tevens tonen de cijfers uit Tabel 1 hoe het Fonds in 2023 heeft gepresteerd op het gebied van indicatoren die een indicatie geven van het verwachte energietransitiepad voor de komende jaren. Zoals hierboven is beschreven bepaalt Cardano aan de hand van informatie over het aandeel duurzame opbrengsten en SDG data of ondernemingen een bijdrage leveren aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen, maar niet altijd hoe groot deze bijdrage is. Of de totale bijdrage van de beleggingen voldoende is om de Cardano Duurzaamheidsdoelen te behalen kan slechts deels worden bepaald.

Wat betreft watergebruik heeft het Fonds in 2023 een waterintensiteit (uitgedrukt in kubieke meter watergebruik per miljoen euro) gerealiseerd van 12 m³ per m€. Dit is een lichte stijging t.o.v. het watergebruik in 2022 van 8%. Dit is vooral veroorzaakt doordat er meer is belegd in een paar grote watergebruikers die werkzaam zijn in waterschaarse gebieden en vanwege verschillen in rapportage bij een aantal waterintensieve bedrijven.

Voor de overige doelstellingen zijn nog geen geschikte kwantitatieve indicatoren en data beschikbaar om de voortgang op fonds niveau consistent te monitoren. Om die reden draagt Cardano bij aan werkgroepen die zich onder meer richten op ontbossing, biodiversiteit, plasticvervuiling, leefbaar loon en duurzame ontwikkelingsdoelen om dergelijke indicatoren te ontwikkelen. Bij gebrek aan kwantitatieve impactindicatoren om de voortgang van de duurzaamheidsdoelen te meten, worden kwalitatieve indicatoren gebruikt om de blootstelling aan en het beheer van deze doelen te meten.

2.4. Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

In de EU-taxonomie is het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid resulteert in een beleggingsuniversum met daarin opgenomen de ondernemingen uit de gehanteerde benchmark die voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria die gesteld worden binnen het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid, waaronder dat beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid en op

² De getoonde cijfers zijn gebaseerd op het Fonds als geheel en dus niet enkel op het deel bestaande uit Duurzame Beleggingen.

basis van een groot aantal indicatoren voor de duurzaamheidsthema's die materieel zijn voor de betreffende onderneming, inclusief de 'indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheid', die inzicht geven in de blootstelling aan duurzaamheidsrisico's, de mogelijke ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming. De beoordelingsprocedure staat uitgebreider omschreven in het prospectus.

De Duurzame Beleggingen die het Fonds heeft gedaan waren conform het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. In het antwoord op vraag 2.1 is aangegeven hoe de duurzaamheidsindicatoren van het Fonds hebben gepresteerd en in het paragraaf 1.1. van het jaarverslag is beschreven hoe wordt vastgesteld dat alle beleggingen van het Fonds voldoen aan de screeningsvoorwaarden die worden gehanteerd om te testen of zij geen ernstige afbreuk doen aan ecologische en sociale doelstellingen.

2.4.1. Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Zoals in het antwoord op de voorgaande vraag is aangegeven, heeft de beoordeling van ondernemingen plaatsgevonden aan de hand van een groot aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. De indicatoren voor 'ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren' zijn daar allen onderdeel van. Deze zijn gepresenteerd in het antwoord op vraag 2.1.

2.4.2. Waren de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Ondernemingen die door middel van het duurzaamheidsraamwerk van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid worden gecategoriseerd als "overtreding internationale standaarden" worden uitgesloten van belegging. Hieronder vallen onder meer ondernemingen die de principes schenden zoals vastgelegd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights.

3. Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd, is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen beleggen.

Zoals in de antwoorden op vragen 2.1 en 2.4 is aangegeven, bevat de beoordelingsprocedure alle indicatoren zoals genoemd in de '*Verklaring belangrijkste ongunstige effecten*', zoals de uitstoot van broeikasgassen, blootstelling aan fossiele brandstoffen, impact op de biodiversiteit, wateremissies, mensenrechtencontroverses, blootstelling aan wapens, implementatie van ILO-conventies en bestuursdiversiteit. De beoordelingsprocedure van Cardano gaat een stap verder dan enkel het hanteren van deze indicatoren door dieper in te gaan op het huidige en verwachte toekomstige gedrag van ondernemingen en de bijdrage van de onderneming aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De '*Verklaring belangrijkste ongunstige effecten*' van Cardano is te vinden op de website www.cardano.nl.

Cardano rapporteert op haar website tevens de ondernemingen die onderdeel uitmaken van de gehanteerde benchmark en die zijn uitgesloten wegens niet-naleving van minimaal één van de gestelde voorwaarden in het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid.

4. Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Onderstaande lijst toont de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het Fonds vormen aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

De omvang van een individuele top 15 belegging wordt alleen getoond als deze op de genoemde datum in de top 15 viel. Dus als de omvang op een bepaalde datum ontbreekt in Tabel 3 wil dat niet zeggen dat het Fonds niet in de betreffende belegging belegde op dat moment. Als een belegging er niet was op genoemde datum wordt dat aangeduid met 0,0%. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

Tabel 3: Top 15 beleggingen van het Fonds op de genoemde tijdstippen

	Grootste beleggingen	Sector	Land	% Activa 31-12-2023	% Activa 01-01-2023
1	Apple Inc	Technology Hardware & Equipment	US	2,44%	2,00%
2	Microsoft Corp	Software & Services	US	2,17%	1,60%
3	Alphabet Inc	Media	US	1,32%	1,00%
4	Novo Nordisk A/s	Pharmaceuticals, Biotechnology	DK	1,21%	0,90%
5	Amazon.com Inc	Retailing	US	1,16%	0,70%
6	Nestle Sa	Food Beverage & Tobacco	CH	1,13%	1,30%
7	Asml Holding Nv	Semiconductors & Semiconductor Equipment	NL	1,09%	0,009
8	Nvidia Corp	Semiconductors & Semiconductor Equipment	US	1,01%	
9	Taiwan Semiconductor Manufacturing Co Ltd	Semiconductors & Semiconductor Equipment	TW	0,99%	0,90%
10	Lvmh Moet Hennessy Louis Vuitton Se	Consumer Durables & Apparel	FR	0,90%	0,90%
11	Astrazeneca Plc	Pharmaceuticals, Biotechnology	GB	0,79%	0,01
12	Roche Holding Ag	Pharmaceuticals, Biotechnology	CH	0,77%	1,00%
13	Novartis Ag	Pharmaceuticals, Biotechnology	CH	0,76%	0,90%
14	Samsung Electron	Technology Hardware & Equipment	KR	0,70%	0,60%
15	Hsbc Holdings Plc	Banks	GB	0,61%	
16	Tencent	Media	CN		0,70%
17	Unilever Plc	Household & Personal Products	GB		0,60%

Zoals Tabel 3 laat zien waren er slechts relatief kleine veranderingen in de omvang van de individuele top 15 beleggingen van het Fonds en dan vooral door herwaardering van de beleggingen en waardeinstijging van een aantal sectoren. Dit is dan ook de belangrijkste verklaring voor de verandering in samenstelling van de top 15 beleggingen gedurende het jaar.

5. Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel Duurzaamheidsgerelateerde beleggingen voor dit Fonds over de referentieperiode bedroeg 81%. Dit aandeel wordt verder uitgesplitst in het antwoord op vraag 5.1.

5.1. Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot. Deze categorie omvat:

- De subcategorie #1A Duurzaam omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie #1B Overige E/S kenmerken omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

In lijn met het antwoord op vraag 9 is '#2 Overige' weggelaten in bovenstaande grafische weergave van de activa-allocatie.

Alle beleggingen in het Fonds promoten ecologische en sociale kenmerken. Van deze beleggingen levert zoals aangetoond in het antwoord op vraag 2.3., 80% een positieve bijdrage aan de Cardano Duurzaamheidsdoelen. De overige 19% levert niet noodzakelijkerwijs een positieve bijdrage maar doet ook geen ernstige afbreuk aan ecologische en sociale doelstellingen. Van de ondernemingen waarin wordt belegd, levert 60% een bijdrage aan ten minste één van de ecologische doelstellingen en 69% een bijdrage aan tenminste één van de sociale doelstellingen. Een onderneming kan aan meerdere doelstellingen een bijdrage leveren.

Van de ondernemingen waarin wordt belegd is 5,4% afgestemd op de EU Taxonomie, waarvan 5,3% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0% aan adaptatie aan klimaatverandering.³

5.2. In welke economische sectoren werd belegd?

Onderstaande lijst toont alle sectoren waarin het Fonds belegt aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023) in vergelijking met het begin van de referentieperiode (01-01-2023).

Tabel 4: economische sectoren

Sector	Per 31-12-2023	Per 01-01-2023
Banks	10,32%	11,20%
Software & Services	7,87%	6,26%
Pharmaceuticals, Biotechnology	7,59%	8,37%
Semiconductors & Semiconductor Equipment	6,22%	4,34%
Technology Hardware & Equipment	5,96%	5,25%
Insurance	4,65%	4,70%
Capital Goods 1: Aerospace & Defense++	4,49%	4,96%
Food Beverage & Tobacco	4,45%	5,27%
Retailing	3,98%	3,75%
Capital Goods 2: Building Products++	3,81%	4,27%
Health Care Equipment & Services	3,80%	4,06%
Media	3,77%	3,64%
Chemicals	3,26%	3,76%
Automobiles & Components	3,10%	2,45%
Oil, Gas & Consumable Fuels	2,60%	2,09%
Telecommunication Services	2,39%	2,78%
Real estate	2,20%	2,13%
Consumer Durables & Apparel	2,19%	2,23%
Transportation & Logistics	2,06%	2,34%
Commercial & Professional Services	2,05%	2,05%
Household & Personal Products	2,04%	2,21%
Diversified Financials	1,74%	2,04%
Metals & Mining	1,73%	2,04%
Electric Utilities	1,52%	1,56%
Food & Staples Retailing	1,34%	1,26%
Hotels & Travel	0,85%	0,74%
Restaurants	0,73%	1,03%
Multi-utilities	0,71%	0,66%
Electric Distribution & Transmission	0,69%	0,81%
Construction Materials	0,54%	0,39%
Paper & Forest Products+ Containers & Packaging	0,41%	0,57%
Energy Equipment & Services	0,38%	0,11%
Gas Utilities	0,16%	0,26%
Renewable Energy	0,13%	0,23%
Water Utilities	0,12%	0,08%
Diversified Consumer Services	0,05%	0,06%

Gedurende het jaar hebben in de gealloceerde percentages geen significante verschuivingen plaatsgevonden. Een deel van de verschuivingen is veroorzaakt door marktbevingen in 2023 waardoor met name software en halfgeleider sectoren een zwaarder gewicht hebben gekregen in de index. De genoemde waarden zijn uitgedrukt als percentage van de totale beleggingen van het Fonds.

6. In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen³?

Ja

In fossiel gas

In kernenergie

Nee

³ Merk op dat de som van mitigatie en adaptatiebijdragen niet optelt tot het totaal van de opbrengsten dat is afgestemd op de EU Taxonomie vanwege onvolkomenheden in de rapportages van enkele ondernemingen of instellingen. Indien de gerapporteerde mitigatie- en adaptatiebijdragen van een onderneming of instelling niet correct optelt tot de totaal gerapporteerde bijdrage, worden de bijdragen aan mitigatie en adaptatie leeg gelaten om zo dubbelstellingen te voorkomen.

Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ('klimaatmitigatie') en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft.
- de kapitaaluitgaven ('CapEx') die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bijvoorbeeld voor een transitie naar een groene economie.
- de operationele uitgaven ('OpEx') die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissie-grenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

De twee onderstaande grafieken geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft de eerste grafiek de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

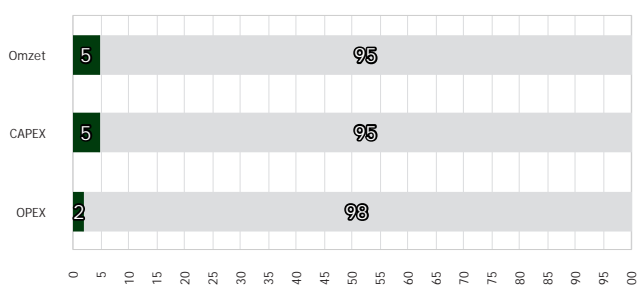
Van de ondernemingen waarin wordt belegd is 5,4% afgestemd op de EU Taxonomie, betreffende een veelheid aan diverse beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten waarvan 5,3% heeft bijgedragen aan mitigatie van klimaatverandering en 0% aan adaptatie aan klimaatverandering. Voor de overige doelstellingen van artikel 9 van de Taxonomieverordening (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) waren in 2023 nog geen technische screeningcriteria van kracht.

Twee ondernemingen in het Fonds ondernamen nucleaire en gasactiviteiten die kunnen worden aangemerkt als 'ecologisch duurzaam' in lijn met de EU Taxonomie, te weten Engie SA en Veolia Environment SA. Voor beide ondernemingen was rond de 1% van hun omzet, kapitaaluitgaven en operationele uitgaven afgestemd op de EU-taxonomie. In totaal was ongeveer 0.001% van de omzet, de kapitaaluitgaven en de operationele uitgaven van de ondernemingen en instellingen in het Fonds gerelateerd aan nucleaire en gasactiviteiten die voldoen aan de EU Taxonomie.

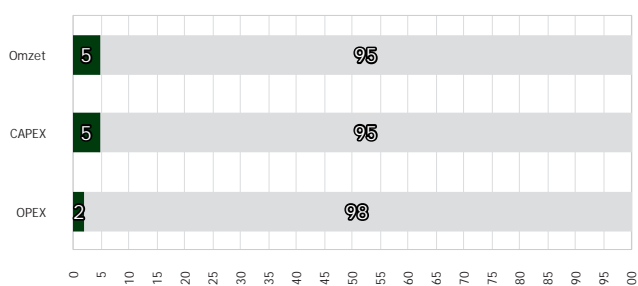
De cijfers opgenomen bij vragen 6, 6.1, 6.2 en 7 zijn gebaseerd op data verkregen van een externe dataleverancier, gebaseerd op door ondernemingen zelf gerapporteerde data. Nog niet voor alle relevante activiteiten is informatie met betrekking tot de afstemming op de EU taxonomie beschikbaar. Hiervoor zijn voornamelijk twee oorzaken aan te duiden. In de eerste plaats kan dit komen doordat de ondernemingen waarin is belegd wel onder de reikwijdte van de regelgeving vallen, maar geldt de rapportageverplichting voor hen nog niet, omdat deze gefaseerd worden ingevoerd op basis van de grootte van de onderneming. De reikwijdte van ondernemingen die onder de regelgeving vallen wordt uitgebreid met de implementatie van de EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), al zullen er dan alsnog ook ondernemingen zijn waarin door het Fonds wordt belegd die niet hoeven te rapporteren, bijvoorbeeld omdat ze onder de gestelde drempelwaarden vallen. Ook kan de beperkte beschikbaarheid van data komen doordat de technische screeningcriteria voor specifieke activiteiten nog niet door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Zo zijn in 2021 voor de twee klimaat-gerelateerde doelstellingen de eerste screeningcriteria aangenomen en deze worden van tijd tot tijd uitgebreid met nieuwe activiteiten. Per 1 januari 2024 zijn de eerste screeningcriteria voor de overige vier milieudoelstellingen (water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit) van kracht geworden, al vindt de invoering van de rapportageverplichting daarover gefaseerd plaats over de periode 2024-2026. De verwachting is dat de komende jaren steeds meer betrouwbare Taxonomie-gerelateerde informatie beschikbaar zal komen.

De overeenstemming van de beleggingen met de eisen van de Taxonomieverordening is niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of een toetsing door een of meer derden.

Figuur 2 en 3: afstemming op EU Taxonomie
Afstemming op taxonomie van beleggingen inclusief staatsobligaties*

Afstemming op taxonomie van beleggingen exclusief staatsobligaties*

- Op taxonomie afgestemd: fossiel gas
- Op taxonomie afgestemd: kernenergie
- Op taxonomie afgestemd (geen fossiel gas en kernenergie)
- Niet op taxonomie afgestemd

- Op taxonomie afgestemd: fossiel gas
- Op taxonomie afgestemd: kernenergie
- Op taxonomie afgestemd (geen fossiel gas en kernenergie)
- Niet op taxonomie afgestemd

Dit diagram vertegenwoordigt 100% van de totale beleggingen.

* In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstelling aan overheden.

6.1. Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

5,4% van de omzet is afgestemd op de EU-taxonomie, bestaande uit 4,0% faciliterende activiteiten en 0,1% transitieactiviteiten. 1,0% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties'. Deze laatste categorie omvat activiteiten die een significante bijdrage leveren aan de klimaat-gerelateerde doelstellingen van de Taxonomieverordening door hun eigen prestaties, zoals een economische activiteit die op een duurzame wijze wordt uitgevoerd. Van de overgebleven 0,3% is geen data beschikbaar over het type activiteit vanwege onvoldedige rapportages door de ondernemingen en instellingen.

4,9% van de kapitaaluitgaven (CapEx) is afgestemd op de EU-taxonomie, bestaande uit 2,8% faciliterende activiteiten en 0,1% transitieactiviteiten. 1,2% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en de overige 0,9% is niet geclassificeerd.

1,8% operationele uitgaven (OpEx) is afgestemd op de EU-taxonomie, bestaande uit 1,0% faciliterende activiteiten en 0% transitieactiviteiten. 0,3% bestond uit zogenaamde 'eigen prestaties' en de overige 0,5% is niet geclassificeerd.

6.2. Hoe verhield het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van 2022 is het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen toegenomen. De op de EU-taxonomie afgestemde omzet is gestegen van 4,9% naar 5,4%, de kapitaaluitgaven (CapEx) zijn gestegen van 4,7% naar 4,9% en de operationele uitgaven (OpEx) zijn gelijk gebleven op 1,8%. Deze verandering is grotendeels te verklaren door aangepaste rapportage door de ondernemingen waarin het Fonds belegt. Het zijn nieuwe indicatoren en al doende ontwikkelen ondernemingen hoe ze moeten berekenen en er over moeten rapporteren, waardoor het bijvoorbeeld is voorgekomen dat ondernemingen nu lagere percentages rapporteren, omdat ze vorig jaar een overschatting hebben gegeven. Het is de verwachting dat de komende jaren deze percentages verder zullen stijgen als meer ondernemingen hier over rapporteren. Momenteel zijn er nog geen conclusies te verbinden aan de verandering van het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen.

7. Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Dit betreft duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxonomie.

60% van de beleggingen in het Fonds hebben een positieve bijdrage aan de ecologische doelstellingen van het Fonds. Aangezien 5,4% is afgestemd op de EU-taxonomie, draagt 55% van de beleggingen bij aan de doelstellingen, ondanks dat deze zijn niet zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

8. Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

69% van de beleggingen in het Fonds droegen positief bij aan de gemeenschappen waarin zij opereren, beheersten de sociale risico's en negatieve sociale effecten zoveel mogelijk of leverden een positieve bijdrage aan het welzijn van hun medewerkers door hun arbeidsbeleid en health & safety beleid. Ondernemingen kunnen een bijdrage leveren aan meerdere doelen. Bijvoorbeeld ondernemingen die investeren in hernieuwbare energie maar die ook goed arbeidsbeleid en health & safety beleid hebben, kunnen een bijdrage leveren aan zowel een ecologisch als een sociaal doel.

9. Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Geen van de (indirecte) beleggingen in aandelen van ondernemingen valt onder de noemer '#2 Overige' aangezien de beleggingen dienen te voldoen aan minimale duurzaamheidscriteria van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid. Het Fonds is zoveel als mogelijk belegd in deze aandelen. Ter afdekking van bepaalde risico's of voor het verzorgen van liquiditeit, belegde het Fonds in liquide middelen, derivaten en/of ETF's. Deze beleggingen waren immer tijdelijk van aard en werden zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk afgebouwd.

10. Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen is beargumenteerd (zie vraag 2 en onderliggende subvragen), is de basis van het Cardano Duurzaam Beleggingsbeleid dat ondernemingen waarin het Fonds belegt, moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen hier niet aan voldoen, dan zal Cardano niet (of niet langer) in deze ondernemingen beleggen.

Tevens zijn in 2023 de grenzen zoals gehanteerd bij de beoordeling van ondernemingen opnieuw beoordeeld en aangescherpt. Zo heeft Cardano de maximum afhankelijkheid van kolen verlaagd en worden ondernemingen met opbrengsten uit onconventionele olie of gas strenger beoordeeld. Ten slotte wordt voortaan ook gecontroleerd of ondernemingen essentiële diensten verlenen aan ondernemingen die betrokken zijn bij tabak, gokken of pornografie en wordt strenger gekeken naar gebruik van dieren voor entertainment.

Daarnaast worden ondernemingen waarin wordt belegd, onder meer door middel van actief aandeelhouderschap en engagement, aangespoord om (meer) duurzaam te opereren en zich aan te passen aan de duurzaamheidstransities die momenteel gaande zijn.

Aangezien de middelen van het Fonds worden belegt in meerdere door Cardano beheerde Onderliggende Beleggingsinstellingen wordt voor een inzicht in stemgedrag en engagements gedurende de referentieperiode verwezen naar de periodieke informatie van de Onderliggende Beleggingsinstellingen. Deze Onderliggende Beleggingsinstellingen worden getoond in onderstaande tabel.

Onderliggende Beleggingsinstelling	Doelweging in %
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Europa	37,5
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Noord-Amerika	35,0
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Pacific	12,5
Zwitserleven Duurzaam Index Aandelenfonds Opkomende Landen	15,0

11. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Voor dit financiële product is geen specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te meten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die het promoot. Derhalve is deze vraag, en daarmee ook onderstaande subvragen, niet van toepassing.

11.1. Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

11.2. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

11.3. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

11.4. Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

